

พฤติกรรมการณ์เดินของนักท่องเี่ยวชาวต่างชาติในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์

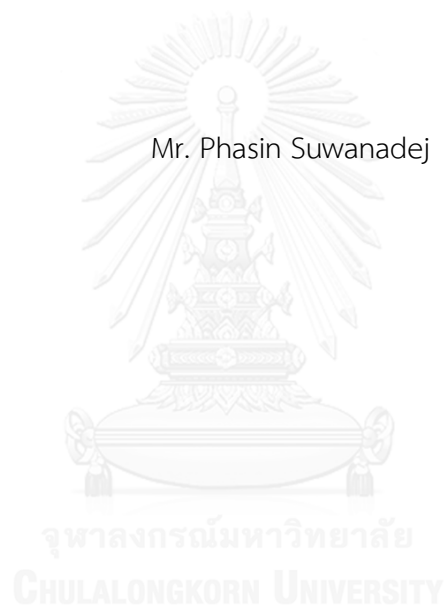
บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการวางแผนภาคและเมือง ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2558
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

WALKING BEHAVIOR OF FOREIGN TOURIST IN RATTANAKOSIN AREA

Mr. Phasin Suwanadej

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Urban and Regional Planning Program in Urban and

Regional Planning

Department of Urban and Regional Planning

Faculty of Architecture

Chulalongkorn University

Academic Year 2015

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	พฤติกรรมการเดินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในพื้นที่ กรุงรัตนโกสินทร์
โดย	นายพศิน สุวรรณเดช
สาขาวิชา	การวางแผนภาคและเมือง
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	อาจารย์ ดร. ญัฐพงศ์ พันธุ์น้อย

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารสถาปัตยกรรมศาสตร์

.....คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. ปิ่นรัชฎ์ กาญจนนัฐิ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. พนิต ภูจินดา)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(อาจารย์ ดร. ญัฐพงศ์ พันธุ์น้อย)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร. พรสวรรค์ วิเชียรประดิษฐ์)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. วรณศิลป์ พีระพันธุ์)

พศิน สุวรรณเดช : พฤติกรรมการเดินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในพื้นที่กรุงเทพมหานคร (WALKING BEHAVIOR OF FOREIGN TOURIST IN RATTANAKOSIN AREA) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: อ. ดร. ณัฐพงศ์ พันธุ์น้อย, 292 หน้า.

การส่งเสริมการท่องเที่ยวด้วยการเดินภายในกรุงเทพมหานครเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากการเดินทำให้นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติสามารถเข้าถึง และสร้างความประทับใจ ส่งผลให้เกิดความมีชีวิตชีวาและบรรยากาศที่เหมาะสม นำไปสู่ความต้องการที่จะกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง เป็นผลทำให้เกิดการกระจายรายได้ไปทุกภาคส่วน รวมถึงชุมชนภายในพื้นที่ ซึ่งการวางแผนการท่องเที่ยวด้วยการเดินอย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องทราบ รูปแบบเส้นทางและพฤติกรรมการเดิน รวมถึงแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่นิยม ซึ่งในปัจจุบันยังไม่มีการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเหล่านี้ในเชิงประจักษ์ เนื่องจากข้อจำกัดของเครื่องมือในการเก็บข้อมูล

งานวิจัยจึงมุ่งศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการเดินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติภายในพื้นที่กรุงเทพมหานครในแง่ของ รูปแบบเส้นทางการเดินหลักและรองในสถานการณ์ปัจจุบัน และสถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยม ผ่านวิธีการเก็บข้อมูลพฤติกรรมการเดินด้วยวิธีการเดินตาม (Follow-up Survey) เพื่อให้สามารถบันทึกข้อมูลการเดินของนักท่องเที่ยวให้ตรงกับความเป็นจริง งานวิจัยได้ใช้เครื่องมือดังกล่าวกับนักท่องเที่ยวต่างชาติที่ใช้วิธีการเดินในการท่องเที่ยวภายในพื้นที่กรุงเทพมหานครทั้งหมด 1,313 ประชากรตัวอย่าง โดยได้ผลการศึกษที่น่าสนใจ เช่น

1. นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเพศชายมีระยะทางเฉลี่ยในการเดินแต่ละเที่ยว (Trip) มากกว่าเพศหญิง แต่ในทางกลับกันนักท่องเที่ยวเพศหญิงกลับใช้เวลาในการเดินแต่ละเที่ยวมากกว่าเพศชาย
2. นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเพศชายมีรูปแบบเส้นทางการเดินกระจายตัวและเข้าตามตรอก ซอก ซอยไปทั่วทั้งพื้นที่ อีกทั้งยังมีรูปแบบเส้นทางที่เชื่อมโยงกับพื้นที่ข้างเคียงมากกว่าเพศหญิง
3. นักท่องเที่ยวชาวตะวันตกมีรูปแบบเส้นทางการเดินกระจายตัวทั่วทั้งพื้นที่และส่วนใหญ่จะเป็นเที่ยวการเดินทางที่มีระยะทางไกล ซึ่งกลับกันกับนักท่องเที่ยวชาวตะวันออกที่นิยมเดินเฉพาะบริเวณพื้นที่ใกล้เคียงและรอบๆสถานที่ท่องเที่ยวหลัก โดยจะใช้วิธีการสัญจรรูปแบบอื่นในการเชื่อมต่อสถานที่ท่องเที่ยวที่มีระยะทางไกลออกไป
4. นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินคนเดียวมักเลือกเส้นทางการเดินตามเส้นถนนหลัก และไม่นิยมเดินลัดเลาะ ตาม ตรอก ซอก ซอย

ภาควิชา การวางแผนภาคและเมือง ลายมือชื่อนิสิต

สาขาวิชา การวางแผนภาคและเมือง ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

ปีการศึกษา 2558

5673335225 : MAJOR URBAN AND REGIONAL PLANNING

KEYWORDS: TRAVEL WALKING BEHAVIOR / FOREIGN TOURIST / FOLLOW-UP SURVEY / RATANAKOSIN AREA

PHASIN SUWANADEJ: WALKING BEHAVIOR OF FOREIGN TOURIST IN RATANAKOSIN AREA. ADVISOR: NATTAPAONG PUNNOI, Ph.D., 292 pp.

Rattanakosin tourism advocacy through sightseeing walking draw and bring about tourists' desire to repeat their journey. It contributes to income distribution especially for local communities. Route form, walking behaviors and popular tourist attractions are beneficial to effective travel planning which at present there are no empirical studies and researches due to data collection limitation.

This research is to study walking behaviors of foreign tourists in Ratanakosin area in the aspect of main and subsidiary walking route forms and popular tourist attractions by adopting a new data collection called "Follow-up Survey". In order to record actual route form, researcher uses this survey with the tourists travelling by walking accounting for 1313 samples. The findings are shown as follows.

1. The average walking distance each trip of male is more than female. Yet, female spends more time in walking than male.
2. The walking routes of male are more scattered into local road and surrounding areas compared to female.
3. Western tourists walk throughout the area and in long distance while Eastern tourists mostly walk in short, around main landmarks and will use alternative transportation instead of walking for farther distance.
4. Single walking tourists usually follow the main routes and likely to avoid local roads.

Department: Urban and Regional Planning Student's Signature

Advisor's Signature

Field of Study: Urban and Regional Planning

Academic Year: 2015

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ด้วยความช่วยเหลือจากอาจารย์ ดร.ณัฐพงศ์ พันธุ์น้อย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ซึ่งได้ให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็น อีกทั้งยังช่วยแก้ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นในระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขงานให้เกิดความสมบูรณ์

ผู้วิจัยขอขอบคุณคณาจารย์ทุกท่าน ทั้งคณะกรรมการ ได้แก่ ศาสตราจารย์ ดร.วรรณศิลป์ พิรพันธุ์ รองศาสตราจารย์ ดร. พนิต ภูจินดา และอาจารย์ ดร. พรสรร วิเชียรประดิษฐ์ ผู้ซึ่งเสียสละเวลาเพื่อช่วยอ่านและปรับปรุงงานวิทยานิพนธ์นี้ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอขอบคุณกลุ่มน้องนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ผู้ที่เข้ามาช่วยให้การเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยสามารถสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย

ผู้วิจัยขอขอบคุณเพื่อนๆ ได้แก่ นางสาวพจน์มาศ ไชยสุระภวัฒน์ นายศิวกร พิเศษนิธิโชติ และนายจิรเดช วงศ์วิสิฐศักดิ์ ผู้ที่ได้ให้กำลังใจ คำแนะนำ และความช่วยเหลือในงานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

สุดท้าย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณบิดามารดา และครอบครัว สำหรับโอกาสในการศึกษาเล่าเรียนและให้กำลังใจเสมอมา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฐ
สารบัญภาพ.....	ฌ
สารบัญแผนภูมิ.....	ด
สารบัญแผนที่.....	ต
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญ.....	1
1.2 วัตถุประสงค์	3
1.3 คำถามการวิจัย	3
1.4 สมมติฐาน	3
1.5 ขอบเขตของการศึกษา.....	4
1.5.1 ขอบเขตทางด้านเนื้อหา	4
1.5.2 ขอบเขตทางด้านพื้นที่	4
1.6 วิธีการศึกษา.....	6
1.7 แหล่งที่มาของข้อมูล	6
1.7.1 ข้อมูลปฐมภูมิ	6
1.7.2 ข้อมูลทุติยภูมิ.....	7
1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
1.9 นิยามศัพท์เฉพาะ	7

บทที่ 2 การทบทวนแนวความคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
2.1 แนวความคิดเกี่ยวกับนักท่องเที่ยว.....	9
2.1.1 ความหมายของนักท่องเที่ยว.....	9
2.1.2 การจำแนกประเภทของนักท่องเที่ยวตามหลักการแบ่งส่วนตลาดทางการท่องเที่ยว ...	10
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยว.....	16
2.2.1 องค์ประกอบของพฤติกรรม.....	16
2.2.2 พฤติกรรมการท่องเที่ยว.....	17
2.2.3 พฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมของนักท่องเที่ยวแต่ละทวีปในระหว่างมาเยือนประเทศไทย.....	22
2.3 แนวความคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว.....	23
2.3.1 ความหมายของการท่องเที่ยว.....	23
2.3.2 ประเภทของการท่องเที่ยว.....	24
2.3.3 ปัจจัยที่ส่งเสริมการท่องเที่ยว.....	26
2.3.4 องค์ประกอบของการท่องเที่ยวด้วยการเดิน.....	27
2.3.5 ประเภทของแหล่งท่องเที่ยว.....	30
2.4 วิธีการสังเกตพฤติกรรมกรรมการเดินของมนุษย์.....	31
2.5 แนวความคิดการออกแบบเส้นทางท่องเที่ยวโดยการเดินเท้า.....	33
2.5.1 แนวความคิดต่อการจัดเส้นทางสัญจรเพื่อการท่องเที่ยว.....	33
2.5.2 แนวความคิดในการจัดเส้นทางท่องเที่ยวโดยการเดินเท้า.....	33
2.5.3 วิธีการพัฒนาย่านทางเดินเท้า และรูปแบบของการเดินเท้า.....	35
2.5.4 ปัจจัยที่จำเป็นต่อการกำหนดเส้นทางเดินเท้า.....	35
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเดินเพื่อการท่องเที่ยวภายในกรุงรัตนโกสินทร์.....	37
2.7 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	40

2.8	กรอบการดำเนินการวิจัย	41
บทที่ 3	วิธีการวิจัย	43
3.1	ประเภทของงานวิจัย.....	43
3.1.1	การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร.....	43
3.1.2	การเก็บข้อมูลจากภาคสนาม.....	43
3.2	รูปแบบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	44
	การสังเกตการณ์.....	44
3.2.1	การทดลองลงพื้นที่สำรวจเก็บข้อมูลเบื้องต้น (Pre-survey).....	44
3.2.2	การกำหนดกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่สามารถเป็นกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัย.....	52
3.2.3	วิธีการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตการณ์ การเดินตาม (Follow-up Survey).....	58
3.2.4	ข้อกำหนดที่สำคัญสำหรับการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการเดินตาม.....	61
3.2.5	การกำหนดขนาดตัวอย่างสำหรับการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตการณ์.....	61
3.2.6	ตัวแปรต้นและตัวแปรตามของการเก็บข้อมูลด้วยการเดินตาม (Follow up survey)	64
3.3	การประมวลผลและการวิเคราะห์ผลการวิจัย.....	66
บทที่ 4	ข้อมูลทั่วไป.....	67
4.1	ข้อมูลพื้นฐานของกรุงรัตนโกสินทร์.....	67
4.1.1	ประวัติศาสตร์ความเป็นมาของพื้นที่.....	67
4.1.2	โครงข่ายถนนภายในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์.....	68
4.1.3	พื้นที่พาณิชยกรรมภายในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์.....	71
4.2	สถานที่ท่องเที่ยวภายในกรุงรัตนโกสินทร์.....	72
4.2.1	สถานที่ท่องเที่ยวประเภทป้อมและกำแพงเมือง.....	72
4.2.2	สถานที่ท่องเที่ยวประเภทพระบรมมหาราชวังและวัง.....	73

4.2.3 สถานที่ท่องเที่ยวประเภทย่านพาณิชย์.....	74
4.2.4 สถานที่ท่องเที่ยวประเภทวัด.....	75
4.2.5 สถานที่ท่องเที่ยวประเภทสวนสาธารณะ	77
4.2.6 สถานที่ท่องเที่ยวประเภทอาคารที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์.....	77
4.2.7 สถานที่ท่องเที่ยวประเภทแหล่งชุมชน	82
4.3 แผน นโยบาย โครงการการอนุรักษ์และการพัฒนาภายในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์.....	85
4.3.1 แผนแม่บทเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์โดยสำนักงานนโยบายและ แผนสิ่งแวดล้อม กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และ สิ่งแวดล้อม	85
4.3.2 โครงการจัดทำแผนผังแม่บทการพัฒนาพื้นที่ถนนราชดำเนิน และพื้นที่บริเวณ ต่อเนื่อง โดย สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	93
บทที่ 5 รูปแบบพฤติกรรมการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติภายในพื้นที่กรุง รัตนโกสินทร์ในปัจจุบัน	98
5.1 ผลการเก็บข้อมูลพฤติกรรมเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติภายใน พื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ด้วยวิธีการเดินตามจำแนกตามประเภทนักท่องเที่ยว	108
5.1.1 ผลการเก็บข้อมูลพฤติกรรมเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติ เพศชายภายในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ด้วยวิธีการเดินตาม.....	109
5.1.2 ผลการเก็บข้อมูลพฤติกรรมเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติ เพศหญิงภายในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ด้วยวิธีการเดินตาม.....	111
5.1.3 ผลการเก็บข้อมูลพฤติกรรมเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวตะวันตก ภายในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ด้วยวิธีการเดินตาม.....	113
5.1.4 ผลการเก็บข้อมูลพฤติกรรมเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาว ตะวันออกภายในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ด้วยวิธีการเดินตาม	115
5.1.5 ผลการเก็บข้อมูลพฤติกรรมเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติ ประเภทกลุ่มเพื่อนภายในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ด้วยวิธีการเดินตาม	117

5.1.6 ผลการเก็บข้อมูลพฤติกรรมกรรมการเดินเพื่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติ ประเภทคูร์กภายในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ด้วยวิธีการเดินตาม.....	119
5.1.7 ผลการเก็บข้อมูลพฤติกรรมกรรมการเดินเพื่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติ ประเภทเดินทางคนเดียวภายในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ด้วยวิธีการเดินตาม.....	121
5.2 ลักษณะเฉพาะเชิงการท่องเที่ยวของพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ในแต่ละพื้นที่ศึกษาย่อย	123
5.2.1 ผลการเก็บข้อมูลพฤติกรรมกรรมการเดินเพื่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติ ภายในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ด้วยวิธีการเดินตาม ในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 1 (สนามหลวง).....	123
5.2.2 ผลการเก็บข้อมูลพฤติกรรมกรรมการเดินเพื่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติ ภายในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ด้วยวิธีการเดินตาม ในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 2 (บางลำพู). 148	148
5.2.3 ผลการเก็บข้อมูลพฤติกรรมกรรมการเดินเพื่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติ ภายในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ด้วยวิธีการเดินตาม ในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า) 172	172
5.2.4 ผลการเก็บข้อมูลพฤติกรรมกรรมการเดินเพื่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติ ภายในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ด้วยวิธีการเดินตาม ในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 4 (สะพาน พุทธ).....	196
5.3 การวิเคราะห์และสรุปผลพฤติกรรมกรรมการเดินท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติในมิติ อื่นๆ.....	222
5.3.1 การวิเคราะห์และสรุปผลพฤติกรรมกรรมการเดินของนักท่องเที่ยวต่างชาติตาม ประเภทของการเดิน	222
5.3.2 การวิเคราะห์และสรุปผลพฤติกรรมกรรมการเดินของนักท่องเที่ยวต่างชาติตาม ช่วงเวลาในแต่ละวัน (Time of a day)	229
5.3.3 การวิเคราะห์และสรุปผลพฤติกรรมกรรมการเดินของนักท่องเที่ยวต่างชาติร่วมกับ การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Landuse).....	235
5.4 พื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ที่มีความเหมาะสมต่อการท่องเที่ยวด้วยการเดินเท้า	237
บทที่ 6 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมการเดินทางเชิงกายภาพ	239

6.1	พฤติกรรมการณ์เดินทางท่องเที่ยวที่แท้จริงของนักท่องเที่ยวต่างชาติในพื้นที่กรุงเทพมหานคร.....	239
6.1.1	อภิปรายรายละเอียดพฤติกรรมการณ์เดินทางท่องเที่ยวต่างชาติในกรุงเทพมหานครจำแนกตามเพศ	240
6.1.2	อภิปรายรายละเอียดพฤติกรรมการณ์เดินทางท่องเที่ยวต่างชาติในกรุงเทพมหานครจำแนกตามเชื้อชาติ	244
6.1.3	อภิปรายรายละเอียดพฤติกรรมการณ์เดินทางท่องเที่ยวต่างชาติในกรุงเทพมหานครจำแนกตามกลุ่มนักท่องเที่ยว.....	247
6.2	ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความแตกต่างในการตัดสินใจเลือกเดินทางท่องเที่ยวต่างชาติ ...	249
6.2.1	สถานที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติ.....	250
6.2.2	บรรยากาศของพื้นที่ในการเดินทางผ่าน	252
6.2.3	ระบบถนนรูปแบบตาราง (Grid) และลำดับศักดิ์ถนน	254
6.2.4	จุดเปลี่ยนถ่ายการสัญจร	257
บทที่ 7	การสรุปผลและข้อเสนอแนะ.....	261
7.1	การวิเคราะห์และสรุปผลพื้นที่ศักยภาพทางด้านการเดินทางท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติในพื้นที่กรุงเทพมหานคร	263
7.2	การวิเคราะห์และสรุปผลพื้นที่ที่ต้องได้รับการส่งเสริมการท่องเที่ยวด้วยการเดินทาง	265
7.3	ข้อเสนอแนะต่อการวางแผนการท่องเที่ยวด้วยการเดินทางในกรุงเทพมหานคร.....	270
7.3.1	การส่งเสริมการใช้ประโยชน์ที่อาคารร้าง.....	270
7.3.2	การปรับปรุงบรรยากาศในการเดินทางผ่านพื้นที่.....	272
7.3.3	การสร้างกิจกรรมเพื่อเพิ่มแรงดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติ.....	272
7.3.5	การส่งเสริมให้เกิดเส้นทางท่องเที่ยวรอบกรุงเทพมหานคร.....	272
7.4	ข้อเสนอแนะต่องานวิจัย	273
	รายการอ้างอิง	274

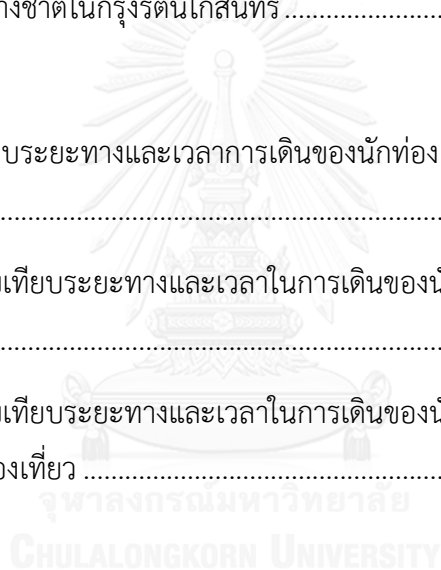
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....292

สารบัญตาราง

ตารางที่ 2 - 1 การแบ่งส่วนตลาดโดยใช้ปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ สังคมและเศรษฐกิจ	11
ตารางที่ 2 - 2 การแบ่งส่วนตลาดโดยใช้เกณฑ์ความชอบและความต้องการทางด้านการท่องเที่ยว ตามแนวคิดของ Swarbrooke.....	13
ตารางที่ 2 - 3 การแบ่งส่วนตลาดออกโดยใช้ลำดับชั้นทางสังคมของ Coleman and Rainwater..	15
ตารางที่ 3 - 1 พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวจำแนกตามหลักประชากรศาสตร์	53
ตารางที่ 3 - 2 ประเภทนักท่องเที่ยวต่างชาติจากการผสมลักษณะทางหลักประชากรศาสตร์	54
ตารางที่ 3 - 3 การแบ่งช่วงเวลาในการเก็บข้อมูลแบบการเดินตาม (Follow up survey)	59
ตารางที่ 3 - 4 ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เสนอโดย Yamane	63
ตารางที่ 5 - 1 การเปรียบเทียบรายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศของนักท่องเที่ยว ชาวต่างชาติภายในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 1 (สนามหลวง)	130
ตารางที่ 5 - 2 การเปรียบเทียบรายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเชื้อชาติ.....	137
ตารางที่ 5 - 3 การเปรียบเทียบรายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประเภทนักท่องเที่ยว ของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติภายในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 1 (สนามหลวง).....	145
ตารางที่ 5 - 4 การเปรียบเทียบรายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ.....	155
ตารางที่ 5 - 5 การเปรียบเทียบรายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเชื้อชาติ.....	161
ตารางที่ 5 - 6 การเปรียบเทียบรายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประเภทนักท่องเที่ยว ของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติภายในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 2 (บางลำพู).....	169
ตารางที่ 5 - 7 การเปรียบเทียบรายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ.....	179
ตารางที่ 5 - 8 การเปรียบเทียบรายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเชื้อชาติ.....	185
ตารางที่ 5 - 9 การเปรียบเทียบรายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประเภทนักท่องเที่ยว ของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติภายในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า).....	193

ตารางที่ 5 - 10 ตารางแสดงการเปรียบเทียบรายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ.....	203
ตารางที่ 5 - 11 การเปรียบเทียบรายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเชื้อชาติ	211
ตารางที่ 5 - 12 ตารางแสดงการเปรียบเทียบรายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประเภท นักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติภายในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ).....	219
ตารางที่ 5 - 13 ความแตกต่างระหว่างประเภทการเดินทางในเชิงเวลาและระยะทาง	222
ตารางที่ 5 - 14 การแบ่งช่วงเวลาในแต่ละวัน (Time of a day) เพื่อการวิเคราะห์พฤติกรรมกา รเดิน.....	229
ตารางที่ 5 - 15 ข้อมูลระยะทางและเวลาที่ใช้ในการเดินแต่ละเที่ยวจำแนกตามช่วงเวลาในแต่ละ วันของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในกรุงรัตนโกสินทร์.....	229
ตารางที่ 6 - 1 เปรียบเทียบระยะทางและเวลาการเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติจำแนกตาม เพศ.....	241
ตารางที่ 6 - 2 การเปรียบเทียบระยะทางและเวลาในการเดินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ จำแนกตามเชื้อชาติ	245
ตารางที่ 6 - 3 การเปรียบเทียบระยะทางและเวลาในการเดินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ จำแนกตามประเภทนักท่องเที่ยว	248
ตารางที่ 7 - 1 พฤติกรรมการเดินท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวโดยรวมจำแนกตามประเภทของ นักท่องเที่ยว.....	262

สารบัญภาพ

ภาพที่ 2 - 1 แสดงรูปแบบพฤติกรรมทางเลือกเส้นทางที่ต่างกันของนักท่องเที่ยว	39
ภาพที่ 3 - 1 กลุ่มนักท่องเที่ยวประเภทกลุ่มเพื่อน	55
ภาพที่ 3 - 2 กลุ่มนักท่องเที่ยวประเภทคู่รัก.....	56
ภาพที่ 3 - 3 นักท่องเที่ยวประเภทเดินทางคนเดียว.....	56
ภาพที่ 3 - 4 รูปแบบการเก็บข้อมูลโดยการสังเกตการณ์ (การเดินตาม).....	65
ภาพที่ 4 - 1 ป้อมมหากาฬ	72
ภาพที่ 4 - 2 กำแพงเมืองบริเวณป้อมมหากาฬ.....	73
ภาพที่ 4 - 3 ตลาดพระท่าพระจันทร์.....	74
ภาพที่ 4 - 4 วัดสุทัศนเทพวราราม	75
ภาพที่ 4 - 5 สนามหลวง.....	77
ภาพที่ 4 - 6 ตึกแถวถนนตะนาว.....	78
ภาพที่ 4 - 7 ตึกแถวบริเวณถนนแพ่งภูธร	80
ภาพที่ 4 - 8 ชุมชนคลองคูเมืองเดิมสามแพร่ง	82
ภาพที่ 4 - 9 ชุมชนป้อมมหากาฬ.....	83
ภาพที่ 4 - 10 ผังโครงการจัดสวนภูเขาทอง.....	86
ภาพที่ 4 - 11 ผังโครงการปรับปรุงคลอง สะพาน เพื่อการสัญจรทางน้ำ.....	87
ภาพที่ 4 - 12 ผังโครงการเปิดมุมมองวัดบวรสถานสุทธาวาส	88
ภาพที่ 4 - 13 ผังโครงการปรับปรุงบริเวณท่าพระจันทร์.....	89
ภาพที่ 4 - 14 ผังโครงการเปิดมุมมองวัดโพธิ์และปรับปรุงบริเวณท่าเตียน	90
ภาพที่ 4 - 15 ผังโครงการจัดระเบียบย่านพักอาศัยบริเวณหลังอาคารราชดำเนิน	91

ภาพที่ 4 - 16 ผังโครงการปรับปรุงสภาพแวดล้อมย่านการค้าบางลำพู	92
ภาพที่ 6 - 1 นักท่องเที่ยวให้ความสนใจกับร้านค้ารอบๆสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง	250
ภาพที่ 6 - 2 ทางเท้าในพื้นที่ที่มีนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเดินในปริมาณมาก	252
ภาพที่ 6 - 3 ถนนสายรองที่ได้รับความนิยมในกรเดินจากชาวต่างชาติภายในพื้นที่กรุง รัตนโกสินทร์.....	256
ภาพที่ 6 - 4 บริเวณพื้นที่ที่ขาดการเข้าถึงของนักท่องเที่ยวบริเวณทางด้านทิศตะวันออกของพื้นที่ ศึกษาย่อยที่ 2 (บางลำพู)	257
ภาพที่ 6 - 5 พื้นที่ตลอดแนวถนนราชดำเนินกลางมีปัจจัยส่งเสริมการเดินทางท่องเที่ยว.....	260
ภาพที่ 7 - 1 บริเวณพื้นที่ด้านทิศใต้ของพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 1 (สนามหลวง) ที่มีการก่อสร้าง รถไฟฟ้า.....	267
ภาพที่ 7 - 2 บริเวณพื้นที่ด้านทิศตะวันออกของพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 2 (บางลำพู).....	268
ภาพที่ 7 - 3 บริเวณทางด้านทิศใต้ของพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า).....	269

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่ 2 - 1 แบบจำลองแนวคิดกระบวนการการตัดสินใจการเดินทางของ Scholl.....	20
แผนภูมิที่ 2 - 2 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	40
แผนภูมิที่ 2 - 3 กรอบการดำเนินการวิจัย.....	42
แผนภูมิที่ 5 - 1 ปริมาณของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ	101
แผนภูมิที่ 5 - 2 ปริมาณของนักท่องเที่ยวต่างชาติกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามช่วงอายุ.....	103
แผนภูมิที่ 5 - 3 ปริมาณของนักท่องเที่ยวต่างชาติกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจำนวนผู้ร่วม เดินทาง	104
แผนภูมิที่ 5 - 4 ปริมาณของนักท่องเที่ยวต่างชาติกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเชื้อชาติ.....	106
แผนภูมิที่ 5 - 5 ปริมาณของนักท่องเที่ยวต่างชาติกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประเภทของ นักท่องเที่ยว.....	107

สารบัญแผนที่

แผนที่ 1 - 1	พื้นที่ศึกษา.....	5
แผนที่ 3 - 1	การแบ่งพื้นที่ย่อยสำหรับการเก็บข้อมูลโดยการเดินตาม	46
แผนที่ 3 - 2	จุดเริ่มต้นและจุดหมายปลายทางในการเดินเพื่อการท่องเที่ยวในเขตพื้นที่ที่ 1.....	48
แผนที่ 3 - 3	จุดเริ่มต้นและจุดหมายปลายทางในการเดินเพื่อการท่องเที่ยวในเขตพื้นที่ที่ 2.....	49
แผนที่ 3 - 4	จุดเริ่มต้นและจุดหมายปลายทางในการเดินเพื่อการท่องเที่ยวในเขตพื้นที่ที่ 3.....	50
แผนที่ 3 - 5	จุดเริ่มต้นและจุดหมายปลายทางในการเดินเพื่อการท่องเที่ยวในเขตพื้นที่ที่ 4.....	51
แผนที่ 4 - 1	โครงข่ายถนนในพื้นที่กรุงเทพมหานคร.....	69
แผนที่ 4 - 2	พื้นที่พาณิชยกรรมภายในพื้นที่กรุงเทพมหานคร	70
แผนที่ 4 - 3	สถานที่ท่องเที่ยวประเภทย่านพาณิชย์ วัด วัง กำแพงเมือง และป้อมในกรุง รัตนโกสินทร์.....	76
แผนที่ 4 - 4	สถานที่ท่องเที่ยวประเภทพื้นที่นันทนาการและอาคารที่มีคุณค่าในกรุงเทพมหานคร... ..	81
แผนที่ 4 - 5	สถานที่ท่องเที่ยวประเภทชุมชนในกรุงเทพมหานคร	84
แผนที่ 4 - 6	ตำแหน่งแผนพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวภายในพื้นที่กรุงเทพมหานคร.....	97
แผนที่ 5 - 1	เส้นทางการเดินของนักท่องเที่ยวต่างชาติเพศชายในพื้นที่กรุงเทพมหานคร	108
แผนที่ 5 - 2	เส้นทางการเดินของนักท่องเที่ยวต่างชาติเพศหญิงในพื้นที่กรุงเทพมหานคร	110
แผนที่ 5 - 3	เส้นทางการเดินของนักท่องเที่ยวชาวตะวันตกในพื้นที่กรุงเทพมหานคร	112
แผนที่ 5 - 4	เส้นทางการเดินของนักท่องเที่ยวชาวเอเชียตะวันออกในพื้นที่กรุงเทพมหานคร	114
แผนที่ 5 - 5	เส้นทางการเดินของนักท่องเที่ยวต่างชาติกลุ่มเพื่อนในพื้นที่กรุงเทพมหานคร	116
แผนที่ 5 - 6	เส้นทางการเดินของนักท่องเที่ยวต่างชาติคู่รักในพื้นที่กรุงเทพมหานคร.....	118

แผนที่ 5 - 29 เส้นทางการเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติประเภทกลุ่มเพื่อน	187
แผนที่ 5 - 30 เส้นทางการเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติประเภทคู่รัก	189
แผนที่ 5 - 31 เส้นทางการเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติประเภทเดินทางคนเดียว	191
แผนที่ 5 - 32 เส้นทางการเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติทั้งหมดในพื้นที่ย่อยที่ 4 (สะพาน พุทธ)	196
แผนที่ 5 - 33 เส้นทางการเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเพศชายในพื้นที่ย่อยที่ 4 (สะพาน พุทธ)	199
แผนที่ 5 - 34 เส้นทางการเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเพศหญิงในพื้นที่ย่อยที่ 4 (สะพาน พุทธ)	201
แผนที่ 5 - 35 เส้นทางการเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวตะวันตกในพื้นที่ย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ).....	205
แผนที่ 5 - 36 เส้นทางการเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวเอเชียตะวันออกในพื้นที่ย่อยที่ 4 (สะพาน พุทธ)	207
แผนที่ 5 - 37 เส้นทางการเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวเอเชียใต้ในพื้นที่ย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ).....	209
แผนที่ 5 - 38 เส้นทางการเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติประเภทกลุ่มเพื่อน	213
แผนที่ 5 - 39 เส้นทางการเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติประเภทคู่รัก	215
แผนที่ 5 - 40 เส้นทางการเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติประเภทเดินทางคนเดียว	217
แผนที่ 5 - 41 รูปแบบการเดินทางที่มุ่งไปสู่จุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยวต่างชาติในพื้นที่กรุง รัตนโกสินทร์.....	223
แผนที่ 5 - 42 รูปแบบการเดินทางและแวะไปตามสถานที่ริมทางของนักท่องเที่ยวต่างชาติใน พื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์	225
แผนที่ 5 - 43 รูปแบบการเดินทางเพื่อความสุนทรีย์ของนักท่องเที่ยวต่างชาติในพื้นที่กรุง รัตนโกสินทร์.....	227
แผนที่ 5 - 44 เส้นทางการเดินทางของนักท่องเที่ยวต่างชาติในช่วงเช้าของพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ .	231
แผนที่ 5 - 45 เส้นทางการเดินทางของนักท่องเที่ยวต่างชาติในช่วงเช้าของพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ .	232
แผนที่ 5 - 46 เส้นทางการเดินทางของนักท่องเที่ยวต่างชาติในช่วงเย็นของพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์	234

แผนที่ 5 - 47 การเปรียบเทียบ เส้นทางการเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์และการใช้ประโยชน์ที่ดิน (Landuse).....	236
แผนที่ 5 - 48 พื้นที่ศักยภาพที่เหมาะสมต่อการท่องเที่ยวด้วยการเดินในกรุงรัตนโกสินทร์	237
แผนที่ 6 - 1 เส้นทางเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติภายในกรุงรัตนโกสินทร์.....	239
แผนที่ 6 - 2 พฤติกรรมการเดินเปรียบเทียบระหว่างนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเพศชายและเพศหญิง	241
แผนที่ 6 - 3 พฤติกรรมที่มีผลต่อพื้นที่ดึงดูดของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเพศชายและเพศหญิง ...	242
แผนที่ 6 - 4 พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเพศชายและเพศหญิงที่มีผลจากพื้นที่ดึงดูด..	244
แผนที่ 6 - 5 พฤติกรรมการเดินระหว่างนักท่องเที่ยวชาวตะวันตกและตะวันออก.....	246
แผนที่ 6 - 6 เปรียบเทียบพฤติกรรมการเดินระหว่างนักท่องเที่ยวชาวตะวันตกและเอเชียตะวันออก.....	247
แผนที่ 6 - 7 เปรียบเทียบการเดินทางระหว่างนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติประเภทเดินทางคนเดียวและคู่รัก	248
แผนที่ 6 - 8 เส้นทางเดินทางและสถานที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์	251
แผนที่ 6 - 9 เส้นทางเดินทางและพื้นที่ที่มีบรรยากาศที่ส่งผลต่อการเดินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์	253
แผนที่ 6 - 10 เส้นทางเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติและพื้นที่ที่มีรูปแบบถนนตารางขนาดใหญ่ในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์.....	255
แผนที่ 6 - 11 การเปรียบเทียบเส้นทางเดินทางและลำดับศักดิ์ถนนในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์	256
แผนที่ 6 - 12 เส้นทางเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติและพื้นที่ที่มีระยะห่างจากท่าเรือในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์	258
แผนที่ 6 - 13 เส้นทางเดินร่วมกับปัจจัยที่ส่งเสริมและไม่ส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์.....	259
แผนที่ 7 - 1 ตำแหน่งพื้นที่ที่มีศักยภาพเหมาะสมต่อการเดินท่องเที่ยวภายในกรุงรัตนโกสินทร์.....	263

แผนที่ 7 - 2 ตำแหน่งพื้นที่ที่ต้องได้รับการส่งเสริมการท่องเที่ยวด้วยการเดิน265

แผนที่ 7 - 3 พื้นที่ที่ควรส่งเสริมให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวตามข้อเสนอแนะ271

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญ

จากการที่ประเทศไทยโดยเฉพาะพื้นที่กรุงเทพมหานคร มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น เนื่องจากการท่องเที่ยวเป็นเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทย หนึ่งในนั้นคือการท่องเที่ยวเชิงศิลปะและวัฒนธรรม ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวเชิงศิลปะและวัฒนธรรมภายในพื้นที่กรุงเทพมหานครที่มีศักยภาพและมีชื่อเสียงนั้น ได้แก่ พื้นที่บริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ เนื่องจากภายในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ไม่ได้มีเพียงสถานที่ท่องเที่ยวหลัก เช่น วัดพระศรีรัตนศาสดาราม วัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามราชวรมหาวิหาร เพียงอย่างเดียว แต่ยังมีสถานที่ท่องเที่ยวที่มีความน่าสนใจตาม ตรอก ซอก ซอย ต่างๆ เช่น ชุมชนดินสอ เป็นชุมชนที่มีทั้งภูมิปัญญา อย่างการทำดินสอพอง และสถาปัตยกรรมที่มีคุณค่า อย่างเทวสถาน (โบสถ์พราหมณ์) ซึ่งเป็นศาสนาสถานของผู้นับถือศาสนาพราหมณ์- ฮินดู หรือชุมชนตรอกสุเหร่า กลุ่มคนชาวมุสลิมที่อพยพมาจากทางภาคใต้ของประเทศไทยในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยในชุมชนได้สืบทอดภูมิปัญญาในการเป็นช่างทอง โดยมีฝีมือถึงขั้นได้เป็นช่างทองหลวงที่ไปรับราชการอยู่ในพระบรมมหาราชวัง

ซึ่งสถานที่เหล่านี้มีศักยภาพในการสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยวได้มากยิ่งขึ้น การส่งเสริมการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวภายในกรุงรัตนโกสินทร์เป็นทางเลือกหนึ่งที่จะช่วยให้เกิดการเพิ่มประสบการณ์ของนักท่องเที่ยว สามารถได้เรียนรู้ศิลปะและวัฒนธรรมของไทยได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องผ่านบริษัทการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวลักษณะนี้อาจจะส่งผลให้นักท่องเที่ยวเกิดความต้องการที่อยากจะกลับมาท่องเที่ยวกรุงเทพอีกในอนาคต อีกทั้งการท่องเที่ยวลักษณะนี้ยัง ส่งผลต่อการเพิ่มรายได้ให้กับชุมชนโดยรอบ และช่วยส่งเสริมการสืบต่อและการอนุรักษ์ศิลปะและวัฒนธรรมในชุมชน เนื่องจากยิ่งเวลาผ่านไป การสืบทอดของศิลปะและวัฒนธรรมดังกล่าวยิ่งมีอัตราที่ลดลง เนื่องจากขาดการวางแผนการสนับสนุนที่ดี

หากพิจารณาจากแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวและแนวโน้มด้านสถานการณ์การท่องเที่ยวของประเทศไทยตามแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555-2559 กล่าวถึงแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เกิดขึ้น และมีความเกี่ยวข้องกับงานวิจัย โดยอ้างถึงกระแสความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม การอนุรักษ์ประเพณี วัฒนธรรมดั้งเดิม วิถีชีวิตชุมชน กำลังเป็นกระแสที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยว และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้น จึงเป็นโอกาสที่ดีในการสร้างเอกลักษณ์ของมรดกทางวัฒนธรรมเหล่านี้ให้เป็นที่รู้จักและได้รับการยอมรับในระดับสากล รวมถึงแนวโน้มสถานการณ์การท่องเที่ยวของประเทศไทย ยังมีการเปิดโอกาสให้ชุมชน

และท้องถิ่นโดยการกระจายอำนาจให้สามารถมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเพิ่มมากขึ้น โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ได้ให้สิทธิแก่ชุมชนในการอนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น รวมถึงการอนุรักษ์ การจัดการ และการบำรุงรักษา ซึ่งผลลัพธ์จากงานวิจัยสามารถนำมาเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะทำให้เกิดผลข้างต้น และในยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555-2559 ยังมีการให้ความสำคัญเกี่ยวกับด้านศิลปวัฒนธรรม ทั้งในส่วนของยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืน ที่จะให้ความสำคัญกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวอย่างมีทิศทางทั้งด้านวัฒนธรรมและเอกลักษณ์ของชาติ รวมถึงในยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาสินค้า บริการ และปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยว ซึ่งมีแนวทางการดำเนินการที่จะพัฒนาเกี่ยวกับ ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ

รวมถึงหากพิจารณาสถานการณ์การท่องเที่ยวในต่างประเทศ มีการศึกษาและนำมาปรับใช้กับการท่องเที่ยวที่มีลักษณะแวดล้อมใกล้เคียงกับพื้นที่ศึกษา เช่น โครงการ “Walk into history on the Freedom Trail” ซึ่งเป็นโครงการในการส่งเสริมการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ย่านประวัติศาสตร์ภายในเมืองบอสตัน เมืองที่เต็มไปด้วยประวัติศาสตร์เช่นเดียวกับพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ ดำเนินโครงการโดยการลากเส้นสีแดง ระยะทางประมาณ 2.5 ไมล์ไปตามตรอก ซอก ซอยในเมืองบอสตัน นักท่องเที่ยวสามารถเดินตามเส้นเหล่านี้ซึ่งทำหน้าที่เป็นเครื่องมือในการบอกทิศทางในการเดิน โดยเชื่อมโยงสถานที่ท่องเที่ยวที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ทั้ง 16 สถานที่ โดยลักษณะของเส้นจะเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพแวดล้อมของพื้นที่บริเวณนั้น

จากที่กล่าวไปข้างต้นแสดงให้เห็นถึงความสำคัญ ศักยภาพ ของพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ที่มีต่อการท่องเที่ยว โดยเฉพาะการท่องเที่ยวที่ใช้การเดินทางที่ส่งผลเชิงบวกต่อทั้งนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ผู้ที่อยู่ภายในพื้นที่และผู้ที่เกี่ยวข้อง แต่อย่างไรก็ตามการนำไปสู่แผนการท่องเที่ยวที่มีประสิทธิภาพนั้น นอกจากมุมมองเชิงบวกที่เกิดขึ้น ในขณะเดียวกันต้องสร้างเข้าใจและทางออกสำหรับมุมมองเชิงลบหรือปัญหาที่อาจเกิดขึ้นตามมา จึงจำเป็นที่จะต้องมีการสำรวจพฤติกรรมการเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติภายในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ ซึ่งในปัจจุบันการเก็บข้อมูลเชิงพฤติกรรมยังเป็นข้อมูลที่ยากต่อการสำรวจ เนื่องจาก เครื่องมือในการเก็บข้อมูลที่ใช้ ส่วนใหญ่ยังคงมีข้อจำกัดในการค้นหาพฤติกรรมที่แท้จริง โดยประเด็นที่งานวิจัยจำเป็นต้องศึกษาเพื่อค้นหา เส้นทางการเดินหลักของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในปัจจุบันมีสถานการณ์เป็นอย่างไร รวมถึงสถานที่ท่องเที่ยวที่มีความนิยมเป็นรูปแบบใด และการค้นหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นต่อการเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเป็นอย่างไร

1.2 วัตถุประสงค์

1. ออกแบบวิธีการเก็บข้อมูลพฤติกรรมการเดินทางของนักท่องเที่ยวที่มีประสิทธิภาพทั้งในแง่ของงบประมาณและข้อมูลที่จะใช้งาน
2. ศึกษาเส้นทางและพฤติกรรมการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติภายในพื้นที่กรุงเทพมหานคร
3. ศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมการเดินทางเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติภายในพื้นที่กรุงเทพมหานคร
4. ศึกษาแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่ใช้การเดินทางเป็นวิธีการเดินทางหลักในการท่องเที่ยวภายในพื้นที่กรุงเทพมหานคร
5. เสนอแนวทางการส่งเสริมการวางแผนและปรับปรุงการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติภายในกรุงเทพมหานคร

1.3 คำถามการวิจัย

- คำถามหลัก : นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในพื้นที่กรุงเทพมหานครมีพฤติกรรมการเดินทางเที่ยวในกรุงเทพมหานครอย่างไร
- คำถามรอง : นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติกลุ่มต่างๆมีพฤติกรรมการเดินทางเที่ยวในพื้นที่กรุงเทพมหานครแตกต่างกันอย่างไร
- พฤติกรรมเดินทางเที่ยวพื้นที่เขตต่างๆ (Zone) ในพื้นที่กรุงเทพมหานครแตกต่างกันอย่างไร
- อุปสรรคและความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในการเดินทางเที่ยวในพื้นที่กรุงเทพมหานครคืออะไร

1.4 สมมติฐาน

1. พฤติกรรมเดินทางเที่ยวในกรุงเทพมหานครมีความแตกต่างกันตามกลุ่มของนักท่องเที่ยว ตามปัจจัยในด้านด้านประชากรศาสตร์ เช่น อายุ เพศ เชื้อชาติ เป็นต้น
2. พฤติกรรมเดินทางเที่ยวในกรุงเทพมหานครมีความแตกต่างกันตามพื้นที่เขตต่างๆ (Zone) ตามปัจจัยในด้านต่างๆ เช่น ความเป็นที่รู้จักของแหล่งท่องเที่ยว โดยแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงจะมีความเข้มข้นของการเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมากกว่าแหล่งที่ท่องเที่ยวที่ไม่มีชื่อเสียง, พื้นที่ที่มีความสามารถในการเข้าถึงมากกว่า

จะเป็นพื้นที่ที่มีเส้นทางการเดินของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่มีความเข้มข้นกว่า, สภาพแวดล้อม ทั้งในเชิงกายภาพ บรรยากาศ ที่เหมาะสมต่อการเดินมากกว่าจะมีความเข้มข้นของเส้นทางการเดินของนักท่องเที่ยวต่างชาติมากกว่า เป็นต้น

1.5 ขอบเขตของการศึกษา

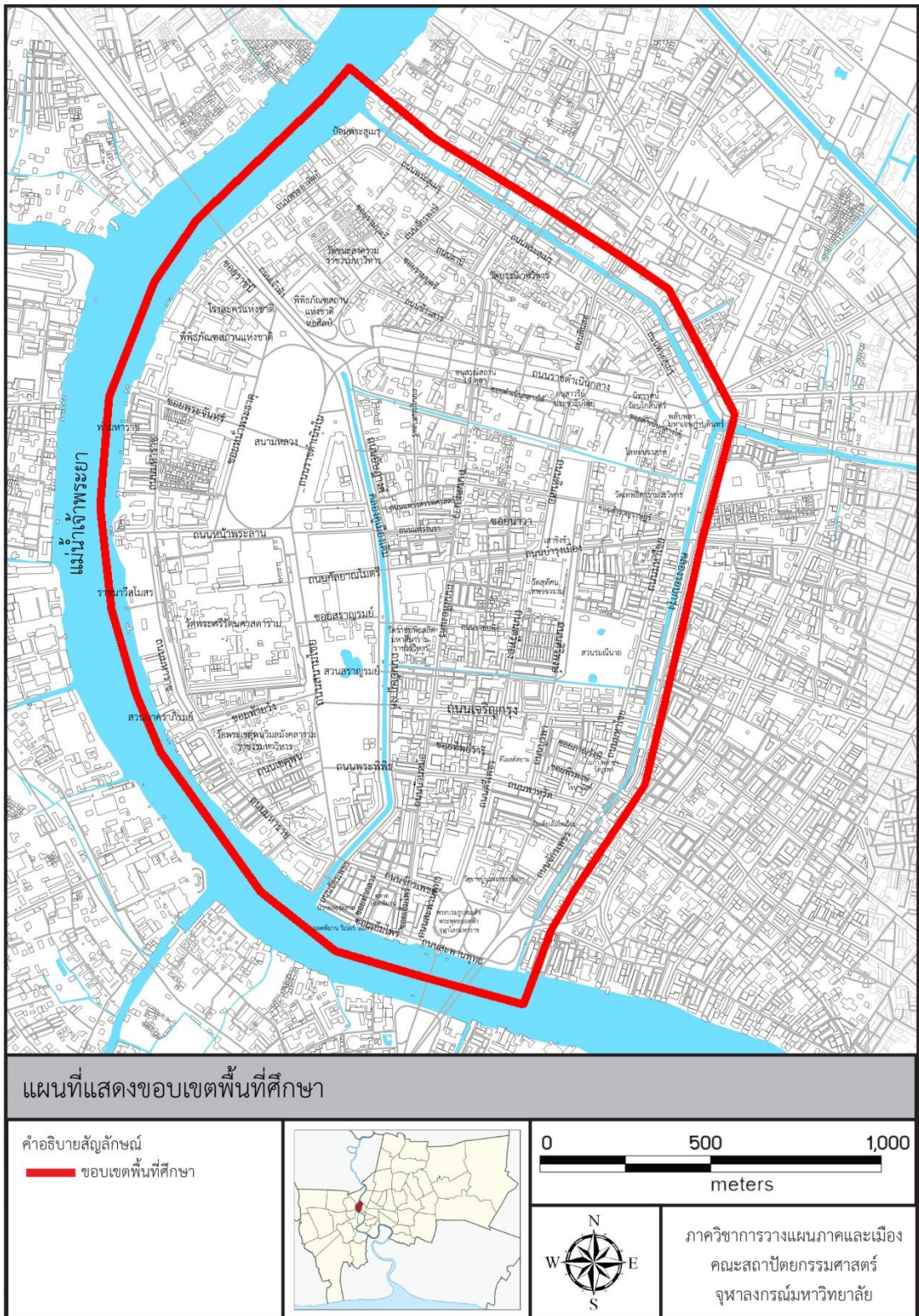
1.5.1 ขอบเขตทางด้านเนื้อหา

1.5.1.1 ศึกษาแผนนโยบาย แผนพัฒนาที่มีความเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวบริเวณพื้นที่กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นเครื่องมือที่สามารถแสดงถึงมุมมองของภาครัฐที่มีต่อพื้นที่กรุงเทพมหานคร อีกทั้งแผนนโยบายยังเปรียบเสมือนโอกาสที่สามารถนำมาเพิ่มศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของพื้นที่กรุงเทพมหานคร

1.5.1.2 ศึกษาในแง่ของพฤติกรรม โดยเฉพาะพฤติกรรมการเดินเท้าเพื่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติ โดยเน้นในด้านการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรม เช่น พฤติกรรมการเลือกใช้เส้นทางในการเดิน ระยะทางที่มีความเหมาะสมต่อการเดิน รูปแบบการตัดสินใจในการเลือกการเดินหรือเลือกเส้นทางในการเดิน รวมถึงการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยแวดล้อมอื่นๆที่มีผลต่อพฤติกรรมการเดินเท้าเพื่อการท่องเที่ยว เช่น แรงดึงดูดของสถานที่ท่องเที่ยวภายในพื้นที่ ปัจจัยที่ทำการสนับสนุนการเดินเพื่อการท่องเที่ยว เป็นต้น รวมถึงการศึกษาข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ที่มีความเกี่ยวข้องกับงานวิจัยจากกลุ่มตัวอย่างเพื่อนำมาเป็นฐานข้อมูลในการประยุกต์ใช้เพื่อสร้างแนวทางการพัฒนาต่อไป

1.5.2 ขอบเขตทางด้านพื้นที่

กรุงเทพมหานคร โดยเป็นบริเวณที่มีอาณาเขต ล้อมรอบด้วยคลองคูเมืองเดิม (คลองหลอด) ด้านทิศเหนือติดต่อกับแม่น้ำเจ้าพระยา คลองรอบกรุง หรือคลองบางลำพูจนถึงคลองโอง่าง ด้านทิศใต้ติดต่อกับแม่น้ำเจ้าพระยา โดยมีพื้นที่ประมาณ 2.3 ตารางกิโลเมตร หรือ 1,438 ไร่ ซึ่งประกอบด้วย แขวงตลาดยอด แขวงเสาชิงช้า แขวงบวรนิเวศ แขวงศาลเจ้าพ่อเสือ แขวงบูรพาภิรมย์ แขวงวัดราชพิพิธ แขวงสำราญราษฎร์ และแขวงชนะสงคราม (ดูแผนที่ 1)

แผนที่ 1 - 1 พื้นที่ศึกษา

ที่มา : ผู้วิจัย

1.6 วิธีการศึกษา

1. ศึกษาแนวคิดและทฤษฎี ประกอบด้วย แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยว แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยว แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อสร้างกรอบแนวความคิดในการทำวิจัย

2. ศึกษาพื้นที่ที่มีความเหมาะสมต่อการทำวิจัย ประกอบด้วย รูปแบบการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวภายในพื้นที่ในปัจจุบัน รูปแบบของแหล่งท่องเที่ยว ลักษณะและขนาดของพื้นที่ นโยบายการพัฒนาที่มีความเกี่ยวข้องกับพื้นที่

3. สัมภาษณ์ภาคสนาม ประกอบด้วย การเก็บข้อมูลพฤติกรรมการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวของชาวต่างชาติภายในพื้นที่ศึกษาด้วยการสังเกตการณ์ การเก็บข้อมูลผ่านแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจ ความต้องการ ข้อเสนอแนะ ต่อการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวภายในพื้นที่ศึกษา

4. วิเคราะห์ข้อมูล เพื่ออธิบายสิ่งที่ได้จากการเก็บข้อมูลทั้งสิ่งที่เป็นเหตุเป็นผลกันและสิ่งที่มีความสัมพันธ์กันในรูปแบบต่างๆ

5. สรุปผลการศึกษาและเสนอแนวทางการวางแผนสำหรับการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวภายในพื้นที่ศึกษา

1.7 แหล่งที่มาของข้อมูล

1.7.1 ข้อมูลปฐมภูมิ เป็นข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยผู้วิจัยเอง ได้แก่

- การสำรวจภาคสนามจากพื้นที่ศึกษาเพื่อเก็บข้อมูลสภาพทั่วไปของพื้นที่ สร้างความมั่นใจเกี่ยวกับศักยภาพของพื้นที่ที่มีผลต่องานวิจัย
- การเก็บข้อมูลด้วยการสังเกตการณ์ เพื่อเก็บข้อมูลพฤติกรรมเดินทางของนักท่องเที่ยวต่างชาติภายในพื้นที่กรุงเทพมหานคร
- การเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม เพื่อเก็บข้อมูลปัจจัยอื่นๆที่มีความเกี่ยวข้องต่อพฤติกรรมเดินทางของนักท่องเที่ยวต่างชาติภายในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

1.7.2 ข้อมูลทุติยภูมิ เป็นแหล่งข้อมูลที่ได้มาจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ได้แก่

- ภาพถ่ายทางอากาศ พื้นที่ศึกษา จากกรมแผนที่ทหาร
- ข้อมูลเชิงสถิติ จากสำนักงานสถิติแห่งชาติ กองการท่องเที่ยว สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร เช่น จำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาภายในพื้นที่ศึกษา ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวต่อคนต่อวัน เป็นต้น
- ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (Geographic Information System) เพื่อเป็นแหล่งข้อมูล ในการสร้างแผนที่สำหรับการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูล

1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ข้อมูลพฤติกรรมการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเพื่อใช้ในการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวภายในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์
2. แนวทางการพัฒนาเชิงกายภาพในกรุงรัตนโกสินทร์ให้สอดคล้องกับการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

1.9 นิยามศัพท์เฉพาะ

1. วิถีชีวิตและวัฒนธรรมที่มีความแท้ หมายถึง ศิลปะ วัฒนธรรม หรือวิถีชีวิตที่ได้รับการสืบทอดมาจากคนรุ่นก่อนให้กับคนรุ่นต่อไป โดยแต่ละพื้นที่ แต่ละชุมชน จะมีเอกลักษณ์ที่แตกต่างกัน ซึ่งการได้รับการเผยแพร่ศิลปะ วัฒนธรรม หรือการได้เข้ามาศึกษาวิถีชีวิตจากกลุ่มคนเหล่านี้ สามารถเรียกได้ว่าเป็นการศึกษาความแท้ของศิลปะ วัฒนธรรม และวิถีชีวิต
2. วิถีชีวิตและวัฒนธรรมประดิษฐ์ หมายถึง การจำลองศิลปะ วัฒนธรรม หรือวิถีชีวิตขึ้นมา โดยบุคคลภายนอกที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับผู้ที่เป็นเจ้าของดั้งเดิม เพื่อประโยชน์ทางการพาณิชย์ การท่องเที่ยว โดยไม่ได้คำนึงถึงความถูกต้องของการเผยแพร่ศิลปะ วัฒนธรรมดังกล่าว ตัวอย่างเช่น การจำลองศิลปะ ภูมิปัญญาของชุมชน โดยใช้ผู้แสดงหรือผู้เผยแพร่ เป็นบุคคลภายนอกที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกับชุมชน จัดแสดงตามงานหรือสถานที่ที่สร้างไว้เพื่อรองรับนักท่องเที่ยว ซึ่งการกระทำดังกล่าว เป็นการเผยแพร่วัฒนธรรมที่อาจไม่ถูกต้องตามการสืบทอดกันมา อีกทั้งเป็นการโจรกรรมความคิด ส่งผลให้กลุ่มเจ้าของความคิดไม่ได้รับประโยชน์ที่แท้จริง
3. มรดกทางวัฒนธรรม หมายถึง สิ่งที่ตกทอดกันมาจากรุ่นก่อนสู่รุ่นถัดไป ประกอบด้วย สถาปัตยกรรม วิถีชีวิต ภูมิปัญญา ศิลปวัฒนธรรม ที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์

4. พฤติกรรมการท่องเที่ยวโดยการเดิน หมายถึง การแสดงหรือการกระทำที่เกิดขึ้นจากสิ่งเร้าในระหว่างการเดินที่มีจุดประสงค์เพื่อการท่องเที่ยว โดยไม่คำนึงว่าจะเป็นการกระทำที่เกิดขึ้นจากความตั้งใจหรือการกระทำที่เกิดขึ้นจากความไม่ตั้งใจ เช่น การหยุดเดินเพื่อดูแผนที่หรือป้ายบอกข้อมูลเมื่อเกิดการไม่แน่ใจในเส้นทางหรือรายละเอียดในการท่องเที่ยว หรือ การคิดที่จะหลีกเลี่ยงพื้นที่ที่มีบรรยากาศไม่ปลอดภัย หรือไม่เหมาะสมต่อการเดิน

5. ผลกระทบเชิงลบจากการท่องเที่ยว หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำ อาจเป็นผลที่เกิดขึ้นเลยในปัจจุบันหรืออาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต โดยในที่นี้กล่าวถึง ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวในเชิงลบ ซึ่งเป็นผลที่อาจกระทบกับบุคคลบางกลุ่ม โดยในด้านการท่องเที่ยวผลกระทบเชิงลบมักเกิดขึ้นกับผู้ที่เกี่ยวข้องภายใน หรือ ใกล้กับบริเวณที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว เช่น ผลกระทบจากด้านมลภาวะทางเสียง ผลกระทบจากขยะ เป็นต้น

6. ปัจจัยส่งเสริมการท่องเที่ยว หมายถึง เหตุหรือหนทางที่นำไปสู่การการเพิ่มความต้องการในการเข้ามาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว เช่น การประชาสัมพันธ์ กิจกรรม สถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจ การเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการท่องเที่ยว เป็นต้น

7. แผนการท่องเที่ยวโดยการเดิน หมายถึง แนวคิดที่เกิดจากการวางแผน สำหรับใช้สนับสนุน ส่งเสริม การท่องเที่ยวที่ใช้การเดิน เป็นรูปแบบการสัญจรหลักในการท่องเที่ยว เพื่อประโยชน์ ความเหมาะสม และมุมมองที่มีความแตกต่างกว่าการท่องเที่ยวที่ใช้รูปแบบการสัญจรอื่นๆ เช่น การรับรู้ สัมผัส บรรยากาศของสิ่งแวดล้อมระหว่างการเดิน การเข้าถึงพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวที่มีประสิทธิภาพมากกว่า เป็นต้น

8. ความเข้มข้นของการเดิน หมายถึง ปริมาณของเส้นทางการเดินที่นักท่องเที่ยวต่างชาติเลือกเดิน โดยในเส้นทางใดที่มีการเลือกเดินมากก็จะมี ความเข้มข้นของการเดินมากขึ้นตามไป

บทที่ 2

การทบทวนแนวความคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิทยานิพนธ์เรื่อง พฤติกรรมการเดินทางของนักท่องเที่ยวต่างชาติ กรณีศึกษา พื้นที่กรุงเทพมหานคร ได้ทำการศึกษาทบทวนแนวความคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างกรอบความเข้าใจเกี่ยวกับ พฤติกรรมการท่องเที่ยว เทคนิคและวิธีการการเก็บข้อมูล การสังเกตการณ์ ตามหัวข้อดังต่อไปนี้

2.1 แนวความคิดเกี่ยวกับนักท่องเที่ยว

2.1.1 ความหมายของนักท่องเที่ยว

องค์การท่องเที่ยวแห่งโลก (World Tourism Organization) ได้ประกาศใช้คำนิยามเกี่ยวกับนักท่องเที่ยวเมื่อ ค.ศ. 1968 ภายหลังจากการประชุมเรื่อง การเดินทางและท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่กรุงโรม ประเทศอิตาลี โดยได้เสนอแนะให้ประเทศสมาชิกใช้คำนิยามความหมายของนักท่องเที่ยว ดังนี้

Traveler หมายถึง นักเดินทาง นักท่องเที่ยว โดยจะรวมทั้งผู้ที่สามารถเก็บข้อมูลทางสถิติได้ เช่น นักท่องเที่ยวทั่วไป และผู้ที่ไม่สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลทางสถิติได้ เช่น ผู้อพยพ ผู้เร่ร่อน ผู้ลี้ภัย เป็นต้น

Visitors หมายถึง ผู้มาเยือน สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท

นักท่องเที่ยวค้างคืน คือ ผู้ที่เดินทางมามาเยือนและพักอยู่ในประเทศ ตามสถานที่ให้บริการพักรวม ตั้งแต่ระยะเวลามากกว่า 24 ชั่วโมงเป็นต้นไป โดยสามารถแบ่งออกได้ 2 ประเภท ได้แก่ นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่มาพักค้างคืนมากกว่า 24 ชั่วโมงแต่ไม่เกิน 60 วัน และนักท่องเที่ยวภายในประเทศที่อาจเป็นคนไทยหรือคนต่างด้าว เดินทางจากจังหวัดของตนไปยังจังหวัดอื่นๆ และใช้เวลาในการพำนักไม่เกิน 60 วัน

นักท่องเที่ยวจร คือ นักท่องเที่ยวที่ไม่ค้างคืน เดินทางมาท่องเที่ยวเป็นการชั่วคราว อยู่ในประเทศไม่น้อยกว่า 24 ชั่วโมง แต่ไม่ได้เข้าพักตามสถานที่ให้บริการพักรวม เช่น ผู้เดินทางมาเก็บเรือสำราญ โดยสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ นักทัศนาจรระหว่างประเทศ และ นักทัศนาจรภายในประเทศ

บุคคลที่ไม่นับเป็นนักท่องเที่ยว ได้แก่

2.1 ผู้เดินทางมาเพื่อประกอบอาชีพหรือธุรกิจที่มีรายได้ในประเทศนั้น โดยจะมีสัญญาไว้กับผู้ใดหรือไม่ก็ตาม

2.2 ผู้เดินทางมาเพื่อตั้งถิ่นฐานที่อยู่อย่างถาวรในประเทศนั้น

2.3 ผู้เดินทางข้ามพรมแดนไปทำงานนอกประเทศของตน

2.3 ผู้เดินทางเพื่อเข้าไปเป็นนักเรียน หรือนักศึกษาที่อาศัยอยู่ในที่ที่จัดไว้ เป็นหอพักนักเรียนนักศึกษา

2.5 ผู้เดินทางผ่านโดยไม่ได้แวะลงจากยานพาหนะเลย แม้ว่าจะเดินทางอยู่ในอาณาเขตของประเทศใดประเทศหนึ่ง เป็นเวลามากกว่า 24 ชั่วโมง ก็ตาม

2.6 ผู้ลี้ภัยทางการเมืองหรือผู้ลี้ภัยทางศาสนา ไปอยู่ต่างประเทศหรือผู้ลี้ภัยสงคราม

พระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ปี พ.ศ. 2522 ได้ให้ความหมายของนักท่องเที่ยวไว้ในมาตรา 4 ว่านักท่องเที่ยว หมายถึง บุคคลที่เดินทางจากท้องถิ่นที่อยู่ของตนเองไปสู่ท้องถิ่นอื่นในชั่วคราด้วยความต้องการของตัวเอง และไม่มีวัตถุประสงค์เพื่อประกอบอาชีพหรือหารายได้

จากการศึกษาความหมายของคำว่า นักท่องเที่ยว ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ ดังนี้ นักท่องเที่ยวคือผู้ที่เดินทางจากจุดหนึ่งไปยังจุดหนึ่ง เพื่อวัตถุประสงค์ใดๆก็ตามที่ไม่ใช่วัตถุประสงค์เพื่อการประกอบอาชีพ และมีการพัก ณ สถานที่ที่บริการพักแรมมากกว่า 24 ชั่วโมง แต่ไม่เกิน 60 วัน

2.1.2 การจำแนกประเภทของนักท่องเที่ยวตามหลักการแบ่งส่วนตลาดทางการท่องเที่ยว

การแบ่งส่วนตลาดทางการท่องเที่ยว คือ กระบวนการในการแบ่งตลาดกลุ่มลูกค้าที่มีความคล้ายคลึงกันออกเป็นกลุ่มๆ (Market segment) เพื่อง่ายต่อการเลือกกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย (Target markets) ในการกำหนดแผนในการให้บริการเพื่อตอบสนองความต้องการให้กลุ่มลูกค้าได้เกิดความพึงพอใจสูงสุด โดยสามารถใช้หลักเกณฑ์ในการแบ่งส่วนตลาดทางการท่องเที่ยวได้ 5 ปัจจัย ได้แก่

1. ปัจจัยทางด้านภูมิศาสตร์

Morrison (2002) กล่าวว่า เป็นการแบ่งส่วนตลาดตามสถานที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของสถานที่ท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวเดินทางไป เป็นการแบ่งส่วนตลาดที่ได้รับความนิยมมากที่สุด โดยสามารถแบ่งเป็นทวีป ประเทศ ภูมิภาค จังหวัด หรือพื้นที่ขนาดเล็กๆ

2. ปัจจัยทางด้านลักษณะทางประชากรศาสตร์ สังคมและเศรษฐกิจ

การแบ่งส่วนตลาดโดยใช้ปัจจัยทางด้านลักษณะทางประชากรศาสตร์ สังคมและเศรษฐกิจ มีปัจจัยที่ใช้ในการแบ่งมากมาย เช่น เพศ อายุ เชื้อชาติ อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษาขนาดครอบครัว สถานภาพการสมรส เป็นต้น โดยในงานวิจัยจะเน้นถึงแนวคิดของ Wells and Gubar (1966) ซึ่งเป็น

แนวคิดที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย จะใช้วงจรชีวิตครอบครัวเป็นปัจจัยในการจัดกลุ่ม โดยได้แบ่งวงจรชีวิตหรือขั้นตอนในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ทั่วไป ออกเป็น 9 ช่วงชีวิต และมีมุมมองว่าพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวจะเปลี่ยนแปลงไปตามช่วงชีวิต สามารถแจกแจงช่วงชีวิตทั้ง 9 ได้ ดังนี้

ตารางที่ 2 - 1 การแบ่งส่วนตลาดโดยใช้ปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ สังคมและเศรษฐกิจ

ช่วงชีวิตในวงจรชีวิตครอบครัว	คำอธิบาย	ลักษณะของพฤติกรรม
โสด (The bachelor stage)	เด็กจบใหม่ที่เริ่มแยกตัวออกมา อยู่ตามลำพัง รายได้น้อยถึงปานกลาง แต่จากการที่ไม่ต้องแบกรับภาระรายจ่ายในครอบครัว จึงสามารถใช้จ่ายเพื่อความสุขของตัวเองได้	สนใจเรื่องการเข้าสังคม การสร้างความบันเทิง นิยมใช้จ่ายเงินไปกับการเลือกซื้อเสื้อผ้า เครื่องใช้ภายในบ้าน การท่องเที่ยวและการพักผ่อน
เพิ่งแต่งงาน (Newly married couples)	คู่แต่งงานใหม่ มีระดับฐานะทางเศรษฐกิจที่ดีขึ้น เนื่องจากสามารถรับรายได้ทั้งสองฝ่าย แต่รายจ่ายก็มีการเพิ่มขึ้น เนื่องจากอยู่ในช่วงเริ่มสร้างเนื้อสร้างตัว	นิยมใช้จ่ายเงินไปกับการเดินทางท่องเที่ยว กิจกรรมเกี่ยวกับการฮันนีมูน อีกทั้งเริ่มซื้อสินค้าที่มีความคงทนถาวร เช่น เครื่องใช้ เฟอร์นิเจอร์ รถยนต์ เป็นต้น
ครอบครัวสมบูรณ์ระยะที่ 1 (Full nest I)	คู่แต่งงานที่เริ่มมีบุตร ความสามารถในการใช้จ่ายเพื่อความสุขตัวเองเริ่มลดน้อยลงจากการขาดรายได้จากฝ่ายภรรยา รวมถึงการเพิ่มรายจ่ายเกี่ยวกับเด็กที่เพิ่มขึ้น ส่งผลให้สภาพทางการเงินแย่งลง	นิยมใช้จ่ายเงินไปกับการซื้อของคงทนถาวร และเครื่องใช้สำหรับเด็กอ่อน เช่น ยา ของเล่น เสื้อผ้าเด็ก เป็นต้น

ช่วงชีวิตในวงจรชีวิต ครอบครัว	คำอธิบาย	ลักษณะของพฤติกรรม
ครอบครัวสมบูรณ์ระยะที่ 2 (Full nest II)	คู่แต่งงานที่มีบุตรอายุ 6 ขวบขึ้นไป สภาพทางการเงินเริ่มดีขึ้น จากการที่ภรรยาเริ่มจะกลับไปทำงาน และสามารถเริ่มมีการเติบโต ในหน้าที่การงาน แต่ยังคงมี รายจ่ายที่เพิ่มขึ้นจากการใช้จ่าย ของบุตร	นิยมใช้จ่ายเงินไปกับสินค้า อุปโภค บริโภค สินค้าที่ใช้ สำหรับเด็กในวัยเรียน เช่น อุปกรณ์การศึกษา อุปกรณ์ กีฬา เป็นต้น และมีค่าใช้จ่ายในการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยว ร่วมกับครอบครัวอีกด้วย
ครอบครัวสมบูรณ์ระยะที่ 3 (Full nest III)	คู่แต่งงานที่มีอายุมากขึ้น บุตร เริ่มเข้าสู่ช่วงวัยรุ่น สภาพทาง การเงินเริ่มดีขึ้น เนื่องจากการ เติบโตในหน้าที่การงานของทั้ง ฝ่ายสามีและภรรยา รวมถึงบุตร เริ่มสามารถที่จะหารายได้เสริม ให้กับตัวเองได้แล้ว	นิยมใช้จ่ายเงินไปกับการศึกษา ของบุตร รวมถึงเครื่องใช้ไฟฟ้า ภายในบ้านที่เริ่มผุพังหรือเพื่อ เพิ่มความสะดวกสบาย และ สิ่งของฟุ่มเฟือยต่างๆ
ครอบครัวที่มีสมาชิก น้อยลงระยะที่ 1 (Empty nest I)	คู่แต่งงานที่มีอายุมาก (มากกว่า 60 ปี) บุตรได้แยกย้ายออกจาก บ้าน คู่สมรสบางคู่อาจยังทำงาน อยู่และได้รับรายได้ที่ค่อนข้างสูง จากตำแหน่งหน้าที่การงาน ช่วง นี้ถือว่าเป็นช่วงที่มีสภาพทาง การเงินดีที่สุด เพราะมีรายจ่าย ค่อนข้างต่ำ เนื่องจาก หมดภาระ ค่าใช้จ่ายในเรื่อง บ้าน รถ และ การเลี้ยงดูบุตร	นิยมใช้จ่ายเงินไปกับการ เดินทางท่องเที่ยว การศึกษาสิ่ง ที่สนใจ การดูแลและซ่อมแซม สิ่งของ เช่น บ้าน รถยนต์ เฟอร์นิเจอร์

ช่วงชีวิตในวงจรชีวิตครอบครัว	คำอธิบาย	ลักษณะของพฤติกรรม
ครอบครัวที่มีสมาชิกน้อยลงระยะที่ 2 (Empty nest II)	คู่แต่งงานเริ่มเข้าสู่วัยชรา คู่สมรสเกษียณอายุและออกมาพักผ่อน ส่งผลให้รายได้ในช่วงนี้ลดลง แต่อย่างไรก็ตามรายจ่ายในช่วงนี้ก็ลดลงตามไปด้วย	นิยมใช้จ่ายเงินไปกับการรักษาพยาบาล และสินค้าที่ช่วยเสริมสร้างสุขภาพ ส่วนใหญ่จะใช้เวลาพักผ่อนอยู่บ้านมากกว่า
ครอบครัวที่มีสมาชิกเหลือเพียงคนเดียว ระยะที่ 1 (Solitary Survivor I)	คู่สมรสเหลือผู้ชราเพียงคนเดียว อีกฝ่ายได้เสียชีวิตลงไปแล้ว ยังคงได้รายได้จากการเกษียณอายุหรือการทำงานเสริมอื่นๆ และมีรายจ่ายที่ลดลง	นิยมใช้จ่ายเงินไปกับสินค้าที่ช่วยเสริมสร้างสุขภาพและการพักผ่อน
ครอบครัวที่มีสมาชิกเหลือเพียงคนเดียว ระยะที่ 2 (Solitary Survivor II)	คู่สมรสเหลือผู้ชราเพียงคนเดียว อีกฝ่ายได้เสียชีวิตลงไปแล้ว และไม่สามารถหารายได้ได้อีกแล้ว ส่งผลให้สภาพทางการเงินแย่งลง	นิยมใช้จ่ายเงินไปกับการรักษาพยาบาลและการรักษาสุขภาพ

ที่มา : ดัดแปลงจาก Wells and Gubar (1966)

จากตารางข้างต้นจะเห็นได้ว่าการแบ่งส่วนตลาดโดยใช้หลักเกณฑ์ด้านวงจรชีวิตครอบครัวเป็นพฤติกรรมที่เน้นไปทางนักท่องเที่ยวชาวอเมริกันมากกว่า ซึ่งในบางสิ่งอาจมีความแตกต่างกับวงจรชีวิตของชนชาติอื่น

Swarbrooke (1966) เป็นแนวคิดที่แสดงให้เห็นถึงความต้องการและความชอบด้านการท่องเที่ยวของบุคคลมรช่วงชีวิตที่แตกต่างกัน ดังนี้

ตารางที่ 2 - 2 การแบ่งส่วนตลาดโดยใช้เกณฑ์ความชอบและความต้องการทางด้านการท่องเที่ยวตามแนวคิดของ Swarbrooke

ช่วงชีวิตในวงจรชีวิตครอบครัว	ความชอบและความต้องการทางด้านการท่องเที่ยว
เด็ก (A child)	<ul style="list-style-type: none"> - ความตื่นเต้น - การได้เล่นกับเด็กคนอื่นๆ - การสนับสนุนจากผู้ปกครอง

ช่วงชีวิตในวงจรชีวิต ครอบครัว	ความชอบและความต้องการทางด้านการท่องเที่ยว
วัยรุ่น (A teenager)	<ul style="list-style-type: none"> - ประสบการณ์ใหม่ๆ - ความตื่นเต้น - การได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่นๆ - การได้รับอิสระที่เพิ่มมากขึ้น - การเข้าร่วมกิจกรรม - การพบปะและมีปฏิสัมพันธ์กับวัยรุ่นคนอื่นๆ
ผู้ใหญ่ในวัยต้น (A young adult)	<ul style="list-style-type: none"> - ประสบการณ์ใหม่ - การได้รับอิสระที่เพิ่มมากขึ้น - การเข้าร่วมกิจกรรม - การพบปะและมีปฏิสัมพันธ์กับคนวัยเดียวกัน
คู่สมรสใหม่ที่ยังอายุน้อย (A young couple)	<ul style="list-style-type: none"> - ประสบการณ์ใหม่ - ความรักและการดูแลเอาใจใส่ - การตอบสนองความเพ้อฝัน
คู่สมรสที่ยังอายุน้อยและมี บุตรที่ยังเป็นทารก (A young couple with baby)	<ul style="list-style-type: none"> - การประหยัดค่าใช้จ่าย - เครื่องใช้ที่จำเป็นสำหรับทารก
ครอบครัวที่ใหญ่ขึ้น (A growing family)	<ul style="list-style-type: none"> - การประหยัดค่าใช้จ่าย - การทำกิจกรรมร่วมกันในครอบครัว
ช่วงชีวิตในวงจรชีวิต ครอบครัว	ความชอบและความต้องการทางด้านการท่องเที่ยว
ครอบครัวที่มีสมาชิก น้อยลง (An empty nester)	<ul style="list-style-type: none"> - การเข้าร่วมกิจกรรมที่ไม่ต้องใช้กำลังกายในการดำเนินกิจกรรม - การเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ
คนชรา (An elderly)	<ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมที่ใช้การ ดู มากกว่าการลงมือทำเอง - การพบปะและมีปฏิสัมพันธ์กับคนวัยเดียวกัน - ความสะดวกในการเข้าถึงสิ่งอำนวยความสะดวก

ที่มา : ดัดแปลงจาก Swarbrooke (1966)

Coleman and Rainwater (1978) เป็นแนวคิดในการแบ่งส่วนตลาดออกโดยใช้ลำดับชั้นทางสังคมเข้ามาแบ่ง โดยสามารถแบ่งกลุ่มนักท่องเที่ยวออกได้ทั้งหมด 7 ชั้นทางสังคมด้วยกัน ดังนี้ ตารางแสดง การแบ่งส่วนตลาดโดยใช้เกณฑ์ชนชั้นทางสังคมตามแนวคิดของ Coleman and Rainwater

ตารางที่ 2 - 3 การแบ่งส่วนตลาดออกโดยใช้ลำดับชั้นทางสังคมของ Coleman and Rainwater

ชนชั้นหลัก	ชนชั้นย่อย	ลักษณะและพฤติกรรมโดยรวม
ชนชั้นสูง (Upper class)	ชนชั้นสูงระดับบน (Upper-upper class)	เป็นกลุ่มที่มีจำนวนน้อย นิยมสิ่งของหรูหราและมียศนิยม เนื่องจากเป็นกลุ่มที่มีความมั่งคั่งจากการรับมรดกมาจากรุ่นก่อน มีหน้าที่ตำแหน่งการงานสูง
	ชนชั้นสูงระดับล่าง (Lower-upper class)	เป็นกลุ่มเศรษฐกิจหน้าใหม่ นิยมทำกิจกรรมที่มีบทบาททางสังคม เพื่อให้เป็นที่รู้จักของกลุ่มคนในหมู่มาก มักจะเป็นกลุ่มที่มั่งคั่งด้วยความสามารถของตนเอง
	ชนชั้นกลางระดับสูง (Upper-middle class)	เป็นกลุ่มคนที่มีสภาพทางการเงินดีเหมือนสองกลุ่มแรก ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่มั่งคั่งด้วยความสามารถของตนเอง นิยมเลือกซื้อสินค้าที่มีคุณภาพ เพื่อแสดงให้เห็นถึงความสำเร็จในหน้าที่การงาน ให้มีความสำคัญกับการศึกษาของคนรุ่นหลัง
ชนชั้นกลาง (Middle class)	ชนชั้นกลาง (Middle class)	เป็นกลุ่มคนที่มีสภาพทางการเงินอยู่ในระดับกลาง หน้าที่การงานใช้ความสามารถของทักษะทางวิชาชีพ นิยมทำตัวเองให้เป็นที่ยอมรับและเป็นที่รู้จักของสังคม ให้มีความสำคัญกับสถานะของตัวเอง
	กลุ่มชนชั้นทำงาน (Working class)	เป็นกลุ่มคนที่ทำงานโดยใช้แรงงานเป็นหลัก นิยมเลือกซื้อสินค้าที่เป็นความสุขส่วนตัวอย่างเต็มที่ และทำกิจกรรมที่หลีกเลี่ยงความจำเจในชีวิตประจำวัน ไม่เห็นความสำคัญในการออมเงิน

ชนชั้นหลัก	ชนชั้นย่อย	ลักษณะและพฤติกรรมโดยรวม
ชนชั้นล่าง (Lower class)	ชนชั้นล่างระดับสูง (Upper-lower class)	เป็นกลุ่มคนที่ทำงานโดยใช้แรงงานแต่ได้รับค่าแรงต่ำ กังวลเรื่องความปลอดภัยของครอบครัวเนื่องจากต้องอาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่ดี การศึกษาค่อนข้างต่ำ การใช้จ่ายเงินจะเป็นการได้มาและจ่ายไป จึงทำให้ไม่สามารถเก็บเงินออมได้
	ชนชั้นล่างระดับล่าง (Lower-lower class)	เป็นกลุ่มที่มีสภาพทางการเงินแย่มากที่สุด มีฐานะยากจน ส่วนใหญ่ไม่ได้ประกอบอาชีพ หรือว่างงาน หรืออาจเป็นอาชญากรรม ต้องได้รับการช่วยเหลือจากภาครัฐ

ดัดแปลงจาก Coleman and Rainwater (1978)

3. ปัจจัยทางด้านจุดประสงค์ของการเดินทาง

Lubbe (2003) ได้แบ่งส่วนของตลาดโดยใช้จุดประสงค์ของการเดินทางมาเป็นเกณฑ์ในการแบ่ง ได้ทั้งหมด 3 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มผู้เดินทางท่องเที่ยวเพื่อใช้เวลาว่าง และเพื่อความสำราญ คือ การเดินทางท่องเที่ยวทั่วไป เช่น การเดินทางเพื่อศึกษาวัฒนธรรม การเยี่ยมญาติ การเล่นกีฬาหรือการทำกิจกรรมต่างๆ

กลุ่มผู้เดินทางเพื่อติดต่อธุรกิจ หรือทำกิจกรรมอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ คือ การเดินทางสัมมนา การเผยแพร่ศาสนา ที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานต่างๆ โดยมีแผนเพื่อเวลาไว้สำหรับการท่องเที่ยวส่วนตัวเมื่อเสร็จสิ้นภารกิจ

กลุ่มที่เดินทางท่องเที่ยวด้วยวัตถุประสงค์ทางการท่องเที่ยวอื่นๆ คือ กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีวัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยว นอกเหนือจากสองกลุ่มข้างต้น เช่น การเดินทางเพื่อไปศึกษาต่อ เป็นต้น

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยว

2.2.1 องค์ประกอบของพฤติกรรม

Cronbach (2506) ได้อธิบายว่า องค์ประกอบของพฤติกรรมของมนุษย์มีองค์ประกอบอยู่ 7 ประการ ประกอบด้วย

ความมุ่งหมาย (Goal) เป็นความต้องการหรือวัตถุประสงค์ที่จะทำให้เกิดกิจกรรมเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง โคนจะเลือกตอบสนองความต้องการที่เร่งด่วนก่อน และสนองความต้องการอื่นๆ ถัดไป

ความพร้อม (Readiness) เป็นความสามารถที่จำเป็นในการสนองความต้องการ เนื่องจากมนุษย์ไม่สามารถสนองความต้องการได้ทั้งหมด บางความต้องการอยู่นอกเหนือความสามารถของเรา

สถานการณ์ (Situation) เป็นเหตุการณ์ที่เปิดโอกาสให้เลือกทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง

การแปลความหมาย (Interpretation) เป็นการพิจารณาสถานการณ์แล้วเลือกวิธีการที่คิดว่าสามารถตอบสนองความต้องการของตัวเองและได้รับความพึงพอใจมากที่สุด ก่อนที่จะตัดสินใจทำกิจกรรมใดลงไป

การตอบสนอง (Response) กิจกรรมที่สนองความต้องการโดยวิธีการที่ได้เลือกไว้แล้วในขั้นตอนการแปลความหมาย

ผลที่ได้รับหรือผลที่ตามมา (Consequence) เมื่อทำกิจกรรมย่อมได้รับผลจากการกระทำตามที่คาดไว้ หรืออาจตรงข้ามกับการคาดไว้

ปฏิกิริยาต่อความผิดหวัง (Reaction to Thwarting) เป็นการกระทำที่ไม่สามารถตอบสนองความต้องการได้ อาจใช้วิธีการย้อนกลับไปแปลความหมายหรือเลือกวิธีตอบสนองแบบใหม่

จากการศึกษาองค์ประกอบของพฤติกรรม ผู้วิจัยสามารถสร้างความเข้าใจถึงพื้นฐานกระบวนการการเกิดพฤติกรรมของมนุษย์เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ต่อการศึกษาและวางแผนการรับมือกับพฤติกรรมการเดินทางของนักท่องเที่ยวต่างชาติอย่างเป็นรูปธรรม

2.2.2 พฤติกรรมการท่องเที่ยว

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548) ความสามารถตอบสนองความต้องการหรือการตัดสินใจในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ซึ่งสามารถสรุปพฤติกรรมนักท่องเที่ยวได้ 9 ขั้นตอน ดังนี้

1. การส่งเสริมการตลาดทางการท่องเที่ยว เป็นการให้ข้อมูลข่าวสารแก่นักท่องเที่ยวผ่านสื่อต่างๆ เพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถได้รับข้อมูลเหล่านั้น
2. ความต้องการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวแต่ละคน เมื่อผ่านขั้นตอนการให้ข้อมูลแล้ว นักท่องเที่ยวผู้ที่ได้รับข้อมูลเหล่านั้นย่อมเกิดความต้องการในการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น
3. สิ่งจูงใจสำหรับนักท่องเที่ยว เป็นการสร้างแรงกระตุ้นให้เกิดความอยากท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น ซึ่งมีทั้งปัจจัยการกระตุ้นโดยการผลักดัน เช่น การหลีกเลี่ยงความซ้ำซาก จำเจ

ประจำวัน และปัจจัยการกระตุ้นโดยการดึงดูด เช่น ความแปลกใหม่ของสภาพภูมิประเทศส่งผลให้เกิดความต้องการที่จะเดินทางไปท่องเที่ยวเพื่อสัมผัสสิ่งเหล่านั้น

4. การตัดสินใจของนักท่องเที่ยว เป็นองค์ประกอบที่สำคัญเมื่อนักท่องเที่ยวได้รับข้อมูลและมีความต้องการที่จะไปท่องเที่ยวแล้ว
5. การวางแผนการใช้จ่ายการท่องเที่ยว เมื่อนักท่องเที่ยวตัดสินใจจะไปท่องเที่ยวแล้ว ย่อมเกิดค่าใช้จ่าย ซึ่งต้องมีการวางแผนการใช้จ่ายในการท่องเที่ยวรอบนั้น
6. การเตรียมการเดินทาง เมื่อตัดสินใจและมีการวางแผนค่าใช้จ่ายแล้ว จึงถึงขั้นตอนการเตรียมตัวในด้านอื่นๆ เช่น ด้านยานพาหนะในการเดินทาง
7. การเดินทางท่องเที่ยว เริ่มนับตั้งแต่เริ่มออกจากที่พักจนกระทั่งกลับมาอยู่ที่พัก โดยอาจเกิดการประเมิณผลเป็นระยะๆ เช่น สภาพแวดล้อม การบริการ การคมนาคม
8. ประสบการณ์ของนักท่องเที่ยว เมื่อเกิดการประเมิณผลการเดินทางผลลัพธ์ที่ได้คือ ประสบการณ์ของการท่องเที่ยวในรอบนั้น
9. ทักษะคติของนักท่องเที่ยว เมื่อได้รับประสบการณ์การท่องเที่ยวสิ่งที่เกิดขึ้นตามมาคือ ทักษะคติที่เกิดขึ้นต่อการท่องเที่ยวในครั้งนั้น

Clawson and knetsch (2509) ได้ถูกกล่าวโดย รวีวรรณ (2558) ว่า แนวคิดช่วงเวลาทั้ง 5 ของประสบการณ์ทางการท่องเที่ยว (The model of the 5 phases of visitor experience) สามารถจำแนกกิจกรรมและช่วงเวลาของพฤติกรรมนักท่องเที่ยวออกได้เป็น 5 ช่วงเวลาสำคัญ ได้แก่

1. ช่วงเวลาก่อนการเดินทางท่องเที่ยว เป็นช่วงของการคาดหวังในการเดินทางท่องเที่ยว
2. ช่วงเวลาขณะเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยว
3. ช่วงเวลาระหว่างการท่องเที่ยว เป็นช่วงที่จะได้รับประสบการณ์แปลกใหม่จากการเดินทางท่องเที่ยวในครั้งนั้น
4. ช่วงเวลาขณะเดินทางกลับจากสถานที่ท่องเที่ยว
5. ช่วงเวลาหลังการเดินทางท่องเที่ยว เป็นช่วงที่จะระลึกถึงการเดินทางท่องเที่ยวในครั้งนั้น

Schmoll (2520) ได้ถูกกล่าวโดย รวีวรรณ (2558) ว่า แนวคิดกระบวนการตัดสินใจเดินทาง (The model of the travel decision process) สามารถจำแนกปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการตัดสินใจในการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว โดยสามารถจำแนกออกได้ เป็นทั้งหมด 4 กลุ่ม ได้แก่

1. สิ่งเร้าทางการท่องเที่ยว (Travel stimuli) คือปัจจัยภายนอกที่สามารถกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวต้องการเดินทางท่องเที่ยว เช่น การโฆษณา บั๊กทิกการเดินทางของนักท่องเที่ยวคนอื่นๆ หนังสือแนะนำการท่องเที่ยว เป็นต้น

2. ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางสังคมของนักท่องเที่ยว (Personal and social determinants of travel behavior) ได้แก่ สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม (Social economic Status) อิทธิพลและความต้องการทางสังคม (Social influences and aspirations) ทัศนคติและค่านิยม (Attitudes and values) และบุคลิกภาพ (Personality features) เป็นต้น โดยปัจจัยดังกล่าวส่งผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ในประเด็นของ ความต้องการและความจำเป็น (Desires/needs) แรงจูงใจ (Motivations) และความคาดหวัง (Expectation)

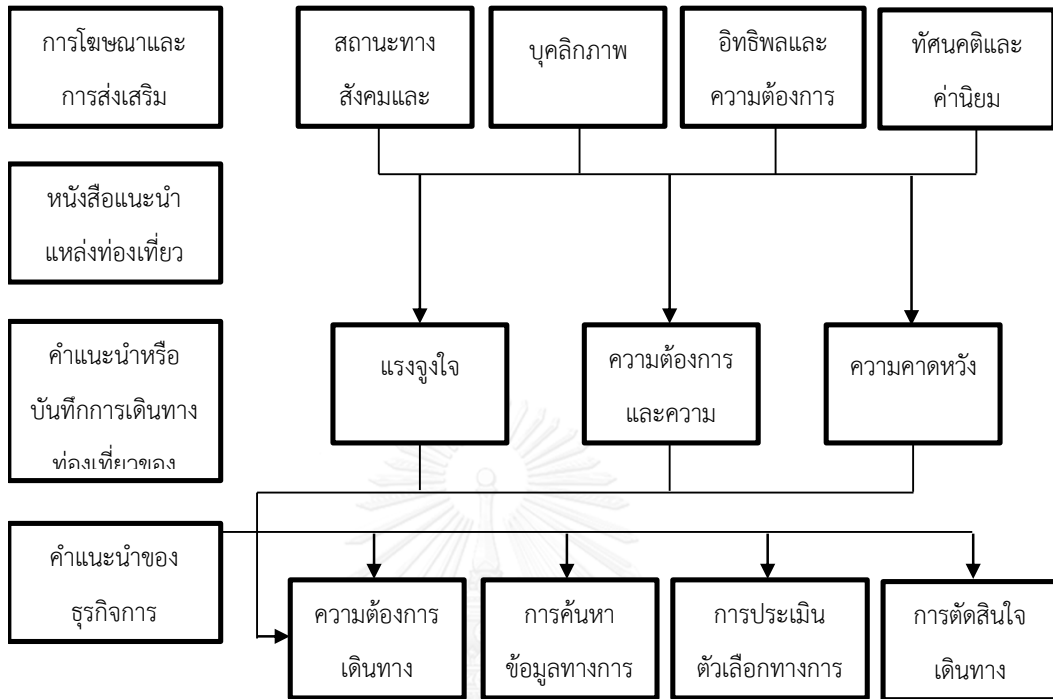
3. ปัจจัยภายนอกอื่นๆ (External variables) ได้แก่ ภาพลักษณ์ของจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยว (Image of destination) การประเมินความเสี่ยงในการเดินทางท่องเที่ยว (Assessment of objective/subjective risks) ความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อตัวแทนจำหน่ายการท่องเที่ยว (Confidence in travel trade intermediaries) ประสบการณ์การท่องเที่ยวในอดีต (Previous travel experience) และ อุปสรรค ข้อจำกัด ทางด้านเวลา การเงินในการเดินทางท่องเที่ยว

4. ลักษณะเด่นของจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวและการให้บริการทางการท่องเที่ยว (Characteristics of destination and service-related factors) ได้แก่ สิ่งดึงดูดและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ (Attractions/amenities offered) ปริมาณและคุณภาพของข้อมูลการท่องเที่ยว (Quality/ quantity of travel information) การเปรียบเทียบระหว่างค่าใช้จ่ายที่ได้จ่ายไปและประโยชน์ที่ได้รับจากการเดินทางท่องเที่ยว (Cost/value relations) ความหลากหลายของกิจกรรมทางการท่องเที่ยว (Range of travel opportunities) และประเภทของการให้บริการการท่องเที่ยว (Type of travel arrangements offered)

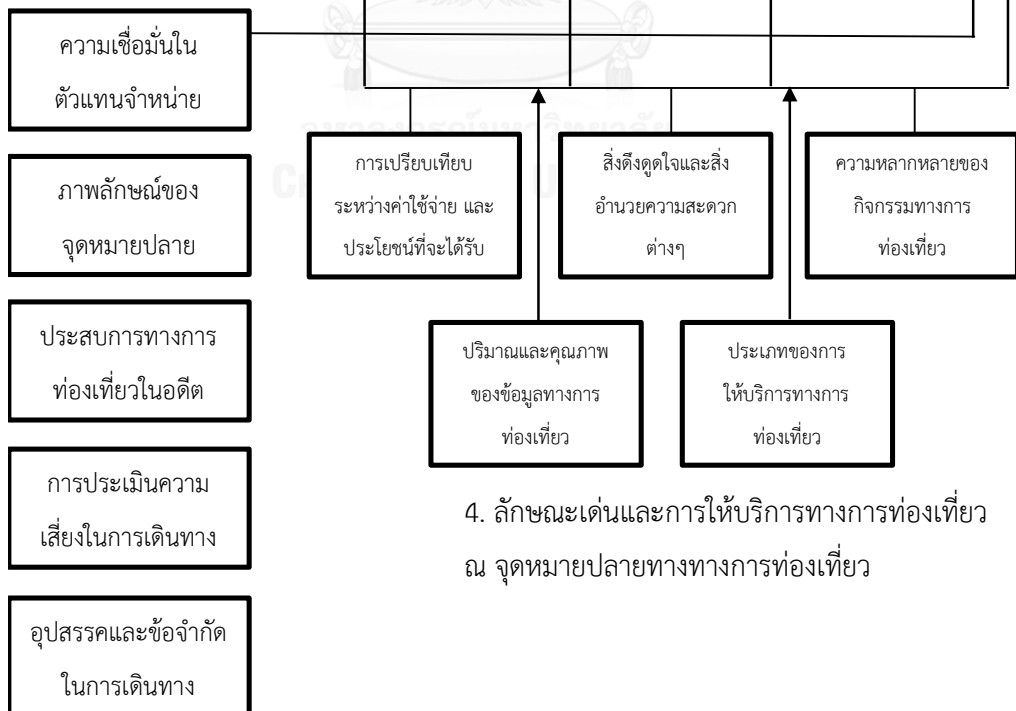
ความสัมพันธ์และอิทธิพลของปัจจัยเหล่านี้ มีผลต่อกระบวนการการตัดสินใจการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว โดยสามารถจำแนกออกเป็น 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย ความต้องการในการเดินทางท่องเที่ยว การค้นหาข้อมูลเพื่อการท่องเที่ยว การประเมินและเปรียบเทียบตัวเลือกต่างๆในการท่องเที่ยว และการตัดสินใจออกท่องเที่ยว ซึ่งสามารถอธิบายด้วยแผนภูมิ แบบจำลองแนวคิดกระบวนการการตัดสินใจการเดินทางของ Scholl ที่ได้ทำการดัดแปลงจาก Schmoll (1977)

1. สิ่งเร้าทางการท่องเที่ยว
นักท่องเที่ยว

2. ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางสังคมของ

3. ปัจจัยภายนอก

4. ลักษณะเด่นและการให้บริการทางการท่องเที่ยว
ณ จุดหมายปลายทางทางการท่องเที่ยว

แผนภูมิที่ 2 - 1 แบบจำลองแนวคิดกระบวนการการตัดสินใจการเดินทางของ Scholl
ที่มา : ดัดแปลงจาก Schmoll (1977)

จากแผนภูมิ แสดงให้เห็นว่า แนวคิดนี้ได้ให้ความสำคัญ ทั้งปัจจัยผลักดัน (Push factors) และปัจจัยดึงดูด (Pull factors) โดย ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางสังคม และปัจจัยด้านสิ่งเร้า เป็น ปัจจัยผลักดันให้นักท่องเที่ยวเกิดความต้องการที่จะเดินทางท่องเที่ยว ส่วนการให้บริการ ความโดดเด่นของสถานที่ท่องเที่ยวทำหน้าที่เป็นปัจจัยดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้าไปท่องเที่ยวยังสถานที่นั้นๆ อีกทั้งยังกล่าวถึงปัจจัยภายนอก อย่างอุปสรรคและข้อจำกัดในการท่องเที่ยวเข้ามาอยู่ในแนวคิดอีกด้วย

จากการได้ศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยว ผู้วิจัยได้เรียนรู้ถึงกระบวนการในการเกิดการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวคนหนึ่งว่ามีกระบวนการอย่างไร ซึ่งสามารถนำกระบวนการเหล่านี้ไปวิเคราะห์และปรับใช้สำหรับการสนับสนุนการท่องเที่ยวภายในพื้นที่ศึกษา เช่น หากมีพื้นที่ที่ไม่ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยว อาจต้องวิเคราะห์เหตุผลตั้งแต่การให้ข้อมูลว่าอาจมีการให้ข้อมูลที่น้อยเกินไป หรือแรงดึงดูดของสถานที่ท่องเที่ยวอาจยังไม่เด่นชัดพอ รวมถึงการประเมินทัศนคติของนักท่องเที่ยวว่าเมื่อมาท่องเที่ยวแล้วมีทัศนคติต่อสถานที่ท่องเที่ยวเหล่านั้นอย่างไรเพื่อนำไปปรับปรุงในขั้นตอนกระบวนการการสร้างประสบการณ์ของนักท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดการกลับมาเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่อไปในอนาคต

ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมนักท่องเที่ยว

ลักษณะเด่นและการให้บริการทางการท่องเที่ยว ณ สถานที่ที่เป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยว (Characteristics of Destination and Service-related Factors)

1. สถานที่ตั้งของจุดหมายปลายทางทางการท่องเที่ยว เกิดจากสถานที่ท่องเที่ยวดังกล่าว ตั้งอยู่บริเวณพื้นที่ที่มีความน่าสนใจ เช่น บนภูเขาสูง ริมทะเล เป็นต้น
2. ความง่ายในการเข้าถึงจุดหมายปลายทางทางการท่องเที่ยวด้วยยานพาหนะประเภทต่างๆ เกิดจากสถานที่ท่องเที่ยวดังกล่าวสามารถเข้าถึงได้ง่ายจากยานพาหนะประเภทต่างๆ เช่น เรือ เครื่องบิน เป็นต้น
3. ความแตกต่างทางด้านลักษณะภูมิศาสตร์ และ/หรือลักษณะทางวัฒนธรรม เกิดจากสถานที่ท่องเที่ยวดังกล่าวมีภูมิประเทศและวัฒนธรรมที่แตกต่างกับภูมิลำเนาเดิมของนักท่องเที่ยว เช่น ภูมิลำเนาเดิมของนักท่องเที่ยวมีภูมิอากาศร้อนนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้จะนิยมเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวที่มีภูมิอากาศเย็น เป็นต้น
4. มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารที่มีประสิทธิภาพ เกิดจากสถานที่ท่องเที่ยวดังกล่าวมีความสามารถในการกระจายข้อมูลข่าวสารได้ดี

5. มีนโยบายและกระบวนการในการขออนุญาตเข้าเมือง และการตรวจคนเข้าเมืองที่สะดวกต่อนักท่องเที่ยวจากประเทศอื่นๆ นักท่องเที่ยวมีนนิยสถานที่เที่ยวต่างประเทศที่มีความสะดวกในการขออนุญาตเข้าเมืองมากกว่า
6. มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆทางการท่องเที่ยว เช่น ที่พัก ร้านอาหาร ที่มีคุณภาพ
7. มีแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย เกิดจากสถานที่ท่องเที่ยวที่มีทั้งแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ธรรมชาติ หรือแหล่งท่องเที่ยวประเภทอื่นๆตั้งอยู่ในพื้นที่บริเวณเดียวกัน
8. มีภาพลักษณ์ที่ดี เกิดจากสถานที่ท่องเที่ยวที่สร้างความเชื่อใจในด้านความปลอดภัย ความสะดวกสบายให้กับนักท่องเที่ยวได้
9. มีมาตรการในการรักษาความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยวที่มีประสิทธิภาพ

2.2.3 พฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมของนักท่องเที่ยวแต่ละทวีปในระหว่างมาเยือนประเทศไทย

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2549) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมของนักท่องเที่ยว จำแนกตามทวีปออกเป็นทั้งหมด 5 ทวีป ประกอบด้วย

1. ทวีปเอเชีย ยกตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่มาท่องเที่ยวประเทศไทยมา 2 ประเทศ สิงคโปร์ นักท่องเที่ยวชื่นชอบการบำบัดร่างกาย ตรวจและรักษาสุขภาพ เนื่องจากค่าใช้จ่ายที่ถูกกว่า รวมถึงการทำกิจกรรมอื่นๆ เช่น อาหารไทย ชายทะเล เป็นต้น

ญี่ปุ่น นักท่องเที่ยวจากประเทศญี่ปุ่นสามารถแบ่งออกได้หลายกลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มสตรีจะชื่นชอบนวดแผนโบราณ การทำอาหารไทย ส่วนกลุ่มนักเรียน กลุ่มเกษียณ กลุ่มวันทำงาน จะเป็นการมาท่องเที่ยวจากการได้รางวัล

2. ทวีปยุโรป ยกตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่มาท่องเที่ยวประเทศไทยมา 2 ประเทศ สเปน นักท่องเที่ยวชื่นชอบและให้ความสนใจด้านโบราณสถาน ประเพณี ศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิตของไทย เนื่องจากความแตกต่างทางวัฒนธรรม

สหราชอาณาจักร นักท่องเที่ยวชื่นชอบสินค้าและบริการที่มีคุณภาพ กิจกรรมที่ได้รับความนิยมจะเป็น แต่งาน กอล์ฟ ดำน้ำ การทำอาหารไทย

3. ทวีปอเมริกา ยกตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่มาท่องเที่ยวประเทศไทยมา 2 ประเทศ

แคนาดา นักท่องเที่ยวชื่นชอบและให้ความสนใจในวิถีชีวิต ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี กิจกรรมที่ได้รับความนิยม ได้แก่ การรับประทานอาหารไทย การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ รวมถึงการท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ ทะเล ดำน้ำ

บราซิล นักท่องเที่ยวชื่นชอบและให้ความสนใจในวิถีชีวิต ศิลปวัฒนธรรม การรำไทย ดนตรีไทย นวดแผนไทย รวมถึงผลิตภัณฑ์สินค้าพื้นบ้านของไทย

4. ทวีปโอเชียเนีย ยกตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่มาท่องเที่ยวประเทศไทยมา 1 ประเทศ

ออสเตรเลีย นักท่องเที่ยวชื่นชอบการจับจ่ายซื้อของ การท่องเที่ยวระยะสั้น ประเภทการท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมได้แก่ ประเภทการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวเชิงผจญภัย

5. ทวีปแอฟริกา ยกตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่มาท่องเที่ยวประเทศไทยมา 1 ประเทศ

แอฟริกาใต้ นักท่องเที่ยวชื่นชอบการท่องเที่ยวเชิงกีฬา การท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ รวมถึงยังมีความสนใจเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม ประเพณี โดยเป็นการท่องเที่ยวเพื่อการศึกษาและเรียนรู้ เนื่องจากมีความแปลกใหม่จากวัฒนธรรมของตนเอง

จากการศึกษาลักษณะพฤติกรรมและการเข้าร่วมกิจกรรมของนักท่องเที่ยวแต่ละประเทศ ผู้วิจัยได้รับความรู้ความต้องการเบื้องต้นของนักท่องเที่ยวในแต่ละประเทศ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับการกำหนดกลุ่มตัวอย่างและการสร้างแรงจูงใจในการท่องเที่ยวในส่วนของข้อเสนอแนะ

2.3 แนวความคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

2.3.1 ความหมายของการท่องเที่ยว

นิคม จารุมณี (2536) การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้อธิบายศัพท์ “การท่องเที่ยว” ไว้ว่าเป็นคำที่มีความหมายกว้าง เพราะ ไม่ได้หมายความแต่เพียงการเดินทางเพื่อพักผ่อน หรือความสนุกสนานเหมือนที่คนส่วนใหญ่เข้าใจ แต่ยังมีการเดินทางเพื่อค้นหาความรู้ การประชุมสัมมนา การกีฬา หรือแม้แต่การไปเยี่ยมญาติก็นับว่าเป็นการท่องเที่ยวรูปแบบหนึ่ง ซึ่งจะเห็นได้ว่าการท่องเที่ยวเกิดขึ้นได้ในหลากหลายรูปแบบ ในปัจจุบัน ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวจึงมีเพิ่มมากขึ้นเพื่อรองรับความต้องการที่เพิ่มขึ้นเช่นเดียวกัน

Lawson & baud-bovy (2540) สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย ได้กล่าวถึงการท่องเที่ยวว่าเป็นการนันทนาการ (recreation) รูปแบบหนึ่งที่เกิดขึ้นระหว่างเวลาว่าง (leisure time) ที่มีการเดินทาง (travel) เข้ามาเกี่ยวข้อง โดยเป็นการเดินทางจากที่หนึ่งที่มีหมายถึงที่อยู่อาศัย ไปยังอีกที่หนึ่งทีถือเป็นแหล่งท่องเที่ยว เพื่อเปลี่ยนบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม

สหพันธ์การส่งเสริมการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ (International Union of Official Travel Organization) การท่องเที่ยวหมายถึง รูปแบบหนึ่งของการนันทนาการของมนุษย์ กิจกรรมที่เกิดขึ้นในเวลาว่าง โดยเป็นการเดินทางจากที่อยู่ของตัวเองไปที่อื่นถือว่าเป็นแหล่ง

ท่องเที่ยว โดยอาจมีวัตถุประสงค์เพื่อการเรียนรู้ การผ่อนคลาย โดยสหพันธ์การส่งเสริมการท่องเที่ยวระหว่างประเทศสรุปความหมายของการเดินทางที่สามารถเรียกได้ว่าการท่องเที่ยวจะต้องประกอบด้วย ลักษณะ 3 อย่าง ดังนี้

1. การเดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติ ไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว
2. การเดินทางไปด้วยความสมัครใจ
3. การเดินทางไปด้วยการมีวัตถุประสงค์อื่นๆ ที่ไม่ใช่เหตุผลที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพ

จากการศึกษาความหมายของคำว่า การท่องเที่ยว ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ ดังนี้ การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางลาตสถานที่หนึ่งไปยังอีกสถานที่หนึ่ง เพื่อวัตถุประสงค์หลากหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นด้านการพักผ่อน หรือ การศึกษาหาความรู้ แต่หากเป็นการเดินทางเพื่อวัตถุประสงค์ในเชิงเศรษฐกิจ เช่น การไปทำงานหรือประกอบอาชีพ การเดินทางเหล่านี้ไม่สามารถเรียกได้ว่าเป็นการท่องเที่ยว

2.3.2 ประเภทของการท่องเที่ยว

ศรัญญา วรากุลทิตย (2547)การแบ่งประเภทการท่องเที่ยวสามารถแบ่งได้ตามวัตถุประสงค์ของการไปเที่ยว โดยสามารถแบ่งออกได้ 14 ลักษณะ ดังนี้

1. การท่องเที่ยวเพื่อความสนุกสนานและความบันเทิง หมายถึง การท่องเที่ยวเพื่อเปลี่ยนบรรยากาศ พักผ่อน ชมวัฒนธรรมประเพณีชีวิตความเป็นอยู่ภายในท้องถิ่น เน้นไปทางด้านความสนุกสนานเพลิดเพลิน
2. การท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนและสุขภาพ หมายถึง การเดินทางเพื่อพักผ่อนร่างกายและจิตใจ โดยส่วนมากจะพบเจอตามสถานที่ที่มีความสงบเงียบ
3. การท่องเที่ยวเพื่อศึกษาวัฒนธรรม หมายถึง การท่องเที่ยวเพื่อการศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับศิลปะ วัฒนธรรม หรือวิถีชีวิตท้องถิ่น
4. การท่องเที่ยวเพื่อการกีฬา หมายถึง การท่องเที่ยวเพื่อไปชมกีฬาที่ตนเองสนใจ รวมถึงการท่องเที่ยวจากการเล่นกีฬาหรือออกกำลังกาย โดยใช้ศักยภาพความสวยงามของภูมิศาสตร์มาเป็นจุดดึงดูดการท่องเที่ยวประเภทนี้
5. การท่องเที่ยวเพื่อธุรกิจ หมายถึง การท่องเที่ยวเพื่อนำสินค้าไปจำหน่ายในชุมชนอื่นสามารถแบ่งวัตถุประสงค์ออกได้เป็นหลากหลายรูปแบบ เช่น การเดินทางเพื่อให้การปรึกษา การเดินทางที่เกี่ยวข้องกับการขายสินค้า การเดินทางเพื่อดำเนินการ การเดินทางเพื่อจัดการ การเดินทาง

เพื่อการบำรุงรักษากิจการ ซึ่งการท่องเที่ยวประเภทนี้เป็นการท่องเที่ยวที่สร้างรายได้ให้กับสถานที่ท่องเที่ยว รวมถึงคนในพื้นที่จำนวนมาก เนื่องจากเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีศักยภาพทางการเงิน

6. การท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา หมายถึง การท่องเที่ยวประเภทนี้จะพบเจอในรูปแบบของการศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนอาจารย์หรือนักเรียน นักศึกษาต่างมหาวิทยาลัย รวมถึงการเดินทางเพื่อไปศึกษาในต่างประเทศ การเดินทางเพื่อไปพัฒนาความรู้ทางด้านภาษาและประสบการณ์ในต่างประเทศ ที่มีการเดินทางและอาศัยอยู่ในประเทศเหล่านั้นเป็นเวลามากกว่า 24 ชั่วโมงแต่ไม่เกิน 60 วัน

7. การท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อน หมายถึง การท่องเที่ยวที่ต้องการไปพักผ่อนอย่างแท้จริง เช่น การหยุดงานติดต่อกันหลายวันเพื่อเดินทางไปท่องเที่ยวตามบ้านพักริมทะเล เป็นต้น

8. การท่องเที่ยวเพื่อการเยี่ยมญาติ หมายถึง การท่องเที่ยวไปเยี่ยม บิดา มารดา หรือญาติในพื้นที่ที่ต่างถิ่นกับพื้นที่ที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน

9. การท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา หมายถึง การท่องเที่ยวเพื่อวัตถุประสงค์ในการแสวงบุญ ไปยังสถานที่ที่มีความเชื่อตามศาสนาของตน

10. การท่องเที่ยวแบบผจญภัย หมายถึง การท่องเที่ยวไปยังสถานที่ที่มีลักษณะพิเศษเฉพาะอย่าง ทำให้ได้รับความตื่นเต้น ท้าทาย และประสบการณ์ใหม่ๆ

11. การท่องเที่ยวเชิงธรณีวิทยา หมายถึง การเดินทางไปท่องเที่ยวตามธรรมชาติที่มีลักษณะของภูมิประเทศที่แตกต่างกันไป เช่น ภูเขา หน้าผา ถ้ำ

12. การท่องเที่ยวเชิงเกษตร หมายถึง การท่องเที่ยวไปยังพื้นที่ทางการเกษตร ชมวิถีชีวิตเกษตรกร ภูมิปัญญาท้องถิ่น และทัศนียภาพที่สวยงาม

13. การท่องเที่ยวชมวิถีชีวิตชนบท หมายถึง การเดินทางไปตามชนบท ศึกษาวิถีชีวิตของชาวชนบท ห้างไกลเมืองและใกล้ชิดธรรมชาติ

14. การท่องเที่ยวแบบผสมผสาน หมายถึง การจัดการท่องเที่ยวในรูปแบบใหม่เพื่อรองรับความต้องการของนักท่องเที่ยว

จากการศึกษาประเภทการท่องเที่ยว ผู้วิจัยสามารถนำมาสร้างความเข้าใจเบื้องต้นต่อลักษณะ รูปแบบ และพฤติกรรมของกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เป็นกลุ่มตัวอย่างสำหรับงานวิจัย เพื่อนำไปออกแบบวิธีการวิจัยให้มีประสิทธิภาพและเกิดความเหมาะสมต่อไป

2.3.3 ปัจจัยที่ส่งเสริมการท่องเที่ยว

วรรณภา วงษ์วานิช (2546) ความแตกต่างทางด้านกายภาพและวัฒนธรรม เป็นสิ่งที่ทำให้เกิดการท่องเที่ยว โดยเป็นปัจจัยดึงดูดให้คนต้องการไปเปลี่ยนแปลงบรรยากาศ สัมผัส เรียนรู้ ประสบการณ์ที่แปลกใหม่ ดังนั้นปัจจัยส่งเสริมการท่องเที่ยวจึงสามารถแบ่งได้ออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

1. ปัจจัยทางด้านกายภาพ เป็นทั้งสิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น ภูมิประเทศ ภูมิอากาศ เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ซึ่งสถานที่ท่องเที่ยวแห่งใดมีความแปลกโดดเด่นกว่าพื้นที่อื่นๆ ก็จะกลายเป็นพื้นที่ที่ได้รับความนิยมและมีแรงดึงดูดในการท่องเที่ยว รวมถึงสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น อย่าง เขื่อน อ่างเก็บน้ำ สถานที่พัก เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่เป็นแรงดึงดูดให้เกิดการท่องเที่ยว

2. ปัจจัยทางด้านวัฒนธรรม เป็นสิ่งที่สร้างขึ้นโดยมนุษย์และมีการสืบทอดกันมาจากอดีตจนถึงปัจจุบัน โดยวัฒนธรรมที่กล่าวถึง ประกอบด้วย ขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิต ซึ่งในแต่ละท้องถิ่นจะมีความแตกต่างกันไป และเช่นเดียวกันปัจจัยทางกายภาพ ความแตกต่างเป็นแรงดึงดูดให้เกิดการท่องเที่ยว เพราะคนต้องการที่จะไปสัมผัสความแปลกใหม่ที่ไม่มีในพื้นที่ที่ตนเองอยู่ โดยในปัจจัยทางด้านวัฒนธรรมสามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ประการ ดังนี้

2.1 ปัจจัยด้านประวัติศาสตร์ สถานที่ท่องเที่ยวกลุ่มนี้จะเป็นพื้นที่ที่มีความเจริญในอดีต และมีความสำคัญต่อประวัติศาสตร์ เช่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ พระราชวัง ศาสนาสถาน และสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์อื่นๆ

2.2 ปัจจัยด้านขนบธรรมเนียมประเพณีและศิลปวัฒนธรรม การแสดงถึงรูปแบบการใช้ชีวิตของชุมชนในแต่ละชุมชนที่มีเอกลักษณ์แตกต่างกันไป เป็นสิ่งที่สืบทอดกันมาจากอดีตและเป็นสิ่งที่คู่ควรต่อการสืบทอดต่อไปในอนาคต ซึ่งเป็นสิ่งที่คนต่างถิ่นให้ความสนใจและสามารถเป็นสิ่งดึงดูดเพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวที่มีประสิทธิภาพ

2.3 การประกอบอาชีพของประชาชนในท้องถิ่น ลักษณะการประกอบอาชีพที่เป็นเอกลักษณ์และไม่สามารถหาได้ที่อื่นเป็นสิ่งที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ เช่น ชุมชนดินสอมีการผลิตดินสอพอง รวมถึงการที่สามารถเดินทางเข้าไปรับชมการผลิตหรือได้ทดลองลงมือเองยังเป็นสิ่งที่ทำให้นักท่องเที่ยวอยากเข้าไปศึกษาและเรียนรู้

2.4 การคมนาคม การคมนาคมที่ดีและเหมาะสม การเข้าถึงที่ดีและการมีสิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินทางหรือสิ่งที่จะช่วยในการทำให้การเดินทางมีความปลอดภัยเพิ่มมากขึ้น เช่น การสร้างราวกันตกหรือเชือกสำหรับการเดินขึ้นเขาที่มีความลาดชันสูง ทำให้ปัจจัยการคมนาคมเป็นอีกปัจจัยที่ทำให้เกิดการท่องเที่ยว

จากการศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมการท่องเที่ยว ข้อมูลในส่วนนี้ผู้วิจัยสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับส่วนการเสนอข้อแนะนำ การสร้างนโยบาย เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยการเดินภายในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ โดยใช้ปัจจัยที่พื้นที่ศึกษามีศักยภาพ โดยเฉพาะปัจจัยทางด้านวัฒนธรรมซึ่งถือเป็นเอกลักษณ์ที่มีศักยภาพของพื้นที่ศึกษา

2.3.4 องค์ประกอบของการท่องเที่ยวด้วยการเดิน

Mill (1990) องค์ประกอบของการท่องเที่ยวที่ส่งผลให้สถานที่ท่องเที่ยวได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยว ต้องประกอบด้วยองค์ประกอบต่างๆ ดังนี้

สิ่งดึงดูดใจ มนุษย์สามารถรับรู้สิ่งต่างๆ ผ่านทางประสาทสัมผัสของตัวเอง ทั้ง รูป รส กลิ่น เสียง ซึ่งล้วนเป็นสิ่งที่สามารถสัมผัสได้จากแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ อีกทั้งในปัจจุบันมีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการสื่อสาร มนุษย์จึงสามารถรับรู้สิ่งต่างๆ เหล่านี้ได้อย่างสะดวกสบายมากยิ่งขึ้น โดยสิ่งดึงดูดใจในการท่องเที่ยวมีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ตามแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติต่างๆ เป็นสถานที่ที่มีความน่าสนใจ ทั้งทางด้านภูมิประเทศ เช่น เป็นพื้นที่ภูเขาสูง เป็นพื้นที่ที่หาดทรายสวยงาม เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยในการดึงดูดให้มนุษย์เดินทางไปท่องเที่ยว อีกทั้งในบางพื้นที่ยังประกอบไปด้วยเหตุการณ์ที่มีความน่าสนใจ (Even) ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นเหตุการณ์ที่จัดขึ้นจากมนุษย์ โดยมีความเชื่อจากสิ่งต่างๆ เช่น ความเชื่อในเรื่องผีสิง ธรรมชาติ ศาสนา ที่เกิดขึ้นในอดีตและจัดต่อเนื่องมาเรื่อยๆ จนถึงปัจจุบัน จนกลายเป็นจารีตประเพณี วัฒนธรรม วิถีชีวิตของพื้นที่นั้นๆ ซึ่งความแตกต่างของประเพณีในแต่ละพื้นที่ได้กลายเป็นสิ่งที่สร้างความดึงดูดให้กับนักท่องเที่ยวที่ต้องการสัมผัสประสบการณ์เหล่านั้นเข้าไปท่องเที่ยวยังพื้นที่ต่างๆ รวมถึงภูมิอากาศนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ล้วนต้องการไปสัมผัสกับสิ่งที่มีความแตกต่างกับสิ่งที่ได้สัมผัสอยู่ในชีวิตประจำวัน เช่น นักท่องเที่ยวที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่มีอุณหภูมิร้อนมักจะถูกดึงดูดไปยังสถานที่ท่องเที่ยวที่มีภูมิอากาศหนาวเย็น เป็นต้น

สิ่งอำนวยความสะดวก สิ่งที่ทำหน้าที่ในการบริการนักท่องเที่ยวให้สามารถตอบสนองความต้องการและเกิดความสะดวกสบายในการใช้ชีวิตขณะเดินทางท่องเที่ยว สามารถแบ่งออกได้เป็น 4 กลุ่มใหญ่ ประกอบด้วย

ที่พัก (Lodging) เป็นสิ่งสำคัญสำหรับนักท่องเที่ยวขณะเดินทางท่องเที่ยว โดยอาจทำการพักกับญาติ คนรู้จัก หรือเช่าอาศัย เช่น โรงแรม บ้านพัก เป็นต้น

ร้านอาหารและเครื่องดื่ม (Bar and Restaurants) เป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวยอมที่จะจ่ายเงินเพิ่มขึ้นเพื่อซื้อสิ่งเหล่านี้ขณะทำการเดินทางท่องเที่ยว โดยควรจะมีอาหารให้ครอบคลุมความต้องการทั้งอาคารพื้นเมือง อาหารท้องถิ่น และประจำชาติของนักท่องเที่ยว เพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถเลือก

ซื้อสินค้าเหล่านี้ได้ด้วยตนเอง ส่งผลให้ปัจจุบันธุรกิจอาหารเพื่อบริการนักท่องเที่ยวตามสถานที่ท่องเที่ยวได้ขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

สถานบริการ (Support Services) เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่สามารถดึงดูดให้นักท่องเที่ยวทำการจับจ่ายใช้สอยได้ ส่วนใหญ่จะเป็นร้านเพื่อการค้าและบริการและนันทนาการนักท่องเที่ยว เช่น ร้านขายของที่ระลึก ร้านแสดงการทำสินค้าในท้องถิ่น เป็นต้น ซึ่งนอกจากจะสามารถสร้างรายได้ให้กับชุมชนแล้ว สถานบริการเหล่านี้ยังสามารถฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมให้กับท้องถิ่นดังกล่าวด้วย

ปัจจัยพื้นฐาน (Infrastructure) ปัจจัยพื้นฐานที่มีความสำคัญทางด้านการท่องเที่ยว ได้แก่ การคมนาคม การสื่อสาร สาธารณูปโภค เพื่อความสะดวกสบายในการท่องเที่ยว การติดต่อสื่อสารระหว่างที่พักหรือที่บ้าน ซึ่งปัจจัยพื้นฐานเหล่านี้นอกจากจะสามารถให้บริการกับนักท่องเที่ยวแล้ว ยังสามารถให้บริการกับประชาชนผู้ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่รอบๆสถานที่ท่องเที่ยวอีกด้วย

การขนส่ง (Transportation) การเดินทางในเชิงของการท่องเที่ยวไม่ได้คำนึงถึงรูปแบบของการเดินทางเป็นหลัก แต่จะเป็นการคำนึงถึงเวลาในการเดินทางเป็นหลัก กล่าวคือ ถึงแม้ว่าระยะทางค่าเดินทาง จะสูงกว่า แต่หากใช้เวลาในการเดินทางน้อยกว่า นักท่องเที่ยวจะนิยมที่จะเลือกเดินทางในรูปแบบนั้น รวมถึงการพัฒนาาระบบการขนส่งที่ดี ส่งผลให้ประชาชนที่อาศัยอยู่โดยรอบสถานที่ท่องเที่ยวได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาดังกล่าวไปด้วย

การต้อนรับ (Hospitality) การต้อนรับของคนในพื้นที่ที่มีต่อนักท่องเที่ยว ส่งผลต่อการเกิดความประทับใจในสถานที่ท่องเที่ยว ซึ่งนำไปสู่การกลับมาท่องเที่ยว ณ สถานที่ท่องเที่ยวเดิมในภายหลัง

องค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยว

องค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวประกอบด้วย 4 ประการ ประกอบด้วย สิ่งดึงดูดใจ สิ่งอำนวยความสะดวก การขนส่ง และการต้อนรับอย่างมีมิตรไมตรี

1. สิ่งดึงดูดใจ หมายถึง การรับรู้ของมนุษย์ผ่านประสาททางด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น ภาพ เสียง กลิ่น รส ซึ่งเป็นสิ่งที่สามารถสร้างความต้องการในการรับรู้ให้แก่มนุษย์ อีกทั้งจากความเจริญก้าวหน้าของการสื่อสาร สามารถเผยแพร่ความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยวให้กับนักท่องเที่ยวได้สะดวก รวดเร็ว รวมถึงความเจริญทางการคมนาคมขนส่ง การเดินทาง เป็นปัจจัยส่งเสริมให้มนุษย์เกิดความต้องการในการท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น

สิ่งดึงดูดใจในการท่องเที่ยว มีส่วนประกอบ 4 ประการ ประกอบด้วย แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ชาติพันธุ์ และการให้ความบันเทิง (Mill, 1990:22)

1.1 แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีกระจายอยู่ทุกๆพื้นที่ โดยมีความแตกต่างกันในต่างๆ เช่น ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ด้านภูมิประเทศ ความสามารถในการเข้าถึงของ

สถานที่ท่องเที่ยว เป็นอีกปัจจัยที่เป็นสิ่งดึงดูดให้พื้นที่เหล่านั้นกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยว รวมถึง ภูมิอากาศ เป็นอีกปัจจัยสร้างแรงดึงดูดให้กับสถานที่เหล่านั้นได้ โดยนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะสนใจ พื้นที่ที่มีความแตกต่างกับสิ่งของตนเองอาศัยอยู่ ความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยวเกิดขึ้นได้ 2 รูปแบบ ได้แก่

สถานที่ที่น่าสนใจ (Site) คือ แหล่งท่องเที่ยวที่มีความแตกต่างจากแหล่งท่องเที่ยว อื่นๆ ทั้งในแง่ของภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ความสวยงาม หรือแม้แต่ประวัติความเป็นมา เช่น เกาะตะปู เป็นต้น

เหตุการณ์ที่น่าสนใจ (Event) คือ สถานการณ์หรือเหตุการณ์หนึ่งที่มีความพิเศษ แตกต่าง จากสิ่งที่เป็นอยู่ในทุกๆวัน เช่น การจัดประเพณีสงกรานต์ กิจกรรมเฉพาะของแต่ละ พื้นที่ เป็นต้น

1.2 แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม เป็นรูปแบบวิถีชีวิตของประชากรที่อยู่ภายในพื้นที่บริเวณ นั้นๆ อาจเกิดขึ้นทั้งในอดีตหรือปัจจุบัน มีความแตกต่าง เฉพาะตัวในแต่ละพื้นที่ เป็นปัจจัยสร้างแรง ดึงดูดให้กับแหล่งท่องเที่ยว

1.3 ชชาติพันธุ์ เป็นปัจจัยดึงดูดในการสร้างการเดินทางท่องเที่ยวอีกปัจจัยหนึ่ง ความต้องการ ที่จะไปเยี่ยมบ้านเกิด พื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ของตนเอง หรือการไปเยี่ยมญาติพี่น้องของ ตนเอง

1.4 การให้ความบันเทิง ควรให้นักท่องเที่ยวได้มีส่วนร่วมกิจกรรมด้วย แหล่งบันเทิง สามารถประกอบด้วย สวนสัตว์ สวนสาธารณะ หรือ แม้แต่สถานที่ท่องเที่ยวยามราตรี เป็นต้น

2. สิ่งอำนวยความสะดวก เป็นการอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยวที่เข้ามา เพื่อ ตอบสนองความต้องการ และเป็นอีกแรงดึงดูดของการท่องเที่ยว โดยสิ่งอำนวยความสะดวกที่สำคัญ ในการท่องเที่ยวมีทั้งหมด 4 ประการ ได้แก่ ที่พัก ร้านอาหารและเครื่องดื่ม สถานบริการ และ ปัจจัยพื้นฐาน (Mill, 1990:24-26)

2.1 ที่พัก (Lodging) เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีความสำคัญมากในการท่องเที่ยว โดยที่ ที่พักสามารถแบ่งออกได้หลากหลายประเภท เช่น โรงแรม รีสอร์ท เกสต์เฮาส์ เป็นต้น

2.2 ร้านอาหารและเครื่องดื่ม (Bar and Restaurants) นักท่องเที่ยวจะมีการใช้จ่ายในด้านของอาหารและเครื่องดื่ม โดยเฉพาะอาหารที่เป็นอาหารประจำชาติหรืออาหารประจำท้องถิ่น ซึ่งเป็นอีกปัจจัยหนึ่ง ที่เป็นแรงดึงดูดให้เกิดการท่องเที่ยว

2.3 สถานบริการ (Support Service) เป็นสิ่งที่สร้างไว้เพื่อบริการและอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยว มีความจำเป็นที่จะต้องสร้างให้เพียงพอกับความต้องการ และยังเป็นภาระกระจายรายได้ให้กับบุคคลในท้องถิ่น เช่น ร้านขายของที่ระลึก ร้านซักรีด เป็นต้น

2.4 ปัจจัยพื้นฐาน (Infrastructure) เป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความสะดวกสบาย ความประทับใจในการท่องเที่ยว ซึ่งปัจจัยพื้นฐานนอกจากจะสามารถบริการให้กับนักท่องเที่ยวแล้ว บุคคลภายในพื้นที่ยังสามารถได้รับประโยชน์จากส่วนนั้นด้วย

3. การขนส่ง (Transportation) การเดินทางในมุมของการท่องเที่ยวจะวัดกันด้วยเวลาของการเดินทาง โดยการเดินทางที่ใช้เวลาน้อยจะทำให้นักท่องเที่ยวมีความสนใจในการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยว จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการพัฒนาหรือปรับปรุง ไม่ว่าจะเป็นในส่วนของรูปแบบยานพาหนะ หรือกระทั่งระบบการจราจรการขนส่ง

4. การต้อนรับ (Hospitality) การต้อนรับของเจ้าบ้านถือว่าเป็นสิ่งสำคัญมากต่อความประทับใจที่จะเกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยว ซึ่งส่งผลต่อการต้องการกลับมาท่องเที่ยวซ้ำในภายหลัง โดยแหล่งท่องเที่ยวที่เน้นการให้บริการ ควรมีแรงงานคนที่มีความ สุภาพอ่อนน้อม ซื่อสัตย์ และมีจิตใจเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่น และไม่ได้คำนึงถึงผลตอบแทนเป็นหลัก

โดยปัจจัยขององค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 4 ตามที่ได้กล่าวมาในข้างต้น เป็นแรงดึงดูดสำคัญที่จะทำให้ให้นักท่องเที่ยวต้องการเดินทางกลับมาท่องเที่ยวในสถานที่ท่องเที่ยวเดิมอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้เกิดการผลิตซ้ำในด้านเศรษฐกิจ

2.3.5 ประเภทของแหล่งท่องเที่ยว

แหล่งท่องเที่ยวสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภทใหญ่ๆ (โครงการอบรมมัคคุเทศก์, 2540) ประกอบด้วย

1. แหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ (สมพร อิศวิลานนท์, 2538:3-4)

1.1 ทรัพยากรที่เสริมสร้างขึ้นมาใหม่ได้ตามกระบวนการธรรมชาติ (Renewable) เป็นทรัพยากรที่สามารถสร้างขึ้นมาได้ใหม่หลังการบริโภค แต่อย่างไรก็ตามยังคงมีโอกาสสูญสิ้นได้ เช่น สัตว์ป่า พืชพรรณ เป็นต้น

1.2 ทรัพยากรที่เสริมสร้างขึ้นมาใหม่ได้ และไม่มีการสูญสิ้น เช่น อากาศ ลม เป็นต้น

โดยทรัพยากรตามที่กล่าวไปข้างต้น สามารถกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวได้หากมีคุณสมบัติบางส่วนตรงกับข้อกำหนด ดังต่อไปนี้

- มีความเป็นเอกลักษณ์
 - มีความเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์
 - มีประโยชน์ทางด้านวิทยาศาสตร์ ภูมิศาสตร์ หรือโบราณคดี
 - โครงสร้างธรรมชาติและทัศนียภาพมีคุณค่า สวยงาม
 - เป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์
2. แหล่งท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุและศาสนา เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นจากการสร้างของมนุษย์ สะท้อนถึงประวัติศาสตร์ เหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นในอดีต เช่น วัด อาคารโบราณ สถานที่ที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์
3. แหล่งท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและกิจกรรม เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สะท้อนการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในพื้นที่นั้นๆ อาจเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในอดีต หรือสิ่งที่เกิดขึ้นตั้งแต่ในอดีตและสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน เช่น ประเพณีถือศีลกินเจ ประเพณีสงกรานต์ เป็นต้น

2.4 วิธีการสังเกตพฤติกรรมการเดินทางของมนุษย์

เครื่องมือการเก็บข้อมูลการวิจัยโดยวิธีการเฝ้าสังเกต

การเก็บข้อมูลโดยใช้เครื่องมือในการเฝ้าสังเกตจะนิยมใช้ในการสังเกตพฤติกรรมในประเด็นด้านสถานภาพ (Status) และบทบาท (Role) โดยมีเป้าหมายสำคัญในการศึกษาพฤติกรรมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งสามารถแบ่งวิธีการเก็บข้อมูลการวิจัยโดยวิธีการเฝ้าสังเกตได้ 2 วิธี ประกอบด้วย

การเฝ้าสังเกตโดยเข้าร่วมเป็นสมาชิก (Participant-Observation) เป็นวิธีการที่ได้มาซึ่งข้อมูลที่ต้องการ โดยเฉพาะข้อมูลที่ค่อนข้างเป็นความลับ เช่น การค้ายาเสพติด การค้าประเวณี เป็นต้นแต่ต้องแลกมากับการใช้เวลาในการทำให้อีกกลุ่มเกิดความเชื่อใจ อีกทั้งเมื่อเข้าไปในกลุ่มแล้วข้อมูลที่

ได้อาจเกิดความโน้มเอียง มักเป็นการเฝ้าสังเกตที่ไม่ได้ตั้งโครงสร้างสำหรับการเก็บข้อมูลมาล่วงหน้า (Unstructured Observation)

การเฝ้าสังเกตโดยไม่เข้าร่วมเป็นสมาชิก (Non Participant-Observation) เป็นวิธีการที่สามารถจดบันทึกรายละเอียดได้ดี และไม่มีแนวโน้มเอียงของข้อมูล มักเป็นการเฝ้าสังเกตที่ได้ตั้งโครงสร้างสำหรับการเก็บข้อมูลมาล่วงหน้า (Structured Observation)

การเก็บข้อมูลโดยการเฝ้าสังเกตทั้งสองรูปแบบสามารถดำเนินการได้ทั้งรูปแบบที่แจ้งให้ผู้ถูกเฝ้าสังเกตทราบหรือไม่ทราบก็ได้ ซึ่งในปัจจุบันได้มีการพัฒนารูปแบบการเก็บข้อมูลแบบเฝ้าสังเกตให้มีความหลากหลายมากขึ้น เช่น การบันทึกเสียง การถ่ายภาพ การเดินสะกดรอย เป็นต้น

วิธีการดำเนินการเก็บข้อมูลโดยการเฝ้าสังเกตมีหลักการในการดำเนิน ประกอบด้วย

- การกำหนดวัตถุประสงค์ในการเก็บข้อมูล
- การวางแผนขั้นตอนอย่างเป็นระบบ
- การจดบันทึกต้องมีความละเอียด ความถูกต้องของเหตุการณ์ ทั้งเหตุการณ์ที่ต้องการเก็บข้อมูลและสภาพแวดล้อมในขณะนั้น
- การกำจัดอคติ การโน้มเอียงของข้อมูล

ประโยชน์สำหรับการเก็บข้อมูลโดยวิธีการเฝ้าสังเกต

- ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือ มีความสมบูรณ์ ลดความบิดเบือนและโน้มเอียงของข้อมูล
- ข้อมูลมีความละเอียด และไม่สามารถเก็บข้อมูลเหล่านี้ได้ด้วยวิธีการอื่น เช่น ข้อมูลที่มีความอ่อนไหว ข้อมูลที่เป็นความลับ เป็นต้น

ข้อจำกัดสำหรับการเก็บข้อมูลโดยวิธีการเฝ้าสังเกต การสังเกตต้องใช้เวลาหากมีการเก็บข้อมูลเพียงคนเดียว และหากใช้ผู้เก็บข้อมูลมากกว่า 2 คนต้องมีการกำหนด และวางแผนในการเก็บข้อมูลอย่างดี เนื่องจากการเก็บข้อมูลโดยการสังเกตของคนแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ดังนั้นข้อกำหนดของผู้ที่สามารถเป็นผู้เก็บข้อมูลโดยใช้วิธีการเฝ้าสังเกต ควรเป็นผู้ที่มีความช่างสังเกต อดทน สามารถบันทึก แยกแยะ พฤติกรรมของมนุษย์ที่เกิดขึ้นได้

2.5 แนวความคิดการออกแบบเส้นทางท่องเที่ยวโดยการเดินเท้า

2.5.1 แนวความคิดต่อการจัดเส้นทางสัญจรเพื่อการท่องเที่ยว

เส้นทางเพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึง รับประทาน เรียนรู้ จากแหล่งท่องเที่ยว โดยเส้นทางสัญจรอาจเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติจากการใช้เส้นทางซ้ำๆ กันหรืออาจเกิดขึ้นจากการกำหนดขึ้นมาโดยเฉพาะ โดยมีปัจจัยในการกำหนดเส้นทางดังนี้

การกำหนดเส้นทาง ควรพิจารณาจากหลายปัจจัย ประกอบด้วย พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในปัจจุบัน ตำแหน่งที่ตั้งของสถานที่ท่องเที่ยว และความสามารถในการเชื่อมต่อของสถานที่ท่องเที่ยวแหล่งต่างๆ โดยการจัดเส้นทางสามารถออกแบบได้หลากหลายรูปแบบ เช่น การออกแบบเส้นทางให้มีลักษณะวนมาบรรจบ เพื่อให้นักท่องเที่ยวไม่เกิดความเบื่อและเสียเวลาในการท่องเที่ยวที่ต้องเดินกลับมาในเส้นทางเดิม และเป็นการสะดวกต่อการเปลี่ยนถ่ายรูปแบบการเดินทาง เช่น การเดินทางมาด้วยจักรยาน นักท่องเที่ยวสามารถจอดจักรยานทิ้งไว้และใช้การเดินเท้าในการท่องเที่ยว เพราะสุดท้ายเส้นทางท่องเที่ยวจะวนกลับมายังจุดเดิม รวมถึงการจัดเส้นทางการเดินทางควรมีลักษณะความเป็นเฉพาะในแต่ละเส้นทาง เพื่อตอบสนองความสนใจของนักท่องเที่ยวในแต่ละกลุ่ม เช่น เส้นทางสำหรับผู้สนใจทางด้านสถาปัตยกรรม เส้นทางสำหรับผู้สนใจเกี่ยวกับวิถีชีวิต ประเพณี ความเป็นอยู่ เป็นต้น และเส้นทางที่กำหนดควรมีการเชื่อมต่อกับเส้นทางสัญจรหรือเส้นทางท่องเที่ยวภายนอก อีกทั้งการสร้างความสะดวกสบายในเส้นทางก็เป็นสิ่งที่สำคัญ ไม่ว่าจะเป็นร้านอาหาร จุดพักคอย จัดนันทนาการ รวมถึงความสะดวกสบายในด้านของข้อมูล การเข้าถึงความปลอดภัย ความสะอาด และความสามารถในการใช้งาน ก็เป็นสิ่งที่มีความสำคัญอีกประการหนึ่งที่จะละเลยไม่ได้ (เดชา บุญค้ำ, 2540)

2.5.2 แนวความคิดในการจัดเส้นทางท่องเที่ยวโดยการเดินเท้า

การเดินเท้าเพื่อการท่องเที่ยวเป็นการสัญจรที่ค่อนข้างอิสระ ไม่มีการกำหนดตารางเวลาที่แน่นอน รูปแบบการท่องเที่ยวด้วยการเดินเท้าเป็นรูปแบบที่ได้รับความนิยมของนักท่องเที่ยว เนื่องจากเป็นรูปแบบการเดินทางที่มีอิสระ มีความสามารถในการเข้าถึงพื้นที่ต่างๆ สูง อีกทั้งการเดินเท้าเป็นเคลื่อนที่ในระดับความเร็วต่ำ ส่งผลให้สามารถเก็บรายละเอียด สัมผัส และเข้าถึงมรดกทางวัฒนธรรมของพื้นที่นั้นๆ ในขณะที่เดียวกันเป็นการเดินทางที่ประหยัดต้นทุนที่สุด และประชากรของเมืองได้รับประโยชน์จากการที่มีเส้นทางเดินเท้าต่อเนื่องกันโดยตลอด (เดชา บุญค้ำ, 2540)

ในพื้นที่ที่มีความหลากหลายของกิจกรรมประเภทต่างๆ เป็นสิ่งที่สามารถสร้างแรงดึงดูดในการท่องเที่ยว เช่น การค้า สังคม วัฒนธรรม ซึ่งเส้นทางดังกล่าวจะได้รับความสนใจในรูปแบบการ

เดินทางด้วยการเดินเท้า และเส้นทางการสัญจรจะเป็นเส้นทางที่ผ่านไปย่านธุรกิจ อาคารหรือสถานที่ทางประวัติศาสตร์ที่น่าสนใจ (Jim Auntonio, 2514)

ผลดีต่อเมืองในด้านต่างๆของการพัฒนาทางเดินเท้าประกอบด้วย

1. ส่งเสริมสุขภาพของประชาชน พื้นที่เศรษฐกิจของย่าน ใช้ในการวางแผนพัฒนาเมืองเพื่อปรับปรุงการเข้าถึงย่านใจกลางเมือง และรักษาสภาพแวดล้อมเมือง
2. ช่วยให้เกิดความปลอดภัยแก่ผู้เดินเท้า และส่งเสริมให้เกิดการจับจ่าย เนื่องจากการเดินเท้าจะช่วยให้ผู้เดินเท้าสามารถเข้าถึงร้านค้าชุมชนได้มากขึ้น
3. ลดปัญหาการจราจรติดขัด และการกีดขวางเส้นทางการจราจร
4. ช่วยปรับปรุงลักษณะทางจิตภาพให้เกิดความสวยงามมากยิ่งขึ้น ลดการเกิดภาพพจน์จากยานพาหนะ มลพิษ จากการจราจร
5. ช่วยลดมลพิษทางเสียงและอากาศจากการคมนาคมด้วยเครื่องยนต์
6. เพิ่มความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวและความสะดวกสบายในการเข้าถึงของนักท่องเที่ยว
7. ส่งเสริมความสัมพันธ์ทางสังคม การให้บริการสาธารณะ ซึ่งผลประโยชน์ส่วนหนึ่งจะตกสู่ภาคประชาชน
8. ส่งเสริมการอนุรักษ์โบราณสถาน อาคารที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ ลดการเสื่อมโทรมจากการพังทลายของอาคารเก่าที่เป็นผลมาจากแรงสั่นสะเทือนในการจราจรบริเวณรอบๆพื้นที่ย่านเก่า

(Richard K. Untermann, 2507)

ข้อพิจารณาสำหรับการเลือกพื้นที่และวางเส้นทางสัญจรการเดินเท้าเพื่อการท่องเที่ยวมีดังนี้

1. บริเวณที่เกาะกลุ่มกันของสถานที่ที่มีชื่อเสียงในด้านประวัติศาสตร์ สถาปัตยกรรม หรือ วิถีชีวิต โดยสามารถแบ่งการกำหนดเส้นทางออกได้เป็นหลายเส้นทาง เพื่อให้เกิดความครอบคลุมและความสามารถในการเข้าถึงสถานที่ต่างๆได้มากที่สุด และพยายามให้ในแต่ละเส้นทางมีความเด่นความด้อยไม่แตกต่างกัน
2. บริเวณที่มีการรวมกลุ่มกันของความหลากหลายในเชิงกิจกรรม โดยเฉพาะกิจกรรมด้านการค้า การบริการ ที่แสดงออกถึงศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตของคนในชุมชน
3. บริเวณที่มีการรวมกลุ่มกันของชุมชนหรือย่าน ที่เป็นชุมชนดั้งเดิม มีการเติบโตมาพร้อมๆกับการพัฒนาของเมือง โดยเฉพาะหากชุมชนดังกล่าวมีเอกลักษณ์ที่เป็นเฉพาะตัวและมีความแปลกไป

จากชุมชนอื่นๆ และมีหลายๆชุมชนที่มีลักษณะอันเป็นเอกลักษณ์ของตัวเอง ยิ่งเป็นพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการวางแผนเส้นทางการเดินเที่ยว

4. บริเวณที่มีการรวมกลุ่มของสถานที่พักผ่อนหย่อนใจในชุมชน ศาสนาสถาน ตลอดจนสถานที่การประกอบกิจกรรมต่างๆ (คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2540)

2.5.3 วิธีการพัฒนาย่านทางเดินเท้า และรูปแบบของการเดินเท้า

ปัจจุบันการพัฒนาเส้นทางการเดินเท้าได้เป็นการสัญจรที่พยายามรวมเข้ากับการขนส่งสาธารณะ โดยมีวิธีการพัฒนาทางเดินเท้าใน 3 รูปแบบ ประกอบด้วย

1. ย่านเดินเท้าชนิดเต็มรูปแบบ (Full mall) คือ การพัฒนาย่านทางเดินเท้าโดยปราศจากการขนส่งรูปแบบอื่นๆ อาจดำเนินการโดยการปิดถนนเดิม ให้กลายเป็นทางเท้าโดยเฉพาะ เลือกเส้นทางและออกแบบให้มีความสอดคล้องกับลักษณะเด่นของย่าน เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์ของย่านนั้นๆ

2. ย่านเดินเท้ากึ่งระบบการขนส่งสาธารณะ (The Transit mall) คือ การกำหนดเส้นทางการเดินเท้าให้มีความเชื่อมต่อการขนส่งสาธารณะเพียงรูปแบบเดียว ไม่มีการเข้าถึงของยานพาหนะส่วนตัวผ่านการออกมาตรการในการกีดกัน และทำการเชื่อมโยงกิจกรรมประเภทต่างๆ เช่น ย่านพาณิชย์กรรม โรงแรม ชุมชน เป็นต้น

3. ย่านเดินเท้ากึ่งการสัญจรแบบปกติ (Semi Mall) เป็นการช่วยลดปริมาณการจราจร โดยการจัดสถานที่จอดรถ และเพิ่มแรงจูงใจในการสัญจรด้วยการเดิน (Harvey M. Rubnstein, 2535)

2.5.4 ปัจจัยที่จำเป็นต่อการกำหนดเส้นทางการเดินเท้า

การกำหนดเส้นทางการเดินเท้า ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆเป็นตัวกำหนด ซึ่งปัจจัยเหล่านี้จะเป็นสิ่งที่สามารถสร้างแรงดึงดูด ความน่าสนใจ ให้กับพื้นที่ โดยการจำแนกปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบและการกำหนดทางเดินเท้า โดยทั่วไปสามารถจำแนกได้เป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

ปัจจัยทางด้านกายภาพ

1. สภาพทางภูมิศาสตร์ ได้แก่ สภาพภูมิประเทศและสภาพภูมิอากาศ

สภาพภูมิประเทศ ลักษณะทางด้านภูมิประเทศเป็นตัวแปรในการกำหนดรูปแบบ ลักษณะของเส้นทางการเดินเท้า รวมถึงการส่งผลต่อถึงแรงดึงดูดในการต้องการเข้ามาภายในพื้นที่ เช่น การที่ภูมิประเทศเป็นพื้นที่ลาดชัน หากไม่กำหนดให้เส้นทางเกิดความสะดวกสบายหรือมีความปลอดภัย จะส่งผลให้ความต้องการในการเข้ามาภายในพื้นที่ลดลง

สภาวะภูมิอากาศ ลักษณะทางภูมิอากาศเป็นอีกตัวแปรที่มีผลต่อรูปแบบ ลักษณะของเส้นทางเดินเท้า เช่น หนาวจัด อากาศร้อน ฝนตกชุก สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยในการกำหนดเส้นทางหรือการออกแบบทางเดินเท้าให้เกิดความเหมาะสม

2. สภาพอาคารและสิ่งก่อสร้าง

การใช้ประโยชน์ที่ดิน โดยการใช้ประโยชน์ที่ดินที่แตกต่างกันจะมีความต้องการในการกำหนดเส้นทางการเดินเท้าที่แตกต่างกัน เช่น บริเวณที่เป็นย่านพาณิชยกรรมจะมีความต้องการปริมาณและความหลากหลายของผู้เดินเท้ามากกว่าย่านอื่นๆ เป็นต้น

สิ่งก่อสร้าง อาคารหรือสิ่งก่อสร้างที่มีความสำคัญและมีอายุเก่าแก่ เป็นอาคารที่ไม่ควรมีการสัญจรโดยยานพาหนะในบริเวณใกล้เคียงเนื่องจาก เป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดความทรมาน ดังนั้นการที่จะเพิ่มความสามารถในการเข้าถึงของย่านเหล่านี้มีความจำเป็นที่ต้องใช้รูปแบบการสัญจรด้วยการเดินมากกว่ารูปแบบอื่นๆ

3. ลักษณะการสัญจรในพื้นที่

หากย่านพื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่ที่มีปริมาณในการสัญจรสูง การกำหนดเส้นทางการเดินเท้าย่อมต้องแปรผันตามปริมาณการสัญจรดังกล่าว หรืออาจต้องมีการกำหนดพื้นที่เพื่อรองรับปริมาณการสัญจรเหล่านี้ เช่น ที่จอดรถ หรือ สถานีสำหรับการขนส่งสาธารณะ

4. ระบบโครงข่ายสาธารณูปโภค สาธารณูปโภค

ระบบโครงข่ายสาธารณูปโภค สาธารณูปโภคเป็นองค์ประกอบหนึ่งของเส้นทางการเดินเท้า ดังนั้นระบบโครงข่ายสาธารณูปโภคจึงเป็นอีกปัจจัยในการกำหนดเส้นทางการเดินเท้า เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวก ความปลอดภัย แก่ผู้เดินเท้า

5. เงื่อนไขและแนวโน้มทางสภาพแวดล้อม เช่น มลภาวะทางสายตา อากาศ หรือเสียง

ปัจจัยทางด้านสังคม

1. กิจกรรมทางด้านสังคม เช่น การรับชมศิลปะ วัฒนธรรม วิถีชีวิต การกำหนดเส้นทางควรมีการสัญจรผ่านกิจกรรมทางด้านสังคมเหล่านี้ เพื่อให้เกิดเส้นทางการเดินเท้าที่มีความน่าสนใจและสิ่งดึงดูด

2. เงื่อนไขและแนวทางด้านสังคม เช่น ความปลอดภัย ความมีระเบียบวินัย การรักษาความสะอาด บรรยากาศของผู้อาศัยในพื้นที่บริเวณนั้น

ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ

1. กิจกรรมทางด้านเศรษฐกิจ รายได้หรือรูปแบบการให้บริการในลักษณะที่แตกต่าง เป็นปัจจัยที่ทำให้ลักษณะของทางเดินเท้ามีความแตกต่างกัน
2. เงื่อนไขและแนวโน้มทางเศรษฐกิจ เช่น มาตรการการกำหนดภาษี รายได้ของประชากรที่อยู่ในพื้นที่และรายได้ของประชากรที่เข้าไปใช้พื้นที่ รวมถึงรายได้ของภาครัฐที่ได้จากการสนับสนุนทางเดินเท้าดังกล่าว เช่น ยิ่งได้รายได้จากทางเดินเท้าเส้นใดเยอะ ทางเดินเท้าเส้นนั้นก็จะมีทุนสำหรับการดูแล รักษา ทางเท้านั้นได้มากกว่า

ปัจจัยในด้านนโยบาย งบประมาณ และกฎหมาย

1. นโยบาย เป็นปัจจัยที่ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐหรือหน่วยงานต่างๆ
2. งบประมาณ ปัจจัยหลักที่ทำให้โครงการสามารถดำเนินการไปได้ อาจเป็นรายได้ที่ได้จากหน่วยงานภาครัฐหรืออาจเป็นรายได้จากหน่วยงานอื่นๆ
3. กฎหมาย เพิ่มความเป็นไปได้หรือเป็นตัวกำหนดความสามารถในการวางแผนเส้นทางเดินเท้า (Robeart&Gianni, 2520)

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเดินเพื่อการท่องเที่ยวภายในกรุงรัตนโกสินทร์

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเดินทางของนักท่องเที่ยวต่างชาติ ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

ศรารุณี วัชรบัณฑิต ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะคติและพฤติกรรมด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในกรุงเทพมหานครของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่พักบริเวณถนนข้าวสาร พบว่า นักท่องเที่ยวต่างชาติมีความสนใจมากใน อาหารไทย วัด แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ สถานที่ท่องเที่ยวและกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวต่างชาติต้องการท่องเที่ยวหรือมีส่วนร่วมมากที่สุด คือ วิถีชีวิตไทย การเดินทางไปศาสนาสถานและแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ โดยได้แบ่งพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวออกเป็นกลุ่มประเทศต่างๆ เช่น สเปน ชาวสเปนจะให้ความสนใจด้านโบราณสถาน ประเพณี วัฒนธรรม สินค้าท้องถิ่น รวมทั้งอาหารไทยค่อนข้างมาก เนื่องจากมีความแตกต่างทางวัฒนธรรม หรือ แคนนาดา นิยมเดินทางท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวประเภทวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมของท้องถิ่นที่ไปเยือน โดยทางมาท่องเที่ยวประเทศไทยจะเน้นรูปแบบการท่องเที่ยวศิลปวัฒนธรรมและประเพณีไทย การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ รวมถึงการรับประทานอาหารไทย โดยจากงานวิจัยดังกล่าว ทำให้ทราบถึงรูปแบบ ประเภท ความต้องการ

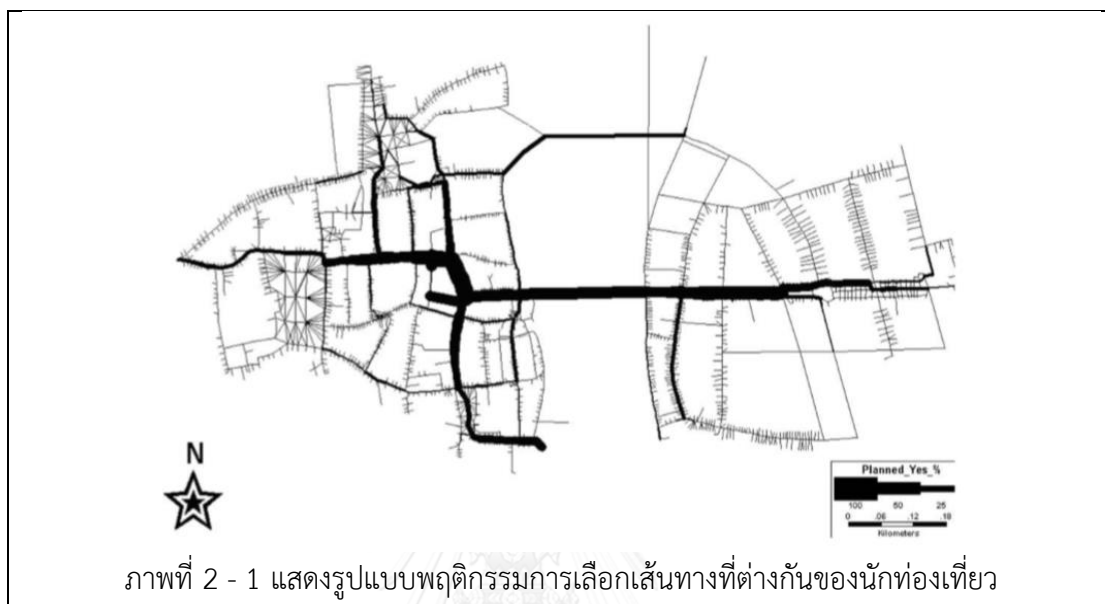
ท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติ ซึ่งมีกลุ่มที่ต้องการท่องเที่ยวในประเทศไทยในเชิงการศึกษาวิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณีที่มีความแตกต่างจากบ้านเกิดของตัวเอง ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการยืนยันกับงานวิจัยว่ามีกลุ่มนักท่องเที่ยวที่สนใจรูปแบบการท่องเที่ยวประเภทนี้อยู่ไม่น้อย (ศราวุฒิ วัชรบัณฑิต, 2552)

ศุภฤกษ์ รังสิโรจน์ ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์สัณฐานเมืองเพื่อพัฒนาการใช้พื้นที่ถนนคนเดิน กรณีศึกษา ถนนคนเดินกลางเสียงเชียงใหม่ พบว่า มีการใช้วิธีการเก็บข้อมูลที่มีลักษณะใกล้เคียงกับงานวิจัย คือ การศึกษาลักษณะการใช้งานของคนที่มาใช้พื้นที่ถนนคนเดิน โดยเน้นการเก็บข้อมูลจำพวกเส้นทางการใช้งานถนนคนเดิน พฤติกรรมการใช้งาน และกิจกรรมที่เกิดขึ้นระหว่างการใช้งาน โดยผู้เก็บข้อมูลจะประจำตำแหน่ง ณ จุดเริ่มต้นและเลือกสุ่มกลุ่มตัวอย่าง และทำการบันทึกข้อมูลพื้นฐานลักษณะบุคคลจากการสังเกต จากนั้นเดินตามบุคคลดังกล่าวโดยไม่ให้รู้ตัว และทำการบันทึกเส้นทาง กิจกรรม เวลา และพฤติกรรมการใช้งานของผู้ใช้พื้นที่ ทำการบันทึกตลอดการเดินทางในถนนคนเดินจนกว่าจะออกไปจากพื้นที่ศึกษา หรือครบหนึ่งชั่วโมง หรือถึงที่หมาย โดยมีเกณฑ์ไว้ว่า หากมีการหยุดที่ใดที่หนึ่งเกิน 15 นาทีจะถือว่าบุคคลเหล่านั้นถึงที่หมายแล้ว โดยรูปแบบการเก็บข้อมูลดังกล่าวเป็นหนึ่งในรูปแบบของการเก็บข้อมูลของงานวิจัยในครั้งนี้ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่เป็นพฤติกรรมตามธรรมชาติจริงๆ (ศุภฤกษ์ รังสิโรจน์, 2554)

ปราณระฟ้า พรหมประวัตติ ได้ศึกษาเรื่อง สนามทัศนและรูปแบบการใช้พื้นที่ว่างสาธารณะของชุมชนเมือง กรณีศึกษา ชุมชนย่านเสาชิงช้า กรุงเทพมหานคร พบว่า การใช้ประโยชน์ของพื้นที่ว่างภายในเมืองของผู้ที่ไม่คุ้นชิน เช่น นักท่องเที่ยว กับผู้ที่คุ้นชิน เช่น ชาวบ้านภายในพื้นที่ โดยสุดท้ายพบว่านักท่องเที่ยวเป็นผู้ใช้ที่ว่างสาธารณะในการสัญจรคือเป็นผู้ที่เดินบนพื้นที่ว่างหรือพื้นที่ที่เป็นถนนใหญ่ แต่ในทางกลับกันผู้ที่เดินตาม ตรอก ซอก ซอย เป็นชาวบ้านที่อาศัยอยู่บริเวณนั้น แต่อย่างไรก็ดีผู้วิจัยได้อ้างไว้ว่าคำตอบการวิจัยในส่วนของผู้ไม่คุ้นชินหรือนักท่องเที่ยวนั้นยังไม่สามารถสรุปได้แน่ชัด เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่มีปริมาณน้อยเกินไป (ปราณระฟ้า พรหมประวัตติ, 2550)

Astrid D.A.M Kemperman, Aloys W.J. Borgeers และHarr J.P. Timmermans ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการจับจ่ายซื้อของของนักท่องเที่ยวในย่านกลางเมืองเก่า “มาสทริชท์” ซึ่งเป็นเมืองที่ตั้งอยู่ทางตอนใต้ของประเทศเนเธอร์แลนด์โดยอาศัยการประมาณการรูปแบบจำลองพฤติกรรมการจับจ่ายซื้อของของนักท่องเที่ยวเพื่อใช้ในการสำรวจพฤติกรรมการเลือกเส้นทางที่ต่างกันของนักท่องเที่ยวหลากหลายประเภท ผลจากงานวิจัยชี้ให้เห็นว่าการจัดหาแหล่งการจับจ่ายซื้อของและความสามารถในการเข้าถึงแหล่งการจับจ่ายซื้อของ, ลักษณะจำเพาะทางกายภาพบางประการ และประวัติศาสตร์ของเส้นทางเป็นปัจจัยที่สำคัญที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกเส้นทาง นอกจากนี้แรงจูงใจในการการจับจ่ายซื้อของ ความคุ้นชินกับพื้นที่ และการวางแผนเส้นทางในการเดินทาง มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกเส้นทางของนักท่องเที่ยวเช่นกัน โดยรูปแบบจำลองนี้ยังเอื้อต่อการหารูปแบบ

ผลกระทบจากพฤติกรรมการเลือกเส้นทางที่มีต่อสิ่งแวดล้อมและการประเมินเพื่อวางแผนโครงการต่างๆในอนาคต เช่น การเปลี่ยนแปลงทางกายภาพต่างๆเพื่อเชื่อมโยงกับพื้นที่ใจกลางเมือง หรือ การเปลี่ยนแปลงในด้านการจัดทำเลที่ตั้งร้านค้า (Astrid D.A.M. Kemperman, 2009)

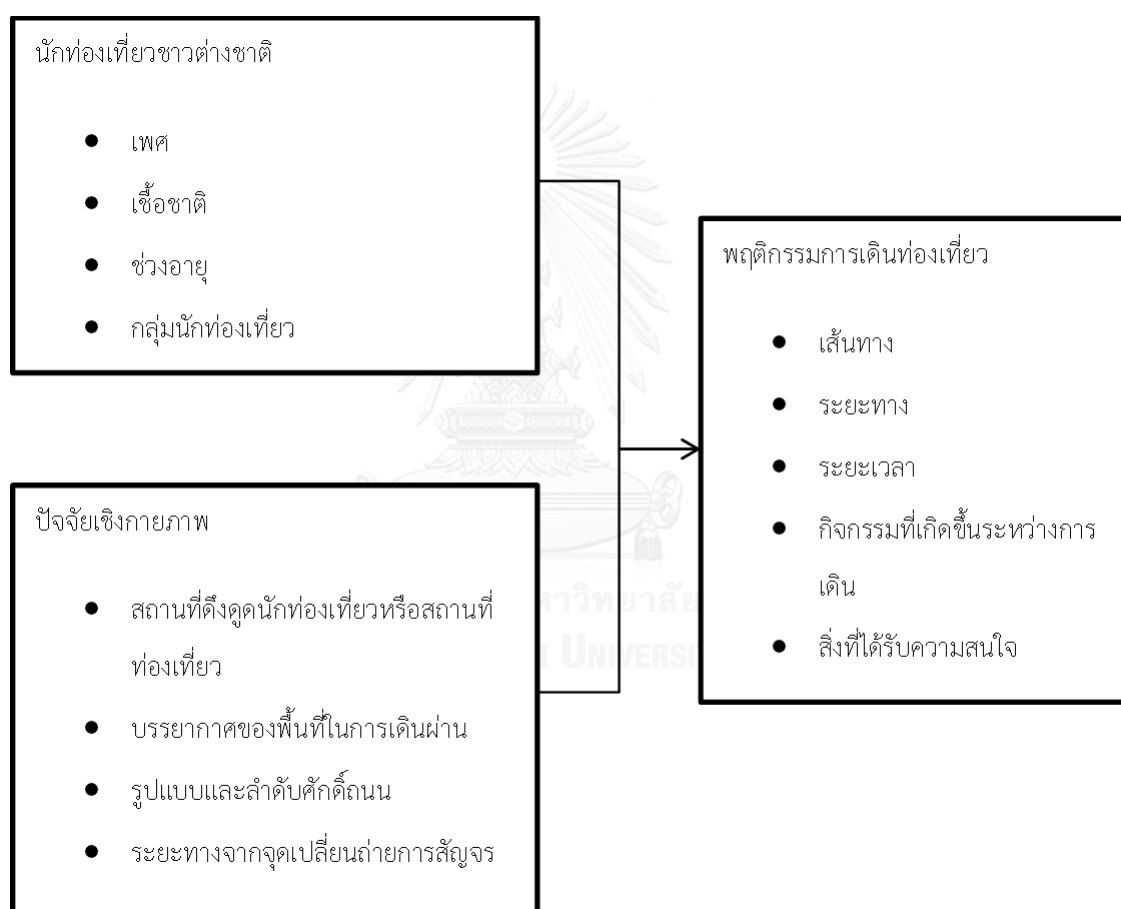
ภาพที่ 2 - 1 แสดงรูปแบบพฤติกรรมการเลือกเส้นทางที่ต่างกันของนักท่องเที่ยว

ที่มา : Astrid D.A.M Kemperman, Aloys W.J. Borgers, Harr J.P. Timmermans, 2551

จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาพฤติกรรมการเดินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในพื้นที่กรุงเทพมหานคร แสดงให้เห็นว่า ในปัจจุบันประเทศไทยยังขาดการศึกษาด้านพฤติกรรมการเดินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในพื้นที่กรุงเทพมหานครที่แท้จริง ที่สามารถถ่ายทอดออกมาได้เป็นอย่างดีเป็นเชิงประจักษ์ เพื่อเพิ่มเติมช่องว่างด้านข้อมูลในการวางแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวต่อไป จึงเป็นที่มาของการเริ่มต้นงานวิจัยการศึกษาพฤติกรรมการเดินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในพื้นที่กรุงเทพมหานครผ่านการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการเดินตามฉบับนี้

2.7 กรอบแนวคิดการวิจัย

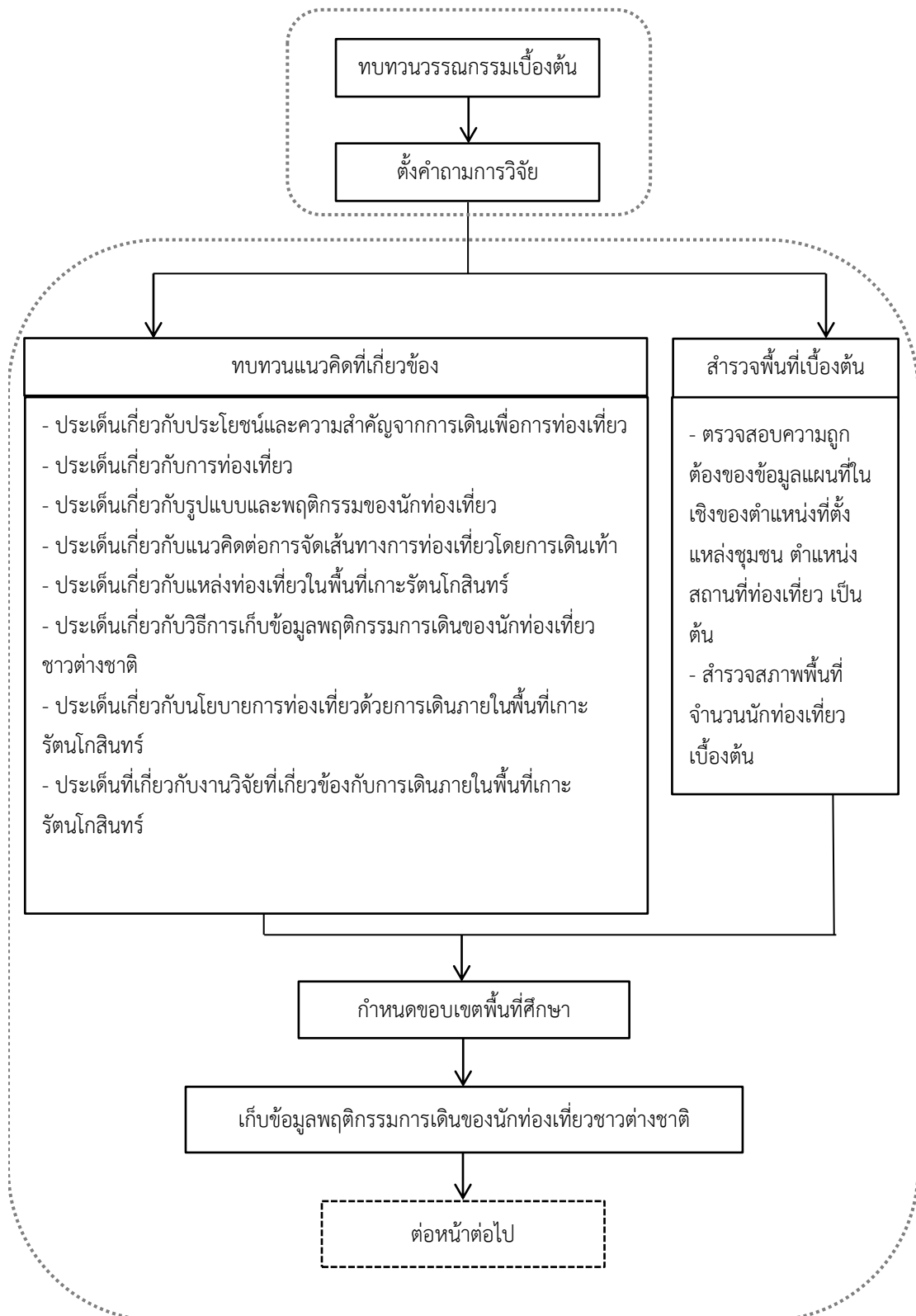
จากแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แสดงให้เห็นว่ามีหลากหลายองค์ประกอบในการนำไปสู่พื้นที่ที่ดีและเหมาะสมสำหรับการเดินเพื่อการท่องเที่ยวของชาวต่างชาติในประเทศไทย อีกทั้งยังขาดการศึกษาที่สามารถตอบคำถามได้ในเชิงประจักษ์ เป็นเหตุที่ทำให้เกิดประเด็นในการศึกษาพฤติกรรมการเดินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ สามารถแจกแจงเป็นกรอบแนวความคิดการวิจัยได้ ดังนี้

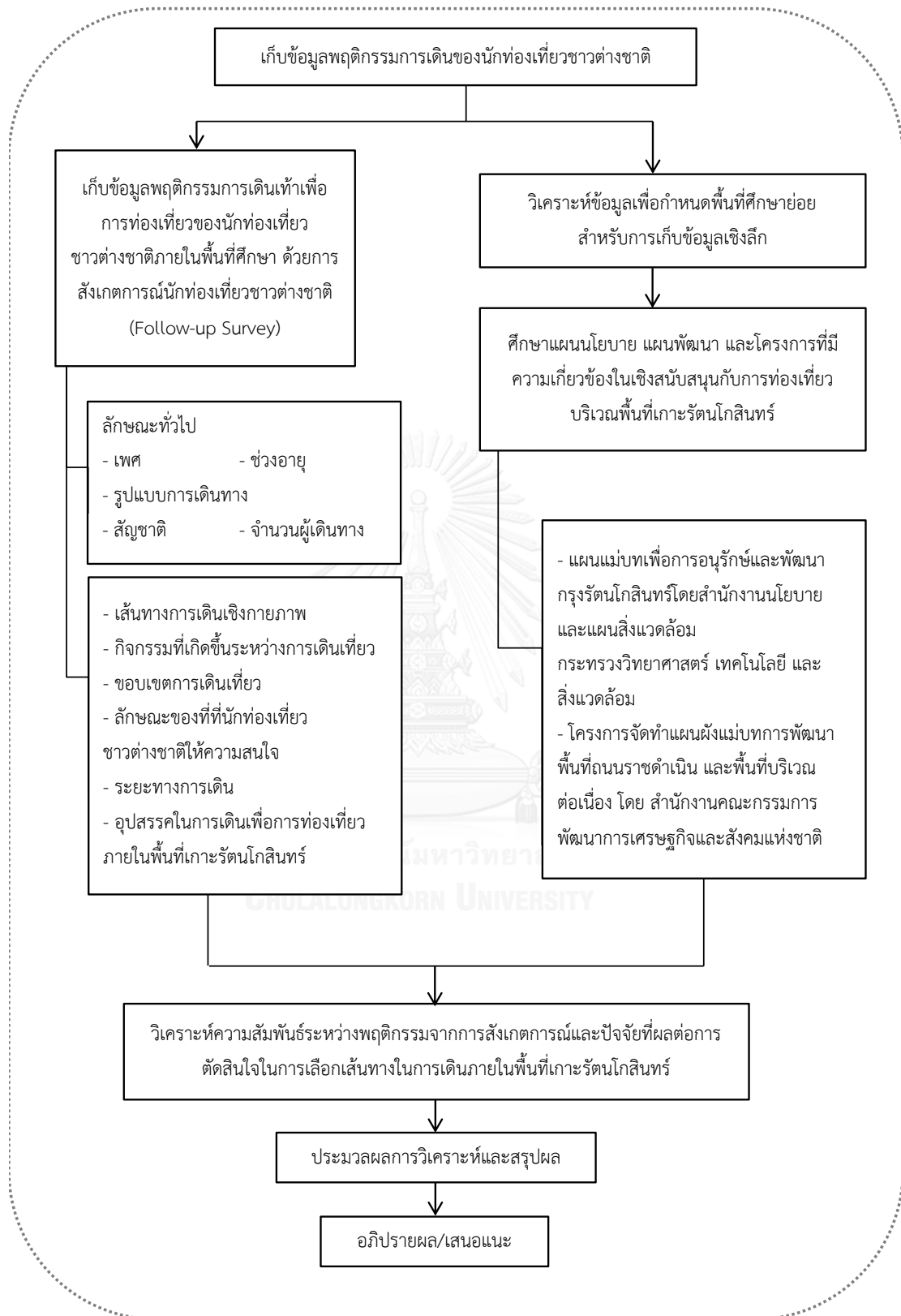

แผนภูมิที่ 2 - 2 กรอบแนวคิดการวิจัย

ที่มา : ผู้วิจัย

2.8 กรอบการดำเนินการวิจัย

แผนภูมิที่ 2 - 3 กรอบการดำเนินการวิจัย

ที่มา : ผู้วิจัย

บทที่ 3 วิธีการวิจัย

3.1 ประเภทของงานวิจัย

งานวิจัยมุ่งศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติภายในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ซึ่งหากจัดประเภทของงานวิจัยโดยพิจารณาจากชนิดของข้อมูล จะเป็นงานวิจัยประเภทเชิงประจักษ์ (Empirical Research) เป็นการวิจัยที่หาความจริงจากข้อมูลปฐมภูมิผ่านการสังเกตการณ์ โดยงานวิจัยใช้รูปแบบการเก็บข้อมูลประเภท Survey & Field research และใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง โดยสังเกตจากรูปแบบการเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยดังนี้

3.1.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร

ทำการศึกษาทบทวนแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย และสิ่งที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ รวมถึงนโยบาย แผนการพัฒนา แผนที่ส่งเสริมการท่องเที่ยว ภายในพื้นที่กรุงเทพมหานคร เพื่อสร้างความเข้าใจและเป็นพื้นฐาน แนวทาง ในการทำงานวิจัย

3.1.2 การเก็บข้อมูลจากภาคสนาม

ทำการสำรวจพื้นที่เบื้องต้นเพื่อเป็นเครื่องมือในการยืนยันข้อมูลจากเอกสารรวมถึงเก็บตกข้อมูลที่มีการเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยด้านต่างๆ เช่น การเปลี่ยนแปลงด้านเวลา ความละเอียดของข้อมูลเอกสาร เป็นต้น

ทำการลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลเบื้องต้น (Pre-survey) สำหรับการศึกษาข้อมูลพื้นฐานต่างๆ เพื่อทำการแบ่งเขตพื้นที่ศึกษาละอธิบายลักษณะเฉพาะเบื้องต้นและองค์ประกอบของแต่ละเขตพื้นที่ศึกษา ประกอบด้วย จุดเริ่มต้นของการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยว (Origin) จุดหมายปลายทางหลักๆ ของการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยว (Destination) ผ่านเอกสารสำหรับการท่องเที่ยว เช่น แผนที่การท่องเที่ยว แผนพับโฆษณาการท่องเที่ยว ทั้งที่เป็นภาษาไทยและเป็นภาษาอังกฤษ

ทำการลงพื้นที่สำรวจเพื่อเก็บข้อมูลพฤติกรรมการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวภายในพื้นที่ศึกษาด้วยการสังเกตการณ์ (Follow-up Survey) และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมจากการสังเกตการณ์และปัจจัยที่ผลต่อการตัดสินใจในการเลือกเส้นทางในการเดินทางร่วมกับข้อมูลพื้นฐานจากการศึกษาทบทวนแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย และสิ่งที่เกี่ยวข้อง

ประมวลผล วิเคราะห์ และสรุปผล เพื่อนำไปสู่การสร้างข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาส่งเสริม พื้นที่ให้มีความเหมาะสมต่อการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวต่อไป

3.2 รูปแบบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การสังเกตการณ์

งานวิจัยใช้วิธีการเดินตาม (The follow-up pedestrian survey) ซึ่งเป็นวิธีการที่จะนำไปสู่การศึกษาพฤติกรรมของผู้ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นพฤติกรรมที่เป็นธรรมชาติมากที่สุด โดยพฤติกรรมเหล่านั้นจะรวมทั้ง พฤติกรรมการเดิน พฤติกรรมการใช้งานพื้นที่ พฤติกรรมที่เป็นด้านบวก และด้านลบต่อสิ่งต่างๆในพื้นที่ เส้นทางเดิน โดยมิมีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

3.2.1 การทดลองลงพื้นที่สำรวจเก็บข้อมูลเบื้องต้น (Pre-survey)

การทดลองลงพื้นที่สำรวจเก็บข้อมูลเบื้องต้น คือการทดลองเก็บข้อมูลก่อนทำการเก็บข้อมูลจริง เพื่อให้ผู้วิจัยทราบถึงแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพของการเก็บข้อมูล ข้อจำกัดและปัญหาที่อาจเกิดขึ้นซึ่งอาจเป็นปัญหาที่อยู่นอกเหนือการคาดการณ์จากการวางแผน โดยหากไม่ทดลองทำการสำรวจเบื้องต้นจะไม่สามารถทราบข้อมูลประเด็นเหล่านี้ได้

การเริ่มต้นการทดลองการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้ทดลองลงพื้นที่เป็นเวลา 7 วัน โดยรวมทั้งวันปกติ และวันหยุด และใช้เวลาในการลงเก็บข้อมูล 8.00 น. ถึง 19.00 น. มีประเด็นที่น่าสนใจดังนี้

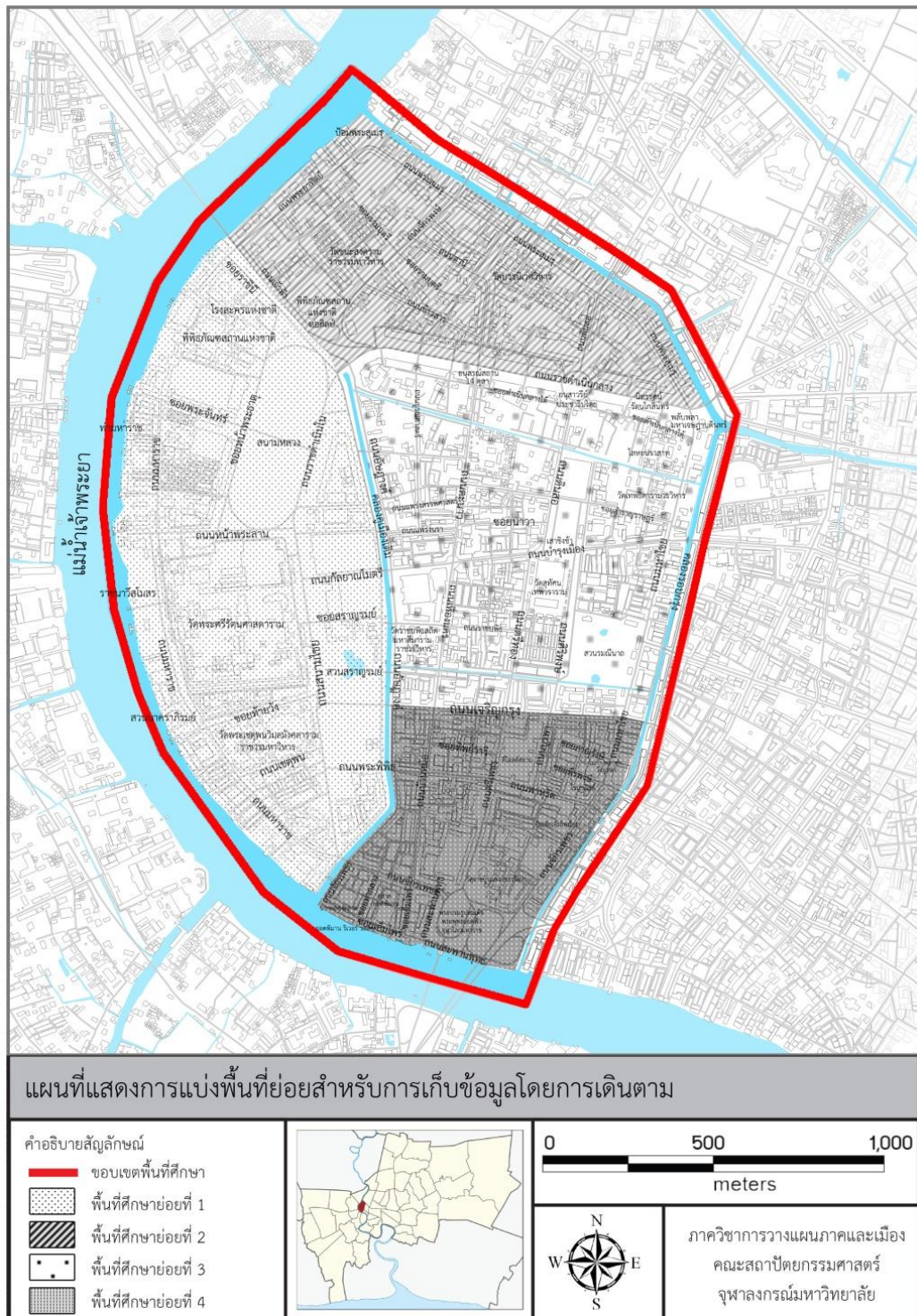
- การเก็บข้อมูลแบบ Whole trip กล่าวคือ เป็นการเก็บข้อมูลที่เดินตามกลุ่มตัวอย่างไปเรื่อยๆ โดยไม่คำนึงถึงการหยุดแวะตามสถานที่ต่างๆ จนกว่ากลุ่มตัวอย่างดังกล่าวจะถึงจุดหมายปลายทาง เช่น การเข้าสถานที่ท่องเที่ยว ร้านค้าร้านขายต่างๆ หมายความว่า หากกลุ่มตัวอย่างหยุดแวะดูสินค้าริมทางหรือแวะถ่ายภาพ ผู้เก็บข้อมูลจะต้องหยุดรอ ณ จุดๆนั้น การเก็บข้อมูลด้วยวิธีดังกล่าวส่งผลให้ต้องใช้เวลาในการเก็บข้อมูลนานเกินไป อีกทั้งยังส่งผลให้กลุ่มตัวอย่างเกิดความหวาดระแวง ทำให้ยากต่อการได้ข้อมูลแต่ละกลุ่มตัวอย่าง การเก็บข้อมูลของงานวิจัยจึงเปลี่ยนมาเป็นการเก็บข้อมูลแบบ Short trip กล่าวคือ เป็นการเก็บข้อมูลที่คำนึงถึงจุดที่กลุ่มตัวอย่างหยุดแวะตามพื้นที่ริมทาง โดยมีการกำหนดข้อกำหนดเพิ่มเติมว่าหากกลุ่มตัวอย่างหยุดแวะ ณ ที่ใดที่หนึ่งเกิน 3 นาที จะสรุปว่าสถานที่ดังกล่าวเป็นจุดหมายปลายทางของกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตการณ์ ยังคงมีข้อจำกัดที่จะทราบจุดหมายปลายทางที่แท้จริงของกลุ่มตัวอย่าง ทั้งการเก็บข้อมูลแบบ Whole trip หรือ Short trip ก็ตาม เนื่องจากไม่ได้มีการทำแบบสอบถามหรือการสัมภาษณ์ แต่การเก็บข้อมูลแบบ Short trip จะสามารถทราบเส้นทางและสถานที่ที่แวะระหว่างเส้นทางการเดินของกลุ่มตัวอย่างว่ามีการหยุด ณ สถานที่ใดบ้าง ส่งผลให้ทราบถึง

สถานที่ใดที่สามารถดึงดูดกลุ่มตัวอย่างได้มาก สถานที่ใดสามารถดึงดูดกลุ่มตัวอย่างได้น้อย ซึ่งสิ่งเหล่านี้เรียกว่า พฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยว

- เกณฑ์ 3 นาที ได้มากจากการทดลองลงพื้นที่สำรวจเก็บข้อมูลเบื้องต้นเช่นกัน โดยพบว่ากลุ่มตัวอย่างมักจะไม่มีการเดินต่อไปยังพื้นที่ถัดไปในระยะเวลาอันใกล้ หากมีการหยุด ณ ที่ใดที่หนึ่งเกิน 3 นาที ซึ่งถือว่ากลุ่มตัวอย่างได้เข้าไปทำกิจกรรมภายในสถานที่นั้นๆแล้ว จึงสรุปได้ว่า ภายในระยะเวลา 3-5 นาที จะสามารถทราบได้ว่ากลุ่มตัวอย่างจะหยุดหรือเดินไปต่อ และเพื่อประสิทธิภาพในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยจึงเลือก 3 นาที เป็นเวลากำหนดว่าจะเดินตามกลุ่มตัวอย่างกลุ่มอื่นต่อหรือไม่

การทดลองลงพื้นที่สำรวจเก็บข้อมูลเบื้องต้น เป็นส่วนหนึ่งเพื่อทำความเข้าใจลักษณะของพื้นที่ทั้งหมดโดยรอบ และกำหนดการแบ่งพื้นที่เขตศึกษาที่มีความแตกต่างกัน เพื่อเป็นการศึกษาพฤติกรรมการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติในสภาพแวดล้อมที่มีความหลากหลาย โดยมีเกณฑ์ในการแบ่งพื้นที่ประกอบด้วย เกณฑ์อัตลักษณ์ของพื้นที่ คือ ความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของพื้นที่เหล่านั้น และเกณฑ์โครงข่ายการคมนาคม ซึ่งในการดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยการสังเกตการณ์ ผู้วิจัยได้แบ่งพื้นที่ออกเป็นส่วนย่อยๆ 4 ส่วน ประกอบด้วย

1. เขตพื้นที่พระราชวัง รวบรวมสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงและเป็นแหล่งท่องเที่ยวขนาดใหญ่ เน้นการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์
2. เขตพื้นที่บางลำพู รวบรวมสถานที่ท่องเที่ยวสำหรับการจับจ่ายใช้สอย ร้านค้า ร้านอาหาร และแหล่งท่องเที่ยวยามราตรี
3. เขตพื้นที่เสาชิงช้า รวบรวมสถานที่ท่องเที่ยวชุมชน และสถาปัตยกรรมห้องแถวโบราณ เน้นการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
4. เขตพื้นที่สะพานพุทธ รวบรวมสถานที่ท่องเที่ยวประเภทตลาด ศูนย์การค้าทั้งเก่าและใหม่ เช่น ตลาดยอดพิมาน

แผนที่ 3 - 1 การแบ่งพื้นที่ย่อยสำหรับการเก็บข้อมูลโดยการเดินตาม

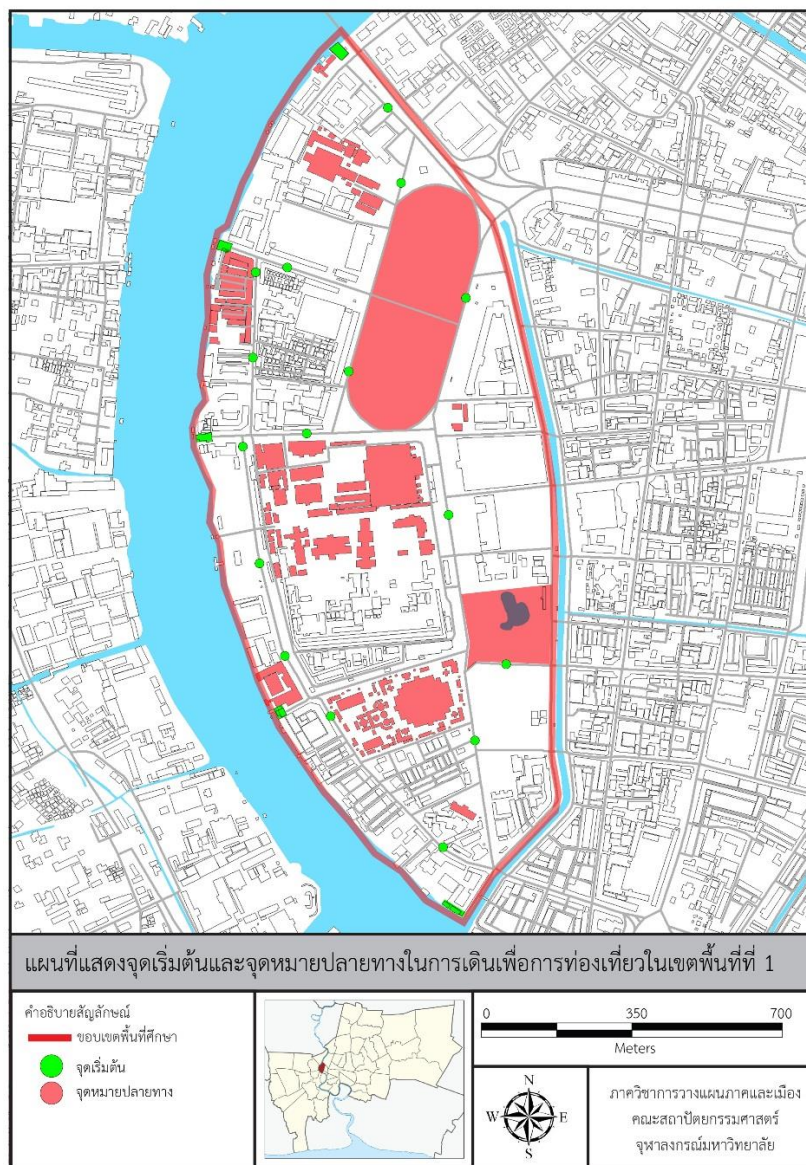
ที่มา : ผู้วิจัย

ในขณะเดียวกันต้องมีการศึกษาองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเดินเพื่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่มีความจำเป็นสำหรับงานวิจัย ได้แก่ การศึกษาจุดเริ่มต้นของการการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติ (Origin) คือ จุดสำหรับการเริ่มต้นการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการเดินตาม (Follow-up Survey) ซึ่งจะเป็นจุดที่ผู้เก็บข้อมูลจะเลือกเดินออกจากจุดเริ่มต้นที่กำหนดไว้เฉพาะการเดินทางครั้งแรกของวันเท่านั้น โดยจุดเริ่มต้น (Origin) จะถูกกำหนดไว้ตามแผนที่ศึกษาย่อยต่างๆทุกๆส่วนทั่วทั้งพื้นที่กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย

- ที่พักอาศัยของนักท่องเที่ยว ประกอบด้วย โรงแรม ที่พักชั่วคราว สำหรับนักท่องเที่ยวที่ทำการพำนักอยู่ในพื้นที่ศึกษา
- จุดเปลี่ยนถ่ายการขนส่ง ประกอบด้วย ท่าเรือ ท่าเรือ หรือ ท่ารถประจำทาง สำหรับนักท่องเที่ยวที่ทำการพำนักอยู่นอกพื้นที่ศึกษา และเลือกใช้วิธีการเดินทางด้วยระบบการขนส่งมวลชน
- จุดจอดรถเพื่อส่งคนตามหน้าสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ สำหรับนักท่องเที่ยวที่ทำการพำนักอยู่นอกพื้นที่ศึกษา และเลือกใช้วิธีการเดินทางด้วยระบบรถแท็กซี่ หรือรถของโรงแรม

จุดหมายปลายทางในการเดินเพื่อการท่องเที่ยว (Destination) ตามเขตพื้นที่ต่างๆ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นสถานที่ท่องเที่ยว ร้านอาหาร แหล่งท่องเที่ยวในชุมชน เป็นต้น ซึ่งจะมีความแตกต่างกันไปตามเขตพื้นที่ต่างๆ โดยอาศัยการหาข้อมูลดังกล่าวสามารถได้จากข้อมูลด้านเอกสาร เช่น แผนที่การท่องเที่ยวทั้งที่เป็นฉบับภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และข้อมูลจากเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง โดยสามารถแบ่งเขตพื้นที่และแสดงรายละเอียดของลักษณะในเขตพื้นที่ จุดเริ่มต้น และ จุดหมายปลายทาง ผ่านการทำการสำรวจพื้นที่เบื้องต้นได้ ดังนี้

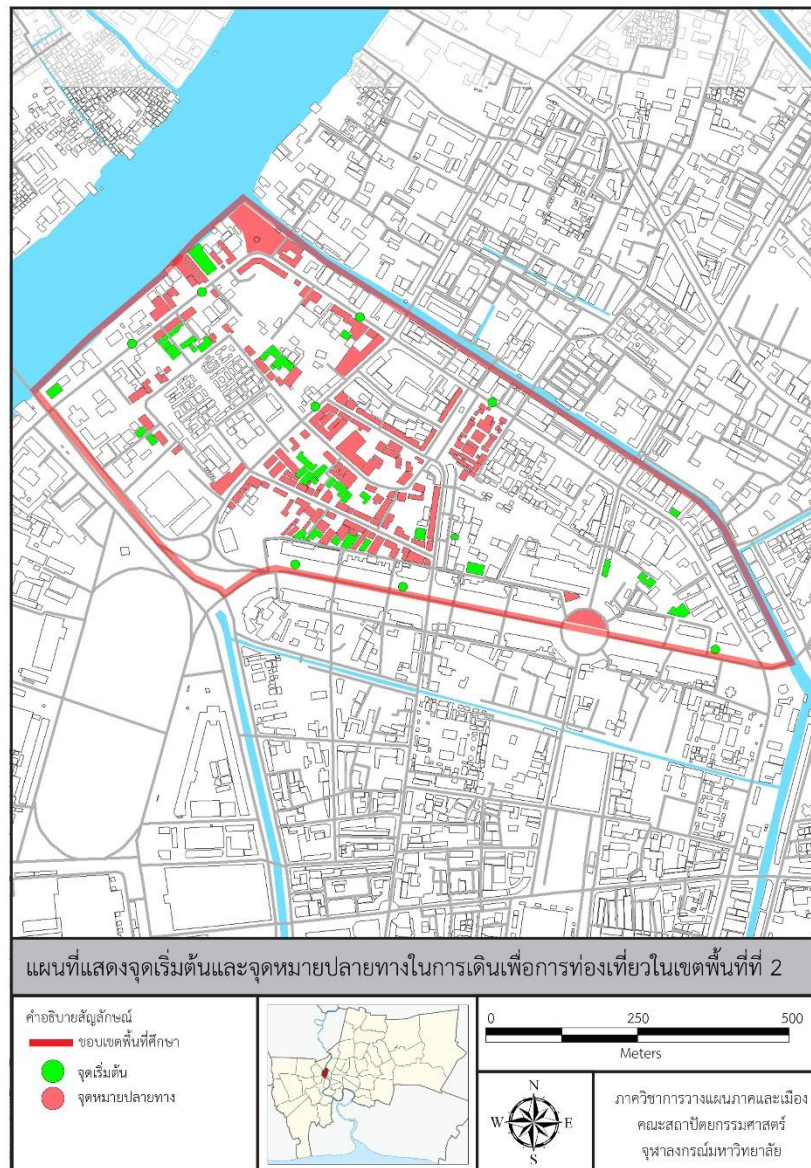
เขตพื้นที่ที่ 1 เขตพื้นที่พระราชวัง คือ เขตพื้นที่ที่อยู่ทางด้านทิศตะวันตกของพื้นที่ศึกษาทั้งหมด ขนานริมแม่น้ำเจ้าพระยา ในเขตพื้นที่ดังกล่าวจะมีจุดเริ่มต้นในการเดินเท้าเพื่อการท่องเที่ยวในกลุ่มของจุดเปลี่ยนถ่ายการขนส่งทั้งท่าเรือและท่ารถ เช่น ท่าพระจันทร์ ท่าช้าง และท่ารถประจำทาง เป็นต้น และมีจุดหมายปลายทางสำหรับการเดินเท้าเพื่อการท่องเที่ยวในหลายๆสถานที่ ซึ่งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงและเป็นแหล่งท่องเที่ยวขนาดใหญ่ เช่น วัดพระศรีรัตนศาสดาราม วัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามราชวรมหาวิหาร พระบรมมหาราชวัง เป็นต้น เน้นการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์

แผนที่ 3 - 2 จุดเริ่มต้นและจุดหมายปลายทางในการเดินเพื่อการท่องเที่ยวในเขตพื้นที่ที่ 1

ที่มา : ผู้วิจัย

เขตพื้นที่ที่ 2 เขตพื้นที่บางลำพู คือ เขตพื้นที่ที่อยู่ทางด้านทิศเหนือของพื้นที่ศึกษาทั้งหมด ในเขตพื้นที่ดังกล่าวจะมีจุดเริ่มต้นในการเดินเท้าเพื่อการท่องเที่ยวในกลุ่มของที่พักอาศัย และจุดเปลี่ยนถ่ายการขนส่งทั้งทำรถ และทำเรือ เช่น ท่าพระอาทิตย์ โรงแรมหรือที่พักขนาดเล็กบริเวณถนนข้าวสาร เป็นต้น และมีจุดหมายปลายทางสำหรับการเดินเท้าเพื่อการท่องเที่ยวในหลายๆสถานที่ซึ่งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวสำหรับการจับจ่ายใช้สอย ร้านค้า ร้านอาหาร และแหล่งท่องเที่ยวยามราตรี เช่น ถนนข้าวสาร ถนนพระอาทิตย์ บางลำพู เป็นต้น

แผนที่ 3 - 3 จุดเริ่มต้นและจุดหมายปลายทางในการเดินเพื่อการท่องเที่ยวในเขตพื้นที่ที่ 2

ที่มา : ผู้วิจัย

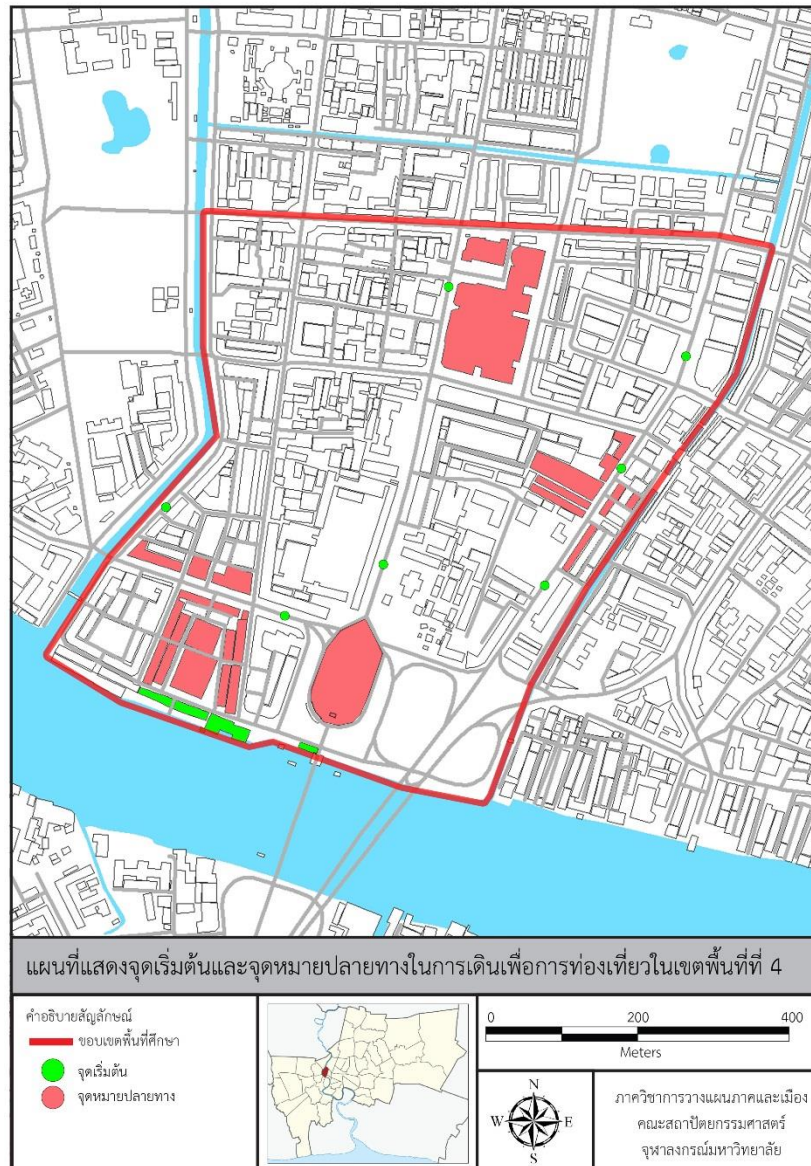
เขตพื้นที่ที่ 3 เขตพื้นที่เสาชิงช้า คือ เขตพื้นที่ที่อยู่ทางด้านทิศตะวันออกของพื้นที่ศึกษาทั้งหมด ในเขตพื้นที่ดังกล่าวจะมีจุดเริ่มต้นในการเดินเท้าเพื่อการท่องเที่ยวในกลุ่มของจุดเปลี่ยนถ่ายการขนส่ง ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นท่ารถ และมีท่าเรืออยู่นอกพื้นที่ ซึ่งเป็นท่าเรือเดียวที่สามารถเข้าถึงเขตพื้นที่เสาชิงช้าได้ คือ ท่าเรือผ่านฟ้าลีลาศ และจุดหมายปลายทางสำหรับการเดินเท้าเพื่อการท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะเป็นพื้นที่ที่เป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงชุมชน และสถาปัตยกรรมห้องแถวโบราณ เช่น ชุมชนสามแพร่ง ชุมชนเสาชิงช้า ชุมชนตรอกศิลป์ - ดึกดิน เป็นต้น เน้นการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

แผนที่ 3 - 4 จุดเริ่มต้นและจุดหมายปลายทางในการเดินเพื่อการท่องเที่ยวในเขตพื้นที่ที่ 3

ที่มา : ผู้วิจัย

เขตพื้นที่ที่ 4 เขตพื้นที่สะพานพุทธ คือ เขตพื้นที่ที่อยู่ทางด้านทิศใต้ของพื้นที่ศึกษาทั้งหมด ขนานริมแม่น้ำเจ้าพระยา พื้นที่ดังกล่าวจะมีจุดเริ่มต้นในการเดินเท้าเพื่อการท่องเที่ยวในกลุ่มของจุดเปลี่ยนถ่ายการขนส่ง ทั้งท่ารถและท่าเรือ เช่น ท่าเรือสะพานพุทธและจุดหมายปลายทางสำหรับการเดินเท้าเพื่อการท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะเป็นสถานที่ท่องเที่ยวประเภทตลาด ศูนย์การค้าทั้งเก่าและใหม่ เช่น ตลาดดอกไม้ ตลาดพาหุรัด ตลาดสะพานพุทธ ดิโอลสยาม บ้านหม้อ ศาลาเฉลิมกรุง เป็นต้น

แผนที่ 3 - 5 จุดเริ่มต้นและจุดหมายปลายทางในการเดินเพื่อการท่องเที่ยวในเขตพื้นที่ที่ 4

ที่มา : ผู้วิจัย

3.2.2 การกำหนดกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติที่สามารถเป็นกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัย

ในพื้นที่กรุงเทพมหานครเป็นพื้นที่ที่มีกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติจำนวนมาก เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่รวบรวมแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่นาสนใจเอาไว้มากมาย แต่ในขณะเดียวกันกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยไม่ได้ครอบคลุมนักท่องเที่ยวต่างชาติทั้งหมด โดยมีเกณฑ์ในการเลือกชาวต่างชาติมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ต้องเป็นนักท่องเที่ยวต่างชาติที่ใช้วิธีการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวเท่านั้น หากใช้วิธีการสัญจรประเภทอื่นๆ จะไม่อยู่ในกลุ่มตัวอย่าง เช่น การเดินทางด้วยรถสาธารณะ การเดินทางด้วยรถโรงแรม การเดินทางด้วยรถส่วนตัว เป็นต้น แต่หากเป็นการเดินทางต่อเนื่องจากการเดินทางด้วยรูปแบบอื่นๆ ยังถือว่าเป็นกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัย เช่น การเดินทางด้วยเรือด่วนเพื่อเดินทางเข้ามาสู่พื้นที่และเดินทางต่อด้วยรูปแบบการเดินทาง เป็นต้น
2. ต้องเป็นนักท่องเที่ยวต่างชาติที่ทำการเดินทางด้วยตัวเองเท่านั้น หากเป็นนักท่องเที่ยวต่างชาติ ที่ใช้รูปแบบการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยว แต่เป็นการเดินทางร่วมกับกลุ่มนำเที่ยว หรือมีหัวหน้า มัคคุเทศก์ จะไม่สามารถเป็นกลุ่มตัวอย่างสำหรับงานวิจัยได้
3. ในประเด็นของจำนวนผู้เดินทางร่วมของนักท่องเที่ยวต่างชาติ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางคนเดียวและนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางกันเป็นกลุ่ม ล้วนที่จะสามารถเป็นกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัย
4. ชาวต่างชาติที่ไม่ได้มีลักษณะโดยรวมเป็นนักท่องเที่ยวหรือเป็นการเดินทางร่วมกับคนไทย โดยมีคนไทยเป็นคนขึ้นนำทาง ไม่สามารถเป็นกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัย

จากที่กล่าวไปข้างต้น ภายในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นพื้นที่ศึกษาของงานวิจัย มีนักท่องเที่ยวที่เข้ามาภายในพื้นที่จำนวนมาก การตามหลักการในการแบ่งประเภทของนักท่องเที่ยวโดยทั่วไป จะสามารถแบ่งได้ในหลักเกณฑ์หลากหลายรูปแบบ เช่น การแบ่งตามประสบการณ์การเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว การแบ่งตามบุคลิกภาพของนักท่องเที่ยว การแบ่งตามประสบการณ์ที่นักท่องเที่ยวต้องการแสวงหา เป็นต้น แต่เพื่อให้เกิดรูปแบบที่มีความเหมาะสมต่อการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้ทำการแบ่งกลุ่มนักท่องเที่ยวออกเป็นกลุ่มต่างๆ ตามลักษณะของสถานะภาพทางเศรษฐกิจและสังคม และต้องเป็นปัจจัยที่สามารถใช้การสังเกต ในการแยกแยะประกอบด้วย เพศ ช่วงอายุ เชื้อชาติ และจำนวนผู้เดินทาง เพื่อให้มีความสอดคล้องกับวิธีการเก็บข้อมูลตามแผนการดำเนินการวิจัย และเป็นลักษณะของนักท่องเที่ยวต่างชาติส่วนใหญ่ ที่เข้ามา

ท่องเที่ยวในพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยสามารถแบ่งกลุ่มของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เข้ามาท่องเที่ยวด้วยการเดินทางภายในพื้นที่กรุงเทพมหานครได้ตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3 - 1 พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวจำแนกตามหลักประชากรศาสตร์

ประชากรศาสตร์		รายละเอียดความต้องการด้านการท่องเที่ยว
เพศ	ชาย	มีความสนใจด้านการท่องเที่ยวเชิงผจญภัย สิ่งแปลกใหม่ นิยมการเดินทางด้วยวิธีการเช่ารถส่วนตัวเพื่อเดินทางท่องเที่ยว
	หญิง	มีความสนใจด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ และนิยมเดินทางด้วยวิธีการเดินหรือรถสาธารณะมากกว่า
ช่วงอายุ	วัยรุ่น	ต้องการรับประสบการณ์แปลกใหม่ การผจญภัย ได้ทำกิจกรรมร่วม มีการพบปะ และปฏิสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่น
	วัยทำงาน	ต้องการกิจกรรมที่สามารถทำร่วมกันได้ในครอบครัว สถานที่ท่องเที่ยวที่มีสะดวกและสามารถรองรับกลุ่มคนได้ทุกเพศ ทุกวัย
	วันชรา	ต้องการกิจกรรมที่ไม่ต้องการกำลังกายในการดำเนินกิจกรรม เน้นกิจกรรมด้วยการดูมากกว่าการลงมือทำเอง
เชื้อชาติ	ตะวันออก	ต้องการเข้ามาเพื่อพักผ่อน ชื้อของ จับจ่ายใช้สอย มีส่วนน้อยที่มีแสวงหาการเรียนรู้วัฒนธรรม อาจมีบ้างเฉพาะวัฒนธรรมที่มีความแปลก นิยมท่องเที่ยวสถานที่ท่องเที่ยวประเภทตลาด
	ตะวันตก	ต้องการเรียนรู้และศึกษา ศิลปะ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมที่แตกต่าง รวมถึงการพักผ่อน การแสวงหาสถานที่ท่องเที่ยวที่มีภูมิประเทศ ภูมิอากาศที่แตกต่าง นิยมท่องเที่ยวสถานที่ท่องเที่ยวประเภท วัด ศาสนสถาน ศึกษาวิถีชีวิต ความเป็นอยู่
จำนวนผู้เดินทาง	เดินทางคนเดียว	ต้องการสถานที่ท่องเที่ยวที่มีความปลอดภัย มีจุดหมายปลายทางในการเดินทางชัดเจน
	เดินทางเป็นกลุ่ม	ต้องการสถานที่ท่องเที่ยวที่สามารถรองรับความต้องการของคนในกลุ่มได้ทั้งหมด การเคลื่อนที่ค่อนข้างใช้เวลามาก และมีการหยุดแวะตามสถานที่ต่างๆบ่อย

ที่มา : ผู้วิจัย

ตารางที่ 3 - 2 ประเภทนักท่องเที่ยวต่างชาติจากการผสมลักษณะทางหลักประชากรศาสตร์

ลักษณะทางประชากรศาสตร์	กลุ่มนักท่องเที่ยวประเภทครอบครัว	กลุ่มนักท่องเที่ยวประเภทกลุ่มเพื่อน	กลุ่มนักท่องเที่ยวประเภทคู่รัก	กลุ่มนักท่องเที่ยวประเภทชอบเดินทางคนเดียว
เพศ	ชาย	ชาย	ชาย	ชาย
	หญิง	หญิง	หญิง	หญิง
	ผสม	ผสม	ผสม	ผสม
ช่วงอายุ	วัยรุ่น	วัยรุ่น	วัยรุ่น	วัยรุ่น
	วัยทำงาน	วัยทำงาน	วัยทำงาน	วัยทำงาน
	วัยชรา	วัยชรา	วัยชรา	วัยชรา
	ผสม	ผสม	ผสม	ผสม
เชื้อชาติ	ตะวันตก	ตะวันตก	ตะวันตก	ตะวันตก
	แอฟริกา	แอฟริกา	แอฟริกา	แอฟริกา
	เอเชียตะวันออก	เอเชียตะวันออก	เอเชียตะวันออก	เอเชียตะวันออก
	เอเชียใต้	เอเชียใต้	เอเชียใต้	เอเชียใต้
	เอเชียตะวันออกเฉียงใต้	เอเชียตะวันออกเฉียงใต้	เอเชียตะวันออกเฉียงใต้	เอเชียตะวันออกเฉียงใต้
จำนวนผู้เดินทาง	เดินทางคนเดียว	เดินทางคนเดียว	เดินทางคนเดียว	เดินทางคนเดียว
	เดินทางเป็นคู่	เดินทางเป็นคู่	เดินทางเป็นคู่	เดินทางเป็นคู่
	เดินทางเป็นกลุ่ม	เดินทางเป็นกลุ่ม	เดินทางเป็นกลุ่ม	เดินทางเป็นกลุ่ม

ที่มา : ผู้วิจัย

ประเภทนักท่องเที่ยวที่สามารถแบ่งตามกลุ่มของเชื้อชาติที่สามารถทำการสังเกตได้ สามารถแบ่งออกได้ สามารถแบ่งออกได้ 5 ประเภท ได้แก่ ตะวันตก แอฟริกา เอเชียตะวันออก เอเชียใต้ และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และสามารถกำหนดประเภทนักท่องเที่ยวจากการผสมลักษณะทางหลักประชากรศาสตร์ได้อีกทั้งหมด 4 กลุ่ม โดยมีรายละเอียดของแต่ละกลุ่มดังนี้

กลุ่มนักท่องเที่ยวประเภทครอบครัว

เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางเป็นกลุ่ม สามารถมีเฉพาะเพศชาย เฉพาะเพศหญิง หรือมีการผสมกันทั้งสองเพศ แต่ต้องเป็นกลุ่มที่มีช่วงอายุที่ผสมกัน และสามารถเป็นนักท่องเที่ยวได้ทุกๆเชื้อชาติ

กลุ่มนักท่องเที่ยวประเภทกลุ่มเพื่อน

เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางเป็นกลุ่ม สามารถมีเฉพาะเพศชาย เฉพาะเพศหญิง หรือมีการผสมกันทั้งสองเพศ แต่ต้องเป็นกลุ่มที่มีช่วงอายุในช่วงเดียวกัน และสามารถเป็นนักท่องเที่ยวได้ทุกๆเชื้อชาติ

ภาพที่ 3 - 1 กลุ่มนักท่องเที่ยวประเภทกลุ่มเพื่อน

ที่มา : ผู้วิจัย

กลุ่มนักท่องเที่ยวประเภทคู่รัก

เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางเป็นคู่เท่านั้น และต้องเป็นคู่ที่นักท่องเที่ยวที่มีทั้งเพศชายและเพศหญิงอยู่ในคู่การเดินทาง มีช่วงอายุอยู่ในช่วงเดียวกัน และสามารถเป็นนักท่องเที่ยวได้ทุกๆเชื้อชาติ ซึ่งจากข้อจำกัดในการเก็บข้อมูลด้วยการสังเกตการณ์ ผู้วิจัยจึงละการเก็บข้อมูลจากคู่รักระหว่างเพศเดียวกัน

ภาพที่ 3 - 2 กลุ่มนักท่องเที่ยวประเภทคู่รัก

ที่มา : ผู้วิจัย

กลุ่มนักท่องเที่ยวประเภทเดินทางคนเดียว
เป็นนักท่องเที่ยวที่เดินทางคนเดียวเท่านั้น และเป็นนักท่องเที่ยวได้ทั้งเพศชายและเพศหญิง
มีช่วงอายุอยู่ในช่วงอายุใดอายุหนึ่ง และสามารถเป็นนักท่องเที่ยวได้ทุกๆเชื้อชาติ

ภาพที่ 3 - 3 นักท่องเที่ยวประเภทเดินทางคนเดียว

ที่มา : ผู้วิจัย

จากที่กล่าวไปข้างต้นส่งผลให้เกิดประเภทของกลุ่มตัวอย่างของนักท่องเที่ยวต่างชาติขึ้นทั้งหมด 11 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติที่จำแนกจากปัจจัยด้านเพศ

- กลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติเพศชาย
- กลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติเพศหญิง

กลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติที่จำแนกจากปัจจัยด้านเชื้อชาติ

- กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวตะวันตก
- กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวแอฟริกา
- กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวเอเชียตะวันออก
- กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวเอเชียใต้
- กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

กลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติที่จำแนกจากปัจจัยด้านเพศ เชื้อชาติ และจำนวนผู้ร่วมเดินทาง

- กลุ่มนักท่องเที่ยวประเภทครอบครัว
- กลุ่มนักท่องเที่ยวประเภทกลุ่มเพื่อน
- กลุ่มนักท่องเที่ยวประเภทคู่รัก
- กลุ่มนักท่องเที่ยวประเภทเดินทางคนเดียว

แต่อย่างไรก็ตามจากการทดลองลงพื้นที่สำรวจเพื่อเก็บข้อมูลเบื้องต้นทำให้ทราบว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติที่แบ่งขึ้นจากที่กล่าวไปข้างต้น ไม่สามารถนำมาสรุปผลเป็นพฤติกรรมการเดินทางได้ทุกกลุ่ม เนื่องจากมีข้อจำกัดในการเก็บข้อมูล โดย กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวแอฟริกา นักท่องเที่ยวชาวเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และนักท่องเที่ยวประเภทครอบครัว เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีปริมาณน้อยเกินไป กล่าวคือ เป็นกลุ่มที่อาจมีการเข้ามาท่องเที่ยวภายในพื้นที่กรุงเทพมหานคร แต่อาจใช้วิธีการสัญจรในรูปแบบอื่นในการท่องเที่ยว เช่น กลุ่มนักท่องเที่ยวประเภทครอบครัว อาจเป็นผลมาจากการมีเด็กติดตาม จึงอาจเกิดความไม่สะดวกหากจะใช้วิธีการเดินเพื่อการท่องเที่ยว ดังนั้นเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการสรุปผลการเก็บข้อมูลพฤติกรรมเดินทางของนักท่องเที่ยวต่างชาติในพื้นที่กรุงเทพมหานคร กลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติทั้ง 3 กลุ่มจึงไม่สามารถเป็นกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยได้

3.2.3 วิธีการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตการณ์ การเดินตาม (Follow-up Survey)

วิธีการเก็บข้อมูลของงานวิจัยเป็นการเดินตามนักท่องเที่ยวต่างชาติและไม่ให้กลุ่มตัวอย่างรู้ตัวเพื่อให้สามารถทราบพฤติกรรมกรรมการเลือกเส้นทางในการเดินที่มีความเป็นธรรมชาติมากที่สุด โดยแต่เดิมนั้นวิธีการเดินตามจะเป็นการเดินตามคนใดคนหนึ่งไปตลอดทั้งการเดินทาง ตั้งแต่เริ่มออกจากที่พักจนกระทั่งกลับไปยังที่พัก แต่จากวิธีการดังกล่าวพบว่า มีข้อเสียจากที่กลุ่มตัวอย่างบางส่วนสามารถสังเกตเห็นและมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ไม่เป็นไปตามธรรมชาติ เช่น เริ่มเดินหนี หรือเริ่มเกิดความกลัว ส่งผลให้การเลือกในทางในการเดินไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย เช่นเดียวกันกับการใช้วิธีการขอดูด GPS ไปกับนักท่องเที่ยวเพื่อสามารถศึกษาเส้นทางที่นักท่องเที่ยวเดินทางในแต่ละวัน แต่วิธีการดังกล่าวเป็นวิธีการที่ต้องใช้ต้นทุนในการดำเนินการสูง เนื่องจาก ต้องทำการจัดซื้อ GPS เพื่อให้เพียงพอกับนักท่องเที่ยวโดยถูกกีดกันจากเวลาในการทำวิจัย ส่งผลให้ต้องใช้ปริมาณของเครื่อง GPS จำนวนมาก อีกทั้งตามที่กล่าวไปข้างต้น ข้อเสียที่สำคัญคือเมื่อนักท่องเที่ยวทราบว่า มีการติด GPS ที่ตัวเพื่อทำการวิจัย การตัดสินใจหรือพฤติกรรมก็ถือว่าไม่เป็นธรรมชาติ รวมถึงการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีข้อเสียจากการที่ต้องมีการทบทวนเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมาก่อน ซึ่งอาจทำให้เกิดความบิดเบือนของข้อมูล อีกทั้งการสอบถามไม่สามารถนำสู่ผลลัพธ์ที่เป็นรูปแบบเส้นทางการเดินของนักท่องเที่ยว จะทราบเพียงจุดเริ่มต้นและจุดหมายปลายทางเท่านั้น ซึ่งมีความขัดแย้งกับวัตถุประสงค์การวิจัย

ดังนั้นจึงมีการคิดค้นวิธีการในการสำรวจโดยเป็นการพัฒนาจากวิธีการเดินตามแบบเดิม ที่เป็นวิธีที่ดีที่สุดสำหรับการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการเดินตามในปัจจุบันนี้ เนื่องจากจะเป็นการเก็บข้อมูลที่ทำได้โดยไม่ให้นักท่องเที่ยวรู้ตัวที่กำลังเป็นกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยอยู่ ซึ่งจะเป็นวิธีการเก็บข้อมูลด้วยการเดินตามที่จะใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ โดยมีวิธีการในการดำเนินการ ดังนี้

1. กำหนดจุดสำหรับตักกรงนักท่องเที่ยวที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของงานวิจัย ซึ่งถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นการเดินทาง (Origin) ต่างๆตามพื้นที่ศึกษา ประกอบด้วย จุดเปลี่ยนถ่ายการสัญจร เช่น ท่ารถ ท่าเรือ สถานที่พำนักชั่วคราว เช่น โรงแรม
2. จัดกลุ่มของนักท่องเที่ยวที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์ทางด้านประชากรศาสตร์ที่สามารถสังเกตได้ (ตามที่ได้แจกแจงไว้ข้างต้น)
3. กำหนดเวลาสำหรับการเก็บข้อมูล จากการทดลองสำรวจการเก็บข้อมูลเบื้องต้น ทำให้ทราบถึงข้อจำกัดด้านปริมาณในการเก็บกลุ่มตัวอย่างในบางช่วงเวลา เพื่อประสิทธิภาพในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยจึงแบ่งช่วงเวลาสำหรับการเก็บข้อมูลได้ 3 ช่วงเวลา ดังนี้

ตารางที่ 3 - 3 การแบ่งช่วงเวลาในการเก็บข้อมูลแบบการเดินตาม (Follow up survey)

ช่วงเวลา	ระยะเวลา	รายละเอียด
	ก่อน 8.00 น.	เร็วเกินไปสำหรับการเก็บข้อมูลเนื่องจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ยังคงอยู่ในช่วงเตรียมความพร้อมสำหรับการเดินทางท่องเที่ยว
1	8.00 – 11.00 น.	ช่วงเวลาหลังจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเสร็จจากการรับประทานอาหารเช้าของโรมแรม และเริ่มต้นเดินทางไปสู่สถานที่ท่องเที่ยว รวมถึงการมาถึงของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่พำนักอยู่ นอกพื้นที่ศึกษา
	11.01 – 12.59 น.	ช่วงเวลาสำหรับการรับประทานอาหารกลางวัน ของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ส่งผลให้ส่วนใหญ่จะใช้เวลาอยู่ในร้านอาหารเป็นหลัก
2	13.01 – 16.00 น.	ช่วงเวลาสำหรับการเดินเพื่อการท่องเที่ยวในช่วงบ่าย นักท่องเที่ยวจะทำการแยกย้ายไปยังสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ภายในพื้นที่
3	16.01 -19.00 น.	ช่วงเวลาในการหาร้านอาหารสำหรับอาหารเย็น และช่วงเวลาสำหรับการกลับที่พัก เพื่อเตรียมตัวสำหรับการเดินทางในวันต่อไป
	หลัง 19.00 น.	ตึกเกินไปสำหรับการเก็บข้อมูล เนื่องจากนักท่องเที่ยวส่วนหนึ่งใช้เวลาอยู่ในโรงแรมหรือที่พำนักนอกพื้นที่แล้ว อีกส่วนหนึ่งอาจใช้เวลาอยู่ตามสถานที่ท่องเที่ยวกลางคืน และเป็นช่วงเวลาที่ไมเหมาะสมต่อการเดินเพื่อการท่องเที่ยวแล้ว

ที่มา : ผู้วิจัย

4. เปลี่ยนจากการเดินทางตามนักท่องเที่ยวเพียงคนเดียวและเดินทางทั้งวัน เป็นการเดินทางตามนักท่องเที่ยว 1 คน ต่อ 1 การเดินทาง กล่าวคือ เมื่อนักท่องเที่ยวเดินทางออกจากจุดเริ่มต้นแห่งหนึ่ง(Origin) ไปยังจุดหมายปลายทางแห่งหนึ่ง (Destination) ไม่ว่าจะจุดหมายปลายทางหลักหรือจุดหมายปลายทางรองก็ตาม ผู้วิจัยจะนับเป็น 1 การเดินทาง (Short-Trip) แต่มีข้อกำหนดว่า หากนักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างหยุด ณ ที่ใดที่หนึ่งเป็นระยะเวลาเกินกว่า 3 นาที ผู้วิจัยจะถือว่าจุดนั้นเป็นจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยวคนดังกล่าวเช่นเดียวกัน เมื่อนักท่องเที่ยวคนดังกล่าวเข้าไปยังจุดหมายปลายทางแล้วจะเป็นการเสร็จสิ้นการติดตาม
5. หาผู้ที่จะเดินทางคนใหม่ซึ่งจะต้องเป็นผู้ที่เดินทางออกมาจากจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยวคนเก่า และทำการเดินทางตัวอย่างคนใหม่เพื่อทำการสังเกตการณ์ต่อไป โดยไม่คำนึงว่าจะเป็นนักท่องเที่ยวกลุ่มเดียวกันกับคนเดิมหรือไม่ เนื่องจากการที่ต้องรอกลุ่มประชากรที่เป็นกลุ่มเดียวกัน จะทำให้เสียเวลาในการเก็บข้อมูลมาก และผู้วิจัยเชื่อว่าประชากรกรตัวอย่างที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันจะมีพฤติกรรมการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวเหมือนกัน ดังนั้นในทุกๆครั้งที่ทำการเดินทางตามกลุ่มตัวอย่าง ต้องมีการจัดบันทึกลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่สามารถทำการสังเกตได้ เช่น เพศ ช่วงอายุ เชื้อชาติ จำนวนผู้ร่วมเดินทาง ลงในฟอร์มที่ออกแบบสำหรับการเดินทาง เพื่อที่จะสามารถแบ่งแยกกลุ่มของตัวอย่างที่เราทำการเดินทางได้
6. การเก็บข้อมูลเส้นทางการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวสามารถสรุปเส้นทางการเดินทางออกมาได้ 2 รูปแบบ คือเส้นทางการเดินทางระยะสั้น (Short-trip) คือการเดินทางจากจุดเริ่มต้นหนึ่งไปยังจุดปลายทางหนึ่ง และเส้นทางการเดินทางระยะยาว (Long-trip) คือการนำเส้นทางการเดินทางระยะสั้นมาทำการวิเคราะห์และต่อกันเพื่อสรุปผลเส้นทางการเดินทางของกลุ่มนักท่องเที่ยวในแต่ละกลุ่ม

3.2.4 ข้อกำหนดที่สำคัญสำหรับการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการเดินตาม

1. เมื่อตัวอย่างเดิน เร็ยกรถแท็กซี่ หรือรถตุ๊กตุ๊ก ณ พื้นที่ที่ไม่สามารถเป็นจุดหมายปลายทางหรือจุดเริ่มต้นได้ เพื่อออกจากพื้นที่ศึกษาย่อย ผู้เก็บข้อมูลจะต้องกลับมาหาตัวอย่างคนต่อไป จากจุดเริ่มต้นเดิมของตัวอย่างที่เดินออกนอกพื้นที่ (ยกเว้นการขึ้นรถประจำทาง ณ ท่ารถ เนื่องจากสถานที่ดังกล่าวสามารถที่จะเป็นจุดหมายปลายทางได้)
2. หากนักท่องเที่ยวต่างชาติไม่ได้เดินทางด้วยตนเอง เช่น มีผู้นำ มัคคุเทศก์ สามีหรือภรรยาที่เป็นคนไทย เดินอยู่ด้วยกันและช่วยคิด แนะนำเส้นทางการท่องเที่ยว ไม่สามารถนำนักท่องเที่ยวต่างชาติคนดังกล่าวอยู่ในกลุ่มของตัวอย่างได้ เพราะถือว่าเป็นพฤติกรรมที่แท้จริงของนักท่องเที่ยวต่างชาติ

จะเห็นว่าวิธีการเดินตามเช่นนี้จะเป็นการเดินตามในระยะทางและระยะเวลาสั้นๆ จากการลงสำรวจและทำการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการเดินตามเบื้องต้น สามารถสร้างความมั่นใจได้ว่า กลุ่มตัวอย่างไม่เกิดความสงสัยและมีพฤติกรรมและการตัดสินใจที่เป็นธรรมชาติ

3.2.5 การกำหนดขนาดตัวอย่างสำหรับการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตการณ์

เนื่องจากพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์เป็นพื้นที่เปิด ไม่มีหน่วยงานจัดเก็บข้อมูลปริมาณนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เข้ามาภายในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ จึงต้องใช้วิธีการกำหนดขนาดตัวอย่างโดยวิธีของ W.G.cochran เนื่องจากเป็นวิธีการกำหนดขนาดของตัวอย่างที่ไม่ต้องอ้างอิงกับประชากรที่เข้ามาภายในพื้นที่ศึกษา ประกอบร่วมกับตารางขนาดตัวอย่างที่เสนอโดย Yamane ดังนี้

กรณีไม่ทราบจำนวนประชากร

ใช้สูตรของ W.G.cochran

$$n = \frac{P(1-P)Z^2}{d^2}$$

n คือ จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ

P คือ สัดส่วนของประชากรที่ผู้วิจัยต้องการสุ่ม

Z คือ ระดับความมั่นใจที่กำหนด หรือระดับนัยสำคัญทางสถิติ

Z ที่ระดับนัยสำคัญ 0.10 เท่ากับ 1.65 (ความเชื่อมั่น90%) >> Z = 1.65

Z ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 เท่ากับ 1.96 (ความเชื่อมั่น95%) >> Z = 1.96

Z ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 เท่ากับ 2.58 (ความเชื่อมั่น99%) >> Z = 2.58

d คือ สัดส่วนความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับให้เกิดขึ้นได้

ระดับความเชื่อมั่น90% สัดส่วนความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 0.10

ระดับความเชื่อมั่น95% สัดส่วนความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 0.05

ระดับความเชื่อมั่น99% สัดส่วนความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 0.01

ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

$$\begin{aligned} n &= \frac{0.3(1-0.3)1.96^2}{0.05^2} \\ &= \frac{0.3(0.7)3.84}{0.025} \\ &= \frac{0.8064}{0.025} \\ &= 322 \end{aligned}$$

จากการใช้สูตรของ W.G.cochran สามารถหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างสำหรับการดำเนินงานวิจัย ได้แก่ 322 ตัวอย่างต่อพื้นที่ โดยอยู่ในช่วงระดับความเชื่อมั่น 95% และระดับความคลาดเคลื่อน ร้อยละ 5

ตารางที่ 3 - 4 ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เสนอโดย Yamane

ขนาด ประชากร ตัวอย่าง	ขนาดตัวอย่าง (ในระดับความแม่นยำต่างๆ)					
	+ - 1%	+ - 2%	+ - 3%	+ - 4%	+ - 5%	+ - 6%
500	*	*	*	*	222	83
1,000	*	*	*	385	286	91
1,500	*	*	638	441	316	94
2,000	*	*	714	476	333	95
2,500	*	1,250	769	500	345	96
3,000	*	1,364	811	517	353	97
3,500	*	1,458	843	530	359	97
4,000	*	1,538	870	541	364	98
4,500	*	1,607	891	549	367	98
5,000	*	1,667	909	556	370	98
6,000	*	1,765	938	566	375	98
7,000	*	1,842	959	574	378	99
8,000	*	1,905	976	580	381	99
9,000	*	1,957	989	584	383	99
10,000	5,000	2,000	1,000	588	385	99
15,000	6,000	2,143	1,034	600	390	99
20,000	6,667	2,222	1,053	606	392	100
25,000	7,143	2,273	1,064	610	394	100
50,000	8,333	2,381	1,087	617	397	100
100,000	9,091	2,439	1,099	621	398	100
-> ∞	10,000	2,500	1,111	625	400	100

ที่มา : Yamane, 1967

* หากใช้ตัวอย่างเกิน 50% ของประชากร ก็จะได้
ความแม่นยำ

เช่นเดียวกับตารางของ Yamane เนื่องจากปริมาณนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เข้ามาภายใน กรุงเทพมหานครมีปริมาณมาก ซึ่งเทียบได้กับ ∞ ในตาราง หากต้องการระดับความ 95% ต้องใช้ขนาดตัวอย่างทั้งหมด 400 ตัวอย่าง ซึ่งมีความใกล้เคียงกับสูตรของ W.G.cochran

3.2.6 ตัวแปรต้นและตัวแปรตามของการเก็บข้อมูลด้วยการติดตาม (Follow up survey)

- ตัวแปรต้น

เพศ คือ ลักษณะของกลุ่มตัวอย่างเพื่อนำมาเปรียบเทียบสำหรับการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างเพศชายและเพศหญิง เกี่ยวกับพฤติกรรมการเดินเพื่อการท่องเที่ยว

ช่วงอายุ คือ คือ ลักษณะของกลุ่มตัวอย่างเพื่อนำมาเปรียบเทียบสำหรับการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างช่วงอายุ เกี่ยวกับพฤติกรรมการเดินเพื่อการท่องเที่ยว

เชื้อชาติ คือ ลักษณะของกลุ่มตัวอย่างเพื่อนำมาจับกลุ่มในการเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์ความแตกต่างในแต่ละเชื้อชาติ เกี่ยวกับพฤติกรรมการเดินเพื่อการท่องเที่ยว

จำนวนผู้เดินทาง คือ จำนวนของนักท่องเที่ยวในแต่ละกลุ่ม ซึ่งประกอบด้วย คนเดียว สองคน หรือเป็นกลุ่ม

- ตัวแปรตาม

เส้นทางการเดินเพื่อการท่องเที่ยว คือ ลักษณะรูปแบบเส้นทางการเดินเพื่อการท่องเที่ยว ซึ่งประกอบด้วย การตัดสินใจเลือกเดินบนถนนเส้นทางการหลัก ถนนเส้นทางรอง ถนนเส้นทางย่อย หรือตามตรอกซอกซอยต่างๆ เป็นต้น

ลักษณะสถานที่ที่มีการแวะชม คือ ลักษณะสถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมในการเดินเพื่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ที่ตั้งอยู่บนเส้นทางการเดิน โดยอาจจะเป็นจุดหมายปลายทางหรืออาจเป็นแค่พื้นที่เดินผ่าน

ระยะทางในการเดินเพื่อการท่องเที่ยว คือ ระยะทางในการเดินเพื่อการท่องเที่ยวที่มีความเหมาะสมต่อการเดินภายใต้สภาพแวดล้อมของประเทศไทย

กิจกรรมที่เกิดขึ้นในระหว่างการเดินเพื่อการท่องเที่ยวเที่ยว คือ กิจกรรมต่างๆที่เกิดขึ้นระหว่างการเดินเพื่อการท่องเที่ยว เช่น การถ่ายรูป การหยุดอ่านป้ายบอกทิศทาง เป็นต้น

อุปสรรคสำหรับการเดินเพื่อการท่องเที่ยว คือ อุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างการเดินเพื่อการท่องเที่ยว เช่น การมีแผงลอยกีดขวางเส้นทางการเดิน การขาดป้ายเพื่อบอกทิศทางหรือประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยว ความไม่พร้อมของบาทวิถี เป็นต้น

แบบฟอร์มสำหรับการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตการณ์

การเก็บข้อมูลด้วยการ
สังเกตการณ์โซน 1 แผนที่.....

วันที่.....
เวลาเริ่มต้น.....
เวลาสิ้นสุด.....
ผู้ทำแบบสอบถาม.....

● จุดเริ่มต้น.....
○ จุดหมาย.....
■ เหตุการณ์.....

เพศ ○ ชาย ○ หญิง
 ○ ผสม

ช่วงอายุ ○ วัยรุ่น ○ ผู้ใหญ่
 ○ ชรา ○ ผสม

จำนวน ○ คนเดียว ○ คู่
ผู้เดินทาง ○ กลุ่ม

เชื้อชาติ

○ ตะวันตก
○ แอฟริกา
○ เอเชียตะวันออก (จีน ญี่ปุ่น)
○ เอเชียใต้ (อินเดีย ศรีลังกา)
○ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้
(ไทย เวียดนาม)
○ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้
(ไทย ลาว)
○ ผสม

หมายเหตุ.....
.....
.....

ภาพที่ 3 - 4 ฟอรมการเก็บข้อมูลโดยการสังเกตการณ์ (การเดินทาง)

ที่มา : ผู้วิจัย

3.3 การประมวลผลและการวิเคราะห์ผลการวิจัย

จากการเก็บข้อมูลพฤติกรรมการเดินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่กรุงรัตนโกสินทร์ผ่านการเดินตาม (Follow up survey) จะได้เส้นทางการเดินของกลุ่มตัวอย่างแต่ละตัวอย่าง ซึ่งเส้นทางการเดินเหล่านั้นจากปรากฏอยู่ตามแผนที่ โดยผู้วิจัยใช้โปรแกรม Adobe Illustrator CS6 เพื่อทำการปรับความทึบแสง (Opacity) ของเส้นทางการเดินในแต่ละเส้น โดยมีเกณฑ์ในการปรับจากปริมาณของกลุ่มตัวอย่างที่เก็บได้ในพื้นที่ศึกษาตัวอย่างนั้นๆ เช่น ในกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวตะวันตกในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 1 (สนามหลวง) สามารถเก็บได้ทั้งหมด 300 ตัวอย่าง แต่ละเส้นจะมีค่าความทึบแสง (Opacity) อยู่ที่ 0.0033 โดยมีเกณฑ์ในการกำหนดคือ หากเส้นการเดินทางทั้งหมดลงมาซ้อนทับกัน จะมีค่าเท่ากับ 1 หรือเป็นเส้นทึบ (มีความเข้มของเส้นมากที่สุดหรือมีปริมาณการเลือกเดินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมากที่สุด) แต่อย่างไรก็ตามเส้นทางการเดินไม่สามารถที่จะเกิดการซ้อนทับกัน จุดๆเดียวกันได้ และการกำหนดความทึบแสง (Opacity) ของเส้นตามที่กล่าวมาข้างต้นในอีกประเด็นหนึ่งเพื่อไม่ให้เกิดความแตกต่างกันของฐานวิเคราะห์ เนื่องจากการเก็บข้อมูลเป็นการเก็บแบบสุ่ม ดังนั้นภายในพื้นที่ศึกษาแต่ละพื้นที่จะได้ปริมาณกลุ่มตัวอย่างที่มีความแตกต่างกัน ซึ่งจากการกำหนดค่าทึบแสง (Opacity) ของเส้นดังกล่าว เมื่อมีการกระจายตัวของเส้นไปทั่วทั้งพื้นที่ และมีปริมาณของเส้นทางการเดินที่มาก จะเกิดเป็นรูปแบบเส้นทางการเดินในเชิงพฤติกรรม โดยเส้นทางใดที่มีการเลือกเดินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติหรือกลุ่มตัวอย่างมาก ก็จะมีค่าความเข้มของเส้นทางการเดินซึ่งหมายถึงปริมาณที่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเลือกเดินมากขึ้นตามไปด้วย

นำแผนผัง รูปแบบ เส้นทางการเดิน จากการบันทึกพฤติกรรมการเดินเพื่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่ได้จากการสังเกตการณ์ มาทำการวิเคราะห์โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลเชิงการเปรียบเทียบเส้นทางที่มีพฤติกรรมการเดินมากน้อยต่างกัน เส้นทางการเดินหลัก เส้นทางการเดินรอง พื้นที่ที่ได้รับความสนใจจากกลุ่มตัวอย่าง และหาข้อสรุปเพื่อทำความเข้าใจพฤติกรรมการเดินเพื่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่แท้จริง จำแนกตามประเภทนักท่องเที่ยวที่ได้แจกแจงไว้ข้างต้น ตามประเด็นที่มีความน่าสนใจ เพื่อนำไปสู่การค้นพบปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเดินของชาวต่างชาติในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ ผ่านการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของพฤติกรรมการเดินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในมิติอื่นๆ เช่น ลำดับศักดิ์ถนน พื้นที่ที่มีโครงการหรือกิจกรรมที่ส่งเสริมการท่องเที่ยว เป็นต้น

นำไปสู่สร้างข้อเสนอแนะการวางแผนการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับพฤติกรรมการเดินท่องเที่ยวของชาวต่างชาติที่แท้จริง เหมาะสมและสร้างผลประโยชน์ให้เกิดขึ้นกับพื้นที่ รวมถึงลดผลเสียที่อาจเกิดขึ้นตามมาในอนาคต

บทที่ 4

ข้อมูลทั่วไป

4.1 ข้อมูลพื้นฐานของกรุงรัตนโกสินทร์

4.1.1 ประวัติศาสตร์ความเป็นมาของพื้นที่

กรุงรัตนโกสินทร์เดิมมีพื้นที่ 2,589 ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่เขตชั้นใน 1,125 ไร่และพื้นที่เขตชั้นนอก 1,464 ไร่ มีความยาวของกำแพงเมือง 7.2 กิโลเมตร ประกอบด้วยป้อม 14 ป้อมและประตูสำหรับเข้าออกอีก 63 ประตู โดยแต่เดิมพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์คือตำบลบางกอก เป็นพื้นที่ตั้งของชุมชนในอดีต มีการเติบโตของพื้นที่ตั้งแต่ พ.ศ. 1893 สมัยที่พระเจ้าอยู่หัวทรงสถาปนาให้กรุงอยุธยาให้เป็นราชธานี เนื่องจากที่ตั้งอยู่ใกล้กับเมืองพระประแดงซึ่งเป็นเมืองด่านสำคัญบริเวณพื้นที่อ่าวไทย พร้อมกับกับความเจริญที่เพิ่มขึ้นของกรุงศรีอยุธยา ในอดีตด้านกายภาพของพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ มีแม่น้ำเจ้าพระยาซึ่งมีความคดเคี้ยวจากธรรมชาติ ซึ่งมีผลต่อความลำบากในการใช้ประโยชน์ เช่น การคมนาคม การขนส่งสินค้า ส่งผลให้เกิดโครงการการขุดคลองเพื่อเป็นเส้นทางลัด เพื่อสร้างความสะดวกสบายในการคมนาคมขนส่ง และจากเหตุการณ์ที่ได้ขุดคลองลัดบางกอก จากคลองบางกอกน้อยถึงคลองบางกอกใหญ่ (บริเวณมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ จนถึง ท่าเตียนในปัจจุบัน) ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทิศทางการไหลของแม่น้ำ ทำให้คลองลัดเกิดการขยายตัวกว้างขึ้นและในขณะเดียวกันแม่น้ำกลับแคบและตื้น ชุมชนเริ่มเปลี่ยนหน้าที่จากการทำสวนผลไม้ ไร่ นา มาเป็นเมืองหน้าด่าน

การวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดินใช้แบบอย่างมาจากในสมัยกรุงศรีอยุธยา ประกอบด้วยด้านที่ดินทิศเหนือ เป็นที่ตั้งของพระราชวังบวรสถานมงคล หรือวังหน้า ด้านที่ดินทิศใต้ เป็นที่ตั้งของพระบรมมหาราชวัง หรือวังหลวง พื้นที่ระหว่างกำแพงวังด้านใต้และวัดเซตุพนฯ เป็นที่อยู่ของเสนาบดีชั้นผู้ใหญ่ เขตชั้นนอกเป็นที่อยู่ของข้าราชการบริพาร ข้าราชการชั้นผู้น้อย และประชาชน โดยจะตั้งที่อยู่อาศัยเป็นกลุ่มๆ จำแนกตามเชื้อชาติต่างๆ ประกอบด้วย

ชาวจีน เป็นชุมชนที่มีขนาดกลุ่มใหญ่ที่สุด อาศัยอยู่บริเวณวัดสามปลื้มตลอดจนถึงวัดสามเพ็ง (สำเพ็งในปัจจุบัน) ซึ่งเป็นย่านธุรกิจเก่าแก่ของชาวจีน ย่านตลาดน้อยก็เป็นอีกพื้นที่หนึ่งที่มีชาวจีนอาศัยอยู่ เป็นแหล่งธุรกิจที่สำคัญรองลงมาจากสำเพ็ง รวมถึงยังมีกลุ่มชาวจีนบางกลุ่มอาศัยอยู่บริเวณคลองกุฎีจีนที่มีการสร้างวัดกัลยาณมิตรในเวลาต่อมา

ชาวมอญ อาศัยอยู่บริเวณสะพานมอญซึ่งเป็นสะพานข้ามคูเมืองเดิม ด้านหลังวัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม และบริเวณพื้นที่ปากคลองใต้บ้านขมิ้น หรือคลองมอญ ซึ่งมีการร่วมกันสร้างวัดประดิษฐารามหรือที่เรียกกันว่า วัดมอญ

ชาวลาว อาศัยอยู่บริเวณริมคูเมืองพระนครฝั่งตะวันออกติดต่อกับชุมชนชาวมอญ และยังมี การกระจายอยู่ตามพื้นที่ต่างๆ เช่น ลาววังหลัง ลาวบางไส้ไก่ และยังมีชาวลาวที่ถูกกวาดต้อนมาอยู่ บริเวณถนนบ้านหม้อ พาหุรัด

ต่อมาได้มีการขยายเขตพระบรมมหาราชวังออกไปทางด้านทิศใต้ และมีการตัดถนนทำยว้าง เพื่อกั้นเขตระหว่างพระบรมมหาราชวังกับวัดพระเชตุพนฯ มีการสร้างเจดีย์ใหญ่ หรือ เจดีย์ภูเขาทอง บริเวณปากคลองมหานาคและได้กลายเป็น Landmark แห่งหนึ่งของกรุงรัตนโกสินทร์ และในปี 2520 ทางราชการจึงได้กำหนดชื่อเรียกว่า กรุงรัตนโกสินทร์ เกิดขึ้น

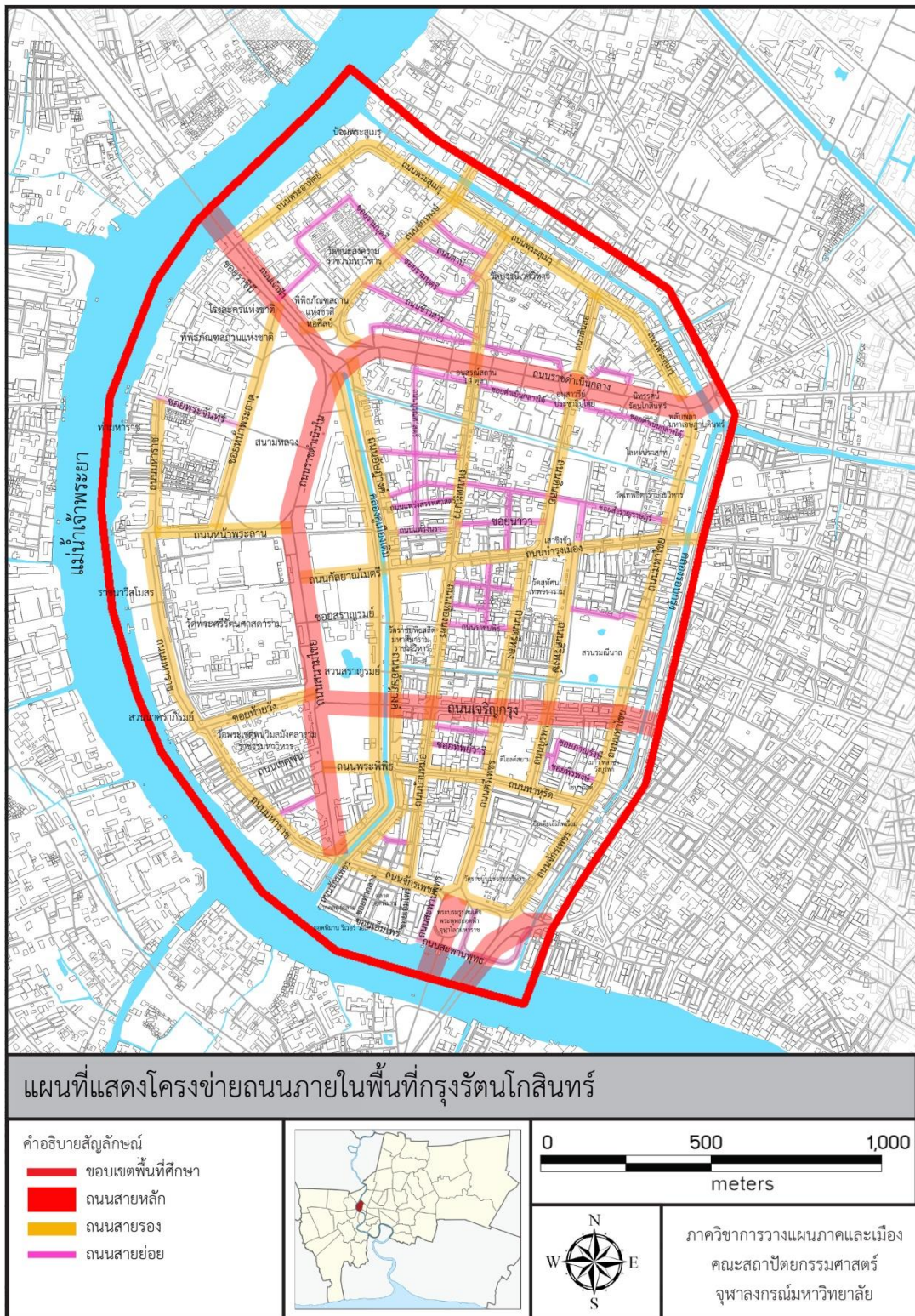
4.1.2 โครงข่ายถนนภายในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์

ภายในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ประกอบไปด้วยโครงข่ายถนน 3 ประเภท ได้แก่ ถนนสายหลัก ถนนสายรอง ถนนสายย่อย โดยมีรายละเอียดรูปแบบถนนในแต่ละประเภทดังนี้

ถนนสายหลัก ประกอบด้วย ถนนราชดำเนิน ถนนพระปกเกล้า และถนนเจริญกรุง ซึ่งถนน สายหลักจะทำหน้าที่เชื่อมโยงการสัญจรจากภายนอกพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์เข้ามาสู่ภายในพื้นที่ และ ในขณะเดียวกันก็เป็นเส้นทางที่เป็นเส้นทางผ่านจากกรุงเทพมหานครสู่พื้นที่ปริมณฑล

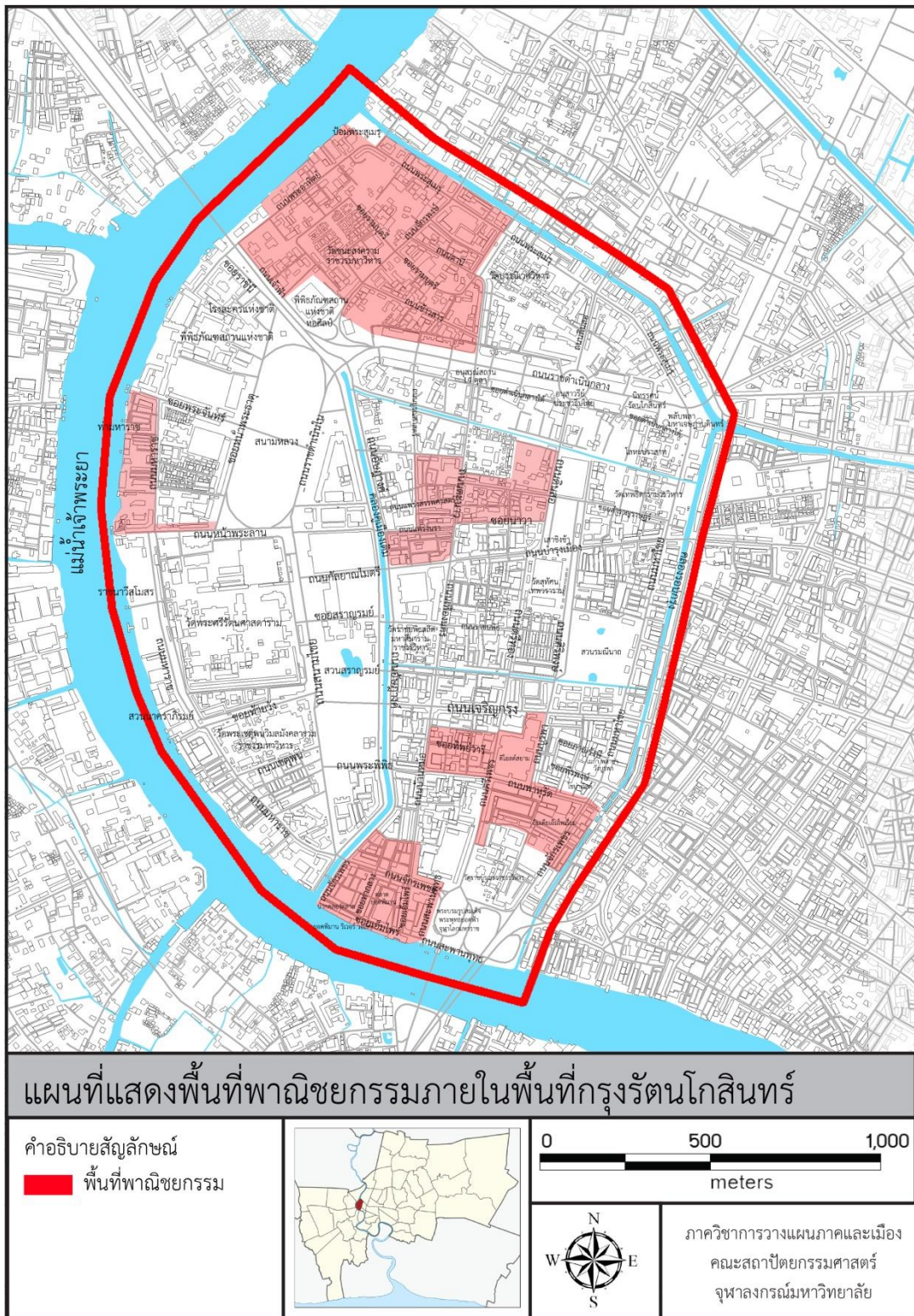
ถนนสายรอง ประกอบด้วย ถนนพระอาทิตย์ ถนนพระสุเมรุ ถนนมหาราช ถนนตะนาว ถนน หน้าพระลาน เป็นต้น โดยถนนสายรองจะทำหน้าที่กระจายการเข้าถึงออกจากถนนสายหลัก และทำ การเชื่อมต่อโครงข่ายถนนภายในพื้นที่อย่างเป็นระบบ

ถนนสายย่อย ประกอบด้วย ถนนรามบุตรี ถนนตานี ถนนมหรณพ เป็นต้น โดยถนนสาย ย่อยเป็นถนนที่เพื่อความสามารถในการเข้าถึงพื้นที่เพิ่มเติมจากถนนสายรอง อีกทั้งยังมีหน้าที่เพื่อ เชื่อมโยงถนนสายรองเส้นต่างๆ ให้เกิดความเป็นโครงข่ายที่ดีมากยิ่งขึ้น

แผนที่ 4 - 1 โครงข่ายถนนในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์

ที่มา : ผู้วิจัย

แผนที่ 4 - 2 พื้นที่พาศิขกรรมภายในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์

ที่มา : ผู้วิจัย

4.1.3 พื้นที่พาณิชย์กรรมภายในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์

ภายในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ประกอบไปด้วยแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงมากมาย หนึ่งในนั้นคือพื้นที่พาณิชย์กรรมหลายๆพื้นที่ ซึ่งมีเอกลักษณ์และความแตกต่างกันไป โดยสามารถแจกแจงรูปแบบของพื้นที่พาณิชย์กรรมออกภายในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ออกมาได้ทั้งหมด 5 รูปแบบประกอบด้วย

พื้นที่พาณิชย์กรรมบริเวณถนนข้าวสาร ถนนพระอาทิตย์ ถนนบางลำพู เป็นพื้นที่ที่มีเอกลักษณ์ในด้านการเน้นการให้บริการกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในทุกเพศทุกวัย ส่วนใหญ่จะเป็นร้านค้าร้านขายสินค้าและบริการที่เกี่ยวข้องกับความเป็นไทย เช่น สินค้าที่ระลึก อาหารประจำชาติของไทย เป็นต้น อีกส่วนหนึ่งจะเป็นร้านอาหาร ประเภทร้านนั่งเล่น ร้านกาแฟ เป็นต้น อีกทั้งยังเป็นพื้นที่ที่สามารถท่องเที่ยวได้ทั้งกลางวันและกลางคืน โดยในกลางคืนจะมีการดำเนินการของร้านอาหาร ร้านกินดื่ม และสถานบริการความบันเทิง จึงเป็นพื้นที่พาณิชย์กรรมที่ได้รับความนิยมมากจากนักท่องเที่ยวต่างชาติ

พื้นที่พาณิชย์กรรมบริเวณถนนมหาราช เป็นพื้นที่ที่มีการค้าขายสินค้าประเภทพระเครื่อง อาหารริมทาง ร้านอาหารเก่าแก่ และคอมมิวนิตีมอลล์ริมน้ำ บริการล่องเรือชมบรรยากาศริมแม่น้ำเจ้าพระยา เป็นต้น โดยส่วนใหญ่จะได้รับความสนใจจากกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติหลากหลายรูปแบบ เนื่องจากมีความหลากหลายของสินค้าและบริการ

พื้นที่พาณิชย์กรรมบริเวณสามแพร่ง เสาชิงช้า เป็นพื้นที่ที่มีการค้าขายสินค้าประเภทอาหารเป็นหลัก โดยเฉพาะอาหารดั้งเดิม เก่าแก่ และเป็นอาหารที่มีเอกลักษณ์ความเฉพาะของพื้นที่ เช่น ก๋วยเตี๋ยวลูกชิ้นสมองหมู บะหมี่แพรงภูธร ข้าวเหนียวปิ้งคุณลำไย หรือร้านอาหารที่มีชื่อเสียงมาตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน เช่น มิตรโกหยวน คริวอัปสร เป็นต้น อีกทั้งยังเป็นพื้นที่ที่มีบรรยากาศเหมือนเมืองในอดีต พื้นที่ดังกล่าวจึงได้รับความนิยมจากชาวไทยแต่ในขณะเดียวกันกลับไม่ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวต่างชาติ

พื้นที่พาณิชย์กรรมบริเวณดิโอลสยาม พาหุรัด เป็นพื้นที่ที่มีการค้าขายสินค้า 3 ประเภทหลักๆ ได้แก่ สินค้าประเภทผ้า สินค้าเครื่องใช้ไฟฟ้า และสินค้าทั่วไป โดยสินค้าประเภทผ้าซึ่งมีขายบริเวณตลาดพาหุรัด ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวชาวเอเชียใต้ และได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวประเภทอื่นๆเช่นกัน สินค้าประเภทเครื่องใช้ไฟฟ้าบริเวณตลาดบ้านหม้อ มักเป็นสินค้าเครื่องใช้ไฟฟ้าราคาถูก สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติให้เข้าไปในพื้นที่บ้าง และสินค้าทั่วไปบริเวณห้างดิโอลสยาม เป็นห้างสรรพสินค้าหนึ่งในพื้นที่บริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ สินค้าส่วนใหญ่มักเน้นไปทางด้านร้านอาหารแฟชั่นไฮส์ที่เป็นที่รู้จักกันดีของชาวต่างชาติ เช่น แมคโดนัลด์ สเวนเซนส์ เป็นต้น

พื้นที่พาณิชยกรรมบริเวณตลาดยอดพิมาน เป็นพื้นที่ที่มีการค้าขายสินค้าประเภทดอกไม้เป็นหลัก และมีคอมมิวนิตีมอลล์ริมน้ำประกอบอยู่ภายในพื้นที่ด้วย โดยส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวต่างชาติจะนิยมเดินชมดอกไม้ที่ขายอยู่ในพื้นที่ เนื่องจากส่วนใหญ่เป็นการขายส่ง และบริเวณคอมมิวนิตีมอลล์ริมน้ำ อย่าง ตลาดริมน้ำยอดพิมาน เป็นพื้นที่ที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้อีกแห่งหนึ่ง เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีร้านอาหาร ร้านกาแฟ และบรรยากาศที่ดีต่อการท่องเที่ยว โดยเฉพาะในช่วงเวลา กลางคืน

4.2 สถานที่ท่องเที่ยวภายในกรุงรัตนโกสินทร์

ภายในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ประกอบด้วยสถานที่ท่องเที่ยวที่มีความสำคัญและเป็นที่รู้จัก เป็นสิ่งดึงดูดให้เกิดการเข้ามาของนักท่องเที่ยว กระจายตัวอยู่มากมายภายในพื้นที่ ทั้งสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม สถานที่ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ หรือ สถานที่ท่องเที่ยวเชิงชุมชน โดยงานวิจัยได้แบ่งกลุ่มสถานที่ท่องเที่ยวภายในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ไว้ ดังนี้

4.2.1 สถานที่ท่องเที่ยวประเภทป้อมและกำแพงเมือง

- ป้อมมหากาฬและกำแพงเมือง : ป้อมรูปทรงแปดเหลี่ยม สูงสามชั้น ฐานของป้อมอยู่ในระดับต่ำกว่าพื้นผิวดิน ตัวป้อมด้านบนสุดมีหอรูปแปดเหลี่ยม ชั้นล่างมีปืนใหญ่ประจำช่องเสมออยู่ 6 กระบอก ยังคงเหลือพื้นที่ซอกกำแพง (พื้นที่ที่มีที่ยื่นลงไปในแหล่งน้ำ เพื่อเป็นท่าเรือ)

ภาพที่ 4 - 1 ป้อมมหากาฬ

ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพที่ 4 - 2 กำแพงเมืองบริเวณป้อมมหากาฬ

ที่มา : ผู้วิจัย

- ซุ้มประตูสำราญราษฎร์ : ช่องทางขนาดเล็กสำหรับการเดินสวนทางกันอย่างค่อนข้างลำบาก มีความสูงเหนือกว่าศีรษะไม่มากนัก มีสะพานข้ามไปยังวัดสระเกศ
- กำแพงและประตูเมืองหน้าวัดบวรนิเวศวิหาร : แนวกำแพงและประตูเมืองซึ่งเหลืออยู่เพียงประตูเดียวจากแต่เดิมมีทั้งหมด 16 ประตู
- ป้อมพระสุเมรุ : ป้อมรูปทรงแปดเหลี่ยม ด้านหน้าหันไปด้านคลองบางลำพู สูงสามชั้น ฐานของป้อมอยู่ในระดับต่ำกว่าพื้นผิวดิน มีบันไดขนาดใหญ่แบ่งป้อมเป็นสามชั้น รวมถึงมีเชิงเทินและแผงบังปืน
- ประตูสามยอด : ประตูสร้างด้วยอิฐและปูน มีช่องทางเข้าติดต่อกันสามช่องทาง แต่ละช่องทางมียอดแหลมช่องละหนึ่งยอด

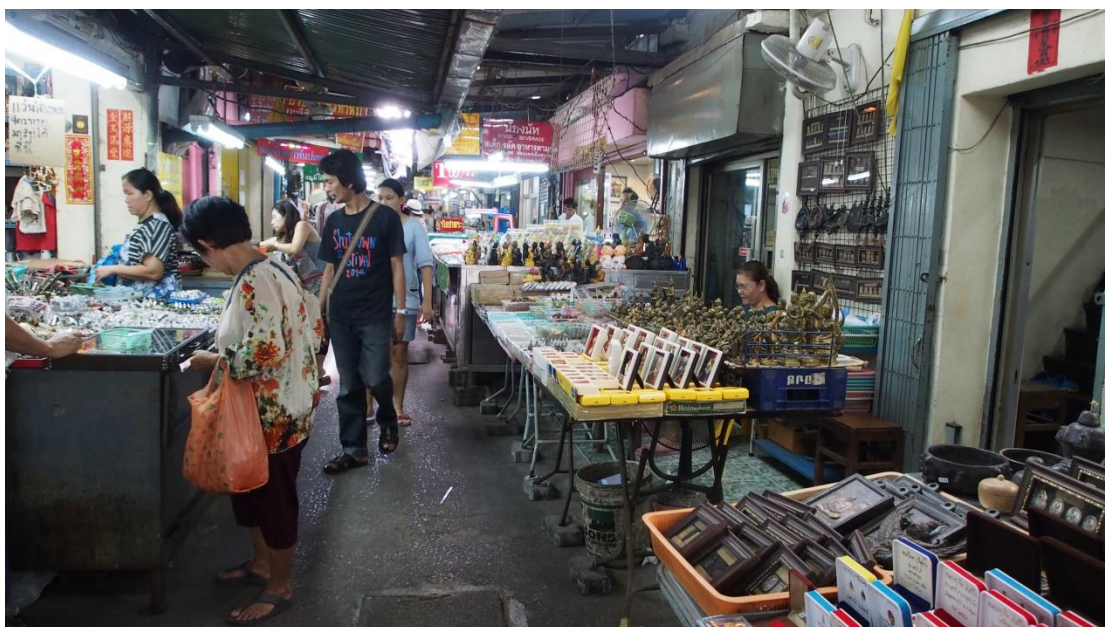
4.2.2 สถานที่ท่องเที่ยวประเภทพระบรมมหาราชวังและวัง

- พระบรมมหาราชวัง : กำแพงล้อมรอบ 4 ด้าน ภายในประกอบด้วย 3 เขตการปกครอง ประกอบด้วย เขตพระราชฐานชั้นนอก ชั้นกลาง และชั้นใน
- วังพระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าจุลจักรจักรพงษ์ (วังจักรพงษ์) : อาคารแบบสถาปัตยกรรมตะวันตก หรือโดเมสติกรีไววัล สไตล์ (Domestic Revival Style)

- วังบ้านหม้อ : อาคารตามแบบสถาปัตยกรรมไทยที่ถือว่าเก่าแก่ที่สุดแห่งหนึ่ง ท้องพระโรงเป็นอาคารทรงไทยชั้นเดียว ไม้ฝาปะกน มุงหลังคาด้วยกระเบื้องดินเผา

4.2.3 สถานที่ท่องเที่ยวประเภทย่านพาณิชย์

- ตลาดพระท่าพระจันทร์ : ตลาดโบราณพัฒนามาจากตลาดน้ำ ปัจจุบันเปลี่ยนเป็นตลาดบก เนื่องจากการขยายการคมนาคม การค้าขายลักษณะเป็นหาบเร่แผงลอย

ภาพที่ 4 - 3 ตลาดพระท่าพระจันทร์

ที่มา : ผู้วิจัย

- ตลาดบ้านหม้อ : ชุมชนดั้งเดิม ปลุกบ้านเรือนตามสองฝั่งคลองคูเมืองเดิม
- ตลาดสังฆภัณฑ์ : อาคารตึกแถวสมัยรัชกาลที่ 5 เป็นอาคารสูง 2 ชั้น ประตูลักษณะเป็นบานเฟี้ยมทำจากไม้
- ตลาดบางลำพู : เป็นอาคารพาณิชย์ความสูง 2 ถึง 4 ชั้น

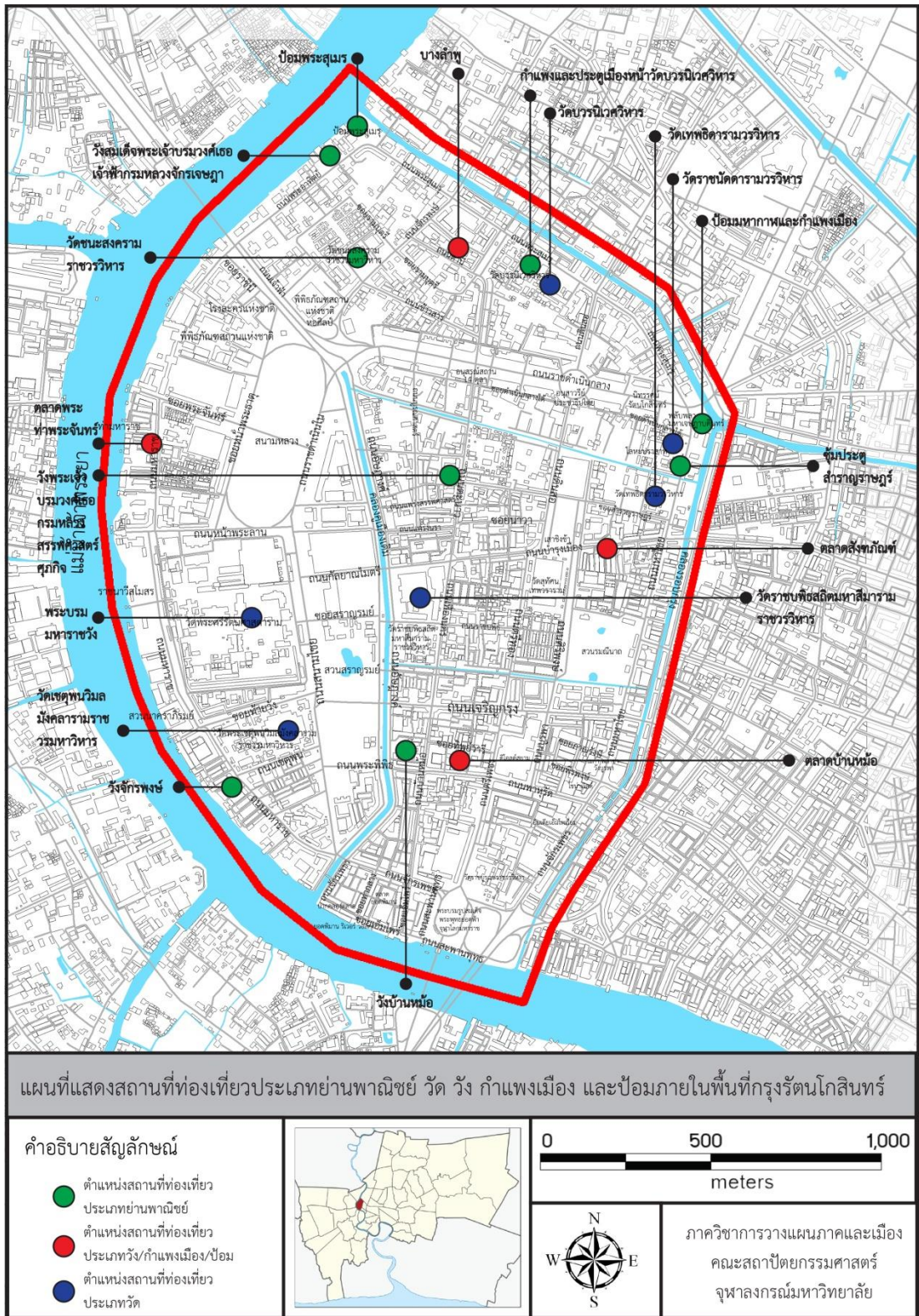
4.2.4 สถานที่ท่องเที่ยวประเภทวัด

- วัดบวรนิเวศวิหาร : ประกอบด้วยพระอุโบสถก่ออิฐถือปูน 2 หลังคือพระอุโบสถ และพระอุโบสถวัดรังสี เสาพระอุโบสถ พื้นอุโบสถและบันไดทำด้วยหินอ่อน
- วัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามราชวรมหาวิหาร : มีกำแพงล้อมรอบเขตพุทธาวาส พระอุโบสถทรงรัตนโกสินทร์ฐานตรง มีพระมหาเจดีย์ประจำรัชกาลที่ 1 ถึงรัชกาลที่ 4 โดยรัชกาลที่ 1-3 เป็นเจดีย์ย่อมุมไม้สิบสอง
- วัดสุทัศนเทพวราราม : พระวิหารและพระอุโบสถทรงก่ออิฐถือปูนมั่นคงตามสถาปัตยกรรมไทยโบราณสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น หลังคาพระวิหารเป็นทรงไทยโบราณ ที่สำคัญกล่าวกันว่าบานประตูพระวิหารเป็นฝีพระหัตถ์ของรัชกาลที่ 2 ซึ่งถือเป็นสถาปัตยกรรมชิ้นเอกชิ้นหนึ่งในสมัยรัชกาลที่ 2

ภาพที่ 4 - 4 วัดสุทัศนเทพวราราม

ที่มา : ผู้วิจัย

แผนที่ 4 - 3 สถานที่ท่องเที่ยวประเภทย่านพาณิชย์ วัด วัง กำแพงเมือง และป้อมในกรุงรัตนโกสินทร์

ที่มา : ผู้วิจัย

4.2.5 สถานที่ท่องเที่ยวประเภทสวนสาธารณะ

- พระราชอุทยานสราญรมย์ : สวนรุกขชาติ ประกอบด้วยถาวรวัตถุในอุทยาน เช่น อนุสาวรีย์หินอ่อนเป็นที่ระลึกการจากไปของพระนางเจ้าสุนันทากุมารีรัตน์พระบรมราชเทวี ศาลาแปดเหลี่ยม ศาลารมย์ เรือนกระจก ศาลาโถงกระแต เก๋งจีน และอื่นๆ
- สวนรมณีนาถ : สวนสาธารณะและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเพื่อระลึกถึงเรือรบจําเก่า
- สนามหลวง : เดิมเรียกว่าทุ่งพระเมรุ เพราะในสมัยก่อนเคยใช้เป็นที่ถวายพระเพลิงพระบรมศพพระเจ้าแผ่นดิน และพระบรมวงศานุวงศ์ ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็นท้องสนามหลวง ในสมัยรัชกาลที่ 4 และโปรดให้ใช้เป็นที่ประกอบพระราชพิธีพืชมงคล ปัจจุบันใช้เป็นที่ประกอบราชพิธีสำคัญ

ภาพที่ 4 - 5 สนามหลวง

ที่มา : ผู้วิจัย

4.2.6 สถานที่ท่องเที่ยวประเภทอาคารที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์

- ตึกแถวข้างวัดบวรนิเวศวิหาร : อาคารยาวแต่ไม่ติดกัน มีการเว้นเป็นช่องๆประมาณ 9-16 คูหา สูง 3 ชั้น เพื่อเป็นทางเข้าให้กับอาคารที่อยู่ด้านหลัง

- ตึกแถวเชิงสะพานพุทธด้านโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย : มีลักษณะ 2 รูปแบบแตกต่างกัน แบบแรกเป็นอาคารก่ออิฐถือปูน 2 ชั้น หลังคาปั้นหยา มุงกระเบื้องว่าว มีช่องระบายอากาศ อีกแบบมีตาดฟ้าก่อกำแพงกันตก ไม่มีการประดับตกแต่ง เน้นความเรียบง่าย บ้านหน้าต่าง เป็นบานเกล็ด บานกระทุ้ง
- ตึกแถวถนนตะนาว : บริเวณช่วงบางลำพู เป็นตึก 2 ชั้น มุงกระเบื้องว่าว มีขอบสัน ด้านหน้า เป็นประตูไม้บานเฟี้ยม บริเวณวัดมหารธรรมพาราม ด้านบนมีช่องแสงเป็นบานเกล็ดไม้แทนช่อง ฉลุลาย ไม่มีกันสาด บริเวณศาลเจ้าพ่อเสือ มีการประดับตกแต่งด้วยปูนปั้น ชั้นบนเป็นช่อง หน้าต่างไม้แบบกระทุ้ง

ภาพที่ 4 - 6 ตึกแถวถนนตะนาว

ที่มา : ผู้วิจัย

- ตึกแถวถนนตีทอง : ตึกแถวก่ออิฐ ถือปูน 2 ชั้น กว้าง 3 เมตร สูง 10 เมตร หลังคาปั้นหยา มุงกระเบื้องว่าว หน้าต่างเป็นบานแฝด ไม้ลูกฟักกระดานดุน ผนัง มีลวดลาย เป็นบัวหงาย แนวยาวตลอดช่วงอาคาร
- ตึกแถวบริเวณท่าช้างวังหลวง : ตึกสูง 2 ชั้น หลังคาทรงปั้นหยา มุงกระเบื้องว่าว มีกระบัง หน้าของอาคาร เฉพาะมุมถนนมหาราช หน้าต่างเป็นรูปโค้งครึ่งวงกลม ช่องลมหน้าต่างฉลุ ลาย

- ตึกแถวบริเวณท่าเตียน : ตึกสูง 2 ชั้น หลังคามุงกระเบื้องว่าว ได้รับอิทธิพลศิลปะยุโรปสมัย เรอเนสซองส์ มีหน้าต่างบานคู่ เนื้อขอบหน้าต่างเป็นช่องไม้ฉลุ

ภาพที่ 4 – ตึกแถวบริเวณท่าเตียน

ที่มา : ผู้วิจัย

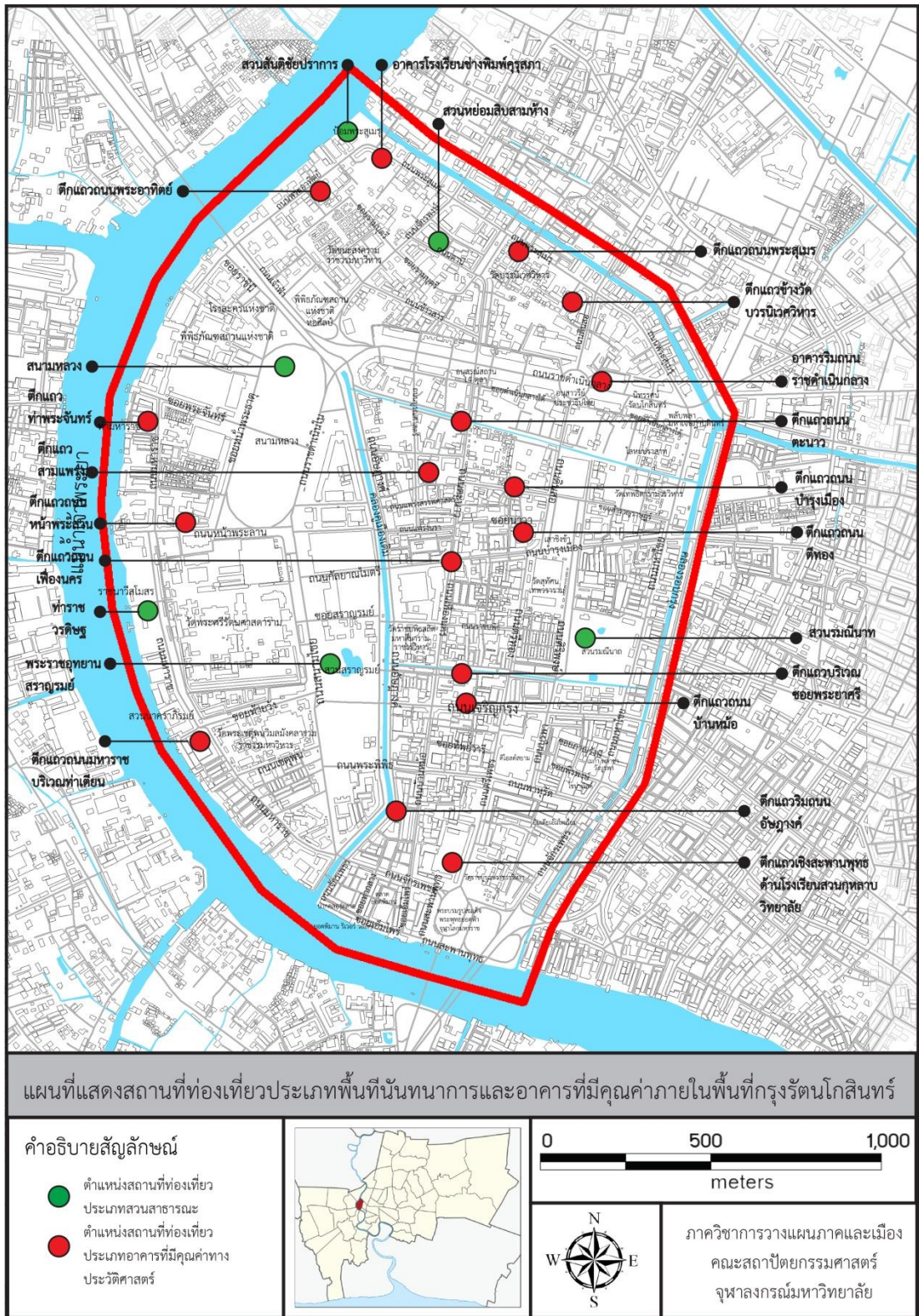
- ตึกแถวบริเวณท่าพระจันทร์ : ตึกสูง 2 ชั้น อาคารแถวยาวรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ต่อโค้งเป็นรูปตัว U คอนกรีตเสริมเหล็ก หลังคามีดาตฟ้า หน้าต่างรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า บานไม้ลูกฟัก ช่องแสงและระบายอากาศเป็นเกล็ดไม้ตามแนวนอน
- ตึกแถวบริเวณถนนบ้านหม้อ : ตึกสูง 2 ชั้น บานหน้าต่างลูกฟักกระดานดุนใช้บ้านพับ ใช้ปูนปั้นเส้นนูนคู่ 2 คู่ ประดับรอบหน้าต่าง
- ตึกแถวบริเวณถนนบำรุงเมือง : อาคารก่ออิฐถือปูน 2 ชั้น หลังคาทรงปั้นหยา มุงด้วยกระเบื้องว่าว ประตูช่องโค้ง ช่องลมเป็นลายฉลุไม้ กรอบหน้าต่างเป็นบานไม้
- ตึกแถวบริเวณถนนพระสุเมรุ : ตึก 2 ชั้น มุงกระเบื้องว่าว บานประตูไม้แบบบานเฟี้ยม บานหน้าต่าง 2 ช่อง เป็นบานไม้แบบลูกฟักกระดานดุน ช่องแสงแบบลายปูนฉลุลาย มีลายปูนปั้นประดับขอบหน้าต่างด้านล่าง

- ตึกแถวบริเวณถนนพระอาทิตย์ : ตึก 2 ชั้น หลังคามุงกระเบื้องว่าว ประตูปูไม้แบบบานเฟี้ยม หน้าต่าง 2 ช่อง เป็นบานไม้แบบลูกฟักกระดานดุน ช่องแสงเหนือขอบบนของหน้าต่างบานเกล็ดไม้
- ตึกแถวบริเวณถนนแพ่งนรา ถนนแพ่งภูธร และถนนแพ่งสรรพศาสตร์ : ตึก 2 ชั้น มุงกระเบื้องว่าว ประตูบานเฟี้ยม มีแนวกันสาดเป็นแนวยาวหน้าอาคาร ช่องหน้าต่าง บานไม้แบบลูกฟักกระดานดุน ลักษณะอาคารมีความเรียบง่าย บริเวณแพ่งภูธร มีการวางผังลักษณะให้อาคารล้อมรอบตลาดและลานสุขุมาลอนามัย

ภาพที่ 4 - 7 ตึกแถวบริเวณถนนแพ่งภูธร
ที่มา : ผู้วิจัย

- ตึกแถวบริเวณริมถนนอัษฎางค์ : ตึก 2 ชั้น มุงกระเบื้องว่าว ช่องหน้าต่าง บานไม้แบบลูกฟักกระดานดุน มีกระบังหน้า ชั้นที่ 2 เป็นรูปซุ้มประตูโค้งขนานไปด้วยลายกันหอย ผนังของอาคารฉาบปูนเซาะร่องเลียนแบบการก่อหิน

แผนที่ 4 - 4 สถานที่ที่เกี่ยวข้องประเภทพื้นที่นันทนาการและอาคารที่มีคุณค่าในกรุงรัตนโกสินทร์

ที่มา : ผู้วิจัย

4.2.7 สถานที่ท่องเที่ยวประเภทแหล่งชุมชน

- ชุมชนช่างเรือนจำ : ผู้ที่มาอาศัยส่วนใหญ่เป็นคนช่างกำแพงวังเดิม และมีอาชีพขายเครื่องจักสาน และ ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากหวาย รวมถึงโต๊ะหมุบูชาและศาลพระภูมิไม้ จนเป็นที่รู้จักกันในชื่อ “ถนนเครื่องหวาย” ปัจจุบันเหลือเพียง 3 ร้านคือ ร้านนายเหมือน ร้านสุริยาพานิช และร้านยุพตีวานิช
- ชุมชนคลองคูเมืองเดิมสามแพรง : เดิมเป็นที่ที่อยู่ของเชื้อพระวงศ์และชนชั้นสูง และชื่อสามแพรง คาดว่าน่าจะมาจากสภาพชุมชนที่เดิมเป็นย่านการค้าที่สำคัญอยู่ติดกับ ถนนแพรงนรา ถนนแพรงสรรพศาสตร์ และ ถนนแพรงภูธร

ภาพที่ 4 - 8 ชุมชนคลองคูเมืองเดิมสามแพรง
ที่มา : ผู้วิจัย

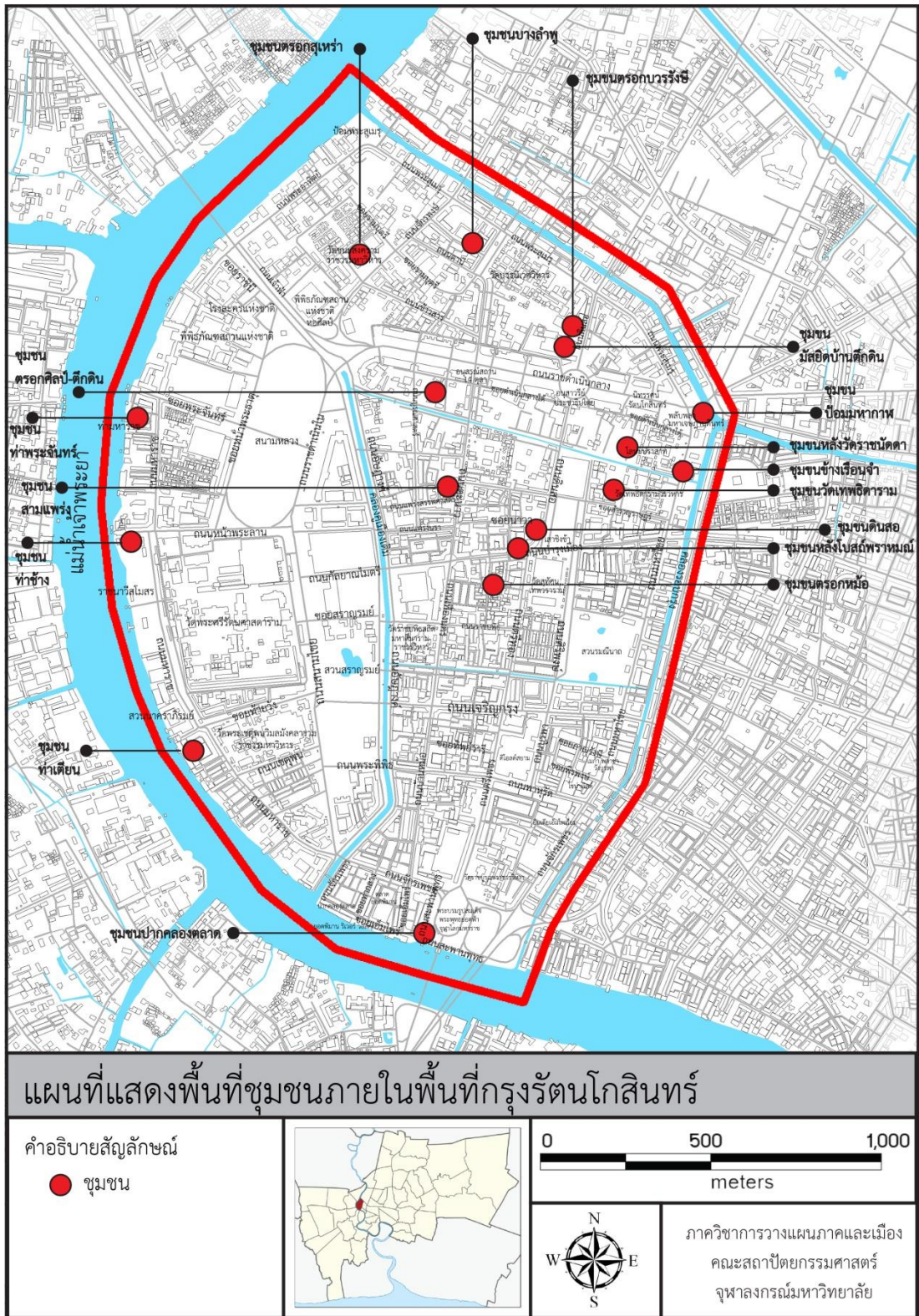
- ชุมชนตรอกศิลป์ – ตรอกตึกดิน : “ตรอกดิน” น่าจะหมายถึงหลุมหลบภัยที่สร้างสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ปัจจุบันไม่เหลือร่องรอยแล้ว คนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขายและรับจ้าง ที่เหลือรับราชการและประกอบอาชีพส่วนตัว
- ชุมชนตรอกสุเหร่า : เป็นชุมชนมุสลิมอพยพมาจากภาคใต้ในสมัยรัชกาลที่ 3 คนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำเครื่องทองซึ่งเป็นอาชีพที่ได้รับความนิยม แต่ปัจจุบันช่างทองของชุมชนนี้เหลือเพียงคนเดียวคือ บ้าเล็ก ลอประยูร นอกนั้นประกอบอาชีพค้าขาย และรับจ้าง

- ชุมชนถนนดินสอ : เดิมเป็นชุมชนทำดินสอที่ทำจากดินดานผสมดินสอพองและขมิ้นผง ปัจจุบันคนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขาย
- ชุมชนท่าช้าง : สมัยสร้างกรุงเดิมเป็นประตูเมืองที่วังหลวงนำช้างลงอาบน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยา ปัจจุบันท่าช้างวังหลวงเป็นท่าโดยสารและเป็นที่ตั้งมหาวิทยาลัยศิลปากร
- ชุมชนท่าเตียน : ท่าเรือใหญ่ในการขนส่งผักและผลไม้จากภาคต่างๆ รวมถึงเป็นท่าโดยสารภายหลังกลายเป็นสถานการค้าและแหล่งชุมชนคนจีน
- ชุมชนท่าพระจันทร์ : เป็นที่ตั้งของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ แหล่งชุมชนการศึกษา และทางธรรมของวัดมหาธาตุราชวรวิหารรังสฤษฎ์ จึงเกิดมีอาชีพให้เช่าพระขึ้น รวมถึงมีร้านชุดครุยขึ้นชื่อ และเป็นแหล่งอาหารการกินที่ได้รับความนิยมอีกแห่งหนึ่ง
- ชุมชนบางลำพู : เดิมเป็นทุ่งนา ปัจจุบันเป็นศูนย์การค้าหลายชนิด ทั้งเสื้อผ้า อาหาร รวมถึงมีชุมชนดนตรีไทยทั้งแหล่งเรียนดนตรี ชั้บร้อง และประดิษฐ์เครื่องดนตรี
- ชุมชนป้อมมหากาฬ : เป็นชุมชนเก่าแก่ที่ชาวบ้านอาศัยอยู่ริมกำแพงชั้นใน ป้อมมหากาฬ ซึ่งสร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 1 ปัจจุบันได้รับขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถาน

ภาพที่ 4 - 9 ชุมชนป้อมมหากาฬ

ที่มา : ผู้วิจัย

แผนที่ 4 - 5 สถานที่ท่องเที่ยวประเภทชุมชนในกรุงรัตนโกสินทร์

ที่มา : ผู้วิจัย

4.3 แผน นโยบาย โครงการการอนุรักษ์และการพัฒนาภายในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์

การวางแผนการท่องเที่ยวด้วยการเดินอย่างมีประสิทธิภาพจำเป็นต้องทราบแผนการพัฒนาที่มีภายในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความสามารถในการดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติให้เกิดความต้องการในการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น ซึ่งเรียกได้ว่าเป็นเครื่องมือที่เพิ่มศักยภาพของพื้นที่นอกเหนือจากสถานที่ท่องเที่ยวที่ได้กล่าวมาข้างต้น โดยในงานวิจัยส่วนนี้จะกล่าวถึง แผน นโยบาย และโครงการที่สนับสนุนการเดินทางท่องเที่ยวภายในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเป็นสำคัญ ดังนี้

4.3.1 แผนแม่บทเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์โดยสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และ สิ่งแวดล้อม

กลุ่มโครงการบริเวณป้อมมหากาฬวัดเทพธิดาราม และภูเขาทอง

1. โครงการอนุรักษ์และปรับปรุงป้อมมหากาฬ

โครงการที่ต้องการจะอนุรักษ์ป้อมและริ้วพื้นแนวกำแพงเมือง รวมถึงการปรับปรุงภูมิทัศน์เพื่อเปิดมุมมองพื้นที่รอบๆให้เป็นสวนสาธารณะและพื้นที่นันทนาการสำหรับพักผ่อนของประชาชนและนักท่องเที่ยว โดยให้มีความสัมพันธ์กับโครงการสวนสาธารณะภูเขาทองและโครงการปรับปรุงชุมชนแออัดริมคลองข้างวัดเทพธิดาราม

2. โครงการปรับปรุงบริเวณข้างวัดเทพธิดาราม และวัดราชนันทดาราม

โครงการมีแนวคิดในการปรับปรุงพื้นที่เพื่อเป็นอนุสรณ์สถานและสวนวรรณคดีท่านสุนทรภู่ เพื่อเป็นพื้นที่เพื่อสร้างแรงดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเข้ามาบริเวณพื้นที่ดังกล่าวมากขึ้น ซึ่งเดิมเป็นแหล่งที่ตั้งของวัดเทพธิดารามและโลหะปราสาทอยู่แล้ว แต่ปัจจุบันยังไม่มีสถานะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง เปรียบเสมือนการเพิ่มศักยภาพของพื้นที่โดยรอบ รวมถึงเป็นการส่งเสริมมุมมองของวัดเทพธิดารามและวัดราชนันทดาราม ผ่านการจัดการพื้นที่แออัดและปรับปรุงทัศนียภาพ

3. โครงการจัดสวนสาธารณะภูเขาทอง

การมีสิ่งอำนวยความสะดวก สิ่งต่างๆซึ่งส่งผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว โดยการจัดการห้องแถวหลังวัดสระเกศและริมคลองมหานาค และจัดทำสวนสาธารณะบริเวณภูเขาทองเป็นพื้นที่เปิดโล่งเชื่อมโยงสถานที่ท่องเที่ยวที่มีความสำคัญ ประกอบด้วย ภูเขาทอง ป้อมมหากาฬ และวัดราชนันทดาราม

ภาพที่ 4 - 11 ผังโครงการปรับปรุงคลอง สะพาน เพื่อการสัญจรทางน้ำ
 ที่มา : แผนแม่บทเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์, 2537

5. โครงการจัดทางเดินตลอดแนวคลองคูเมืองเดิม คลองรอบกรุง คลองหลอดเหนือและใต้ เป็นจุดเชื่อมต่อระหว่างการสัญจรด้วยเรือ โดยโครงการจะทำพื้นที่เปิดโล่งริมคลอง เช่น การทำสนามหญ้า ทางเดินเท้า เพื่อเป็นพื้นที่สำหรับการสัญจรและพักผ่อนในทีเดียวกัน เปิดโอกาสให้สามารถมีหาบเร่ แผงลอยตามริมทางเดินได้บ้างเพื่อสร้างความมีชีวิตชีวาให้กับพื้นที่ทางเดิน ในด้านของอาคารจะมีการรื้อถอนอาคารบางส่วนที่เสื่อมสภาพ และมีการกำหนดแนวทางการสร้างอาคารในอนาคต เช่น การกำหนดพื้นที่ถอยร่นด้านหน้าของอาคารบริเวณพื้นที่ริมน้ำให้มีความเหมาะสมต่อไป

6. โครงการอนุรักษ์ปรับปรุงประตูประชนคร กำแพงเมือง และป้อม

ในปัจจุบันเนื่องจากลักษณะทางกายภาพของกำแพงเมืองที่มีหลงเหลืออยู่น้อยมาก จึงไม่เป็นที่สนใจและดึงดูดใจของนักท่องเที่ยวต่างชาติ จึงเกิดโครงการดังกล่าวเพื่อทำการดำเนินการอนุรักษ์กำแพงเมืองเดิมและทำการปรับปรุงส่วนใกล้เคียงโดยใช้เทคนิคการใช้วัสดุที่มีความคล้ายคลึงกับของเดิม รวมถึงมีการจัดสรรพื้นที่เพื่อสร้างพื้นที่โล่งบริเวณหน้ากำแพงเมือง เพื่อใช้เป็นพื้นที่พักผ่อนและสร้างความโดดเด่นให้กับกำแพงเมือง

7. โครงการจัดระเบียบกิจกรรม บริเวณปากคลองโอง่าง

รื้อถอนอาคารและสิ่งปลูกสร้างบริเวณริมคลอง เพื่อเปิดพื้นที่โล่งริมคลอง รวมถึงการปรับปรุงคุณภาพน้ำในคลอง ลดปริมาณขยะ และทำการฟื้นฟูสะพานหินซึ่งเป็นสัญลักษณ์การค้าขายในอดีตให้มีสภาพดีดังเดิม

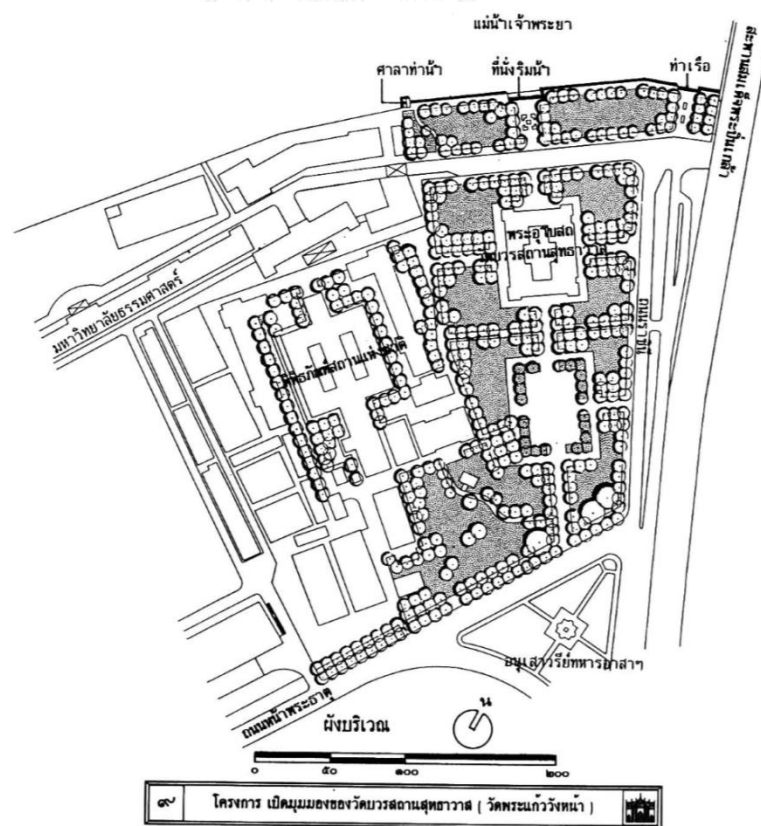
กลุ่มโครงการริมแม่น้ำเจ้าพระยา

8. โครงการปรับปรุงบริเวณถนนพระอาทิตย์

จัดทำเขื่อนริมฝั่งและพื้นที่เปิดโล่งริมน้ำ ที่เหมาะต่อการสัญจรและการพักผ่อน เน้นการทำสวนสาธารณะต่อเนื่องและเชื่อมโยงกัน อนุรักษ์อาคารเก่าที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ เพื่อพัฒนาเป็นสถานที่ท่องเที่ยวและพื้นที่นันทนาการต่อไป

9. โครงการเปิดมุมมองวัดบวรสถานสุทราวาส

สร้างลานกิจกรรมทางประเพณีและวัฒนธรรม กึ่งพักผ่อน และเป็นพื้นที่ต่อเนื่องเพื่อเชื่อมโยงระหว่างโบสถ์วัดบวรสถานสุทราวาสและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เพื่อลดปัญหาการถูกบดบังซึ่งเป็นมลพิษทางสายตา

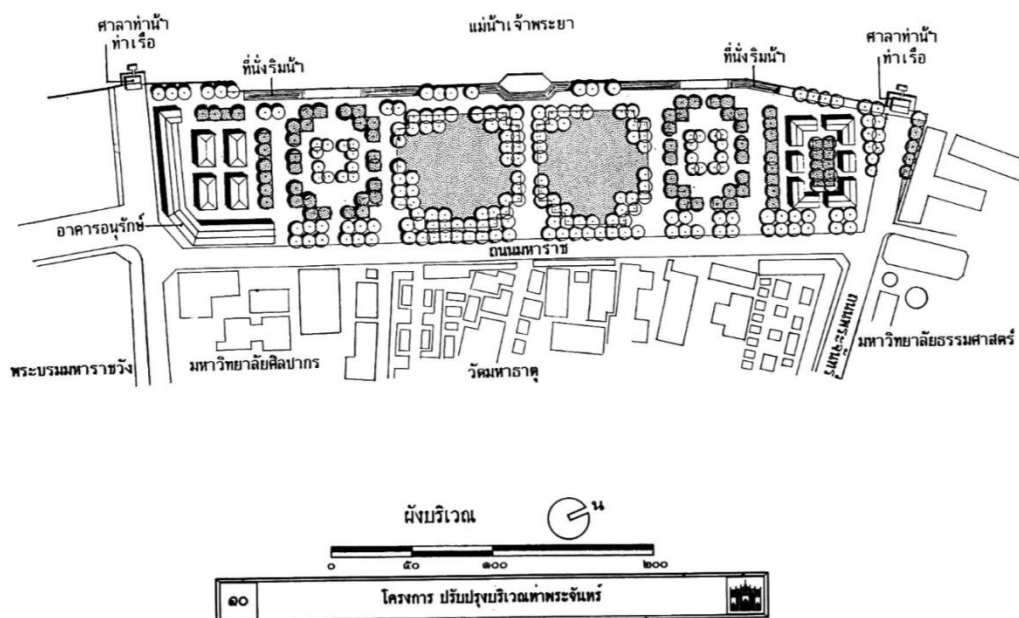

ภาพที่ 4 - 12 ผังโครงการเปิดมุมมองวัดบวรสถานสุทราวาส

ที่มา : แผนแม่บทเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์, 2537

10. โครงการปรับปรุงบริเวณท่าพระจันทร์

การจัดระเบียบภายในพื้นที่ เพิ่มสวนสาธารณะ ให้มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมภายในพื้นที่ ใน ส่วนของด้านการค้าภายในพื้นที่ยังให้มีการดำเนินการเหมือนเดิมแต่ต้องมีการจัดระเบียบให้เป็น หมวดหมู่และอยู่ในอาคารใหม่ที่กำหนดให้ ซึ่งโครงการดังกล่าวมุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาที่ดินให้เกิด ประโยชน์และมีความสอดคล้องกับความต้องการมากที่สุด

ภาพที่ 4 - 13 ผังโครงการปรับปรุงบริเวณท่าพระจันทร์

ที่มา : แผนแม่บทเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์, 2537

11. โครงการปรับปรุงบริเวณราชนาวิสิมสร

ปรับปรุงบริเวณราชนาวิสิมสรซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวให้เป็นพื้นที่เปิดโล่ง ต่อเนื่องจากท่าราชวรดิษฐ์ซึ่งเป็นท่าเรือที่มีความสำคัญอีกแห่งภายในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ เพื่อเป็น สวนสาธารณะและอนุสรณ์ระลึกกรุงรัตนโกสินทร์ 200 ปี โดยทำการกระตุ้นการจัดทำแผนแม่บทการ พัฒนาพื้นที่ของกองทัพเรือ เพื่อทำการย้ายราชนาวิสิมสรออกจากพื้นที่

12. โครงการปรับปรุงบริเวณกรมการค้าภายใน

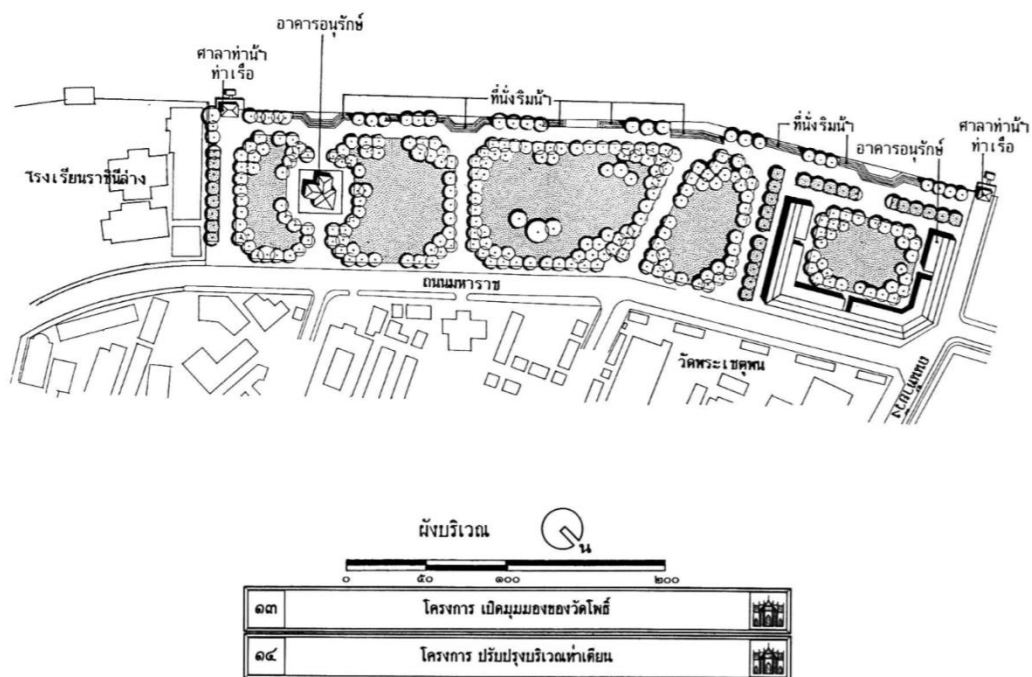
การวางแผนให้อาคารของกรมการค้าภายในย้ายไปตั้งอยู่บริเวณบางกระสอ เพื่อเสริมสร้าง ความสง่างามและการกำหนดขอบเขตของพระบรมมหาราชวังที่ชัดเจน โดยโครงการมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้พื้นที่บริเวณกรมการค้าภายในเป็นพื้นที่เปิดโล่งและใช้ประโยชน์เป็นสวนสาธารณะเชื่อมต่อ เนื่องจากท่าช้างวังหลังถึงท่าเตียน

13. โครงการเปิดมุมมองวัดโพธิ์

เปิดมุมมองโดยการส่งเสริมให้มีการเว้นพื้นที่เปิดโล่งบริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยา เพื่อเชื่อมมุมมองระหว่างวัดโพธิ์และวัดอรุณราชวราราม ตามความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ อีกทั้งทำการอนุรักษ์อาคารเก่าและวางข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ให้เป็นบริเวณที่พักอาศัยและพาณิชย์กรรมแทนพื้นที่เก็บสินค้า และทำการย้ายกิจกรรมการขายส่งสินค้าจากท่าเตียนไปยังพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมากกว่า

14. โครงการปรับปรุงบริเวณท่าเตียน

จัดทำพื้นที่เปิดโล่ง ส่งเสริมมุมมองของวัดเซตุพนวิมลมังคลารามหรือวัดโพธิ์ ผ่านการย้ายกิจกรรมการขายส่งภายในพื้นที่ตลาดท่าเตียนออกไปสู่พื้นที่ที่มีความเหมาะสม วางข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน รวมถึงการอนุรักษ์อาคารเก่าที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์บริเวณวังจักรพงษ์เพื่อให้เป็นอนุสรณ์สำหรับย่าน

ภาพที่ 4 - 14 ผังโครงการเปิดมุมมองวัดโพธิ์และปรับปรุงบริเวณท่าเตียน
ที่มา : แผนแม่บทเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์, 2537

15. โครงการปรับปรุงบริเวณปากคลองตลาด

ดำเนินการย้ายกิจกรรมขายส่งออกจากตลาดและแทนที่ด้วยการกลายเป็นตลาดขายปลีกสำหรับชุมชนผ่านการทำข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน การอนุรักษ์อาคารเก่าที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์และการปรับปรุงการใช้ประโยชน์พื้นที่ให้เป็นที่พักอาศัยและพาณิชย์กรรม รวมถึงการ

เพิ่มพื้นที่เปิดโล่งเพื่อส่งเสริมพระบรมราชานุสาวรีย์ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกและ
สำหรับการพักผ่อนของคนในและนอกพื้นที่

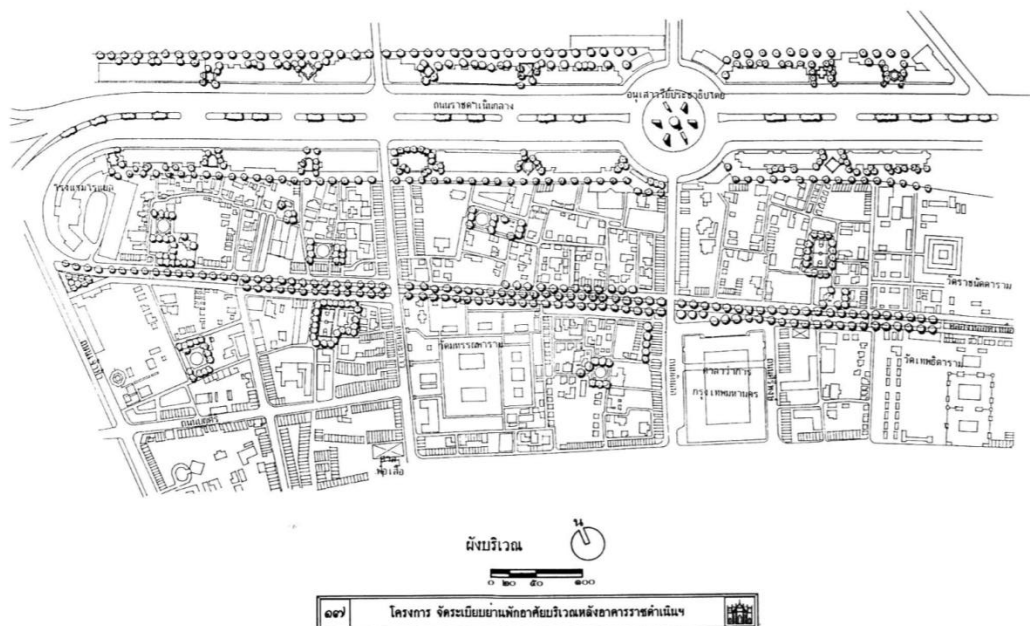
กลุ่มโครงการอื่นๆ

16. โครงการปรับปรุงพื้นที่บริเวณแพรงนรา แพรงภูธร และแพรงสรรพศาสตร์

รีถอนอาคารที่ทรุดโทรมมากและไม่สามารถซ่อมแซมได้ทดแทนด้วยการสร้างใหม่โดยมีการ
ควบคุมความสูงที่เหมาะสม มีรูปแบบที่มีความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อมโดยรวม ลักษณะการใช้
ประโยชน์อาคารเป็นลักษณะที่อยู่อาศัยและพาณิชย์กรรม (Shop house) ในส่วนของอาคารที่มี
คุณค่าทางประวัติศาสตร์และสามารถฟื้นฟูได้ ดำเนินการซ่อมแซมและอนุรักษ์ ส่งเสริมการสร้างพื้นที่
เปิดโล่งเพื่อให้เป็นพื้นที่ส่งเสริมกรรมการทางประเพณีและวัฒนธรรม รวมถึงการเพิ่มความสามารถใน
การเข้าถึงด้วยทางเดินเท้าภายในพื้นที่ (Pedestrian walk)

17. โครงการจัดระเบียบย่านพักอาศัยบริเวณหลังอาคารราชดำเนิน

ปรับปรุงและจัดระเบียบ เพื่อลดความหนาแน่นของบริเวณที่อยู่อาศัยจากที่อยู่อาศัย
หนาแน่นสูงเป็นที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง จัดการระบบสาธารณูปโภคภายในชุมชน จัดการและ
ออกแบบพื้นที่ว่างสำหรับการพักผ่อนของคนในชุมชน เพื่อนำไปสู่คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น รวมถึงการ
บริหารจัดการพื้นที่ว่างริมคลองหลอดวัดเทพธิดาให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

ภาพที่ 4 - 15 ผังโครงการจัดระเบียบย่านพักอาศัยบริเวณหลังอาคารราชดำเนิน

ที่มา : แผนแม่บทเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์, 2537

20. โครงการจัดทำอุปกรณ์สาธารณูปโภคในกรุงรัตนโกสินทร์

ปรับปรุงในประเด็นของ ด้านกายภาพของถนนสายต่างๆ, อุปกรณ์สาธารณูปโภคริมถนน (Street Furniture) และการจัดการจราจร กล่าวคือ การปรับปรุงสภาพของถนนให้มีบรรยากาศที่ดีและเหมาะสม การปรับปรุงทางเดินเท้า การกำหนดขนาดป้ายเพื่อให้สะดวกต่อการดำเนินกิจกรรม การจัดหาอุปกรณ์สาธารณูปโภคริมถนน เช่น ม้านั่ง ไฟส่องสว่าง ถังขยะ เป็นต้น ซึ่งต้องมีการออกแบบเพื่อให้มีเอกลักษณ์เฉพาะพื้นที่ ให้สอดคล้องกับประวัติศาสตร์และการควบคุมปริมาณรถและเพิ่มความเคร่งครัดกับพื้นที่ห้ามจอดในถนนในพื้นที่หลายๆสาย

4.3.2 โครงการจัดทำแผนผังแม่บทการพัฒนาพื้นที่ถนนราชดำเนิน และพื้นที่บริเวณต่อเนื่อง โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

เป็นโครงการเพื่อตอบสนองแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 ที่ต้องการอนุรักษ์ฟื้นฟู และรักษา สภาพแวดล้อมชุมชน ศิลปกรรม และแหล่งท่องเที่ยวให้สามารถสร้างคุณภาพชีวิตและเป็นฐานการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน โดยมีแผนการพัฒนาพื้นที่เพื่อให้เหมาะสมต่อศักยภาพ และเอื้ออำนวยต่อคุณค่าและวิถีชีวิตของชุมชนแบบไทย อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม สร้างสิ่งอำนวยความสะดวกต่อการท่องเที่ยว สร้างภาพลักษณ์ให้คนไทยเกิดความภาคภูมิใจ โดยมีวัตถุประสงค์การดำเนินโครงการ ให้เกิดความคุ้มค่าทางด้านเศรษฐกิจและสังคม เกิดการพัฒนาทางด้านธุรกิจการท่องเที่ยว และเกิดการพัฒนาภายในพื้นที่ที่ส่งผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของชุมชนในพื้นที่และบริเวณใกล้เคียง ผ่านการกำหนดแผนผังการอนุรักษ์และรักษาพื้นที่ย่านถนนราชดำเนินและพื้นที่บริเวณต่อเนื่องที่มีความสัมพันธ์กัน พร้อมทั้งเสนอแนวทางการควบคุมรูปแบบสถาปัตยกรรม ศิลปกรรม สถานที่ที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ตามหลักการที่ถูกต้องและเหมาะสม ปรับปรุงโครงสร้างด้านกายภาพและเสนอการออกแบบผังเพื่อแก้ไขปัญหาทางกายภาพของพื้นที่ โดยมีแนวความคิดหลัก เพื่อเป็นกรอบการจัดทำแผนพัฒนาในแต่ละพื้นที่ ดังนี้

1. แนวความคิดการพัฒนาพื้นที่ฝั่งคลองหลอดเหนือ

- จัดทำถนนคนเดินบริเวณพื้นที่คลองคูเมืองชั้นใน ถึงคลองโอบ่างติดป้อมมหากาฬ
- ส่งเสริมให้ชาวบ้านในพื้นที่ดำเนินกิจกรรมที่สอดคล้องกับการท่องเที่ยว เช่น การขายของที่ระลึกจำพวกงานศิลปหัตถกรรม และการจัดแสดงขนบธรรมเนียมประเพณีภายในพื้นที่
- ปรับปรุงพื้นที่ต่อเนื่องของวัดหลายๆแห่ง เช่น วัดราชนันทดา วัดเทพธิดาราม วัดมรรณพาราม วัดบูรณศิริ ให้เป็นพื้นที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวและเป็นพื้นที่พักผ่อนของประชาชน
- บริเวณพื้นที่ว่าง จัดสร้างอาคารไทยเพื่อดำเนินกิจกรรมต่างๆ

- จัดตั้งกองทุนฟื้นฟูชุมชนและอาคาร โดยให้กู้ยืมดอกเบี้ยพิเศษ สำหรับอาคารที่ต้องการปรับปรุงและอนุรักษ์ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพบรรยากาศและเป็นการช่วยส่งเสริม สร้างงาน อาชีพ และรายได้ ให้กับชุมชน
 - บริเวณพื้นที่ถนนจากคลองคูเมือง ถึงแนวถนนตะนาว จัดทำซุ้มขายสินค้า ผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น
 - บริเวณถนนหลังอาคารราชดำเนิน ดำเนินโครงการ หน้าบ้านหน้ามอง เพื่อปรับปรุงให้พื้นที่มีสภาพและบรรยากาศที่ดี
 - ปรับปรุงภูมิสถาปัตยกรรมบริเวณภูเขาทองและพื้นที่รอบๆ จัดกิจกรรม ตลาดน้ำ การแสดง ศิลปวัฒนธรรม จัดทำทางเดินที่มีคุณภาพเชื่อมบริเวณลานพลับพลามหาเจษฎาบดินทร์ วัดราชนันทา โลหะปราสาท เข้าสู่บริเวณพื้นที่ริมคลอง ป้อมมหากาฬ และภูเขาทอง
2. แนวความคิดในการปรับปรุงฟื้นฟูชุมชนหลังแนวอาคารราชดำเนิน
- เริ่มต้นแนวคิดกับพื้นที่ของสำนักงานทรัพย์สินเพื่อเป็นโครงการนำร่องก่อน
 - สร้างอาคารพักอาศัยที่มีความหนาแน่นมากขึ้น (เพิ่มจาก 85 ครั้วเรือน เป็น 485 ครั้วเรือน) ในสภาพแวดล้อมที่มีพื้นที่โล่ง พื้นที่สำหรับการพักผ่อน พร้อมความแข็งแรง และปลอดภัยของอาคาร เพื่อเพิ่มระดับคุณภาพชีวิตของผู้พักอาศัย โดยหากมีพื้นที่เหลืออาจเพิ่ม ที่จอดรถ สถานประกอบอาชีพ หรือสวนสาธารณะขนาดย่อม
 - จากโครงการนำร่อง จะดำเนินการต่อไปยังพื้นที่ต่อเนื่องในลักษณะจิ๊กซอว์ จนกลายเป็นชุมชนเมืองที่ดีและมีขนาดใหญ่ขึ้น
 - จัดตั้งกองทุนเริ่มต้นพัฒนาให้กับกลุ่มผู้ดูแลหรือดำเนินการแบบจัดรูปที่ดิน
3. แนวทางการแก้ปัญหาระบบการจราจรและการคมนาคมขนส่ง
- ศึกษาและสำรวจลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดิน ควบคู่กับ ขนาด ลักษณะ และเวลาในกิจกรรม เพื่อหาความต้องการที่จอดรถที่แน่นอนเพื่อกำหนดพื้นที่จอดรถให้มีความสอดคล้องกับความต้องการ
 - ก่อสร้างพื้นที่สำหรับจอดรถ เป็นวิธีการแก้ปัญหาระยะสั้น เนื่องจากไม่มีพื้นที่เพียงพอในการสร้างพื้นที่จอดรถให้เพียงพอกับความต้องการ เนื่องจากในพื้นที่ยังคงส่งเสริมการใช้รถยนต์ส่วนบุคคลมากเกินไป (ผลมาจากการก่อสร้างระบบขนส่งสาธารณะยังดำเนินการไม่เสร็จสิ้น เช่น รถไฟฟ้า เป็นต้น)

- ส่งเสริมให้เกิดความต้องการในการใช้ระบบขนส่งสาธารณะ โดยการสร้างความสะดวกสบายในการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะให้มากกว่าปัจจุบัน เช่น การกำหนดช่องเดินรถประจำทาง การกำหนดจุดจอดรถแท็กซี่ให้มีความครอบคลุมและเพียงพอต่อความต้องการ
- ส่งเสริมการเดินทางรูปแบบ จอดแล้วจร รongรับระบบขนส่งสาธารณะระบบราง โดยในระยะแรกอาจใช้รถประจำทางขนาดเล็กในการเดินทางก่อน

แนวทางการแก้ปัญหาด้านสัดส่วนการใช้รถยนต์ส่วนบุคคลมากเกินไป

- ปรับปรุงระบบขนส่งสาธารณะ โดยเฉพาะการเพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพของรถโดยสารประจำทาง ซึ่งมีใช้อยู่แล้วในปัจจุบัน โดยการกำหนดช่องเดินรถประจำทาง เพื่ออำนวยความสะดวกควบคุมเวลา จัดรถพิเศษในช่วงเวลาเร่งด่วน กำหนดจุดเริ่มต้นให้อยู่ในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ เช่น สนามหลวง เพื่อลดความแออัดของจำนวนผู้โดยสารในแต่ละเที่ยว และสามารถเพิ่มจำนวนรอบในการวิ่งวนได้
- การกำหนดให้มีเขตจำกัดปริมาณจราจร (Traffic Restraint Zone) เพื่อลดปริมาณรถยนต์ส่วนบุคคล เช่น การกำหนดพื้นที่ให้รถยนต์ที่มีผู้โดยสารที่มีตั้งแต่ 3 คนขึ้นไปจึงสามารถเข้าพื้นที่ที่กำหนดไว้ได้ หากไม่ตรงตามเกณฑ์ให้เลี่ยงไปใช้เส้นทางอื่นแทน หรือการกำหนดตัวเลขป้ายทะเบียน เช่น การกำหนดให้เลขตัวท้ายของรถตรงกับวันใด วันนั้นไม่ให้รถยนต์คันดังกล่าวเข้ามาภายในพื้นที่ เป็นต้น
- เร่งรัดโครงการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชน ให้เข้ามาดำเนินการให้แล้วเสร็จให้เร็วยิ่งขึ้น เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของระบบขนส่งสาธารณะ และสามารถนำมาซึ่งปริมาณการใช้รถยนต์ส่วนบุคคลน้อยลง

แนวทางการแก้ปัญหาด้านการจราจรหนาแน่นและติดขัด

- สร้างเส้นทางเลี่ยงเพื่อแยกการจราจรผ่านตรงออกจากการจราจรท้องถิ่น เช่น การสร้างทางลัดใต้ดินขนานตามแนวถนนราชดำเนิน อีกทั้งยังสามารถลดจุดตัด ลดความเสี่ยงด้านอุบัติเหตุ เพิ่มความคล่องตัวของจราจร และลดเวลาการเดินทางของกลุ่มการจราจรผ่านตรงอีกด้วย
- การเพิ่มประสิทธิภาพความจุของถนนเดิมที่ใช้อยู่ด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การปรับเปลี่ยนรูปแบบการเดินรถเป็นการเดินรถทางเดียว (One-way) หรือการกำหนดห้ามเลี้ยวในบางแยก เป็นต้น

- การปรับเปลี่ยนถนนบางพื้นที่เป็นถนนคนเดิน เพื่อลดปริมาณและความหนาแน่นของการจราจร และจัดระบบการจราจรรอบๆให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว

แนวทางการแก้ปัญหาด้านระบบขนส่งมวลชน

ระบบขนส่งมวลชนที่จะเข้ามาบทบาทในการแก้ปัญหาการจราจรในพื้นที่กรุงเทพมหานครคือระบบรถไฟฟ้า ในโครงการศึกษาแผนแม่บทการขนส่งมวลชนระบบรางในเขตกรุงเทพมหานคร และพื้นที่ต่อเนื่อง (โครงการ URMAR) ของสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร หรือ สนข. โดยโครงการรถไฟฟ้าที่มีผลต่อสภาพการจราจรในพื้นที่กรุงเทพมหานครมีทั้งหมด 3 โครงการ ประกอบด้วย

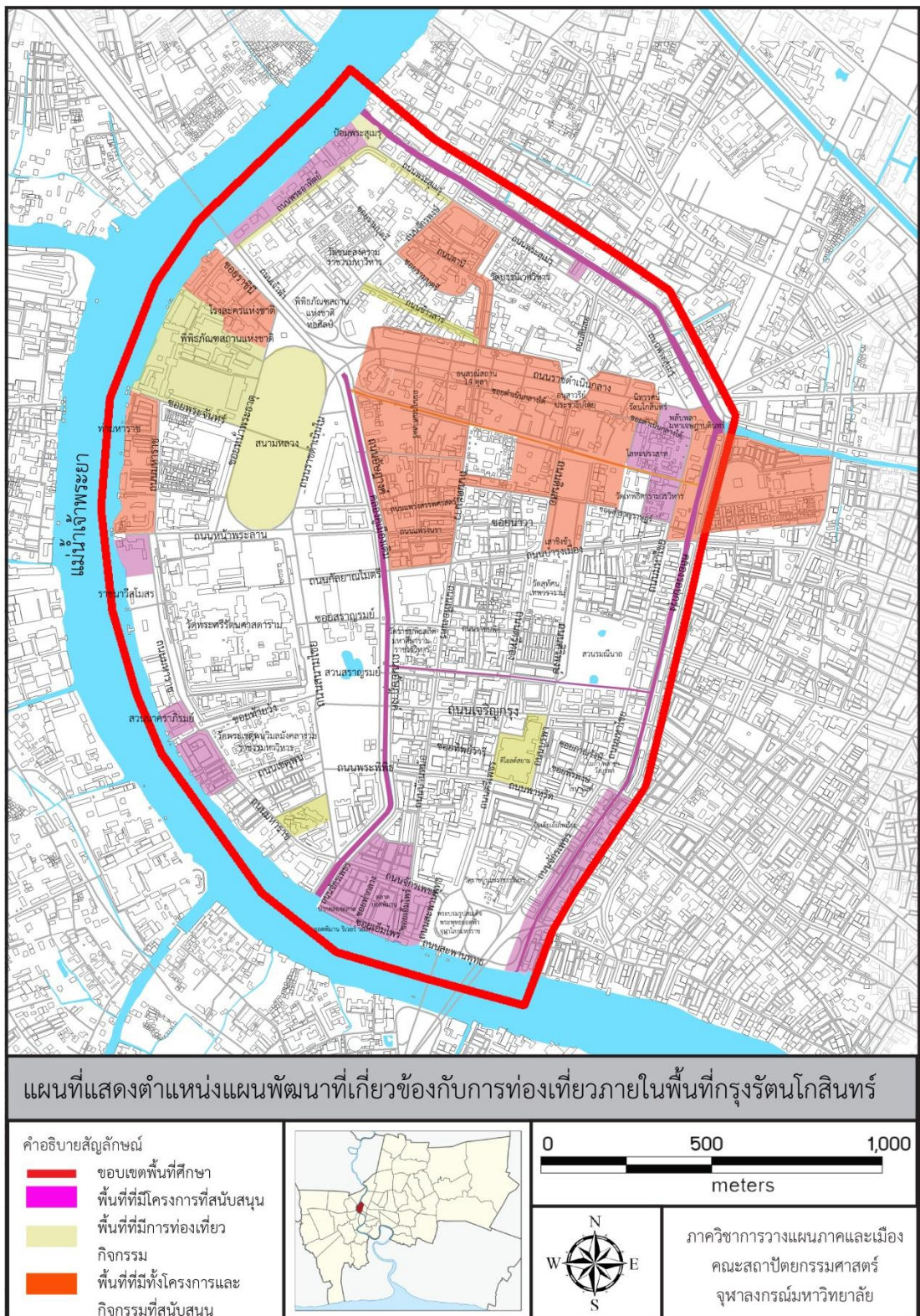
โครงการรถไฟฟ้าสายสีน้ำเงินส่วนต่อขยายด้านใต้ (สายหัวลำโพง – บางแค) ลักษณะโครงสร้างภายในพื้นที่ศึกษาเป็นโครงสร้างใต้ดิน โดยจะมีสถานีวังบูรพาและสถานีพระราชวัง ที่มีผลต่อพื้นที่ศึกษา

โครงการรถไฟฟ้าสายสีส้ม (สายบางกะปิ – ราษฎร์บูรณะ) ลักษณะโครงสร้างภายในพื้นที่ศึกษาเป็นโครงสร้างใต้ดิน โดยจะมี สถานีผ่านฟ้าและสถานีวังบูรพา ที่มีผลต่อพื้นที่ศึกษา

โครงการรถไฟฟ้าสายสีเขียวส่วนต่อขยายด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือ (สนามกีฬาแห่งชาติ – สะพานสมเด็จพระปิ่นเกล้า) ลักษณะโครงสร้างภายในพื้นที่ศึกษาเป็นโครงสร้างใต้ดิน โดยจะมี สถานีผ่านฟ้า สถานีสะพานสมเด็จพระปิ่นเกล้า ที่มีผลต่อพื้นที่ศึกษา

4. แนวทางการจัดการการท่องเที่ยว

- การสร้างศูนย์ข้อมูลกรุงเทพฯ (Bangkok Interpretation Center) รอบๆพื้นที่กรุงเทพมหานครเพื่อให้บริการข้อมูลนักท่องเที่ยวก่อนเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวภายในพื้นที่กรุงเทพมหานคร
- การจัดการระบบการบริการจัดการการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร เช่น การจัดทัวร์ในการท่องเที่ยวแต่ละสถานที่เพื่อให้นักท่องเที่ยวใช้เวลาอยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานครมากขึ้น ซึ่งเป็นการดำเนินการระหว่างการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยร่วมมือกับบริษัทนำเที่ยว

แผนที่ 4 - 6 ตำแหน่งแผนพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวภายในพื้นที่กรุงเทพมหานคร
ที่มา : ผู้วิจัย

บทที่ 5

รูปแบบพฤติกรรมการเดินเพื่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติภายในพื้นที่ กรุงรัตนโกสินทร์ในปัจจุบัน

การเก็บข้อมูลด้วยวิธีการเดินตามเป็นการเก็บข้อมูลเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่มีความเป็นธรรมชาติมากที่สุด จากที่ได้กล่าวไปในบทที่ 3 โดยในงานวิจัยได้มุ่งเน้นการค้นหารูปแบบเส้นทางการเดินเท้าเพื่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติ โดยการจัดกลุ่มประเภทของนักท่องเที่ยวที่มีอยู่จริงภายในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ออกเป็นกลุ่มต่างๆ อ้างอิงตามหลักการทางประชากรศาสตร์ที่สามารถได้จากการสังเกต(เพื่อให้สอดคล้องกับวิธีการเก็บข้อมูล) ประกอบด้วย เพศ ช่วงอายุ จำนวนผู้ร่วมเดินทาง และเชื้อชาติ รวมถึงการจัดประเภทของนักท่องเที่ยวจากการคาบเกี่ยวของหลักทางประชากรศาสตร์ ได้มาซึ่งกลุ่มนักท่องเที่ยวประเภทต่างๆ 7 ประเภท ประกอบด้วย ประเภทนักท่องเที่ยวจำแนกตามเพศ

- กลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติเพศชาย
- กลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติเพศหญิง

ประเภทนักท่องเที่ยวจำแนกตามเชื้อชาติ

- กลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติชาวตะวันตก
- กลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติชาวเอเชียตะวันออก
- กลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติชาวเอเชียใต้

ประเภทนักท่องเที่ยวจำแนกตามการคาบเกี่ยวของหลักทางประชากรศาสตร์

- กลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติประเภทกลุ่มเพื่อน
- กลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติประเภทที่เดินทางคนเดียว
- กลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติประเภทคู่รัก

การศึกษาทำการเก็บข้อมูลภายในพื้นที่ศึกษาที่มีความแตกต่างกันของกรุงรัตนโกสินทร์ เพื่อค้นหาความแตกต่างที่อาจเกิดขึ้นของรูปแบบพฤติกรรมการเดินเพื่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติในสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน โดยได้แบ่งกรุงรัตนโกสินทร์ออกเป็นพื้นที่ศึกษาต่างๆ 4 พื้นที่ศึกษา ประกอบด้วย

- พื้นที่ศึกษาที่ 1 พื้นที่บริเวณสนามหลวง
- พื้นที่ศึกษาที่ 2 พื้นที่บริเวณบางลำพู
- พื้นที่ศึกษาที่ 3 พื้นที่บริเวณเสาชิงช้า
- พื้นที่ศึกษาที่ 4 พื้นที่บริเวณสะพานพุทธ

นำไปสู่การอภิปรายรายละเอียดที่ได้จากการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการเดินตาม (Follow-up survey) ของรูปแบบพฤติกรรมการเดินเพื่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติ โดยมีประเด็นหลักๆ ได้แก่ รูปแบบเส้นทางการเดิน (Route), ระยะทางการเดิน, ระยะเวลาการเดิน และสถานที่ท่องเที่ยวได้รับความสนใจ โดยมีรายละเอียดของประเด็นต่างๆ ดังนี้

รูปแบบเส้นทางการเดิน (Route)

รูปแบบเส้นทางการเดินจะได้อาจมาจากการลากเส้นทางการเดินลงในแผนที่ของกลุ่มตัวอย่างที่ทำการเดินตาม ทำให้ทราบเส้นทางการเดินที่แท้จริงภายในพื้นที่ ซึ่งอาจเป็นเส้นทางที่ไม่ได้อยู่ตามถนนหลัก หรืออาจไม่ได้เป็นเส้นทางที่ถูกกำหนดขึ้นจากแผนพัฒนาต่างๆ โดยอาจเป็นเส้นทางลัดหรือเส้นทางตามตรอกซอกซอยต่างๆ จากข้อมูลเส้นทางที่ได้จากการเดินตามในแต่ละเส้นทางจะถูกวาดลงในแผนที่และปรับความทึบของเส้นแต่ละเส้นลงให้เหลือเพียง 20% ดังนั้น เส้นทางใดที่ถุักนักท่องเที่ยวต่างชาติเลือกใช้ในการเดินมาก ส่งผลให้เส้นแต่ละเส้นเกิดการซ้อนทับกัน เป็นเส้นที่มีความทึบมากกว่าเส้นอื่นๆ และเส้นที่ถูกเลือกใช้น้อยกว่าก็จะแสดงเส้นที่ทึบน้อยกว่าลงมาเรื่อยๆ และสุดท้ายเส้นทางใดที่ไม่มีการเดินเพื่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติ ก็จะไม่มีการปรากฏอยู่ ซึ่งเส้นสีที่บดบังกล่าวจะนำไปสู่ผลสรุปของเส้นทางเดินหลัก เส้นทางเดินรอง ของนักท่องเที่ยวต่างชาติในแต่ละประเภท

ระยะทางการเดิน (Distance)

เนื่องจากความหลากหลายและความแตกต่างของสภาพแวดล้อมภายในกรุงเทพมหานคร อาทิ ลักษณะของบาทวิถี ความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวกในการเดิน ภูมิอากาศ ระยะทางการเดินของนักท่องเที่ยวต่างชาติได้มาจากการวัดระยะทางที่เกิดของเส้นสีจากการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างที่ทำการเดินตาม นำไปสู่ระยะทางการเดินเฉลี่ยที่นักท่องเที่ยวต่างชาติสามารถเดินได้ภายในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ระยะทางการเดินเพื่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่ยาวที่สุดที่เกิดขึ้นภายในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และความแตกต่างของระยะทางการเดินเฉลี่ยและระยะทางการเดินที่ยาวที่สุดในพื้นที่กรุงเทพมหานครแต่ละโซน

ระยะเวลาการเดินทาง (Time)

เช่นเดียวกับระยะเวลาในการเดินทาง ความแตกต่างและความหลากหลายของสภาพแวดล้อม ระยะเวลาในการเดินทางจากเดินทาง การบันทึกเวลาเริ่มต้นและเวลาสิ้นสุดในระหว่างการเดินทางตาม ตัวอย่าง ส่งผลให้สามารถหาช่วงเวลาในการเดินทางของแต่ละการเดินทาง (Short trip) ของกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติประเภทต่างๆได้

สถานที่ที่ได้รับความสนใจ

สถานที่ที่ได้รับความสนใจของนักท่องเที่ยวต่างชาติไม่จำเป็นต้องเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง หรือเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเพียงอย่างเดียว แต่อาจจะเป็นการแวะชมร้านค้าริมถนน การแวะถ่ายภาพตึกร้างโบราณ เป็นต้น ซึ่งข้อมูลดังกล่าวจะได้จากสถานที่ที่เป็นจุดหมายปลายทางของแต่ละการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยว (Short trip) ของแต่ละตัวอย่าง ทำการลงสีไปยังสถานที่ดังกล่าวพร้อมปรับความทึบของก๊อนสีให้มีความทึบเพียง 20% ดังนั้น หากสถานที่ใดเป็นสถานที่ที่เป็นจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยวต่างชาติมากที่สุด ก็จะมีก๊อนสีเข้มที่สุด เพื่อนำไปสู่สถานที่ที่ได้รับความสนใจมากที่สุด และสถานที่ที่ได้รับความสนใจรองลงมา รวมถึงในระหว่างการเดินทางผู้สำรวจได้ทำการบันทึกสถานที่ที่มีการแวะชม หรือสิ่งๆที่ได้รับความสนใจของนักท่องเที่ยวต่างชาติ เพื่อนำไปสู่สถานที่หรือสิ่งๆที่ได้รับความสนใจแต่อาจไม่ได้เป็นจุดหมายปลายทางของตัวอย่างดังกล่าว

ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ของนักท่องเที่ยวต่างชาติภายในพื้นที่กรุงเทพมหานครที่เป็นกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัย

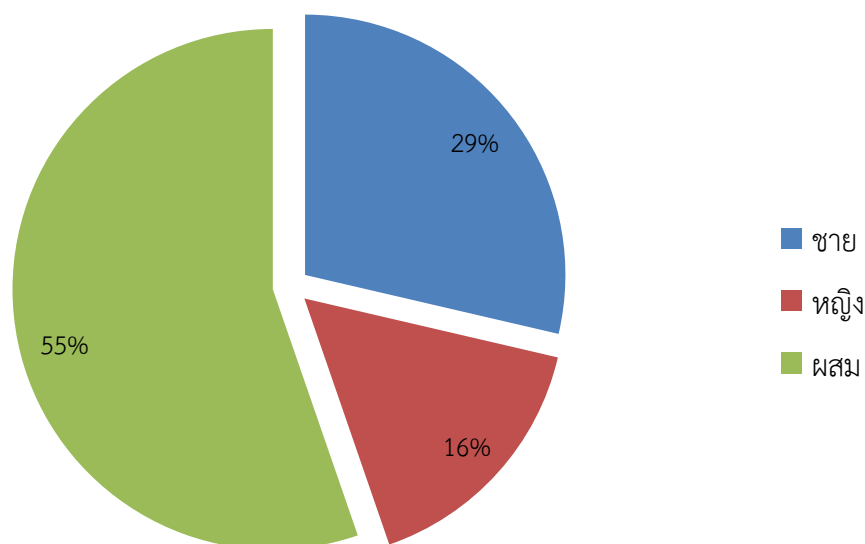
จากการลงพื้นที่โดยรวมของพื้นที่ศึกษากรุงเทพมหานคร ในช่วงวันที่ 17 ตุลาคม พ.ศ. 2558 – 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2558 ซึ่งแบ่งวันในการเก็บข้อมูลเป็นในช่วงวันหยุด และ วันธรรมดา อย่างละเท่าๆกัน และเริ่มเก็บข้อมูลจากช่วงเวลา 8.00 น. – 18.00 น. สามารถเก็บข้อมูลของตัวอย่างได้ทั้งหมด 1,313 ตัวอย่าง ซึ่งมีปริมาณของข้อมูลเพียงพอต่อการอภิปรายสรุปรายละเอียดพฤติกรรมการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

การอภิปรายจะจำแนกข้อมูลตามหลักการทางประชากรศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วย เพศ ช่วงอายุ จำนวนผู้ร่วมเดินทาง และ เชื้อชาติ และกลุ่มนักท่องเที่ยวประเภทต่างๆ รวมถึงข้อมูลเชิงสถิติด้าน ระยะทางโดยเฉลี่ย และเวลาการเดินทางต่อเที่ยวโดยเฉลี่ย มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

เพศ

จากการลงพื้นที่โดยรอบของกรุงเทพมหานคร นักท่องเที่ยวต่างชาติที่เป็นกลุ่มที่มีเฉพาะเพศชาย รวมถึงการเดินทางคนเดียวและเป็นเพศชายมีทั้งหมด 376 ตัวอย่าง หรือ ร้อยละ 28.64 ของตัวอย่างทั้งหมด และ กลุ่มที่มีเฉพาะหญิง รวมถึงการเดินทางคนเดียวและเป็นหญิงมีทั้งหมด 211 ตัวอย่าง หรือ ร้อยละ 16.07 ของตัวอย่างทั้งหมด และที่เหลือเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีการผสมกันของทั้งสองเพศมีทั้งหมด 726 ตัวอย่าง หรือร้อยละ 55.29 ของตัวอย่างทั้งหมด

จากข้อมูลเชิงสถิติกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศข้างต้น แสดงให้เห็นว่า นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มที่มีการผสมกันของทั้งสองเพศมากที่สุด ซึ่งกลุ่มตัวอย่างดังกล่าว อาจเป็นได้ทั้ง กลุ่มนักท่องเที่ยวประเภทคู่รัก กลุ่มนักท่องเที่ยวประเภทครอบครัว หรือกลุ่มนักท่องเที่ยวประเภทเพื่อนกัน อาจเกิดจากการต้องการความปลอดภัยในการเดินทางท่องเที่ยว จึงนิยมจะเดินเป็นกลุ่มหรือเป็นคู่มากกว่าที่จะเดินคนเดียว กลุ่มตัวอย่างที่มีเฉพาะเพศชายเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีมากเป็นอันดับสอง โดยส่วนใหญ่จะเป็นนักท่องเที่ยวประเภทที่เดินทางคนเดียวหรือนักท่องเที่ยวกลุ่มเพื่อน เนื่องจากเป็นเพศชายจึงมีความกล้าในการเดินเพื่อการท่องเที่ยวมากกว่า สุดท้ายเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีเฉพาะเพศหญิงกลุ่มนี้มีปริมาณน้อยที่สุดหากเปรียบเทียบกับกลุ่มอื่นๆ เนื่องจากการเดินทางท่องเที่ยวที่มีเฉพาะเพศหญิงอยู่ในกลุ่มอาจมีความกังวลเกี่ยวกับอันตรายที่อาจเกิดขึ้นได้ กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติจึงไม่นิยมการเดินทางด้วยกลุ่มดังกล่าว

แผนภูมิที่ 5 - 1 ปริมาณของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ

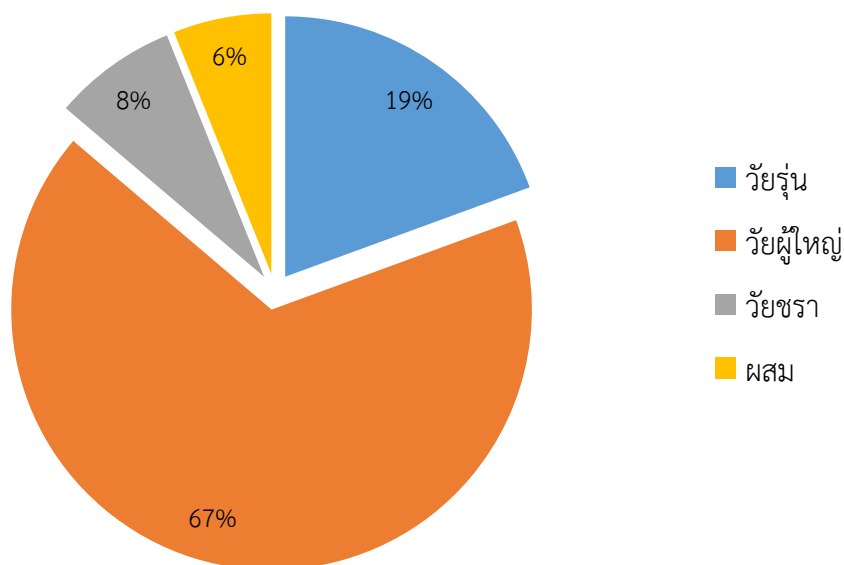
ที่มา : ผู้วิจัย

ช่วงอายุ

จากการลงพื้นที่โดยรอบของกรุงรัตนโกสินทร์ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่อยู่ในช่วงอายุวัยรุ่นมีจำนวน 255 ตัวอย่าง หรือ ร้อยละ 19.42 ของตัวอย่างทั้งหมด ส่วนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่อยู่ในช่วงอายุวัยผู้ใหญ่มีจำนวน 877 ตัวอย่าง หรือ ร้อยละ 66.79 ของตัวอย่างทั้งหมด นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติวัยชราที่อยู่ในช่วงอายุวัยชรา มีจำนวน 101 ตัวอย่าง หรือ ร้อยละ 7.69 ของตัวอย่าง

ทั้งหมด และสุดท้ายกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางท่องเที่ยวและมีช่วงอายุผสมกันหลายช่วงอายุ มีจำนวน 80 ตัวอย่าง หรือ ร้อยละ 6.09 ของตัวอย่างทั้งหมด

จากข้อมูลสถิติของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามช่วงอายุ แสดงให้เห็นว่านักท่องเที่ยวต่างชาติส่วนใหญ่ที่เดินทางท่องเที่ยวภายในพื้นที่กรุงเทพมหานคร อยู่ในช่วงอายุวัยผู้ใหญ่มากที่สุด เนื่องจากเป็นวัยที่มีงบประมาณในการท่องเที่ยวสูงกว่าวัยรุ่น รวมถึงยังมีกำลังในการเดินทางท่องเที่ยวมากกว่ากลุ่มวัยรุ่น ส่งผลให้กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยจึงอยู่ในช่วงวัยผู้ใหญ่มากที่สุด รองลงมาเป็นนักท่องเที่ยวต่างชาติที่อยู่ในช่วงอายุวัยรุ่น เนื่องจากเป็นช่วงอายุที่ยังมีความสามารถในการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยว แต่มีข้อจำกัดทางด้านงบประมาณ จากการท่องเที่ยวต่างประเทศที่ต้องใช้งบประมาณค่อนข้างสูง ส่งผลให้พบกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในช่วงวัยรุ่นเป็นอันดับสอง กลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติที่อยู่ในช่วงวัยชรา เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีปริมาณเป็นอันดับที่สามของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด เนื่องจากการเดินทางท่องเที่ยวอาจไม่ใช่วิธีการเดินทางของกลุ่มประชากรในกลุ่มนี้แล้ว การท่องเที่ยวของประชากรกลุ่มวัยชราอาจใช้วิธีการโดยสารยานพาหนะมากกว่าการเดินทาง อีกทั้งยังเป็นกลุ่มที่มีงบประมาณในการท่องเที่ยวต่ำกว่ากลุ่มอื่นๆ จึงไม่เป็นอุปสรรคในการเลือกวิธีการเดินทางที่มีความสะดวกสบายกว่า เช่น แท็กซี่ รถโรงแรม เป็นต้น สุดท้ายเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีช่วงอายุที่ผสมกันภายในกลุ่ม โดยกลุ่มนี้ส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวประเภทครอบครัว ดังนั้นจากการที่มีการผสมกันของประชากรที่มีความแตกต่างกัน เช่น การมีเด็กเล็ก หรือการมีผู้สูงอายุอยู่ในกลุ่ม ทำให้ความสามารถในการเดินทางของแต่ละคนไม่เท่ากัน จึงนิยมเลือกที่จำใช้วิธีการสัญจรรูปแบบอื่นมากกว่าการเดินทาง ส่งผลให้พบเจอกลุ่มตัวอย่างประเภทดังกล่าวนี้最少

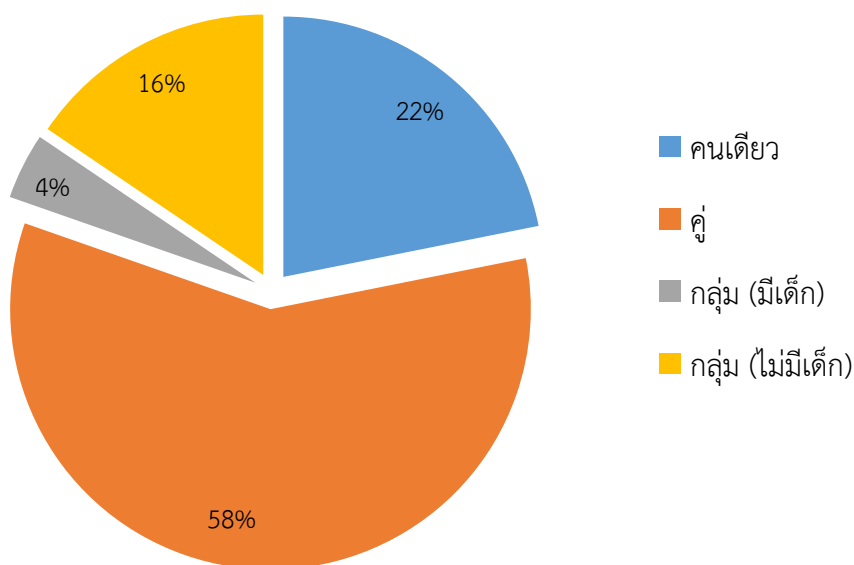
แผนภูมิที่ 5 - 2 ปริมาณของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามช่วงอายุ
ที่มา : ผู้วิจัย

จำนวนผู้ร่วมเดินทาง

จากการลงพื้นที่โดยรอบของกรุงรัตนโกสินทร์ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางท่องเที่ยวเพียงคนเดียวมีจำนวน 287 ตัวอย่าง หรือ ร้อยละ 21.86 ของตัวอย่างทั้งหมด รองลงมาเป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางท่องเที่ยวเป็นคู่มีจำนวน 768 ตัวอย่าง หรือ ร้อยละ 58.49 ของตัวอย่างทั้งหมด ส่วนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางท่องเที่ยวเป็นกลุ่ม (มากกว่า 2 คนขึ้นไป) และมีเด็กอยู่ในกลุ่ม มีจำนวน 54 ตัวอย่าง หรือ ร้อยละ 4.11 ของตัวอย่างทั้งหมด และนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางท่องเที่ยวเป็นกลุ่ม (มากกว่า 2 คนขึ้นไป) และไม่มีเด็กอยู่ในกลุ่ม มีจำนวน 204 ตัวอย่าง หรือ ร้อยละ 15.54 ของตัวอย่างทั้งหมด

จากข้อมูลสถิติของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจำนวนผู้ร่วมเดินทาง แสดงให้เห็นว่านักท่องเที่ยวชาวต่างชาติส่วนใหญ่ที่เดินทางท่องเที่ยวภายในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์จะนิยมเดินทางเป็นคู่มากที่สุด เนื่องจากการเดินทางท่องเที่ยว หากจำนวนผู้ร่วมเดินทางมีจำนวนมากจะส่งผลให้เกิดความล่าช้าในการเดินทาง จากปัญหาต่างๆ เช่น ความสนใจของแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ซึ่งเมื่อเดินทางด้วยการเดินทางจะทำให้สามารถเก็บรายละเอียดสิ่งรอบๆตัวได้มากกว่าการสัญจรทางอื่น จากความสนใจที่ต่างกัน ส่งผลให้ต้องหยุดแวะตามสถานที่ต่างๆบ่อยครั้งกว่าปกติ อีกทั้งจากที่จำนวนผู้ร่วมเดินทางมีมากสามารถเลือกการสัญจรรูปแบบอื่นซึ่งมีความสะดวกสบาย รวดเร็วกว่า เนื่องจากมีความคุ้มค่าต่อค่าใช้จ่ายในการเดินทาง เช่น รถตุ๊กตุ๊ก รถแท็กซี่ เป็นต้น การเดินทางท่องเที่ยวกลุ่มใหญ่จึงไม่ค่อยได้รับ

ความนิยมจากกลุ่มตัวอย่าง และการเดินทางเป็นคู่มีความปลอดภัยมากกว่าการเดินทางด้วยตัวคนเดียว โดยเฉพาะในการท่องเที่ยวต่างประเทศ ซึ่งเป็นสถานที่ที่ไม่คุ้นเคย ซึ่งสอดคล้องกับจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเป็นกลุ่ม ทั้งกลุ่มที่มีเด็กและไม่มีเด็ก ซึ่งมีปริมาณของตัวอย่างที่น้อยกว่ากลุ่มอื่นๆ ส่วนกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางคนเดียว มีปริมาณเป็นอันดับสอง เนื่องจากอาจเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่รักอิสระ นักท่องเที่ยวกลุ่ม Backpack นักท่องเที่ยวกลุ่มดังกล่าวจะนิยมการเดินทางท่องเที่ยวมากกว่าการสัญจรรูปแบบอื่น เนื่องจาก ความประหยัด เพราะการเดินทางสัญจรด้วยรูปแบบอื่น หากเป็นการเดินทางเพียงคนเดียวจะมีค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูง เนื่องจากอัตราค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปแบบเหมามากกว่า รวมถึงความชอบในความสามารถเข้าถึงพื้นที่ต่างๆภายในสถานที่ท่องเที่ยวจากการเดินทาง เพราะการเดินทางท่องเที่ยวจะสามารถเข้าไปท่องเที่ยวหรือหยุดตามสถานที่ต่างๆ ได้มากกว่าการสัญจรในรูปแบบอื่นๆ สามารถเข้าถึงสถานที่ที่มีความน่าสนใจ ซึ่งอาจไม่ใช่สถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง ซึ่งเสนอดังกล่าว เป็นที่ชื่นชอบของกลุ่มนักท่องเที่ยวประเภทที่เดินทางคนเดียว

แผนภูมิที่ 5 - 3 ปริมาณของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจำนวนผู้ร่วมเดินทาง
ที่มา : ผู้วิจัย

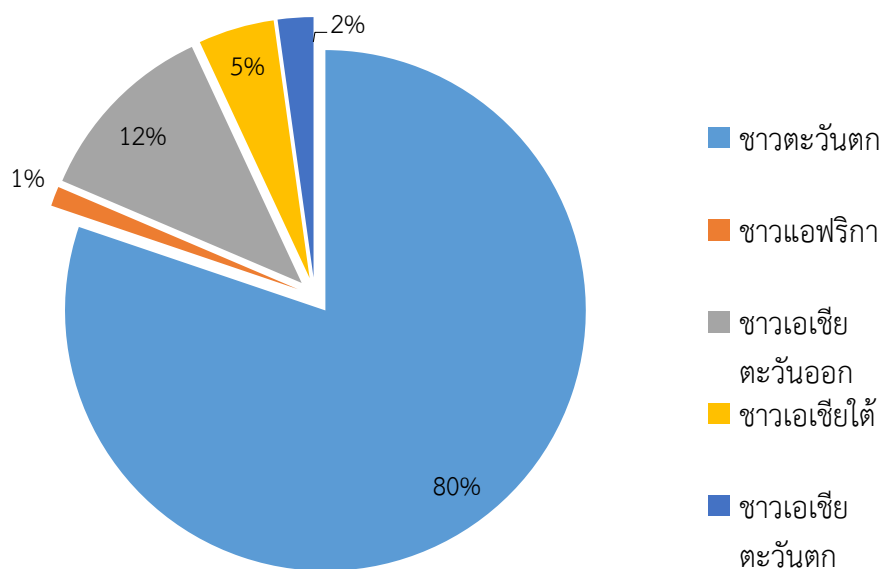
เชื้อชาติ

จากการสำรวจโดยรอบของกรุงรัตนโกสินทร์ นักท่องเที่ยวชาวตะวันตกมีจำนวน 1,053 ตัวอย่าง หรือ ร้อยละ 80.20 ของตัวอย่างทั้งหมด ส่วนนักท่องเที่ยวชาวแอฟริกา มีจำนวน 16

ตัวอย่าง หรือ ร้อยละ 1.22 ของตัวอย่างทั้งหมด นักท่องเที่ยวชาวเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีจำนวน 153 ตัวอย่าง หรือ ร้อยละ 11.65 ของตัวอย่างทั้งหมด นักท่องเที่ยวชาวเอเชียใต้มีจำนวน 62 ตัวอย่าง หรือ ร้อยละ 4.72 ของตัวอย่างทั้งหมด สุดท้ายนักท่องเที่ยวชาวเอเชียตะวันตกเฉียงใต้มีจำนวน 29 ตัวอย่าง หรือ ร้อยละ 2.21 ของตัวอย่างทั้งหมด และเนื่องจากผู้ลงพื้นที่ไม่สามารถสังเกตเพื่อจำแนกกลุ่มตัวอย่างระหว่างนักท่องเที่ยวชาวเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และชาวไทย จึงไม่มีการเก็บข้อมูลของนักท่องเที่ยวชาวเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

จากข้อมูลสถิติของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเชื้อชาติ แสดงให้เห็นว่านักท่องเที่ยวต่างชาติส่วนใหญ่ที่เดินทางท่องเที่ยวภายในพื้นที่กรุงเทพมหานครเป็นนักท่องเที่ยวชาวตะวันตก เนื่องจากวัตถุประสงค์หลักในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว คือ การได้ไปศึกษา เรียนรู้ พบเจอความแปลก และแตกต่างจากสภาพแวดล้อมและสิ่งที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ดังนั้นชาวตะวันตกจึงนิยมเข้ามาท่องเที่ยวภายในประเทศไทยรวมถึงภายในพื้นที่กรุงเทพมหานคร เพื่อเสพความแตกต่างทั้งทางด้านวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ สภาพแวดล้อม ศิลปะ วัฒนธรรม พื้นที่ศึกษาจึงเป็นเป้าหมายการเดินทางของนักท่องเที่ยวเหล่านั้น รองลงมาเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวเอเชีย ซึ่งสามารถแบ่งย่อยได้เพิ่มเติมเป็นชาวเอเชียตะวันออกเฉียง ประกอบด้วยกลุ่มนักท่องเที่ยวจากประเทศ จีน ญี่ปุ่น เกาหลี เป็นต้น ชาวเอเชียใต้ ประกอบด้วยกลุ่มนักท่องเที่ยวจากประเทศ อินเดีย ศรีลังกา เป็นต้น และชาวเอเชียตะวันตกเฉียงใต้ ประกอบด้วยกลุ่มนักท่องเที่ยวจากประเทศอิรัก อิหร่าน เป็นต้น กลุ่มนักท่องเที่ยวเหล่านี้ ส่วนใหญ่จะนิยมเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศโดยบริษัทนำเที่ยวมากกว่าการเดินทางมาด้วยตนเอง ซึ่งเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติที่ไม่สามารถเป็นกลุ่มตัวอย่างให้กับงานวิจัยได้ ส่งผลให้นักท่องเที่ยวกลุ่มดังกล่าวมีปริมาณน้อยตามมา

ซึ่งส่งผลให้ปริมาณตัวอย่างของเชื้อชาติเอเชียตะวันตกเฉียงใต้และเอเชียใต้ มีปริมาณน้อยเกินกว่าที่จะสามารถสรุปผลได้ ดังนั้นในงานวิจัย จะไม่มีการอภิปรายเกี่ยวกับนักท่องเที่ยวทั้งสองเชื้อชาติ ยกเว้น นักท่องเที่ยวชาวเอเชียใต้ในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ) เนื่องจากเป็นพื้นที่เดียวที่สามารถพบกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวเอเชียใต้ ซึ่งจะมีการอภิปรายเฉพาะในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 4 เพียงพื้นที่เดียว

แผนภูมิที่ 5 - 4 ปริมาณของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเชื้อชาติ

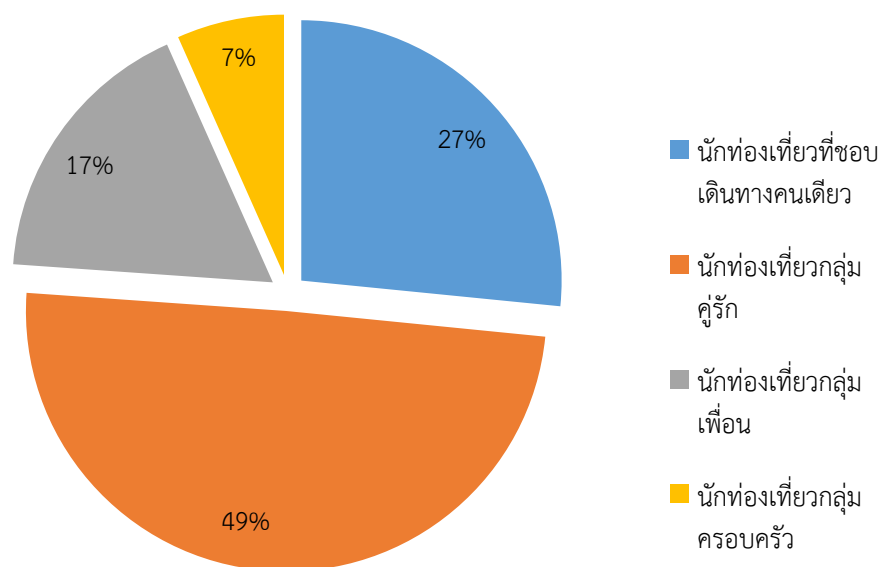
ที่มา : ผู้วิจัย

กลุ่มนักท่องเที่ยวประเภทต่างๆ

จากการลงพื้นที่โดยรอบของกรุงรัตนโกสินทร์ กลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางคนเดียว มีจำนวน 287 ตัวอย่าง หรือร้อยละ 21.85 ส่วนกลุ่มนักท่องเที่ยวกลุ่มคู่รัก มีจำนวน 535 ตัวอย่าง หรือร้อยละ 40.74 และกลุ่มนักท่องเที่ยวกลุ่มเพื่อน มีจำนวน 186 ตัวอย่าง หรือร้อยละ 14.16 สุดท้ายกลุ่มนักท่องเที่ยวกลุ่มครอบครัว มีจำนวน 72 ตัวอย่าง หรือร้อยละ 5.48

จากข้อมูลสถิติของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามกลุ่มนักท่องเที่ยว แสดงให้เห็นว่านักท่องเที่ยวชาวต่างชาติส่วนใหญ่ที่เดินทางท่องเที่ยวภายในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์เป็นนักท่องเที่ยวกลุ่มคู่รัก เนื่องจากการเดินทางท่องเที่ยว การเดินทางเป็นคู่จะมีความเหมาะสมต่อรูปแบบการเดินทางประเภทนี้มากกว่าทั้งทางด้านความปลอดภัย และความสนุกระหว่างการเดินทาง โดยเฉพาะการเดินทางกับคู่รัก รองลงมาเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางคนเดียว เนื่องจากในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์เป็นอีกเป้าหมายหนึ่งที่ได้รับค่านิยมจากกลุ่มที่เดินทางคนเดียว หรือกลุ่มนักท่องเที่ยวอิสระ ดูได้จากที่พักขนาดเล็กที่มีมากมายตามถนนข้าวสาร กลุ่มสุดท้ายเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวประเภทกลุ่มเพื่อน เป็นอีกกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ใช้วิธีการเดินทางท่องเที่ยวและสามารถพบเจอได้ภายในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ ส่วนนักท่องเที่ยวกลุ่มครอบครัว เป็นประเภทของนักท่องเที่ยวที่มีน้อยที่สุดในตัวอย่าง เนื่องจากปริมาณผู้เดินทางมีจำนวนมาก อีกทั้งอาจมีเด็กหรือคนชราอยู่ภายในกลุ่ม จึงเลือกวิธีการสัญจรในรูปแบบอื่นแทนการเดินทางท่องเที่ยว ซึ่งจากที่จำนวนตัวอย่างของนักท่องเที่ยวประเภทกลุ่มครอบครัวมีปริมาณน้อยจึงทำให้

ไม่สามารถทำการสรุปผลการเก็บข้อมูลได้ ดังนั้นในงานวิจัยจะไม่อภิปรายถึงนักท่องเที่ยวประเภทกลุ่มครอบครัว

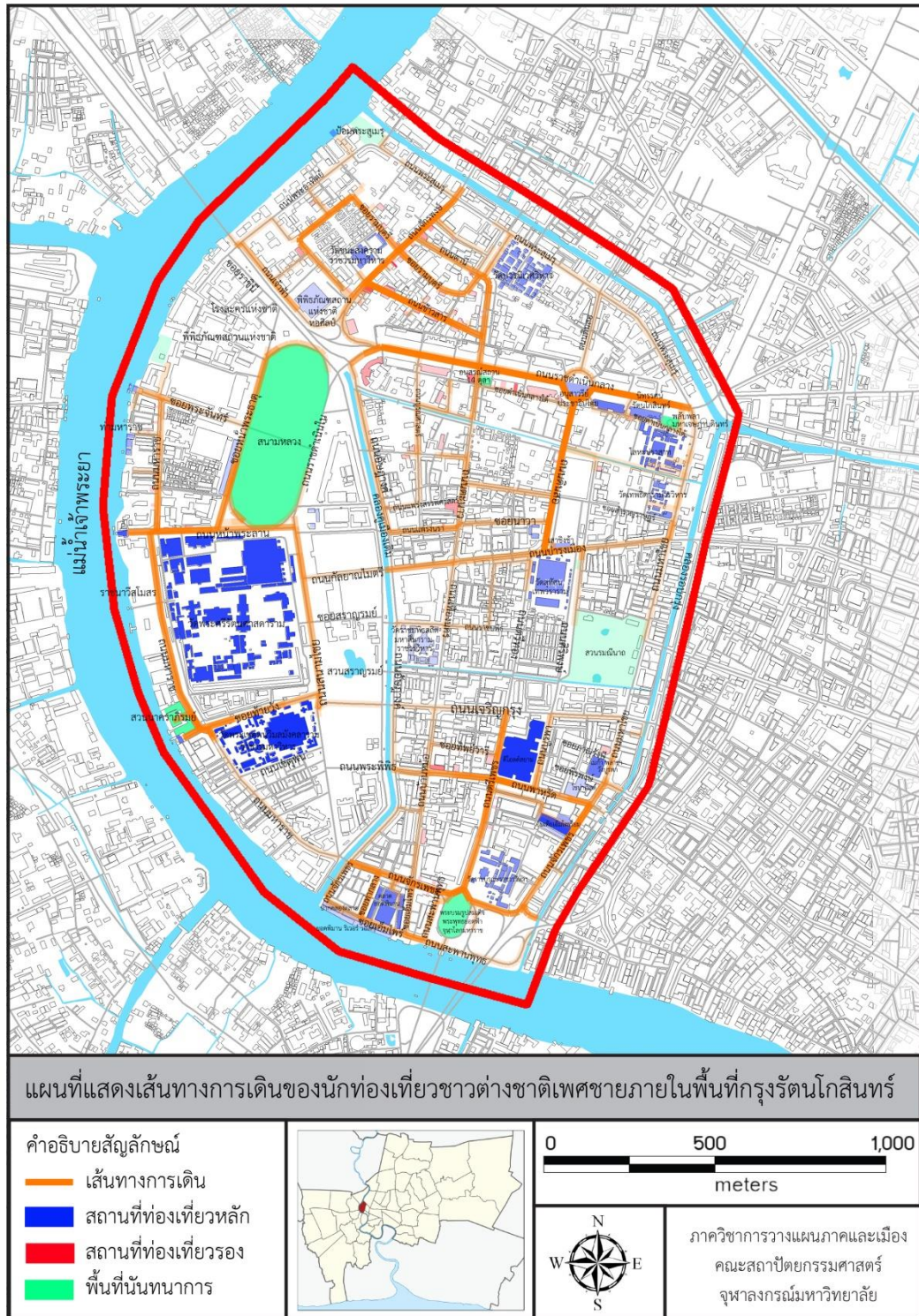

แผนภูมิที่ 5 - 5 ปริมาณของนักท่องเที่ยวต่างชาติกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประเภทของ

นักท่องเที่ยว

ที่มา : ผู้วิจัย

5.1 ผลการเก็บข้อมูลพฤติกรรมกรรมการเพื่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติภายในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ด้วยวิธีการเดินตามจำแนกตามประเภทนักท่องเที่ยว

แผนที่ 5 - 1 เส้นทางการเดินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเพศชายในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์

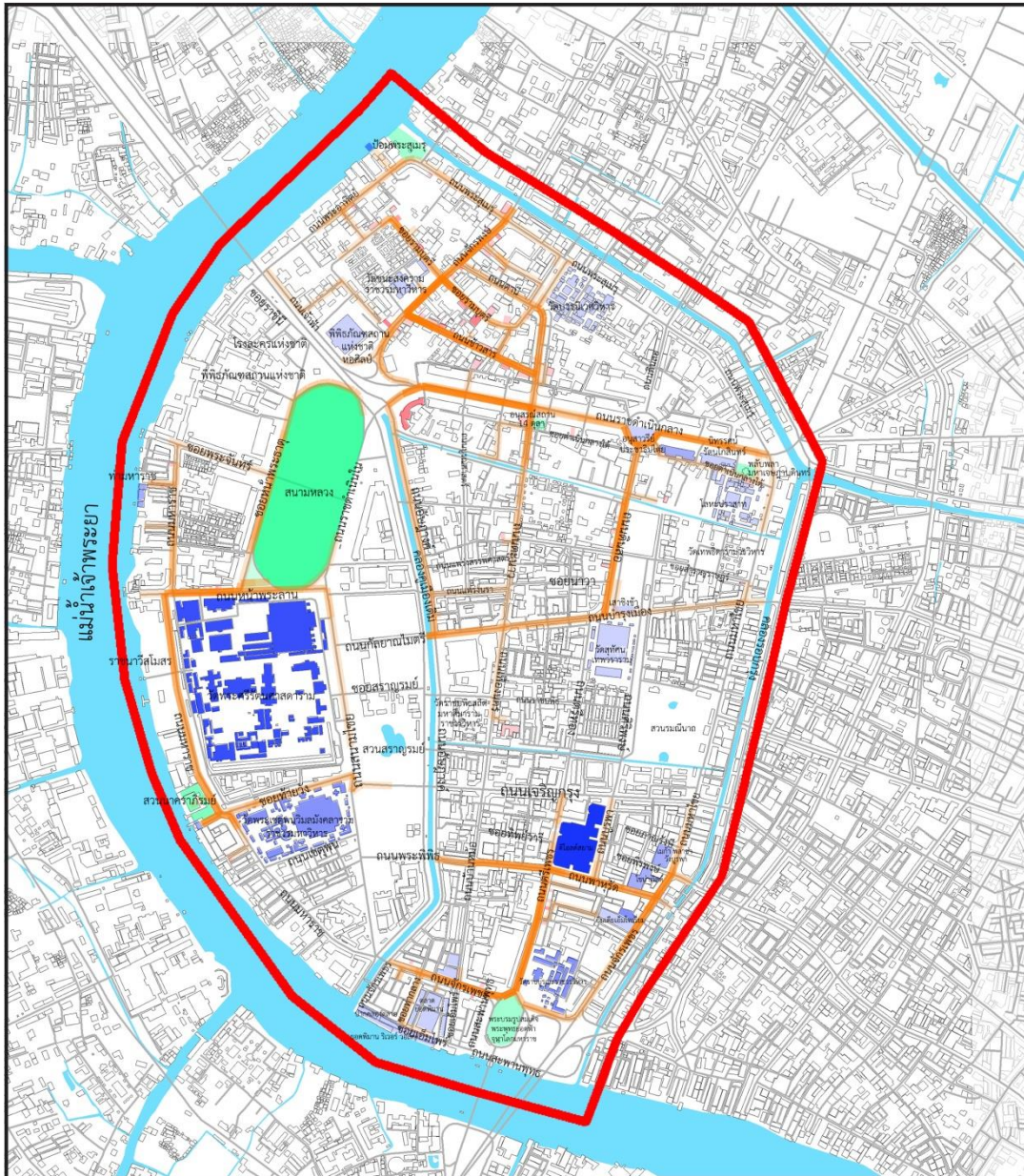
ที่มา : ผู้วิจัย

5.1.1 ผลการเก็บข้อมูลพฤติกรรมการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเพศชาย ภายในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ด้วยวิธีการเดินตาม

จากตัวอย่างทั้งหมดของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเพศชายที่เดินท่องเที่ยวภายในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ มีเวลาเฉลี่ยในการเดินอยู่ที่ 5.34 นาทีต่อการเดินทางในหนึ่งระยะ (Short trip) และมีระยะทางเฉลี่ยอยู่ที่ 288 เมตรต่อการเดินทาง ข้อมูลทางด้านประชากรศาสตร์ ในประเด็นของช่วงอายุ ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างจะอยู่ในช่วงผู้ใหญ่ซึ่งคิดเป็น ร้อยละ 64.49 ของตัวอย่างทั้งหมด รองลงมาเป็นช่วงวัยรุ่นคิดเป็น ร้อยละ 24.62 ของตัวอย่าง ส่วนวัยชราที่มีสัดส่วนที่น้อยที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 10.87 ของตัวอย่างทั้งหมด ในประเด็นด้านจำนวนผู้ร่วมเดินทาง ส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวเพศชายจะนิยมเดินท่องเที่ยวคนเดียวเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 55.51 ของตัวอย่างทั้งหมด รองลงมาเป็นการเดินทางแบบคู่ คิดเป็น ร้อยละ 33.41 ของตัวอย่างทั้งหมด ส่วนการเดินทางท่องเที่ยวคนเดียวเป็นกลุ่มมีสัดส่วนน้อยที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 11.07 ของตัวอย่างทั้งหมด และในประเด็นด้านเชื้อชาติส่วนใหญ่จะเป็นนักท่องเที่ยวชาวตะวันตกคิดเป็น ร้อยละ 75.36 ของตัวอย่างทั้งหมด รองลงมาเป็นนักท่องเที่ยวชาวเอเชียตะวันออก คิดเป็นร้อยละ 19.24 และนักท่องเที่ยวชาวแอฟริกาเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่พบเจอน้อยที่สุด โดยมีสัดส่วนคิดเป็น ร้อยละ 1.36 ของตัวอย่างทั้งหมด

จากการลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลรูปแบบเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเพศชายในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์โดยรวม แสดงให้เห็นว่า รูปแบบการเดินทางจะกระจุกตัวอยู่ตามสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญต่างๆที่กระจายอยู่ภายในพื้นที่ เช่น บริเวณหน้าวัดพระแก้ว อีกทั้งยังมีการเชื่อมต่อของเส้นทางการเดิน เช่น บริเวณถนนราชดำเนินทำการเชื่อมต่อพื้นที่ถนนข้าวสารและพื้นที่รอบๆเสาชิงช้า รูปแบบการเดินทางจะเน้นการเดินทางริมถนนสายรองเป็นหลัก อย่างไรก็ตามจะเห็นได้ว่า ในพื้นที่ที่เป็นถนนสายย่อย บริเวณซอยรามบุตรี บริเวณพื้นที่ชุมชนสามแพร่ง ต่างได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเพศชาย จุดที่น่าสนใจคือบริเวณถนนตรีเพชรที่ทำหน้าที่เชื่อมระหว่างพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 3 และพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 4 มีการขาดหายไปของเส้นทางการเดิน อาจเป็นเพราะบริเวณพื้นที่ดังกล่าวไม่มีสถานที่ท่องเที่ยวสำหรับดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ อีกทั้งส่วนใหญ่แก่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เข้ามาบริเวณพื้นที่ข้างเคียงจะมีจุดมุ่งหมายเพื่อมาวัดสุทัศนศาสดามากกว่า

สถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเพศชายที่เดินท่องเที่ยวมีความสนใจสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงเป็นหลัก รองลงมาเป็นสถานที่ท่องเที่ยวจำพวกร้านค้าร้านขาย เช่น ร้านค้าบริเวณชุมชนสามแพร่ง ร้านค้าบริเวณถนนข้าวสาร แต่ไม่ค่อยให้ความสนใจกับร้านค้าบริเวณถนนมหาธาตุ ท่าพระจันทร์ พื้นที่นันทนาการที่ได้รับความสนใจส่วนใหญ่จะเป็นพื้นที่นันทนาการที่ไม่มีรั้วรอบขอบชิด เช่น สนามหลวง สวนนาคราภิรมย์ เป็นต้น แต่กลับเมินเฉยกับพื้นที่นันทนาการที่มีรั้วรอบขอบชิด เช่น สวนสราญรมย์ สวนรมณีนาถ เป็นต้น

แผนที่แสดงเส้นทางการเดินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเพศหญิงภายในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์

<p>คำอธิบายสัญลักษณ์</p> <ul style="list-style-type: none"> — เส้นทางการเดิน ■ สถานที่ท่องเที่ยวหลัก ■ สถานที่ท่องเที่ยวรอง ■ พื้นที่นันทนาการ 		<p>0 500 1,000 meters</p> <p>ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>
--	--	---

แผนที่ 5 - 2 เส้นทางการเดินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเพศหญิงในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์

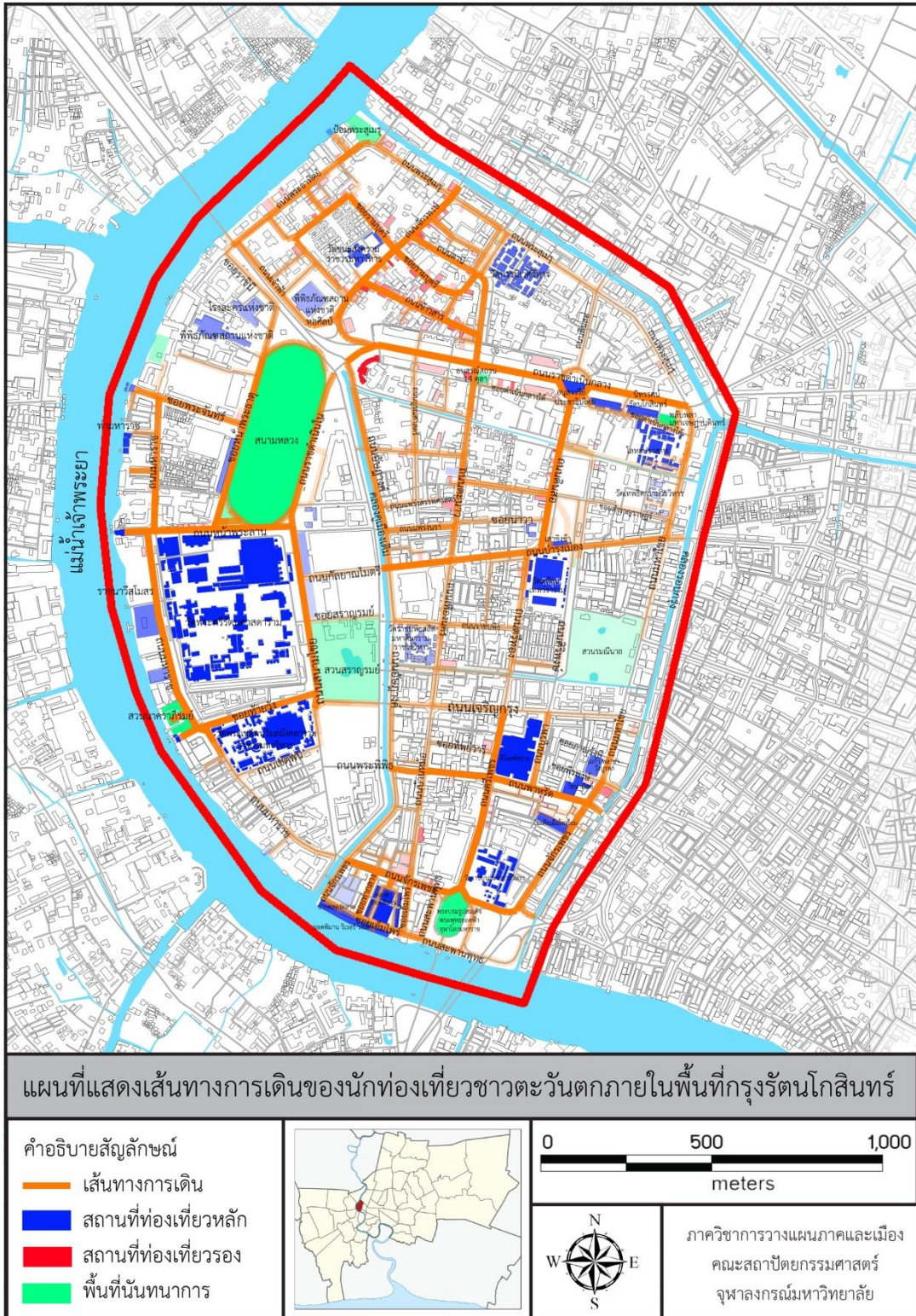
ที่มา : ผู้วิจัย

5.1.2 ผลการเก็บข้อมูลพฤติกรรมการเดินเพื่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเพศหญิง ภายในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ด้วยวิธีการเดินตาม

จากตัวอย่างทั้งหมดของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเพศหญิงที่เดินท่องเที่ยวภายในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ มีเวลาเฉลี่ยในการเดินอยู่ที่ 5.40 นาทีต่อการเดินทางในหนึ่งระยะ (Short trip) และมีระยะทางเฉลี่ยอยู่ที่ 277 เมตรต่อการเดินทาง ข้อมูลทางด้านประชากรศาสตร์ ช่วงอายุ ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างจะอยู่ในช่วงผู้ใหญ่ซึ่งคิดเป็น ร้อยละ 60.15 ของตัวอย่างทั้งหมด รองลงมาเป็นช่วงวัยรุ่นคิดเป็น ร้อยละ 34.74 ของตัวอย่าง ส่วนวัยชราที่มีสัดส่วนที่น้อยที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 5.09 ของตัวอย่างทั้งหมด ด้านจำนวนผู้ร่วมเดินทาง ส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวเพศหญิงจะนิยมเดินท่องเที่ยวเป็นคู่ คิดเป็น ร้อยละ 51.32 ของตัวอย่างทั้งหมด รองลงมาเป็นการเดินทางคนเดียว คิดเป็น ร้อยละ 34.45 ของตัวอย่างทั้งหมด และด้านเชื้อชาติส่วนใหญ่จะเป็นนักท่องเที่ยวชาวตะวันตกคิดเป็น ร้อยละ 76.19 ของตัวอย่างทั้งหมด รองลงมาเป็นนักท่องเที่ยวชาวตะวันออก คิดเป็น ร้อยละ 20.19 ของตัวอย่างทั้งหมด

จากการลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลรูปแบบเส้นทางการเดินท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเพศหญิงในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์โดยรวม แสดงให้เห็นว่า รูปแบบการเดินท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเพศหญิงนิยมเดินในเส้นทางหลักเป็นส่วนมาก ประกอบไปด้วยถนนสายหลักอย่าง ถนนราชดำเนิน และ ถนนสายรอง อย่างถนนมหาราช ถนนจักรพงษ์ ถนนดินสอ ถนนข้าวสาร เป็นต้น โดยเส้นทางการเดินที่มีการเชื่อมโยงจะเป็นการเชื่อมโยงระหว่างพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 2 (บางลำพู) และพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า) ส่วนพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 1 (สนามหลวง) ไม่ค่อยมีการเชื่อมต่อกับพื้นที่อื่นๆ อาจเป็นเพราะสถานท่องเที่ยวตั้งอยู่ใจกลางพื้นที่และการเชื่อมต่อกับพื้นที่รอบๆมีระยะทางในการเดินมากเกินไป เช่นเดียวกันกับพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ) เป็นอีกพื้นที่ที่ไม่มีการเชื่อมต่อกับพื้นที่รอบข้าง จะสังเกตได้ว่ารูปแบบการเดินมักจะหลีกเลี่ยงการเข้าถนนสายย่อย หรือ ตรอก ซอก ซอย และพื้นที่ที่มีบรรยากาศไม่เหมาะสมกับการเดิน อาจเป็นเพราะเหตุผลด้านความปลอดภัย

สถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเพศหญิงส่วนใหญ่จะเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง แต่ร้านค้าร้านขาย ก็เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวกลุ่มดังกล่าวได้ เช่น ร้านค้าร้านขายบริเวณถนนมหาราช ท่าพระจันทร์ ร้านค้าบริเวณถนนข้าวสาร ซอยรามบุตรี และพื้นที่รอบๆพื้นที่ดังกล่าว หรือแม้แต่ห้างสรรพสินค้าอย่าง ดิโอลสยาม ก็เป็นอีกสถานที่หนึ่งที่มีอิทธิพลต่อความสนใจของนักท่องเที่ยวกลุ่มดังกล่าว ในประเด็นของพื้นที่นันทนาการ พื้นที่ส่วนใหญ่ที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเพศหญิงจะเป็นพื้นที่ที่ไม่มีรั้วปิดล้อม และมีบรรยากาศที่ดี เช่น พื้นที่นันทนาการริมแม่น้ำเจ้าพระยา อย่าง สวนนาคราภิรมย์ และพื้นที่เปิดโล่งกว้าง อย่าง สนามหลวง เป็นต้น

แผนที่ 5 - 3 เส้นทางการเดินของนักท่องเที่ยวชาวตะวันตกในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์

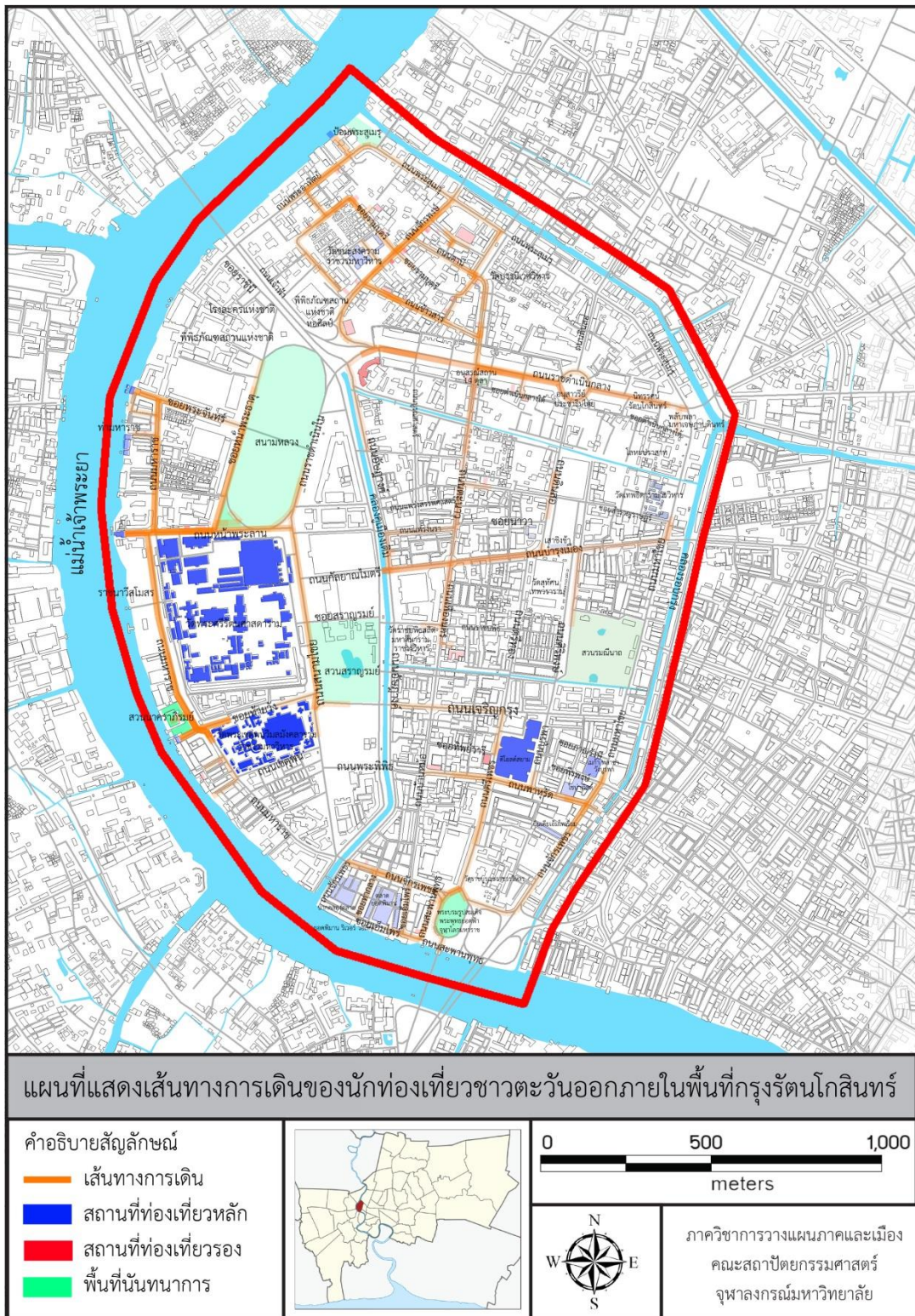
ที่มา : ผู้วิจัย

5.1.3 ผลการเก็บข้อมูลพฤติกรรมการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวตะวันตกภายในพื้นที่กรุงเทพมหานครด้วยวิธีการเดินตาม

เวลาเฉลี่ยในการเดินอยู่ที่ 5.70 นาทีต่อการเดินทางในหนึ่งระยะ (Short trip) และมีระยะทางเฉลี่ยอยู่ที่ 301.64 เมตรต่อการเดินทาง ข้อมูลทางด้านประชากรศาสตร์ ในประเด็นของเพศส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มที่มีการผสมกันของทั้งเพศชายและเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 57.55 ของตัวอย่างทั้งหมด รองลงมาเป็นกลุ่มที่มีเฉพาะเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 26.96 ของตัวอย่างทั้งหมด และกลุ่มที่มีเฉพาะเพศหญิงมีสัดส่วนที่น้อยที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 15.47 ของตัวอย่างทั้งหมด ช่วงอายุส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างจะอยู่ในช่วงผู้ใหญ่ซึ่งคิดเป็น ร้อยละ 68.16 ของตัวอย่างทั้งหมด รองลงมาเป็นช่วงวัยรุ่น คิดเป็น ร้อยละ 18.30 ของตัวอย่าง วัยชราที่มีสัดส่วนรองลงมา เป็นร้อยละ 8.16 ของตัวอย่างทั้งหมด ด้านจำนวนผู้ร่วมเดินทาง ส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวชาวตะวันตกจะนิยมเดินท่องเที่ยวเป็นคู่ เป็นร้อยละ 60.51 ของตัวอย่างทั้งหมด รองลงมาเป็นการเดินทางคนเดียว มีร้อยละ 21.76 ของตัวอย่างทั้งหมด

จากการลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลรูปแบบเส้นทางการเดินท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวตะวันตกในพื้นที่กรุงเทพมหานครโดยรวม แสดงให้เห็นว่า รูปแบบการเดินท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวตะวันตกมีการกระจายตัวของเส้นทางการเดินท่องเที่ยวทั่วทั้งพื้นที่กรุงเทพมหานคร อีกทั้งยังมีการกระจายตัวเข้าตามถนนในทุกๆลำดับศักดิ์ ไม่ว่าจะเป็นถนนสายหลักอย่างราชดำเนิน ถนนสายรองอย่างถนนพระอาทิตย์ และถนนสายย่อยหรือตรอก ซอก ซอยต่างๆ แต่จุดที่น่าสนใจคือ ในพื้นที่ย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ) นักท่องเที่ยวชาวตะวันตกกลับไม่นิยมเดินตามตอกซอกซอย อาจเป็นเพราะเป็นพื้นที่ที่ซอยมีลักษณะค่อนข้างตัน และมีถนนสายรองกระจายทั่วทั้งพื้นที่ ส่งผลให้นักท่องเที่ยวชาวตะวันตกเลือกที่จะเดินบริเวณถนนสายรองและสามารถทำการสำรวจ ตรอก ซอก ซอย จากการมองเข้าไปได้ ซึ่งทำให้ซอยขาดความน่าค้นหา และอีกพื้นที่ที่ขาดการเข้าถึงของนักท่องเที่ยวชาวตะวันตก คือ บริเวณพื้นที่ทางด้านทิศตะวันออกของพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 2 (บางลำพู) ทั้งๆที่ถนนราชดำเนินซึ่งเป็นถนนบริเวณใกล้เคียงได้รับความนิยมในการเดินท่องเที่ยวจากนักท่องเที่ยวชาวตะวันตกเป็นจำนวนมาก ซึ่งในประเด็นนี้อาจเป็นเพราะบริเวณพื้นที่ดังกล่าวไม่มีสถานที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติ อีกทั้งยังขาดจุดเชื่อมต่อกับพื้นที่ภายนอก อย่าง ท่าเรือ นักท่องเที่ยวชาวตะวันตกจึงไม่นิยมเข้ามาภายในพื้นที่บริเวณดังกล่าว

สถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวชาวตะวันตก ได้แก่ สถานที่ท่องเที่ยวทุกประเภท ไม่ว่าจะเป็นสถานที่ท่องเที่ยวหลักและมีชื่อเสียง สถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม สถานที่ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ สถานที่ท่องเที่ยวประเภทร้านค้า และพื้นที่นันทนาการ ต่างได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวชาวตะวันตกทั้งสิ้น

แผนที่ 5 - 4 เส้นทางการเดินของนักท่องเที่ยวชาวเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ออกในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์

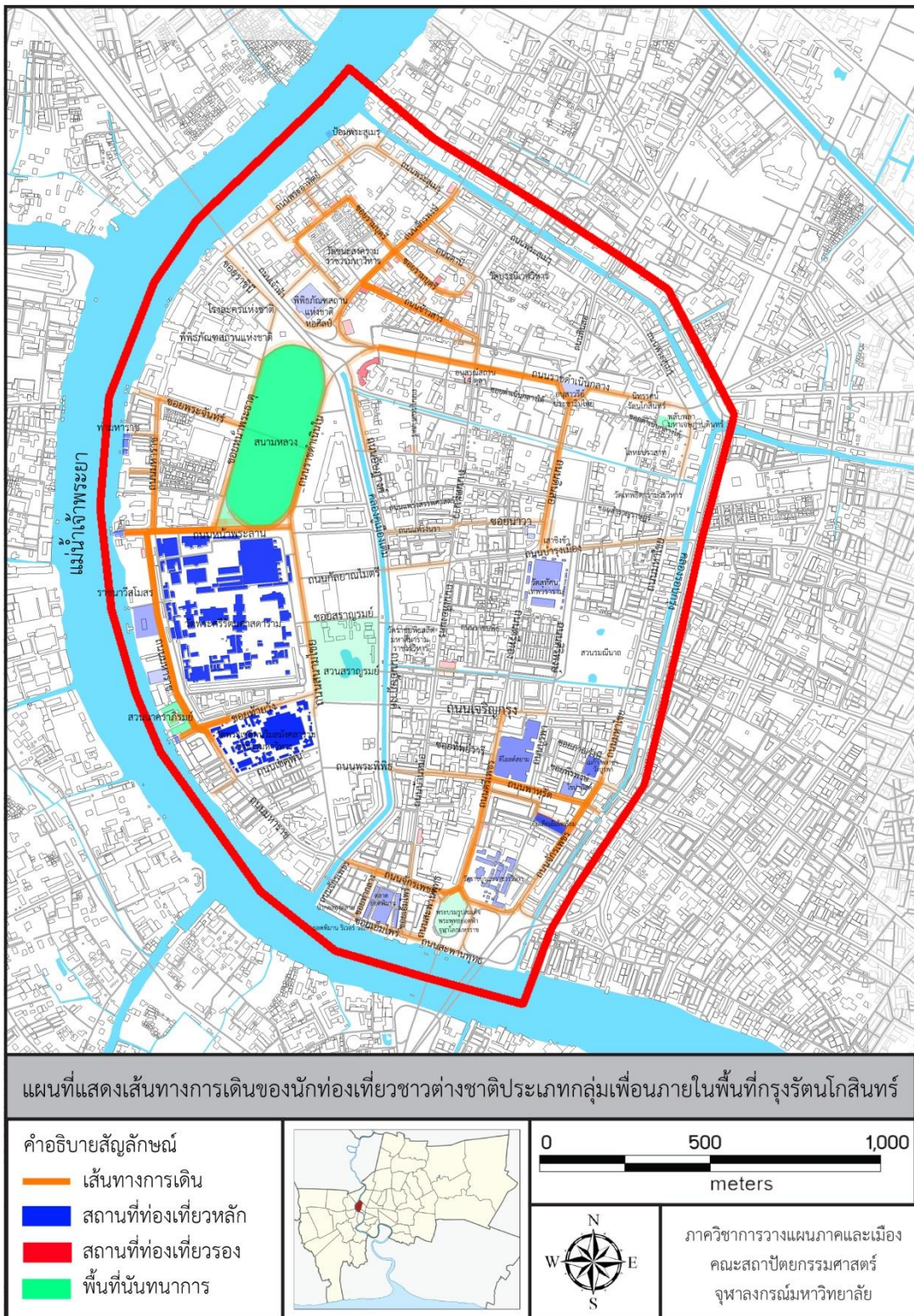
ที่มา : ผู้วิจัย

5.1.4 ผลการเก็บข้อมูลพฤติกรรมการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวตะวันออกภายในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ด้วยวิธีการเดินตาม

เวลาเฉลี่ยในการเดินอยู่ที่ 4.92 นาทีต่อการเดินทางในหนึ่งระยะ (Short trip) และมีระยะทางเฉลี่ยอยู่ที่ 241.48 เมตรต่อการเดินทาง ข้อมูลทางด้านประชากรศาสตร์ ในประเด็นของเพศส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มที่มีการผสมกันของทั้งเพศชายและเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 51.83 ของตัวอย่างทั้งหมด รองลงมาเป็นกลุ่มที่มีเฉพาะเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 30.21 ของตัวอย่างทั้งหมด และกลุ่มที่มีเฉพาะเพศหญิงมีสัดส่วนที่น้อยที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 17.94 ของตัวอย่างทั้งหมด ในประเด็นของช่วงอายุ ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างจะอยู่ในช่วงผู้ใหญ่ซึ่งคิดเป็น ร้อยละ 53.58 ของตัวอย่างทั้งหมด รองลงมาเป็นช่วงวัยรุ่นคิดเป็น ร้อยละ 33.58 ของตัวอย่าง สัดส่วนรองลงมาเป็นกลุ่มที่มีการผสมกันของหลายช่วงกลุ่มอายุ คิดเป็น ร้อยละ 9.35 ของตัวอย่างทั้งหมด ในประเด็นด้านจำนวนผู้ร่วมเดินทาง ส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวชาวตะวันออกจะนิยมเดินทางท่องเที่ยวเป็นคู่ คิดเป็นร้อยละ 55.18 ของตัวอย่างทั้งหมด รองลงมาเป็นการเดินทางเป็นกลุ่ม คิดเป็น ร้อยละ 29.63 ของตัวอย่างทั้งหมด ส่วนการเดินทางท่องเที่ยวคนเดียวมีสัดส่วนน้อยที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 15.18 ของตัวอย่างทั้งหมด

จากการลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลรูปแบบเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวตะวันออกในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์โดยรวม แสดงให้เห็นว่า รูปแบบการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวตะวันออกนิยมเดินทางท่องเที่ยวบริเวณถนนสายหลักและถนนสายรอง โดยเฉพาะถนนสายรองที่อยู่รอบๆสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ อีกทั้งยังมีพฤติกรรมที่ไม่เดินทางท่องเที่ยวในระยะทางไกลและไม่เดินทางท่องเที่ยวเชื่อมต่อระหว่างพื้นที่ย่อยต่างๆ อาจเป็นเพราะตามลักษณะพฤติกรรมโดยทั่วไปของชาวตะวันออกมักไม่นิยมใช้รูปแบบการเดินทางเพื่อการสัญจรอยู่แล้ว เส้นทางการเดินทางจึงมีความเข้มข้นเฉพาะบริเวณสถานที่ท่องเที่ยว ทั้งสถานที่ท่องเที่ยวหลักและสถานที่ท่องเที่ยวรองอย่าง ร้านค้า ร้านขายต่างๆ และพฤติกรรมที่น่าสนใจอีกประเด็นหนึ่งของนักท่องเที่ยวชาวตะวันออก คือ การหลีกเลี่ยงการเดินทางท่องเที่ยวบริเวณถนนสายย่อย หรือตรอก ซอก ซอย ต่างๆ ซึ่งจะเห็นได้ว่าทั้งพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 2 (บางลำพู) และพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า) ต่างเป็นพื้นที่ที่มีจุดเด่นด้านความน่าค้นหาของตรอก ซอก ซอย แต่กลับไม่ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวชาวตะวันออกเลย

สถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวชาวตะวันออก นิยมเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง และเป็นจุดเด่น ของพื้นที่ศึกษาย่อยต่างๆ เช่น วัดพระแก้ว ในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 1 ร้านค้า ร้านขาย ในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 2 หรือ ดิโอลด์สยาม ในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 4 เป็นต้น ในส่วนของสถานที่ท่องเที่ยวรองจะไม่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวกลุ่มดังกล่าวมากนัก

แผนที่ 5 - 5 เส้นทางการเดินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติกลุ่มเพื่อนในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์

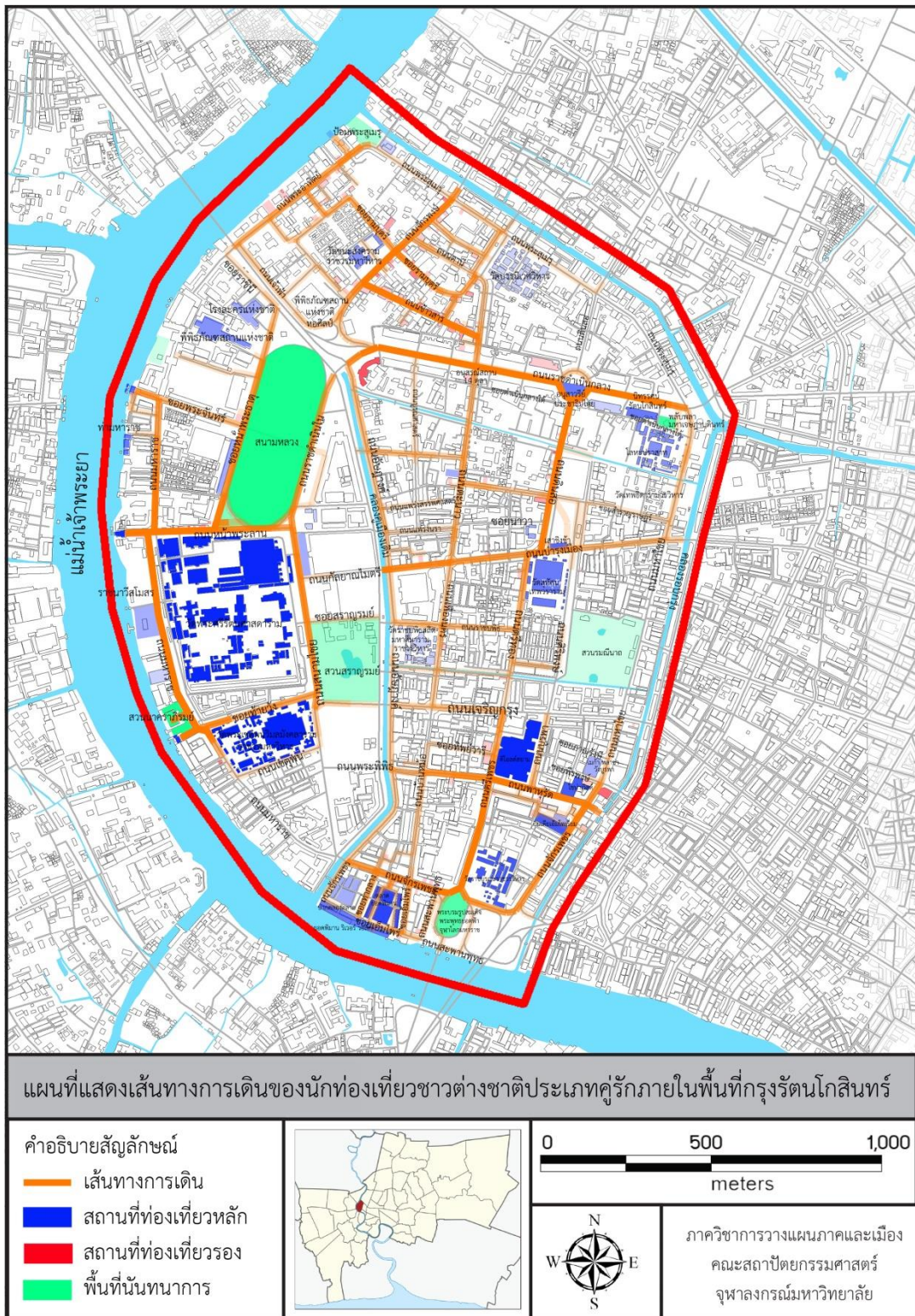
ที่มา : ผู้วิจัย

5.1.5 ผลการเก็บข้อมูลพฤติกรรมการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติประเภทกลุ่มเพื่อนภายในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ด้วยวิธีการเดินตาม

เวลาเฉลี่ยในการเดินอยู่ที่ 6.28 นาทีต่อการเดินทางในหนึ่งระยะ (Short trip) และมีระยะทางเฉลี่ยอยู่ที่ 335.79 เมตรต่อการเดินทาง ข้อมูลทางด้านประชากรศาสตร์ ในประเด็นของเพศส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มที่มีการผสมกันของทั้งเพศชายและเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 64.10 ของตัวอย่างทั้งหมด รองลงมาเป็นกลุ่มที่มีเฉพาะเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 21.30 ของตัวอย่างทั้งหมด และกลุ่มที่มีเฉพาะเพศหญิงมีสัดส่วนที่น้อยที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 14.58 ของตัวอย่างทั้งหมด ในประเด็นของช่วงอายุ ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างจะอยู่ในช่วงผู้ใหญ่ซึ่งคิดเป็น ร้อยละ 68.39 ของตัวอย่างทั้งหมด รองลงมาเป็นช่วงวัยรุ่นคิดเป็น ร้อยละ 25.03 ของตัวอย่าง ส่วนวัยชราที่มีสัดส่วนน้อยที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 6.59 ของตัวอย่างทั้งหมด และในประเด็นด้านเชื้อชาติส่วนใหญ่จะเป็นนักท่องเที่ยวชาวตะวันตกคิดเป็น ร้อยละ 74.52 ของตัวอย่างทั้งหมด รองลงมาเป็นนักท่องเที่ยวชาวตะวันออก คิดเป็นร้อยละ 25.10 ของตัวอย่างทั้งหมด

จากการลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลรูปแบบเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติประเภทกลุ่มเพื่อนในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์โดยรวม แสดงให้เห็นว่า รูปแบบการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติประเภทกลุ่มเพื่อนนิยมเดินทางท่องเที่ยวบริเวณกลุ่มถนนสายรองเป็นหลัก เช่น ถนนมหาราช ถนนดินสอ เป็นต้น ถนนสายหลักที่ได้รับการเลือกในการเดินทางเที่ยวมีเพียงช่วงถนนราชดำเนินเท่านั้น ถนนสายย่อยได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวต่างชาติประเภทกลุ่มเพื่อนเพียงบางส่วน เช่น บริเวณซอยรามบุตรี เป็นต้น แต่มีถนนสายย่อยในหลายพื้นที่ที่มีความน่าสนใจกลับไม่ได้รับรับความสนใจจากนักท่องเที่ยวกลุ่มดังกล่าว เช่น ตรอก ซอก ซอย ของชุมชนอย่าง บริเวณชุมชนสามแพ่ง หรือพื้นที่สินค้าเครื่องใช้ไฟฟ้าอย่าง บ้านหม้อ เป็นต้น อีกทั้งโดยรวมรูปแบบเส้นทางการเดินแต่ละเที่ยวมักมีเส้นทางที่มีระยะทางไม่มากนัก และมักไม่เดินเชื่อมต่อกันระหว่างพื้นที่ศึกษาย่อยแต่ละพื้นที่ ยกเว้น บริเวณพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 2 และพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 3

สถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวต่างชาติประเภทกลุ่มเพื่อน ให้ความสำคัญกับสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่มีชื่อเสียง โดยเฉพาะบริเวณพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 1 (สนามหลวง) แต่กลับไม่ให้ความสำคัญกับร้านค้า ร้านขาย มากนัก ยกเว้นบริเวณพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 2 (บางลำพู) อาจเป็นเพราะเป็นพื้นที่ค้าขายที่มีชื่อเสียงของพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ ในขณะที่เดียวกันพื้นที่นันทนาการก็ไม่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวกลุ่มดังกล่าวเช่นกัน ยกเว้น บริเวณพื้นที่สนามหลวง ซึ่งอาจเป็นผลมาจากมีที่ตั้งอยู่ใกล้กับวัดพระแก้ว ซึ่งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวประเภทกลุ่มเพื่อนให้ความสนใจมาก

แผนที่ 5 - 6 เส้นทางการเดินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติคูร์ักในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์

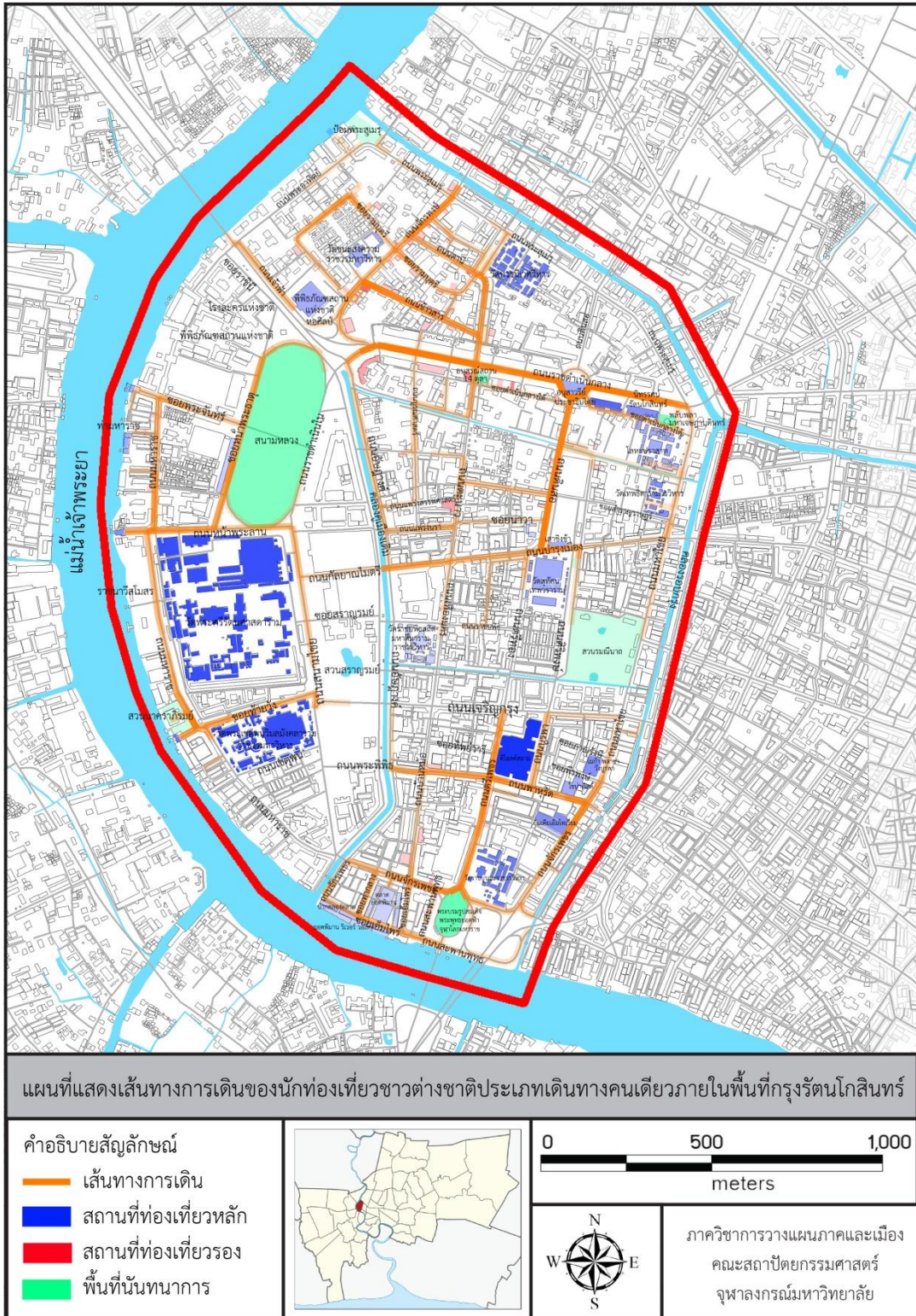
ที่มา : ผู้วิจัย

5.1.6 ผลการเก็บข้อมูลพฤติกรรมการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติประเภทคู่รัก ภายในพื้นที่กรุงเทพมหานครด้วยวิธีการเดินตาม

เวลาเฉลี่ยในการเดินอยู่ที่ 5.50 นาทีต่อการเดินทางในหนึ่งระยะ (Short trip) และมีระยะทางเฉลี่ยอยู่ที่ 295.31 เมตรต่อการเดินทาง ข้อมูลทางด้านประชากรศาสตร์ ในประเด็นของช่วงอายุ ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างจะอยู่ในช่วงผู้ใหญ่ซึ่งคิดเป็น ร้อยละ 79.01 ของตัวอย่างทั้งหมด รองลงมา เป็นช่วงวัยรุ่นคิดเป็น ร้อยละ 12.53 ของตัวอย่าง ส่วนวัยชรา มีสัดส่วนน้อยที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 8.44 ของตัวอย่างทั้งหมด และในประเด็นด้านเชื้อชาติส่วนใหญ่จะเป็นนักท่องเที่ยวชาวตะวันตกคิดเป็น ร้อยละ 85.41 ของตัวอย่างทั้งหมด รองลงมา เป็นนักท่องเที่ยวชาวตะวันออก คิดเป็น ร้อยละ 14.22 ของตัวอย่างทั้งหมด

จากการลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลรูปแบบเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติประเภทคู่รักในพื้นที่กรุงเทพมหานครโดยรวม แสดงให้เห็นว่า รูปแบบการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติประเภทคู่รัก มีการกระจายเส้นทางการเดินทั่วทั้งพื้นที่กรุงเทพมหานคร อีกทั้งยังแทรกซึมไปในทุกๆลำดับศักดิ์ถนน โดยเฉพาะถนนสายรองและถนนสายย่อยหรือตรอก ซอก ซอย ต่างๆ รูปแบบเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะมีระยะทางในการเดินแต่ละเที่ยวค่อนข้างไกล ส่งผลให้เกิดการเชื่อมโยงกันของเส้นทางการเดินระหว่างพื้นที่ศึกษาย่อยต่างๆ ประเด็นสำคัญคือ ความสนใจในการเดินเข้าไปในบริเวณถนนสายย่อย มีอัตราส่วนที่มากที่สุดในทุกกลุ่มนักท่องเที่ยวของงานวิจัย ถึงแม้ว่าโดยรวมร่องรอยเส้นทางการเดินจะกระจายรอบๆพื้นที่กรุงเทพมหานคร แต่หากพิจารณาตามพื้นที่ศึกษาย่อย บริเวณทางด้านทิศตะวันออกของพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 2 (บางลำพู) ยังคงเป็นพื้นที่ที่ไม่ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติประเภทคู่รักเช่นเดียวกันกับกลุ่มนักท่องเที่ยวอื่นๆ อาจเป็นเพราะที่ตั้งที่อยู่ห่างไกลจากจุดเปลี่ยนถ่ายการสัญจร อีกทั้งยังขาดสถานที่ท่องเที่ยวที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้

สถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติประเภทคู่รัก นักท่องเที่ยวในกลุ่มดังกล่าวได้ให้ความสนใจกับสถานที่ท่องเที่ยวทุกๆประเภทภายในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ไม่ว่าจะเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีความสำคัญและมีชื่อเสียง สถานที่ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ หรือแม้แต่ห้างสรรพสินค้า ส่วนร้านค้า ร้านขาย นักท่องเที่ยวกลุ่มดังกล่าวจะให้ความสนใจเฉพาะร้านค้าบริเวณพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 2 (บางลำพู) เพียงพื้นที่เดียว ถึงแม้ว่าจะมีรูปแบบเส้นทางการเดินเข้าตามตรอก ซอก ซอยต่างๆ ซึ่งถือได้ว่าสามารถเข้าถึงพื้นที่ที่เป็นแหล่งร้านค้า ร้านอาหารชุมชน แต่กลับไม่สามารถดึงดูดให้กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติประเภทคู่รักหยุดแวะได้ ส่วนใหญ่จึงกลายเป็นการเดินทางผ่านไปเท่านั้น

แผนที่ 5 - 7 เส้นทางการเดินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเดินทางคนเดียวในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์

ที่มา : ผู้วิจัย

5.1.7 ผลการเก็บข้อมูลพฤติกรรมการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติประเภทเดินทางคนเดียวภายในพื้นที่กรุงเทพมหานครด้วยวิธีการเดินตาม

จากตัวอย่างทั้งหมดของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติประเภทเดินทางคนเดียวที่เดินท่องเที่ยวภายในพื้นที่กรุงเทพมหานคร มีเวลาเฉลี่ยในการเดินอยู่ที่ 5.01 นาทีต่อการเดินทางในหนึ่งระยะ (Short trip) และมีระยะทางเฉลี่ยอยู่ที่ 271.26 เมตรต่อการเดินทาง ข้อมูลทางด้านประชากรศาสตร์ในประเด็นของเพศ เพศชายมีสัดส่วนมากกว่าเพศหญิงโดย คิดเป็นร้อยละ 73.87 ของตัวอย่างทั้งหมด โดยเพศหญิงมีสัดส่วนเพียงร้อยละ 26.12 ของตัวอย่างทั้งหมด ในประเด็นของช่วงอายุ ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างจะอยู่ในช่วงผู้ใหญ่ซึ่งคิดเป็น ร้อยละ 67.11 ของตัวอย่างทั้งหมด รองลงมาเป็นช่วงวัยรุ่นคิดเป็น ร้อยละ 22.07 ของตัวอย่าง ส่วนวัยชราที่มีสัดส่วนน้อยที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 10.80 ของตัวอย่างทั้งหมด และในประเด็นด้านเชื้อชาติส่วนใหญ่จะเป็นนักท่องเที่ยวชาวตะวันตกคิดเป็น ร้อยละ 78.88 ของตัวอย่างทั้งหมด รองลงมาเป็นนักท่องเที่ยวชาวตะวันออก คิดเป็นร้อยละ 17.85 ของตัวอย่างทั้งหมด และสุดท้ายเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวแอฟริกาที่มีสัดส่วนคิดเป็น ร้อยละ 3.26 ของตัวอย่างทั้งหมด

จากการลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลรูปแบบเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติประเภทเดินทางคนเดียวในพื้นที่กรุงเทพมหานครโดยรวม แสดงให้เห็นว่า รูปแบบการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติประเภทเดินทางคนเดียว นิยมเลือกเดินทางท่องเที่ยวบริเวณถนนสายรอง การเดินในแต่ละเที่ยวส่วนใหญ่จะใช้เวลาไม่มาก และมักแวะชมร้านค้า ร้านขาย ริมถนน รูปแบบการเดินทางมีการเชื่อมต่อกันระหว่างพื้นที่ศึกษาย่อยต่างๆ ยกเว้นพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ) ประเด็นที่น่าสนใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติประเภทเดินทางคนเดียว คือ พฤติกรรมการหลีกเลี่ยงการเดินทางท่องเที่ยวในบริเวณถนนสายย่อย หรือ ตรอก ซอก ซอย ยกเว้นพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า) บริเวณพื้นที่ดังกล่าวกลับได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวกลุ่มดังกล่าว ซึ่งสามารถสังเกตได้จากร่องรอยเส้นทางการเดินตามตรอก ซอก ซอย บริเวณพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า) ที่ปรากฏอยู่ในแผนที่ ซึ่งจะอยู่บริเวณชุมชนสามแพร่ง

สถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติประเภทเดินทางคนเดียว ได้แก่ สถานที่ท่องเที่ยวที่มีความสำคัญเช่นเดียวกับนักท่องเที่ยวกลุ่มอื่นๆ แต่ในขณะเดียวกัน สถานที่ท่องเที่ยวประเภทห้างสรรพสินค้าอย่าง ดิโอลด์สยาม กลับได้รับความสนใจเช่นเดียวกันกับสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงอย่างวัดพระแก้ว อาจเป็นเพราะเป็นสถานที่ที่มีร้านค้าที่เป็นที่รู้จักของชาวต่างชาติ ซึ่งกลุ่มที่เดินทางคนเดียวมักต้องการความปลอดภัยในการเดินทาง จึงอาจเป็นตัวเลือกที่ดีที่จะแวะสถานที่ดังกล่าว แต่อย่างไรก็ตาม ร้านค้า ร้านขาย อื่นๆตามริมถนนหรือร้านค้าเก่าแก่ของไทย ก็ยังคงได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ พื้นที่นันทนาการบางพื้นที่ เช่น สนามหลวง และ ลาน

พระบรมรูปสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ได้รับความสนใจเป็นอย่างมากจากกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติประเภทเดินทางคนเดียว

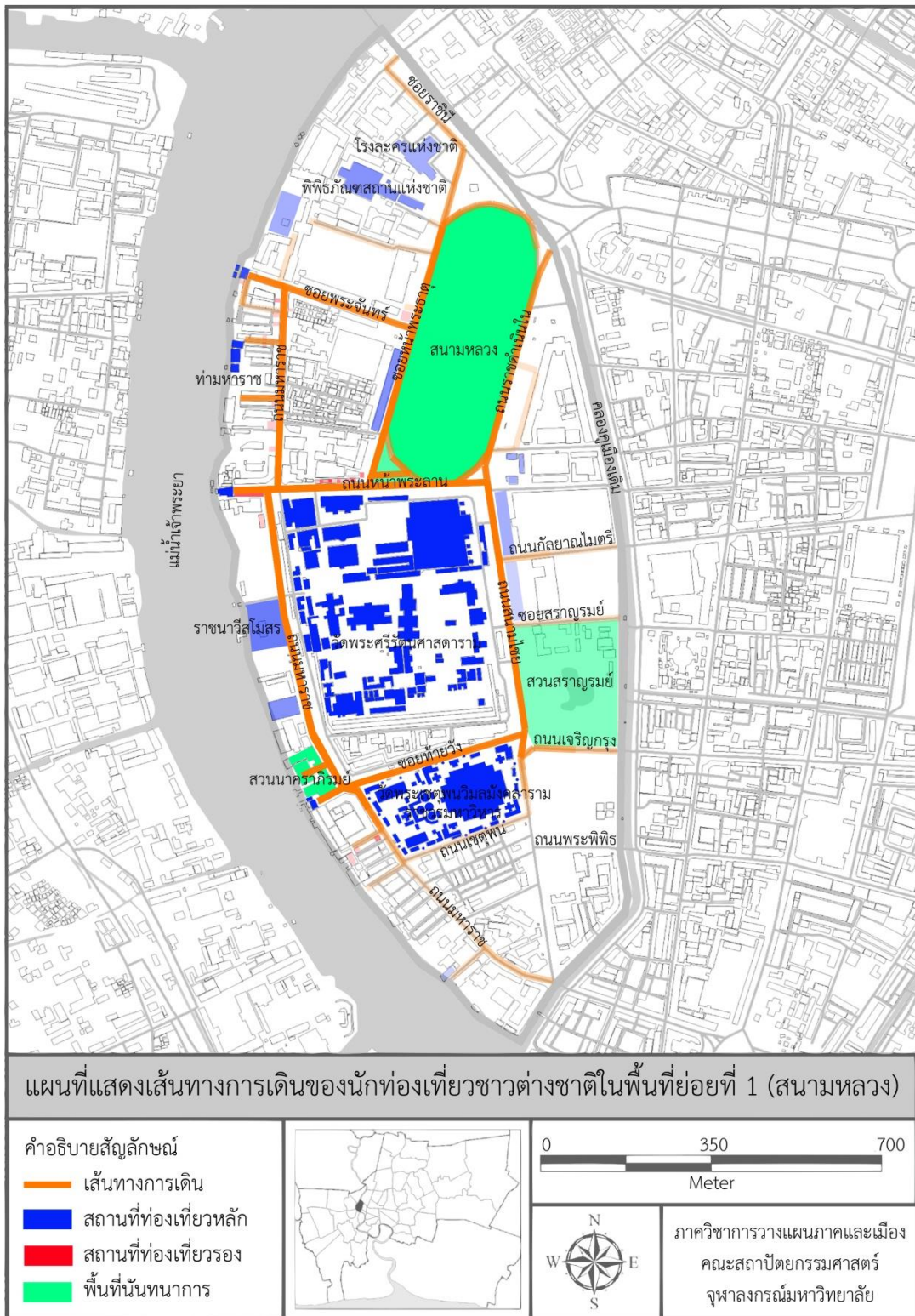
จากผลการเก็บข้อมูลพฤติกรรมเพื่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติภายในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ด้วยวิธีการเดินตามจำแนกตามประเภทนักท่องเที่ยว แสดงให้เห็นถึงลักษณะพฤติกรรมหลายอย่างของกลุ่มนักท่องเที่ยวในแต่ละประเภท โดยหากมองจากประเด็นด้านพฤติกรรม เช่น พฤติกรรมการเลือกเดินเฉพาะถนนสายรอง, พฤติกรรมการหลีกเลี่ยงการเดินในถนนสายย่อย หรือ ตรอก ซอก ซอย, พฤติกรรมการหลีกเลี่ยงการแวะอุดหนุนร้านค้า ร้านขาย ที่เป็นร้านชุมชน หรือร้านเล็กๆของคนไทย เป็นต้น แต่หากมองจากประเด็นด้านกายภาพ เช่น บริเวณทางด้านทิศตะวันออกของพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 2 (บางลำพู) ที่ซึ่งมีที่ตั้งอยู่ห่างไกลจากแหล่งเปลี่ยนถ่ายการเดินทาง และขาดสถานที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติ จึงกลายเป็นพื้นที่ที่มั่วสุม ที่ขาดความสนใจจากนักท่องเที่ยวต่างชาติ, บริเวณทางด้านทิศใต้ของพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 1 (สนามหลวง) ซึ่งในขณะลงเก็บข้อมูลมีการก่อสร้าง ปรับปรุง พื้นผิวถนน ซึ่งส่งผลต่อบรรยากาศและความสามารถในการเดินเท้า ซึ่งจะเห็นได้ว่าพื้นที่ดังกล่าวถึงแม้ว่าจะมีสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงอย่าง มิวเซียมสยาม แต่ในงานวิจัยกลับไม่มีการปรากฏตัวของนักท่องเที่ยวต่างชาติในบริเวณพื้นที่ดังกล่าวเลย และบริเวณถนนตรีทอง ซึ่งเป็นจุดเชื่อมต่อระหว่างพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า) และพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ) แต่กลับไม่ได้รับความนิยมในการเลือกเดินในพื้นที่ดังกล่าว โดยประเด็นเหล่านี้สามารถนำไปประยุกต์และปรับใช้กับการพัฒนาการท่องเที่ยวต่อไป

5.2 ลักษณะเฉพาะเชิงการท่องเที่ยวของพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ในแต่ละพื้นที่ศึกษาย่อย

จากผลการสำรวจข้างต้นเป็นการสรุปผลโดยภาพรวมของนักท่องเที่ยวประเภทต่างๆ จำแนกตามประเภทของนักท่องเที่ยว ซึ่งในบทความส่วนต่อไปจะเป็นการแจกแจงรายละเอียดของพฤติกรรมการเดินเพื่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติประเภทต่างๆ ต่อพื้นที่ศึกษาย่อยแต่ละพื้นที่ โดยมีรายละเอียดของผลการเก็บข้อมูลดังต่อไปนี้

5.2.1 ผลการเก็บข้อมูลพฤติกรรมการเดินเพื่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ภายในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ด้วยวิธีการเดินตาม ในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 1 (สนามหลวง)

ศึกษาย่อยที่ 1 (สนามหลวง) บรรยากาศของพื้นที่ประกอบไปด้วยสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง เช่น วัดพระศรีรัตนศาสดาราม (วัดพระแก้ว), วัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามราชวรมหาวิหาร (วัดโพธิ์), ท้ามาหาราช เป็นต้น และส่วนใหญ่เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีขนาดใหญ่ มีการเชื่อมต่อของระบบการคมนาคมหลากหลายเส้นทางและหลากหลายรูปแบบ ทั้งการคมนาคมทางบกและทางน้ำ ซึ่งจากการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการเดิน จากการเก็บข้อมูลรูปแบบเส้นทางการเดินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติทั้งหมดภายในพื้นที่ย่อยที่ 1 (สนามหลวง) ในช่วงวันที่ 17 ตุลาคม พ.ศ. 2558 – 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2558 ซึ่งแบ่งวันในการเก็บข้อมูลเป็นในช่วงวันหยุด และ วันธรรมดา อย่างสลับเท่าๆกัน และเริ่มเก็บข้อมูลจากช่วงเวลา 8.00 น. – 18.00 น. ได้ผลการเก็บข้อมูลดังนี้

แผนที่ 5 - 8 เส้นทางการเดินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติทั้งหมดในพื้นที่ย่อยที่ 1 (สนามหลวง)

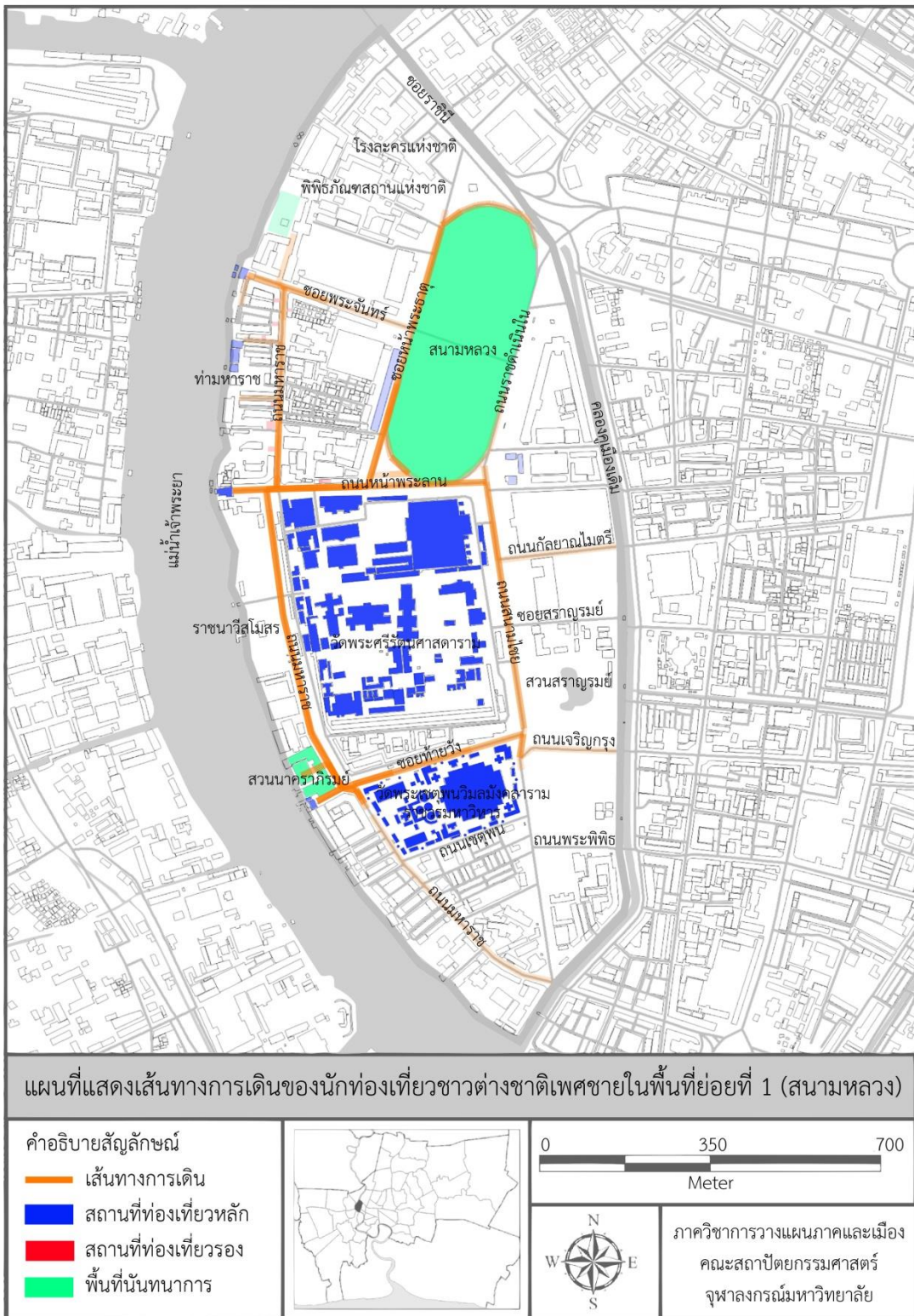
ที่มา : ผู้วิจัย

5.2.1.1 เส้นทางเดินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติทั้งหมดในพื้นที่ย่อยที่ 1 (สนามหลวง)

จากตัวอย่างทั้งหมดที่สามารถเก็บได้ 343 ตัวอย่าง ซึ่งเฉลี่ยจะสามารถเก็บข้อมูลตัวอย่างได้ 8 ตัวอย่างต่อชั่วโมง โดยไม่มีความแตกต่างกันในช่วงวันหยุดและวันธรรมดา รวมถึงในเรื่องเวลาภายในพื้นที่ที่ 1 สามารถเก็บข้อมูลของตัวอย่างได้ตั้งแต่เริ่มต้น 8.00 ไปถึง 18.00 ได้ตลอดทั้งวัน โดยเวลาเฉลี่ยในการเดินจะอยู่ที่ 5.49 นาทีต่อการเดินทางในหนึ่งระยะ (Short trip) และมีระยะทางเฉลี่ยอยู่ที่ 296.71 เมตรต่อการเดินทาง ข้อมูลทางด้านประชากรศาสตร์ ตัวอย่างส่วนใหญ่จะเป็นการเดินทางผสมกับระหว่างเพศหญิงและเพศชาย (67.44%) รองลงมาเป็นการเดินทางคนเดียวหรือเป็นกลุ่มของเพศชาย (20.99%) และสุดท้ายเป็นการเดินทางคนเดียวหรือเป็นกลุ่มของเพศหญิง (11.37%) ซึ่งส่วนมากจะมีช่วงอายุอยู่ในช่วงวัยผู้ใหญ่ (75.80%) รองลงมาเป็นวัยรุ่น (9.91%) และสุดท้ายเป็นวัยชรา (6.12%) นิยมเดินทางท่องเที่ยวเป็นคู่มากที่สุด (61.81%) รองลงมาคือการเดินทางท่องเที่ยวเป็นกลุ่มแบบไม่มีเด็ก (19.53%) และการเดินทางท่องเที่ยวแบบคนเดียว (12.83) สุดท้ายคือการเดินทางท่องเที่ยวเป็นกลุ่มแบบมีเด็ก (5.83%) ในด้านเชื้อชาติตัวอย่างส่วนใหญ่จะเป็นชาวตะวันตก (79.30%) รองลงมาเป็นชาวเอเชียตะวันออก (16.33%) และมีชาวเอเชียใต้ (2.33%) เอเชียตะวันตกเฉียงใต้ (0.29%) และแอฟริกา (1.75%) มีจำนวนน้อยมากที่เข้ามาภายในพื้นที่ศึกษา

จากแผนที่แสดงผลการเก็บข้อมูลเส้นทางเดินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติทั้งหมดในพื้นที่ย่อยที่ 1 (สนามหลวง) แสดงให้เห็นว่า เส้นทางท่องเที่ยวสายหลักที่ได้รับความนิยมในการเดิน ได้แก่ ถนนมหาธาตุตั้งแต่ช่วงท่าพระจันทร์ถึงวัดโพธิ์ เนื่องจากเป็นเส้นทางเชื่อมต่อระหว่างสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง รวมถึงบรรยากาศในการเดินที่มีความร่มรื่นจากต้นไม้ใหญ่ ถนนหน้าพระลาน ถนนสนามไชย ซอยท้ายวัง และซอยหน้าพระธาตุ เส้นทางท่องเที่ยวสายรอง ได้แก่ ซอยราชินี ช่วงเชื่อมต่อกับพื้นที่ย่อยบางลำพู ถนนกัลยาณไมตรี ช่วงเชื่อมต่อกับถนนบำรุงเมืองในพื้นที่ย่อยเสาชิงช้า และถนนเจริญกรุง ช่วงเชื่อมต่อกับพื้นที่ย่อยสะพานพุทธ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการเดินทางต่อเนื่องไปยังพื้นที่อื่นๆ และในช่วงทางด้านทิศใต้ของพื้นที่ ไม่ค่อยได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวต่างชาติ โดยส่วนใหญ่จะทำการเดินไปถึงช่วงวัดโพธิ์และไปจบการเดินทางในพื้นที่บริเวณดังกล่าว

สถานที่ที่ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในพื้นที่ศึกษาย่อยสนามหลวง ส่วนใหญ่จะเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง อาทิ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม (วัดพระแก้ว), วัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามราชวรมหาวิหาร (วัดโพธิ์) ท่ามหาราช รองลงมาเป็นสถานที่เปิดโล่งสาธารณะอย่างสนามหลวง สวนนาคราภิรมย์ สวนสราญรมย์ หรือแม้กระทั่งสวนหย่อมเกาะกลางถนนหน้าวัดพระแก้ว ก็เป็นอีกสถานที่หนึ่งที่ได้รับความสนใจ หยุดแวะชม แวะพัก ภายในพื้นที่ศึกษา

แผนที่ 5 - 9 เส้นทางการเดินของนักท่องเที่ยวต่างชาติเพศชายในพื้นที่ย่อยที่ 1 (สนามหลวง)

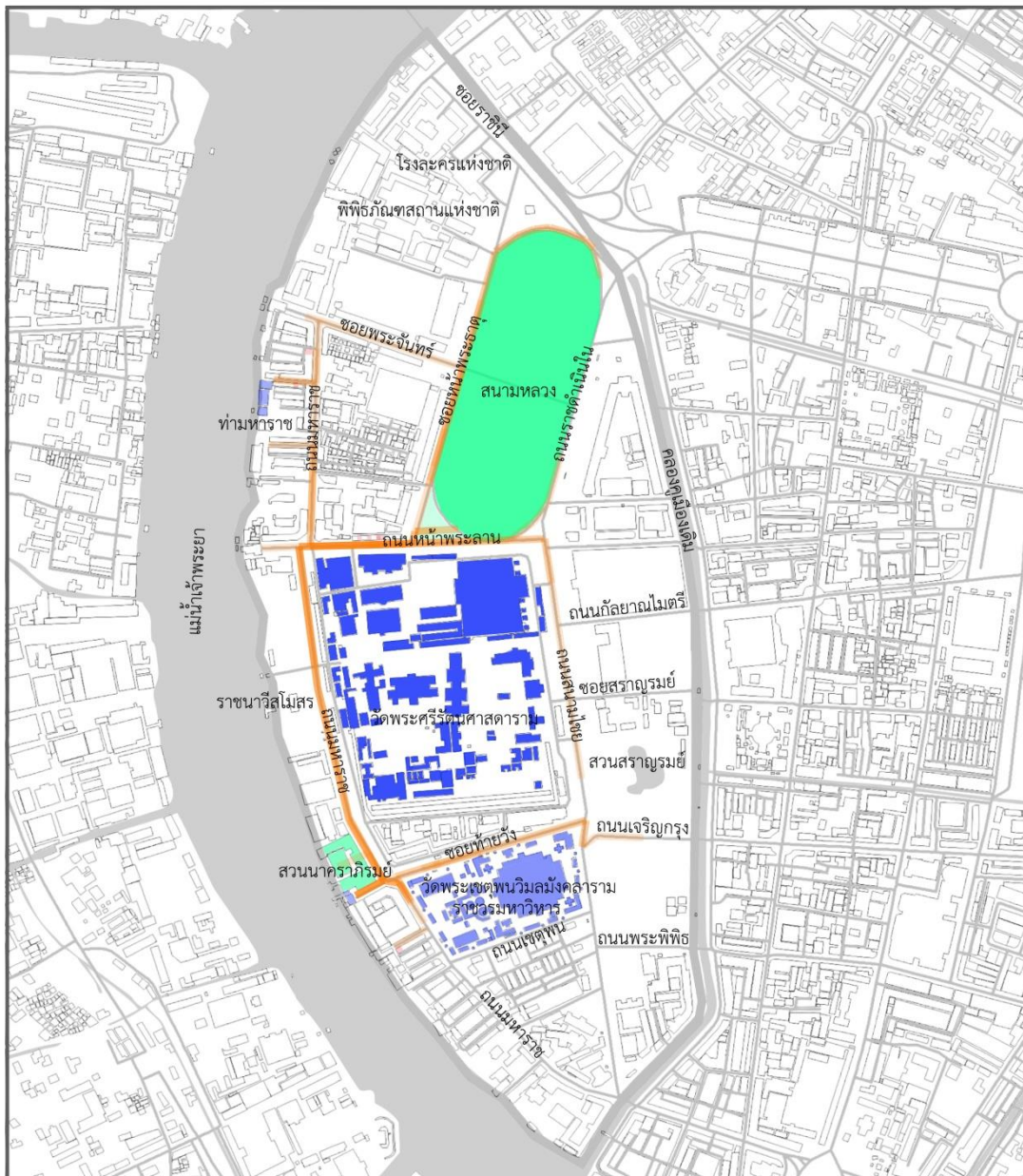
ที่มา : ผู้วิจัย

5.2.1.2 เส้นทางเดินของนักท่องเที่ยวต่างชาติเพศชายในพื้นที่ย่อยที่ 1 (สนามหลวง) จากตัวอย่างทั้งหมดที่สามารถเก็บได้ 343 ตัวอย่าง และได้ตัวอย่างที่เป็นเพศชาย 72 ตัวอย่าง โดยเวลาเฉลี่ยในการเดินจะอยู่ที่ 5.28 นาทีต่อการเดินทางในหนึ่งระยะ (Short trip) และมีระยะทางเฉลี่ยอยู่ที่ 267.50 เมตรต่อการเดินทาง ข้อมูลทางด้านประชากรศาสตร์ ในประเด็นของช่วงอายุ ส่วนมากจะมีช่วงอายุอยู่ในช่วงวัยผู้ใหญ่ (76.39%) รองลงมาเป็นวัยรุ่น (15.28%) และสุดท้ายเป็นวัยชรา (8.33%) นิยมเดินทางเป็นคู่และเดินทางคนเดียว (44.44%) รองลงมาคือการเดินทางเป็นกลุ่มแบบไม่มีเด็ก (11.11%) ในด้านเชื้อชาติตัวอย่างส่วนใหญ่จะเป็นชาวตะวันตก (73.61%) รองลงมาเป็นชาวเอเชียตะวันออก (23.61%) และมีชาวเอเชียใต้ (1.39%) และสุดท้ายแอฟริกา (1.39%)

จากแผนที่แสดงผลการเก็บข้อมูลเส้นทางเดินของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เป็นเพศชายในพื้นที่ย่อยที่ 1 (สนามหลวง) แสดงให้เห็นว่า เส้นทางทางท่องเที่ยวสายหลักที่ได้รับความนิยมในการเดิน ได้แก่ ถนนมหาราชตั้งแต่ช่วงวัดพระแก้วถึงวัดโพธิ์ รวมถึงถนนหน้าพระลาน ช่วงจากท่าช้างถึงหน้าวัดพระแก้ว และซอยท้ายวังช่วงจากท่าเตียนถึงหน้าวัดโพธิ์ เส้นทางทางท่องเที่ยวสายรอง ได้แก่ ถนนสนามไชย ซอยท้ายวังช่วงหน้าวัดโพธิ์ถึงสวนสราญรมย์ รวมถึงถนนมหาราชช่วงท่าพระจันทร์ถึงท่าช้าง และในช่วงทางด้านทิศใต้ของพื้นที่ ไม่ค่อยได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวต่างชาติเพศชาย มีการใช้เส้นทางที่ใช้เดินออกไปสู่พื้นที่อื่นๆอยู่บ้างเล็กน้อย

สถานที่ที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวต่างชาติเพศชายในพื้นที่ศึกษาย่อย สนามหลวง ส่วนใหญ่จะเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง อาทิ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม (วัดพระแก้ว), วัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามราชวรมหาวิหาร (วัดโพธิ์) รวมถึงสถานที่เปิดโล่งขนาดใหญ่สาธารณะอย่าง สนามหลวง แต่ไม่มีความสนใจสถานที่เปิดโล่งขนาดเล็ก อาทิ สวนหย่อมบริเวณหน้าวัดพระแก้ว และให้ความสนใจน้อยกว่าสวนที่มีขอบเขตชัดเจน ได้แก่ สวนนาคราภิรมย์ สวนสราญรมย์

กิจกรรมที่เกิดขึ้นระหว่างการเดิน เนื่องจากลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 1 เป็นพื้นที่ที่มีสถานที่ท่องเที่ยวขนาดใหญ่ และมีระยะทางที่ค่อนข้างไกล ทำให้มีการแวะพักเหนื่อย ชี้น้ำแก้กระหาย ในหลายๆตัวอย่าง รวมถึงมีการสอบถามข้อมูลกับรถแท็กซี่ รถตุ๊กตุ๊ก แต่ค่อนข้างเป็นรูปแบบการเดินทางที่มีจุดหมายปลายทางที่ชัดเจน ส่งผลให้ตัวอย่างจะมีความเร็วในการเดินสูงในพื้นที่ศึกษา

แผนที่แสดงเส้นทางการเดินของนักท่องเที่ยวต่างชาติเพศหญิงในพื้นที่ย่อยที่ 1 (สนามหลวง)

แผนที่ 5 - 10 เส้นทางการเดินของนักท่องเที่ยวต่างชาติเพศหญิงในพื้นที่ย่อยที่ 1 (สนามหลวง)

ที่มา : ผู้วิจัย

5.2.1.3 เส้นทางเดินของนักท่องเที่ยวต่างชาติเพศหญิงในพื้นที่ย่อยที่ 1 (สนามหลวง) จากตัวอย่างทั้งหมดที่สามารถเก็บได้ 343 ตัวอย่าง และได้ตัวอย่างที่เป็นเพศหญิง 39 ตัวอย่าง โดยเวลาเฉลี่ยในการเดินจะอยู่ที่ 5.21 นาทีต่อการเดินทางในหนึ่งระยะ (Short trip) และมีระยะทางเฉลี่ยอยู่ที่ 265.90 เมตรต่อการเดินทาง ข้อมูลทางด้านประชากรศาสตร์ ในประเด็นของช่วงอายุ ส่วนใหญ่จะมีช่วงอายุอยู่ในช่วงวัยผู้ใหญ่ (87.18%) รองลงมาเป็นวัยรุ่น (12.82%) นิยมเดินทางเป็นคู่มากที่สุด (48.72%) รองลงมาเป็นเดินทางคนเดียว (30.77%) และสุดท้ายคือการเดินทางเป็นกลุ่มแบบไม่มีเด็ก (20.51%) ในด้านเชื้อชาติ ตัวอย่างส่วนใหญ่จะเป็นชาวตะวันตก (69.23%) รองลงมาเป็นชาวเอเชียตะวันออก (20.51%) และชาวแอฟริกา (7.69%) สุดท้ายชาวเอเชียใต้ (2.56%)

จากแผนที่แสดงผลการเก็บข้อมูลเส้นทางเดินของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เป็นเพศหญิงในพื้นที่ย่อยที่ 1 (สนามหลวง) แสดงให้เห็นว่า เส้นทางทางท่องเที่ยวสายหลักที่ได้รับความนิยมในการเดิน ได้แก่ ถนนมหาราชตั้งแต่ช่วงวัดพระแก้วถึงวัดโพธิ์ รวมถึงถนนหน้าพระลาน บริเวณด้านหน้าของวัดพระแก้ว เส้นทางท่องเที่ยวสายรอง ได้แก่ ซอยท้ายวังช่วงจากท่าเตียนถึงหน้าวัดโพธิ์ ถนนมหาราชช่วงท่าพระจันทร์ถึงท่าช้าง ซอยหน้าพระธาตุ รวมถึงถนนสนามไชย ซอยท้ายวังช่วงหน้าวัดโพธิ์ถึงสวนสราญรมย์ และในช่วงทางด้านทิศใต้ของพื้นที่และเส้นทางที่ใช้เดินออกไปสู่พื้นที่อื่นๆ ไม่มีการใช้เส้นทางดังกล่าวจากนักท่องเที่ยวต่างชาติเพศหญิง

สถานที่ที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวต่างชาติเพศหญิงในพื้นที่ศึกษาย่อย สนามหลวง ส่วนใหญ่จะเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ตั้งอยู่ ณ จุดกลางของพื้นที่ศึกษา และเป็นสถานที่ที่มีที่ตั้งอยู่ใกล้กัน ได้แก่ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม (วัดพระแก้ว) และสนามหลวง ซึ่งมีความสัมพันธ์กันกับเส้นทางท่องเที่ยวหลักของนักท่องเที่ยวต่างชาติเพศหญิง สถานที่ที่ได้รับความนิยมรองลงมา คือ สถานที่ที่ตั้งอยู่ทางด้านทิศใต้ของพื้นที่ศึกษา ได้แก่ วัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามราชวรมหาวิหาร (วัดโพธิ์) รวมถึงสถานที่เปิดโล่งสาธารณะขนาดเล็ก อาทิ สวนนาคราภิรมย์ และสวนหย่อมบริเวณหน้าวัดพระแก้ว รวมถึงสถานที่ที่มีบรรยากาศและวิวแม่น้ำที่สวยงามอย่าง ท่ามหาราช ก็เป็นอีกสถานที่หนึ่งที่ได้รับนิยมนักท่องเที่ยวต่างชาติเพศหญิงเช่นกัน

กิจกรรมที่เกิดขึ้นระหว่างการเดิน เช่นเดียวกันกับนักท่องเที่ยวต่างชาติเพศชาย มีการแวะซื้อน้ำ พักเหนื่อย แต่จะให้ความสนใจกับสถานที่พักผ่อนน้อยกว่าเพศชาย เช่น สถานที่ดังกล่าวควรมีบรรยากาศที่ดี มีความร่มรื่น ความสะดวกสบายและเป็นส่วนตัว

ตารางที่ 5 - 1 การเปรียบเทียบรายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศของนักท่องเที่ยว
ชาวต่างชาติภายในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 1 (สนามหลวง)

รายละเอียด	เพศชาย (72)		เพศหญิง (39)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เวลาในการเดินแต่ละการเดินทาง (Trip)				
▪ เวลาที่ใช้เดินน้อยที่สุด	1 นาที	-	1 นาที	-
▪ เวลาที่ใช้เดินมากที่สุด	15 นาที		17 นาที	
▪ เวลาที่ใช้เดินเฉลี่ย	5.28 นาที		5.21 นาที	
ระยะทางของแต่ละการเดินทาง (Trip)				
▪ ระยะทางที่สั้นที่สุด	50 ม.	-	50 ม.	-
▪ ระยะทางที่ยาวที่สุด	1,190 ม.		910 ม.	
▪ ระยะทางเฉลี่ย	268 ม.		266 ม.	
ช่วงอายุ				
▪ วัยรุ่น	11	15.28	5	12.82
▪ วัยผู้ใหญ่	55	76.39	34	87.18
▪ วัยชรา	6	8.33	0	0
จำนวนผู้ร่วมเดินทาง				
▪ เดินทางคนเดียว	32	44.44	12	30.77
▪ คู่	32	44.44	19	48.72
▪ กลุ่ม (ไม่มีเด็ก)	8	11.11	8	21.51
เชื้อชาติ				
▪ ตะวันตก	53	75.71	27	77.14
▪ เอเชียตะวันออก	17	24.29	8	22.86

ที่มา : ผู้วิจัย

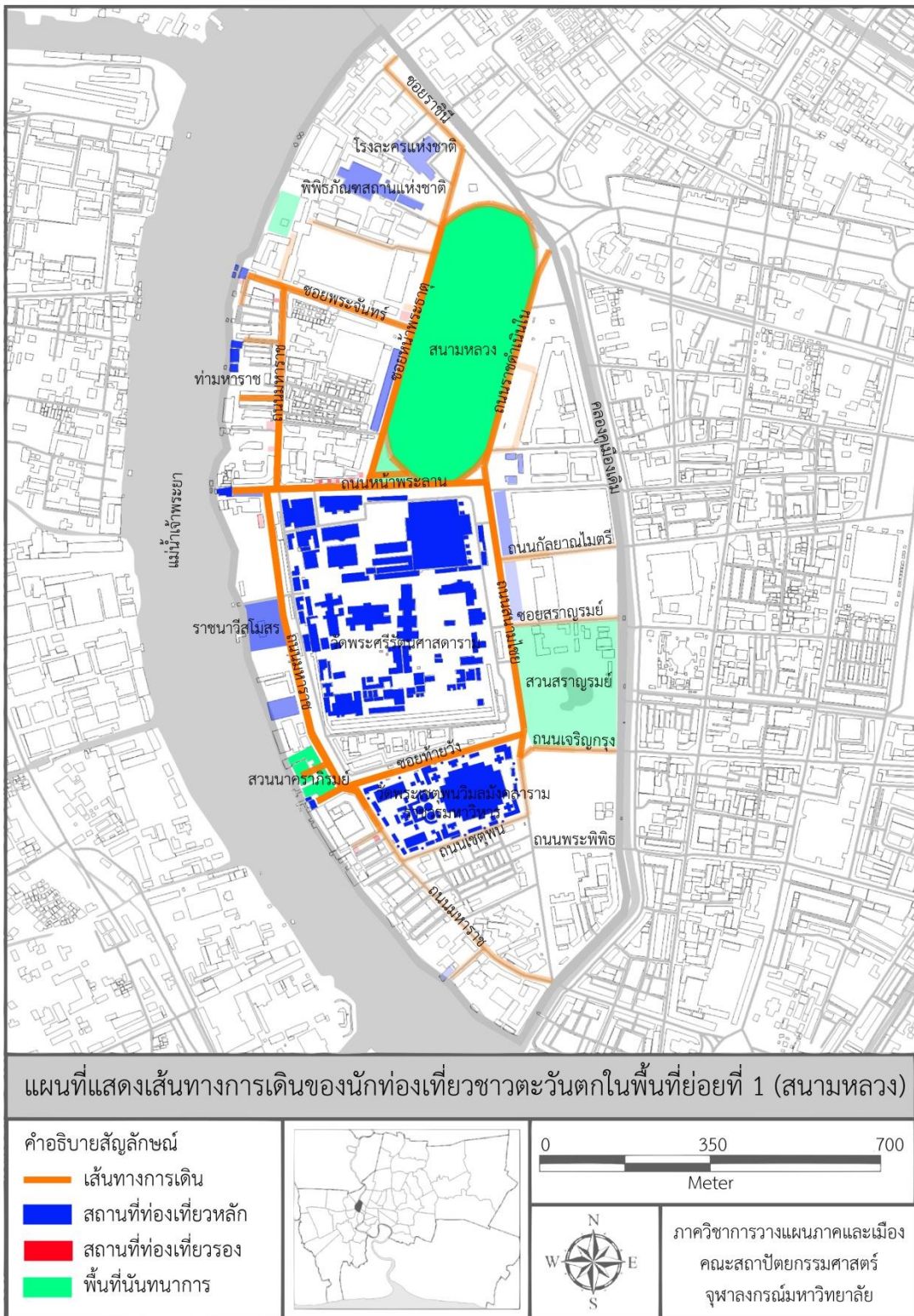
จากตารางแสดงให้เห็นว่า เวลาในการเดินเฉลี่ยของแต่ละการเดินทาง (Trip) ของเพศชายมีระยะเวลาในการเดินนานกว่าเพศหญิง เป็นเพราะระยะทางในการเดินท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเพศชายมีระยะทางการเดินในแต่ละการเดินทาง (Trip) มากกว่าเพศหญิง เมื่อระยะทางเดินไกลกว่าทำให้ต้องใช้เวลาในการเดินทางนานกว่า โดยส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุผู้ใหญ่ทั้งสองเพศ ผู้หญิงนิยมเดินเป็นคู่

มากกว่าเดี่ยว เพื่อให้เกิดความปลอดภัย ซึ่งแตกต่างกับเพศชายที่ไม่มีความแตกต่างกันระหว่างการเดินเป็นคู่หรือการเดินคนเดียว แสดงให้เห็นว่า ความปลอดภัยเป็นอีกปัจจัยสำคัญต่อพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวของเพศหญิง ในประเด็นเชื้อชาติ ส่วนใหญ่เป็นชาวตะวันตก และรองลงมาเป็นชาวเอเชียตะวันออกทั้งเพศชายและเพศหญิง

ในด้านรูปแบบเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยว จะเห็นได้ว่า นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เป็นเพศชายจะมีการกระจายตัวของเส้นทางการท่องเที่ยวไปทั่วทั้งพื้นที่ รวมถึงเส้นทางการท่องเที่ยวท่องเที่ยวที่เชื่อมต่อไปยังพื้นที่ย่อยข้างเคียง ทั้งพื้นที่ย่อยที่ 3 ทางด้านทิศตะวันออก แล้วพื้นที่ย่อยที่ 4 ทางด้านทิศใต้ ในทางกลับกันเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเพศหญิงจะกระจุกตัวอยู่บริเวณใจกลางพื้นที่ อย่างหน้าวัดพระแก้ว รวมถึงนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเพศชายนิยมเดินทางด้วยการขนส่งทางน้ำมากกว่านักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเพศหญิง อาจเป็นผลมาจากการสัญจรทางน้ำของประเทศไทยยังดูขาดความปลอดภัยในการเดินทาง อีกทั้งยังมีการเดินทางทางเลือกอื่น ๆ ที่มีความสะดวกมากกว่า เข้าถึงได้ง่ายกว่า อย่างบริการจาก รถแท็กซี่หรือรถตุ๊กตุ๊ก เป็นต้น และที่สำคัญ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเพศหญิง จะไม่นิยมเดินทางท่องเที่ยวในเส้นทางที่มีผู้คนสัญจรด้วยการเดินน้อย ถึงแม้ว่าเส้นทางเดินนั้นจะมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการเดินก็ตาม เช่น เส้นทางเดินเท้ามีความสมบูรณ์ สภาพแวดล้อมสวยงาม เช่น บริเวณถนนกัลยณไมตรี เป็นต้น และเหตุที่ไม่ค่อยมีเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวไปยังทางด้านใต้ของพื้นที่ศึกษา อาจเป็นผลมาจากบริเวณดังกล่าวมีการซ่อมแซมถนน รวมถึงเป็นพื้นที่จอดรถสาธารณะขนาดใหญ่ ทำให้ยากต่อการเดิน และไม่มีสภาพแวดล้อมที่ดึงดูดให้อยากเดินเข้าไป โดยส่วนใหญ่เส้นทางเชื่อมต่อกับพื้นที่ภายนอกที่ได้รับความนิยมจะเป็นเส้นทางทิศเหนือทางด้านโรงแรมรัตนโกสินทร์ที่เชื่อมต่อกับถนนราชดำเนิน อาจเป็นผลมาจากการเดินทางท่องเที่ยวติดต่อกับบริเวณพื้นที่ถนนราชดำเนิน บางลำพู หรือถนนข้าวสาร

จุดหมายปลายทางการเดินทางค่อนข้างที่จะมีความคล้ายคลึงกัน โดยส่วนใหญ่จะเป็นสถานที่ท่องเที่ยวขนาดใหญ่ที่มีชื่อเสียง ประกอบด้วย วัดพระแก้วและวันโพธิ์ จึงได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติทั้งสองกลุ่ม แต่ในขณะเดียวกันสถานที่ท่องเที่ยวขนาดเล็ก สถานที่นั่งทานอาหารขนาดเล็ก หรือร้านค้าเล็กตามริมถนน กลับได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเพศหญิงมากกว่าเพศชาย เช่น สวนหย่อมขนาดเล็กหน้าวัดพระแก้ว หรือเก้าอี้สาธารณะริมถนน จะมีนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเพศหญิงหยุดพัก ณ ที่เหล่านี้มากกว่าเพศชาย

กิจกรรมที่เกิดขึ้นระหว่างการเดิน ความแตกต่างของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเพศหญิงและเพศชายนั้น ส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเพศหญิงจะให้ความสนใจกับร้านแผงลอย หรือร้านค้าริมถนนมากกว่านักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเพศชาย เช่น ร้านค้าริมถนนบริเวณพื้นที่ริมถนนมหาสาร เป็นต้น อาจเป็นเพราะเป็นสินค้าจำพวกของประดับ ซึ่งเป็นสินค้าที่เพศหญิงให้ความสนใจมากกว่าเพศชาย

แผนที่ 5 - 11 เส้นทางการเดินของนักท่องเที่ยวยุวชนวันตกในพื้นที่ย่อยที่ 1 (สนามหลวง)

ที่มา : ผู้วิจัย

5.2.1.4 เส้นทางเดินของนักท่องเที่ยวชาวตะวันตกในพื้นที่ย่อยที่ 1 (สนามหลวง)

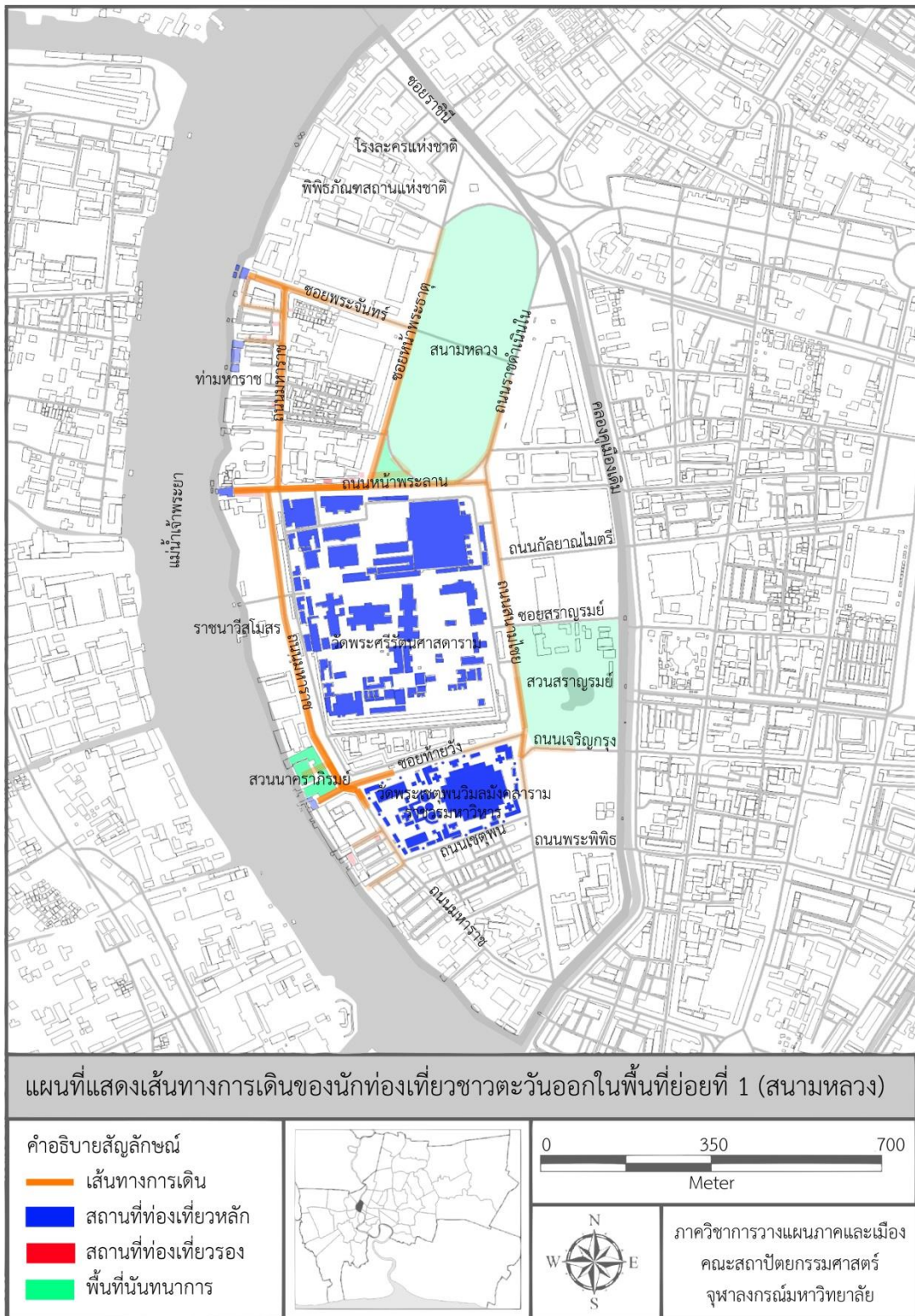
จากตัวอย่างทั้งหมดที่สามารถเก็บได้ 343 ตัวอย่าง และได้ตัวอย่างที่เป็นชาวตะวันตก 272 ตัวอย่าง โดยเวลาเฉลี่ยในการเดินจะอยู่ที่ 6.01 นาทีต่อการเดินทางในหนึ่งระยะ (Short trip) และมีระยะทางเฉลี่ยอยู่ที่ 310 เมตรต่อการเดินทาง ข้อมูลทางด้านประชากรศาสตร์ ในประเด็นของเพศ ส่วนใหญ่ตัวอย่างจะเป็นเพศชายมีจำนวน 53 ตัวอย่าง หรือ ร้อยละ 19.49 ของตัวอย่างทั้งหมด เป็นเพศหญิง 27 ตัวอย่าง หรือ 9.93 ของตัวอย่างทั้งหมด ที่เหลือเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีการผสมกันของทั้งเพศชายและหญิงอีก 192 ตัวอย่าง หรือร้อยละ 70.59 ของตัวอย่างทั้งหมด ในประเด็นด้านช่วงอายุ ส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงอายุวัยผู้ใหญ่ซึ่งมีจำนวน 213 ตัวอย่าง หรือร้อยละ 78.31 ของตัวอย่างทั้งหมด รองลงมาเป็นช่วงวัยรุ่นมีจำนวน 24 ตัวอย่างหรือร้อยละ 8.82 ของตัวอย่างทั้งหมด ส่วนวัยชรา มีจำนวน 20 ตัวอย่าง หรือ ร้อยละ 7.35 ของตัวอย่างทั้งหมด และสุดท้ายเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีการผสมกันของช่วงอายุวัยต่างๆมีจำนวน 15 ตัวอย่าง หรือ ร้อยละ 5.51 ของตัวอย่างทั้งหมด ในประเด็นด้านจำนวนผู้ร่วมเดินทาง ส่วนใหญ่ชาวตะวันตกจะนิยมเดินท่องเที่ยวกันเป็นคู่ มีจำนวน 213 ตัวอย่าง หรือ ร้อยละ 64.71 ของตัวอย่างทั้งหมด รองลงมาเป็นการเดินทางแบบเป็นกลุ่ม (ไม่มีเด็ก) มีจำนวน 50 ตัวอย่าง หรือ ร้อยละ 18.38 ของตัวอย่างทั้งหมด ส่วนการเดินทางท่องเที่ยวคนเดียวมีจำนวน 33 ตัวอย่างหรือ ร้อยละ 12.13 ของตัวอย่างทั้งหมด และสุดท้ายการเดินทางท่องเที่ยวแบบเป็นกลุ่ม (มีเด็ก) ที่ได้รับความนิยมน้อยที่สุดจำนวน 13 ตัวอย่าง หรือ ร้อยละ 4.78 ของตัวอย่างทั้งหมด

จากแผนที่แสดงผลการเก็บข้อมูลเส้นทางเดินของนักท่องเที่ยวชาวตะวันตกในพื้นที่ย่อยที่ 1 (สนามหลวง) แสดงให้เห็นว่า เส้นทางท่องเที่ยวสายหลักที่ได้รับความนิยมในการเดิน ได้แก่ ถนนมหาราช ถนนสนามไชย ถนนหน้าพระลาน รวมถึงถนนรอบๆสนามหลวง เส้นทางท่องเที่ยวสายรอง ได้แก่ ถนนที่เชื่อมต่อกับพื้นที่ภายนอก เช่น ถนนกัลยาณไมตรี ถนนเจริญกรุง ซึ่งเป็นถนนที่เชื่อมต่อกับพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า) ถนนมหาราชตอนใต้ ซึ่งเป็นถนนที่เชื่อมต่อกับพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ) และซอยราชินี ซึ่งเป็นเส้นทางที่เชื่อมต่อกับพื้นที่ย่อยที่ 2 (บางลำพู) ซึ่งหากมองในภาพรวมแล้ว รูปแบบเส้นทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวตะวันตกจะกระจายไปทั่วทั้งพื้นที่ศึกษา หากเป็นพื้นที่ที่มีสภาพแวดล้อมเหมาะสมหรือสามารถเดินได้ เช่น ภายในพื้นที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ ก็เป็นอีกสถานที่หนึ่งที่นักท่องเที่ยวชาวตะวันตกเลือกเดินเข้าไป

สถานที่ที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวชาวตะวันตกในพื้นที่ศึกษาย่อยสนามหลวง สามารถกล่าวได้ว่า พื้นที่ใดที่เป็นสถานที่ท่องเที่ยว จะได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวชาวตะวันตกทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง สถานที่ท่องเที่ยวที่ให้ความรู้ หรือพื้นที่นันทนาการทั้งขนาดใหญ่และขนาดเล็ก แต่ส่วนใหญ่สถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมมากที่สุดจะเป็นสถานที่ท่องเที่ยวขนาดใหญ่ที่มีชื่อเสียง เช่น วัดพระแก้ว วัดโพธิ์ เป็นต้น สถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยม

รองลงมา เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงน้อยกว่ากลุ่มแรก เช่น ตึกถาวรวัตถุ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ โรงละครแห่งชาติ ศาลหลักเมือง รวมถึงพื้นที่หน้ากระทรวงกลาโหม พื้นที่หน้ากรมแผนที่ทหาร ก็ยังคงเป็นสถานที่ที่ได้รับความสนใจจากกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวตะวันตก อีกทั้งพื้นที่นันทนาการต่างๆ ทั้งขนาดใหญ่และขนาดเล็กภายในพื้นที่ศึกษาที่ 1 ก็ได้รับความสนใจโดยทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นพื้นที่นันทนาการขนาดใหญ่อย่าง สนามหลวง สวนสราญรมย์ สวนนาคราภิรมย์ หรือพื้นที่นันทนาการขนาดเล็ก อย่าง สวนหย่อมหน้าวัดพระแก้ว ลานสาธารณะภายในพื้นที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ เป็นต้น รวมถึงร้านค้าต่างๆ หน้าวัดพระแก้ว หรือร้านค้าริมถนนมหาธาตุ ก็สามารถเป็นพื้นที่ท่องเที่ยวที่ได้รับความสนใจจากกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวตะวันตกโดยทั้งสิ้น การคมนาคมทางน้ำเป็นอีกรูปแบบการเดินทางที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวชาวตะวันตก ดูได้จากท่าเรือต่างๆ ทั้งท่าช้างและท่าเตียน ซึ่งเป็นท่าเรือที่ใกล้กับสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ เป็นอีกสถานที่หนึ่งที่เป็นจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยวชาวตะวันตกจำนวนมาก

กิจกรรมที่เกิดขึ้นระหว่างการเดินทางท่องเที่ยว เนื่องจากภายในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 1 (สนามหลวง) แต่ละสถานท่องเที่ยวที่ท่องเที่ยวค่อนข้างตั้งอยู่ห่างไกลกัน เนื่องจากเป็นสถานที่ท่องเที่ยวขนาดใหญ่ ดังนั้นจะมีกิจกรรมเช่น การแวะนั่งพักตามสถานที่ต่างๆ การหยุดแวะซื้อน้ำ หรือขนมผลไม้ ระหว่างการเดินทางท่องเที่ยว หรือเป็นการหยุดเพื่อพูดคุย ถกเถียง บางสิ่งกันเอง ภายในกลุ่มการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวตะวันตก ส่วนใหญ่จะนิยมใช้แผนที่ในการนำทาง จึงมีกิจกรรมการหยุดเดินชั่วคราวเพื่อหยุดพิจารณาแผนที่ และมีบางส่วนที่อาจต้องใช้วิธีการสอบถามชาวไทย คนขับรถตุ๊กตุ๊ก หรือเจ้าหน้าที่หน้าสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ อีกทั้งหลายๆการเดินทาง (Trip) ระหว่างการเดินทางตาม สุดท้ายนักท่องเที่ยวชาวตะวันตก เรียกรถแท็กซี่หรือรถตุ๊กตุ๊กเพื่อทำการเดินทางต่อ ซึ่งอาจจะเกิดจากสภาพภูมิอากาศที่ค่อนข้างร้อนในบางวัน และความห่างไกลของสถานที่ท่องเที่ยวในแต่ละจุด และการหยุดเพื่อดูสิ่งของตามร้านค้าริมทาง จำพวก พระเครื่อง เครื่องประดับ หรือของกิน ก็เป็นอีกกิจกรรมหนึ่งที่มีมักจะเกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยวชาวตะวันตกในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 1 (สนามหลวง)

แผนที่ 5 - 12 เส้นทางการเดินของนักท่องเที่ยวยุโรปตะวันออกในพื้นที่ย่อยที่ 1 (สนามหลวง)

ที่มา : ผู้วิจัย

5.2.1.5 เส้นทางเดินของนักท่องเที่ยวชาวตะวันออกในพื้นที่ย่อยที่ 1 (สนามหลวง)

จากตัวอย่างทั้งหมดที่สามารถเก็บได้ 343 ตัวอย่าง และได้ตัวอย่างที่เป็นชาวตะวันออก 56 ตัวอย่าง โดยเวลาเฉลี่ยในการเดินจะอยู่ที่ 4.55 นาทีต่อการเดินทางในหนึ่งระยะ (Short trip) และมีระยะทางเฉลี่ยอยู่ที่ 226.61 เมตรต่อการเดินทาง ข้อมูลทางด้านประชากรศาสตร์ ในประเด็นของเพศ ส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวชาวตะวันออกที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจะเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีการผสมกันระหว่างเพศชายและเพศหญิง ซึ่งมีจำนวน 31 ตัวอย่าง หรือ ร้อยละ 55.36 ของตัวอย่างทั้งหมด รองลงมา เป็นเพศชายมีจำนวน 17 ตัวอย่าง หรือร้อยละ 30.36 ของตัวอย่างทั้งหมด ช่วงอายุ ส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงของวัยผู้ใหญ่มีจำนวน 37 ตัวอย่าง หรือ ร้อยละ 66.07 ของตัวอย่างทั้งหมด รองลงมาเป็นวัยรุ่นมีจำนวน 8 ตัวอย่าง หรือ ร้อยละ 14.29 ของตัวอย่างทั้งหมด ซึ่งไม่แตกต่างกันมากนักกับช่วงอายุวัยรุ่นซึ่งมีจำนวน 7 ตัวอย่าง หรือ ร้อยละ 12.50 ของประชาตัวอย่างทั้งหมด โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่มีการผสมกันระหว่างช่วงอายุต่างๆเป็นจำนวน 4 ตัวอย่างหรือ ร้อยละ 7.14 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และในประเด็นเรื่องจำนวนผู้ร่วมเดินทาง ส่วนใหญ่จะนิยมเดินท่องเที่ยวด้วยกันเป็นคู่ซึ่งมีจำนวน 32 ตัวอย่าง หรือ ร้อยละ 57.14 ของตัวอย่างทั้งหมด รองลงมาเป็นการเดินท่องเที่ยวเป็นกลุ่ม (ไม่มีเด็ก) มีจำนวน 13 ตัวอย่าง หรือ ร้อยละ 23.21 ของตัวอย่างทั้งหมด ส่วนการเดินทางเดี่ยวและการเดินทางเป็นกลุ่ม (ไม่มีเด็ก) ไม่ได้ได้รับความนิยมมากนัก โดยมีจำนวน 6 ตัวอย่าง หรือ ร้อยละ 10.71 ของตัวอย่างทั้งหมด และ 5 ตัวอย่าง หรือ ร้อยละ 8.93 ของตัวอย่างทั้งหมด ตามลำดับ

จากแผนที่แสดงผลการเก็บข้อมูลเส้นทางเดินของนักท่องเที่ยวชาวตะวันออกในพื้นที่ย่อยที่ 1 (สนามหลวง) แสดงให้เห็นว่า เส้นทางท่องเที่ยวหลักที่ได้รับความนิยมในการเดิน ได้แก่ ถนนหน้าพระลาน ระหว่างท่าช้างและวัดพระแก้ว และถนนมหาราช ระหว่างท่าเตียนและวัดโพธิ์ เส้นทางท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมรองลงมาเป็น ถนนมหาราช ท่าพระจันทร์ – วัดโพธิ์ และถนนสนามไชย รูปแบบเส้นทางเดินกระจุกตัวอยู่เฉพาะกลางพื้นที่ศึกษา และไม่มีเชื่อมต่อกับพื้นที่ย่อยภายนอกอื่นๆเลย

สถานที่ที่ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวชาวตะวันออกมีเพียง 2 กลุ่มหลักๆ คือ สถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงและร้านค้าริมถนนมหาราช พื้นที่นั้นหนาแน่นการมีความน่าสนใจเนื่องจากกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวตะวันออกเลือกที่จะนั่งพักบริเวณพื้นที่นั้นหนาแน่นขนาดเล็กอย่างสวนหย่อมหน้าวัดพระแก้ว มากกว่าสนามหลวง หรือ สวนนาคราภิรมย์ อาจเป็นเพราะใกล้ มีอาหารและของกินขายจากร้านค้าแผงลอย และกิจกรรมที่เกิดขึ้นระหว่างการเดินท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะเป็นการสอบถามทางและการถ่ายรูปตัวเองกับสถานที่ท่องเที่ยว

ตารางที่ 5 - 2 การเปรียบเทียบรายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเชื้อชาติ
ของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติภายในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 1 (สนามหลวง)

รายละเอียด	ชาวตะวันตก (272)		ชาวตะวันออก (56)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เวลาในการเดินแต่ละการเดินทาง (Trip)				
▪ เวลาที่ใช้เดินน้อยที่สุด	1 นาที	-	1 นาที	-
▪ เวลาที่ใช้เดินมากที่สุด	25 นาที	-	15 นาที	-
▪ เวลาที่ใช้เดินเฉลี่ย	6.01 นาที	-	4.55 นาที	-
ระยะทางของแต่ละการเดินทาง (Trip)				
▪ ระยะทางที่สั้นที่สุด	40 ม.	-	50 ม.	-
▪ ระยะทางที่ยาวที่สุด	1,610 ม.	-	770 ม.	-
▪ ระยะทางเฉลี่ย	310 ม.	-	226 ม.	-
เพศ				
▪ ชาย	53	19.49	17	30.36
▪ หญิง	27	9.93	8	14.29
▪ ผสม	192	70.59	31	55.36
ช่วงอายุ				
▪ วัยรุ่น	24	9.34	7	13.46
▪ วัยผู้ใหญ่	213	82.88	37	71.15
▪ วัยชรา	20	7.78	8	15.38
จำนวนผู้ร่วมเดินทาง				
▪ เดินทางคนเดียว	33	12.74	6	11.76
▪ คู่	176	67.95	32	62.75
▪ กลุ่ม (ไม่มีเด็ก)	50	19.31	13	25.49

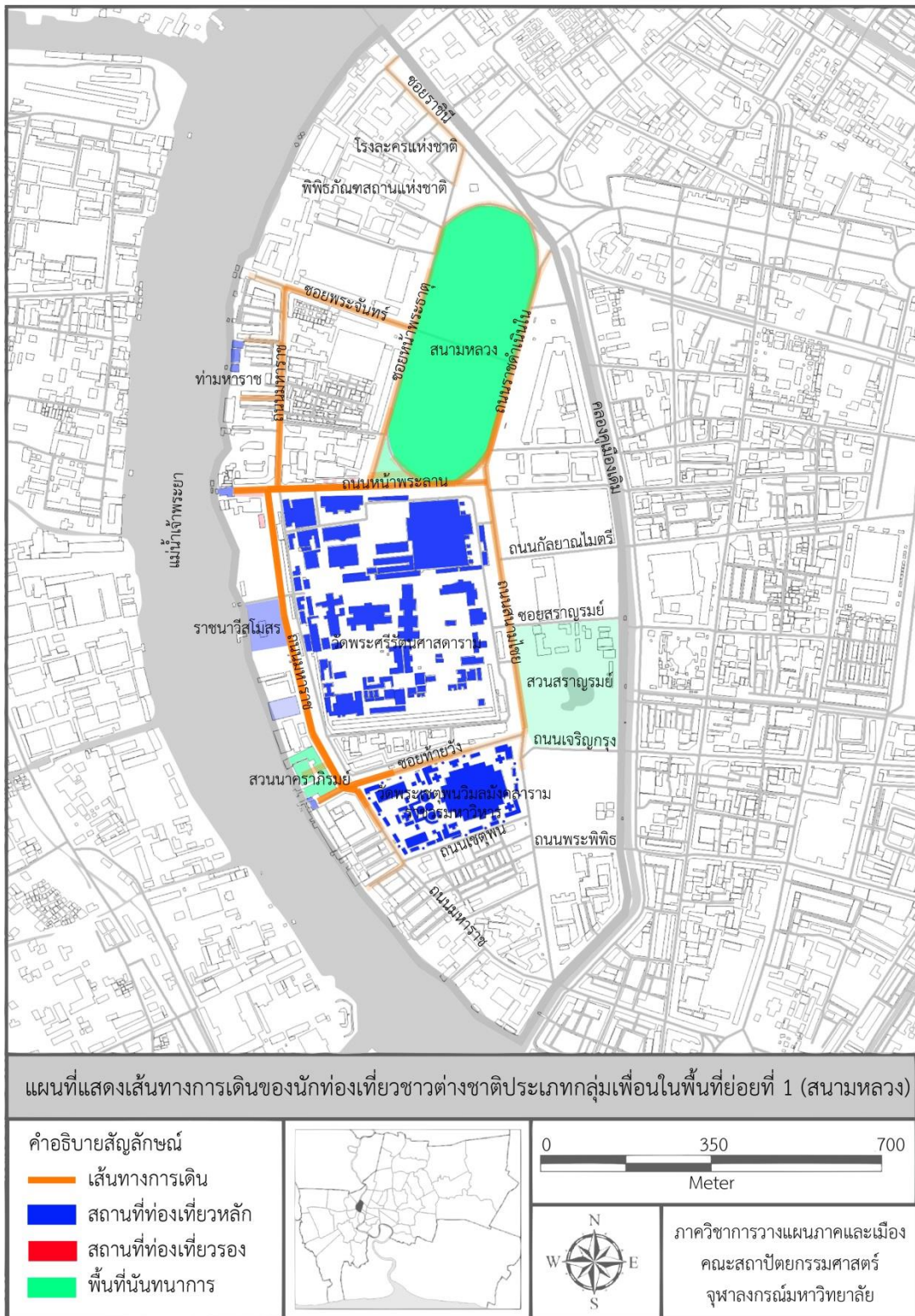
ที่มา : ผู้วิจัย

จากตารางแสดงให้เห็นว่า เวลาในการเดินเฉลี่ยของแต่ละการเดินทาง (Trip) ของนักท่องเที่ยวชาวตะวันตกที่เดินทางท่องเที่ยวภายในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 1 (สนามหลวง) จะใช้เวลาท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวชาวตะวันออก อาจเป็นผลมาจาก สองกิจกรรม ได้แก่ การแวะเพื่อดูสิ่งที่น่าสนใจตามทางของนักท่องเที่ยวชาวตะวันตกมีมากกว่านักท่องเที่ยวชาวตะวันออก หรืออาจเป็นผลมาจากการเดินในแต่ละเที่ยว (Trip) ของนักท่องเที่ยวชาวตะวันตกมีระยะทางในการเดินมากกว่า

นักท่องเที่ยวชาวตะวันออก จึงทำให้ต้องใช้เวลา นานกว่าในการเดินในแต่ละเที่ยว ส่วนในประเด็น ประชากรศาสตร์ด้านอื่นๆ ไม่มีความแตกต่างกันระหว่างนักท่องเที่ยวชาวตะวันตก และนักท่องเที่ยว ชาวตะวันออก โดยส่วนใหญ่จะอยู่ช่วงวัยผู้ใหญ่ และนิยมเดินท่องเที่ยวเป็นคู่มากกว่าการเดินทางคนเดียว หรือเดินเป็นกลุ่ม

ในด้านรูปแบบเส้นทางการเดินท่องเที่ยว จะเห็นได้ว่ามีรูปแบบเส้นทางที่มีความแตกต่างกัน อย่างชัดเจน กล่าวคือ รูปแบบเส้นทางการเดินท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวตะวันตกจะมีการ กระจายไปทั่วทั้งพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็นพื้นที่ที่เชื่อมต่อกันของสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ หรือพื้นที่ที่เชื่อมต่อกัน กับพื้นที่ย่อยอื่นๆรอบๆ แต่ในขณะเดียวกัน นักท่องเที่ยวชาวตะวันออกจะรูปแบบเส้นทางการเดิน ท่องเที่ยวเฉพาะส่วนกลางของพื้นที่ศึกษา ซึ่งเป็นส่วนที่ประกอบไปด้วยแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง และไม่นิยมเดินท่องเที่ยวไปยังพื้นที่ย่อยรอบๆ โดยส่วนใหญ่อาจใช้วิธีการโดยสารยานพาหนะ เช่น รถ แท็กซี่ หรือ รถตุ๊กตุ๊ก มากกว่าการเดินทาง จุดนี้จึงแสดงให้เห็นว่า ลักษณะการเดินทางท่องเที่ยวของ นักท่องเที่ยวชาวตะวันตกจะเป็นการเดินทางในระยะทางยาว ไม่ได้เป็นการเดินเพื่อจากสถานที่ท่องเที่ยว หนึ่งไปยังอีกสถานที่ท่องเที่ยวหนึ่ง แต่อาจเป็นการเดินเพื่อความบันเทิง การเดินชมคนชมไม้ จึงใช้ เวลาในการเดินแต่ละเที่ยว มากกว่านักท่องเที่ยวชาวตะวันออก ซึ่งมีรูปแบบการเดินทางที่มีจุดหมาย โดย ส่วนมากจะเป็นการเดินทางระหว่างสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆมากกว่าการเดินทางเพื่อความสุนทรีย์

สถานที่ที่ได้รับความนิยม ในประเด็นด้านแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวชาวตะวันตกจะมีความ สนใจสถานที่ท่องเที่ยวในทุกๆประเภท ทุกๆรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง สถานที่ท่องเที่ยวในเชิงการเรียนรู้ การศึกษา แต่อย่างไรก็ตามจะสังเกตได้ว่า จากตัวอย่าง ไม่มี นักท่องเที่ยวชาวตะวันตกเดินทางไปยัง มิวเซียมสยามเลย ซึ่งอาจเป็นเพราะสถานที่ตั้งของมิวเซียม สยามที่ค่อนข้างอยู่ห่างไกลจากสถานที่ท่องเที่ยวอื่นๆ และไม่ได้ตั้งอยู่ในเส้นทางผ่านที่นิยมของ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติอยู่แล้ว อีกทั้งมีการซ่อม บำรุงถนนบริเวณรอบๆ มิวเซียมสยาม จึงอาจส่งผล ให้ไม่ได้รับความนิยมจากตัวอย่าง ซึ่งใช้การเดินทางในการสัญจร ในขณะเดียวกันนักท่องเที่ยว ชาวตะวันออก ให้ความสนใจกับสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงเป็นสำคัญ โดยสถานที่ที่ได้รับความนิยมที่ เหมือนกันของทั้งสองกลุ่ม คือ ร้านค้าริมทาง ตลาดเล็กๆบริเวณท่าช้าง ในประเด็นพื้นที่นันทนาการ มีความแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัดในด้านวัตถุประสงค์การเข้าไปยังพื้นที่นันทนาการ โดยนักท่องเที่ยว ชาวตะวันตกจะนิยมหยุดหรือไปยังพื้นที่นันทนาการที่เป็นพื้นที่เปิดโล่ง พื้นที่ขนาดใหญ่ เพื่อนอนพัก หรือนั่งเล่น บนสนามหญ้า อย่างสนามหลวง ซึ่งแตกต่างกับนักท่องเที่ยวชาวตะวันออก ที่นิยมนั่งพัก ในพื้นที่นันทนาการขนาดเล็ก ที่ประกอบไปด้วยสิ่งอำนวยความสะดวกประเภท สถานที่จำหน่าย เครื่องดื่ม ขนม ของกิน เป็นการหยุดหรือเข้าไปยังพื้นที่นันทนาการเพื่อพักผ่อนชิวๆ ในขณะที่ นักท่องเที่ยวชาวตะวันตกจะเป็นการหยุดหรือเข้าไปยังพื้นที่นันทนาการเพื่อ นอนพัก ปล่อยอารมณ์ และใช้เวลาสำหรับการใช้พื้นที่ในแต่ละครั้ง

แผนที่ 5 - 13 เส้นทางการเดินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติประเภทกลุ่มเพื่อน

ในพื้นที่ย่อยที่ 1 (สนามหลวง)

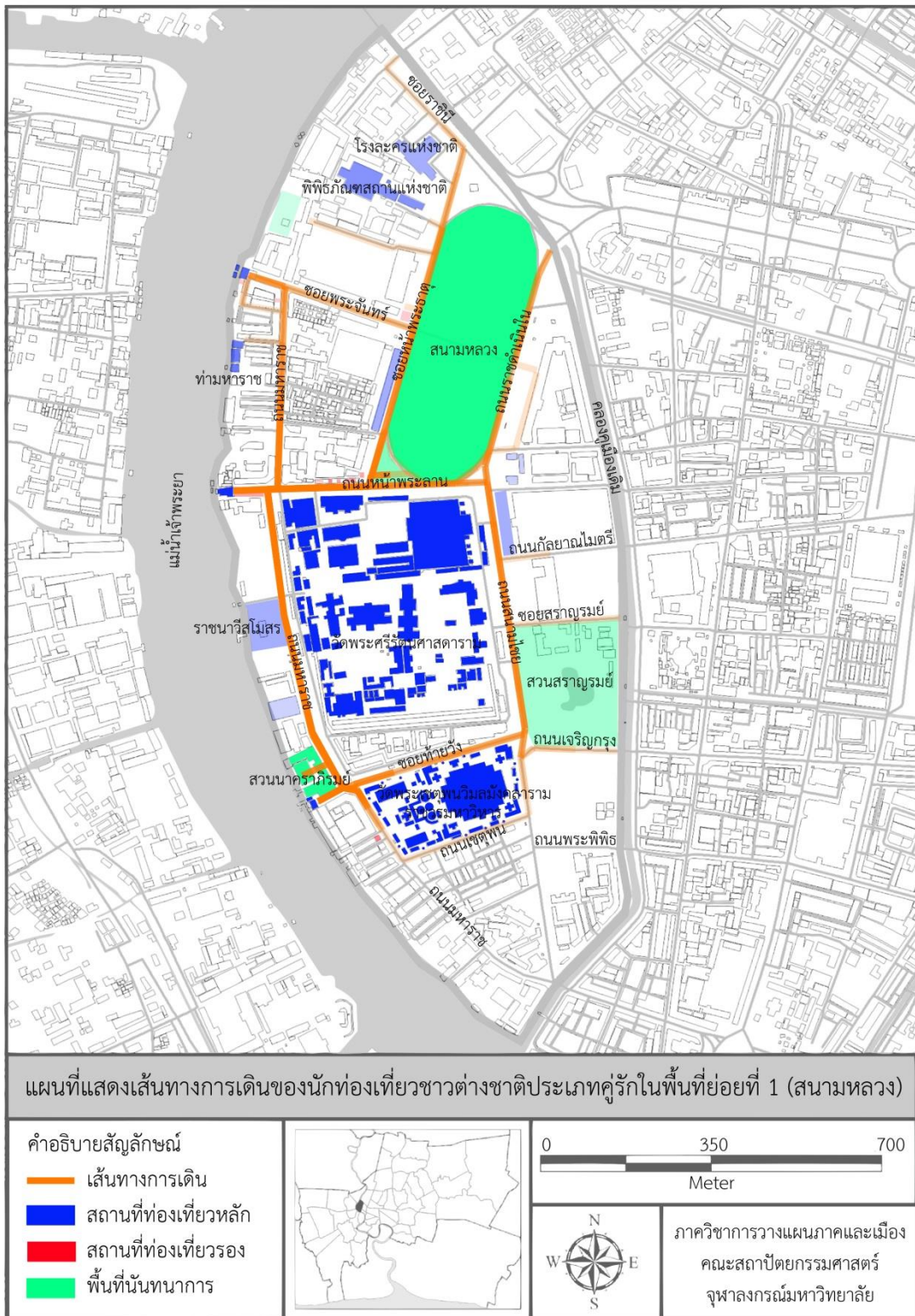
ที่มา : ผู้วิจัย

5.2.1.6 เส้นทางเดินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติประเภทกลุ่มเพื่อนในพื้นที่ย่อยที่ 1 (สนามหลวง)

จากตัวอย่างทั้งหมดที่สามารถเก็บได้ 343 ตัวอย่าง และได้ตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวประเภทกลุ่มเพื่อน 67 ตัวอย่าง โดยเวลาเฉลี่ยในการเดินจะอยู่ที่ 6.18 นาทีต่อการเดินทางในหนึ่งระยะ (Short trip) และมีระยะทางเฉลี่ยอยู่ที่ 341.34 เมตรต่อการเดินทาง ข้อมูลทางด้านประชากรศาสตร์ ในประเด็นของเพศ ส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มที่มีการผสมกันของทั้งเพศชายและเพศหญิง มีจำนวน 51 ตัวอย่าง หรือ ร้อยละ 76.12 ของตัวอย่างทั้งหมด โดยมีนักท่องเที่ยวประเภทกลุ่มเพื่อนที่เป็นกลุ่มเพื่อนชายและกลุ่มเพื่อนหญิงอย่างละเท่าๆกัน คือ 8 ตัวอย่าง หรือ ร้อยละ 11.94 ของตัวอย่างทั้งหมด ในประเด็นของช่วงอายุ ส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงของวัยผู้ใหญ่คิดเป็น ร้อยละ 76.12 ของตัวอย่างทั้งหมด รองลงมาเป็นกลุ่มเพื่อนวัยชราคิดเป็น ร้อยละ 17.91 ของตัวอย่างทั้งหมด โดยส่วนมากจะเป็นชาวตะวันตกคิดเป็น หรือ ร้อยละ 73.13 ของตัวอย่างทั้งหมด รองลงมาเป็นกลุ่มเพื่อนชาวเอเชียตะวันออกเฉียงใต้คิดเป็น หรือ ร้อยละ 20.90 ของตัวอย่างทั้งหมด โดยมีกลุ่มเพื่อนชาวเอเชียใต้คิดเป็น หรือ ร้อยละ 2.99 ของตัวอย่างทั้งหมด และสุดท้ายมีกลุ่มเพื่อนชาวแอฟริกาและชาวเอเชียตะวันออกเฉียงใต้คิดเป็น ร้อยละ 1.49 ของตัวอย่างทั้งหมด และทุกๆตัวอย่างจะมีจำนวนผู้ร่วมเดินทางมากกว่า 2 คนและเป็นกลุ่มการเดินทางท่องเที่ยวที่ไม่มีเด็ก

รูปแบบเส้นทางเดินท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติประเภทกลุ่มเพื่อน เส้นทางเดินท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมมากที่สุดคือ ถนนมหาราชช่วงท่าช้าง-วัดโพธิ์ และถนนหน้าพระลาน บริเวณท่าช้าง-วัดพระแก้ว รองลงมาเป็นถนนมหาราช ช่วงท่าพระจันทร์-ท่าช้าง ถนนรอบๆสนามหลวง และถนนสนามไชย โดยมีเส้นทางเดินท่องเที่ยวที่เชื่อมต่อกับพื้นที่ย่อยรอบนอกอื่นๆที่ได้รับความนิยม ได้แก่ บริเวณซอยราชินีซึ่งเชื่อมต่อกับพื้นที่ย่อยที่ 2 (บางลำพู) และบริเวณถนนราชดำเนินในซึ่งเชื่อมต่อกับพื้นที่ย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า)

สถานที่ที่ได้รับความนิยมมากที่สุด คือ สถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง ประกอบด้วย วัดพระแก้ว และวัดโพธิ์ และท่ามหาราชแหล่งการค้าแห่งใหม่ ก็เป็นสถานที่อีกสถานที่หนึ่งที่ได้รับความนิยมเช่นเดียวกัน รวมถึงพื้นที่นันทนาการทุกขนาดต่างได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวประเภทกลุ่มเพื่อน โดยเฉพาะ สนามหลวง ซึ่งเป็นพื้นที่นันทนาการที่ได้รับความนิยมเป็นพิเศษ แต่ในขณะเดียวกัน ร้านค้าริมทางต่างๆ กลับไม่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวประเภทกลุ่มเพื่อนเลย ส่งผลให้กิจกรรมที่เกิดขึ้นระหว่างการเดินทางจะเป็นการนั่งพักเหนื่อยตามสถานที่ต่างๆ การสอบถามทางจากเจ้าหน้าที่การท่องเที่ยว หรือการเรียกแท็กซี่หรือรถตุ๊กตุ๊กเพื่อทำการสัญจรแทนการเดินทางมากกว่า ไม่ค่อยมีการแวะตามร้านค้าริมทางมากเหมือนกลุ่มอื่นๆ

แผนที่ 5 - 14 เส้นทางการเดินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติประเภทคูร์ัก

ในพื้นที่ย่อยที่ 1 (สนามหลวง)

ที่มา : ผู้วิจัย

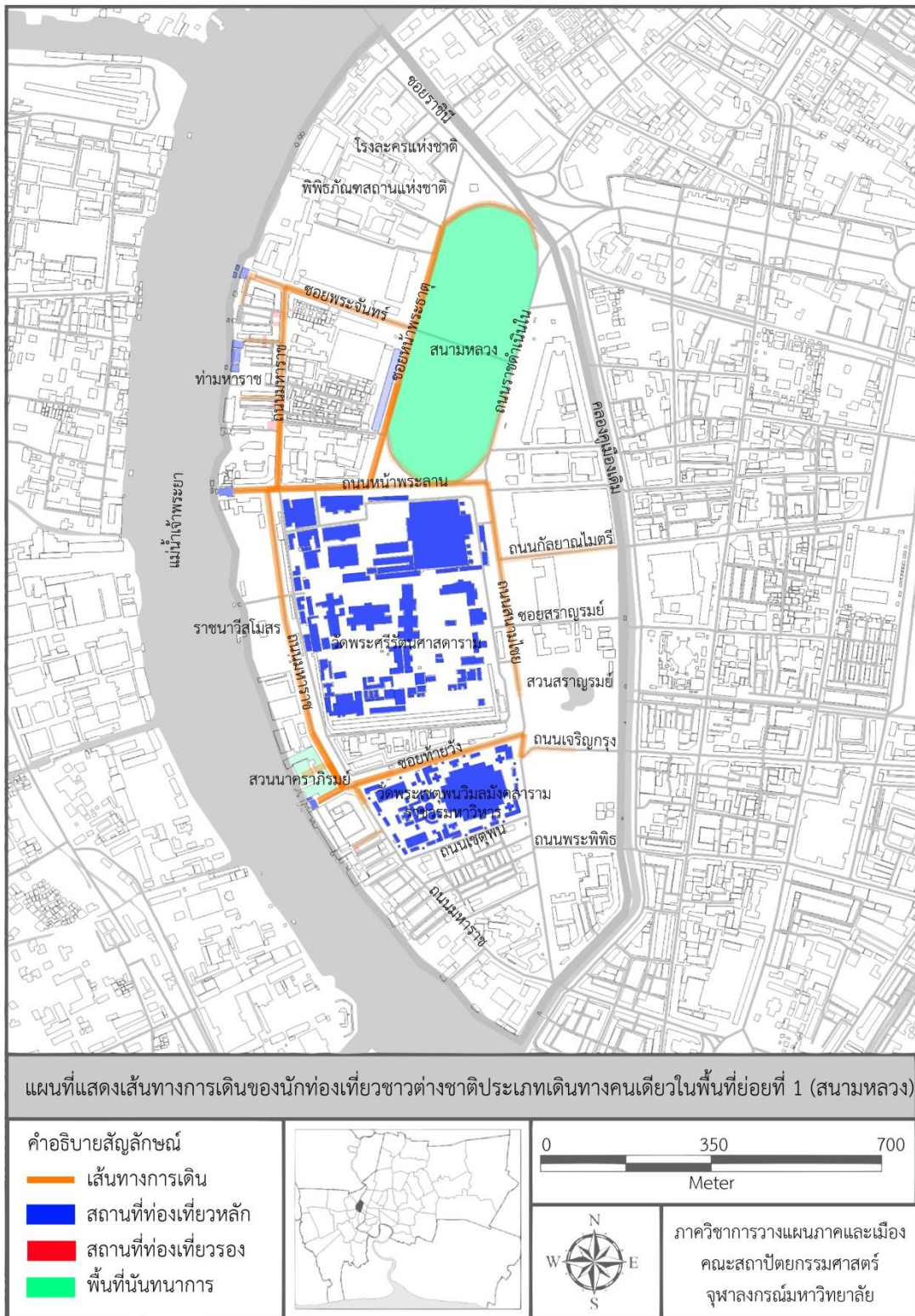
5.2.1.7 เส้นทางเดินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติประเภทคู่รักในพื้นที่ย่อยที่ 1 (สนามหลวง)

จากตัวอย่างทั้งหมดที่สามารถเก็บได้ 343 ตัวอย่าง และได้ตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวประเภทกลุ่มคู่รัก 160 ตัวอย่าง โดยเวลาเฉลี่ยในการเดินจะอยู่ที่ 6.08 นาทีต่อการเดินทางในหนึ่งระยะ (Short trip) และมีระยะทางเฉลี่ยอยู่ที่ 307.5 เมตรต่อการเดินทาง ข้อมูลทางด้านประชากรศาสตร์ ในประเด็นของเพศ กลุ่มตัวอย่างต้องเป็นการผสมกันของทั้งเพศชายและเพศหญิง ซึ่งในงานวิจัยจะไม่คำนึงถึงคู่รักระหว่างเพศชายเดียวกันหรือคู่รักระหว่างเพศหญิงด้วยกัน เนื่องจากข้อจำกัดในวิธีการเก็บข้อมูลด้วยการสังเกตการณ์ ในประเด็นของช่วงอายุ ส่วนใหญ่จะเป็นคู่รักในวัยผู้ใหญ่คิดเป็น ร้อยละ 83.75 ของตัวอย่างทั้งหมด รองลงมาเป็นช่วงอายุวัยรุ่นคิดเป็น ร้อยละ 9.38 ของตัวอย่างทั้งหมด และสุดท้ายเป็นช่วงวัยชราคิดเป็น ร้อยละ 6.88 ของตัวอย่างทั้งหมด โดยนักท่องเที่ยวประเภทคู่รักที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่จะเป็นชาวตะวันตกซึ่งมีจำนวน 133 ตัวอย่าง หรือ ร้อยละ 83.13 ของตัวอย่างทั้งหมด รองลงมาเป็นชาวเอเชียตะวันออก คิดเป็น ร้อยละ 14.38 ของตัวอย่างทั้งหมด และมีชาวเอเชียใต้คิดเป็นร้อยละ 1.88 ของตัวอย่างทั้งหมด

รูปแบบเส้นทางเดินท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติประเภทคู่รักภายในพื้นที่ย่อยที่ 1 (สนามหลวง) บริเวณถนนมหาราชและถนนหน้าพระลาน ได้กลายเป็นเส้นทางเดินท่องเที่ยวหลัก รองลงมาเป็นถนนรอบสนามหลวงและถนนสนามไชย รวมถึงถนนซอยพระจันทร์และซอยท้ายวังก็ได้รับเลือกในการเดินท่องเที่ยวเช่นเดียวกัน เส้นทางเดินท่องเที่ยวมีการเชื่อมต่อกับพื้นที่ย่อยที่ 2 (บางลำพู) และพื้นที่ย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า) อยู่บ้างเล็กน้อย แต่โดยรวมการเดินท่องเที่ยวมีการกระจายภายในพื้นที่อย่างทั่วถึง ไม่ว่าจะเป็นถนนสายหลัก สายรอง หรือตามตรอกซอกซอย

สถานที่ที่ได้รับความสนใจมีทั้งสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงและพื้นที่นันทนาการทั้งขนาดใหญ่และขนาดเล็กรวมถึงพื้นที่ท่องเที่ยวอื่นๆ เช่น ท่ามหาราช พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ หรือแม้กระทั่งโรงละครแห่งชาติ ร้านค้าริมทางไม่ค่อยได้รับความนิยมนักท่องเที่ยวกลุ่มคู่รัก จะมีเฉพาะร้านค้าหน้าวัดพระแก้วที่ยังมีการแวะและเป็นจุดหมายปลายทางในการเดินท่องเที่ยวอยู่บ้าง การเดินทางนิยมใช้การสัญจรทางน้ำ ดูได้จากการเลือกทำเรือต่างๆ ทั้ง ท่าพระจันทร์ ท่าช้าง และท่าเตียน เป็นจุดหมายในการเดินทางจำนวนมาก

กิจกรรมที่เกิดขึ้นระหว่างการเดินท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวประเภทคู่รักได้แก่ การยืนคุยหรือการยืนปรึกษากันเอง รวมถึงการแวะหยุดดูแผนที่ หรือการสอบถามเส้นทางจากรถตุ๊กตุ๊กหรือแท็กซี่ รวมถึงการถ่ายภาพคู่ร่วมกับสถานที่ท่องเที่ยว ก็เป็นอีกกิจกรรมที่มักเกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยวประเภทคู่รัก

แผนที่ 5 - 15 เส้นทางการเดินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติประเภทเดินทางคนเดียว
 ในพื้นที่ย่อยที่ 1 (สนามหลวง)

ที่มา : ผู้วิจัย

5.2.1.8 เส้นทางเดินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติประเภทเดินทางคนเดียวในพื้นที่ย่อยที่ 1 (สนามหลวง)

จากตัวอย่างทั้งหมดที่สามารถเก็บได้ 343 ตัวอย่าง และได้ตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวประเภทเดินทางคนเดียว 44 ตัวอย่าง โดยเวลาเฉลี่ยในการเดินจะอยู่ที่ 5.17 นาทีต่อการเดินทางในหนึ่งระยะ (Short trip) และมีระยะทางเฉลี่ยอยู่ที่ 290 เมตรต่อการเดินทาง ข้อมูลทางด้านประชากรศาสตร์ ในประเด็นของเพศส่วนใหญ่เป็นเพศชายคิดเป็นร้อยละ 72.73 ของตัวอย่างทั้งหมด ส่วนเพศหญิงคิดเป็น ร้อยละ 27.27 ของตัวอย่างทั้งหมด และในประเด็นด้านช่วงอายุ ส่วนใหญ่ตัวอย่างจะอยู่ในช่วงวัยผู้ใหญ่ซึ่งคิดเป็น ร้อยละ 84.09 ของตัวอย่างทั้งหมด รองลงมาเป็นช่วงวัยรุ่นคิดเป็น ร้อยละ 9.09 ของตัวอย่างทั้งหมด และสุดท้ายตัวอย่างวัยชราคิดเป็น ร้อยละ 6.82 ของตัวอย่างทั้งหมด โดยตัวอย่างส่วนใหญ่จะเป็นชาวตะวันตก คิดเป็น ร้อยละ 75 ของตัวอย่างทั้งหมด รองลงมาเป็นชาวเอเชียตะวันออกคิดเป็น หรือ ร้อยละ 13.64 ของตัวอย่างทั้งหมด โดยมีชาวแอฟริกาคิดเป็น หรือ ร้อยละ 9.09 ของตัวอย่างทั้งหมด และสุดท้ายมีชาวเอเชียใต้คิดเป็นร้อยละ 2.27 ของตัวอย่างทั้งหมด

รูปแบบเส้นทางเดินท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติประเภทเดินทางคนเดียวมีสองรูปแบบสำคัญได้แก่ เส้นทางบริเวณทางเข้าของสถานที่ท่องเที่ยว และเส้นทางบริเวณรอบๆพื้นที่นั้นนันทนาการ ประกอบด้วย ถนนนันทนาการบริเวณท่าเตียน-วัดโพธิ์ และ ถนนหน้าพระลานบริเวณท่าช้าง-วัดพระแก้ว รวมถึงบริเวณชอยหน้าพระธาตุและชอยท้ายวัง เส้นทางเดินท่องเที่ยวจะวิ่งรอบลงมาจะเป็นจะเป็นการเดินทางเข้าตามตรอก ซอก ซอยต่างๆ บริเวณแหล่งค้าขายท่าพระจันทร์และท่าเตียน รวมถึงการเดินทางเชื่อมไปยังพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า)

สถานที่ที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่ชอบเดินคนเดียว ส่วนใหญ่จะเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง รองลงมาเป็นร้านค้าย่อยบริเวณพื้นที่ค้าขายท่าพระจันทร์ รวมถึงสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงรองลงมาอย่าง ท่ามหาราชและตึกถาวรวัตถุ ในส่วนของพื้นที่นันทนาการส่วนมากจะเป็นพื้นที่นันทนาการที่มีพื้นที่ขอบเขตที่ชัดเจน อย่าง สนามหลวง และ สวนนาคราภิรมย์ การเดินทางรูปแบบอื่นๆ มีการเลือกการสัญจรทางน้ำในการเดินทางเช่นเดียวกัน ซึ่งดูได้จากการเลือกท่าเรือต่างๆเป็นจุดหมายปลายทางในการเดิน

กิจกรรมที่เกิดขึ้นระหว่างการเดินเพื่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติประเภทเดินทางคนเดียว ประกอบด้วย การแวะถ่ายภาพสถานที่ต่างๆ การแวะซื้อเครื่องดื่ม การดูแผนที่ แต่จากตัวอย่าง ไม่มีนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางคนเดียวเรียกกรลแท็กซี่ รถตุ๊กตุ๊ก เพื่อทำการเดินทางต่อหรือสอบถามเส้นทางเลย อาจเป็นเพราะความกังวลด้านความปลอดภัย

ตารางที่ 5 - 3 การเปรียบเทียบรายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประเภทนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติภายในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 1 (สนามหลวง)

รายละเอียด	กลุ่มเพื่อน (67)		คู่รัก (160)		เดินทางคนเดียว (44)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เวลา (นาที)						
▪ เวลาที่ใช้เดินน้อยที่สุด	1	-	1	-	1	-
▪ เวลาที่ใช้เดินมากที่สุด	21	-	25	-	15	-
▪ เวลาที่ใช้เดินเฉลี่ย	6.18	-	6.08	-	5.17	-
ระยะทาง (เมตร)						
▪ ระยะทางที่สั้นที่สุด	40	-	50	-	50	-
▪ ระยะทางที่ยาวที่สุด	1,470	-	1,610	-	870	-
▪ ระยะทางเฉลี่ย	341	-	307	-	290	-
เพศ						
▪ ชาย	8	11.94	0	0	32	72.73
▪ หญิง	8	11.94	0	0	12	27.27
▪ ผสม	51	76.12	160	100	0	0
ช่วงอายุ						
▪ วัยรุ่น	4	5.97	15	9.38	4	9.09
▪ วัยผู้ใหญ่	51	76.12	134	83.75	37	84.09
▪ วัยชรา	12	17.91	11	6.08	3	6.82
เชื้อชาติ						
▪ ตะวันตก	49	77.78	133	85.26	33	84.62
▪ เอเชียตะวันออก	14	22.22	23	14.74	6	15.38

ที่มา : ผู้วิจัย

จากตารางแสดงให้เห็นว่า เวลาในการเดินเฉลี่ยของแต่ละการเดินทาง (Trip) ของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติประเภทกลุ่มเพื่อน กลุ่มคู่รัก และกลุ่มที่เดินทางคนเดียว โดยทั้งเวลาและระยะทางเฉลี่ยในการเดินแต่ละเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติประเภทกลุ่มเพื่อนมีปริมาณมาก

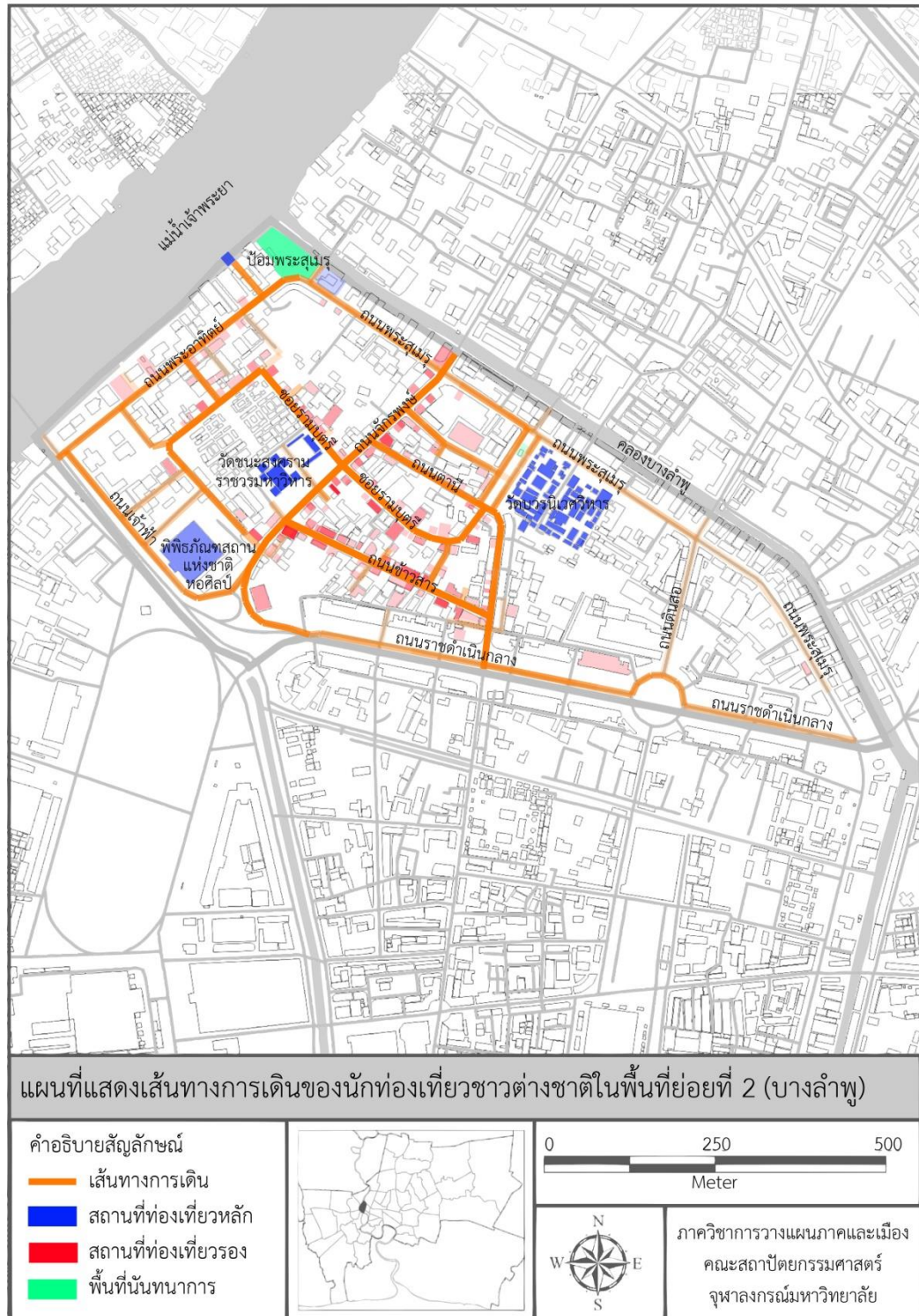
ที่สุด รองลงมาเป็นนักท่องเที่ยวประเภทคู่รัก และสุดท้ายเป็นนักท่องเที่ยวที่เดินทางคนเดียว ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการเดินทางท่องเที่ยวเป็นกลุ่ม ยากต่อการหยุดในพื้นที่ที่ตนเองมีความสนใจเพียงคนเดียว กล่าวคือ หากคนในกลุ่มคนอื่นๆไม่มีความสนใจในสิ่งดังกล่าว สมาชิกที่มีความสนใจแต่เป็นส่วนน้อยก็อาจไม่หยุดยังสถานที่ดังกล่าว ซึ่งสถานที่ที่เป็นจุดหมายปลายทางส่วนใหญ่อาจเป็นสถานที่ที่ทั้งกลุ่มให้ความสนใจ การเดินทางท่องเที่ยวจึงเน้นมุ่งไปยังสถานที่เหล่านั้น ซึ่งในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 1 (สนามหลวง) สถานที่ท่องเที่ยวที่มีที่ตั้งที่ห่างไกลกัน จึงอาจส่งผลให้ระยะทางและเวลาในการเดินทางท่องเที่ยวต่อเที่ยวนั้นมีปริมาณที่สูงกว่านักท่องเที่ยวประเภทอื่นๆ ในขณะที่เดียวกันนักท่องเที่ยวที่เดินทางคนเดียว จึงมีปริมาณเวลาและระยะทางเฉลี่ยในการเดินทางแต่ละเที่ยวน้อยที่สุด เนื่องจากการตัดสินใจที่จะหยุดหรือเลือกสถานที่ใดสถานที่หนึ่งเป็นจุดหมายปลายทางสามารถตัดสินใจได้ง่ายกว่าเมื่อเจอสถานที่ที่มีความสนใจจึงสามารถตัดสินใจหยุดยังสถานที่ดังกล่าวได้เลย การเดินทางท่องเที่ยวในแต่ละเที่ยวจึงมีเวลาและระยะทางที่น้อยที่สุด นักท่องเที่ยวประเภทกลุ่มเพื่อนส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มที่มีการผสมกันของทั้งเพศชายและเพศหญิง ส่วนนักท่องเที่ยวประเภทที่เดินทางคนเดียว ส่วนใหญ่จะเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง อาจเป็นผลมาจากความต้องการความปลอดภัยในการเดินทางท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติทั้งสามประเภทส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุวัยผู้ใหญ่ ส่วนอยู่ในช่วงวัยรุ่นมีปริมาณรองลงมา และสุดท้ายจะอยู่ในช่วงวัยชรา เนื่องจาก วัยชราหากใช้วิธีการเดินทางท่องเที่ยวและเดินทางเป็นคู่หรือเดินเพียงแค่นคนเดียวอาจเกิดอันตรายในด้านการขาดความช่วยเหลือหากเกิดเหตุฉุกเฉิน ในทางกลับกันนักท่องเที่ยวประเภทกลุ่มเพื่อน เป็นนักท่องเที่ยวที่อยู่ในช่วงวัยชราที่มีปริมาณเป็นอันดับสอง และนักท่องเที่ยวช่วงวัยรุ่นมีปริมาณน้อยที่สุด เนื่องจากการท่องเที่ยวประเภทกลุ่มเพื่อน เป็นการเดินทางท่องเที่ยวที่มีสมาชิกในกลุ่มมากกว่า 3 คน หากเกิดกิจกรรมฉุกเฉินสามารถช่วยกันได้ง่ายขึ้น สำหรับผู้ที่อยู่ในช่วงวัยชรา ส่วนผู้ที่อยู่ในวัยรุ่น การเดินทางมาท่องเที่ยวต่างประเทศกับกลุ่มเพื่อนๆ อาจมีอุปสรรคทางด้านงบประมาณ ซึ่งส่วนใหญ่เราจะพบเจอวัยรุ่นได้จากกลุ่มนักท่องเที่ยวประเภทครอบครัวมากกว่า จำนวนผู้ร่วมเดินทางของนักท่องเที่ยวประเภทกลุ่มเพื่อนส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มที่ไม่มีเด็กมากกว่า โดยจะเป็นกลุ่มที่มีช่วงอายุเท่าๆกัน ในประเด็นเรื่องสัญชาติ นักท่องเที่ยวทั้งสามกลุ่มส่วนใหญ่จะเป็นชาวตะวันตก รองลงมาเป็นชาวเอเชียตะวันออก และสามารถพบชาวแอฟริกาได้บ้างในกลุ่มนักท่องเที่ยวประเภทเดินทางคนเดียว

รูปแบบเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวทั้งสามประเภทมีลักษณะที่ไม่แตกต่างกันมากนัก กล่าวคือ ส่วนใหญ่เส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวหลักจะเป็นเส้นทางที่ทำการเชื่อมต่อกันระหว่างสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญภายในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 1 (สนามหลวง) ได้แก่ ถนนมหาราช บริเวณวัดพระแก้ว-วัดโพธิ์ ถนนหน้าพระลาน ได้กลายเป็นเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวหลัก รองลงมาเป็นถนนมหาราชบริเวณหน้าท่าพระจันทร์ ถนนรอบสนามหลวง และถนนสนามไชย โดยความแตกต่างที่เกิดขึ้นระหว่างนักท่องเที่ยวทั้งสามประเภท คือ นักท่องเที่ยวประเภทคู่รัก มีการกระจายตัวของ

เส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวทั่วทั้งพื้นที่มากกว่ากลุ่มอื่นๆ ทั้งในส่วนของชอยเล็กชอยน้อย พื้นที่บางพื้นที่ที่เข้าถึงยาก อย่างพื้นที่นันทนาการภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ อีกทั้งยังมีรูปแบบการเดินทางท่องเที่ยวระยะทางยาวเพื่อเชื่อมต่อไปยังพื้นที่ศึกษาย่อยข้างเคียงอีกด้วย ประกอบด้วยพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 2 (บางลำพู) ทางด้านทิศเหนือ รวมถึงพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า) และพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ) ทางด้านทิศตะวันออก ซึ่งแตกต่างกับนักท่องเที่ยวประเภทกลุ่มเพื่อนและนักท่องเที่ยวประเภทเดินทางคนเดียว โดยในสองกลุ่มนี้จะให้ความสำคัญกับการเดินทางเที่ยวภายในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 1 (สนามหลวง) เป็นสำคัญ โดยมีรูปแบบการเดินทางเชื่อมต่อไปยังพื้นที่อื่นน้อย รวมถึงรูปแบบการเดินทางเที่ยวมักเดินเกาะติดกับถนนหลัก และไม่นิยมเดินไปตามตรอก ซอก ซอย ที่ยากต่อการเข้าถึง

สถานที่ท่องเที่ยวหลักที่ได้รับความนิยมจากกลุ่มนักท่องเที่ยวทั้งสามประเภท ได้แก่ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม (วัดพระแก้ว) และวัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามราชวรมหาวิหาร (วัดโพธิ์) ซึ่งล้วนเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง จึงสามารถสร้างแรงดึงดูดให้นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติต้องการที่จะไปเยี่ยมชมได้เป็นจำนวนมาก รองลงมาเป็นแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ภายในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 1 (สนามหลวง) ได้แก่ ท้ามหาราช เป็นอีกสถานที่หนึ่งที่ได้รับความนิยมเช่นเดียวกัน อาจเป็นเพราะภายในมีการบริการห้องเรือชมแม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ได้รับความนิยมไม่น้อย ในด้านพื้นที่นันทนาการ พื้นที่หลักที่เป็นที่นิยมของเหล่านักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ คือ สนามหลวง เนื่องจากเป็นพื้นที่นันทนาการขนาดใหญ่และตั้งอยู่ใกล้กับสถานที่ท่องเที่ยวอื่นๆ รองลงมาเป็นสวนนาคาภิรมณ์ เป็นอีกพื้นที่นันทนาการที่มีลำโพงที่ตั้งใกล้กับสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญสำคัญทั้งยังตั้งอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา จึงเป็นอีกพื้นที่นันทนาการที่ได้รับความนิยม แต่ในขณะเดียวกันนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติประเภทคู่รักได้มีสถานที่ที่เป็นจุดหมายปลายทางที่แตกต่างจากนักท่องเที่ยวกลุ่มอื่นๆ โดยยังให้ความสนใจกับสถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นแหล่งเก็บรวบรวมข้อมูลประวัติศาสตร์อย่าง พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ โดยนักท่องเที่ยวทั้งสามกลุ่มมีกิจกรรมที่เกิดขึ้นระหว่างการเดินทางเที่ยวที่มีความคล้ายคลึงกัน โดยมีจุดแตกต่างที่เห็นได้ชัดคือ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางคนเดียว จะไม่มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลภายนอก เช่น คนขับรถแท็กซี่หรือรถตุ๊กตุ๊ก แต่จะเน้นการช่วยเหลือตนเองเป็นหลัก

5.2.2 ผลการเก็บข้อมูลพฤติกรรมกรรมการเพื่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติภายในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ด้วยวิธีการเดินตาม ในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 2 (บางลำพู)

แผนที่ 5 - 16 เส้นทางการเดินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติทั้งหมดในพื้นที่ย่อยที่ 2 (บางลำพู)

ที่มา : ผู้วิจัย

5.2.2.1 เส้นทางเดินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติทั้งหมดในพื้นที่ย่อยที่ 2 (บางลำพู)

จากตัวอย่างทั้งหมดที่สามารถเก็บได้ 326 ตัวอย่าง ซึ่งเฉลี่ยจะสามารถเก็บข้อมูลตัวอย่างได้ 8 ตัวอย่างต่อชั่วโมง โดยไม่มีความแตกต่างกันในช่วงวันหยุดและวันธรรมดา รวมถึงในเรื่องเวลาภายในพื้นที่ที่ 2 (บางลำพู) สามารถเก็บข้อมูลของตัวอย่างได้ตั้งแต่เริ่มต้น 8.00 ไปถึง 18.00 ได้ตลอดทั้งวัน โดยเวลาเฉลี่ยในการเดินจะอยู่ที่ 5.20 นาทีต่อการเดินทางในหนึ่งระยะ (Short trip) และมีระยะทางเฉลี่ยอยู่ที่ 262.27 เมตรต่อการเดินทาง ข้อมูลทางด้านประชากรศาสตร์ ประเด็นด้านเพศตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นการผสมกันระหว่างเพศชายและเพศหญิง (49.08%) รองลงมาเป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเพศชาย (29.75%) และสุดท้ายเป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเพศหญิง (21.17%) ในประเด็นด้านช่วงอายุ ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงวัยผู้ใหญ่ (56.75%) รองลงมาเป็นช่วงวัยรุ่น (30.98%) และสุดท้ายเป็นช่วงวัยชรา (6.13%) โดยส่วนใหญ่จะเดินท่องเที่ยวกันเป็นคู่ (54.60%) รองลงมาคือการเดินทางท่องเที่ยวคนเดียว (24.23%) ส่วนการเดินทางท่องเที่ยวแบบกลุ่ม (ไม่มีเด็ก) มีเพียง (16.87%) และสุดท้าย การเดินทางท่องเที่ยวแบบกลุ่ม (มีเด็ก) มีสัดส่วนที่น้อยที่สุด (4.29%) ซึ่งด้านเชื้อชาติส่วนใหญ่จะเป็นชาวตะวันตก (81.60%) รองลงมาเป็นชาวเอเชีย (17.18%) และเชื้อชาติของกลุ่มตัวอย่างที่เข้ามาเดินท่องเที่ยวที่น้อยที่สุดได้แก่ แอฟริกา (1.23%)

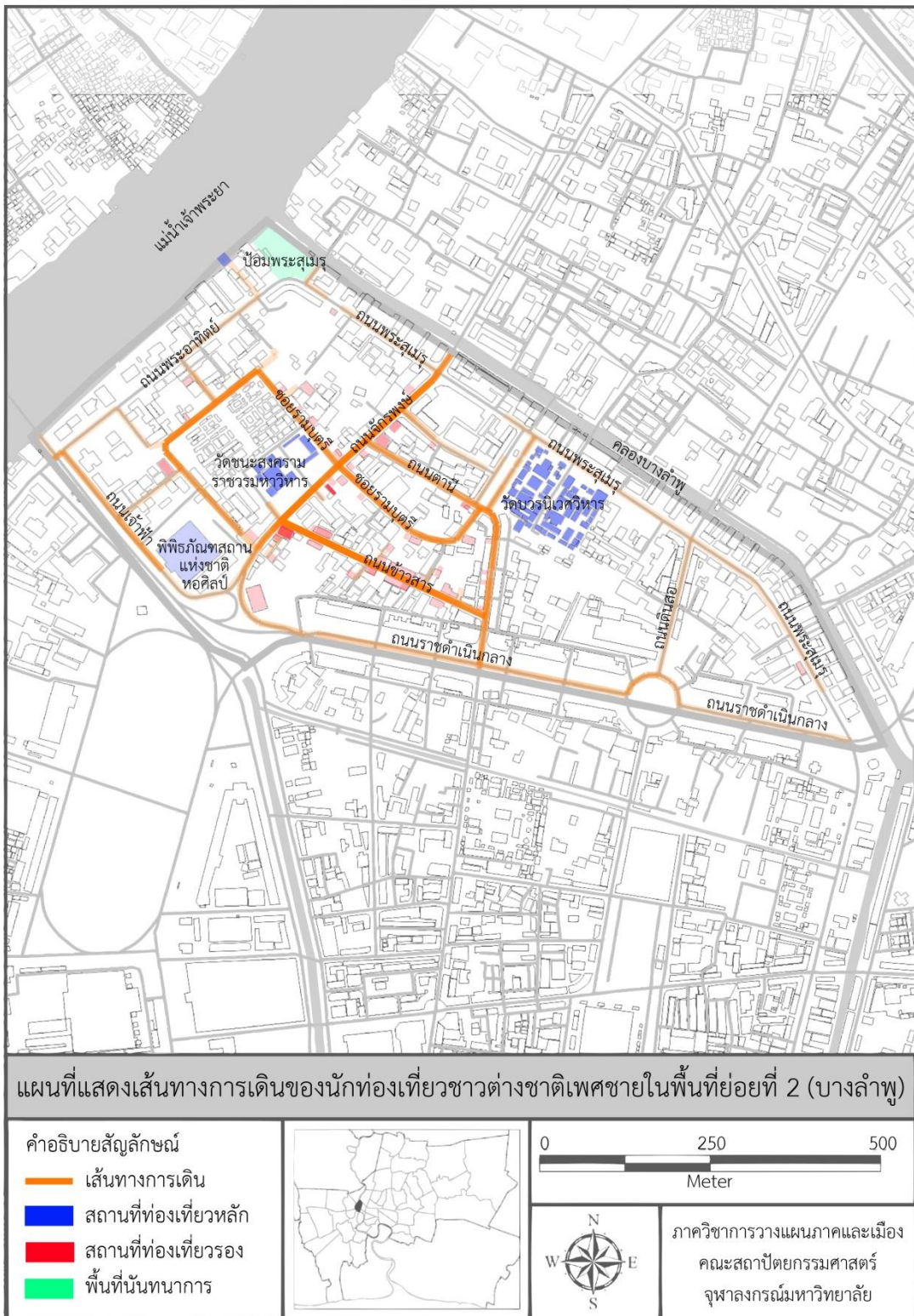
จากแผนที่แสดงผลการเก็บข้อมูลเส้นทางเดินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติทั้งหมดในพื้นที่ย่อยที่ 2 (บางลำพู) แสดงให้เห็นว่า เส้นทางเดินท่องเที่ยวสายหลักที่ได้รับความนิยมในการเดินทางท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะอยู่ทางด้านทิศตะวันตกของพื้นที่ศึกษา เนื่องจากเป็นจุดเชื่อมต่อการเปลี่ยนถ่ายการคมนาคมทั้งทางบกและทางน้ำ ผ่านทางท่าพระอาทิตย์ อีกทั้งยังเป็นพื้นที่ที่มีแหล่งท่องเที่ยว ร้านค้าร้านอาหาร และโรงแรมขนาดเล็กจำนวนมาก เช่น ริมชอยรามบุตรี ถนนจักรพงษ์ ถนนตานิ ถนนข้าวสาร และถนนพระอาทิตย์ เป็นต้น เส้นทางท่องเที่ยวสายรองจะเป็นเส้นทางเดินท่องเที่ยวเพื่อเชื่อมต่อสถานที่ต่างๆมากกว่า เช่น การเดินเชื่อมต่อกันระหว่างเส้นทางท่องเที่ยวสายหลัก หรือการเชื่อมต่อกันระหว่างพื้นที่ย่อยอื่นๆ ได้แก่ ถนนราชดำเนิน ถนนบวรนิเวศ ชอยโรงไหม ชอยสิบสามห้าง เป็นต้น ส่วนพื้นที่บริเวณด้านทิศตะวันออกของพื้นที่ศึกษาไม่ได้รับความนิยมสำหรับเส้นทางเดินท่องเที่ยว เนื่องจากขาดแรงดึงดูด และไม่ได้เป็นเส้นทางผ่านของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติอีกด้วย

สถานที่ที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในพื้นที่ศึกษาย่อยบางลำพู ส่วนใหญ่จะเป็นร้านค้าร้านอาหารตลอดริมทางเดิน และโรงแรมขนาดเล็ก (Homestay) ตามถนนรามบุตรี ถนนข้าวสาร และถนนพระอาทิตย์ เนื่องจากเป็นแหล่งที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 2 และเป็นที่พักที่เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เข้ามาท่องเที่ยวภายในพื้นที่บริเวณนี้ โดยเฉพาะร้านอาหาร เช่น ร้านผัดไท หรือร้านอาหารของฝากที่เป็นสินค้าที่แสดงถึงความเป็นไทย เป็นสถานที่ที่ได้รับความนิยม หรือแม้แต่ร้านอาหารฟาสต์ฟู้ดที่มีมากมายที่ตั้งอยู่ริมถนนข้าวสาร ส่งผลให้เป็นจุดหมายปลายทางของการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติหลายๆกลุ่ม ภายในพื้นที่ยังมี

สวนสาธารณะ ที่เรียกกันว่า สวนสาธารณะสันติชัยปราการ ซึ่งเป็นสวนสาธารณะที่ตั้งอยู่ติดกับแม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งเป็นสถานที่ไม่กี่สถานที่ที่สามารถรับชมวิว ทิวทัศน์ของแม่น้ำเจ้าพระยา ภายในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 2 (บางลำพู) โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย และมีป้อมพระสุเมรุ ซึ่งเป็นหนึ่งในสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง จึงทำให้เป็นสถานที่ที่ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวอีกแห่งหนึ่งในส่วนของพื้นที่นันทนาการ ในขณะเดียวกันแหล่งท่องเที่ยวขนาดใหญ่และมีชื่อเสียงอย่าง วัดชนะสงครามราชวรมหาวิหาร หรือวัดชนะสงคราม และวัดบวรนิเวศวิหาร ก็ยังคงเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับความสนใจรองลงมา สถานที่ที่ให้ความรู้กับนักท่องเที่ยวต่างชาติ อย่าง หอศิลป์เจ้าฟ้า และ พิพิธภัณฑ์กษาปณ์ ก็ยังได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวต่างชาติบ้าง ถึงแม้ว่าจะไม่มากก็ตาม การเดินทางนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เป็นกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัย นิยมเดินทางการคมนาคมทางน้ำ ผ่านท่าพระอาทิตย์ เพื่อเข้าหรือออกจากพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 2

จากแผนที่จะเห็นได้ว่า กิจกรรมต่างๆที่เกิดขึ้นภายในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 2 (บางลำพู) จะมีการกระจุกตัวอยู่บางบริเวณ โดยส่วนมากจะเกิดขึ้นในพื้นที่ด้านทิศตะวันตกมากกว่าทิศตะวันออก อาจเป็นเพราะพื้นที่เป็นลักษณะของสี่เหลี่ยมผืนผ้า จึงทำให้สามารถสังเกตได้ง่าย และพื้นที่ทางด้านทิศตะวันตกเป็นพื้นที่ที่มีการเชื่อมต่อกับพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 1 (สนามหลวง) บริเวณถนนพระอาทิตย์ รวมถึงยังเป็นพื้นที่ที่มีการเชื่อมต่อกับพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า) บริเวณสี่แยกคอกวัว ซึ่งมีความสัมพันธ์กับเส้นทางการเดินท่องเที่ยวในพื้นที่ย่อยที่ 3 ที่มีนักท่องเที่ยวต่างชาติจำนวนมาก เลือกที่จะเดินท่องเที่ยวในเส้นทางเชื่อมต่อดังกล่าว

กิจกรรมที่เกิดขึ้นระหว่างการเดินท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติภายในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 2 (บางลำพู) ส่วนใหญ่จะเป็นการแวะเพื่อดูหรือเลือกซื้อสินค้าตามร้านค้าแผงลอยหรือร้านค้าริมถนนเป็นเสียส่วนมาก โดยการแวะดังกล่าวจะเป็นการแวะที่ใช้เวลาไม่นาน (ไม่เกิน 3 นาที) รวมถึงการแวะเพื่อซื้อขนม ผลไม้ ที่เป็นสินค้าที่ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวต่างชาติเช่นเดียวกัน และเรื่องจากภายในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 2 (บางลำพู) ประกอบไปด้วยร้านค้าขนาดใหญ่จำนวนมาก รวมถึงที่พักขนาดใหญ่ไปจนถึงขนาดเล็ก จึงส่งผลให้ภายในพื้นที่มีความจำเป็นในการต้องใช้จ่ายเงิน ดังนั้นกิจกรรมที่เกิดขึ้นบ่อยครั้ง คือ การแวะเพื่อกดเงินตามตู้ ATM ที่ตั้งกระจายอยู่ตามสถานที่ต่างๆ และกิจกรรมที่เกิดขึ้นเช่นเดียวกับพื้นที่อื่นๆ คือ การหยุดเพื่อดูแผนที่ การหยุดเพื่อพูดคุยกันเอง (อาจจะเป็นการถกเถียงกันถึงจุดหมายปลายทาง เส้นทางเดินท่องเที่ยว) หรือแม้แต่การหยุดเพื่อสอบถามข้อมูลกับพ่อค้า แม่ค้า ภายในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 2 (บางลำพู) นักท่องเที่ยวต่างชาติจะเลือกที่จะสอบถามข้อมูลจากพ่อค้า แม่ค้า มากกว่าคนขับรถตุ๊กตุ๊ก หรือ รถแท็กซี่ อย่างในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 1 (สนามหลวง)

แผนที่ 5 - 17 เส้นทางการเดินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเพศชายในพื้นที่ย่อยที่ 2 (บางลำพู)

ที่มา : ผู้วิจัย

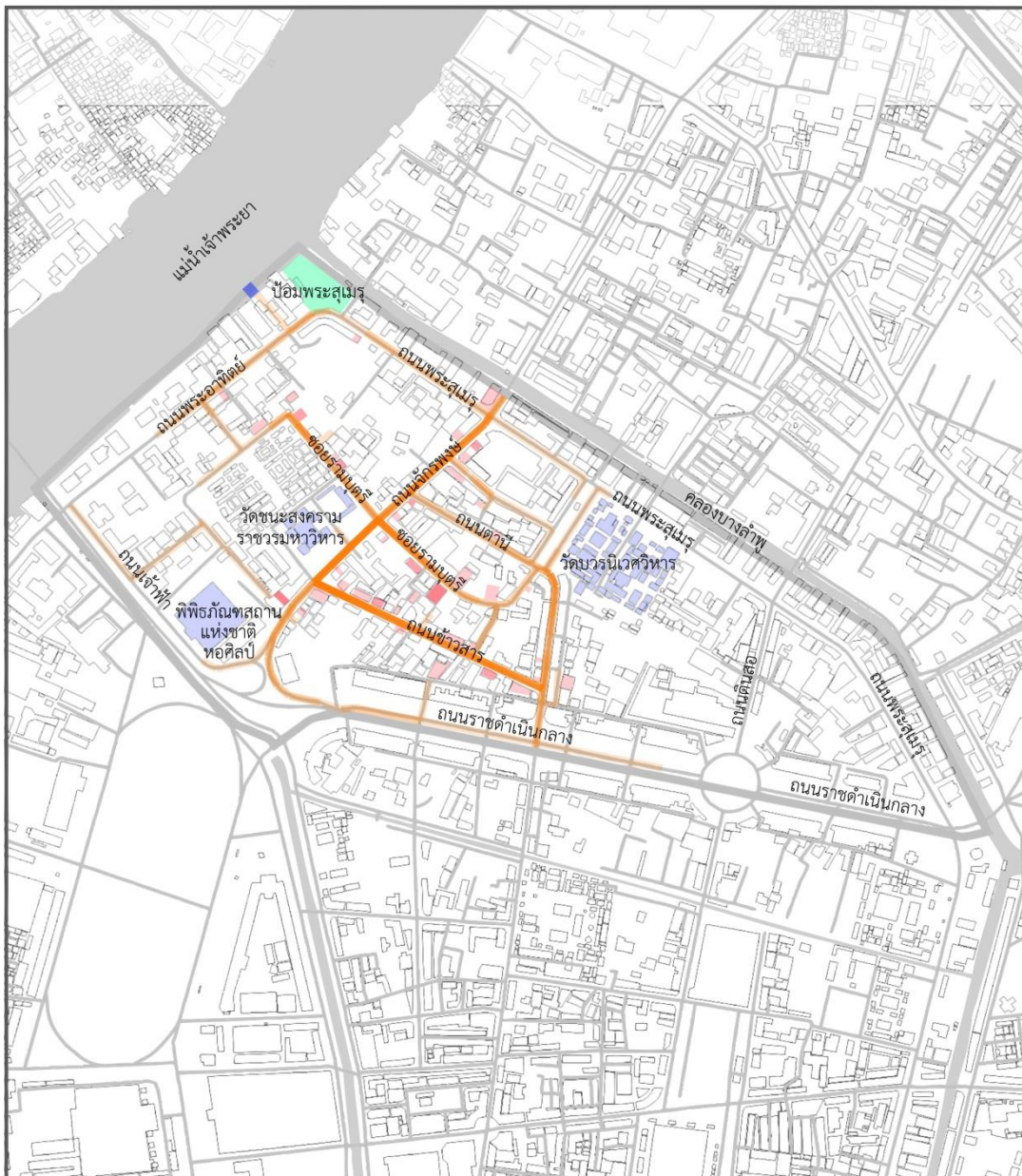
5.2.2.2 เส้นทางเดินของนักท่องเที่ยวต่างชาติเพศชายในพื้นที่ย่อยที่ 2 (บางลำพู)

จากตัวอย่างทั้งหมดที่สามารถเก็บได้ 326 ตัวอย่าง และได้ตัวอย่างที่เป็นเพศชาย 97 ตัวอย่าง โดยเวลาเฉลี่ยในการเดินจะอยู่ที่ 5.23 นาทีต่อการเดินทางในหนึ่งระยะ (Short trip) และมีระยะทางเฉลี่ยอยู่ที่ 284.85 เมตรต่อการเดินทาง ข้อมูลทางด้านประชากรศาสตร์ ในประเด็นของช่วงอายุ ส่วนมากจะมีช่วงอายุอยู่ในช่วงวัยผู้ใหญ่ (51.55%) รองลงมาเป็นช่วงวัยรุ่น (40.21%) และวัยชรา มีสัดส่วนน้อยที่สุด (5.15%) ซึ่งนิยมเดินท่องเที่ยวคนเดียวมากที่สุด (53.61%) รองลงมาเป็นการเดินท่องเที่ยวเป็นคู่ (28.87%) และการเดินท่องเที่ยวเป็นกลุ่มมีสัดส่วนน้อยที่สุด (17.53%) และเป็นกลุ่มที่ไม่มีเด็กร่วมเดินทางด้วยเลย ในประเด็นด้านเชื้อชาติส่วนใหญ่จะเป็นนักท่องเที่ยวเพศชายชาวตะวันตก (78.35%) รองลงมาเป็นชาวเอเชีย (19.59%) และสุดท้ายเป็นชาวแอฟริกา (2.06%)

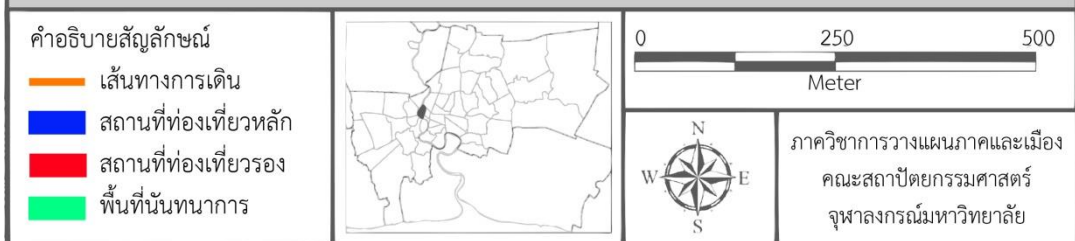
จากแผนที่แสดงผลการเก็บข้อมูลเส้นทางเดินของนักท่องเที่ยวต่างชาติเพศชายในพื้นที่ย่อยที่ 2 (บางลำพู) แสดงให้เห็นว่า เส้นทางเดินท่องเที่ยวสายหลักที่ได้รับความนิยมในการเดินท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะอยู่ส่วนกลางของพื้นที่ศึกษา ได้แก่ ถนนข้าวสาร ถนนจักรพงษ์ เส้นทางท่องเที่ยวสายรอง ได้แก่ ซอยรามบุตรี ถนนตะนาว ถนนเจ้าฟ้า จุดที่มีความน่าสนใจคือ เส้นทางรอบนอกของพื้นที่ศึกษา เช่น ถนนราชดำเนิน ถนนพระอาทิตย์ กลับไม่ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวต่างชาติเพศชาย แต่โดยรวมรูปแบบเส้นทางเดินท่องเที่ยวมีการกระจายไปทั่วทั้งพื้นที่ ถึงแม้จะเป็นบริเวณพื้นที่ทางด้านตะวันออกที่ซึ่งไม่มีสถานท่องเที่ยวที่มีความดึงดูด แต่ยังคงมีการเลือกเป็นเส้นทางเดินท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติเพศชายอยู่บ้าง

สถานที่ที่ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวต่างชาติเพศชายในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 2 (บางลำพู) ส่วนใหญ่ จะเป็นร้านค้า ร้านอาหาร บริเวณริมถนนข้าวสารและถนนจักรพงษ์ โดยเฉพาะอาคารที่มีทั้งที่พักและเป็นร้านอาหารอยู่ในอาคารเดียวกัน จะยังได้รับความสนใจจากกลุ่มตัวอย่างดังกล่าว สถานที่ที่ได้รับความสนใจรองลงมาเป็น วัดชนะสงครามและวัดบวรนิเวศวิหาร พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสาธารณะ ยังคงได้รับความสนใจ แต่มีปริมาณผู้สนใจไม่มากนักหากเทียบกับสถานที่อื่นๆ

กิจกรรมที่เกิดขึ้นระหว่างการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติเพศชายภายในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 2 (บางลำพู) ส่วนใหญ่เป็นการแวะซื้อ แวะดู หรือเลือกซื้อสินค้า โดยเฉพาะสินค้าที่เกี่ยวข้องกับเครื่องแต่งกาย กระเป๋า รองเท้า รวมถึงร้านขนม ร้านอาหารริมทางเท้า มีการแวะหยุดเพื่อปรึกษา พุดคุย ประกอบกับการดูแผนที่ และมีเพียงบางส่วนใช้วิธีการถามข้อมูลกับพ่อค้าแม่ค้าตามร้านริมทางเดิน การสัญจรทางน้ำเป็นอีกรูปแบบการเดินทางที่ได้รับความนิยมจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวต่างชาติเพศชาย

แผนที่แสดงเส้นทางการเดินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเพศหญิงในพื้นที่ย่อยที่ 2 (บางลำพู)

แผนที่ 5 - 18 เส้นทางการเดินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเพศหญิงในพื้นที่ย่อยที่ 2 (บางลำพู)

ที่มา : ผู้วิจัย

5.2.2.3 เส้นทางเดินของนักท่องเที่ยวต่างชาติเพศหญิงในพื้นที่ย่อยที่ 2 (บางลำพู)

จากตัวอย่างทั้งหมดที่สามารถเก็บได้ 326 ตัวอย่าง และได้ตัวอย่างที่เป็นเพศหญิง 69 ตัวอย่าง โดยเวลาเฉลี่ยในการเดินจะอยู่ที่ 5.14 นาทีต่อการเดินทางในหนึ่งระยะ (Short trip) และมีระยะทางเฉลี่ยอยู่ที่ 253.04 เมตรต่อการเดินทาง ข้อมูลทางด้านประชากรศาสตร์ ในประเด็นของช่วงอายุ ส่วนใหญ่จะมีช่วงอายุอยู่ในช่วงวัยรุ่น (56.52%) รองลงมาเป็นวัยผู้ใหญ่ (40.58%) และมีวัยชราเพียงเล็กน้อย (1.45%) โดยนิยมเดินทางเป็นคู่มากที่สุด (47.83%) รองลงมาเป็นการเดินทางท่องเที่ยวคนเดียว (39.13%) และสุดท้ายคือการเดินทางเป็นกลุ่ม (13.04%) ในด้านเชื้อชาติ ตัวอย่างส่วนใหญ่จะเป็นชาวตะวันตก (78.26%) รองลงมาเป็นชาวเอเชีย (18.84%) และสุดท้ายเป็นชาวแอฟริกา (2.90%)

จากแผนที่แสดงผลการเก็บข้อมูลเส้นทางเดินของนักท่องเที่ยวต่างชาติเพศหญิงในพื้นที่ย่อยที่ 2 (บางลำพู) แสดงให้เห็นว่า เส้นทางเดินท่องเที่ยวสายหลักที่ได้รับความนิยมในการเดินทางท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะอยู่ส่วนกลางของพื้นที่ศึกษา ได้แก่ ถนนข้าวสาร ถนนจักรพงษ์ ถนนตะนาว และซอยรามบุตรีบางส่วน เส้นทางเดินท่องเที่ยวรอง ได้แก่ ถนนราชดำเนิน ถนนพระอาทิตย์ ถนนเจ้าฟ้า โดยเส้นทางเดินท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะกระจุกตัวอยู่บริเวณเส้นทางท่องเที่ยวสายหลัก และไม่มีการกระจายไปยังพื้นที่ทางด้านทิศตะวันออกของพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 2 (บางลำพู) เลย

สถานที่ที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวต่างชาติเพศหญิงในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 2 (บางลำพู) ส่วนใหญ่ในด้านปริมาณจะเป็นร้านค้า ร้านอาหารขนาดใหญ่ หรือเป็นร้านที่เป็นหลักแหล่งบริเวณริมถนนข้าวสาร และซอยรามบุตรี ส่วนสถานที่ที่ได้รับความนิยมรองลงมา ได้แก่ สถานที่ท่องเที่ยวประเภทวัด วัดบวรนิเวศวิหารและวัดชนะสงคราม หอศิลป์เจ้าฟ้า รวมถึงพื้นที่นันทนาการอย่าง สวนสันติชัยปราการ ซึ่งไม่มีสถานที่ใดที่ได้รับความนิยมโดดเด่นมากกว่าสถานที่อื่นๆ ภายในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 2 (บางลำพู)

กิจกรรมที่เกิดขึ้นระหว่างการเดินท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติเพศหญิงภายในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 2 (บางลำพู) ส่วนใหญ่เป็นการแวะเพื่อดูร้านค้าร้านขาย โดยเฉพาะร้านที่เกี่ยวข้องกับเครื่องแต่งกาย ร้านเครื่องสำอาง ร้านเครื่องประดับ หากเป็นด้านอาหารเครื่องดื่ม ส่วนใหญ่จะเลือกซื้อน้ำดื่มมากกว่า ไม่ค่อยนิยมเลือกซื้ออาหารริมทาง มีการหยุดเพื่อดูแผนที่บ่อยครั้ง มีจำนวนปริมาณการถามทางกับผู้อื่นไม่มาก และมีหลายกลุ่มที่ทำการหยุดเพื่อทำการปรึกษา พูดคุยกันเอง ก่อนที่จะทำการเดินท่องเที่ยวต่อไป บางกลุ่มมีการหยุดตามตู้ ATM เพื่อกดเงินสำหรับใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยว ไม่พบการเรียกรถตุ๊กตุ๊ก หรือ รถแท็กซี่เพื่อทำการเดินทางต่อ และในขณะเดียวกันท่าเรือพระอาทิตย์เป็นอีกรูปแบบการเดินทางที่ได้รับความนิยมจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวต่างชาติเพศหญิง

ตารางที่ 5 - 4 การเปรียบเทียบรายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ
ของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติภายในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 2 (บางลำพู)

รายละเอียด	เพศชาย (97)		เพศหญิง (69)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เวลาในการเดินแต่ละการเดินทาง (Trip)				
▪ เวลาที่ใช้เดินน้อยที่สุด	1 นาที	-	1 นาที	-
▪ เวลาที่ใช้เดินมากที่สุด	17 นาที		21 นาที	
▪ เวลาที่ใช้เดินเฉลี่ย	5.23 นาที		5.14 นาที	
ระยะทางของแต่ละการเดินทาง (Trip)				
▪ ระยะทางที่สั้นที่สุด	50 ม.	-	50 ม.	-
▪ ระยะทางที่ยาวที่สุด	1,400 ม.		840 ม.	
▪ ระยะทางเฉลี่ย	285 ม.		253 ม.	
ช่วงอายุ				
▪ วัยรุ่น	39	40.21	39	56.52
▪ วัยผู้ใหญ่	50	51.55	28	40.58
▪ วัยชรา	5	5.15	1	1.45
▪ ผสม	3	3.09	1	1.45
จำนวนผู้ร่วมเดินทาง				
▪ เดินทางคนเดียว	52	53.61	27	39.71
▪ คู่	28	28.87	33	48.53
▪ กลุ่ม (ไม่มีเด็ก)	17	17.53	8	11.76
เชื้อชาติ				
▪ ตะวันตก	76	83.52	54	84.38
▪ เอเชียตะวันออก	12	13.19	9	14.06
▪ เอเชียใต้	3	3.30	1	1.56

ที่มา : ผู้วิจัย

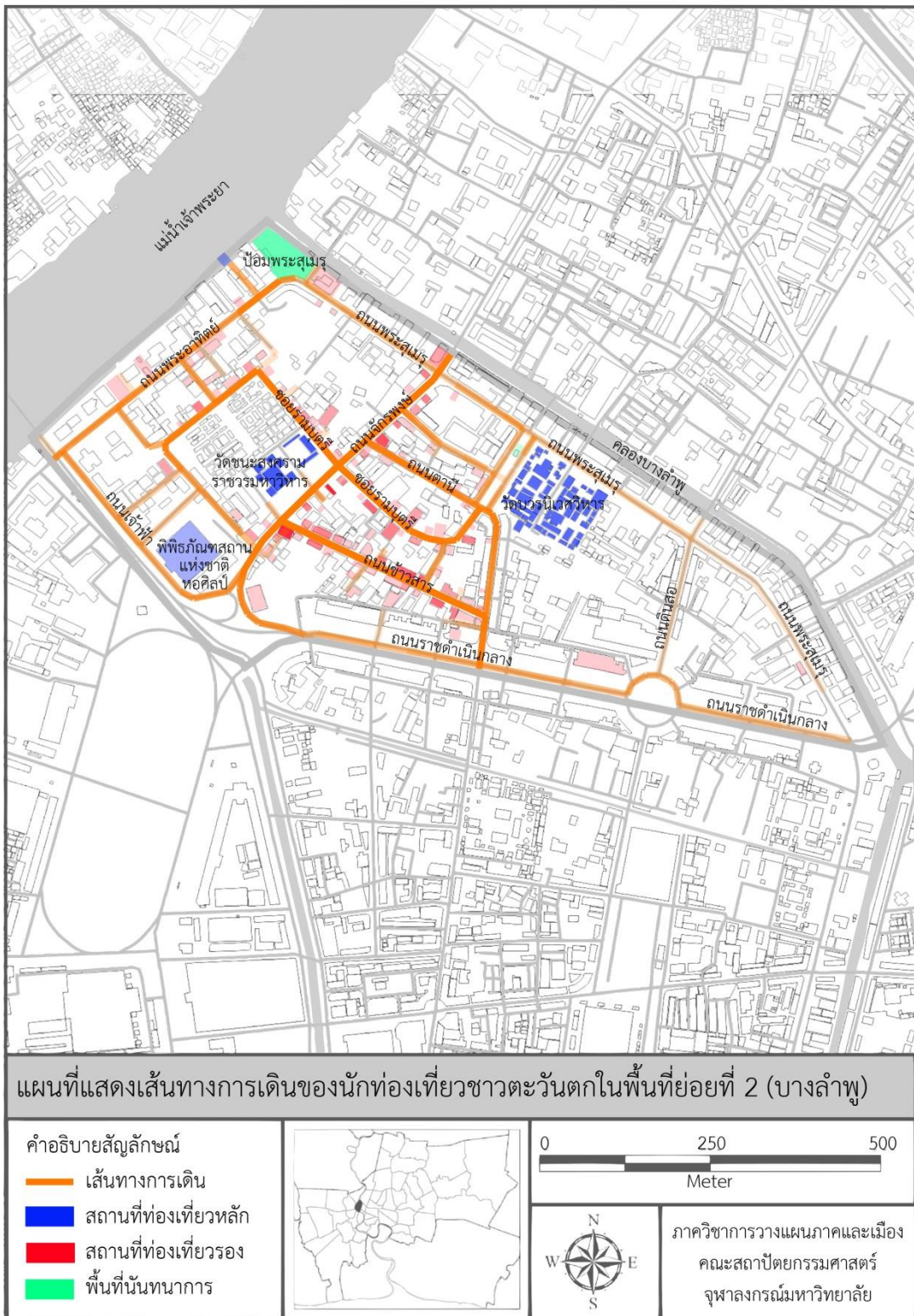
จากตารางแสดงให้เห็นว่า เวลาในการเดินเฉลี่ยของแต่ละการเดินทาง (Trip) ของเพศชายมีระยะเวลาสั้นกว่าเพศหญิง อาจเป็นเพราะระยะทางในการเดินแต่ละเที่ยวการเดินทางนั้นมีระยะทางมากกว่าเพศหญิง ส่งผลต่อเนืองให้เวลาในการเดินเฉลี่ยนานกว่าเพศหญิง โดยส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติภายในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 2 (บางลำพู) จะอยู่ในช่วงอายุผู้ใหญ่สำหรับเพศชาย และอยู่

ในช่วงวัยรุ่นสำหรับเพศหญิง นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเพศหญิงนิยมเดินเป็นคู่มากกว่าเดี่ยว อาจเป็นผลมาจากการต้องการความปลอดภัย แสดงให้เห็นว่า ความปลอดภัยเป็นอีกปัจจัยสำคัญต่อพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวของเพศหญิง ซึ่งแตกต่างกับเพศชายที่นิยมเดินทางท่องเที่ยวคนเดียวมากกว่า อาจเป็นเพราะการต้องการอิสระ ความสะดวกในการตัดสินใจแวะ เดิน ชม และท่องเที่ยว ในประเด็นเชื้อชาติ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติส่วนใหญ่เป็นชาวตะวันตก

ในด้านรูปแบบเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยว จะเห็นได้ว่า นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เป็นเพศชายจะมีการกระจายตัวของเส้นทางการท่องเที่ยวไปทั่วทั้งพื้นที่ รวมถึงเส้นทางเดินรอบนอกที่ถึงแม้ว่าจะไม่มีสถานที่สำหรับดึงดูดความสนใจ แต่ในทางกลับกันเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเพศหญิงจะกระจุกตัวอยู่บริเวณใจกลางพื้นที่ บริเวณถนนข้าวสาร ซึ่งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวหลักที่มีชื่อเสียงของพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 2 นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติทั้งเพศชายและเพศหญิงต่างให้ความสนใจกับการเดินทางท่องเที่ยวในรูปแบบอื่นๆ เช่น การเดินทางท่องเที่ยวทางน้ำผ่านท่าพระอาทิตย์ และเหตุที่ไม่ค่อยมีเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวไปยังทางด้านทิศตะวันออกของพื้นที่ศึกษาโดยเฉพาะเพศหญิง อาจเป็นผลมาจากบริเวณดังกล่าวขาดพื้นที่ที่เป็นที่สนใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ โดยรวมนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เข้ามาภายในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 2 มีความคาดหวังและความสนใจที่จะได้ท่องเที่ยวสถานที่ท่องเที่ยวประเภทร้านค้า ร้านอาหาร ร้านนั่งดื่ม ดังนั้นพื้นที่ทางด้านทิศตะวันออกซึ่งขาดสถานที่เหล่านี้ จึงไม่ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวต่างชาติ จากแผนที่เราจึงเห็นว่าไม่พบเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวไปยังบริเวณดังกล่าว โดยส่วนใหญ่เส้นทางเชื่อมต่อกับพื้นที่ภายนอกที่ได้รับความนิยมจะเป็นเส้นทางทิศใต้ติดกับบริเวณสี่แยกคอกวัว เนื่องจากสามารถเดินเชื่อมต่อไปยังพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 3 ได้ใกล้ที่สุดหากเริ่มต้นเดินทางจากบริเวณถนนข้าวสาร

จุดหมายปลายทางการเดินทางค่อนข้างที่จะมีความคล้ายคลึงกัน ประกอบด้วยจุดหมายปลายทางเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ได้แก่ วัดบวรนิเวศวิหาร วัดชนะสงคราม และสถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมมากที่สุดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวประเภทร้านค้า ร้านขาย บริเวณถนนข้าวสารและชอยรามบุญตรี ทั้งร้านอาหาร ร้านกาแฟ หรือแม้กระทั่งร้านขายของที่ระลึก เป็นต้น ส่วนในด้านพื้นที่นันทนาการเพียงแห่งเดียว ได้แก่ สวนสันติชัยปราการ ต่างได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติทั้งสองเพศในอัตราส่วนที่เท่าๆกัน

กิจกรรมที่เกิดขึ้นระหว่างการเดิน ความแตกต่างของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเพศหญิงและเพศชายนั้น ส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเพศหญิงจะให้ความสนใจกับร้านแผงลอย หรือร้านค้าริมถนน แต่ไม่นิยมซื้ออาหารจากร้านค้าดังกล่าว อาจมีการแวะซื้อน้ำดื่มบ้าง และไม่พบการสอบถามข้อมูลจากคนไทยหรือผู้อื่นของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเพศหญิงล้วน ซึ่งแตกต่างกับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเพศชายที่นิยมแวะดู และเลือกซื้ออาหารตามร้านค้าริมทาง อีกทั้งยังมีการพูดคุยสอบถามข้อมูลกับพ่อค้า แม่ค้า รวมถึงคนไทยที่ผ่านไปผ่านมา

แผนที่ 5 - 19 เส้นทางการเดินของนักท่องเที่ยวชาวตะวันตกในพื้นที่ย่อยที่ 2 (บางลำพู)

ที่มา : ผู้วิจัย

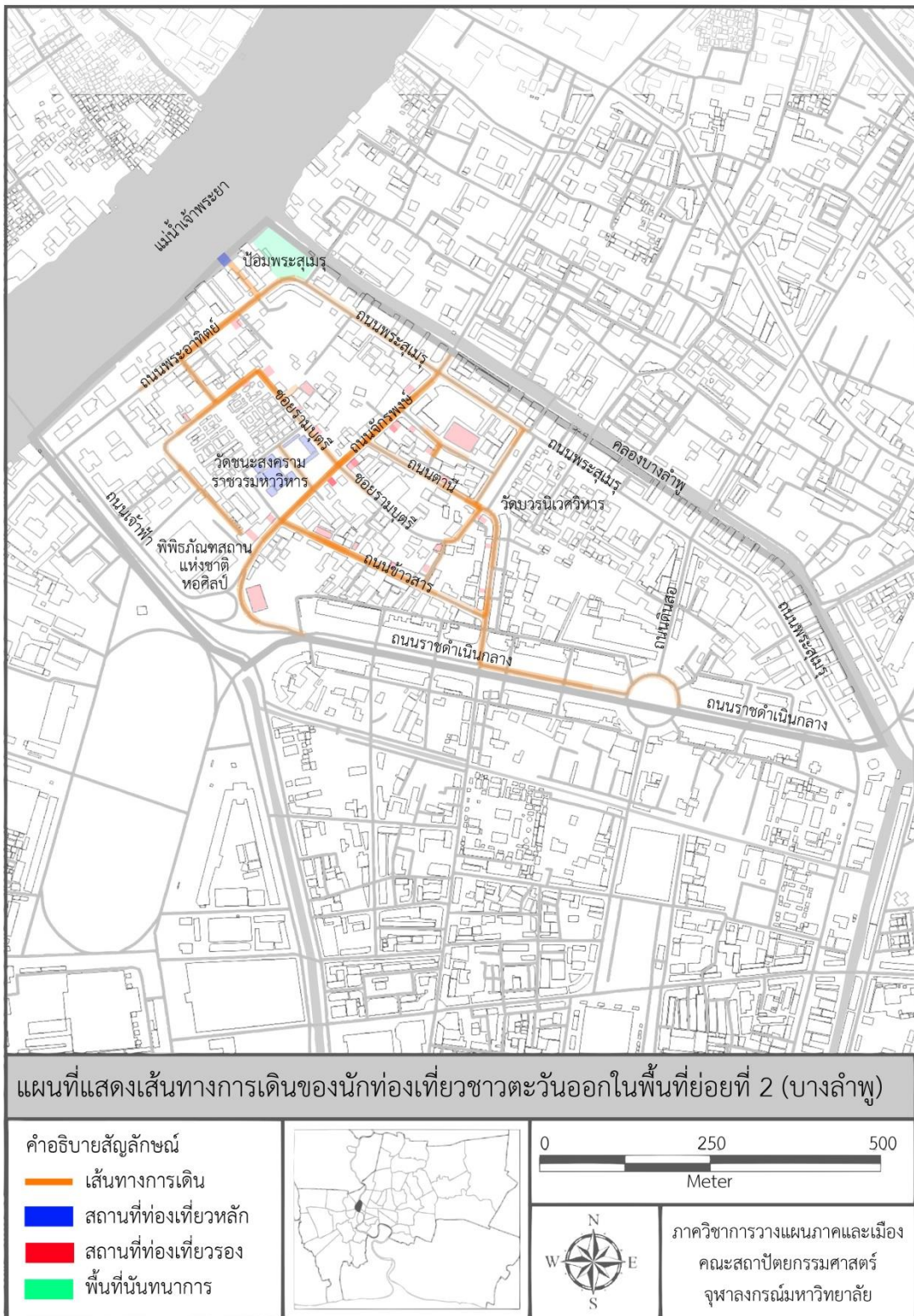
5.2.2.4 เส้นทางเดินของนักท่องเที่ยวชาวตะวันตกในพื้นที่ย่อยที่ 2 (บางลำพู)

จากตัวอย่างทั้งหมดที่สามารถเก็บได้ 326 ตัวอย่าง และได้ตัวอย่างที่เป็นชาวตะวันตก 266 ตัวอย่าง โดยเวลาเฉลี่ยในการเดินจะอยู่ที่ 5.18 นาทีต่อการเดินทางในหนึ่งระยะ (Short trip) และมีระยะทางเฉลี่ยอยู่ที่ 267.22 เมตรต่อการเดินทาง ข้อมูลทางด้านประชากรศาสตร์ ในประเด็นของเพศ ส่วนใหญ่ตัวอย่างจะเป็นเพศชาย (28.57%) และเป็นเพศหญิง (20.30%) ที่เหลือเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีการผสมกันของทั้งเพศชายและหญิง (51.13%) ในประเด็นด้านช่วงอายุ ส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงอายุวัยผู้ใหญ่ (57.52%) รองลงมาเป็นช่วงวัยรุ่น (28.95%) ส่วนวัยชราที่มีสัดส่วนเป็นลำดับสุดท้าย (7.14%) ในประเด็นด้านจำนวนผู้ร่วมเดินทาง ส่วนใหญ่ชาวตะวันตกจะนิยมเดินทางท่องเที่ยวด้วยกันเป็นคู่ (54.89%) รองลงมาเป็นการเดินทางท่องเที่ยวคนเดียว (23.68%) ส่วนการเดินทางท่องเที่ยวเป็นกลุ่ม (ไม่มีเด็ก) (16.92%) และสุดท้ายการเดินทางท่องเที่ยวแบบเป็นกลุ่ม (มีเด็ก) ได้รับความนิยมน้อยที่สุด (4.51%)

จากแผนที่แสดงผลการเก็บข้อมูลเส้นทางเดินของนักท่องเที่ยวชาวตะวันตกในพื้นที่ย่อยที่ 2 (บางลำพู) แสดงให้เห็นว่า เส้นทางเดินท่องเที่ยวสายหลักที่ได้รับความนิยมในการเดินทางท่องเที่ยว ส่วนใหญ่จะอยู่ส่วนกลางของพื้นที่ศึกษา ได้แก่ ถนนข้าวสาร ถนนจักรพงษ์ และซอยรามบุตรี เส้นทางท่องเที่ยวสายรอง ได้แก่ ถนนตะนาว ถนนพระอาทิตย์ ถนนราชดำเนิน และโดยรวมรูปแบบเส้นทางเดินเพื่อการท่องเที่ยวมีการกระจายทั่วทั้งพื้นที่ โดยจะได้รับความนิยมในบริเวณพื้นที่ทางด้านทิศตะวันตกของพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 2 (บางลำพู) อย่างเห็นได้ชัด

สถานที่ที่ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวชาวตะวันตกในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 2 (บางลำพู) ให้ความสนใจกับทุกๆสถานที่ที่สามารถเป็นแหล่งท่องเที่ยวได้ โดยเฉพาะสถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมจำพวกวัด ได้แก่ วัดชนะสงครามและวัดบวร รวมถึงร้านค้าบริเวณริมถนนข้าวสาร ถนนจักรพงษ์ และซอยรามบุตรี รวมถึงพื้นที่นันทนาการ อย่าง สวนสันติชัยปราการ ก็เป็นอีกสถานที่หนึ่ง ที่ได้รับความสนใจ

กิจกรรมที่เกิดขึ้นระหว่างการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวตะวันตกภายในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 2 (บางลำพู) ส่วนใหญ่เป็นการแวะเพื่อดูร้านค้าร้านขาย โดยเฉพาะร้านที่เกี่ยวข้องกับเครื่องแต่งกาย อาหาร เครื่องดื่ม หรือแม้กระทั่งร้านขายเครื่อง IT ต่างๆ นิยมการถ่ายภาพสถานที่ต่างๆ รวมถึงการถ่ายภาพคู่หรือภาพหมู่ เน้นการถามทางจากพ่อค้าแม่ค้า ประกอบกับการดูแผนที่ในการเดินทางท่องเที่ยว มีการเลือกใช้บริการสัญจรทางน้ำบ้างบางส่วน แต่มีปริมาณกลุ่มที่สนใจไม่มาก และมีการเลือกรูปแบบการสัญจรทางน้ำผ่านทางท่าเรือพระอาทิตย์อยู่จำนวนไม่น้อย

แผนที่ 5 - 20 เส้นทางการเดินของนักท่องเที่ยวยุวสาวตะวันออกในพื้นที่ย่อยที่ 2 (บางลำพู)

ที่มา : ผู้วิจัย

5.2.2.5 เส้นทางเดินของนักท่องเที่ยวชาวตะวันออกในพื้นที่ย่อยที่ 2 (บางลำพู)

จากตัวอย่างทั้งหมดที่สามารถเก็บได้ 326 ตัวอย่าง และได้ตัวอย่างที่เป็นชาวตะวันออก 41 ตัวอย่าง โดยเวลาเฉลี่ยในการเดินจะอยู่ที่ 5.59 นาทีต่อการเดินทางในหนึ่งระยะ (Short trip) และมีระยะทางเฉลี่ยอยู่ที่ 236.10 เมตรต่อการเดินทาง ข้อมูลทางด้านประชากรศาสตร์ ในประเด็นของเพศ ส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวชาวตะวันออกที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจะเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีการผสมกันระหว่างเพศชายและเพศหญิง (48.78%) รองลงมาเป็นเพศชาย (29.27%) และสุดท้ายตัวอย่างชาวตะวันออกที่เป็นเพศหญิง (48.78%) ในประเด็นของช่วงอายุ ส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงของวัยผู้ใหญ่ (51.22%) รองลงมาเป็นวัยรุ่น (43.90%) ซึ่งไม่พบตัวอย่างชาวตะวันออกที่อยู่ในช่วงวัยชราในพื้นที่ย่อยที่ 2 (บางลำพู) และในประเด็นเรื่องจำนวนผู้ร่วมเดินทาง ส่วนใหญ่จะนิยมเดินทางท่องเที่ยวกันเป็นคู่ (56.10%) รองลงมาเป็นการเดินทางท่องเที่ยวคนเดียว (21.95%) โดยการเดินทางเป็นกลุ่ม (ไม่มีเด็ก) มีปริมาณไม่มากนัก (17.07%)

จากแผนที่แสดงผลการเก็บข้อมูลเส้นทางเดินของนักท่องเที่ยวชาวตะวันออกในพื้นที่ย่อยที่ 2 แสดงให้เห็นว่า เส้นทางเดินท่องเที่ยวสายหลักที่ได้รับความนิยมในการเดินทางท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะอยู่ส่วนกลางของพื้นที่ศึกษา ได้แก่ ถนนจักรพงษ์ เป็นถนนที่ได้รับความนิยมมากที่สุด ส่วนเส้นทางท่องเที่ยวสายรอง ได้แก่ ถนนข้าวสาร ถนนพระอาทิตย์ ถนนตะนาว ซอยรามบุตรี การท่องเที่ยวด้วยการเดินอาจไม่ได้รับความนิยมมากนักในกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวตะวันออก สังเกตได้จากเส้นสีที่ค่อนข้างบางของเส้นทางเดินทุกๆเส้น ไม่มีกลุ่มเส้นใดที่มีความโดดเด่น อีกทั้งการกระจายของเส้นทางก็ไม่ได้มีการกระจายไปยังส่วนอื่นๆของพื้นที่เลย ยกเว้นบริเวณพื้นที่ทางด้านทิศตะวันตกของพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 2

สถานที่ที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวชาวตะวันออกในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 2 (บางลำพู) ส่วนใหญ่จะเป็นร้านค้าร้านขายบริเวณริมถนนข้าวสาร ถนนจักรพงษ์ และซอยรามบุตรี สถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมซึ่งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงอย่าง วัดชนะสงครามกลับไม่ได้เป็นที่สนใจของนักท่องเที่ยวชาวตะวันออกมากนัก แต่ในทางกลับพื้นที่นั้นหนาแน่นการอย่างสวนสันติชัยปราการ ก็เป็นสถานที่อีกแห่งหนึ่งที่ได้รับคามสนใจจากนักท่องเที่ยวชาวตะวันออก

กิจกรรมที่เกิดขึ้นระหว่างการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวตะวันออกภายในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 2 (บางลำพู) ส่วนใหญ่จะเป็นการแวะเพื่อเลือกชมและสินค้าประเภทอาหารและเครื่องดื่มมากที่สุด รองลงมาเป็นร้านขายเครื่องแต่งกาย ชาวตะวันออกนิยมใช้วิธีการสอบถามข้อมูลมากกว่า มีการหยิบแผนที่หรือหนังสือแนะนำเที่ยวขึ้นมาบ่อยครั้ง และมีการหยุดเพื่อพูดคุยกันเองอยู่เรื่อยๆ ตลอดการเดินทาง และทำเรือพระอาทิตย์ซึ่งเป็นการเชื่อมต่อการสัญจรทางน้ำก็เป็นอีกรูปแบบการเดินทางที่กลุ่มตัวอย่างที่เป็นชาวตะวันออกนิยมเลือกใช้บริการ

ตารางที่ 5 - 5 การเปรียบเทียบรายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเชื้อชาติ
ของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติภายในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 2 (บางลำพู)

รายละเอียด	ชาวตะวันตก (266)		ชาวตะวันออก (41)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เวลาในการเดินแต่ละการเดินทาง (Trip)				
▪ เวลาที่ใช้เดินน้อยที่สุด	1 นาที	-	1 นาที	-
▪ เวลาที่ใช้เดินมากที่สุด	31 นาที		19 นาที	
▪ เวลาที่ใช้เดินเฉลี่ย	5.18 นาที		5.59 นาที	
ระยะทางของแต่ละการเดินทาง (Trip)				
▪ ระยะทางที่สั้นที่สุด	50 ม.	-	40 ม.	-
▪ ระยะทางที่ยาวที่สุด	1,400 ม.		840 ม.	
▪ ระยะทางเฉลี่ย	267 ม.		236 ม.	
เพศ				
▪ ชาย	76	28.57	12	29.27
▪ หญิง	54	20.30	9	21.95
▪ ผสม	136	51.13	20	48.78
ช่วงอายุ				
▪ วัยรุ่น	77	30.92	18	46.15
▪ วัยผู้ใหญ่	153	61.45	21	53.85
▪ วัยชรา	19	7.63	0	0.00
จำนวนผู้ร่วมเดินทาง				
▪ เดินทางคนเดียว	63	24.80	9	23.08
▪ คู่	146	57.48	23	58.97
▪ กลุ่ม (ไม่มีเด็ก)	45	17.72	7	17.95

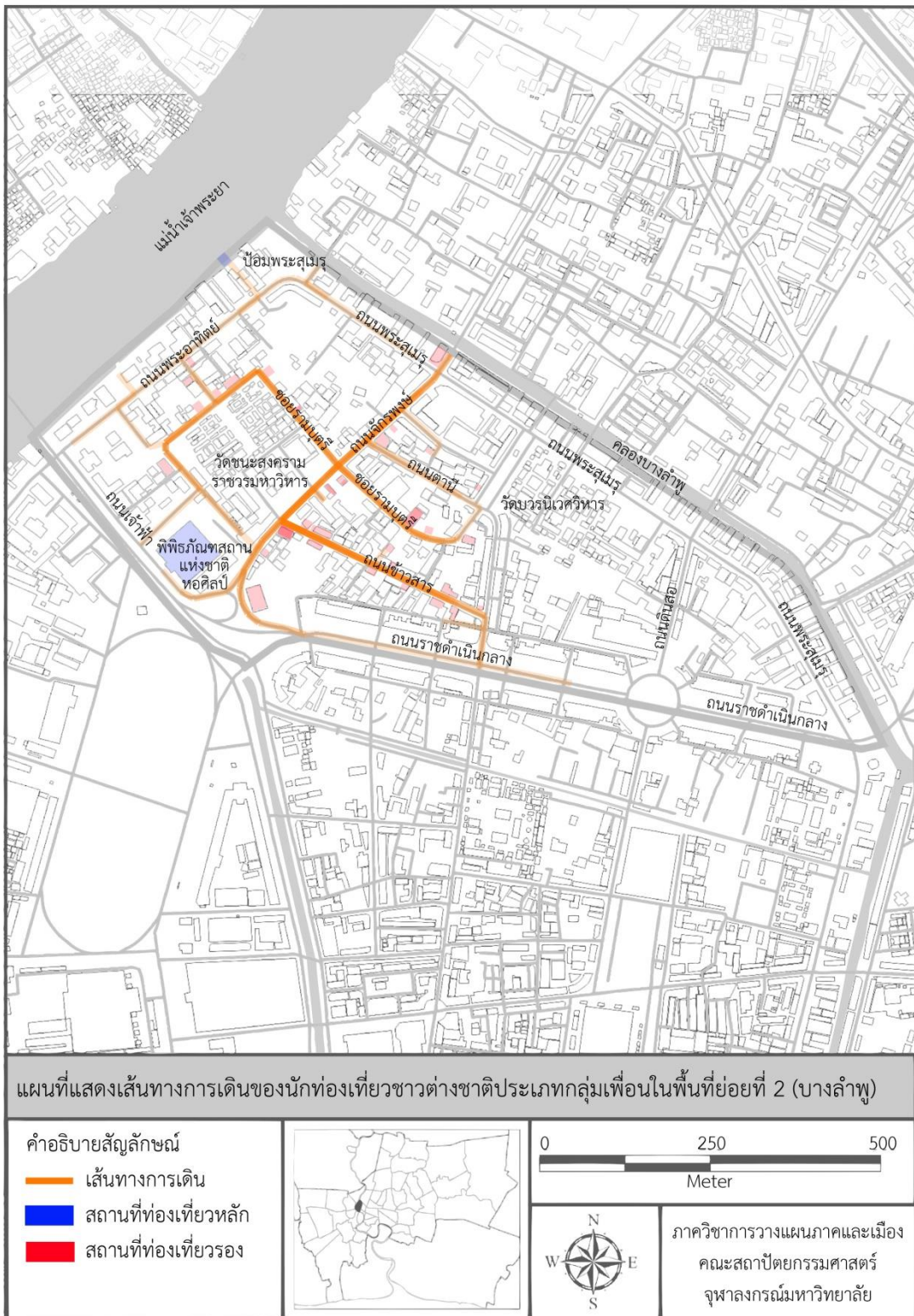
ที่มา : ผู้วิจัย

จากตารางแสดงให้เห็นว่า เวลาในการเดินเฉลี่ยของแต่ละการเดินทาง (Trip) ของนักท่องเที่ยวชาวตะวันออกที่เดินท่องเที่ยวภายในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 2 (บางลำพู) จะใช้เวลาต่อเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวตะวันตก ถึงแม้ว่าระยะทางในการเดินเฉลี่ยจะมีระยะทางน้อยกว่า อาจเป็นผลมาจาก ร้านค้า ร้านขาย บริเวณพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 2 ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวตะวันออกมากกว่า ทำให้เกิดการแวะบ่อยครั้งกว่านักท่องเที่ยวตะวันตก ส่วนในประเด็น

ประชากรศาสตร์ด้านนักท่องเที่ยวทั้งสองประเภทส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มที่มีการผสมกันของทั้งเพศชายและหญิง รองลงมาเป็นนักท่องเที่ยวเพศชายล้วน และนักท่องเที่ยวหญิงล้วน ตามลำดับ โดยทั้งสองกลุ่มอยู่ในช่วงอายุวัยผู้ใหญ่มากที่สุดเหมือนกัน รองลงมาเป็นกลุ่มวัยรุ่น แต่จุดที่มีความแตกต่างคือ ไม่พบนักท่องเที่ยวชาวตะวันออกเป็นอยู่ในช่วงวัยชราภายในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 2 เลย แต่ในทางกลับกันกลับพบนักท่องเที่ยวชาวตะวันตกวัยชรา และยังเป็นกลุ่มที่มีสัดส่วนเป็นลำดับสามของนักท่องเที่ยวชาวตะวันตกทั้งหมด อาจเป็นเพราะพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 2 สถานที่ท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นร้านค้า ร้านอาหาร อีกทั้งยังไม่ค่อยมีสถานที่ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์หรือเชิงวัฒนธรรมซึ่งเป็นสถานที่ที่ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยววัยชราชาวตะวันออก

ในด้านรูปแบบเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยว จะเห็นได้ว่ามีรูปแบบเส้นทางที่มีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน กล่าวคือ รูปแบบเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวตะวันตกจะมีการกระจายไปทั่วทั้งพื้นที่ แต่ในขณะเดียวกัน นักท่องเที่ยวชาวตะวันออกจะรูปแบบเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวเฉพาะส่วนกลางและส่วนด้านทิศตะวันตกของพื้นที่ศึกษา ซึ่งเป็นส่วนที่มีแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง อย่าง ถนนข้าวสาร และไม่นิยมเดินทางท่องเที่ยวไปยังพื้นที่ย่อยรอบๆ โดยจะเห็นได้ว่า บริเวณถนนเจ้าฟ้าและถนนพระอาทิตย์ บริเวณที่มีการเชื่อมต่อกับพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 1 (สนามหลวง) มีเพียงนักท่องเที่ยวชาวตะวันตกเท่านั้นที่มีเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวปรากฏอยู่ รวมถึงบริเวณทางด้านทิศตะวันออกของพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 2 (บางลำพู) ที่สามารถเชื่อมต่อกับพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า) ก็มีเพียงเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวตะวันตกปรากฏอยู่ แต่ไม่พบเจอเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวตะวันออกอยู่เลย รวมถึงเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวเส้นอื่นๆของนักท่องเที่ยวชาวตะวันออกก็ยังคงมีความเจือจางมากกว่า แสดงให้เห็นว่า การท่องเที่ยวด้วยวิธีการเดินไม่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวชาวตะวันออกมากนัก เส้นทางการเดินทางจึงมีความเบาบางและไม่กระจายทั่วทั้งพื้นที่เหมือนนักท่องเที่ยวชาวตะวันตก

สถานที่ที่ได้รับความสนใจ ในประเด็นด้านแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวชาวตะวันตกจะมีความสนใจสถานที่ท่องเที่ยวในทุกๆประเภท ทุกๆรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ได้แก่ วัดบวรและวัดชนะสงคราม รวมถึงสถานที่ท่องเที่ยวประเภทร้านค้า ร้านอาหาร ตามริมถนนเส้นสำคัญต่างๆ อย่าง ถนนข้าวสาร ถนนจักรพงษ์ ซอยรามบุตรี เป็นต้น ในทางกลับกันนักท่องเที่ยวชาวตะวันออกให้ความสนใจกับสถานที่ท่องเที่ยวประเภทร้านค้าร้านอาหารมากกว่า โดยส่วนใหญ่จะตั้งอยู่บริเวณริมถนนข้าวสารและถนนจักรพงษ์ ส่วนสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมกลับไม่ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวชาวตะวันออก ในประเด็นพื้นที่นันทนาการ ต่างได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวทั้งสองประเภท โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวตะวันตกที่นิยมไปถ่ายภาพวิวทิวทัศน์ และนั่งพักผ่อนชมบรรยากาศริมแม่น้ำยามเย็น

แผนที่ 5 - 21 เส้นทางการเดินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติประเภทกลุ่มเพื่อน
 ในพื้นที่ย่อยที่ 2 (บางลำพู)

ที่มา : ผู้วิจัย

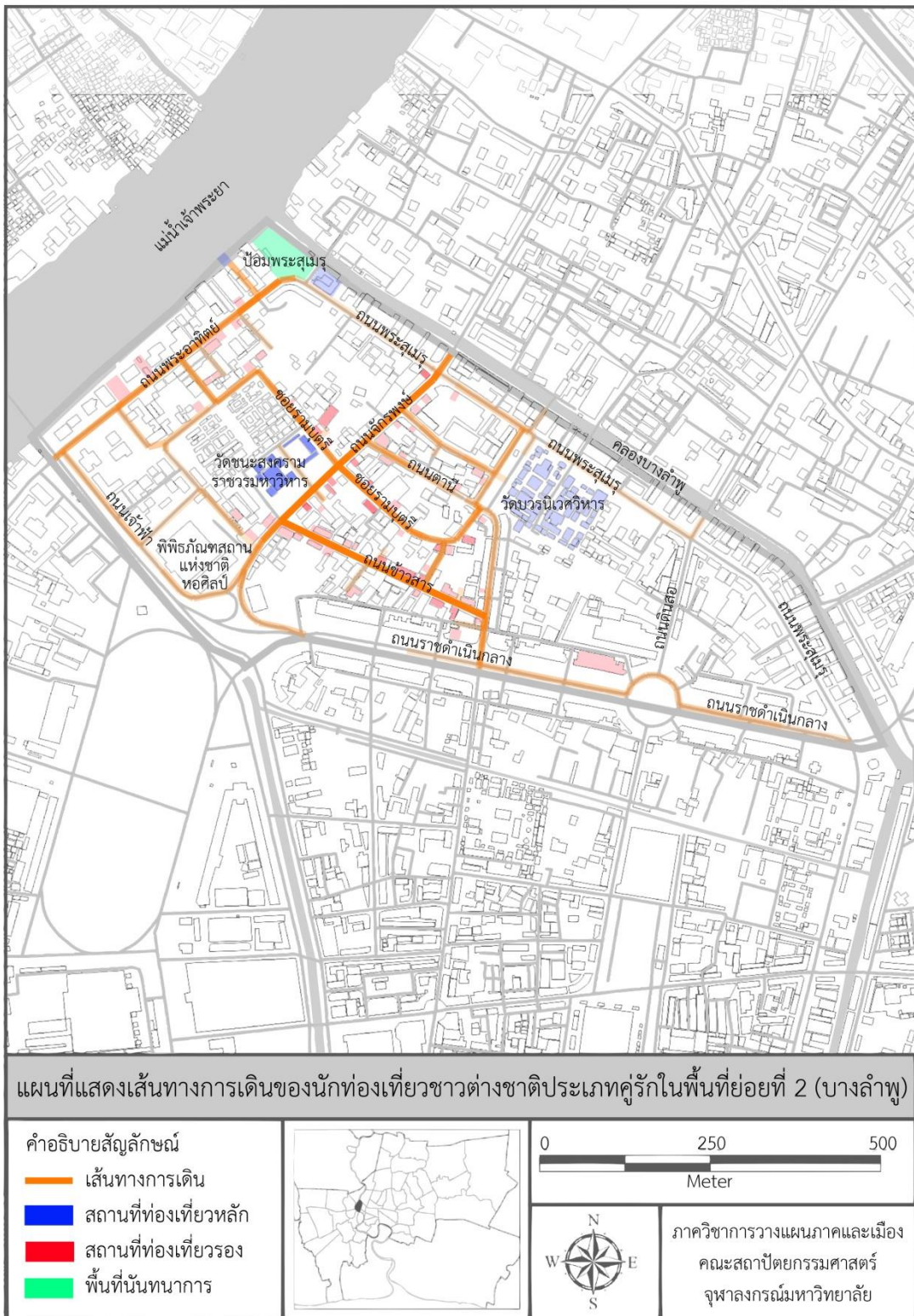
5.2.2.6 เส้นทางเดินของนักท่องเที่ยวต่างชาติประเภทกลุ่มเพื่อนในพื้นที่ย่อยที่ 2 (บางลำพู)

จากตัวอย่างทั้งหมดที่สามารถเก็บได้ 326 ตัวอย่าง และได้ตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวประเภทกลุ่มเพื่อน 51 ตัวอย่าง โดยเวลาเฉลี่ยในการเดินจะอยู่ที่ 6.18 นาทีต่อการเดินทางในหนึ่งระยะ (Short trip) และมีระยะทางเฉลี่ยอยู่ที่ 296.08 เมตรต่อการเดินทาง ข้อมูลทางด้านประชากรศาสตร์ ในประเด็นของเพศ ส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มที่มีการผสมกันของทั้งเพศชายและเพศหญิง (54.90%) โดยรองลงมาเป็นนักท่องเที่ยวประเภทกลุ่มเพื่อนที่เป็นกลุ่มเพื่อนชาย (29.41%) และนักท่องเที่ยวประเภทกลุ่มเพื่อนที่เป็นกลุ่มเพื่อนหญิงมีสัดส่วนน้อยที่สุด (15.69%) ในประเด็นของช่วงอายุ ส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงของวัยผู้ใหญ่ (58.82%) รองลงมาเป็นกลุ่มเพื่อนวัยรุ่น (37.25%) และสุดท้ายเป็นกลุ่มเพื่อนวัยชรา (3.92%) โดยส่วนมากจะเป็นชาวตะวันตก (82.35%) รองลงมาเป็นกลุ่มเพื่อนชาวเอเชียตะวันออก (13.73%) โดยมีกลุ่มเพื่อนชาวเอเชียใต้และเอเชียตะวันตกเฉียงใต้เพียงเล็กน้อย (1.96%) และไม่พบกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวประเภทเพื่อนชาวแอฟริกาในพื้นที่ย่อยที่ 2 (บางลำพู)

จากแผนที่แสดงผลการเก็บข้อมูลเส้นทางเดินของนักท่องเที่ยวต่างชาติประเภทกลุ่มเพื่อนในพื้นที่ย่อยที่ 2 (บางลำพู) แสดงให้เห็นว่า เส้นทางเดินท่องเที่ยวสายหลักที่ได้รับความนิยมในการเดินท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะอยู่ส่วนกลางของพื้นที่ศึกษา ได้แก่ ถนนข้าวสาร ถนนจักรพงษ์ และซอยรามบุตรี เส้นทางเดินท่องเที่ยวสายรอง ได้แก่ ถนนพระอาทิตย์ ถนนราชดำเนิน หรือเป็นกลุ่มถนนรอบนอกของพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 2 (บางลำพู) โดยรวมรูปแบบเส้นทางเดินมีการกระจุกอยู่บริเวณตอนกลางไปยังพื้นที่ทางด้านทิศตะวันตก ความสำเร็จในการใช้ถนนข้าวสารเป็นศูนย์กลางและมีการกระจายรัศมีความนิยมลดลงเรื่อยๆ จนกระทั่งทางด้านทิศตะวันออก ไม่มีการเลือกเส้นทางดังกล่าวเป็นเส้นทางเดินท่องเที่ยวเลย

สถานที่ที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวต่างชาติประเภทกลุ่มเพื่อนในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 2 (บางลำพู) ส่วนใหญ่เป็นร้านค้าร้านขายบริเวณริมถนนข้าวสารเป็นหลัก รองลงมาเป็นร้านค้าริมถนนจักรพงษ์และซอยรามบุตรี โดยนักท่องเที่ยวต่างชาติประเภทกลุ่มเพื่อนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างบางส่วนได้ให้ความสนใจกับหอคิลป์เจ้าฟ้า แต่ในทางกลับกันกลับไม่สนใจพื้นที่นันทนาการริมแม่น้ำเจ้าพระยาอย่างสวนสันติชัยปราการเลย

กิจกรรมที่เกิดขึ้นระหว่างการเดินท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติประเภทกลุ่มเพื่อนภายในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 2 (บางลำพู) ส่วนใหญ่เป็นแวะร้านค้าร้านขายประเภทร้านอาหาร ของกินขนม รองลงมาเป็น ร้านขายเสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย มีการหยุดเพื่อทำการแวะพัก หยุดพูดคุยปรึกษากันเองภายในกลุ่ม รวมถึงการสอบถามทางและการดูแผนที่ก็เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นบ่อยๆในการเดินท่องเที่ยวของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นชาวต่างชาติประเภทกลุ่มเพื่อน

แผนที่ 5 - 22 เส้นทางการเดินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติประเภทคู่รัก

ในพื้นที่ย่อยที่ 2 (บางลำพู)

ที่มา : ผู้วิจัย

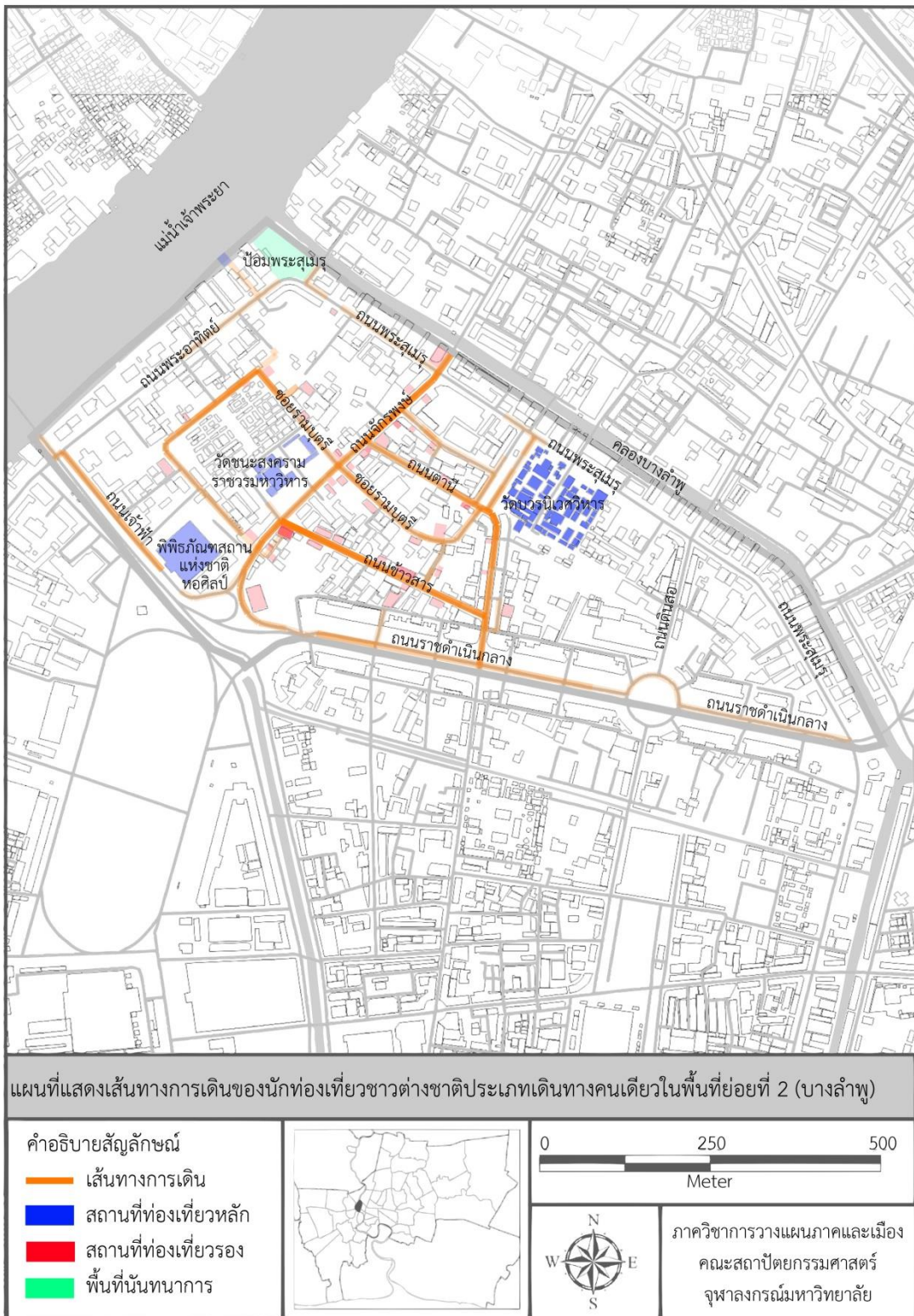
5.2.2.7 เส้นทางเดินของนักท่องเที่ยวต่างชาติประเภทคู่รักในพื้นที่ย่อยที่ 2 (บางลำพู)

จากตัวอย่างทั้งหมดที่สามารถเก็บได้ 326 ตัวอย่าง และได้ตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวประเภทกลุ่มคู่รัก 116 ตัวอย่าง โดยเวลาเฉลี่ยในการเดินจะอยู่ที่ 5.33 นาทีต่อการเดินทางในหนึ่งระยะ (Short trip) และมีระยะทางเฉลี่ยอยู่ที่ 250.00 เมตรต่อการเดินทาง ข้อมูลทางด้านประชากรศาสตร์ ในประเด็นของเพศ กลุ่มตัวอย่างต้องเป็นการผสมกันของทั้งเพศชายและเพศหญิง ซึ่งในงานวิจัยจะไม่คำนึงถึงคู่รักระหว่างเพศชายเดียวกันหรือคู่รักระหว่างเพศหญิงด้วยกัน เนื่องจากข้อจำกัดในวิธีการเก็บข้อมูลด้วยการสังเกตการณ์ ในประเด็นของช่วงอายุ ส่วนใหญ่จะเป็นคู่รักในวัยผู้ใหญ่ (73.28%) รองลงมาเป็นช่วงอายุวัยรุ่น (16.38%) และสุดท้ายเป็นช่วงวัยชรา (10.34%) โดยนักท่องเที่ยวประเภทคู่รักที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่จะเป็นชาวตะวันตก (84.48%) รองลงมาเป็นชาวเอเชียตะวันออก (12.93%)

จากแผนที่แสดงผลการเก็บข้อมูลเส้นทางเดินของนักท่องเที่ยวต่างชาติประเภทกลุ่มคู่รักในพื้นที่ย่อยที่ 2 (บางลำพู) แสดงให้เห็นว่า เส้นทางเดินท่องเที่ยวสายหลักที่ได้รับความนิยมในการเดินท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะอยู่ส่วนกลางของพื้นที่ศึกษา ได้แก่ ถนนข้าวสาร ถนนจักรพงษ์ ถนนพระอาทิตย์ และซอยรามบุตรี สถานที่ซึ่งรวมร้านค้าร้านขายขนาดเล็ก รวมถึงร้านอาหาร ร้านกาแฟ เส้นทางเดินท่องเที่ยวสายรอง ได้แก่ ถนนราชดำเนิน ถนนตะนาว ถนนเจ้าฟ้า โดยภาพรวม กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวต่างชาติประเภทกลุ่มคู่รัก มีรูปแบบเส้นทางเดินกระจายไปทั่วทั้งพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 2 โดยเฉพาะบริเวณพื้นที่ที่มีร้านค้า ร้านอาหาร

สถานที่ที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวต่างชาติประเภทกลุ่มคู่รักในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 2 (บางลำพู) ส่วนใหญ่เป็นร้านค้าร้านขายบริเวณริมถนนข้าวสารและสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง ได้แก่ วัดชนะสงคราม รองลงมาเป็นร้านค้าร้านขายบริเวณถนนจักรพงษ์ ถนนพระอาทิตย์ และซอยรามบุตรี รวมถึงพิพิธภัณฑสถานบางลำพู และวัดบวรซึ่งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่มีชื่อเสียงเช่นเดียวกัน ในขณะที่เดียวกันพื้นที่นันทนาการอย่างสวนสันติชัยปราการก็ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวต่างชาติประเภทคู่รักที่เป็นกลุ่มตัวอย่างบางส่วนเช่นกัน

กิจกรรมที่เกิดขึ้นระหว่างการเดินท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติประเภทกลุ่มคู่รักภายในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 2 (บางลำพู) ส่วนใหญ่เป็นการเลือกซื้อและแวะชมสินค้าประเภทเสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย มากที่สุด รองลงมาเป็นร้านค้าร้านขายจำพวกอาหารและเครื่องดื่ม มีบางส่วนใช้วิธีการสอบถามเส้นทางและข้อมูลการท่องเที่ยวผ่านพ่อแม่ค้าหลังจากทำการซื้อสินค้า มีการใช้แผนที่ในการนำทางการเดินท่องเที่ยว และบางกลุ่มมีการแวะกดเงินเมื่อเดินผ่านจุดที่มีตู้ ATM การเดินทางสัญจรทางน้ำท่านท่าเรือพระอาทิตย์ไม่ได้รับนิยมจากประชากรกลุ่มตัวอย่างที่เป็นชาวต่างชาติประเภทกลุ่มคู่รัก

แผนที่ 5 - 23 เส้นทางการเดินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติประเภทเดินทางคนเดียว
 ในพื้นที่ย่อยที่ 2 (บางลำพู)

ที่มา : ผู้วิจัย

5.2.2.8 เส้นทางเดินของนักท่องเที่ยวต่างชาติประเภทเดินทางคนเดียวในพื้นที่ย่อยที่ 2 (บางลำพู)

จากตัวอย่างทั้งหมดที่สามารถเก็บได้ 326 ตัวอย่าง และได้ตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวประเภทเดินทางคนเดียว 79 ตัวอย่าง โดยเวลาเฉลี่ยในการเดินจะอยู่ที่ 4.35 นาทีต่อการเดินทางในหนึ่งระยะ (Short trip) และมีระยะทางเฉลี่ยอยู่ที่ 221.01 เมตรต่อการเดินทาง ข้อมูลทางด้านประชากรศาสตร์ ในประเด็นของเพศ ส่วนใหญ่เป็นเพศ (65.82%) ส่วนเพศหญิงมีสัดส่วนที่น้อยกว่า (34.18%) และในประเด็นด้านช่วงอายุ ส่วนใหญ่ตัวอย่างจะอยู่ในช่วงวัยผู้ใหญ่ (54.43%) รองลงมา เป็นช่วงวัยรุ่น (37.97%) และสุดท้ายตัวอย่างวัยชรา (7.59%) โดยตัวอย่างส่วนใหญ่จะเป็นชาวตะวันตก (79.75%) รองลงมาเป็นชาวเอเชียตะวันออก (11.39%) โดยมีชาวเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (3.80%) และสุดท้ายเป็นชาวแอฟริกาและเอเชียใต้ (2.53%)

จากแผนที่แสดงผลการเก็บข้อมูลเส้นทางเดินของนักท่องเที่ยวต่างชาติประเภทเดินทางคนเดียวในพื้นที่ย่อยที่ 2 (บางลำพู) แสดงให้เห็นว่า เส้นทางเดินท่องเที่ยวสายหลักที่ได้รับ ความนิยมในการเดินท่องเที่ยว ได้แก่ ถนนข้าวสาร ถนนตะนาว และถนนจักรพงษ์บางส่วน ส่วน เส้นทางเดินท่องเที่ยวรอง ได้แก่ ถนนราชดำเนิน ถนนเจ้าฟ้า ซอยรามบุตรี จุดที่น่าสนใจคือ การ พบตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวต่างชาติประเภทเดินทางคนเดียวในปริมาณที่น้อยมากบริเวณถนน พระอาทิตย์ และเส้นทางเชื่อมระหว่างเส้นทางเดินท่องเที่ยวหลักเส้นต่างๆ ซึ่งอาจเป็นผลมาจาก ความกังวลด้านความปลอดภัย

สถานที่ที่ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวต่างชาติประเภทเดินทางคนเดียวในพื้นที่ ศึกษาย่อยที่ 2 (บางลำพู) ส่วนใหญ่จะเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง ประกอบด้วย วัดชนะสงคราม หอศิลป์เจ้าฟ้า และที่ได้รับความสนใจมากที่สุดอย่างเห็นได้ชัด คือ วัดบวร รองลงมาเป็นร้านค้าร้าน ขายริมถนนข้าวสาร ถนนจักรพงษ์ และซอยรามบุตรี ตามลำดับ และในขณะเดียวกันสวนสันติชัย ปราการ พื้นที่นั้นนทนาการแห่งเดียวของพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 2 (บางลำพู) ก็ได้รับความสนใจเช่นเดียวกัน ถึงแม้ว่าจะมีปริมาณไม่มากก็ตาม

กิจกรรมที่เกิดขึ้นระหว่างการเดินทางเดินของนักท่องเที่ยวต่างชาติประเภทเดินทางคนเดียวภายในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 2 (บางลำพู) ส่วนใหญ่เป็นการแวะดูและแวะซื้อสินค้าประเภทเครื่อง แต่งกาย เสื้อผ้า แว่นตา มากที่สุด รองลงมาเป็นกลุ่มของสินค้าประเภทอาหารและเครื่องดื่ม โดย กิจกรรมที่เกิดขึ้นๆ ไม่มีการพบเจอจากกลุ่มตัวอย่างยกเว้นสิ่งที่กล่าวมาข้างต้น ส่วนในการเดินทาง สำเร็จทางน้ำก็ไม่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวกลุ่มดังกล่าวเช่นเดียวกัน

ตารางที่ 5 - 6 การเปรียบเทียบรายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประเภทนักท่องเที่ยวของ
นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติภายในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 2 (บางลำพู)

รายละเอียด	กลุ่มเพื่อน (51)		คู่รัก (116)		เดินทางคนเดียว (79)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เวลา (นาที)						
▪ เวลาที่ใช้เดินน้อยที่สุด	1	-	1	-	1	-
▪ เวลาที่ใช้เดินมากที่สุด	31	-	17	-	16	-
▪ เวลาที่ใช้เดินเฉลี่ย	6.18	-	5.33	-	4.35	-
ระยะทาง (เมตร)						
▪ ระยะทางที่สั้นที่สุด	70	-	40	-	50	-
▪ ระยะทางที่ยาวที่สุด	1,400	-	940	-	1,120	-
▪ ระยะทางเฉลี่ย	296	-	250	-	221	-
เพศ						
▪ ชาย	15	29.41	0	0	52	65.82
▪ หญิง	8	15.69	0	0	27	34.18
▪ ผสม	28	54.90	116	100	0	0
ช่วงอายุ						
▪ วัยรุ่น	19	37.25	19	16.38	30	37.97
▪ วัยผู้ใหญ่	30	58.82	85	73.28	43	54.43
▪ วัยชรา	2	3.92	12	10.34	6	7.59
เชื้อชาติ						
▪ ตะวันตก	42	84	98	86.73	63	85.14
▪ เอเชียตะวันออก	7	14	15	13.27	9	12.16
▪ เอเชียใต้	1	2	0	0	2	2.70

ที่มา : ผู้วิจัย

จากตารางแสดงให้เห็นว่า เวลาในการเดินเฉลี่ยของแต่ละการเดินทาง (Trip) ของนักท่องเที่ยวต่างชาติประเภทกลุ่มเพื่อน กลุ่มคู่รัก และกลุ่มที่เดินทางคนเดียว โดยทั้งเวลาและระยะทางเฉลี่ยในการเดินแต่ละเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติประเภทกลุ่มเพื่อนมีปริมาณมากที่สุด รองลงมาเป็นนักท่องเที่ยวประเภทคู่รัก และสุดท้ายเป็นนักท่องเที่ยวที่เดินทางคนเดียว ซึ่งมีความสัมพันธ์กับระยะทางเฉลี่ยในการเดินในแต่ละการเดินทาง (Trip) นักท่องเที่ยวประเภทกลุ่มเพื่อนส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มที่มีการผสมกันของทั้งเพศชายและเพศหญิง ส่วนนักท่องเที่ยวประเภทที่เดินทางคนเดียว ส่วนใหญ่จะเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง อาจเป็นผลมาจากความต้องการความปลอดภัยในการเดินท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวต่างชาติทั้งสามประเภทส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุวัยผู้ใหญ่ ส่วนอยู่ในช่วงวัยรุ่นมีปริมาณรองลงมา และสุดท้ายจะอยู่ในช่วงวัยชรา จำนวนผู้ร่วมเดินทางของนักท่องเที่ยวประเภทกลุ่มเพื่อน ส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มที่ไม่มีเด็กมากกว่า โดยจะเป็นกลุ่มที่มีช่วงอายุเท่าๆกัน ในประเด็นเรื่องสัญชาติ นักท่องเที่ยวทั้งสามกลุ่มส่วนใหญ่จะเป็นชาวตะวันตก รองลงมาเป็นชาวเอเชียตะวันออก ที่มีความน่าสนใจคือ สามารถพบเจอนักท่องเที่ยวเชื้อชาติอื่นๆ ได้ในนักท่องเที่ยวประเภทที่เดินทางคนเดียว ไม่ว่าจะเป็น แอฟริกา เอเชียใต้ เอเชียตะวันตกเฉียงใต้ เป็นต้น

รูปแบบเส้นทางการเดินท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติทั้งสามกลุ่มภายในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 2 (บางลำพู) รูปแบบเส้นทางโดยรวมจะกระจุกตัวอยู่บริเวณส่วนกลางและส่วนทางด้านทิศตะวันตกของพื้นที่ศึกษา อาจเป็นเพราะบริเวณพื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่ที่เต็มไปด้วยแหล่งร้านค้าร้านขาย ซึ่งเป็นจุดเด่นของพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 2 (บางลำพู) อยู่แล้ว อีกทั้งยังมีจุดเปลี่ยนถ่ายการขนส่งทางน้ำมาสู่ทางบกผ่านท่าเรือพระอาทิตย์ และในขณะเดียวกันบริเวณดังกล่าวยังเป็นศูนย์รวมของที่พักอาศัยของนักท่องเที่ยวต่างชาติจำนวนมาก อาจเป็นสาเหตุทำให้เกิดเส้นทางการเดินท่องเที่ยวบริเวณดังกล่าวมากกว่าทางด้านบริเวณทิศตะวันตกของพื้นที่ ที่ไม่มีสถานที่ท่องเที่ยวที่สามารถสร้างแรงดึงดูดให้นักท่องเที่ยวต้องการเข้าไปท่องเที่ยว อาจมีเพียงเส้นทางการเดินท่องเที่ยวเพียงเส้นบางๆ เท่านั้น เนื่องจากบริเวณดังกล่าวสามารถเชื่อมต่อกับพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า) ซึ่งในบริเวณใกล้เคียงกับทางด้านทิศตะวันตกของพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 2 (บางลำพู) เป็นที่ตั้งของสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญหลายแห่ง เช่น นิทรรศรัตนโกสินทร์ วัดภูเขาทอง หอศิลป์ร่วมสมัยราชดำเนินเฉลิมพระเกียรติ 84 พรรษา และวัดราชนันทาราม จึงอาจเป็นไปได้ที่นักท่องเที่ยวต่างชาติที่พำนักอยู่บริเวณพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 2 (บางลำพู) เลือกใช้เส้นทางดังกล่าวเป็นทางเดินสำหรับการไปท่องเที่ยวยังสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญดังกล่าว โดยหากมองในประเด็นความแตกต่างกันของกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติทั้งสามประเภท สามารถสังเกตได้ว่า นักท่องเที่ยวต่างชาติประเภทกลุ่มเพื่อนจะไม่นิยมเดินท่องเที่ยวไปยังพื้นที่ด้านทิศตะวันตกของพื้นที่ศึกษาเลย ซึ่งแตกต่างกับนักท่องเที่ยวกลุ่มที่เหลือทั้งสองกลุ่ม อาจเป็นเพราะจากที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น เส้นทางการเดินในบริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่จะเป็น

รูปแบบการเดินทางผ่านมากกว่าการเดินทางท่องเที่ยว เป็นการเดินระยะไกลที่มีจุดหมาย ณ สถานที่อื่นๆที่ไม่ได้ตั้งอยู่บริเวณนั้น การที่ไม่พบเส้นทางการเดินของกลุ่มนักท่องเที่ยวประเภทกลุ่มเพื่อน เนื่องจากการเดินทางในระยะไกลและมีจำนวนคนผู้ร่วมเดินทางค่อนข้างมาก กลุ่มนักท่องเที่ยวอาจใช้วิธีการเดินทางรูปแบบอื่นๆ นอกเหนือจากการเดิน เพราะมีความคุ้มค่าในด้านค่าใช้จ่าย และความไม่สะดวกในการเดินเป็นกลุ่มขนาดใหญ่ ทำให้นักท่องเที่ยวประเภทดังกล่าวอาจเลือกการเดินทางด้วยรถแท็กซี่หรือรถตุ๊กตุ๊ก มากกว่าการเดินทางเท้า ส่วนรูปแบบการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวประเภทคู่รัก นิยมเดินทางท่องเที่ยวกระจายไปทั่วทั้งพื้นที่ที่สามารถสังเกตเห็นได้จากมีเส้นทางการเดินท่องเที่ยวเกิดขึ้นบนถนนเส้นที่เชื่อมต่อกับพื้นที่ศึกษาข้างเคียง รวมถึงตามตรอก ซอก ซอยก็สามารถพบเส้นทางการเดินของกลุ่มนักท่องเที่ยวประเภทคู่รัก ในขณะเดียวกันกลุ่มนักท่องเที่ยวประเภทเดินทางคนเดียวกลับมีเส้นทางการเดินท่องเที่ยวกระจุกตัวอยู่บริเวณถนนข้าวสาร และสามารถพบเส้นทางการเดินท่องเที่ยวที่เชื่อมต่อไปยังพื้นที่ศึกษาค้างเคียงเช่นเดียวกัน

สถานที่ที่เป็นจุดหมายปลายทางหลักของกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติทั้งสามกลุ่ม ได้แก่ ร้านค้า ร้านขายริมถนนข้าวสารและซอยรามบุตรี ที่ซึ่งประกอบด้วย ร้านอาหาร ร้านกาแฟ ร้านอาหารกลางคืน หรือร้านขายสินค้าที่ระลึก เครื่องแต่งกาย ซึ่งเป็นที่ชื่นชอบของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ส่วนความแตกต่างของแต่ละประเภทของนักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวประเภทกลุ่มเพื่อนมีจุดหมายปลายทางหลักเพียงอย่างเดียว คือ ร้านค้า ร้านขาย ริมถนนข้าวสาร โดยมีบ้างบางส่วนที่เดินทางท่องเที่ยวไปยังหอศิลป์เจ้าฟ้า แต่อยู่ในปริมาณที่น้อยมาก แต่สถานที่ท่องเที่ยวอื่นๆกลับไม่เป็นที่สนใจของนักท่องเที่ยวกลุ่มดังกล่าวเลย ในทางกลับกันทั้งนักท่องเที่ยวประเภทคู่รักและประเภทที่เดินทางคนเดียว กลับให้ความสนใจสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างวัดบวร และวัดชนะสงครามเป็นจำนวนมาก โดยนักท่องเที่ยวทั้งสองกลุ่มมีสถานที่ที่ให้ความสนใจที่ใกล้เคียงกัน เพียงแต่นักท่องเที่ยวประเภทคู่รักจะนิยมเดินทางท่องเที่ยวกระจุกตัวกระจายไปทั่วทั้งพื้นที่ศึกษามากกว่า จึงทำให้สามารถเข้าถึงร้านค้า ร้านขายบริเวณริมถนนพระอาทิตย์ได้ ในขณะที่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติประเภทเดินทางคนเดียวกลับไม่นิยมเดินทางท่องเที่ยว ณ จุดดังกล่าว ส่วนในด้านพื้นที่นันทนาการ อย่างสวนสันติชัยปราการ เป็นสถานที่ที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติทุกกลุ่มยกเว้นนักท่องเที่ยวประเภทกลุ่มเพื่อน ซึ่งแตกต่างกับนักท่องเที่ยวประเภทคู่รักที่ให้ความสนใจกับพื้นที่นันทนาการริมน้ำแห่งนี้เป็นพิเศษ

5.2.3.1 เส้นทางเดินของนักท่องเที่ยวต่างชาติทั้งหมดในพื้นที่ย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า)

เวลาเฉลี่ยในการเดินจะอยู่ที่ 6.00 นาทีต่อการเดินทางในหนึ่งระยะ (Short trip) และมีระยะทางเฉลี่ยอยู่ที่ 279.97 เมตรต่อการเดินทาง ข้อมูลทางด้านประชากรศาสตร์ ตัวอย่างส่วนใหญ่จะเป็นการเดินทางผสมระหว่างเพศหญิงและเพศชาย (50.31%) รองลงมาเป็นการเดินคนเดียวหรือเป็นกลุ่มของเพศชาย (33.54%) และสุดท้ายเป็นการเดินคนเดียวหรือเป็นกลุ่มของเพศหญิง (16.15%) ซึ่งส่วนมากจะมีช่วงอายุอยู่ในวัยผู้ใหญ่ (63.66%) รองลงมาเป็นวัยรุ่น (21.74%) และสุดท้ายเป็นวัยชรา (10.25%) โดยนิยมเดินทางเป็นคู่มากที่สุด (59.94%) รองลงมาคือการเดินทางท่องเที่ยวคนเดียว (29.19%) และการเดินทางท่องเที่ยวเป็นกลุ่มแบบไม่มีเด็ก (8.70) สุดท้ายคือการเดินทางท่องเที่ยวเป็นกลุ่มแบบมีเด็ก (2.17%) ในด้านเชื้อชาติตัวอย่างส่วนใหญ่จะเป็นชาวตะวันตก (87.27%) รองลงมาเป็นชาวเอเชียตะวันออก (10.56%) และมีชาวเอเชียใต้ (0.31%) เอเชียตะวันตกเฉียงใต้ (1.24%) และแอฟริกา (0.62%)

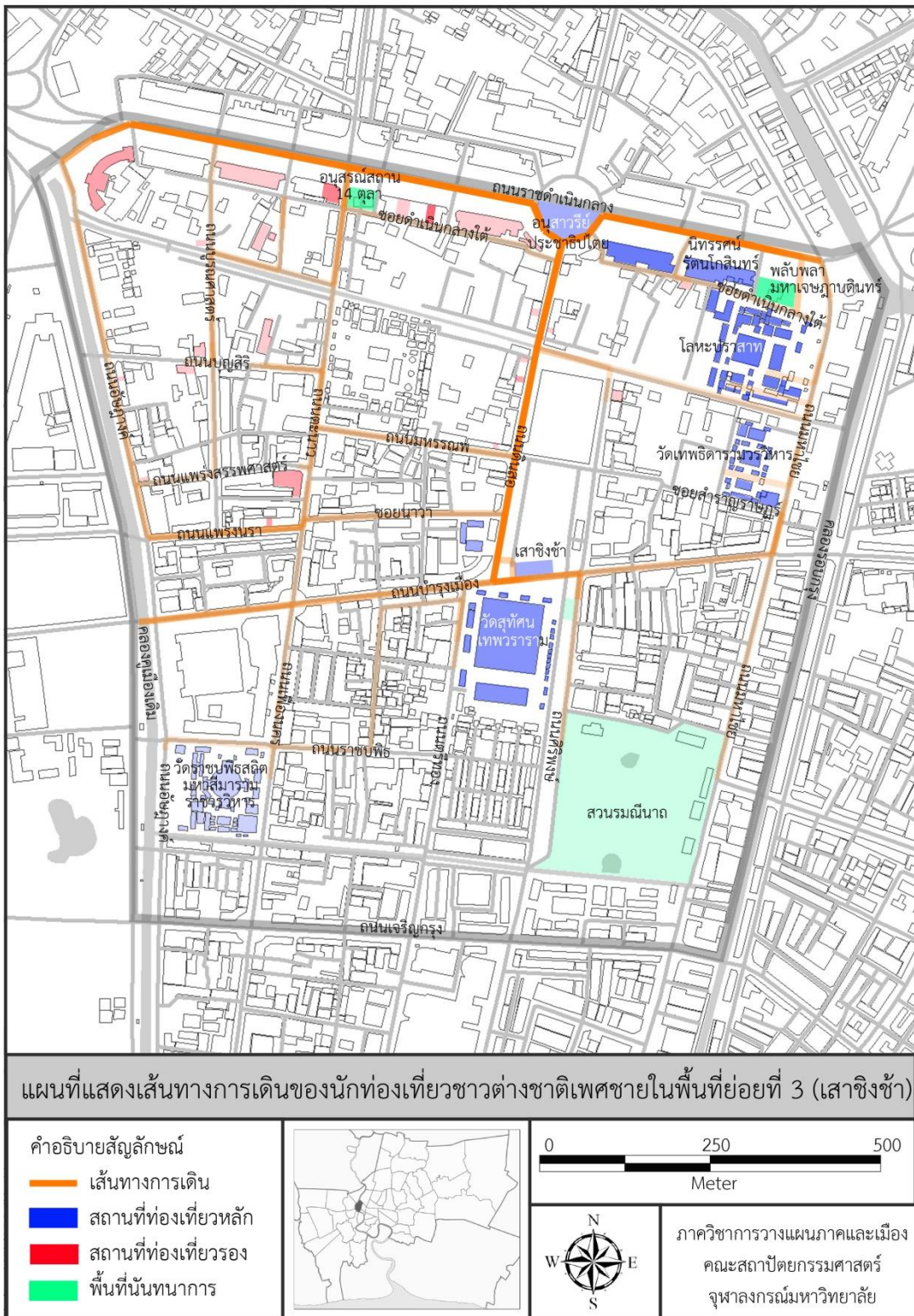
จากแผนที่แสดงผลการเก็บข้อมูลเส้นทางเดินของนักท่องเที่ยวต่างชาติในพื้นที่ย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า) แสดงให้เห็นว่า เส้นทางเดินท่องเที่ยวสายหลักที่ได้รับความนิยมในการเดินทางท่องเที่ยว ได้แก่ บริเวณริมถนนราชดำเนิน ถนนดินสอ และถนนบำรุงเมือง เนื่องจากเป็นเส้นทางเชื่อมต่อระหว่างสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง เช่น เสาชิงช้า วัดสุทัศนเทพวรารามราชวรมหาวิหารหรือวัดสุทัศน อนุสาวรีย์ประชาธิปไตย เป็นต้น จึงส่งผลให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวในบริเวณถนนดินสอมาเป็นพิเศษ เช่นเดียวกับกับบริเวณถนนราชดำเนิน (ฝั่งเสาชิงช้า) มีสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญหลากหลายที่ จึงทำให้สามารถพบเจอกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เลือกใช้เส้นทางดังกล่าวเป็นเส้นทางสำหรับการเดินทางท่องเที่ยว ส่วนบริเวณเส้นทางถนนบำรุงเมือง เป็นเส้นทางที่สามารถเชื่อมต่อกับพื้นที่ย่อยภายนอก ได้แก่ พื้นที่ย่อยที่ 1 (สนามหลวง) ซึ่งเป็นพื้นที่ย่อยที่มีชื่อเสียงและมีปริมาณนักท่องเที่ยวต่างชาติจำนวนมาก เส้นทางเดินท่องเที่ยวสายรองลงมาเป็นถนนตะนาว ถนนเฟื่องนคร ถนนอัษฎางค์ และถนนมหาไชย โดยถนนเฟื่องนครเป็นเส้นทางที่ใช้ในการเชื่อมต่อกับพื้นที่ย่อยรอบนอก ได้แก่ พื้นที่ย่อยที่ 2 (บางลำพู) และสุดท้ายเป็นถนนและซอยที่ทำการเชื่อมเส้นทางเดินท่องเที่ยวสายหลัก และเส้นทางเดินท่องเที่ยวสายรองเข้าด้วยกัน เช่น ถนนแพร่งนรา ถนนมหารณพ ถนนบุญศิริ เป็นต้น

สถานที่ที่ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวต่างชาติในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า) มากที่สุดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง และเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีขนาดใหญ่ ประกอบด้วยสถานที่ท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรม เช่น วัดราชชนิตดาราม วัดสุทัศนเทพวรารามราชวรมหาวิหารหรือวัดสุทัศน เสาชิงช้า เป็นต้น รวมถึงสถานที่ท่องเที่ยวประเภทแหล่งรวบรวมความรู้ทางประวัติศาสตร์ ศิลปะ วัฒนธรรม เช่น อาคารนิทรรศน์รัตนโกสินทร์ หอศิลป์ร่วมสมัยราชดำเนิน เถลิงพระเกียรติ 84 พรรษา เป็นต้น หรือแม้แต่สถานที่ที่มีชื่อเสียง อย่าง โรงแรมรัตนโกสินทร์ ก็เป็น

อีกสถานที่ที่ได้รับความสนใจจากกลุ่มตัวอย่างที่เดินท่องเที่ยวภายในพื้นที่ย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า) รวมถึงพื้นที่นั้นหนาแน่นการบริเวณริมถนนราชดำเนิน ได้แก่ ลานพลับพลามหาเจษฎาบดินทร์ และ ลานอนุสรณ์สถาน 14 ตุลา ก็เป็นพื้นที่นั้นหนาแน่นการที่ได้รับความสนใจจากกลุ่มตัวอย่างจำนวนมาก ส่วนร้านค้าขายที่ได้รับความนิยมและความสนใจคือ ร้านสะดวกซื้อ อาจเป็นเพราะความมีระบบ ความง่ายในการซื้อบรรยาการร้านที่นำเข้า รวมถึงการที่มีเครื่องปรับอากาศคาดว่า เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่สามารถดึงดูดลูกค้ากลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเข้ามาได้ สถานที่ที่ได้รับความสนใจรองลงมา ได้แก่ ร้านอาหาร ร้านค้า ที่ตั้งอยู่ตามตึกแถวเก่าภายในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า) รวมถึงโรงแรมขนาดเล็กหลายๆแห่ง และสถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่มีชื่อเสียงบางแห่ง เช่น วัดราชบพิธสถิตมหาสีมารามราชวรวิหาร เทวสถานโบสถ์พราหมณ์หรือโบสถ์พราหมณ์ ศาลเจ้าพ่อเสือ เป็นต้น ส่วนในด้านของพื้นที่นั้นหนาแน่นการ สวรรณมณีนาถ เป็นอีกหนึ่งสถานที่ที่ได้รับความสนใจอยู่ในระดับกลางๆ จากกลุ่มตัวอย่าง

กิจกรรมที่เกิดขึ้นระหว่างการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติภายในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า) ส่วนใหญ่เป็นการแวะหยุดพักเพื่อถ่ายภาพสถานที่ท่องเที่ยวหรือวิวทิวทัศน์ที่สนใจ รวมถึงการหยุดแวะพักเพื่อดูแผนที่และดูโทรศัพท์ ไม่ค่อยนิยมใช้วิธีการสอบถามข้อมูลจากคนไทย อาจเป็นเพราะภายในพื้นที่ย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า) ร้านค้าส่วนใหญ่จะเป็นร้านที่เป็นหลักแหล่ง ไม่ได้เป็นร้านริมถนน หรือแผงลอย ซึ่งยากต่อการเข้าถึงเจ้าของร้าน การจับจ่ายใช้สอยด้านการบริโภคส่วนใหญ่จะเป็นการซื้อน้ำดื่มมากกว่า พบเจอการแวะซื้อสินค้าที่เป็นอาหารหรือขนมได้น้อยมาก

สิ่งที่มีความน่าสนใจคือ จากการดูเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เป็นกลุ่มตัวอย่างหลายๆประชากรพบว่า เส้นทางการเดินมักจะมีการเดินวนไปมาในทีเดียว ประกอบกับการดูแผนที่หรือโทรศัพท์มือถือพร้อมๆกันไปด้วย ทำให้คาดว่าเกิดการหลงทางภายในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า) และกลุ่มตัวอย่างจะพยายามนำตนเองกลับไปสู่ถนนราชดำเนินเพื่อตั้งหลักในการเดินทางท่องเที่ยวใหม่อีกรอบ ซึ่งสามารถสังเกตได้จากเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นภายในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า) จะเกิดบริเวณทางด้านทิศเหนือของพื้นที่เป็นส่วนใหญ่ รวมถึงเส้นทางที่เชื่อมต่อกับพื้นที่ศึกษาย่อยอื่นๆ ก็มีความเข้มของเส้นสีมากกว่าเส้นอื่น เปรียบเสมือนพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า) เป็นพื้นที่ที่มีนักท่องเที่ยวต่างชาติเข้ามา แต่ยังไม่ค่อยมีสถานที่สำหรับใช้ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวต่างชาติเหล่านี้ให้หยุดหรือมีจุดหมายปลายทางอยู่ภายในพื้นที่ ดังนั้นในปัจจุบันพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า) จึงเปรียบเสมือนพื้นที่สำหรับเดินผ่านของนักท่องเที่ยวต่างชาติมากกว่า

แผนที่ 5 - 25 เส้นทางการเดินของนักท่องเที่ยวยุโรปต่างชาติเพศชายในพื้นที่ย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า)

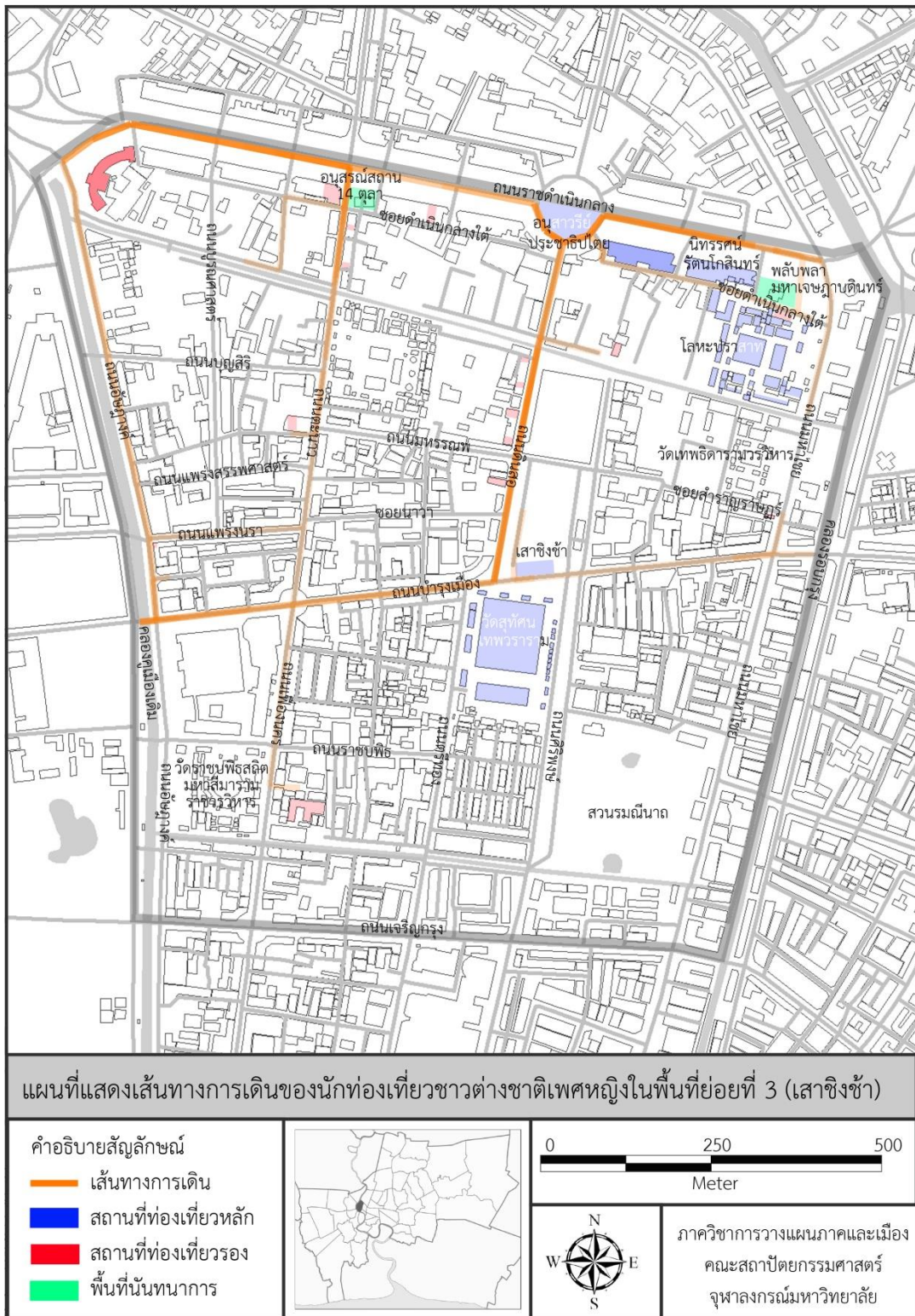
ที่มา : ผู้วิจัย

5.2.3.2 เส้นทางเดินของนักท่องเที่ยวต่างชาติเพศชายในพื้นที่ย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า)

จากตัวอย่างทั้งหมดที่สามารถเก็บได้ 322 ตัวอย่าง และได้ตัวอย่างที่เป็นเพศชาย 108 ตัวอย่าง โดยเวลาเฉลี่ยในการเดินจะอยู่ที่ 6.35 นาทีต่อการเดินทางในหนึ่งระยะ (Short trip) และมีระยะทางเฉลี่ยอยู่ที่ 291.85 เมตรต่อการเดินทาง ข้อมูลทางด้านประชากรศาสตร์ ในประเด็นของช่วงอายุ ส่วนมากจะมีช่วงอายุอยู่ในช่วงวัยผู้ใหญ่ (58.33%) รองลงมาเป็นช่วงวัยรุ่น (26.85%) และวัยชรา มีสัดส่วนน้อยที่สุด (13.89%) ซึ่งนิยมเดินท่องเที่ยวคนเดียวมากที่สุด (69.44%) รองลงมาเป็นการเดินท่องเที่ยวเป็นคู่ (25.00%) และการเดินท่องเที่ยวเป็นกลุ่มมีสัดส่วนน้อยที่สุด (5.56%) และกลุ่มส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มที่ไม่มีเด็กผสมอยู่ในประเด็นด้านเชื้อชาติส่วนใหญ่จะเป็นนักท่องเที่ยวเพศชายชาวตะวันตก (88.89%) รองลงมาเป็นชาวเอเชีย (11.11%)

จากแผนที่แสดงผลการเก็บข้อมูลเส้นทางเดินของนักท่องเที่ยวต่างชาติเพศชายในพื้นที่ย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า) แสดงให้เห็นว่า เส้นทางเดินท่องเที่ยวสายหลักที่ได้รับความนิยมในการเดินท่องเที่ยว ได้แก่ บริเวณริมถนนราชดำเนินและถนนดินสอ เส้นทางเดินท่องเที่ยวสายรอง ได้แก่ ถนนบำรุงเมือง โดยเฉพาะช่วงบริเวณเสาชิงช้า ถนนเฟื่องนคร ถนนตะนาว และถนนแพร่งนรา โดยเส้นทางเดินเพื่อการท่องเที่ยวจะเกิดขึ้นบริเวณทางด้านทิศเหนือของพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า) เป็นหลัก มีการกระจายของเส้นทางเดินท่องเที่ยวเข้าตามซอยต่างๆ ถึงแม้จะไม่สามารถเห็นชัดเจนว่าเป็นเส้นใด แต่โดยรวมเส้นทางเดินท่องเที่ยวมีความปกคลุมทั่วทั้งพื้นที่บริเวณทางด้านทิศเหนือของพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า) ในขณะเดียวกันด้านทิศใต้ไม่มีเส้นทางเดินท่องเที่ยวแสดงให้เห็น อาจเป็นเพราะไม่มีสถานที่ที่เป็นสิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติให้มีความต้องการไปเที่ยวชม

สถานที่ที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวต่างชาติเพศชายในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า) มากที่สุดประกอบด้วยสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ได้แก่ วัดราชนันทาราม วัดสุทัศน์ รวมถึงสถานที่ท่องเที่ยวประเภทแหล่งรวบรวมความรู้ทางประวัติศาสตร์ ศิลปะ วัฒนธรรม ได้แก่ หอศิลป์ร่วมสมัยราชดำเนินเฉลิมพระเกียรติ 84 พรรษาและอาคารนิทรรศน์รัตนโกสินทร์ ส่วนสถานที่ที่ได้รับความนิยมรองลงมา ได้แก่ สถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่ตั้งอยู่ห่างไกลจากถนนราชดำเนิน ได้แก่ วัดราชบพิธ ส่วนร้านค้าขายที่ได้รับความนิยมและความสนใจคือ ร้านสะดวกซื้อ เซเว่น สถานที่ที่ได้รับความนิยมรองลงมาในประเด็นด้านร้านค้าร้านขาย ได้แก่ ร้านอาหาร ร้านค้า ที่ตั้งริมถนนราชดำเนิน ในประเด็นพื้นที่นันทนาการที่ได้รับความนิยมจะตั้งอยู่บริเวณริมถนนราชดำเนิน ได้แก่ ลานพลับพลามหาเจษฎาบดินทร์ และ ลานอนุสรณ์สถาน 14 ตุลา รองลงมาเป็นสวนรมณีนาด ซึ่งตั้งอยู่ห่างไกลจากถนนราชดำเนิน กิจกรรมที่เกิดขึ้นระหว่างการเดินท่องเที่ยว ส่วนใหญ่เป็นการแวะหยุดพักเพื่อถ่ายภาพสถานที่ที่สนใจ รวมถึงการหยุดแวะพักเพื่อดูแผนที่ ป้ายบอกทาง และ โทรศัพท์ เป็นส่วนมาก

แผนที่ 5 - 26 เส้นทางการเดินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเพศหญิงในพื้นที่ย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า)

ที่มา : ผู้วิจัย

5.2.3.3 เส้นทางเดินของนักท่องเที่ยวต่างชาติเพศหญิงในพื้นที่ย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า)

จากตัวอย่างทั้งหมดที่สามารถเก็บได้ 322 ตัวอย่าง และได้ตัวอย่างที่เป็นเพศหญิง 52 ตัวอย่าง โดยเวลาเฉลี่ยในการเดินจะอยู่ที่ 6.07 นาทีต่อการเดินทางในหนึ่งระยะ (Short trip) และมีระยะทางเฉลี่ยอยู่ที่ 255.58 เมตรต่อการเดินทาง ข้อมูลทางด้านประชากรศาสตร์ ในประเด็นของช่วงอายุ ส่วนใหญ่จะมีช่วงอายุอยู่ในช่วงวัยรุ่น (48.08%) รองลงมาเป็นผู้ใหญ่ซึ่งมีสัดส่วนใกล้เคียงกัน (44.23%) และมีวัยชราเพียงเล็กน้อย (3.85%) นิยมเดินทางเป็นคู่มากที่สุด (53.85%) รองลงมาเป็นการเดินทางท่องเที่ยวคนเดียว (36.54%) และสุดท้ายคือการเดินทางเป็นกลุ่มที่ไม่มีเด็กร่วมเดินทาง (9.62%) ในด้านเชื้อชาติ ตัวอย่างส่วนใหญ่จะเป็นชาวตะวันตก (78.85%) รองลงมาเป็นชาวเอเชีย (17.31%) และสุดท้ายเป็นชาวแอฟริกา (3.85%)

จากแผนที่แสดงผลการเก็บข้อมูลเส้นทางเดินของนักท่องเที่ยวต่างชาติเพศหญิงในพื้นที่ย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า) แสดงให้เห็นว่า เส้นทางเดินท่องเที่ยวสายหลักที่ได้รับความนิยมในการเดินทางท่องเที่ยว ได้แก่ บริเวณถนนดินสอและริมถนนราชดำเนินบางส่วน (บริเวณสี่แยกคอกวัวและบริเวณหน้านิทรรศรัตนโกสินทร์) เส้นทางเดินท่องเที่ยวสายรอง ได้แก่ ถนนบำรุงเมืองช่วงทางด้านทิศตะวันตกของพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า) ถนนตะนาว และถนนอัษฎางค์ โดยเส้นทางเดินเพื่อการท่องเที่ยวจะเกิดขึ้นบริเวณทางด้านทิศเหนือของพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า) เป็นหลัก ไม่ค่อยมีการกระจายของเส้นทางเดินท่องเที่ยวเข้าตามซอยต่างๆ ในขณะที่เดียวกันทางด้านทิศใต้ไม่มีเส้นทางเดินท่องเที่ยวแสดงให้เห็น อาจเป็นเพราะไม่มีสถานที่ที่เป็นสิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติให้มีความต้องการไปเที่ยวชม

สถานที่ที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวต่างชาติเพศหญิงในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า) มากที่สุดประกอบด้วย สถานที่ท่องเที่ยวประเภทแหล่งรวบรวมความรู้ทางประวัติศาสตร์ ศิลปะ วัฒนธรรม ได้แก่ หอศิลป์ร่วมสมัยราชดำเนินเฉลิมพระเกียรติ 84 พรรษา และที่พำนักที่มีชื่อเสียงอย่างโรงแรมรัตนโกสินทร์ รองลงมาเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ได้แก่ วัดราชชนิตดาราม วัดสุทัศน์ เสาชิงช้า รวมถึงอาคารนิทรรศน์รัตนโกสินทร์ ส่วนในด้านของพื้นที่นันทนาการจะได้รับความนิยมเฉพาะพื้นที่ที่ตั้งอยู่ริมถนนราชดำเนิน ได้แก่ ลานพลับพลามหาเจษฎาบดินทร์ และลานอนุสรณ์สถาน 14 ตุลา ในประเด็นของร้านค้า ไม่ได้ได้รับความนิยมจากกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติเพศหญิงมากนักมีเพียง ร้านสะดวกซื้อ และร้านอาหารบริเวณตึกแถวเก่าริมถนนดินสอ กิจกรรมที่เกิดขึ้นระหว่างการเดินท่องเที่ยว ส่วนใหญ่เป็นการแวะหยุดพักเพื่อถ่ายภาพสถานที่ท่องเที่ยวหรือวิวทิวทัศน์ที่สนใจ รวมถึงการหยุดแวะพักเพื่อดูแผนที่ อ่านป้ายบอกข้อมูลการท่องเที่ยว

ตารางที่ 5 - 7 การเปรียบเทียบรายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ
ของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติภายในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า)

รายละเอียด	เพศชาย (108)		เพศหญิง (52)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เวลาในการเดินแต่ละการเดินทาง (Trip)				
▪ เวลาที่ใช้เดินน้อยที่สุด	1 นาที	-	1 นาที	-
▪ เวลาที่ใช้เดินมากที่สุด	33 นาที		17 นาที	
▪ เวลาที่ใช้เดินเฉลี่ย	6.35 นาที		6.07 นาที	
ระยะทางของแต่ละการเดินทาง (Trip)				
▪ ระยะทางที่สั้นที่สุด	40 ม.	-	50 ม.	-
▪ ระยะทางที่ยาวที่สุด	1,000 ม.		850 ม.	
▪ ระยะทางเฉลี่ย	292 ม.		256 ม.	
ช่วงอายุ				
▪ วัยรุ่น	29	27.10	25	50
▪ วัยผู้ใหญ่	63	58.88	23	46
▪ วัยชรา	15	14.02	2	4
จำนวนผู้ร่วมเดินทาง				
▪ เดินทางคนเดียว	75	69.44	19	36.54
▪ คู่	27	25.00	28	53.85
▪ กลุ่ม (ไม่มีเด็ก)	6	5.56	5	9.62
เชื้อชาติ				
▪ ตะวันตก	96	90.57	41	82.00
▪ เอเชียตะวันออก	10	9.43	9	18.00
▪ เอเชียใต้	0	0.00	0	0.00

ที่มา : ผู้วิจัย

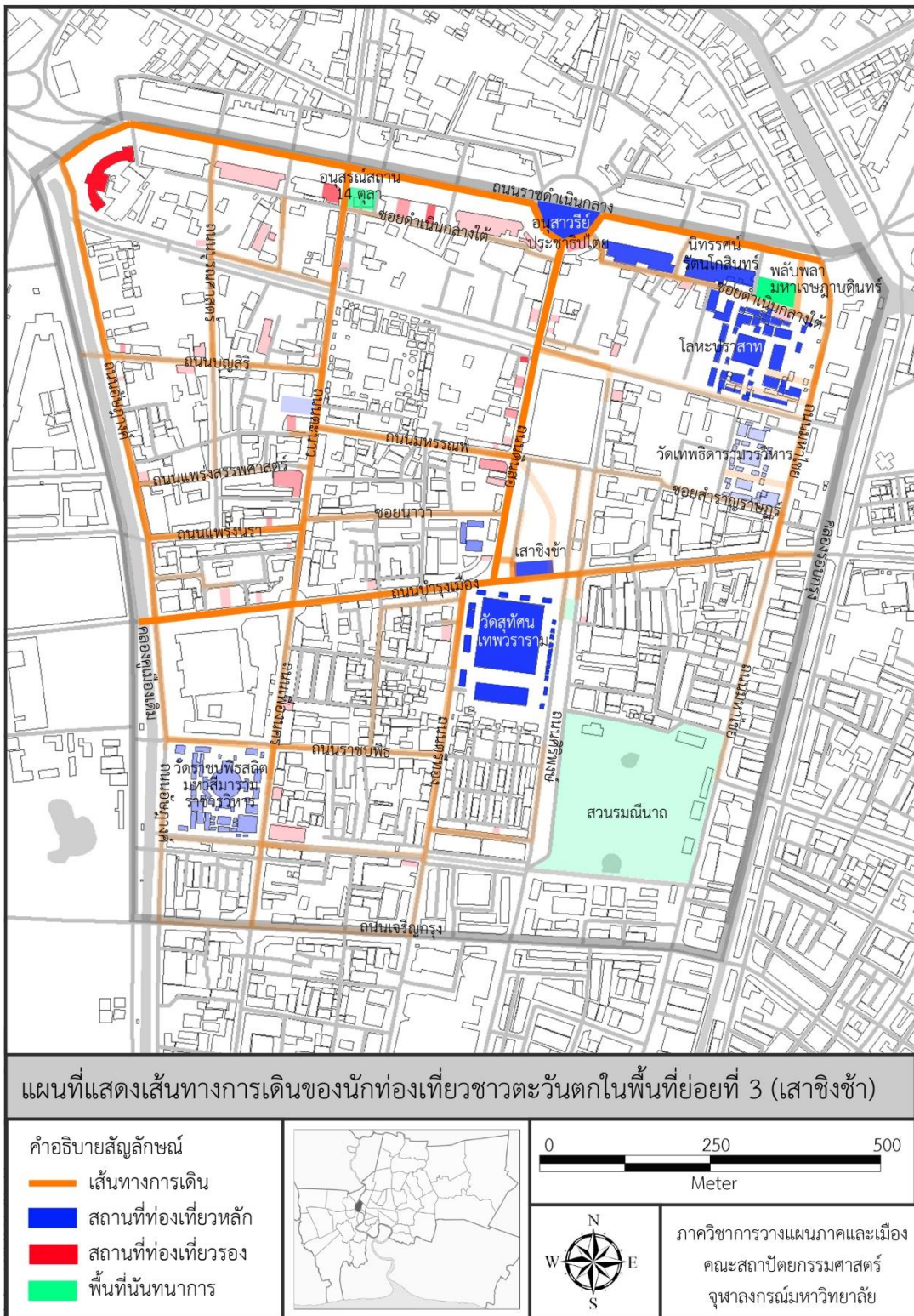
เวลาในการเดินเฉลี่ยของแต่ละการเดินทาง (Trip) ของเพศชายมีระยะเวลาในการเดินนานกว่าเพศหญิง อาจเป็นเพราะในแต่ละการเดินทางเพศชายมีระยะทางเฉลี่ยมากกว่าเพศหญิง รวมถึงภายในพื้นที่ศึกษานักท่องเที่ยวเพศชายนิยมถ่ายภาพวิวทิวทัศน์ตามอาคารเก่าไปตลอดการเดินทาง จึงส่งผลให้ต้องใช้เวลาในการเดินนานกว่า ในขณะที่เพศชายจะอยู่ในช่วงวัยผู้ใหญ่มากที่สุด รองลงมาเป็นวัยรุ่นและวัยชราตามลำดับ แต่ในขณะเดียวกันในเพศหญิงจะอยู่ในช่วงวัยรุ่นและวัย

ผู้ใหญ่ในอัตราส่วนที่เท่าๆกัน โดยมีอัตราส่วนวัยรุ่นอยู่มากกว่าเพียงเล็กน้อย ผู้หญิงนิยมเดินเป็นคู่มากกว่าเดี่ยว เพื่อให้เกิดความปลอดภัย ซึ่งแตกต่างกับเพศชายที่เดินคนเดียวมากที่สุด รองลงมาเป็นคู่ และเป็นกลุ่มที่ไม่มีเด็กตามลำตัวอาจเป็นเพราะปัจจัยทางด้านการต้องการความปลอดภัยที่เพศหญิงมีความต้องการมากกว่าเพศชาย โดยรวมทั้งนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเพศชายและเพศหญิง

ในด้านรูปแบบเส้นทางการเดินท่องเที่ยว จะเห็นได้ว่า นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เป็นเพศชายจะมีการกระจายตัวของเส้นทางการเดินท่องเที่ยวมากกว่าเพศหญิง ถึงแม้ว่าจะไม่กระจายทั่วทั้งพื้นที่ (ส่วนใหญ่จะมีการกระจายอยู่บริเวณทางด้านทิศเหนือของพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า) และอีกประเด็นที่มีความน่าสนใจในความแตกต่างของการเดินท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวทั้งสองประเภท ได้แก่ การเดินท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเพศชายมีการเดินเข้าตามซอย และถนนเชื่อมต่อนที่มีขนาดเล็กง หรือตามซอยภายในพื้นที่ชุมชน อย่าง ชุมชนสามแพรง สามารถพบเจอเส้นทางการเดินท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเพศชายได้มากกว่าเพศหญิง ซึ่งเน้นการเดินทางบริเวณถนนสายหลักมากกว่า และการเดินของนักท่องเที่ยวเพศหญิงจะเป็นการเดินทางเพื่อมุ่งไปสู่จุดหมาย สามารถสังเกตได้จากรูปแบบเส้นทางการเดินท่องเที่ยวที่มีการขาดช่วง และจุดปลายมักจะหยุดตามบริเวณสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงและมีความสำคัญ ซึ่งแตกต่างจากเส้นทางการเดินท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเพศชายที่สามารถสร้างเส้นทางการเดินที่เป็นรอบวงกลม เส้นทางการเดินท่องเที่ยวมีการเชื่อมต่อกันเป็นเครือข่าย เสมือนการเดินทางเพื่อชมวิทิวทัศน์สองข้างทางไปเรื่อยๆ ส่วนลักษณะที่มีความคล้ายคลึงกันของประเภทนักท่องเที่ยวทั้งสองประเภทคือ การเลือกเส้นทางการเดินเฉพาะทางด้านทิศเหนือของพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 3 เท่านั้น อาจเป็นเพราะบริเวณดังกล่าวมีพื้นที่เชื่อมต่อจากพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 2 ซึ่งมีสถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นที่สนใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ซึ่งสามารถสังเกตได้จากการเดินเชื่อมต่อของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติจำนวนมากไปยังพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 2 บริเวณสี่แยกคอกวัว

จุดหมายปลายทางการเดินทางค่อนข้างที่จะมีความแตกต่างกัน เป็นผลมาจากการที่นักท่องเที่ยวเพศหญิงเลือกที่จะไม่เดินท่องเที่ยวภายในซอยขนาดเล็ก รวมถึงไม่มีการเดินท่องเที่ยวเชิงชื่นชมวิทิวทัศน์สองข้างทางไปเรื่อยๆ ทำให้สามารถเข้าถึงสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง หรือเป็นสถานที่ที่มีอยู่ในแหล่งข้อมูลเป็นหลัก แต่ในทางกลับกัน นักท่องเที่ยวเพศชายซึ่งเลือกที่จะเดินเข้าไปตาม ตรอก ซอก ซอย ต่างๆจึงมีโอกาสที่ได้เข้าถึง สถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชน ร้านค้า ร้านอาหารที่น่าสนใจมากกว่า โดยเฉพาะร้านค้าร้านขายบริเวณชุมชนสามแพรง

กิจกรรมที่เกิดขึ้นระหว่างการเดิน ของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเพศหญิงและเพศชายนั้น มีความคล้ายคลึงกัน ได้แก่ การแวะถ่ายภาพ การหยุดแวะดูสินค้าริมทาง และการหยุดปรึกษา พูดคุย แต่ความแตกต่างของนักท่องเที่ยวทั้งสองประเภทได้แก่ การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ครอบครัว หรือการแวะเพื่อสอบถามข้อมูลจากร้านค้าร้านขาย พฤติกรรมดังกล่าวจะพบในกลุ่มนักท่องเที่ยวเพศชายเท่านั้น โดยในกลุ่มนักท่องเที่ยวเพศหญิงจะอาศัยการดูข้อมูลผ่านหนังสือ ป้าย หรือโทรศัพท์มากกว่า

แผนที่ 5 - 27 เส้นทางการเดินของนักท่องเที่ยวยุวชนวันตกในพื้นที่ย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า)

ที่มา : ผู้วิจัย

5.2.3.4 เส้นทางเดินของนักท่องเที่ยวชาวตะวันตกในพื้นที่ย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า)

จากตัวอย่างทั้งหมดที่สามารถเก็บได้ 322 ตัวอย่าง และได้ตัวอย่างที่เป็นชาวตะวันตก 266 ตัวอย่าง โดยเวลาเฉลี่ยในการเดินจะอยู่ที่ 6.11 นาทีต่อการเดินทางในหนึ่งระยะ (Short trip) และมีระยะทางเฉลี่ยอยู่ที่ 288.72 เมตรต่อการเดินทาง ข้อมูลทางด้านประชากรศาสตร์ ในประเด็นของเพศ ส่วนใหญ่ตัวอย่างจะเป็นกลุ่มที่มีการผสมกันของทั้งสองเพศ (51.52%) และมีตัวอย่างที่เป็นเพศชาย รองลงมา (34.16%) และเป็นเพศหญิงน้อยที่สุด (14.59%) ในประเด็นด้านช่วงอายุ ส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงอายุวัยผู้ใหญ่ (65.48%) รองลงมาเป็นช่วงวัยรุ่น (19.22%) ส่วนวัยชรามีสัดส่วนเป็นลำดับสุดท้าย (11.74%) ในประเด็นด้านจำนวนผู้ร่วมเดินทาง ส่วนใหญ่ชาวตะวันตกจะนิยมเดินท่องเที่ยวกันเป็นคู่ (60.50%) รองลงมาเป็นการเดินท่องเที่ยวคนเดียว (29.89%) ส่วนการเดินทางท่องเที่ยวเป็นกลุ่ม (7.83%)

จากแผนที่แสดงผลการเก็บข้อมูลเส้นทางเดินของนักท่องเที่ยวชาวตะวันตกในพื้นที่ย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า) แสดงให้เห็นว่า เส้นทางเดินท่องเที่ยวสายหลักที่ได้รับความนิยมในการเดินท่องเที่ยว ได้แก่ บริเวณริมถนนราชดำเนิน ถนนดินสอ และถนนบำรุงเมือง เส้นทางเดินท่องเที่ยวสายรอง ได้แก่ ถนนตะนาว ถนนอัษฎางค์ ถนนมหาไชย และถนนแพรงนรา โดยเส้นทางเดินเพื่อการท่องเที่ยวเกิดขึ้นทั่วทั้งบริเวณของพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า) และมีการกระจายของเส้นทางเดินเพื่อการท่องเที่ยวเข้าตามซอยต่างๆทั่วทั้งพื้นที่

สถานที่ที่ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวชาวตะวันตกในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า) มากที่สุดประกอบด้วย สถานที่ท่องเที่ยวประเภทแหล่งรวบรวมความรู้ทางประวัติศาสตร์ ศิลปะ วัฒนธรรม ได้แก่ หอศิลป์ร่วมสมัยราชดำเนินเฉลิมพระเกียรติ 84 พรรษาและนิทรรศน์รัตนโกสินทร์ รวมถึงสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ประกอบด้วย วัดราชชนิตดาราม วัดสุทัศน์ เสาชิงช้า และอนุสาวรีย์ประชาธิปไตย รองลงมาเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ได้แก่ วัดเทพธิดาราม วัดราชบพิธ และโบสถ์พราหมณ์ ในประเด็นของร้านค้า ได้รับความสนใจจากกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวตะวันตกเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็น ร้านอาหารบริเวณตึกแถวเก่าริมถนนดินสอและบริเวณชุมชนสามแพร่ง รวมถึงที่พำนักที่มีชื่อเสียงอย่างโรงแรมรัตนโกสินทร์และโรงแรมเล็กๆที่กระจายอยู่ตามตรอก ซอก ซอย ต่างๆ ส่วนในด้านของพื้นที่นันทนาการจะได้รับความสนใจเฉพาะพื้นที่ที่ตั้งอยู่ริมถนนราชดำเนิน ได้แก่ ลานพลับพลามหาเจษฎาบดินทร์ และ ลานอนุสรณ์สถาน 14 ตุลา รองลงมาเป็นสวนรมณีนารถหรือแม้กระทั่งสวนหย่อมเล็กๆข้างๆวัดสุทัศน์ กิจกรรมที่เกิดขึ้นระหว่างการเดินท่องเที่ยว ส่วนใหญ่เป็นการหยุดแวะพักเพื่อดูแผนที่และดูโทรศัพท์หรือแวะถ่ายภาพ บางกลุ่มใช้วิธีการสอบถามข้อมูลจากคนไทยแต่มีจำนวนไม่มาก บางกลุ่มมีการหยุดแวะเพื่อดูสินค้าหรือซื้อน้ำดื่มแต่ก็มีปริมาณไม่มากเช่นเดียวกัน

แผนที่ 5 - 28 เส้นทางการเดินของนักท่องเที่ยวยุวชนออกในพื้นที่ย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า)

ที่มา : ผู้วิจัย

5.2.3.5 เส้นทางเดินของนักท่องเที่ยวชาวตะวันออกในพื้นที่ย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า)

จากตัวอย่างทั้งหมดที่สามารถเก็บได้ 322 ตัวอย่าง และได้ตัวอย่างที่เป็นชาวตะวันออก 34 ตัวอย่าง โดยเวลาเฉลี่ยในการเดินจะอยู่ที่ 5.47 นาทีต่อการเดินทางในหนึ่งระยะ (Short trip) และมีระยะทางเฉลี่ยอยู่ที่ 218.24 เมตรต่อการเดินทาง ข้อมูลทางด้านประชากรศาสตร์ ในประเด็นของเพศ ส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวชาวตะวันออกที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจะเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีการผสมกันระหว่างเพศชายและเพศหญิง (44.12%) รองลงมาเป็นเพศชาย (29.41%) และสุดท้ายตัวอย่างชาวตะวันออกที่เป็นเพศหญิงซึ่งมีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน (26.47%) ในประเด็นของช่วงอายุ ส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงของวัยผู้ใหญ่ (47.06%) รองลงมาเป็นวัยรุ่น (41.18%) โดยไม่พบตัวอย่างชาวตะวันออกที่อยู่ในช่วงวัยชรา และในประเด็นเรื่องจำนวนผู้ร่วมเดินทาง ส่วนใหญ่จะนิยมเดินทางท่องเที่ยวกันเป็นคู่ (52.94%) รองลงมาเป็นการเดินทางท่องเที่ยวคนเดียว (23.53%) โดยการเดินทางเป็นกลุ่ม (มีเด็ก) ไม่ได้รับความนิยมจากกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวตะวันออก (17.65%) ส่วนการเดินทางเป็นกลุ่ม (ไม่มีเด็ก) มีสัดส่วนน้อยที่สุด (5.88%)

จากแผนที่แสดงผลการเก็บข้อมูลเส้นทางเดินของนักท่องเที่ยวชาวตะวันออกในพื้นที่ย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า) แสดงให้เห็นว่า เส้นทางเดินท่องเที่ยวสายหลักที่ได้รับความนิยมในการเดินทางท่องเที่ยว ได้แก่ ริมถนนราชดำเนินและถนนบำรุงเมืองบางส่วน เส้นทางเดินท่องเที่ยวสายรอง ได้แก่ ถนนเฟื่องนคร ถนนตะนาว โดยเส้นทางเดินเพื่อการท่องเที่ยวจะเกิดขึ้นค่อนข้างเบาบางทั้งพื้นที่ ส่วนใหญ่จะเป็นรูปแบบเส้นทางเดินที่เกาะติดกับถนนใหญ่ ไม่นิยมเข้าตามตรอก ซอก ซอย

สถานที่ที่ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวชาวตะวันออกในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า) มากที่สุดประกอบด้วย สถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ประกอบด้วย เสาชิงช้า วัดเทพธิดาราม และ โบสถ์พราหมณ์ ในประเด็นของร้านค้า ไม่ได้รับความสนใจจากกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวตะวันออกมีเพียงร้านค้าบริเวณริมถนนราชดำเนิน และร้านค้าจำพวกร้านสะดวกซื้อ และที่พำนักอย่างโรงแรม รัตนโกสินทร์และโรงแรมเล็กๆที่กระจายอยู่ตามตรอก ซอก ซอยส่วนในด้านของพื้นที่นันทนาการจะได้รับความสนใจเฉพาะ ลานอนุสรณ์สถาน 14 ตุลา และสวนรมณีนาถ แต่ก็ไม่ได้เป็นที่นิยมเท่าที่ควร ไม่ค่อยมีกิจกรรมที่น่าสนใจเกิดขึ้นระหว่างการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวตะวันออกในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า) มีเพียงการแวะถ่ายภาพตามสถานที่ที่น่าสนใจและการหยุดพักเพื่อดูแผนที่เท่านั้น

ตารางที่ 5 - 8 การเปรียบเทียบรายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเชื้อชาติ
ของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติภายในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า)

รายละเอียด	ชาวตะวันตก (266)		ชาวตะวันออก (34)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เวลาในการเดินแต่ละการเดินทาง (Trip)				
▪ เวลาที่ใช้เดินน้อยที่สุด	1 นาที	-	1 นาที	-
▪ เวลาที่ใช้เดินมากที่สุด	24 นาที	-	33 นาที	-
▪ เวลาที่ใช้เดินเฉลี่ย	6.11 นาที	-	5.47 นาที	-
ระยะทางของแต่ละการเดินทาง (Trip)				
▪ ระยะทางที่สั้นที่สุด	40 ม.	-	50 ม.	-
▪ ระยะทางที่ยาวที่สุด	1,150 ม.	-	700 ม.	-
▪ ระยะทางเฉลี่ย	289 ม.	-	218 ม.	-
เพศ				
▪ ชาย	96	34.16	10	29.41
▪ หญิง	41	14.59	9	26.47
▪ ผสม	144	51.25	15	44.12
ช่วงอายุ				
▪ วัยรุ่น	54	19.22	14	41.18
▪ วัยผู้ใหญ่	184	65.48	16	47.06
▪ วัยชรา	33	11.74	0	0.00
▪ ผสม	10	3.56	4	11.76
จำนวนผู้ร่วมเดินทาง				
▪ เดินทางคนเดียว	84	30.43	8	25.00
▪ คู่	170	61.59	18	56.25
▪ กลุ่ม (ไม่มีเด็ก)	22	7.97	6	18.75

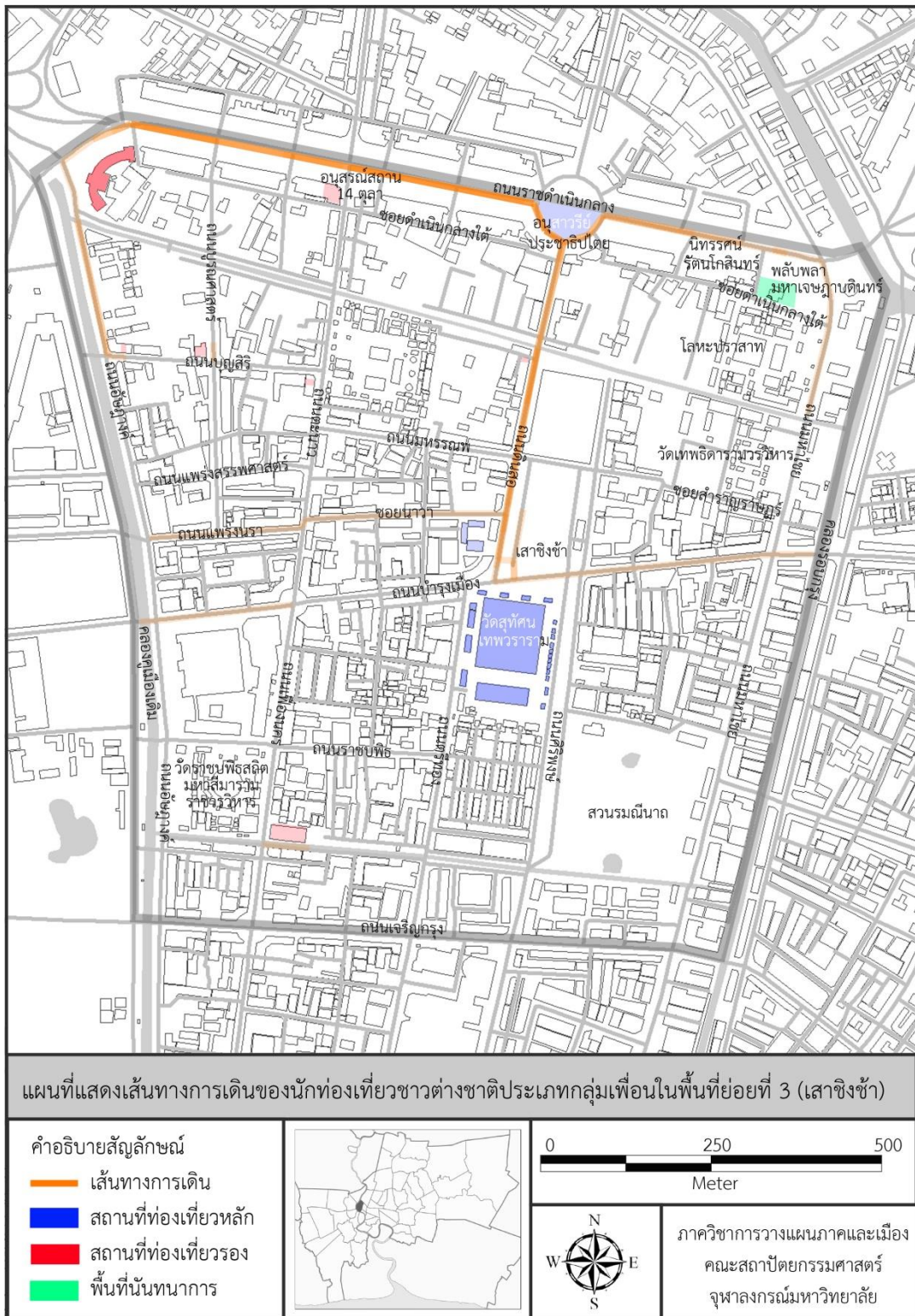
ที่มา : ผู้วิจัย

จากตารางแสดงให้เห็นว่า เวลาในการเดินเฉลี่ยของแต่ละการเดินทาง (Trip) ของนักท่องเที่ยวชาวตะวันตกที่เดินทางท่องเที่ยวภายในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ) จะใช้เวลาต่อเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวชาวตะวันออก อาจเป็นผลมาจาก นักท่องเที่ยวชาวตะวันออกจากนียมการเดินทางด้วยวิธีการอื่นมากกว่าการเดิน ดังนั้นเส้นทางการเดินที่ปรากฏขึ้น ส่วนใหญ่เกิดจากการเดินเพราะความจำเป็น เช่น การเดินเพื่อการรถแท็กซี่ การเดินเพื่อไปยังสถานที่ท่องเที่ยวที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียง จะเห็นได้ว่าทั้งเวลาและระยะทางในการเดินจะต่ำกว่านักท่องเที่ยวชาวตะวันตกอย่างมาก

ในด้านรูปแบบเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยว จะเห็นได้ว่ามีรูปแบบเส้นทางที่มีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน กล่าวคือ รูปแบบเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวตะวันตกจะมีการกระจายไปทั่วทั้งพื้นที่ ทั้งบริเวณถนนหลัก ตรอก ซอก ซอย รวมถึงเส้นทางการเดินทางที่เชื่อมต่อไปยังพื้นที่ข้างเคียง ทุกทิศทุกทาง โดยรูปแบบเส้นทางการเดินทางจะกระจุกตัวอยู่บริเวณถนนดินสอ ถนนราชดำเนิน ถนนตะนาว เป็นต้น รูปแบบเส้นทางการเดินทางที่การเชื่อมต่อกันเป็นร่างแห โดยมีเพียงบริเวณทางด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ของพื้นที่ศึกษาที่ 3 (เสาชิงช้า) เท่านั้นที่นักท่องเที่ยวชาวตะวันตกไม่นิยมเดินทางท่องเที่ยว อาจเป็นเพราะไม่มีสถานที่ท่องเที่ยวที่มีความสนใจอีก อีกทั้งยังไม่ได้เป็นสถานที่ที่เป็นทางผ่านไปยังสถานที่อื่นๆ ในขณะที่เดียวกันนักท่องเที่ยวชาวตะวันออกริมเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวกระจายครอบคลุมน้อยกว่านักท่องเที่ยวชาวตะวันตก การเดินทางท่องเที่ยวที่เชื่อมต่อกับพื้นที่ภายนอกมีเพียงทางด้านทิศตะวันตกและทิศเหนือ ซึ่งเป็นพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 1 (สนามหลวง) และพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 2 (บางลำพู) ตามลำดับ ส่วนใหญ่เส้นทางการเดินทางจะอยู่บริเวณถนนราชดำเนินและถนนบำรุงเมือง ลักษณะเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวไม่มีการเชื่อมต่อ รูปแบบเส้นทางช่วง อาจเกิดจากพฤติกรรมการเดินทางในระยะสั้นๆ มีพฤติกรรมการเดินทางเข้าตามตรอก ซอก ซอย บางส่วน แต่ส่วนมากจะเข้าไปไม่ลึก และย้อนกลับออกมาทางเดิมมากกว่า โดยหากพิจารณาจากรูปแบบพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวตะวันออกริมเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยว จะเป็นการเดินทางผ่านพื้นที่มากกว่าการเดินทางท่องเที่ยวภายในพื้นที่

สถานที่ที่ได้รับความสนใจ ในประเด็นด้านแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวชาวตะวันตกจะมีความสนใจสถานที่ท่องเที่ยวในทุกๆ ประเภท ทุกๆรูปแบบ ประกอบด้วย สถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อย่างวัดสุทัศน์ วัดเทพธิดาราม หรือสถานที่ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ได้แก่ นิทรรศน์รัตนโกสินทร์ รวมถึงเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวมีการเลือกเดินในพื้นที่ชุมชน ส่งผลให้สามารถเข้าถึงสถานที่อื่นๆ ซึ่งอาจไม่ใช่สถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง แต่เป็นสถานที่ที่น่าสนใจสำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ เช่น สถาปัตยกรรมภายในพื้นที่ชุมชนสามแพร่ง หรือตลอดเส้นทางถนนตะนาวและถนนเฟื่องนคร หรือร้านอาหาร ขนมไทย เล็กๆ ที่มีขายในพื้นที่ชุมชนสามแพร่ง ซึ่งสถานที่ดังกล่าวอาจไม่ได้รับการประชาสัมพันธ์ และไม่มีข้อมูลตามแผนที่นำเที่ยว ส่งผลให้นักท่องเที่ยวชาวตะวันออกริมเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวจะไม่เดินเข้าตาม ตรอก ซอย ที่มีความลึก จะเข้าไปเพียงต้นซอยเท่านั้น จึงไม่สามารถเข้าถึงสินค้า บรรยากาศ และบริการที่กล่าวมาข้างต้น ส่งผลให้ส่วนใหญ่จุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยวชาวตะวันออกริมเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวจะเป็นสถานที่ที่ตั้งอยู่บริเวณถนนสายหลัก และโดยรวมพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 3 อาจไม่ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวชาวตะวันออกริมเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวมากนัก เป็นพื้นที่สำหรับการเดินทางมากกว่า

กิจกรรมที่เกิดขึ้นระหว่างการเดินทางท่องเที่ยวมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน โดยนักท่องเที่ยวชาวตะวันตกจะมีการหยุดพูดคุยปรึกษากัน แวะดูสินค้าริมทาง แต่ไม่ค่อยมีปฏิสัมพันธ์กับคนในพื้นที่ แต่ในขณะที่เดียวกันนักท่องเที่ยวชาวตะวันออกริมเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวกลับไม่มีการพบกิจกรรมที่เกิดขึ้นระหว่างการเดินทางท่องเที่ยวเลย อาจเพราะเป็นการเดินทางในระยะสั้นๆ และมุ่งไปสู่จุดหมายเป็นหลัก

แผนที่ 5 - 29 เส้นทางการเดินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติประเภทกลุ่มเพื่อน

ในพื้นที่ย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า)

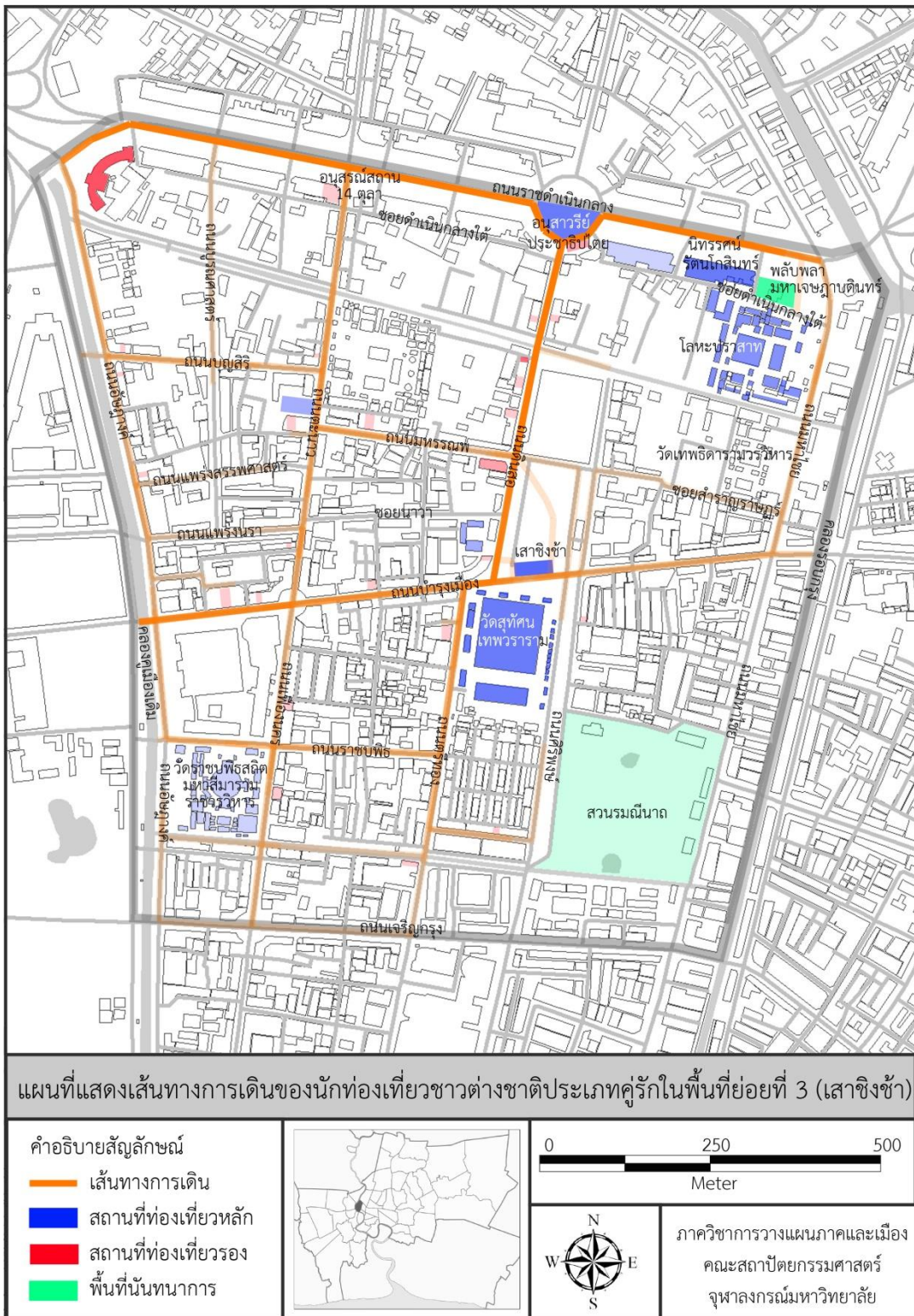
ที่มา : ผู้วิจัย

5.2.3.6 เส้นทางเดินของนักท่องเที่ยวต่างชาติประเภทกลุ่มเพื่อนในพื้นที่ย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า)

จากตัวอย่างทั้งหมดที่สามารถเก็บได้ 322 ตัวอย่าง และได้ตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวประเภทกลุ่มเพื่อน 23 ตัวอย่าง โดยเวลาเฉลี่ยในการเดินจะอยู่ที่ 6.35 นาทีต่อการเดินทางในหนึ่งระยะ (Short trip) และมีระยะทางเฉลี่ยอยู่ที่ 320.00 เมตรต่อการเดินทาง ข้อมูลทางด้านประชากรศาสตร์ ในประเด็นของเพศ ส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มที่มีการผสมกันของทั้งเพศชายและเพศหญิง (56.52%) รองลงมาเป็นนักท่องเที่ยวประเภทกลุ่มเพื่อนที่เป็นกลุ่มเพื่อนชาย (26.41%) และนักท่องเที่ยวประเภทกลุ่มเพื่อนที่เป็นกลุ่มเพื่อนหญิงมีสัดส่วนน้อยที่สุด (17.39%) ในประเด็นของช่วงอายุ ส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงของวัยผู้ใหญ่ (60.87%) รองลงมาเป็นกลุ่มเพื่อนวัยรุ่น (39.13%) แต่ไม่พบตัวอย่างกลุ่มเพื่อนวัยชราในพื้นที่ย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า) ในประเด็นด้านเชื้อชาติส่วนมากจะเป็นชาวตะวันตก (82.61%) รองลงมาเป็นกลุ่มเพื่อนชาวเอเชียตะวันออก (17.39%) และไม่พบกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวประเภทเพื่อนชาวแอฟริกา เอเชียใต้ และเอเชียตะวันตกเฉียงใต้

จากแผนที่แสดงผลการเก็บข้อมูลเส้นทางเดินของนักท่องเที่ยวต่างชาติประเภทกลุ่มเพื่อนในพื้นที่ย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า) แสดงให้เห็นว่า เส้นทางเดินท่องเที่ยวสายหลักที่ได้รับความนิยมในการเดินท่องเที่ยว ได้แก่ บริเวณถนนดินสอและริมถนนราชดำเนิน เส้นทางเดินท่องเที่ยวสายรอง ได้แก่ ถนนบำรุงเมืองช่วงทางด้านทิศตะวันออกของพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 3 (เสาชิงช้าถนนอัษฎางค์และถนนมหาไชยบางส่วน ไม่ค่อยมีการกระจายของเส้นทางเดินเพื่อการท่องเที่ยวเข้าตามตรอกซอก ซอยต่างๆ เส้นทางเดินกระจุกตัวอยู่บริเวณเส้นทางเดินท่องเที่ยวสายหลักเท่านั้น

สถานที่ที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวต่างชาติประเภทกลุ่มเพื่อนในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า) สถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ได้แก่ วัดสุทัศน์ อนุสาวรีย์ประชาธิปไตย และโบสถ์พราหมณ์ ในประเด็นของร้านค้า ไม่ได้ได้รับความนิยมจากกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติประเภทกลุ่มเพื่อนมากนัก มีการหยุดเพียงเฉพาะพื้นที่เชื่อมต่อ เช่น บริเวณหน้าโรงแรมรัตนโกสินทร์ และ บริเวณหน้าธนาคารออมสิน เพื่อเป็นพื้นที่สำหรับการตัดสินใจและปรึกษาถึงทิศทางที่ต้องการเดินท่องเที่ยวต่อไป และส่วนใหญ่จะเลือกที่จะข้ามถนนไปทางด้านทิศเหนือของถนนราชดำเนินส่วนในด้านของพื้นที่นั้นธนาคารจะได้รับความนิยมเฉพาะพื้นที่ที่ตั้งอยู่ริมถนนราชดำเนิน ได้แก่ ลานพลับพลามหาเจษฎาบดินทร์ เท่านั้น กิจกรรมที่เกิดขึ้นระหว่างการเดินท่องเที่ยว ส่วนใหญ่เป็นการแวะหยุดพักเพื่อดูแผนที่ และถ่ายภาพสถานที่ท่องเที่ยวหรือวิวทิวทัศน์ที่สนใจ รวมถึงการหยุดแวะพักเพื่อพูดคุยปรึกษากันเองภายในกลุ่ม

แผนที่ 5 - 30 เส้นทางการเดินของนักท่องเที่ยวยุโรปต่างชาติประเภทคูร์ก

ในพื้นที่ย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า)

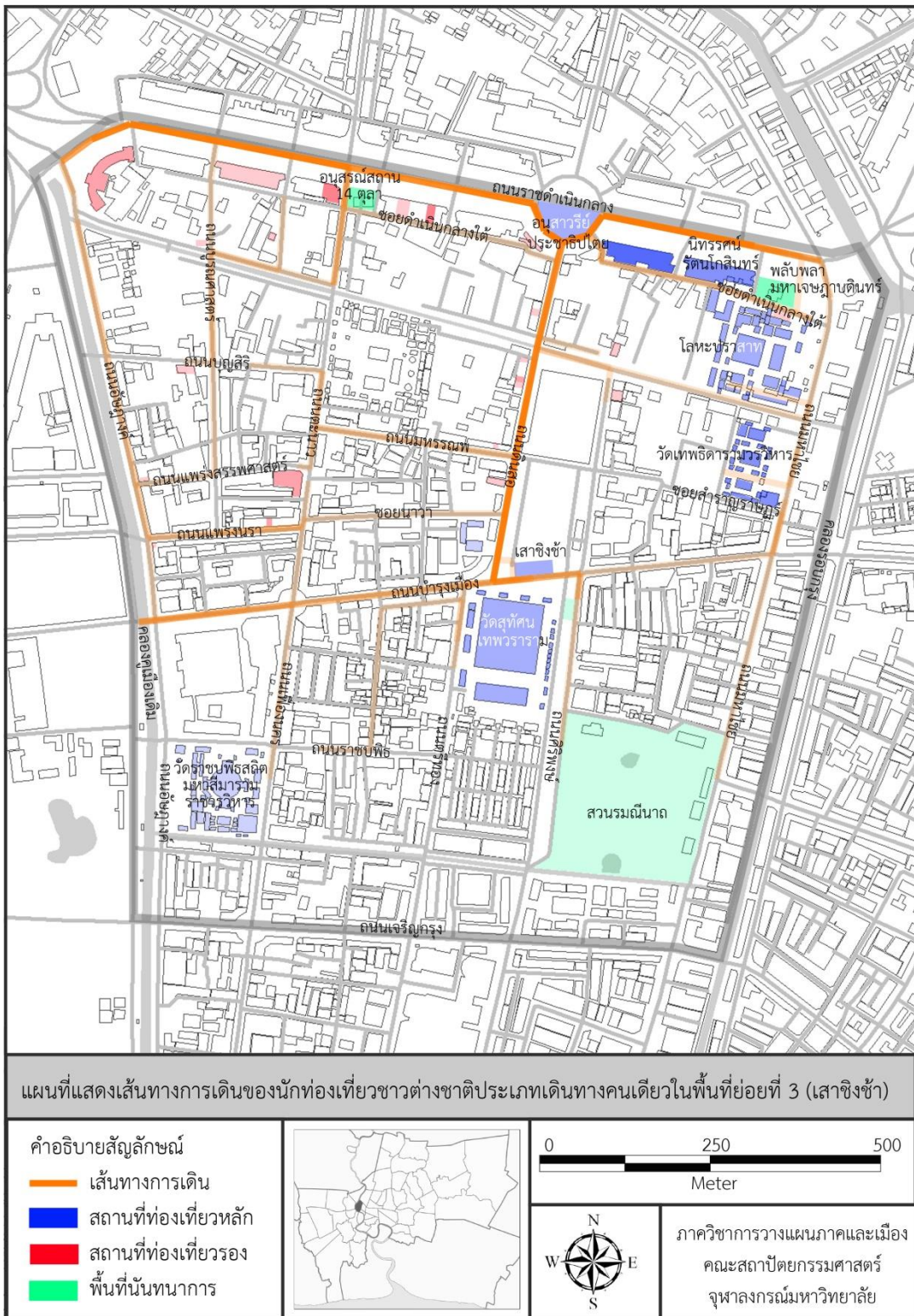
ที่มา : ผู้วิจัย

5.2.3.7 เส้นทางเดินของนักท่องเที่ยวต่างชาติประเภทคู่รักในพื้นที่ย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า)

จากตัวอย่างทั้งหมดที่สามารถเก็บได้ 322 ตัวอย่าง และได้ตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวประเภทกลุ่มคู่รัก 138 ตัวอย่าง โดยเวลาเฉลี่ยในการเดินจะอยู่ที่ 6.35 นาทีต่อการเดินทางในหนึ่งระยะ (Short trip) และมีระยะทางเฉลี่ยอยู่ที่ 283.33 เมตรต่อการเดินทาง ข้อมูลทางด้านประชากรศาสตร์ ในประเด็นของเพศ กลุ่มตัวอย่างต้องเป็นการผสมกันของทั้งเพศชายและเพศหญิง ในประเด็นของช่วงอายุ ส่วนใหญ่จะเป็นคู่รักในวัยผู้ใหญ่ (79.71%) รองลงมาเป็นช่วงอายุวัยรุ่น (11.59%) โดยนักท่องเที่ยวประเภทคู่รักที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่จะเป็นชาวตะวันตก (90.58%) รองลงมาเป็นชาวเอเชียตะวันออก (7.25%) ตามมาด้วยชาวเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (2.59%)

จากแผนที่แสดงผลการเก็บข้อมูลเส้นทางเดินของนักท่องเที่ยวต่างชาติประเภทคู่รักในพื้นที่ย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า) แสดงให้เห็นว่า เส้นทางเดินท่องเที่ยวสายหลักที่ได้รับความนิยมในการเดินท่องเที่ยว ได้แก่ บริเวณริมถนนราชดำเนิน ถนนดินสอ และถนนบำรุงเมือง และเส้นทางเดินท่องเที่ยวสายรอง ได้แก่ ถนนตะนาว ถนนเฟื่องนคร ถนนอัษฎางค์ ถนนมหาไชย และถนนตีทอง โดยรูปแบบเส้นทางเดินเพื่อการท่องเที่ยวเกิดขึ้นทั่วทั้งบริเวณของพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า) และมีการกระจายของเส้นทางเดินเพื่อการท่องเที่ยวเข้าตามซอยต่างๆทั่วทั้งพื้นที่

สถานที่ที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวต่างชาติประเภทคู่รักในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า) มากที่สุดประกอบด้วย สถานที่ท่องเที่ยวประเภทแหล่งรวบรวมความรู้ทางประวัติศาสตร์ ศิลปะ วัฒนธรรม ได้แก่ นิทรรศน์รัตนโกสินทร์ รวมถึงสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ประกอบด้วย เสาชิงช้า วัดราชนัดดาราม วัดสุทัศน์ และอนุสาวรีย์ประชาธิปไตย รองลงมาเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเช่นเดียวกัน ได้แก่ วัดเทพ วัดราชพิพิธ โบสถ์พราหมณ์ และศาลเจ้าพ่อเสือ เป็นต้น ในประเด็นของร้านค้า ไม่เป็นที่นิยมจากกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติประเภทคู่รักมีเพียงร้านค้า ร้านขายบริเวณริมถนนดินสอและที่พำนักที่มีชื่อเสียงอย่างโรงแรมรัตนโกสินทร์ ซึ่งเป็นพื้นที่สำหรับการหยุดเพื่อตัดสินใจและปรึกษาทิศทางการเดินท่องเที่ยวต่อไป ส่วนในด้านของพื้นที่นันทนาการจะได้รับความนิยมเฉพาะพื้นที่ที่ตั้งอยู่ริมถนนราชดำเนิน ได้แก่ ลานพลับพลามหาเจษฎาบดินทร์ และสวนรมณีนารถ กิจกรรมที่เกิดขึ้นระหว่างการเดินท่องเที่ยว ส่วนใหญ่เป็นการแวะหยุดเพื่อถ่ายภาพ สถานที่ท่องเที่ยวหรือวิวทิวทัศน์ที่สนใจกับคู่รักตัวเอง รวมถึงการหยุดแวะพักเพื่อดูแผนที่ และบางกลุ่มใช้วิธีการสอบถามข้อมูลจากคนไทย มีความพิเศษกว่านักท่องเที่ยวต่างชาติประเภทอื่นที่อยู่ภายในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า) คือ นิยมหยุดแวะตามร้านอาหารแผงลอย (ถึงแม้ในพื้นที่จะมีจำนวนไม่มาก) หรือหยุดพิจารณาตามร้านอาหารริมถนนบ่อยครั้งกว่านักท่องเที่ยวประเภทอื่น

แผนที่ 5 - 31 เส้นทางการเดินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติประเภทเดินทางคนเดียว

ในพื้นที่ย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า)

ที่มา : ผู้วิจัย

5.2.3.8 เส้นทางเดินของนักท่องเที่ยวต่างชาติประเภทเดินทางคนเดียวในพื้นที่ย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า)

จากตัวอย่างทั้งหมดที่สามารถเก็บได้ 322 ตัวอย่าง และได้ตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวประเภทเดินทางคนเดียว 79 ตัวอย่าง โดยเวลาเฉลี่ยในการเดินจะอยู่ที่ 6.10 นาทีต่อการเดินทางในหนึ่งระยะ (Short trip) และมีระยะทางเฉลี่ยอยู่ที่ 272.66 เมตรต่อการเดินทาง ข้อมูลทางด้านประชากรศาสตร์ ในประเด็นของเพศ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (79.79%) ส่วนเพศหญิงมีสัดส่วนที่น้อยกว่า (20.21%) และในประเด็นด้านช่วงอายุ ส่วนใหญ่ตัวอย่างจะอยู่ในช่วงวัยผู้ใหญ่ (58.51%) รองลงมาเป็นช่วงวัยรุ่น (25.53%) โดยตัวอย่างส่วนใหญ่จะเป็นชาวตะวันตก (89.36%) รองลงมาเป็นชาวเอเชียตะวันออก (8.51%)

จากแผนที่แสดงผลการเก็บข้อมูลเส้นทางเดินของนักท่องเที่ยวต่างชาติประเภทเดินทางคนเดียวในพื้นที่ย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า) แสดงให้เห็นว่า เส้นทางเดินท่องเที่ยวหลักที่ได้รับความนิยมในการเดินท่องเที่ยว ได้แก่ บริเวณริมถนนราชดำเนินและถนนดินสอ เส้นทางเดินท่องเที่ยวสายรอง ได้แก่ ถนนบำรุงเมือง โดยเฉพาะช่วงบริเวณเสาชิงช้า ถนนอัษฎางค์ โดยเส้นทางเดินเพื่อการท่องเที่ยวจะเกิดขึ้นบริเวณทางด้านทิศเหนือของพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า) เป็นหลัก มีการกระจายของเส้นทางเดินท่องเที่ยวเข้าตามซอยต่างๆ ในขณะเดียวกันด้านทิศใต้ไม่มีเส้นทางเดินท่องเที่ยวแสดงให้เห็น แต่โดยรวมเส้นทางเดินท่องเที่ยวมีความปกคลุมทั่วทั้งพื้นที่บริเวณทางด้านทิศเหนือของพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า)

สถานที่ที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวต่างชาติประเภทเดินทางคนเดียวในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า) มากที่สุด ได้แก่ หอศิลป์ร่วมสมัยราชดำเนินเฉลิมพระเกียรติ 84 พรรษา และนิทรรศน์รัตนโกสินทร์ รวมถึงสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ประกอบด้วย วัดราชนันทาราม วัดสุทัศน์ เสาชิงช้า และอนุสาวรีย์ประชาธิปไตย รองลงมาเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ได้แก่ วัดเทพธิดาราม วัดราชบพิธ และโบสถ์พราหมณ์ เป็นต้น ในประเด็นของร้านค้า สถานที่ที่ได้รับความนิยม ได้แก่ ร้านสะดวกซื้อ เซเว่นและบริเวณด้านหน้าของโรงแรมรัตนโกสินทร์ ซึ่งเป็นโรงแรมที่มีความเก่าแก่และมีชื่อเสียงภายในบริเวณพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า) รวมถึงบริเวณด้านหน้าของธนาคารออมสินบริเวณสี่แยกคอกวัว เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มักหยุดใช้ความคิดและการตัดสินใจก่อนการเดินทางท่องเที่ยวต่อ และส่วนใหญ่จะเป็นการตัดสินใจที่จะข้ามถนนไปทางพื้นที่ทางด้านตอนเหนือของถนนราชดำเนิน รองลงมาเป็นร้านค้าบริเวณตึกแถวริมถนนดินสอและถนนตะนาว บริเวณชุมชนสามแพร่ง เป็นต้น ส่วนในด้านของพื้นที่นันทนาการจะได้รับความนิยมเฉพาะพื้นที่ที่ตั้งอยู่ริมถนนราชดำเนิน ได้แก่ ลานพลับพลามหาเจษฎาบดินทร์ และ ลานอนุสรณ์สถาน 14 ตุลา รองลงมาเป็นสวนรมณีนาถ กิจกรรมที่เกิดขึ้นระหว่างการเดินท่องเที่ยว ส่วนใหญ่เป็นถ่ายภาพสถานที่ที่สนใจ รวมถึงการดูแผนที่ ดูโทรศัพท์ และป้ายบอกข้อมูล บางส่วนมีการหยุดแวะดูของร้านค้าแผงลอยบ้าง

ตารางที่ 5 - 9 การเปรียบเทียบรายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประเภทนักท่องเที่ยวของ
นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติภายในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า)

รายละเอียด	กลุ่มเพื่อน (23)		คู่รัก (138)		เดินทางคนเดียว (79)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เวลา (นาที)						
▪ เวลาที่ใช้เดินน้อยที่สุด	1	-	1	-	1	-
▪ เวลาที่ใช้เดินมากที่สุด	17	-	24	-	33	-
▪ เวลาที่ใช้เดินเฉลี่ย	6.35	-	6.35	-	6.10	-
ระยะทาง (เมตร)						
▪ ระยะทางที่สั้นที่สุด	50	-	40	-	40	-
▪ ระยะทางที่ยาวที่สุด	1,000	-	1,150	-	850	-
▪ ระยะทางเฉลี่ย	320	-	283	-	273	-
เพศ						
▪ ชาย	6	26.09	0	0	75	79.79
▪ หญิง	4	17.39	0	0	19	20.21
▪ ผสม	13	56.52	138	100	0	0.00
ช่วงอายุ						
▪ วัยรุ่น	9	39.13	12	8.70	24	25.53
▪ วัยผู้ใหญ่	14	60.87	110	79.71	55	58.51
▪ วัยชรา	0	0.00	16	11.59	15	15.96
เชื้อชาติ						
▪ ตะวันตก	19	82.61	125	91.91	84	91.30
▪ เอเชียตะวันออก	4	17.39	10	7.35	8	8.70
▪ เอเชียใต้	0	0	1	0.74	0	0

ที่มา : ผู้วิจัย

จากตารางแสดงให้เห็นว่า เวลาในการเดินเฉลี่ยของแต่ละการเดินทาง (Trip) ของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติประเภทกลุ่มเพื่อน กลุ่มคู่รัก และกลุ่มที่เดินทางคนเดียว ที่ทำการเดินทางท่องเที่ยวภายในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า) โดยในประเด็นด้านเวลาและระยะทางเฉลี่ยในการเดินแต่ละเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติประเภทกลุ่มเพื่อนและกลุ่มคู่รักมีปริมาณมากที่สุด รองลงมาเป็นนักท่องเที่ยวที่เดินทางคนเดียว ซึ่งมีความแตกต่างกันไม่มากนัก ในประเด็นด้านระยะทางในการเดินแต่ละครั้ง (Trip) นักท่องเที่ยวประเภทกลุ่มเพื่อนเดินได้ระยะทางไกลที่สุด รองลงมาเป็นกลุ่มคู่รัก และนักท่องเที่ยวที่เดินทางคนเดียว ในด้านประชากรศาสตร์ นักท่องเที่ยวประเภทกลุ่มเพื่อนส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มที่มีการผสมกันของทั้งเพศชายและเพศหญิง ส่วนนักท่องเที่ยวประเภทที่เดินทางคนเดียว ส่วนใหญ่จะเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง อาจเป็นผลมาจากความต้องการความปลอดภัยในการเดินทางท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติทั้งสามประเภทส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุวัยผู้ใหญ่ รองลงมาเป็นช่วงวัยรุ่น และสุดท้ายช่วงวัยชรา ยกเว้นกลุ่มคู่รักที่มีวัยชรา มากกว่าวัยรุ่น จำนวนผู้ร่วมเดินทางของนักท่องเที่ยวประเภทกลุ่มเพื่อน ส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มที่ไม่มีเด็กมากกว่า รองลงมาเป็นชาวเอเชียตะวันออก

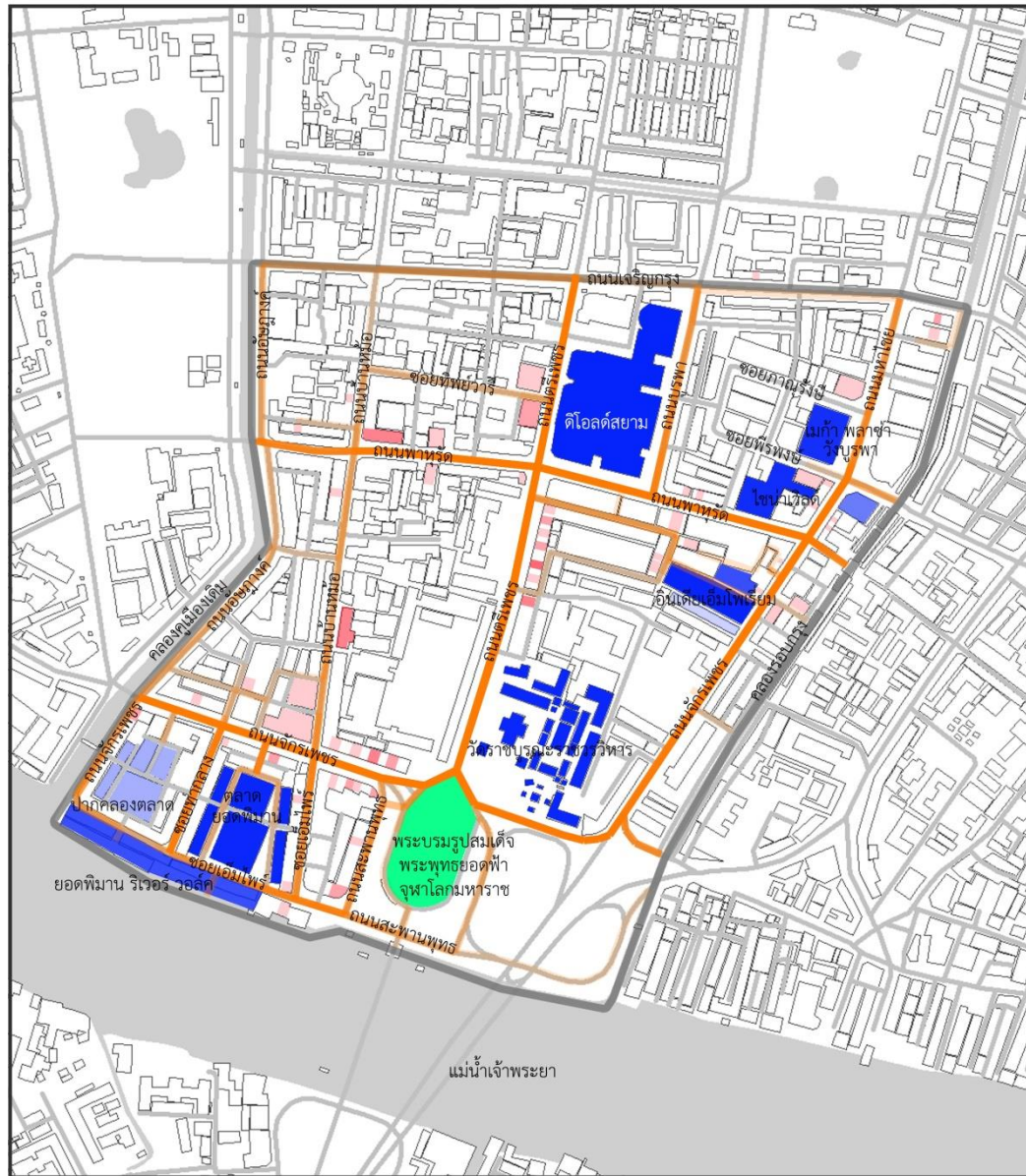
ด้านรูปแบบเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติทั้งสามกลุ่ม ประกอบด้วย นักท่องเที่ยวกลุ่มเพื่อน นักท่องเที่ยวกลุ่มคู่รัก และนักท่องเที่ยวที่เดินทางคนเดียว ภายในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า) มีพฤติกรรมการเดิน ดังนี้ รูปแบบเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติประเภทกลุ่มเพื่อนและผู้เดินทางคนเดียวมีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน กล่าวคือ มีรูปแบบเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวบริเวณพื้นที่ทางด้านตอนเหนือของพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า) โดยพื้นที่ที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติทั้งสองกลุ่มได้แก่ บริเวณถนนสายหลัก ประกอบด้วย ถนนราชดำเนิน และถนนดินสอ โดยนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติประเภทกลุ่มเพื่อนจะนิยมเดินทางท่องเที่ยวบริเวณถนนสายหลักเพียงอย่างเดียว แต่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางคนเดียวจะมีพฤติกรรมที่เดินเข้าไปท่องเที่ยวตามตรอก ซอก ซอย พื้นที่ย่อย และพื้นที่ในชุมชนมาก อาจเป็นเพราะ ความคล่องตัวในการเดินทางจากการที่มีจำนวนผู้เดินทางเพียงคนเดียว ซึ่งลักษณะดังกล่าวสามารถพบได้ในกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติประเภทคู่รักถึงแม้จะมีการเดินทางท่องเที่ยวเข้าตามตรอก ซอก ซอย น้อยกว่า อาจเกิดจากการต้องการความปลอดภัยในการเดินทางมากกว่ากลุ่มที่เดินทางท่องเที่ยวเพียงคนเดียว แต่กลับมีการเดินทางท่องเที่ยวครอบคลุมทั่วทั้งพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า) มากกว่า

ด้านสถานที่ที่เป็นจุดหมายปลายทางของการเดินในแต่ละครั้ง (Trip) ของนักท่องเที่ยวทั้ง 3 ประเภท มีพฤติกรรมการเลือกจุดหมายปลายทาง ดังนี้ การเลือกจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติทั้ง 3 ประเภทมีความแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง กล่าวคือ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติประเภท

กลุ่มเพื่อน ไม่ค่อยมีการตัดสินใจเลือกจุดหมายปลายทางเป็นสถานที่ภายในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า) มากนัก โดยรวมจะเป็นการเดินทางท่องเที่ยวเรื่อยๆ หรือเป็นการเดินผ่านไปสู่อื่นๆมากกว่า โดยมักมีการเดินข้ามถนนราชดำเนินไปทางทิศเหนือเพื่อเข้าสู่พื้นที่ศึกษาย่อยที่ 2 (บางลำพู) พื้นที่ศึกษาย่อยที่ 3 จึงเปรียบเสมือนทางผ่านสำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในกลุ่มดังกล่าว ในขณะที่เดียวกัน นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติประเภทคู่รักที่เดินทางท่องเที่ยวภายในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า) นิยมเลือกสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง เป็นจุดหมายปลายทางหลักในการเดินทางท่องเที่ยว ประกอบด้วย วัดราชชนิตดาราม วัดสุทัศน์ เสาชิงช้า อนุสาวรีย์ประชาธิปไตย ศาลเจ้าพ่อเสือ เป็นต้น แต่กลับไม่ให้ความสนใจกับการหยุดตามร้านค้า ร้านขายริมทาง โดยอาจมีเพียงการหยุดแวะเพื่อดูสินค้าโดยใช้ระยะเวลาสั้นๆเท่านั้น แต่ในขณะเดียวกันนักท่องเที่ยวต่างชาติประเภทที่เดินทางคนเดียวต่างให้ความสนใจกับสถานที่ภายในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า) เป็นอย่างมาก โดยมีการเลือกสถานที่ต่างๆเป็นจุดหมายปลายทางที่มีความหลากหลาย ประกอบด้วย สถานที่ท่องเที่ยวหลักที่มีชื่อเสียง เช่น เสาชิงช้า วัดสุทัศน์ หรือสถานที่ท่องเที่ยวประเภทร้านค้า ร้านขาย ภายในชุมชน และในส่วนของพื้นที่นันทนาการ อย่าง สวนรมณีนาถ ลานพลับพลามหาเจษฎาบดินทร์ หรือแม้กระทั่งลานนั่งเล่นโล่งๆข้างวัดสุทัศน์ ก็ได้กลายเป็นสถานที่ที่เป็นจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยวประเภทดังกล่าว

กิจกรรมที่เกิดขึ้นระหว่างการเดินทางท่องเที่ยวภายในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า) ของนักท่องเที่ยวประเภทกลุ่มเพื่อน คู่รัก และกลุ่มที่เดินทางคนเดียว มีพฤติกรรมดังต่อไปนี้ กิจกรรมที่เกิดขึ้นในขณะที่เดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติทั้งสามประเภทมีความคล้ายคลึงกัน กล่าวคือ ส่วนใหญ่จะเป็นการแวะถ่ายภาพตามสถานที่ต่างๆที่มีความน่าสนใจ ไม่ว่าจะเป็นตามสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง ร้านค้าร้านขายที่อาจมีความแปลกสำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ หรือแม้แต่สถาปัตยกรรมเก่าตามตึกแถว ก็ยังเป็นอีกสิ่งที่น่าสนใจ รองลงมาเป็นการแวะดูสินค้า หรือร้านค้าริมทาง แต่ความแตกต่างที่น่าสนใจคือ พฤติกรรมการเข้าถึงผู้คนไม่ว่าจะเป็นคนไทยหรือแม่ค้าแม่ขาย มีการแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มอย่างชัดเจน กล่าวคือ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติประเภทคู่รักและผู้เดินทางคนเดียว จะมีปฏิสัมพันธ์กับคนไทยมากกว่า ซึ่งสามารถสังเกตได้จาก มีการแวะสอบถามข้อมูล สอบถามเส้นทาง หยุดพูดคุยกับคนไทย แต่ในทางกลับกัน นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติประเภทกลุ่มเพื่อนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยกลับไม่พบพฤติกรรมดังกล่าว โดยส่วนใหญ่จะใช้วิธีการพูดคุยกันเองภายในกลุ่ม หรือการค้นหาข้อมูลผ่านโทรศัพท์มือถือ ป้ายบอกข้อมูล หรือตามแผนที่และหนังสือแนะนำเที่ยวมากกว่า

5.2.4 ผลการเก็บข้อมูลพฤติกรรมกรรมการเพื่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติภายในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ด้วยวิธีการเดินตาม ในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ)

แผนที่แสดงเส้นทางการเดินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในพื้นที่ย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ)

<p>คำอธิบายสัญลักษณ์</p> <ul style="list-style-type: none"> — เส้นทางการเดิน ■ สถานที่ท่องเที่ยวหลัก ■ สถานที่ท่องเที่ยวรอง ■ พื้นที่นันทนาการ 		<p>0 200 400 Meter</p> <p>ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>
--	--	--

แผนที่ 5 - 32 เส้นทางการเดินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติทั้งหมดในพื้นที่ย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ)

ที่มา : ผู้วิจัย

5.2.4.1 เส้นทางเดินของนักท่องเที่ยวต่างชาติทั้งหมดในพื้นที่ย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ)

จากตัวอย่างทั้งหมดที่สามารถเก็บได้ 322 ตัวอย่าง ซึ่งเฉลี่ยจะสามารถเก็บข้อมูลตัวอย่างได้ 4 ตัวอย่างต่อชั่วโมง โดยไม่มีความแตกต่างกันในช่วงวันหยุดและวันธรรมดา รวมถึงในเรื่องเวลาภายในพื้นที่ที่ 4 สามารถเก็บข้อมูลของตัวอย่างได้ตั้งแต่เริ่มต้น 8.00 ไปถึง 18.00 ได้ตลอดทั้งวัน โดยเวลาเฉลี่ยในการเดินจะอยู่ที่ 5.43 นาทีต่อการเดินทางในหนึ่งระยะ (Short trip) และมีระยะทางเฉลี่ยอยู่ที่ 325.90 เมตรต่อการเดินทาง ข้อมูลทางด้านประชากรศาสตร์ ตัวอย่างส่วนใหญ่จะเป็นการเดินทางผสมระหว่างเพศหญิงและเพศชาย (53.42%) รองลงมาเป็นการเดินทางคนเดียวหรือเป็นกลุ่มของเพศชาย (30.75%) และสุดท้ายเป็นการเดินทางคนเดียวหรือเป็นกลุ่มของเพศหญิง (15.84%) ซึ่งส่วนมากจะมีช่วงอายุอยู่ในวัยผู้ใหญ่ (70.50%) รองลงมาเป็นวัยรุ่น (15.53%) และสุดท้ายเป็นวัยชรา (6.21%) โดยนิยมเดินทางเป็นคู่มากที่สุด (57.45%) รองลงมาคือการเดินทางท่องเที่ยวคนเดียว (21.74%) และการเดินทางท่องเที่ยวเป็นกลุ่มแบบไม่มีเด็ก (16.77%) สุดท้ายคือการเดินทางท่องเที่ยวเป็นกลุ่มแบบมีเด็ก (4.04%) ในด้านเชื้อชาติตัวอย่างส่วนใหญ่จะเป็นชาวตะวันตก (72.67%) รองลงมาเป็นชาวเอเชียใต้ (14.91%) โดยกลุ่มนักท่องเที่ยวมีชาวเอเชียตะวันออก (6.83%) ชาวเอเชียตะวันตกเฉียงใต้ (4.35%) และแอฟริกา (1.24%) ล้วนแต่มีจำนวนน้อยมากที่เข้ามาภายในพื้นที่ศึกษา

จากแผนที่แสดงผลการเก็บข้อมูลเส้นทางเดินของนักท่องเที่ยวต่างชาติในพื้นที่ย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ) แสดงให้เห็นว่า เส้นทางเดินท่องเที่ยวหลักที่ได้รับความนิยมในการเดินทางท่องเที่ยว ได้แก่ บริเวณริมถนนพหลโยธิน ถนนตรีเพชร และถนนจักรเพชรทั้งเส้น โดยถนนทั้งสามสายเป็นถนนหลักของพื้นที่ศึกษาที่ 4 (สะพานพุทธ) และยังมีหน้าที่เชื่อมต่อกับพื้นที่รอบนอกอย่าง พื้นที่ศึกษาย่อยที่ 1 (สนามหลวง) ผ่านถนนจักรเพชรและถนนพหลโยธิน เชื่อมต่อกับพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า) ผ่านถนนจักรเพชรและถนนตรีเพชร อีกทั้งยังสามารถเชื่อมต่อกับถนนเยาวราช บริเวณถนนจักรเพชรได้อีกด้วย อีกทั้งยังเป็นเส้นทางเดินท่องเที่ยวที่มีสถานที่ที่มีแรงดึงดูดให้นักท่องเที่ยวต่างชาติมีความต้องการที่จะเข้าไป เส้นทางดังกล่าวจึงได้รับความนิยมในกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติประเภทต่างๆ เส้นทางเดินท่องเที่ยวสายรองลงมาเป็นถนนบ้านหม้อ ถนนเจริญกรุง ถนนอัษฎางค์ และถนนสะพานพุทธ เนื่องจากเป็นถนนรอบนอกอย่าง ถนนอัษฎางค์ อีกทั้งยังขาดสถานที่สำหรับดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติด้วย ส่วนถนนสะพานพุทธ เนื่องจากมีปริมาณนักท่องเที่ยวต่างชาติไม่มากที่ใช้วิธีการเดินทางท่องเที่ยวผ่านสะพานพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชไปยังพื้นที่อื่นๆ เส้นทางดังกล่าวจึงได้รับความนิยมน้อยลง และโดยรวมนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางท่องเที่ยวภายในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ) ไม่นิยมเดินเข้าตามตรอก ซอก ซอย จะเน้นการเดินทางบริเวณถนนหลักเป็นหลัก ยกเว้นบางพื้นที่ เช่น บริเวณตลาดยอดพิมาน สามารถพบเห็นนักท่องเที่ยวต่างชาติตามตรอก ซอก ซอย บ้างในจำนวนไม่มากนัก

สถานที่ที่ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ) มากที่สุดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง และเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีขนาดใหญ่ ประกอบด้วย สถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นศูนย์การค้าขนาดใหญ่ ประกอบด้วย ดิ โอลด์ สยาม, เมก้า พลาซ่า วังบูรพา, อินเดีย เอ็มโพเรียม และ ไชน่า เวิลด์ รวมถึงตลาดยอดพิมาน สถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงอีกแห่ง ในขณะเดียวกันวัดราชบูรณะราชวรวิหารหรือวัดเลียบ ซึ่งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมก็ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติประเภทต่างๆ เช่นเดียวกัน ส่วนร้านค้าขายที่ได้รับความนิยมและความสนใจ ได้แก่ ร้านค้าขายดอกไม้บริเวณหน้าตลาดส่งเสริมเกษตรไทย รวมถึงร้านแผงลอย และร้านค้าขายดอกไม้บริเวณริมถนนจักรเพชรบริเวณด้านหน้าตลาดยอดพิมานก็เป็นร้านค้า ร้านขายที่ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินท่องเที่ยวภายในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ) และเช่นเดียวกันกับร้านสะดวกซื้อ อย่าง เซเว่น ยังคงเป็นร้านค้าที่ได้รับความนิยมจากชาวต่างชาติเหมือนกับพื้นที่ศึกษาอื่นๆ ซึ่งมีกระจายอยู่ทั่วภายในพื้นที่ เช่น บริเวณตึกแถวริมถนนตรีเพชร ด้านหน้ามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีรัตนโกสินทร์ วิทยาเขตเพาะช่าง หรือบริเวณถนนจักรเพชรใกล้ๆกับตลาดยอดพิมาน เป็นต้น ในประเด็นด้านพื้นที่นันทนาการ บริเวณลานพระบรมรูปสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชและสวนสาธารณะต่างๆ เป็นพื้นที่นันทนาการขนาดใหญ่แห่งเดียวในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ) ซึ่งเป็นสถานที่ที่ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ เช่นเดียวกัน เนื่องจากมีพื้นที่นั่งพักผ่อน และมีทำเลที่ตั้งที่ไม่ไกลจากตลาดยอดพิมาน นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินท่องเที่ยวในบริเวณดังกล่าวจึงนิยมเดินมาพักผ่อนภายในลานพระบรมรูปสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช

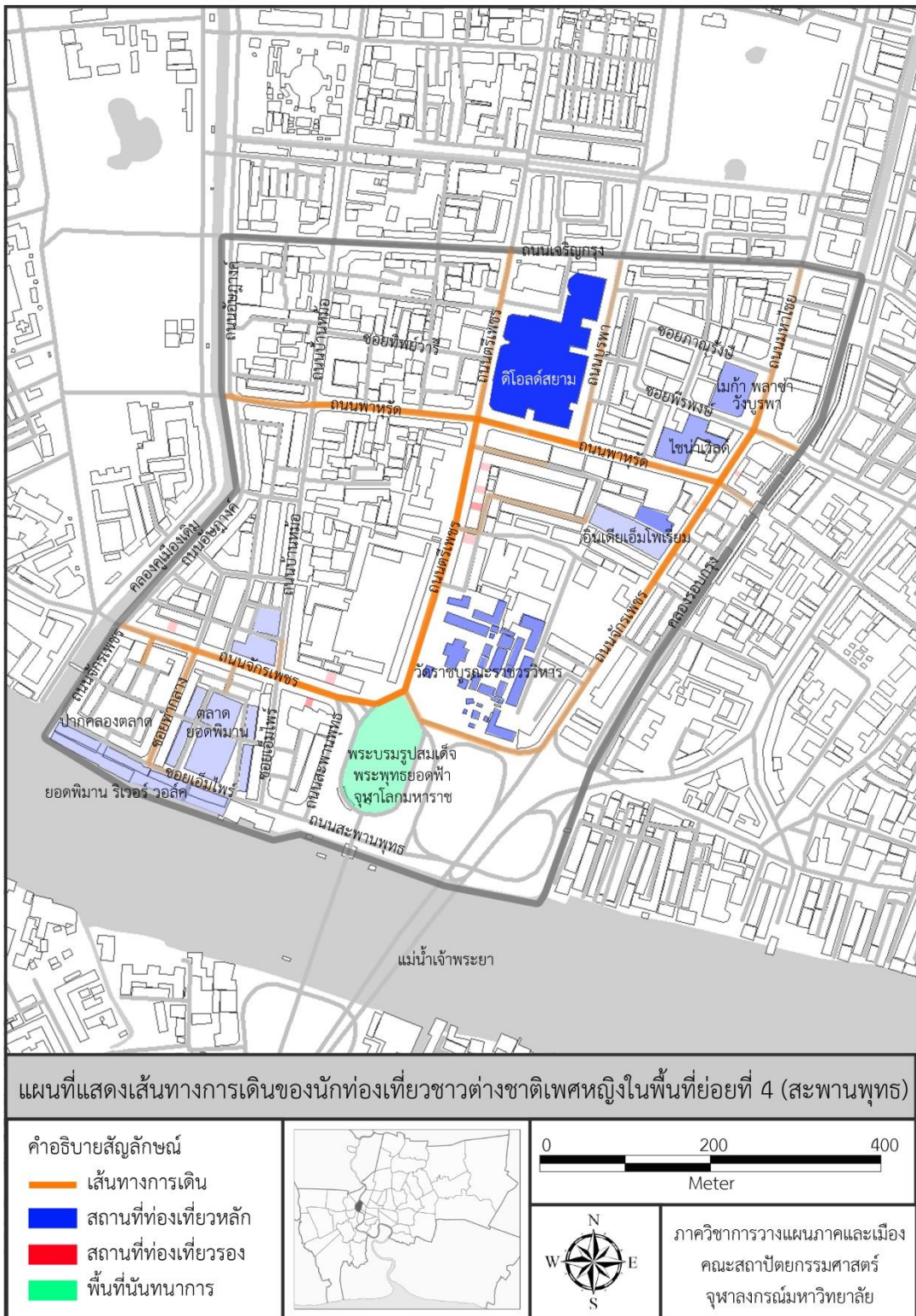
กิจกรรมที่เกิดขึ้นระหว่างการเดินท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติภายในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ) ส่วนใหญ่เป็นการแวะหยุดพักเพื่อถ่ายภาพสถานที่ท่องเที่ยวที่สนใจ รวมถึงการหยุดแวะพักเพื่อดูแผนที่และดูโทรศัพท์ รวมถึงการสอบถามข้อมูลจากคนไทย หรือ ร้านค้าทั้งร้านค้าที่เป็นหลักแหล่งรวมถึงแผงลอย นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติอีกส่วนจะเป็นกลุ่มที่เน้นการแวะดูแวะชม สินค้าและกิจกรรมต่างๆที่เกิดขึ้น เช่น การแวะดูร้านขายผ้า การแวะดูกิจกรรมที่จัดทำโดยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีรัตนโกสินทร์ วิทยาเขตเพาะช่าง เป็นต้น การจับจ่ายใช้สอยด้านการบริโภคส่วนใหญ่จะเป็นการซื้อน้ำดื่ม หรือการเลือกซื้อผ้า ซึ่งเป็นสินค้าที่มีการขายกันมากมายภายในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ)

สิ่งที่มีความน่าสนใจคือ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินท่องเที่ยวภายในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ) มีจำนวนนักท่องเที่ยวชาวเอเชียได้ประกอบอยู่ด้วย ซึ่งจากการลงพื้นที่เก็บข้อมูล นักท่องเที่ยวกลุ่มดังกล่าวไม่สามารถพบเจอภายในพื้นที่ศึกษาย่อยอื่นๆ อาจเป็นเพราะบริเวณดังกล่าวมีสถานที่ที่สามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวเอเชียได้ได้มากกว่าพื้นที่ศึกษาย่อยใกล้เคียงพื้นที่อื่นๆ

5.2.4.2 เส้นทางเดินของนักท่องเที่ยวต่างชาติเพศชายในพื้นที่ย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ) จากตัวอย่างทั้งหมดที่สามารถเก็บได้ 322 ตัวอย่าง และได้ตัวอย่างที่เป็นเพศชาย 99 ตัวอย่าง โดยเวลาเฉลี่ยในการเดินจะอยู่ที่ 5.32 นาทีต่อการเดินทางในหนึ่งระยะ (Short trip) และมีระยะทางเฉลี่ยอยู่ที่ 309.19 เมตรต่อการเดินทาง ข้อมูลทางด้านประชากรศาสตร์ ในประเด็นของช่วงอายุ ส่วนมากจะมีช่วงอายุอยู่ในช่วงวัยผู้ใหญ่ (71.72%) รองลงมาเป็นช่วงวัยรุ่น (16.16%) และวัยชรา มีสัดส่วนน้อยที่สุด (9.09%) ซึ่งนิยมเดินท่องเที่ยวคนเดียวมากที่สุด (54.55%) รองลงมาเป็นการเดินท่องเที่ยวเป็นคู่ (35.35%) และการเดินท่องเที่ยวเป็นกลุ่มมีสัดส่วนน้อยที่สุด (10.10%) และกลุ่มส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มที่ไม่มีเด็กผสมอยู่ในประเด็นด้านเชื้อชาติส่วนใหญ่จะเป็นนักท่องเที่ยวเพศชายชาวตะวันตก (60.61%) รองลงมาเป็นชาวเอเชียใต้ (20.20%) และชาวเอเชียอื่นๆ (17.07%) และสุดท้ายเป็นชาวแอฟริกา (2.02%)

จากแผนที่แสดงผลการเก็บข้อมูลเส้นทางเดินของนักท่องเที่ยวต่างชาติเพศชายในพื้นที่ย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ) แสดงให้เห็นว่า เส้นทางเดินท่องเที่ยวสายหลักที่ได้รับความนิยมในการเดินท่องเที่ยว ได้แก่ บริเวณริมถนนจักรเพชรโดยเฉพาะช่วงบริเวณหน้าตลาดยอดพิมานและหน้าอินเดีย เอ็มโพเรียม รวมถึงริมถนนตรีเพชรและถนนพหลโยธินบริเวณรอบๆ ดิโอลด์ สยาม อาจเป็นเพราะบริเวณพื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่ที่มีการทำการค้าขายที่มีเฉพาะของพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ) ประกอบด้วย การค้าขาย ดอกไม้ และ ผักดิบ ซึ่งต่างได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวต่างชาติ โดยส่วนใหญ่จะเป็นรูปแบบเส้นทางเดินในระยะสั้นๆมากกว่า เส้นทางเดินท่องเที่ยวสายรองลงมาเป็นซอยเอ็มโพร์ ถนนบ้านหม้อ เนื่องจากเป็นถนนที่มีความสวยงามของอาคารตึกแถวเก่าที่มีความสวยงาม ถึงแม้ว่าทางเดินเท้าจะไม่ได้อยู่ในสภาพที่ดีและน่าเดินเท่าที่ควร ถนนอัษฎางค์ และถนนสะพานพุทธ ซึ่งเป็นเส้นทางที่สามารถเชื่อมโยงไปสู่พื้นที่รอบนอกทั้งการเดินเท้าผ่านสะพานพุทธและการที่เป็นจุดจอดของรถประจำทางทั้งสาย 73 และสาย 8

สถานที่ที่ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวต่างชาติเพศชายในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ) มากที่สุดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง และเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีขนาดใหญ่ ประกอบด้วย สถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นศูนย์การค้าขนาดใหญ่ ประกอบด้วย ดิโอลด์ สยาม, อินเดีย เอ็มโพเรียม, เมก้า พลาซ่า รวมถึงตลาดสดขายดอกไม้ยอดพิมาน ในขณะที่เดียวกันสถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมรองลงมา ได้แก่ วัดราชบูรณะราชวรวิหารหรือวัดเลียบ ซึ่งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม รวมถึงตลาดริมน้ำยอดพิมาน และร้านค้าขายจำพวก ร้านค้าขายดอกไม้บริเวณหน้าตลาดส่งเสริมเกษตรไทย รวมถึงร้านแผงลอยและร้านค้าขายดอกไม้บริเวณริมถนนจักรเพชรบริเวณด้านหน้าตลาดยอดพิมาน รวมถึงร้านค้าบริเวณบ้านหม้อที่มีความหลากหลายของสินค้าเครื่องใช้ไฟฟ้า ก็เป็นอีกสถานที่ที่ได้รับความสนใจ ในประเด็นด้านพื้นที่นันทนาการ บริเวณลานพระบรมรูปสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวต่างชาติเพศชายเช่นเดียวกัน

แผนที่ 5 - 34 เส้นทางการเดินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเพศหญิงในพื้นที่ย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ)

ที่มา : ผู้วิจัย

5.2.4.3 เส้นทางเดินของนักท่องเที่ยวต่างชาติเพศหญิงในพื้นที่ย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ)

จากตัวอย่างทั้งหมดที่สามารถเก็บได้ 322 ตัวอย่าง และได้ตัวอย่างที่เป็นเพศหญิง 51 ตัวอย่าง โดยเวลาเฉลี่ยในการเดินจะอยู่ที่ 6.01 นาทีต่อการเดินทางในหนึ่งระยะ (Short trip) และมีระยะทางเฉลี่ยอยู่ที่ 337.25 เมตรต่อการเดินทาง ข้อมูลทางด้านประชากรศาสตร์ ในประเด็นของช่วงอายุ ส่วนใหญ่จะมีช่วงอายุอยู่ในช่วงวัยผู้ใหญ่ (68.63%) รองลงมาเป็นวัยรุ่น (21.57%) และมีวัยชราเพียงเล็กน้อย (5.88%) นิยมเดินทางเป็นคู่มากที่สุด (54.90%) รองลงมาเป็นการเดินทางเที่ยวคนเดียว (31.37%) และสุดท้ายคือการเดินทางเป็นกลุ่มที่ไม่มีเด็กร่วมเดินทาง (13.73%) ในด้านเชื้อชาติ ตัวอย่างส่วนใหญ่จะเป็นชาวตะวันตก (78.43%) รองลงมาเป็นชาวเอเชียใต้ (15.69%) และเป็นชาวเอเชียอื่นๆเพียงเล็กน้อย (5.88%)

จากแผนที่แสดงผลการเก็บข้อมูลเส้นทางเดินของนักท่องเที่ยวต่างชาติเพศหญิงในพื้นที่ย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ) แสดงให้เห็นว่า เส้นทางเดินท่องเที่ยวสายหลักที่ได้รับความนิยมในการเดินทางท่องเที่ยว ได้แก่ บริเวณริมถนนจักรเพชรโดยเฉพาะช่วงบริเวณโรงเรียนสวนกุหลาบและหน้าอินเดีย เอ็มโพเรียม รวมถึงริมถนนตรีเพชรและถนนพหลโยธินบริเวณตลาดพหลโยธิน อาจเป็นเพราะบริเวณพื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่ที่มีทางเดินเท้าและบรรยากาศที่เอื้อต่อการเดินทางท่องเที่ยว อีกทั้งสภาพภูมิทัศน์ที่สวยงามของตึกเก่าบริเวณโรงเรียนสวนกุหลาบ เส้นทางเดินท่องเที่ยวสายรองลงมาเป็นถนนจักรเพชรบริเวณจุดเชื่อมต่อกับถนนจักรวรรดิ และช่วงบริเวณหน้าตลาดส่งเสริมเกษตรไทย อาจเป็นเพราะบริเวณดังกล่าวไม่มีสถานที่ที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติเข้าไปยังบริเวณรอบๆ พื้นที่ดังกล่าวได้

สถานที่ที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวต่างชาติเพศหญิงในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ) มากที่สุดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง และเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีขนาดใหญ่ ประกอบด้วย สถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นศูนย์การค้าขนาดใหญ่เพียงแห่งเดียว ได้แก่ ดิ โอลด์ สยาม รองลงมาเป็น สถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม วัดราชบูรณะราชวรวิหารหรือวัดเลียบ รวมถึงห้างสรรพสินค้าอย่าง อินเดีย เอ็มโพเรียม, เมก้า พลาซ่า และสถานที่ท่องเที่ยวประเภทตลาดอย่าง ตลาดสดขายดอกไม้ยอดพิมาน, ตลาดริมน้ำยอดพิมาน ในประเด็นร้านค้าขายไม่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวต่างชาติเพศหญิงที่เท่าที่ควร มีเพียงร้านค้าเบ็ดเตล็ด บริเวณด้านหน้ามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีรัตนโกสินทร์ วิทยาเขตเพาะช่างและร้านสะดวกซื้ออย่าง เซเว่น เท่านั้นที่ได้รับความนิยม และเช่นเดียวกันในประเด็นด้านพื้นที่นันทนาการ บริเวณลานพระบรมรูปสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชก็ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวต่างชาติเพศหญิง กิจกรรมที่เกิดขึ้นระหว่างการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะเป็นการหยุดยืนคุ้ยปรึกษาตัวเอง การดูแผนที่ การแวะถ่ายรูป สถานที่ที่น่าสนใจ และการแวะดูสินค้าริมทาง

ตารางที่ 5 - 10 ตารางแสดงการเปรียบเทียบรายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ
ของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติภายในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ)

รายละเอียด	เพศชาย (99)		เพศหญิง (51)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เวลาในการเดินแต่ละการเดินทาง (Trip)				
▪ เวลาที่ใช้เดินน้อยที่สุด	1 นาที	-	1 นาที	-
▪ เวลาที่ใช้เดินมากที่สุด	25 นาที	-	16 นาที	-
▪ เวลาที่ใช้เดินเฉลี่ย	5.32 นาที	-	6.01 นาที	-
ระยะทางของแต่ละการเดินทาง (Trip)				
▪ ระยะทางที่สั้นที่สุด	50 ม.	-	50 ม.	-
▪ ระยะทางที่ยาวที่สุด	980 ม.	-	840 ม.	-
▪ ระยะทางเฉลี่ย	309 ม.	-	337 ม.	-
ช่วงอายุ				
▪ วัยรุ่น	16	16.16	11	21.57
▪ วัยผู้ใหญ่	71	71.72	35	68.63
▪ วัยชรา	9	9.09	3	5.88
▪ ผสม	3	3.03	2	3.92
จำนวนผู้ร่วมเดินทาง				
▪ เดินทางคนเดียว	54	55.10	16	31.37
▪ คู่	35	35.71	28	54.90
▪ กลุ่ม (ไม่มีเด็ก)	9	9.18	7	13.73
เชื้อชาติ				
▪ ตะวันตก	60	68.97	40	80.00
▪ เอเชียตะวันออก	7	8.05	2	4.00
▪ เอเชียใต้	20	22.99	8	16.00

ที่มา : ผู้วิจัย

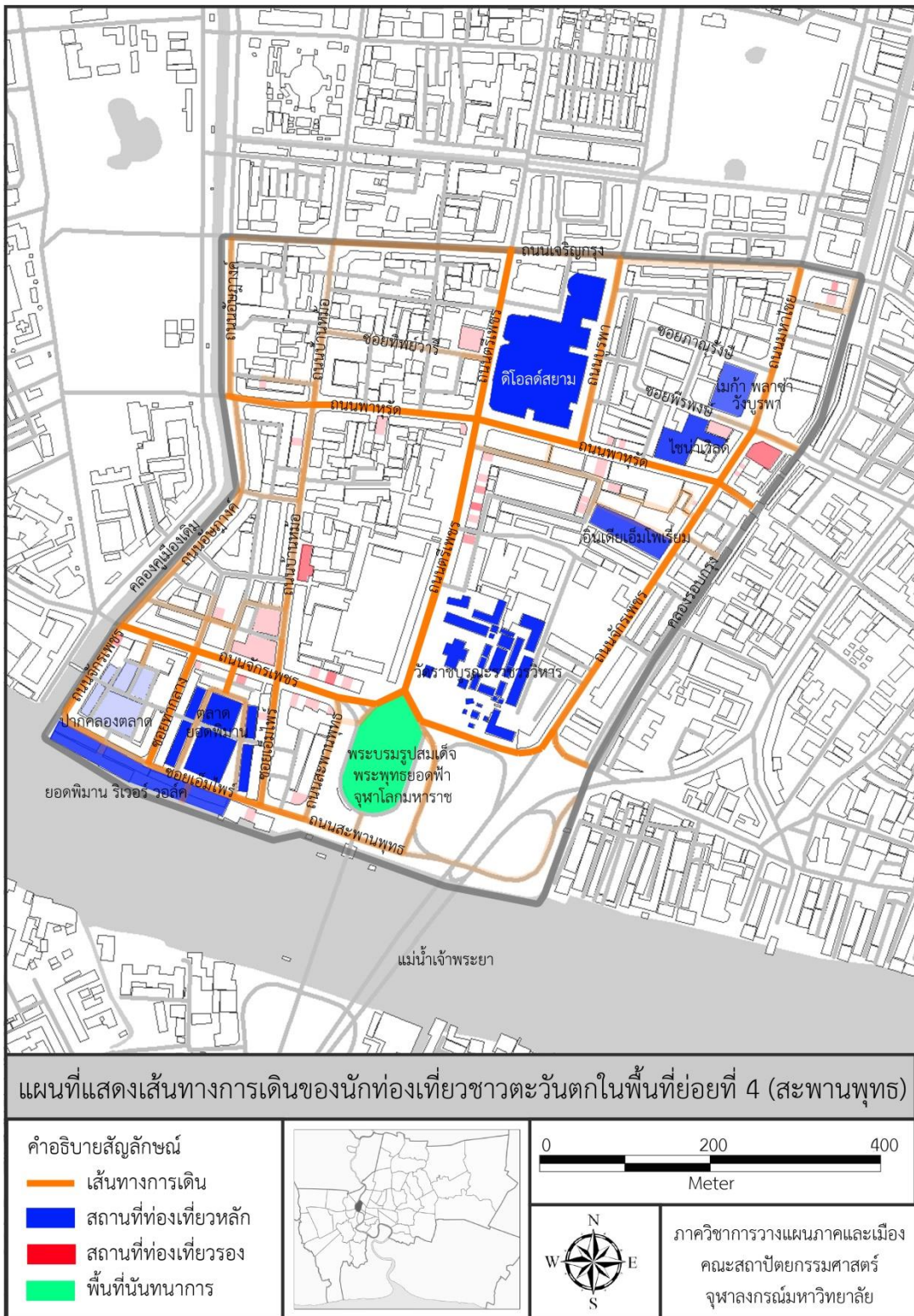
จากตารางแสดงให้เห็นว่า เวลาในการเดินเฉลี่ยของแต่ละการเดินทาง (Trip) ของเพศหญิงใช้เวลาในการเดินเฉลี่ย นานกว่าเพศชาย เช่นเดียวกันกับระยะเวลาเดินเฉลี่ยก็มีระยะทางไกลกว่าเพศชายเช่นเดียวกัน ในด้านประชากรศาสตร์ ส่วนใหญ่ทั้งในเพศชายและเพศหญิงจะอยู่ในช่วงวัยผู้ใหญ่มากที่สุด รองลงมาเป็นวัยรุ่นและวัยชรา ด้านจำนวนผู้ร่วมเดินทาง ผู้หญิงนิยมเดินเป็นคู่มากกว่าเดี่ยว อาจเพราะการคำนึงถึงความปลอดภัย ซึ่งแตกต่างกับเพศชายที่นิยมเดินคนเดียวมากที่สุด รองลงมาเป็นการเดินเป็นคู่และเป็นกลุ่มที่ไม่มีเด็กตามลำดับ อาจเป็นเพราะปัจจัยทางด้านการต้องการความ

ปลอดภัยของเพศชายมีความต้องการน้อยกว่าเพศหญิง โดยรวมนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเพศหญิงส่วนใหญ่จะเป็นชาวตะวันตก และรองลงมาเป็นชาวเอเชียใต้ ซึ่งมีความคล้ายคลึงกับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเพศชาย แต่ในเพศชายมีความหลากหลายมากกว่า โดยสามารถพบนักท่องเที่ยวชาวเอเชียตะวันตกเฉียงใต้ และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้บ้าง

ในด้านรูปแบบเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยว จะเห็นได้ว่า นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เป็นเพศชายจะมีการกระจายตัวของเส้นทางการท่องเที่ยวไปทั่วทั้งพื้นที่ อีกทั้งยังมีการเลือกเดินทางท่องเที่ยวตามพื้นที่ตรอก ซอก ซอยต่างๆ ภายในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 4 เช่น ตรอกซอยบริเวณบ้านหม้อ และบริเวณตลาดยอดพิมาน ซึ่งแตกต่างกับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเพศหญิงที่นิยมเลือกเส้นทางเดินทางท่องเที่ยวที่เป็นถนนสายหลักภายในพื้นที่ศึกษา โดยพื้นที่ที่ได้รับความนิยมจากกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติทั้งสองกลุ่ม ได้แก่ บริเวณริมถนนสายหลัก ประกอบด้วย ถนนพารุรัต ถนนตรีเพชร เป็นต้น ซึ่งอาจเป็นผลมาจากปัจจัยความต้องการความปลอดภัยที่เพศหญิงมีความต้องการมากกว่าเพศชาย และอีกปัจจัยที่อาจส่งผลต่อพฤติกรรมการเดินทางและการตัดสินใจเลือกเส้นทางอาจเกิดจากลักษณะของภูมิทัศน์ บรรยากาศโดยรอบของพื้นที่ โดยสามารถสังเกตได้ว่า พื้นที่ที่มีภูมิทัศน์เสื่อมโทรม ไม่น่าเดิน จะเป็นพื้นที่ที่ถูกหลีกเลี่ยงจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเพศ สามารถสังเกตได้จากบริเวณพื้นที่รอบๆ ตลาดสดยอดพิมาน ซึ่งบริเวณดังกล่าวจะมีบรรยากาศและภูมิทัศน์ที่ไม่เหมาะแก่การเดินทาง ถึงแม้ว่าจะมีสถานที่ท่องเที่ยวแห่งใหม่ที่มีชื่อเสียงและได้รับการประชาสัมพันธ์อย่างดี ก็ไม่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเพศหญิงให้เข้าไปท่องเที่ยวได้

จุดหมายปลายทางการเดินทางท่องเที่ยวที่ที่มีความคล้ายคลึงกัน โดยส่วนใหญ่จะเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง โดยเฉพาะห้างสรรพสินค้า เช่น ดี โอลด์ สยาม แต่ความแตกต่างที่สามารถสังเกตได้อย่างชัดเจน คือ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเพศหญิงไม่นิยมเลือกจุดหมายปลายทางเป็นร้านค้าร้านขาย มีเพียงบริเวณริมถนนตรีเพชรเท่านั้น ซึ่งส่วนใหญ่เป็นร้านขายของทั่วไป ร้านสะดวกซื้อ และร้านอาหาร ซึ่งแตกต่างกับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเพศชาย ที่นิยมหยุดตามร้านค้าร้านขาย ไม่ว่าจะเป็นร้านขายดอกไม้สดบริเวณรอบๆ ตลาดยอดพิมาน หรือร้านค้าบริเวณตลาดบ้านหม้อ และในประเด็นด้านพื้นที่นันทนาการก็เป็นอีกสถานที่ที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวทั้ง 2 ประเภท

กิจกรรมที่เกิดขึ้นระหว่างการเดินทาง ความแตกต่างของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเพศหญิงและเพศชายนั้น มีความคล้ายคลึงกัน ประกอบด้วย การแวะดูร้านค้าริมทางที่สนใจ การแวะถ่ายภาพซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นวีทิวทัศน์ โดยความแตกต่างของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติทั้งสองกลุ่มมีเพียงการพูดคุยหรือสอบถามข้อมูลจากบุคคลภายนอกที่ไม่พบเจอกิจกรรมดังกล่าวในกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเพศหญิง ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการต้องการความปลอดภัย

แผนที่ 5 - 35 เส้นทางการเดินของนักท่องเที่ยวยุวชนวันตกในพื้นที่ย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ)

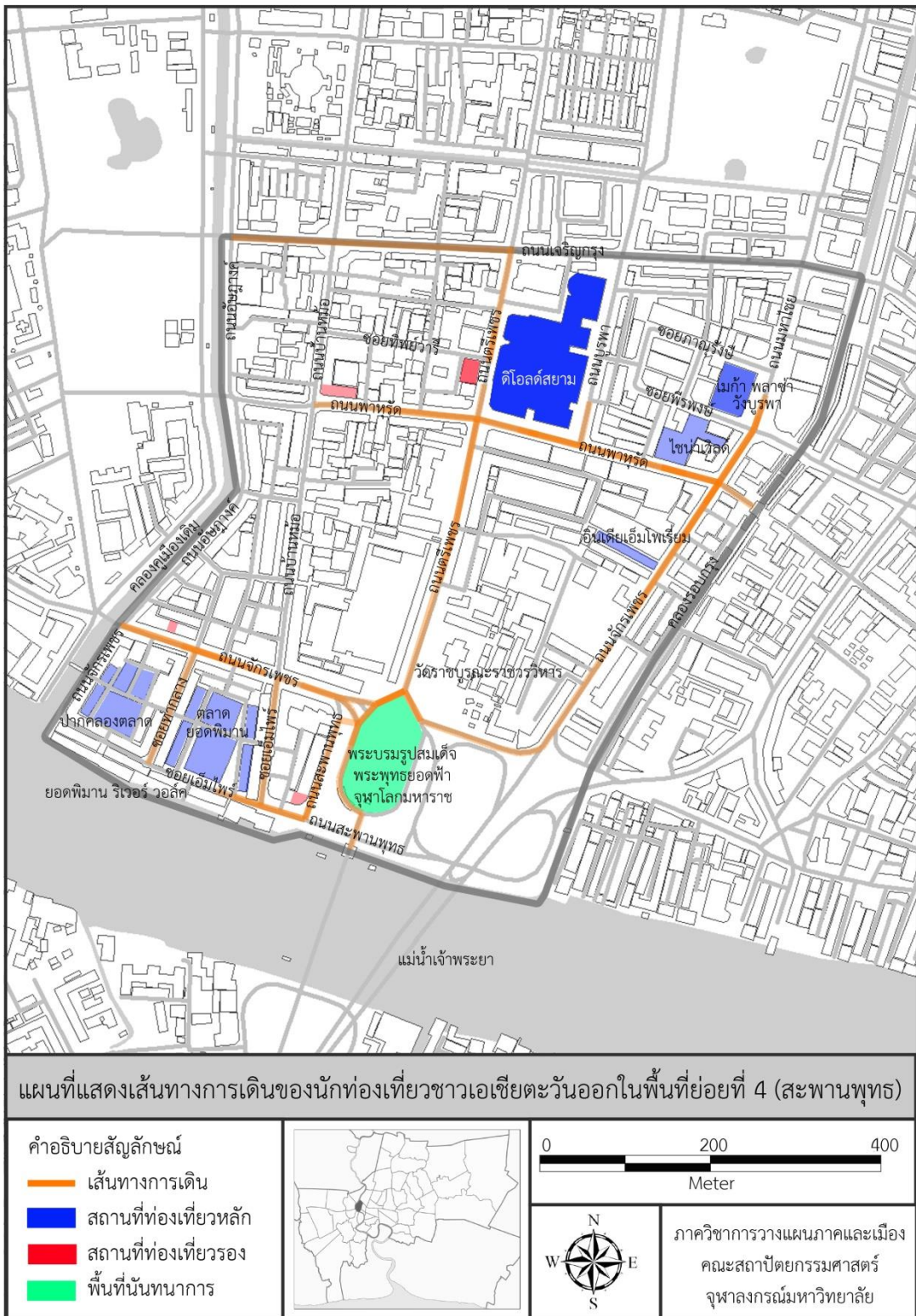
ที่มา : ผู้วิจัย

5.2.4.4 เส้นทางเดินของนักท่องเที่ยวชาวตะวันตกในพื้นที่ย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ)

จากตัวอย่างทั้งหมดที่สามารถเก็บได้ 322 ตัวอย่าง และได้ตัวอย่างที่เป็นชาวตะวันตก 234 ตัวอย่าง โดยเวลาเฉลี่ยในการเดินจะอยู่ที่ 6.22 นาทีต่อการเดินทางในหนึ่งระยะ (Short trip) และมีระยะทางเฉลี่ยอยู่ที่ 340.64 เมตรต่อการเดินทาง ข้อมูลทางด้านประชากรศาสตร์ ในประเด็นของเพศ ส่วนใหญ่ตัวอย่างจะเป็นกลุ่มที่มีการผสมกันของทั้งสองเพศ (57.26%) และมีตัวอย่างที่เป็นเพศชาย รองลงมา (25.64%) และเป็นเพศหญิงน้อยที่สุด (17.09%) ในประเด็นด้านช่วงอายุ ส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงอายุวัยผู้ใหญ่ (71.37%) รองลงมาเป็นช่วงวัยรุ่น (16.24%) ส่วนวัยชรามีส่วนเป็นลำดับสุดท้าย (6.41%) ในประเด็นด้านจำนวนผู้ร่วมเดินทาง ส่วนใหญ่ชาวตะวันตกจะนิยมเดินท่องเที่ยวกันเป็นคู่ (61.57%) รองลงมาเป็นการเดินท่องเที่ยวคนเดียว (21.37%) ส่วนการเดินทางท่องเที่ยวเป็นกลุ่ม (ไม่มีเด็ก) (14.96%)

จากแผนที่แสดงผลการเก็บข้อมูลเส้นทางเดินของนักท่องเที่ยวชาวตะวันตกในพื้นที่ย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ) แสดงให้เห็นว่า เส้นทางเดินท่องเที่ยวสายหลักที่ได้รับความนิยมในการเดินท่องเที่ยว ได้แก่ ถนนหลักแทบทุกสายภายในพื้นที่ ประกอบด้วย บริเวณริมถนนจักรเพชร ถนนตรีเพชร ถนนพหลุณ และถนนมหาไชย เส้นทางเดินท่องเที่ยวสายรองลงมาเป็นซอยเอ็มไพร์ ถนนบ้านหม้อ เนื่องจากเป็นถนนที่มีความสวยงามของอาคารตึกแถวเก่าที่มีความสวยงาม ถึงแม้ว่าทางเดินเท้าจะไม่ได้อยู่ในสภาพที่ดีและน่าเดินเท่าที่ควร ถนนอัษฎางค์ และถนนสะพานพุทธ รวมถึงซอยบริเวณด้านข้างตลาดขายดอกไม้ยอดพิมานซึ่งเป็นซอยที่เชื่อมต่อกับสถานที่ท่องเที่ยวตลาดริมน้ำยอดพิมานก็เป็นอีกเส้นทางหนึ่งที่ได้รับนิยมนักท่องเที่ยวชาวตะวันตกเช่นเดียวกัน แต่ไม่ค่อยพบกลุ่มนักท่องเที่ยวประเภทดังกล่าวตาม ตรอก ซอก ซอยต่างๆ อาจเป็นเพราะบริเวณพื้นที่ย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ) ตรอก ซอก ต่างๆค่อนข้างตัน สามารถเข้าไปได้จากต้นซอย อีกทั้งยังไม่มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเดินท่องเที่ยว จึงเป็นเหตุที่ทำให้ไม่ค่อยพบนักท่องเที่ยวชาวตะวันตกตามตรอก ซอก ซอยภายในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ)

สถานที่ที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวชาวตะวันตกในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ) มากที่สุดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีขนาดใหญ่ ประกอบด้วย สถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นศูนย์การค้าขนาดใหญ่ ได้แก่ ดิ โอลด์ สยาม ตลาดสดและยอดพิมานริเวอร์วอล์ค อินเดีย เอ็มโพเรียม, ไชน่า เวิลด์ รวมถึงสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม วัดราชบูรณะราชวรวิหารหรือวัดเสียบ ในประเด็นร้านค้าขายได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวชาวตะวันตกเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะร้านค้าบริเวณตึกแถวหน้าตลาดสดยอดพิมาน และหน้ามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีรัตนโกสินทร์ วิทยาเขตเพาะช่าง ในประเด็นด้านพื้นที่นันทนาการ บริเวณลานพระบรมรูปสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชได้รับความนิยมอย่างมากจากนักท่องเที่ยวชาวตะวันตก กิจกรรมที่เกิดขึ้นระหว่างการเดินเพื่อการท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะเป็นการดูแผนที่และปรึกษากันเอง

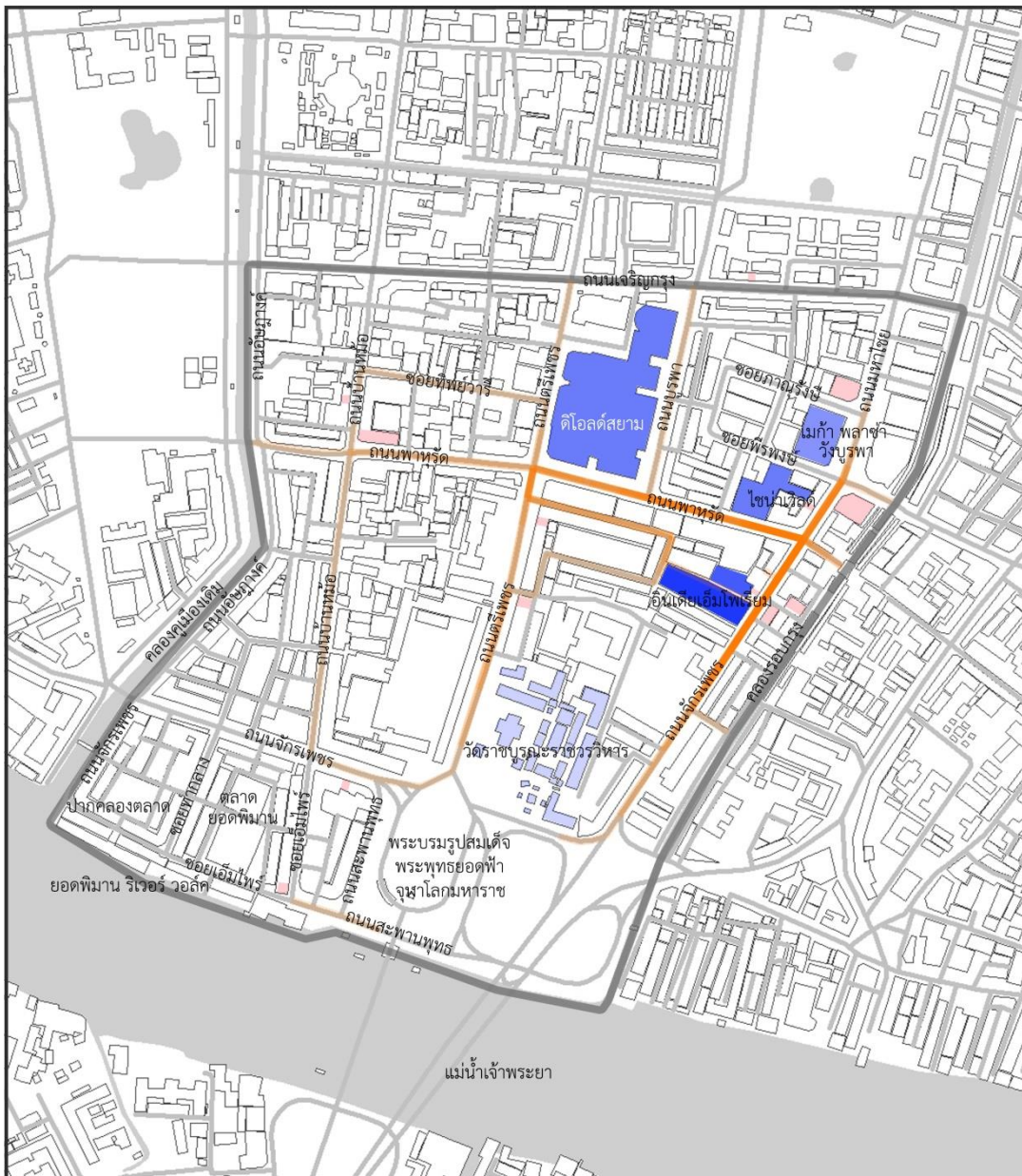
แผนที่ 5 - 36 เส้นทางการเดินของนักท่องเที่ยวชาวเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในพื้นที่ย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ)

ที่มา : ผู้วิจัย

5.2.4.5 เส้นทางเดินของนักท่องเที่ยวชาวเอเชียตะวันออกในพื้นที่ย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ) จากตัวอย่างทั้งหมดที่สามารถเก็บได้ 322 ตัวอย่าง และได้ตัวอย่างที่เป็นชาวเอเชียตะวันออก 22 ตัวอย่าง โดยเวลาเฉลี่ยในการเดินจะอยู่ที่ 4.09 นาทีต่อการเดินทางในหนึ่งระยะ (Short trip) และมีระยะทางเฉลี่ยอยู่ที่ 285.00 เมตรต่อการเดินทาง ข้อมูลทางด้านประชากรศาสตร์ ในประเด็นของเพศ ส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวชาวตะวันออกที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจะเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีการผสมกันระหว่างเพศชายและเพศหญิง (59.09%) รองลงมาเป็นเพศชาย (31.82%) และสุดท้ายตัวอย่างชาวตะวันออกที่เป็นเพศหญิง (9.09%) ในประเด็นของช่วงอายุ ส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงของวัยผู้ใหญ่ (50.00%) รองลงมาเป็นวัยรุ่น (36.36%) และไม่พบตัวอย่างชาวเอเชียตะวันออกที่อยู่ในช่วงวัยชรา และในประเด็นเรื่องจำนวนผู้ร่วมเดินทาง ส่วนใหญ่จะนิยมเดินทางเที่ยวกันเป็นคู่ (54.55%) รองลงมาเป็นการเดินทางเป็นกลุ่ม (ไม่มีเด็ก) (27.27%) โดยการเดินทางเป็นกลุ่ม (มีเด็ก) ได้รับความนิยมไม่มากนัก (13.64%) สุดท้ายการเดินทางท่องเที่ยวคนเดียวมีสัดส่วนที่น้อยที่สุด (4.55%)

จากแผนที่แสดงผลการเก็บข้อมูลเส้นทางเดินของนักท่องเที่ยวชาวเอเชียตะวันออกในพื้นที่ย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ) แสดงให้เห็นว่า เส้นทางเดินท่องเที่ยวสายหลักที่ได้รับความนิยมในการเดินทางเที่ยว ได้แก่ บริเวณริมถนนจักรเพชรโดยเฉพาะช่วงบริเวณหน้าตลาดยอดพิมาน หน้าอินเดีย เอ็มโพเรียมและด้านหน้าลานพระบรมรูปสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช รวมถึงริมถนนถนนพาหุรัดบริเวณตลาดพาหุรัด เส้นทางเดินท่องเที่ยวสายรองลงมาเป็นซอยเอ็มไพร์ ถนนตรีเพชร และซอยบริเวณด้านข้างตลาดขายดอกไม้สดยอดพิมานซึ่งเป็นทางเข้าที่สามารถเชื่อมต่อกับตลาดริมน้ำยอดพิมาน โดยรวมการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวเอเชียตะวันออกในพื้นที่ย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ) จะเป็นตัวเลือกที่ไม่ได้รับความนิยมมากเท่าที่ควร

สถานที่ที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวชาวเอเชียตะวันออกในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ) มากที่สุดเป็น สถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นศูนย์การค้าขนาดใหญ่ ได้แก่ ดิ โอลด์ สยาม และรองลงมาเป็น ตลาดสดยอดพิมาน, ไซน่า เวิลด์ และเมก้า พลาซ่า ในประเด็นร้านค้าขายไม่ค่อยได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวชาวเอเชียตะวันออกเท่าที่ควร มีเพียงร้านสะดวกซื้อบริเวณริมตลาดสดยอดพิมานและร้านค้าบริเวณบ้านหม้อแต่ก็อยู่ในสัดส่วนที่เล็กน้อยมาก ในประเด็นด้านพื้นที่นันทนาการ บริเวณลานพระบรมรูปสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชก็ยังคงได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวชาวเอเชียตะวันออก การเดินจะเป็นลักษณะการเดินไปยังจุดมุ่งหมายที่มีการกำหนดไว้แล้วมากกว่าการเดินทางเที่ยวที่เรื่อยๆ ส่งผลให้ไม่เกิดกิจกรรมที่สามารถสังเกตได้ระหว่างการเดินเพื่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวเอเชียตะวันออก

แผนที่แสดงเส้นทางการเดินของนักท่องเที่ยวชาวเอเชียได้ในพื้นที่ย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ)

<p>คำอธิบายสัญลักษณ์</p> <ul style="list-style-type: none"> เส้นทางการเดิน สถานที่ท่องเที่ยวหลัก สถานที่ท่องเที่ยวรอง พื้นที่นันทนาการ 		<p>0 200 400 Meter</p>	<p>ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>
--	--	----------------------------	---

แผนที่ 5 - 37 เส้นทางการเดินของนักท่องเที่ยวชาวเอเชียได้ในพื้นที่ย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ)

ที่มา : ผู้วิจัย

5.2.4.6 เส้นทางเดินของนักท่องเที่ยวชาวเอเชียใต้ในพื้นที่ย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ)

จากตัวอย่างทั้งหมดที่สามารถเก็บได้ 322 ตัวอย่าง และได้ตัวอย่างที่เป็นชาวเอเชียใต้ 48 ตัวอย่าง โดยเวลาเฉลี่ยในการเดินจะอยู่ที่ 4.52 นาทีต่อการเดินทางในหนึ่งระยะ (Short trip) และมีระยะทางเฉลี่ยอยู่ที่ 282.08 เมตรต่อการเดินทาง ข้อมูลทางด้านประชากรศาสตร์ ในประเด็นของเพศ พื้นที่ย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ) มีนักท่องเที่ยวชาวเอเชียใต้ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจะเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีการผสมกันระหว่างเพศชายและเพศหญิงและกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศชาย ซึ่งมีสัดส่วนที่เท่ากัน (41.67%) รองลงมาเป็นเพศหญิง (16.67%) ในประเด็นของช่วงอายุ ส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงของวัยผู้ใหญ่ (77.08%) รองลงมาเป็นวัยชรา (8.33%) และวัยรุ่นมีสัดส่วนที่น้อยที่สุด (6.25%) และในประเด็นเรื่องจำนวนผู้ร่วมเดินทาง ส่วนใหญ่จะนิยมเดินท่องเที่ยวด้วยกันเป็นคู่ (41.67%) รองลงมาเป็นการเดินทางท่องเที่ยวคนเดียว (29.17%) และการเดินทางเป็นกลุ่ม (ไม่มีเด็ก) ได้รับความนิยมไม่มากนัก (18.75%) สุดท้ายการเดินท่องเที่ยวเป็นกลุ่ม (มีเด็ก) มีสัดส่วนที่น้อยที่สุด (10.42%)

จากแผนที่แสดงผลการเก็บข้อมูลเส้นทางเดินของนักท่องเที่ยวชาวเอเชียใต้ในพื้นที่ย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ) แสดงให้เห็นว่า เส้นทางเดินท่องเที่ยวสายหลักที่ได้รับความนิยมในการเดินทางท่องเที่ยว ได้แก่ บริเวณริมถนนจักรเพชรโดยเฉพาะช่วงบริเวณหน้าอินเดีย เอ็มโพเรียม รวมถึงริมถนนถนนพารุต์บริเวณตลาดพารุต์ และถนนมหาไชยช่วงเชื่อมต่อกับถนนจักรเพชรบริเวณ เมก้า พลาซ่า วังบูรพา เส้นทางเดินท่องเที่ยวสายรองลงมาเป็นถนนตรีเพชรบริเวณหน้าโรงเรียนสวนกุหลาบและมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีรัตนโกสินทร์ วิทยาเขตเพาะช่าง รวมถึงมีการเดินเข้าตาม ตรอกพารุต์ อาจเป็นเพราะกลุ่มนักท่องเที่ยวประเภทดังกล่าวให้ความสนใจกับสินค้าประเภทผ้าดิบมากกว่า สินค้าอื่นๆ ซึ่งภายในกรุงรัตนโกสินทร์ทั้งหมด สามารถพบนักท่องเที่ยวประเภทนี้ได้เฉพาะพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ) เท่านั้น

สถานที่ที่ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวชาวเอเชียใต้ในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ) มากที่สุด เป็น สถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นศูนย์การค้าขนาดใหญ่ ได้แก่ อินเดีย เอ็มโพเรียม, ดิ โอลด์สยาม, ไซน่า เวิลด์ และเมก้า พลาซ่า วังบูรพา รองลงมาเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่าง วัดราชบูรณะราชวรวิหารหรือวัดเลียบ แต่ในทางกลับกันตลาดสดและตลาดริมน้ำยอดพิมานกลับไม่เป็นที่สนใจจากนักท่องเที่ยวชาวเอเชียใต้เช่นเดียวกัน โดยเฉพาะร้านค้าบริเวณตลาดสำเพ็ง ส่วนในประเด็นด้านพื้นที่นันทนาการ บริเวณลานพระบรมรูปสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชไม่ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวชาวเอเชียใต้เลย กิจกรรมที่เกิดขึ้นระหว่างการเดินเพื่อการท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะเป็นการแวะถามทางกับร้านค้าภายในพื้นที่ การแวะถ่ายภาพสิ่งที่สนใจ รวมถึงการแวะดูสินค้าบริเวณริมทางเดิน

ตารางที่ 5 - 11 การเปรียบเทียบรายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเชื้อชาติ
ของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติภายในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ)

รายละเอียด	ตะวันตก (234)		เอเชียตะวันออก (22)		เอเชียใต้ (48)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เวลา (นาที)						
▪ เวลาที่ใช้เดินน้อยที่สุด	1	-	1	-	1	-
▪ เวลาที่ใช้เดินมากที่สุด	24	-	10	-	25	-
▪ เวลาที่ใช้เดินเฉลี่ย	6.22	-	4.09	-	4.52	-
ระยะทาง (เมตร)						
▪ ระยะทางที่สั้นที่สุด	50	-	50	-	70	-
▪ ระยะทางที่ยาวที่สุด	1,120	-	840	-	840	-
▪ ระยะทางเฉลี่ย	340	-	285	-	282	-
เพศ						
▪ ชาย	60	25.64	7	31.82	20	41.67
▪ หญิง	40	17.09	2	9.09	8	16.67
▪ ผสม	134	57.26	13	59.09	20	41.67
ช่วงอายุ						
▪ วัยรุ่น	38	16.24	8	36.36	3	6.25
▪ วัยผู้ใหญ่	167	71.37	11	50.00	37	77.08
▪ วัยชรา	15	6.41	0	0	4	8.33
▪ ผสม	14	5.98	3	13.64	4	8.33
จำนวนผู้ร่วมเดินทาง						
▪ เดินทางคนเดียว	50	21.74	1	5.26	14	32.56
▪ คู่	145	63.04	12	63.16	20	46.51
▪ กลุ่ม (ไม่มีเด็ก)	35	15.22	6	31.58	9	20.93

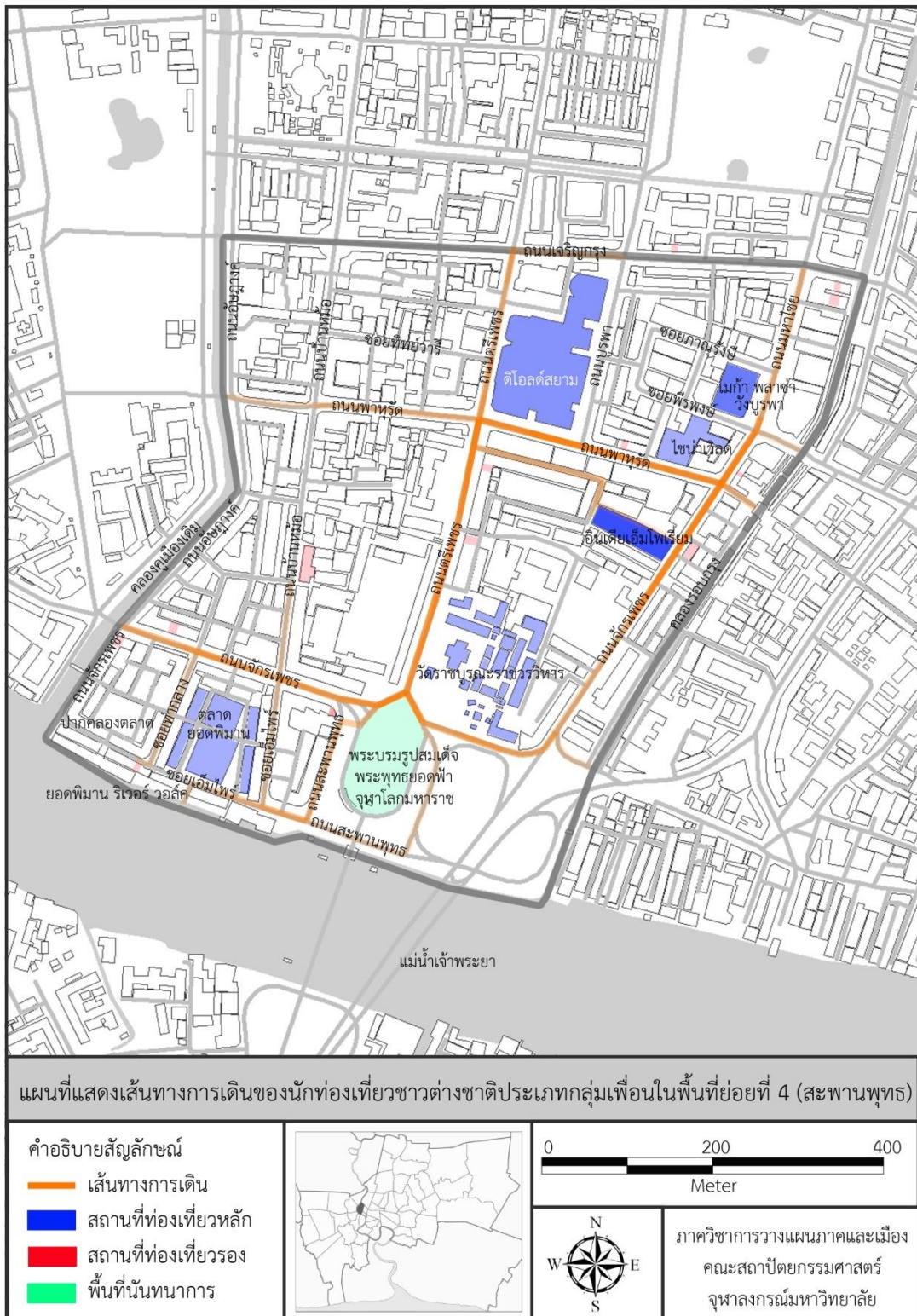
ที่มา : ผู้วิจัย

นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินท่องเที่ยวภายในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ) นักท่องเที่ยวชาวตะวันตกจะใช้เวลาเดินท่องเที่ยวต่อเที่ยวมากที่สุด รองลงมาเป็นนักท่องเที่ยวชาวเอเชียใต้และชาวเอเชียตะวันออก ตามลำดับ โดยนักท่องเที่ยวชาวตะวันตกใช้เวลาในการเดินมากที่สุดอย่างเห็นได้ชัด และนักท่องเที่ยวชาวเอเชียทั้งเอเชียใต้และเอเชียตะวันออกใช้เวลาในการเดินใกล้เคียงกัน เช่นเดียวกับกับระยะทางในการเดินแต่ละเที่ยว (Trip) นักท่องเที่ยวชาวตะวันตกมีระยะทางการเดินมากที่สุด ส่วนนักท่องเที่ยวชาวเอเชียใต้และเอเชียตะวันออกมีระยะทางในการเดินที่

ใกล้เคียงกัน อาจเป็นเพราะวิถีชีวิตเดิมของชาวตะวันตกมีการเลือกใช้การเดินทางเป็นการสัญจรในชีวิตประจำวันอยู่แล้ว จึงมีความคุ้นเคยในการเดินทางท่องเที่ยวมากกว่าชาวเอเชียที่นิยมใช้ยานพาหนะในการเดินทางมากกว่าการเดินทางเท้า ส่วนใหญ่จะเป็นการผสมกันของทั้งเพศชายและเพศหญิง แต่หากเป็นการเดินทางท่องเที่ยวคนเดียวหรือการเดินทางท่องเที่ยวแบบกลุ่มที่มีเพศใดเพศหนึ่ง ส่วนใหญ่จะเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง ในด้านช่วงอายุนักท่องเที่ยวทั้งสามประเภท ส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงวัยผู้ใหญ่ รองลงมาเป็นวัยรุ่น ยกเว้นนักท่องเที่ยวชาวเอเชียตะวันออกที่ไม่พบกลุ่มตัวอย่างที่เป็นวัยรุ่น นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติทั้งสามกลุ่มนิยมเดินทางเป็นคู่มากที่สุด รองลงมาเป็นการเดินทางคนเดียว

ในด้านรูปแบบเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่จำแนกตามเชื้อชาติ มีพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยว ดังนี้ นักท่องเที่ยวชาวตะวันตกเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่นิยมใช้วิธีการเดินทางเป็นเครื่องมือหลักในการเดินทางท่องเที่ยวอยู่แล้ว ดังนั้นจึงสามารถเห็นเส้นทางการเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวตะวันตกกระจายไปทั่วทั้งพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ) อีกทั้งนักท่องเที่ยวกลุ่มดังกล่าวยังชื่นชอบที่จะเลือกเดินทางท่องเที่ยวในทุกๆพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็นพื้นที่ริมถนนสายหลัก หรือในพื้นที่ตามตรอก ซอก ซอย รวมถึงทุกๆเส้นทางเชื่อมกับพื้นที่ภายนอก ล้วนมีรูปแบบเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวตะวันตกอยู่ทั้งสิ้น ซึ่งมีความแตกต่างกับเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวตะวันออก ทั้งชาวเอเชียตะวันออกและเอเชียใต้ โดยกลุ่มนักท่องเที่ยวประเภทดังกล่าว ไม่นิยมใช้การเดินทางสำหรับการสัญจรอยู่แล้ว การเดินทางท่องเที่ยวจึงมีการกระจุกตัวอยู่จามพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง โดยในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ) นักท่องเที่ยวชาวเอเชียตะวันออกและเอเชียใต้ต่างนิยมเลือกเดินทางท่องเที่ยวบริเวณทางด้านทิศตะวันออกของพื้นที่ หรือบริเวณพื้นที่พาหุรัด และมีรูปแบบการเดินทางท่องเที่ยวที่มีแนวโน้มเชื่อมต่อกับพื้นที่ภายนอกอย่างเอวาราช ซึ่งอาจเป็นพื้นที่ที่ได้รับ ความสนใจจากนักท่องเที่ยวกลุ่มดังกล่าว

สถานที่ที่ได้รับความสนใจ นักท่องเที่ยวชาวตะวันตกจะมีความสนใจสถานที่ท่องเที่ยวในทุกๆประเภท ทั้งที่เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง สถานที่ท่องเที่ยวประเภทห้างสรรพสินค้า เช่น ดิโอลด์ สยาม สถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อย่างวัดราชบูรณะราชวรวิหารหรือวัดเลียบ ซึ่งแตกต่างจากนักท่องเที่ยวอีก 2 ประเภท ที่ส่วนใหญ่จะนิยมเลือกสถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นห้างสรรพสินค้าเป็นหลัก ในด้านร้านค้าร้านขายได้รับความนิยมน้อยมากจากนักท่องเที่ยวชาวตะวันตก แต่ในทางกลับกันกลับไม่ได้รับความนิยมนักจากนักท่องเที่ยวชาวเอเชียตะวันออก โดยมีเพียงร้านค้าบริเวณบ้านหม้อเท่านั้นที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวเอเชียตะวันออกไป แต่อยู่ในสัดส่วนที่น้อยมาก เช่นเดียวกับกับนักท่องเที่ยวเอเชียใต้ที่ถูกดึงดูดจากร้านค้าบริเวณพาหุรัดเท่านั้น และสุดท้ายพื้นที่นันทนาการมีเพียงนักท่องเที่ยวเอเชียใต้เท่านั้นที่ไม่สนใจเดินทางไปยังสถานที่แห่งนี้เลย กิจกรรมที่เกิดขึ้นระหว่างการเดินทางท่องเที่ยวมีเพียงนักท่องเที่ยวชาวตะวันตกเท่านั้นที่มีกิจกรรมต่างๆเกิดขึ้นระหว่างการเดินทางท่องเที่ยว โดยส่วนใหญ่เป็นการถ่ายภาพและการแวะดูสิ่งที่น่าสนใจ

แผนที่ 5 - 38 เส้นทางการเดินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติประเภทกลุ่มเพื่อน
 ในพื้นที่ย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ)

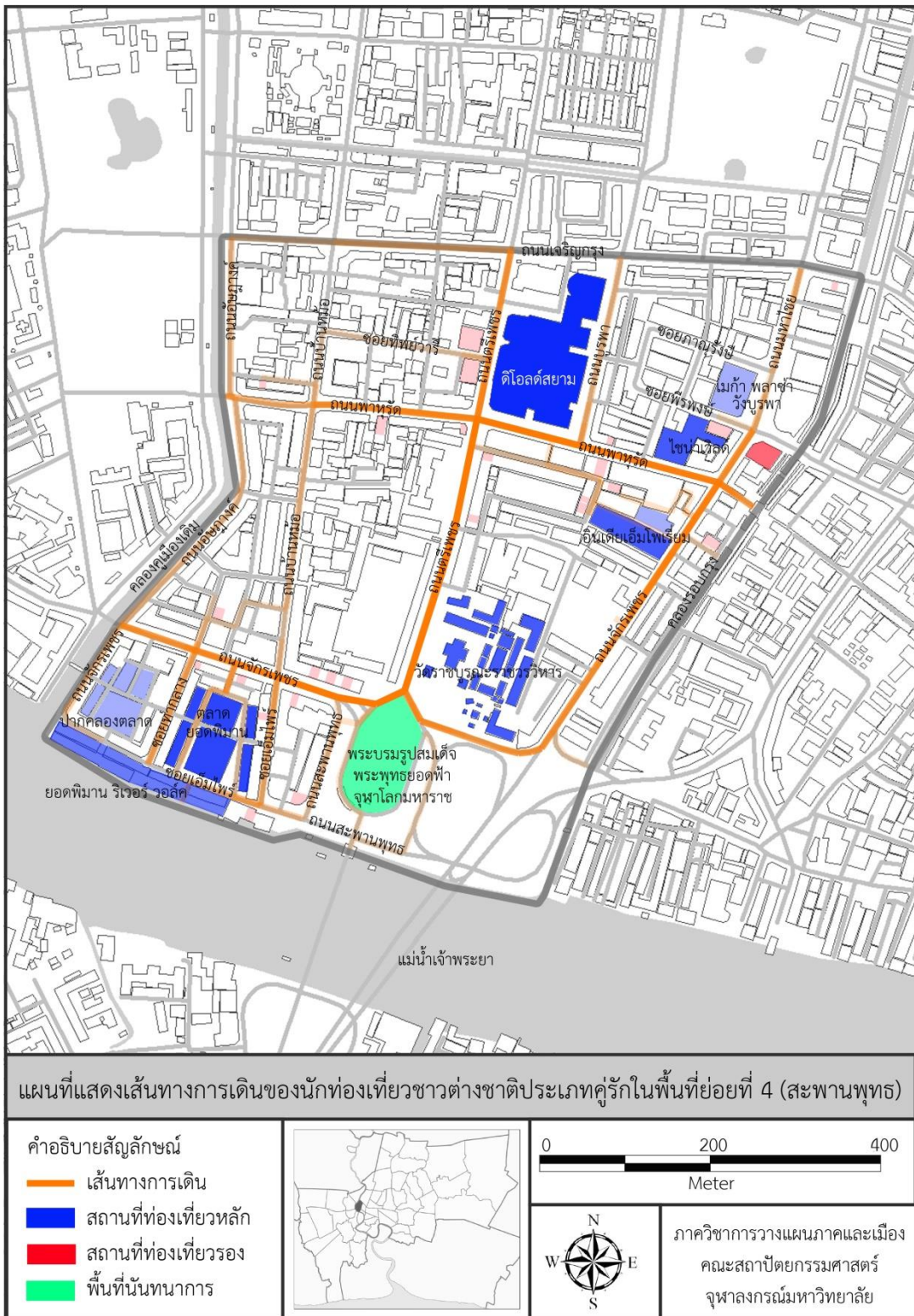
ที่มา : ผู้วิจัย

5.2.4.7 เส้นทางเดินของนักท่องเที่ยวต่างชาติประเภทกลุ่มเพื่อนในพื้นที่ย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ)

จากตัวอย่างทั้งหมดที่สามารถเก็บได้ 322 ตัวอย่าง และได้ตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวประเภทกลุ่มเพื่อน 45 ตัวอย่าง โดยเวลาเฉลี่ยในการเดินจะอยู่ที่ 6.44 นาทีต่อการเดินทางในหนึ่งระยะ และมีระยะทางเฉลี่ยอยู่ที่ 385.78 เมตรต่อการเดินทาง ส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มที่มีการผสมกันของทั้งเพศชายและเพศหญิง (68.89%) รองลงมาเป็นนักท่องเที่ยวประเภทกลุ่มเพื่อนที่เป็นกลุ่มเพื่อนชาย (17.78%) และนักท่องเที่ยวประเภทกลุ่มเพื่อนที่เป็นกลุ่มเพื่อนหญิงมีสัดส่วนน้อยที่สุด (13.33%) ช่วงอายุ ส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงของวัยผู้ใหญ่ (77.78%) รองลงมาเป็นกลุ่มเพื่อนวัยรุ่น (17.78%) ด้านเชื้อชาติส่วนมากจะเป็นชาวตะวันตก (60.00%) รองลงมาเป็นกลุ่มเพื่อนชาวเอเชียใต้ (22.22%) และมีชาวเอเชียตะวันออกเพียงเล็กน้อย (13.33%) โดยชาวเอเชียตะวันตกเฉียงใต้มีสัดส่วนที่น้อยที่สุด (4.44%)

จากแผนที่แสดงผลการเก็บข้อมูลเส้นทางเดินของนักท่องเที่ยวต่างชาติประเภทกลุ่มเพื่อนในพื้นที่ย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ) แสดงให้เห็นว่า เส้นทางเดินท่องเที่ยวสายหลักที่ได้รับความนิยมในการเดินท่องเที่ยว ได้แก่ บริเวณริมถนนจักรเพชรทั้งสาย ถนนตรีเพชร ถนนพาหุรัด และถนนมหาไชยบริเวณจุดเชื่อมต่อกับถนนจักรเพชร เส้นทางเดินท่องเที่ยวสายรองลงมาเป็น ถนนตรีเพชรบริเวณด้านข้างของ ดิ โอลด์ สยาม ถนนพาหุรัดบริเวณบ้านหม้อ ถนนสะพานพุทธ และซอยเอ็มไพร์ และซอยทางเข้าตลาดริมน้ำยอดพิมาน รวมถึงถนนบ้านหม้อบริเวณจุดเชื่อมต่อกับถนนจักรเพชร อาจเป็นเพราะบริเวณดังกล่าวเป็นพื้นที่ที่มีการค้าขายสินค้าที่เป็นจุดเด่นของพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ) ประกอบด้วย ร้านค้าขายดอกไม้ ผลไม้ รวมถึงผ้าดิบ ผ้าตัดชุด

สถานที่ที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวต่างชาติประเภทกลุ่มเพื่อนในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ) มากที่สุด ได้แก่ สถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นศูนย์การค้าขนาดใหญ่ คือ อินเดีย เอ็มโพเรียม รองลงมายังคงเป็นศูนย์การค้าขนาดใหญ่ ประกอบด้วย ดิ โอลด์ สยาม, ไซน่า เวิลด์ และเมก้าพลาซ่า วังบูรพา รวมถึงสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่าง วัดราชบูรณะราชวรวิหารหรือวัดเลียบ และตลาดสดยอดพิมาน ได้กลายเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวต่างชาติประเภทเพื่อน ในประเด็นร้านค้าขายได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวต่างชาติประเภทเพื่อนไม่มากนัก ส่วนใหญ่จะเป็นร้านค้าร้านขายดอกไม้บริเวณถนนบ้านหม้อ ส่วนในประเด็นด้านพื้นที่นั่งทานการ บริเวณลานพระบรมรูปสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวต่างชาติประเภทเพื่อนบางส่วน กิจกรรมที่เกิดขึ้นระหว่างการเดินเพื่อการท่องเที่ยว ส่วนใหญ่จะเป็นการหยุดเพื่อพูดคุยและปรึกษากันเอง รวมถึงการแวะเพื่อดูสินค้าริมทาง การถ่ายภาพกลุ่มและการดูแผนที่ โดยไม่มีการพบเจอการแวะสอบถามข้อมูลจากร้านค้าหรือคนไทยจากนักท่องเที่ยวกลุ่มเพื่อนเลย

แผนที่ 5 - 39 เส้นทางการเดินของนักท่องเที่ยวยุโรปต่างชาติประเภทคู่รัก
 ในพื้นที่ย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ)

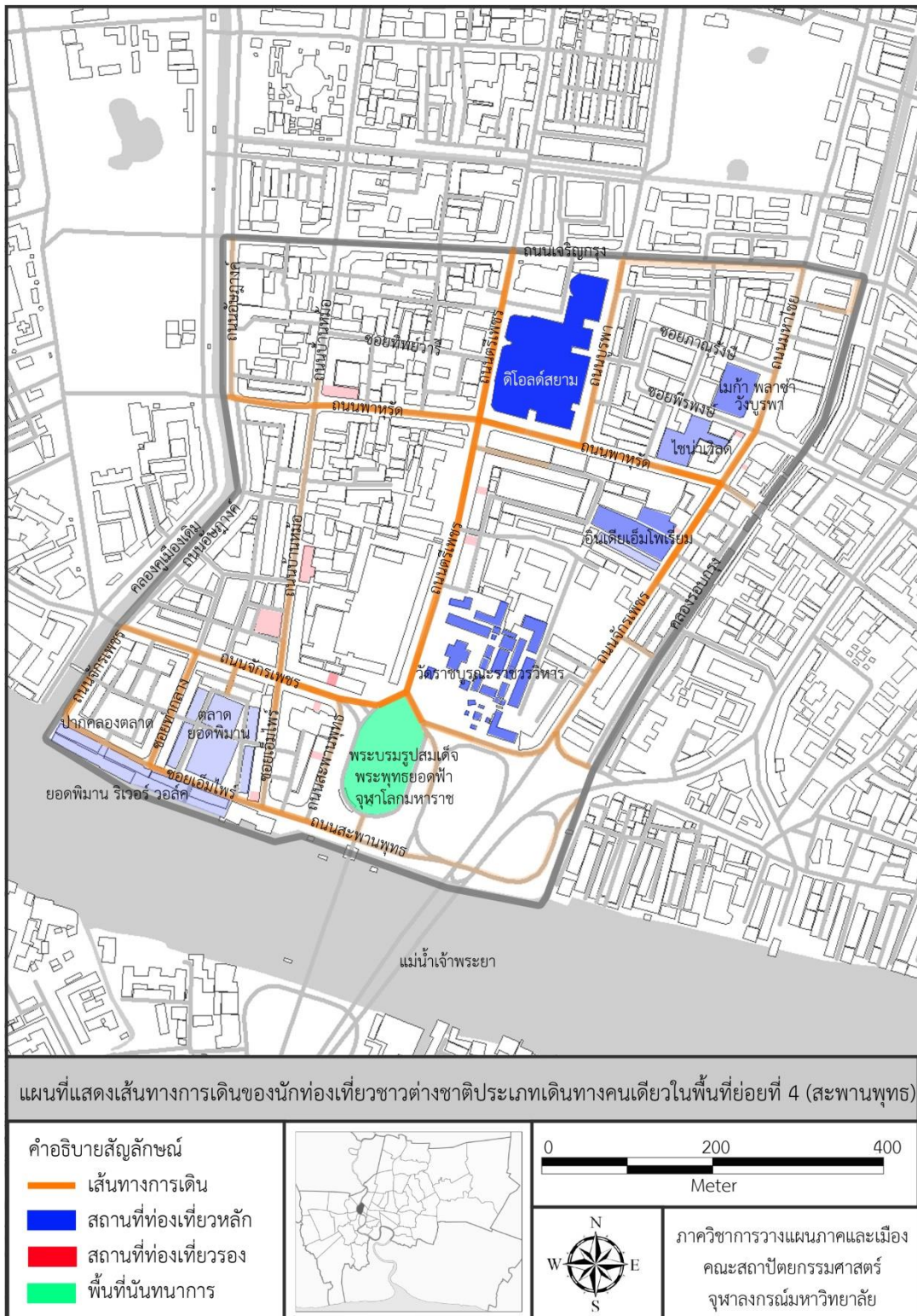
ที่มา : ผู้วิจัย

5.2.4.8 เส้นทางเดินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติประเภทคู่รักในพื้นที่ย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ)

จากตัวอย่างทั้งหมดที่สามารถเก็บได้ 322 ตัวอย่าง และได้ตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวประเภทกลุ่มคู่รัก 121 ตัวอย่าง โดยเวลาเฉลี่ยในการเดินจะอยู่ที่ 5.47 นาทีต่อการเดินทางในหนึ่งระยะ (Short trip) และมีระยะทางเฉลี่ยอยู่ที่ 340.41 เมตรต่อการเดินทาง ข้อมูลทางด้านประชากรศาสตร์ ในประเด็นของเพศ กลุ่มตัวอย่างต้องเป็นการผสมกันของทั้งเพศชายและเพศหญิง ซึ่งในงานวิจัยจะไม่คำนึงถึงคู่รักระหว่างเพศชายเดียวกันหรือคู่รักระหว่างเพศหญิงด้วยกัน เนื่องจากข้อจำกัดในวิธีการเก็บข้อมูลด้วยการสังเกตการณ์ ในประเด็นของช่วงอายุ ส่วนใหญ่จะเป็นคู่รักในวัยผู้ใหญ่ (79.34%) รองลงมาเป็นช่วงอายุวัยรุ่น (15.70%) และสุดท้ายเป็นช่วงวัยชรา (4.96%) โดยนักท่องเที่ยวประเภทคู่รักที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่จะเป็นชาวตะวันตก (83.47%) รองลงมาเป็นชาวเอเชียใต้ (9.09%) และชาวเอเชียตะวันออก (6.61%) และสุดท้ายชาวแอฟริกา มีสัดส่วนน้อยที่สุด (0.83%) โดยไม่มีตัวอย่างชาวเอเชียตะวันตกเฉียงใต้

จากแผนที่แสดงผลการเก็บข้อมูลเส้นทางเดินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติประเภทคู่รักในพื้นที่ย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ) แสดงให้เห็นว่า เส้นทางเดินท่องเที่ยวสายหลักที่ได้รับความนิยมในการเดินท่องเที่ยว ได้แก่ บริเวณริมถนนจักรเพชร ถนนตรีเพชร และถนนพหลุณห์ เส้นทางเดินท่องเที่ยวสายรองลงมาเป็น ซอยเอ็มไพร์ และซอยรอบๆที่เป็นทางเข้าตลาดริมน้ำยอดพิมาน รวมถึงถนนบ้านหม้อ ถนนบูรพา และถนนอัษฎางค์ และมีการเข้าตามตรอก ซอก ซอยบ้าง เช่น ซอยก๊อคน้ำ และซอยที่สามารถเดินไปยังตลาดพหลุณห์ได้ เป็นต้น

สถานที่ที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติประเภทคู่รักในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ) มากที่สุด ได้แก่ สถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง ประกอบด้วย สถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นศูนย์การค้าขนาดใหญ่ ได้แก่ ดิ โอลด์ สยาม อินเดียนเอ็มโพเรียม และไชน่า เวิลด์ รองลงมายังคงเป็นศูนย์การค้าขนาดใหญ่ ได้แก่ เมก้า พลาซ่า วังบูรพา รวมถึงสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่าง วัดราชบูรณะราชวรวิหารหรือวัดเลียบ รวมถึงตลาดสดและตลาดริมน้ำยอดพิมาน ต่างเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติประเภทคู่รัก ในประเด็นร้านค้าขายได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติประเภทคู่รักเช่นเดียวกัน ส่วนใหญ่จะเป็นร้านค้าร้านขายดอกไม้ด้านหน้าของตลาดสดยอดพิมาน และร้านค้าบริเวณบ้านหม้อ ส่วนในประเด็นด้านพื้นที่นั่งทานการ บริเวณลานพระบรมรูปสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติประเภทคู่รักเช่นเดียวกัน กิจกรรมที่เกิดขึ้นระหว่างการเดินเพื่อการท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะเป็นการแวะดูสินค้าและถามทางจากร้านค้า ร้านขาย รวมถึงคนไทยภายในพื้นที่ รองลงมาเป็นการแวะถ่ายภาพสถานที่ที่น่าสนใจ รวมถึงการหยุดเพื่อพูดคุยปรึกษาและดูแผนที่กันเอง มีการหยุดเพื่อหาป้ายบอกข้อมูลเป็นครั้งคราว

แผนที่ 5 - 40 เส้นทางการเดินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติประเภทเดินทางคนเดียว
 ในพื้นที่ย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ)

ที่มา : ผู้วิจัย

5.2.4.9 เส้นทางเดินของนักท่องเที่ยวต่างชาติประเภทเดินทางคนเดียวในพื้นที่ย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ)

จากตัวอย่างทั้งหมดที่สามารถเก็บได้ 322 ตัวอย่าง และได้ตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวประเภทเดินทางคนเดียว 70 ตัวอย่าง โดยเวลาเฉลี่ยในการเดินจะอยู่ที่ 5.23 นาทีต่อการเดินทางในหนึ่งระยะ (Short trip) และมีระยะทางเฉลี่ยอยู่ที่ 301.14 เมตรต่อการเดินทาง ข้อมูลทางด้านประชากรศาสตร์ ในประเด็นของเพศ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (77.14%) ส่วนเพศหญิงมีสัดส่วนที่น้อยกว่า (22.86%) และในประเด็นด้านช่วงอายุ ส่วนใหญ่ตัวอย่างจะอยู่ในช่วงวัยผู้ใหญ่ (71.43%) รองลงมาเป็นช่วงวัยรุ่น (15.71%) และสุดท้ายตัวอย่างวัยชรา (12.86%) โดยประเด็นด้านเชื้อชาติ ตัวอย่างส่วนใหญ่จะเป็นชาวตะวันตก (71.43%) รองลงมาเป็นชาวเอเชียใต้ (20.00%) ส่วนชาวเอเชีย ตะวันตกเฉียงใต้มีสัดส่วนเป็นรองสุดท้าย (5.71%) และสุดท้ายเป็นชาวเอเชียตะวันออกเฉียงและชาวแอฟริกา (1.43%)

จากแผนที่แสดงผลการเก็บข้อมูลเส้นทางเดินของนักท่องเที่ยวต่างชาติประเภทเดินทางคนเดียวในพื้นที่ย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ) แสดงให้เห็นว่า เส้นทางเดินท่องเที่ยวสายหลักที่ได้รับความนิยมในการเดินท่องเที่ยว ได้แก่ บริเวณริมถนนจักรเพชร ถนนตรีเพชร และถนนพาหุรัด เส้นทางเดินท่องเที่ยวสายรองลงมาเป็น ซอยเอ็มโพร์ และซอยรอบๆที่เป็นทางเข้ายอดพิมาน ริเวอร์วอล์ค รวมถึงถนนบ้านหม้อ และถนนบูรพา และจุดที่น่าสนใจคือ นักท่องเที่ยวต่างชาติประเภทนี้ กลุ่มหนึ่งมีการเลือกเส้นทางท่องเที่ยวเป็นถนนสะพานพุทธในส่วนของทางด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ของพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ) ซึ่งสามารถพบได้เฉพาะนักท่องเที่ยวต่างชาติประเภทเดินทางคนเดียวเท่านั้น

สถานที่ที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวต่างชาติประเภทเดินทางคนเดียวในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ) มากที่สุด ได้แก่ สถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นศูนย์การค้าขนาดใหญ่ คือ ดิโอลด์ สยาม รองลงมายังคงเป็นศูนย์การค้าขนาดใหญ่ ประกอบด้วย อินเดียน เอ็มโพเรียม, โซน่า เวิลด์ และเมก้า พลาซ่า วังบูรพา รวมถึงสถานที่ท่องเที่ยวประเภทตลาดอย่าง ตลาดสดและตลาดริมน้ำยอดพิมาน และสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่าง วัดราชบูรณะราชวรวิหารหรือวัดเลียบ ในประเด็นร้านค้าขายได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวต่างชาติประเภทเดินทางคนเดียวไม่มากนัก ส่วนใหญ่จะเป็นร้านค้าร้านขายดอกไม้บริเวณถนนบ้านหม้อและรอบๆตลาดสดยอดพิมาน ส่วนในประเด็นด้านพื้นที่นันทนาการ บริเวณลานพระบรมรูปสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวต่างชาติประเภทเดินทางคนเดียวบางส่วน กิจกรรมที่เกิดขึ้นระหว่างการเดินเพื่อการท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะเป็นการเล่นโทรศัพท์ การถ่ายภาพ สินค้า สถานที่ที่น่าสนใจ หรือแม้กระทั่งสัตว์เลี้ยง อย่างแมวและสุนัข และมีบางส่วนทำการสอบถามข้อมูลจากร้านค้าร้านขายแต่อยู่ในปริมาณสัดส่วนที่น้อยมาก

ตารางที่ 5 - 12 ตารางแสดงการเปรียบเทียบรายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประเภท
นักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติภายในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ)

รายละเอียด	กลุ่มเพื่อน (45)		คู่รัก (121)		เดินทางคนเดียว (70)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เวลา (นาที)						
▪ เวลาที่ใช้เดินน้อยที่สุด	1	-	1	-	1	-
▪ เวลาที่ใช้เดินมากที่สุด	25	-	22	-	16	-
▪ เวลาที่ใช้เดินเฉลี่ย	6.44	-	5.41	-	5.23	-
ระยะทาง (เมตร)						
▪ ระยะทางที่สั้นที่สุด	70	-	50	-	50	-
▪ ระยะทางที่ยาวที่สุด	980	-	1,120	-	910	-
▪ ระยะทางเฉลี่ย	386	-	340	-	301	-
เพศ						
▪ ชาย	8	17.78	0	0	54	77.14
▪ หญิง	6	13.33	0	0	16	22.86
▪ ผสม	31	68.89	121	100	0	0
ช่วงอายุ						
▪ วัยรุ่น	8	17.78	19	15.70	11	15.71
▪ วัยผู้ใหญ่	35	77.78	96	79.34	50	71.43
▪ วัยชรา	2	4.44	6	4.96	9	12.86
เชื้อชาติ						
▪ ตะวันตก	27	62.79	101	84.17	50	76.92
▪ เอเชียตะวันออก	6	13.95	8	6.67	1	1.54
▪ เอเชียใต้	10	23.26	11	9.17	14	21.54

ที่มา : ผู้วิจัย

จากตารางแสดงให้เห็นว่า เวลาในการเดินเฉลี่ยของแต่ละการเดินทาง (Trip) ของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติประเภทกลุ่มเพื่อน กลุ่มคู่รัก และกลุ่มที่เดินทางคนเดียว ภายในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ) มีพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวดังนี้ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติประเภทกลุ่มเพื่อนใช้เวลาในการเดินแต่ละเที่ยว (Trip) มากที่สุด รองลงมาเป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติประเภทคู่รัก และนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติประเภทที่เดินทางคนเดียว ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับระยะทางการเดินในแต่ละเที่ยว นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติประเภทกลุ่มเพื่อนมีระยะทางการเดินมากที่สุด รองลงมาเป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติประเภทคู่รักและผู้เดินทางคนเดียว ตามลำดับ ในด้านประชากรศาสตร์ กลุ่มเพื่อนส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มที่มีการผสมกันของเพศทั้งเพศชายและเพศหญิง ส่วนผู้เดินทางคนเดียวส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มเพศชายซึ่งสัดส่วนมากกว่าเพศหญิง ในประเด็นด้านช่วงอายุ มีลักษณะที่เหมือนกันของกลุ่มนักท่องเที่ยวทั้งสามกลุ่ม กล่าวคือ ส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่อยู่ในช่วงของวัยผู้ใหญ่ รองลงมาเป็นกลุ่มที่อยู่ในวัยรุ่น และผู้ที่อยู่ในวัยชราพบได้น้อยที่สุดในกลุ่มนักท่องเที่ยวทั้งสามกลุ่ม ในประเด็นด้านจำนวนผู้ร่วมเดินทางจะพบเฉพาะกลุ่มเพื่อน ส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มที่ไม่มีเด็กร่วมเดินทางท่องเที่ยวด้วย โดยพบกลุ่มที่มีเด็กร่วมเดินทางด้วยในปริมาณสัดส่วนที่น้อยมาก และสุดท้ายประเด็นด้านเชื้อชาติ ส่วนใหญ่จะเป็นนักท่องเที่ยวชาวตะวันตกที่มีสัดส่วนมากที่สุด รองลงมาเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวเอเชียใต้ และนักท่องเที่ยวชาวเอเชียตะวันออก ตามลำดับ โดยพบเจอชาวแอฟริกาในกลุ่มนักท่องเที่ยวประเภทคู่รักและผู้เดินทางคนเดียว และนักท่องเที่ยวชาวเอเชียตะวันตกเฉียงใต้ในกลุ่มนักท่องเที่ยวประเภทกลุ่มเพื่อนและผู้เดินทางคนเดียวอยู่บ้าง แต่อยู่ในสัดส่วนที่น้อยมาก

รูปแบบเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวภายในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ) ของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติประเภทต่างๆ มีพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยว ดังนี้ รูปแบบเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีลักษณะที่ไม่แตกต่างกันมากนัก กล่าวคือ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติทั้ง 3 ประเภท นิยมเลือกเดินในเส้นทางริมถนนสายหลักมากที่สุด เช่น ถนนตรีเพชร ถนนจักรเพชร ถนนพหลุฑ เป็นต้น โดยนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติประเภทคู่รักมีการกระจายตัวของเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวทั่วทั้งพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ) มากที่สุด และนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติประเภทกลุ่มเพื่อนมีการกระจายตัวของเส้นทางครอบคลุมพื้นที่ศึกษาน้อยที่สุด โดยจะปรากฏขึ้นบริเวณ ริมถนนพหลุฑและถนนตรีเพชร เป็นส่วนใหญ่ โดยรูปแบบการเดินทางจะเน้นการเดินทางบริเวณพื้นที่ที่มีสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงมากกว่า การเดินเล่นไปเรื่อยๆอย่างนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติประเภทคู่รักและผู้เดินทางคนเดียว โดยสามารถสังเกตได้จากลักษณะของเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวที่ปรากฏออกมา หากมีการเดินไปเรื่อยๆเสมือนการเดินทางรูปแบบของเส้นทางการเดินจะลากยาวและเชื่อมเป็นเครือข่ายต่อกันไปเรื่อยๆ แต่หากเป็นการเดินเพราะความจำเป็นหรือเป็นการเดินที่มีจุดประสงค์เพื่อเชื่อมต่อสถานที่ต่างๆ มี

จุดมุ่งหมายที่ชัดเจน รูปแบบเส้นทางการเดินจะสั้นและเข้มในบริเวณนั้นๆ เส้นทางที่ไม่ได้รับความนิยมนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติทั้ง 3 ประเภท คือพื้นที่บริเวณทิศตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งอาจเป็นผลมาจากที่พื้นที่บริเวณดังกล่าวไม่มีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้าไป รวมถึงไม่ได้เป็นพื้นที่ทางผ่านสำคัญที่เชื่อมโยงไปสู่พื้นที่อื่นๆ พื้นที่ดังกล่าวจึงไม่มีเส้นทางการเดินท่องเที่ยวปรากฏอยู่

สถานที่ที่เป็นจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติประเภทต่างๆที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และมีการเดินท่องเที่ยวภายในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ) มีลักษณะดังต่อไปนี้ สถานที่ที่เป็นจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติทั้ง 3 ประเภท มีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน กล่าวคือ สถานที่ท่องเที่ยวภายในพื้นที่ศึกษาทั้งหมดล้วนได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวทั้ง 3 ประเภท ประกอบด้วย สถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง ทั้งสถานที่ท่องเที่ยวประเภทห้างสรรพสินค้า ซึ่งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวหลักภายในพื้นที่ศึกษา เช่น ดี โอลด์ สยาม, ตลาดริมน้ำยอดพิมาน, อินเดียน เอ็มโพเรียม และไชน่า เวิลด์ รวมถึง สถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม วัดราชบูรณะราชวรวิหารหรือวัดเลียบ รวมถึงพื้นที่นันทนาการก็เป็นสถานที่ที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติทั้ง 3 ประเภท โดยจุดที่สามารถเห็นได้ถึงความแตกต่างมีเพียงสถานที่ท่องเที่ยวประเภทร้านค้า ร้านขาย ที่ได้รับความนิยมเฉพาะ กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติประเภทคู่รักและกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติประเภทที่เดินทางคนเดียว

กิจกรรมที่เกิดขึ้นระหว่างการเดินท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติประเภทต่างๆที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และมีการเดินท่องเที่ยวภายในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ) มีพฤติกรรมดังต่อไปนี้ กิจกรรมที่เกิดขึ้นระหว่างการเดินเพื่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวทั้ง 3 ประเภท มีลักษณะที่มีความคล้ายคลึงกัน ประกอบด้วย การแวะดูร้านค้าริมทาง เป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นมากที่สุด รองลงมาเป็นการถ่ายภาพกับสถานที่ที่มีความสนใจ ซึ่งในส่วนนี้มีความแตกต่างจากพื้นที่ศึกษาย่อยอื่นๆ เนื่องจากในพื้นที่ศึกษาย่อยอื่นๆ กิจกรรมส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้นมักจะเป็นการแวะถ่ายภาพกับสถานที่ที่น่าสนใจ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าภายในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ) อาจยังไม่มีสถานที่ท่องเที่ยวที่มีศักยภาพในการดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมากพอ ซึ่งสอดคล้องกับปริมาณของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่ปริมาณของนักท่องเที่ยวต่อวันน้อยกว่าพื้นที่ศึกษาย่อยอื่นๆ ส่วนความแตกต่างของกิจกรรมที่เกิดขึ้นของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติทั้ง 3 ประเภทภายในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ) นั้น คือ การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติและผู้คนรอบข้าง ไม่ว่าจะเป็น พ่อค้า แม่ค้า หรือคนไทย สามารถพบกิจกรรมที่มีการพูดคุยหรือมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นได้ เฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติประเภทคู่รักเท่านั้น โดยนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติประเภทกลุ่มเพื่อนและผู้เดินทางคนเดียว มักใช้วิธีการสังเกตป้ายบอกทางหรือป้ายข้อมูล รวมถึงอาศัยการหาข้อมูลด้วยตัวเองผ่านโทรศัพท์และหนังสือแนะนำเที่ยวที่เตรียมมาเองมากกว่า

5.3 การวิเคราะห์และสรุปผลพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในมิติอื่นๆ

การวิเคราะห์พฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อนำไปสู่การวางแผนการพัฒนาเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่มีประสิทธิภาพ ต้องมีการวิเคราะห์พฤติกรรมการเดินทางโดยรวมภายในพื้นที่กรุงเทพมหานคร เช่น การวิเคราะห์พฤติกรรมการเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในพื้นที่กรุงเทพมหานครในแต่ละช่วงเวลาของวัน (Time of a day), การวิเคราะห์พฤติกรรมการเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในพื้นที่กรุงเทพมหานครต่อการใช้ประโยชน์ที่ดิน เป็นต้น

5.3.1 การวิเคราะห์และสรุปผลพฤติกรรมการเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติตามประเภทของการเดินทาง

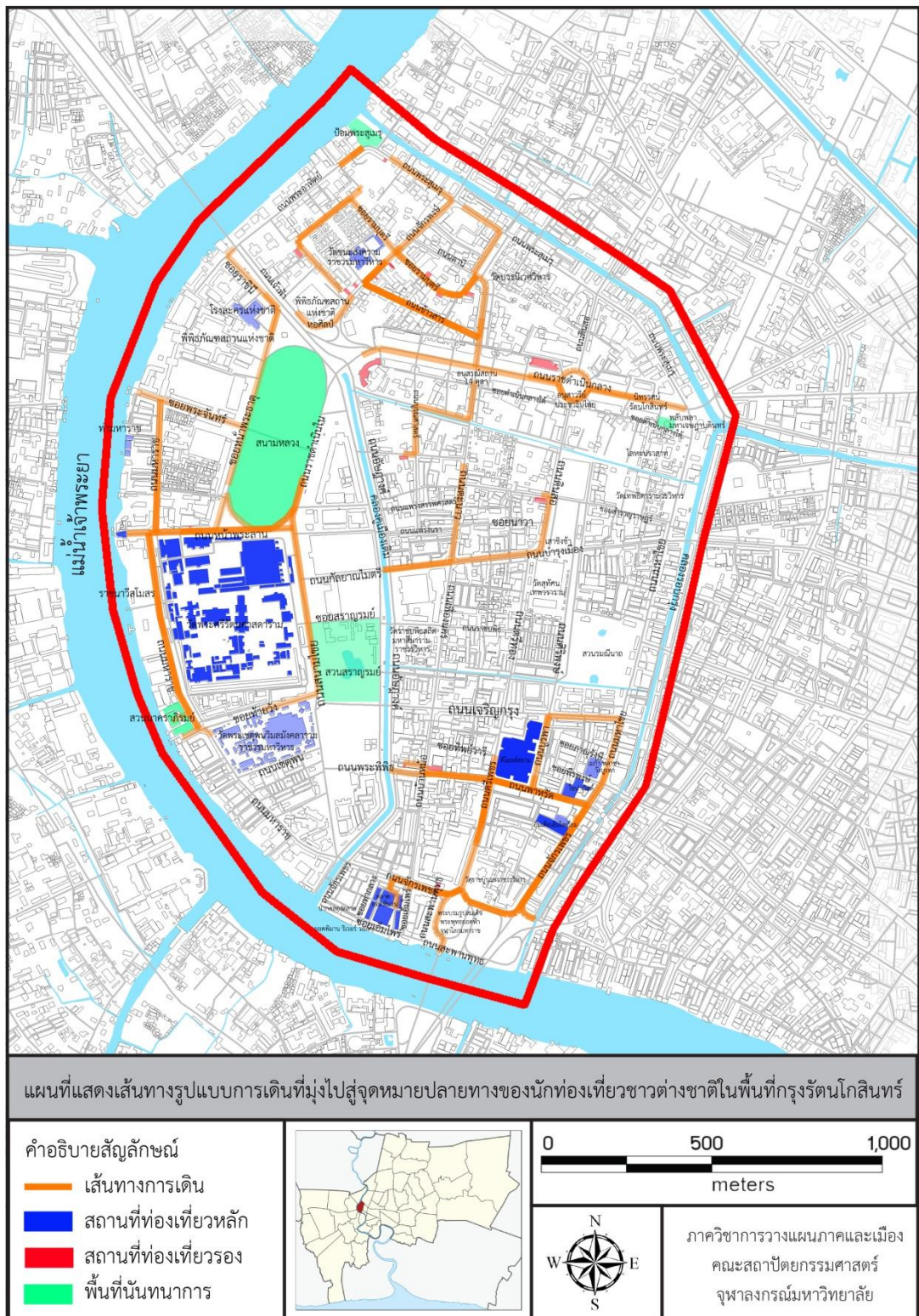
ประเด็นประเภทของการเดินทางของงานวิจัยใช้ประเด็นด้านเวลาในการเดินทางแต่ละการเดินทาง (Trip) และระยะทางในการเดินทางแต่ละการเดินทาง (Trip) กล่าวคือ ใช้ตัวแปรด้านเวลาและระยะทางเป็นตัวแปรในการกำหนดประเภทของการเดินทาง (ในงานวิจัยได้ใช้มาตรฐานความสามารถในการเดินทางที่คนเต็มใจเดินในสิ่งแวดล้อมของกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีระยะทาง 800 เมตร และใช้เวลาในการเดินทาง 10 นาที ต่อการเดินทาง) โดยสามารถแบ่งประเภทของการเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในพื้นที่กรุงเทพมหานครได้ทั้งหมด 3 ประเภท ดังนี้

- การเดินทางที่มุ่งไปสู่จุดหมายปลายทาง
- การเดินทางและแวะไปตามสถานที่ริมทางต่างๆ
- การเดินทางเพื่อความสุนทรีย์

ตารางที่ 5 - 13 ความแตกต่างระหว่างประเภทการเดินทางในเชิงเวลาและระยะทาง

ประเภทการเดินทาง	เวลา (นาที)	ระยะทาง (เมตร)
การเดินทางที่มุ่งไปสู่จุดหมายปลายทาง	สั้น (<5)	ยาว (>401)
การเดินทางและแวะไปตามสถานที่ริมทาง	สั้น (<5)	สั้น (<401)
การเดินทางเพื่อความสุนทรีย์	ยาว (>5)	ยาว (>401)

ที่มา : ผู้วิจัย

แผนที่ 5 - 41 รูปแบบการเดินทางที่มุ่งไปสู่จุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยวต่างชาติในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

รัตนโกสินทร์

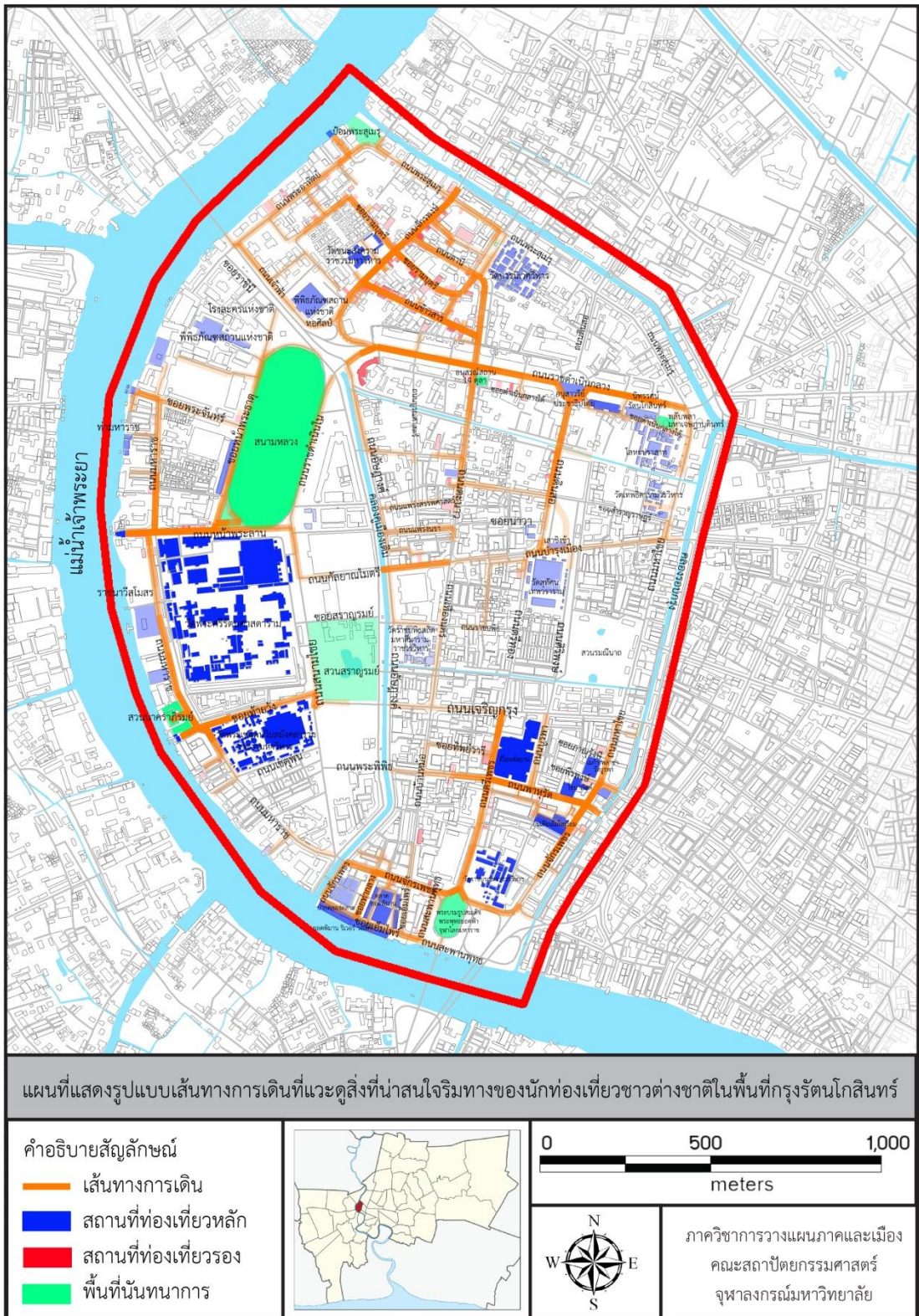
ที่มา : ผู้วิจัย

การเดินทางที่มุ่งไปสู่จุดหมายปลายทาง

การเดินทางที่มุ่งไปสู่จุดหมายปลายทาง คือ การที่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีพฤติกรรมการเดินทาง โดยมีจุดหมายการเดินทางอยู่ในใจแล้ว ซึ่งอาจเกิดจากการวางแผนการท่องเที่ยว การอ่านรายละเอียดข้อมูลผ่านหนังสือแนะนำเที่ยว หรือการแนะนำของผู้รู้ ซึ่งกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติจะใช้เวลาในการเดินทางน้อย แต่มักจะมีระยะทางในการเดินทางค่อนข้างไกล สถานการณ์ตัวอย่างสำหรับประเภทการเดินทางที่มุ่งไปสู่จุดหมายปลายทาง เช่น การเดินทางจากที่พักไปยังสถานที่ท่องเที่ยว การเดินทางจากสถานที่ท่องเที่ยวไปสู่จุดเปลี่ยนถ่ายการสัญจร และมักจะเป็นการเดินทางที่ไม่มีกิจกรรมแหวหรือให้ความสนใจกับสิ่งรอบข้าง โดยกิจกรรมที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการเดินทางมักจะเป็น การเปิดแผนที่หรือหนังสือแนะนำทาง

จากแผนที่เป็นการแสดงเส้นทางการเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่มุ่งสู่จุดหมายปลายทางภายในพื้นที่กรุงเทพมหานคร กล่าวคือ เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เวลาในการเดินทางน้อย แต่ได้ระยะทางในการเดินทาง ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นถึงการที่กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการที่จะไป ณ จุดนั้นอย่างแน่แน่ว โดยในงานวิจัยจะเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เวลาในการเดินทางต่ำกว่า 5 นาที แต่ได้ระยะทางในการเดินทางมากกว่า 401 เมตร ต่อการเดินทาง (Trip) และทำการวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลกิจกรรมที่เกิดขึ้นระหว่างการเดินทาง โดยจะเป็นการเดินทางที่เกิดกิจกรรมระหว่างการเดินทางน้อยหรือไม่มีเลย หากมีมักจะเป็นการเดินทางไปพร้อมๆกับการก้มมองแผนที่หรือหนังสือแนะนำทาง ทำให้เกิดแผนที่ที่แสดงรูปแบบการเดินทางที่มุ่งไปสู่จุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยมีรายละเอียดรูปแบบการเดินทาง ดังนี้

ภายในพื้นที่กรุงเทพมหานครมีรูปแบบการเดินทางประเภทดังกล่าวค่อนข้างน้อย จากแผนที่จะเห็นได้ว่าเส้นทางการเดินทางปรากฏอยู่บนแผนที่เพียงบางพื้นที่นั้น โดยส่วนใหญ่จะกระจุกตัวอยู่บริเวณพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 1 (สนามหลวง) พื้นที่ศึกษาย่อยที่ 2 (บางลำพู) และพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ) โดยมักจะมีขึ้นบริเวณถนนสายรองเป็นส่วนมาก เช่น บริเวณถนนหน้าพระลาน ถนนพาหุรัด ถนนราชดำเนิน และถนนข้าวสาร อาจเป็นเพราะเป็นลำดับศักดิ์ถนนที่ง่ายต่อการเดินทางเร็ว มีโอกาสเจอซอยตันน้อย โดยส่วนใหญ่จะเป็นเส้นทางที่มุ่งสู่สถานที่ท่องเที่ยวหลักหรือมีชื่อเสียง เช่น วัดพระแก้ว ปากคลองตลาด เป็นต้น ซึ่งหากเป็นร้านค้า มักจะเป็นร้านที่เป็นที่รู้จักของชาวต่างชาติ เช่น ร้านแมคโดนัลด์ ร้านเซเว่น เป็นต้น อาจเป็นเพราะมีแนะนำอยู่ในแผนที่หรือหนังสือแนะนำเที่ยว ชาวต่างชาติมีความคุ้นเคย ง่ายต่อการสั่งหรือซื้อสินค้า ส่วนในด้านพื้นที่นั้นพบว่าการอาจเป็นพื้นที่ในการพักผ่อน เพราะอย่างทีกล่าวไปข้างต้น รูปแบบการเดินทางประเภทนี้มักต้องใช้เวลาเร็วในการเดินทาง การที่พบว่ามีจุดหมายปลายทางเป็นพื้นที่นั้นพบว่าการขนาดเล็ก อาจเป็นพื้นที่ที่ใช้หยุดพักผ่อนของกลุ่มตัวอย่าง ยกเว้นสนามหลวง ซึ่งอาจเป็น จุดหมายปลายทางที่แท้จริงของกลุ่มตัวอย่าง

แผนที่ 5 - 42 รูปแบบการเดินทางและแะไปตามสถานที่ริมทางของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในพื้นที่กรุง

รัตนโกสินทร์

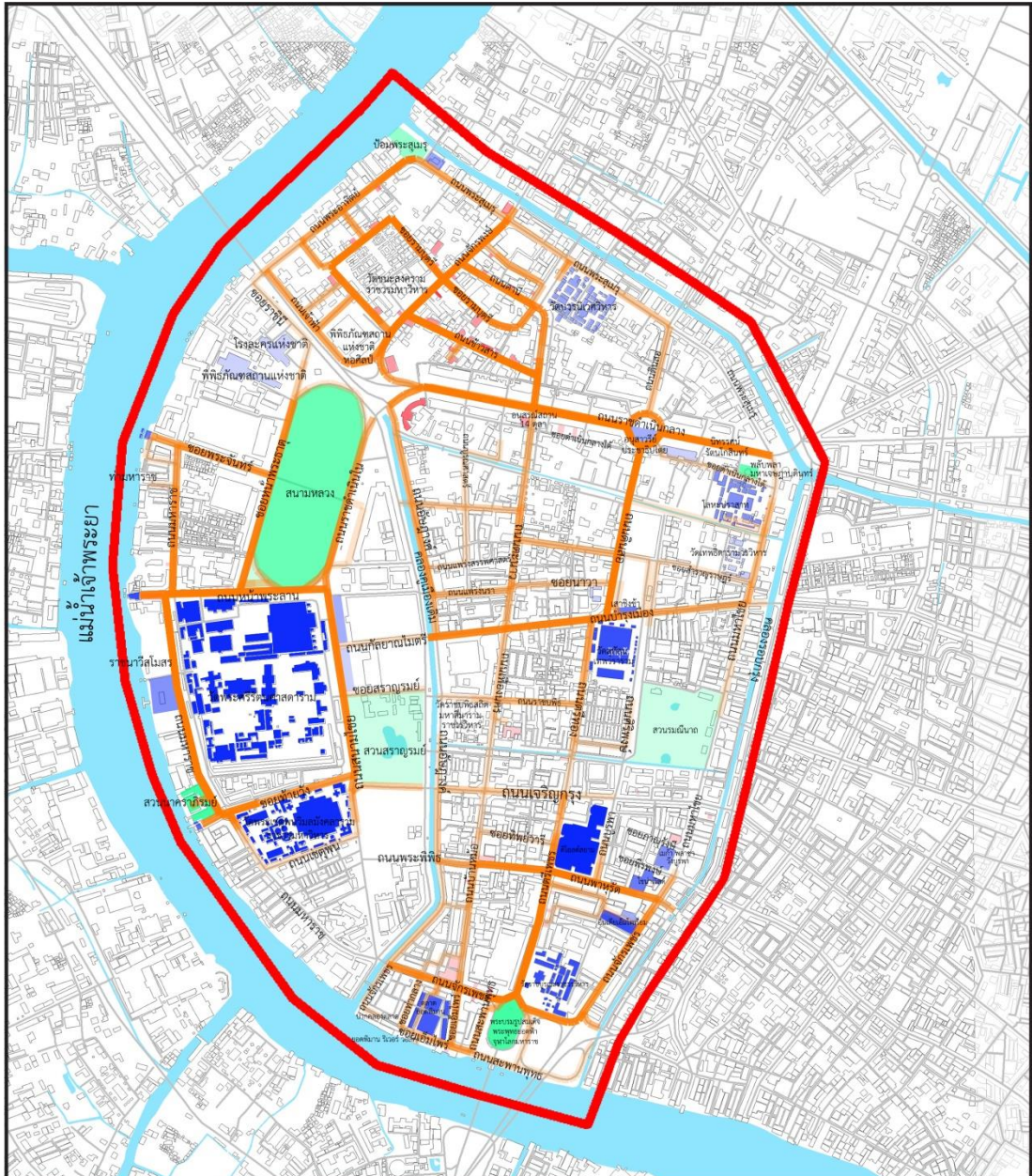
ที่มา : ผู้วิจัย

การเดินทางและแวะตามสถานที่ริมทาง

การเดินทางและแวะไปตามสถานที่ต่างๆ คือ การที่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีพฤติกรรมการเดินทาง โดยมีการแวะตามสถานที่ต่างๆริมทาง ทั้งการแวะดูสิ่งที่สนใจ หรือ หยุดถ่ายรูปตามสถานที่ต่างๆ หรือการหยุดเพื่อเข้าไปทำกิจกรรม เช่น การซื้อสินค้า การต่อรองราคาสินค้า ซึ่งถือว่าการหยุดการเดินทางของการเดินทางครั้งนั้น (Trip) โดยในงานวิจัยจะใช้เกณฑ์การหยุด ณ ที่ใดที่หนึ่งเกิน 3 นาที จะถือว่าจุดดังกล่าวเป็นจุดหมายปลายทางของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มนั้น โดยกิจกรรมที่จะเกิดขึ้นในรูปแบบการเดินทางรูปแบบดังกล่าว เช่น การถ่ายภาพ การหยุดต่อรองราคากับร้านค้าริมทาง เป็นต้น สถานการณ์ตัวอย่างสำหรับประเภทการเดินทางที่มุ่งไปสู่จุดหมายปลายทาง เช่น การเดินทางไปในระยะสั้นๆ และหยุดแวะร้านขายผลไม้ริมทางเพื่อซื้อสินค้า ซึ่งจะใช้เวลาในการหยุดมากกว่า 3 นาที เป็นต้น

จากแผนที่เป็นการแสดงเส้นทางการเดินทางของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินและแวะไปตามสถานที่ต่างๆ กล่าวคือ เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เวลาในการเดินน้อย และมีระยะทางในการเดินสั้น ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นถึงการหยุดแวะตามสถานที่ต่างๆ โดยในงานวิจัยจะเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เวลาในการเดินต่ำกว่า 5 นาที และมีระยะทางในการเดินต่ำกว่า 401 เมตร ต่อการเดินทาง (Trip) และทำการวิเคราะห์ร่วมกับกิจกรรมที่เกิดขึ้นระหว่างการเดิน โดยจะเป็นการเดินทางที่มีการแวะถ่ายภาพหยุดพิจารณาหรือยื่นดูสินค้านำร้าน สิ่งเหล่านี้ทำให้เกิดแผนที่ที่แสดงรูปแบบการเดินทางที่แวะไปตามสถานที่ริมทางของนักท่องเที่ยวต่างชาติในพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยมีรายละเอียดรูปแบบการเดินทาง ดังนี้

จากแผนที่จะเห็นได้ว่าเส้นทางการเดินทางแบบเดินและแวะตามสถานที่ริมทางจะมีความเข้มของเส้นบริเวณถนนดินสอ ถนนราชดำเนินกลาง ถนนข้าวสาร ซอยรามบุตรี และถนนจักรเพชร เป็นต้น ซึ่งพื้นที่เหล่านี้จะเป็นพื้นที่ที่ประกอบไปด้วยร้านค้าริมทาง ไม่ว่าจะเป็นถนนดินสอ ที่มีร้านอาหารเก่าแก่ ถนนข้าวสารและซอยรามบุตรีที่มีร้านนั่งดื่ม ถนนจักรเพชรที่มีร้านขายดอกไม้สด ส่วนบางพื้นที่อาจเป็นพื้นที่ที่นักท่องเที่ยวนิยมแวะถ่ายภาพหรือแวะหยุดพัก เช่น บริเวณริมถนนราชดำเนินกลาง ซึ่งประกอบไปด้วยอาคารที่มีความสวยงามทางสถาปัตยกรรม อีกทั้งมีที่นั่งสำหรับนั่งพักกระจายอยู่ทั่วตลอดแนวเส้นถนน และจะเห็นได้ว่าส่วนใหญ่เป็นเส้นทางที่มุ่งตรงไปสู่สถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง แต่เนื่องจากรูปแบบเส้นทางการเดินทางประเภทนี้จะเป็นการเดินทางในระยะใกล้ๆ เส้นทางการเดินทางจึงไม่ค่อยมีการเชื่อมต่อกันระหว่างพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 4 พื้นที่ สถานที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติมีทั้งสถานที่ท่องเที่ยวหลักและมีชื่อเสียง เนื่องจากอาจเป็นสถานการณ์ที่กลุ่มตัวอย่างเดินออกมาจากร้านค้าที่ตั้งอยู่รอบๆสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง เพื่อเดินเข้าไปยังสถานที่เหล่านั้น ในส่วนร้านค้าเป็นจุดหมายปลายทางหลักของประเภทการเดินทางแบบนี้

แผนที่แสดงเส้นทางรูปแบบการเดินเพื่อสุนทรีย์ของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติภายในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์

<p>คำอธิบายสัญลักษณ์</p> <ul style="list-style-type: none"> — เส้นทางเดิน ■ สถานที่ท่องเที่ยวหลัก ■ สถานที่ท่องเที่ยวรอง ■ พื้นที่นันทนาการ 		<p>0 500 1,000 meters</p>		<p>ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>
---	--	-------------------------------	--	---

แผนที่ 5 - 43 รูปแบบการเดินเพื่อความสุนทรีย์ของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์
ที่มา : ผู้วิจัย

การเดินทางเพื่อความสุนทรีย์

การเดินทางเพื่อความสุนทรีย์ คือ การที่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีพฤติกรรมการเดินไปเรื่อยๆ ตามเส้นทางต่างๆในพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยอาจมีการหยุดแวะเพื่อพิจารณาสิ่งที่สนใจ แต่เป็นการหยุดที่ใช้เวลาไม่นาน เช่น การหยุดดูสินค้า การหยุดเพื่อดูสถาปัตยกรรม เป็นต้น โดยตามเกณฑ์การเก็บข้อมูลของงานวิจัย การหยุดแวะประเภทนี้จะต้องเป็นการหยุดที่ใช้เวลาไม่เกิน 3 นาที โดยกิจกรรมที่จะเกิดขึ้นระหว่างการเดินของรูปแบบการเดินทางเพื่อความสุนทรีย์ เช่น การเดินพร้อมๆกับการชมศิลปะ สถาปัตยกรรมที่สวยงามของตึกเก่าริมทาง การเดินและหยุดแวะมองสินค้าและเดินไปต่อ เป็นต้น โดยสถานการณ์ตัวอย่างสำหรับประเภทการเดินทางเพื่อความสุนทรีย์ เช่น การเดินรับชมความงามของสถาปัตยกรรมริมถนนราชดำเนินกลาง การเดินชมร้านค้าริมถนนข้าวสาร เป็นต้น

จากแผนที่เป็นการแสดงเส้นทางการเดินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินเพื่อความสุนทรีย์ภายในพื้นที่กรุงเทพมหานคร กล่าวคือ เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เวลาในการเดินมาก และมีระยะทางในการเดินไกล ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นถึงการเดินช้าๆ เรื่อยๆ เพื่อรับชมบรรยากาศรอบๆในขณะการเดินทาง โดยในงานวิจัยจะเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เวลาเดินมากกว่า 5 นาที และมีระยะทางในการเดินมากกว่า 401 เมตร ต่อการเดินทาง (Trip) และทำการวิเคราะห์ร่วมกับกิจกรรมที่เกิดขึ้นระหว่างการเดิน โดยจะเป็นการเดินทางที่มีการรับชมสิ่งแวดล้อมรอบตัว ไม่ว่าจะเป็นการถ่ายวิดีโอ การหยุดมองบรรยากาศ หรือการหยุดเพื่อพิจารณาสินค้า สิ่งเหล่านี้ทำให้เกิดแผนที่ที่แสดงรูปแบบการเดินทางเพื่อความสุนทรีย์ของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยมีรายละเอียดรูปแบบการเดินทาง ดังนี้

จากแผนที่แสดงให้เห็นว่าเส้นทางการเดินเพื่อความสุนทรีย์มีการกระจายของร่องรอยการเดินทางทั่วทั้งพื้นที่ โดยเฉพาะบริเวณถนนราชดำเนินกลาง ถนนพระอาทิตย์ ถนนมหาราช เป็นต้น โดยลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ที่มีร่องรอยการเดินทางประเภทนี้ มักจะเป็นพื้นที่ที่มีบรรยากาศเหมาะสมและส่งเสริมต่อการเดิน เช่น บริเวณถนนราชดำเนินกลางเป็นถนนที่มีสถาปัตยกรรมที่สวยงาม บริเวณถนนมหาราช เป็นถนนที่มีทางเดินเท้าคุณภาพดี มีร่มเงา ลมพัดสบาย เป็นต้น แต่จากเหตุที่การเดินทางรูปแบบดังกล่าวจะเป็นการเดินทางที่มีระยะทางเดินที่ค่อนข้างไกลในแต่ละเที่ยวของการเดิน (Trip) ส่งผลให้เกิดร่องรอยการเดินทางกระจุกกระจายทั่วทั้งพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยมีบางพื้นที่เท่านั้นที่มีความเข้มข้นของเส้นทางการเดิน ตามที่ได้กล่าวไปข้างต้น โดยการเดินทางประเภทดังกล่าวจะมีจุดหมายปลายทางส่วนใหญ่เป็นสถานที่ท่องเที่ยวหลักที่มีชื่อเสียง แต่จะไม่ค่อยพบว่าร้านค้าริมทางเป็นจุดหมายปลายทาง เนื่องจากการเดินทางประเภทนี้จะใช้วิธีการหยุดมอง พิจารณา ในเวลาสั้นๆและทำการเดินต่อไป และจุดหมายปลายทางที่สำคัญอีกอย่างของการเดินทางประเภทนี้คือ ที่พักของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ อาจเป็นการเดินกลับที่พักจากการท่องเที่ยว

5.3.2 การวิเคราะห์และสรุปผลพฤติกรรมการเดินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติตามช่วงเวลาในแต่ละวัน (Time of a day)

การวิเคราะห์พฤติกรรมการเดินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติตามช่วงเวลาในแต่ละวัน (Time of a day) เป็นการวิเคราะห์พฤติกรรมการเดินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติโดยใช้ประเด็นในด้านช่วงเวลาในแต่ละวันเป็นปัจจัยในการวิเคราะห์ โดยในงานวิจัยแบ่งช่วงเวลาในการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ช่วง โดยอ้างอิงกับเวลาในการเก็บข้อมูลพฤติกรรมการเดินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และใช้เกณฑ์ด้านบรรยากาศในระหว่างการเดิน เช่น อุณหภูมิแต่ละช่วงที่มีความแตกต่างกัน ส่งผลให้งานวิจัยสามารถแบ่งช่วงเวลาประกอบด้วย ช่วงเช้า ช่วงกลางวัน และช่วงเย็น โดยมีรายละเอียดในการแบ่งช่วงเวลา ดังนี้

ตารางที่ 5 - 14 การแบ่งช่วงเวลาในแต่ละวัน (Time of a day) เพื่อการวิเคราะห์พฤติกรรมการเดิน

ช่วงเวลา	เวลาเริ่มต้น	เวลาสิ้นสุด
ช่วงเช้า	8.00 น.	10.59 น.
ช่วงกลางวัน	11.00 น.	14.59 น.
ช่วงเย็น	15.00 น.	18.00 น.

ที่มา : ผู้วิจัย

การเก็บข้อมูลพฤติกรรมการเดินตามช่วงเวลาในแต่ละวันของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในพื้นที่กรุงเทพมหานคร เป็นการเก็บข้อมูลในประเด็นด้าน เส้นทาง การเดิน สิ่งที่ได้ให้ความสนใจ ระยะทางและเวลาในการเดินแต่ละเที่ยว (Trip) โดยมีรายละเอียดจากการเก็บข้อมูล ดังนี้

ตารางที่ 5 - 15 ข้อมูลระยะทางและเวลาที่ใช้ในการเดินแต่ละเที่ยวจำแนกตามช่วงเวลาในแต่ละวันของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในกรุงเทพมหานคร

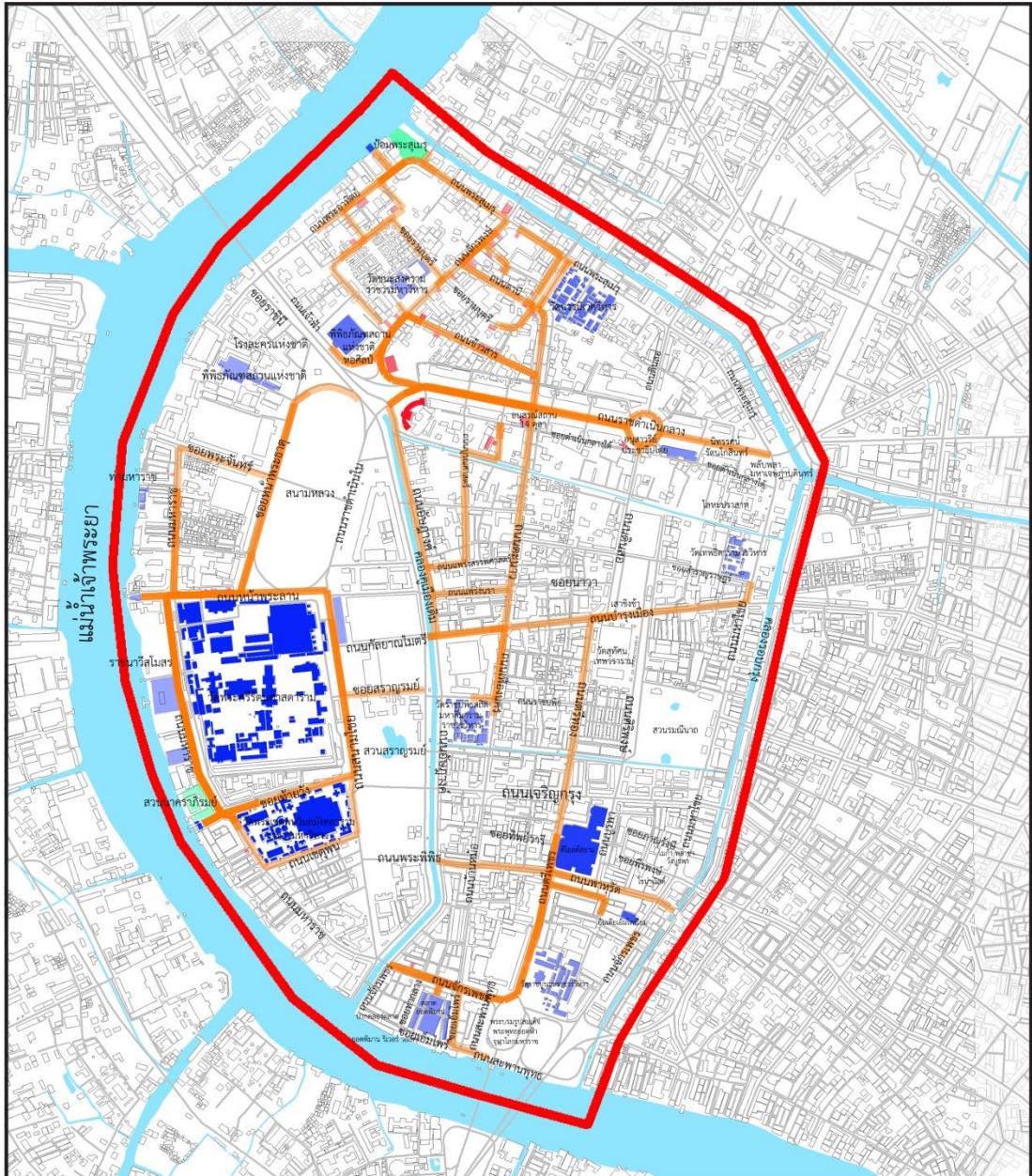
ช่วงเวลา	ระยะทาง (เมตร)			เวลา (นาที)		
	สั้นที่สุด	ยาวที่สุด	เฉลี่ย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	เฉลี่ย
ช่วงเช้า	40	1,610	350	1	33	7.36
ช่วงกลางวัน	40	1,150	287	1	22	5.41
ช่วงเย็น	50	1,400	283	1	31	5.39

ที่มา : ผู้วิจัย

พฤติกรรมการเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในช่วงเช้าภายในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

พฤติกรรมการเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในช่วงเช้าภายในพื้นที่กรุงเทพมหานครในข้อมูลเชิงสถิติจะเห็นได้ว่า มีระยะเวลาและระยะทางเฉลี่ยต่อการเดินในแต่ละเที่ยว (Trip) สูงที่สุด อีกทั้งยังเป็นช่วงเวลาที่มียุทธศาสตร์ในการเดินสูงสุด อาจเป็นเพราะในช่วงเช้า (8.00 – 10.59 น.) ของกรุงเทพมหานครเป็นช่วงที่มีบรรยากาศที่เหมาะสมต่อการเดิน เนื่องจากมีอุณหภูมิของอากาศที่ยังไม่สูงมาก หรืออาจเป็นเหตุผลจากความจำเป็น เนื่องจากในช่วงเช้าพื้นที่กรุงเทพมหานครจะมีปัญหาด้านการจราจร เนื่องจากเป็นพื้นที่เชื่อมต่อระหว่างกรุงเทพมหานครและพื้นที่รอบข้างด้านทิศตะวันตก จึงอาจเป็นอีกเหตุผลที่ทำให้เกิดเส้นทางการเดินที่มีระยะทางยาว ซึ่งหากมองในมุมการวิเคราะห์เชิงประเภทของการเดิน ลักษณะการเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในช่วงเช้าจะตรงกับลักษณะการเดินทางเพื่อความสุนทรีย์ คือ เป็นการเดินเพื่อสัมผัสบรรยากาศของพื้นที่ไปเรื่อยๆ

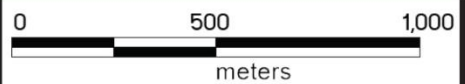
จากแผนที่เส้นทางการเดินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในช่วงเช้าของพื้นที่กรุงเทพมหานครแสดงให้เห็นว่าร่องรอยเส้นทางการเดินถึงแม้จะไม่กระจายทุกจุดในพื้นที่ แต่เป็นเส้นทางการเดินที่มีการเชื่อมต่อกันระหว่างพื้นที่ศึกษาย่อย พื้นที่ต่างๆ เนื่องจากบางพื้นที่ศึกษาย่อย เช่น พื้นที่ศึกษาย่อยที่ 2 (บางลำพู) เป็นพื้นที่ศึกษาที่ประกอบไปด้วยที่พักขนาดเล็ก ใหญ่ ซึ่งมักจะเป็นจุดเริ่มต้นการเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่พำนักอยู่ภายในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และอาจมีจุดหมายปลายทางในการเดินไปสู่สถานที่ท่องเที่ยวภายในพื้นที่ศึกษาอื่นๆ เช่น พื้นที่ศึกษาย่อยที่ 1 (สนามหลวง) ซึ่งเป็นพื้นที่ศึกษาที่ประกอบไปด้วยสถานที่ท่องเที่ยวหลักที่มีชื่อเสียง ในประเด็นด้านเส้นทางการเดินมักจะเป็นเส้นทางการเดินที่มุ่งไปสู่สถานที่ท่องเที่ยวหลัก ซึ่งอาจเป็นเพราะความกังวลว่าสถานที่เหล่านี้มักจะมีเวลาในการปิด หากไม่รีบไปในช่วงเช้าและสถานที่ท่องเที่ยวเหล่านั้นมีขนาดใหญ่มาก ก็อาจจะไม่สามารถท่องเที่ยวได้ตามเป้าหมาย เส้นทางที่มีความเข้มข้นของการเดินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ได้แก่ บริเวณถนนราชดำเนินกลาง ถนนตรีเพชร ถนนหน้าพระลาน ถนนมหาสาร และถนนพระอาทิตย์ ในประเด็นด้านจุดหมายปลายทางส่วนใหญ่จะเป็นสถานที่ท่องเที่ยวหลักตามที่ได้กล่าวไปข้างต้น ส่วนสถานที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวรองลงมา คือ ร้านค้า ร้านขาย โดยเฉพาะร้านอาหาร บริเวณถนนข้าวสาร ถนนพระอาทิตย์ และถนนจักรพงษ์ อาจเป็นเพราะบริเวณพื้นที่เหล่านั้นเป็นพื้นที่ที่เป็นแหล่งที่ตั้งของโรงแรมขนาดเล็ก ใหญ่ เกสต์เฮาส์ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติอาจออกมาจากสถานที่พำนักเพื่อหาอาหารรับประทานจากร้านอาหารบริเวณใกล้เคียง ก่อนที่จะออกเดินทางไปที่ท่องเที่ยวยังสถานที่ท่องเที่ยวต่อไป สถานที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวที่ได้รับความสนใจรองลงมา คือ สถานที่พำนัก โดยมักเป็นเส้นทางการเดินกลับจากร้านอาหาร ซึ่งอาจเป็นการกลับมาเตรียมตัวของนักท่องเที่ยวก่อนออกไปยังสถานที่อื่นๆ ส่วนในด้านพื้นที่นันทนาการเป็นสถานที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวที่เดินในช่วงเช้าได้น้อยมาก อาจเป็นเพราะอุณหภูมิของอากาศกำลังจะเพิ่มตัวสูงขึ้น เนื่องจากกำลังจะเข้าช่วงเที่ยง พื้นที่นันทนาการซึ่งจะมีอากาศที่ร้อนมากในช่วงเที่ยงจึงไม่ได้รับความสนใจ

แผนที่แสดงเส้นทางการเดินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในช่วงเช้าของพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์

คำอธิบายสัญลักษณ์

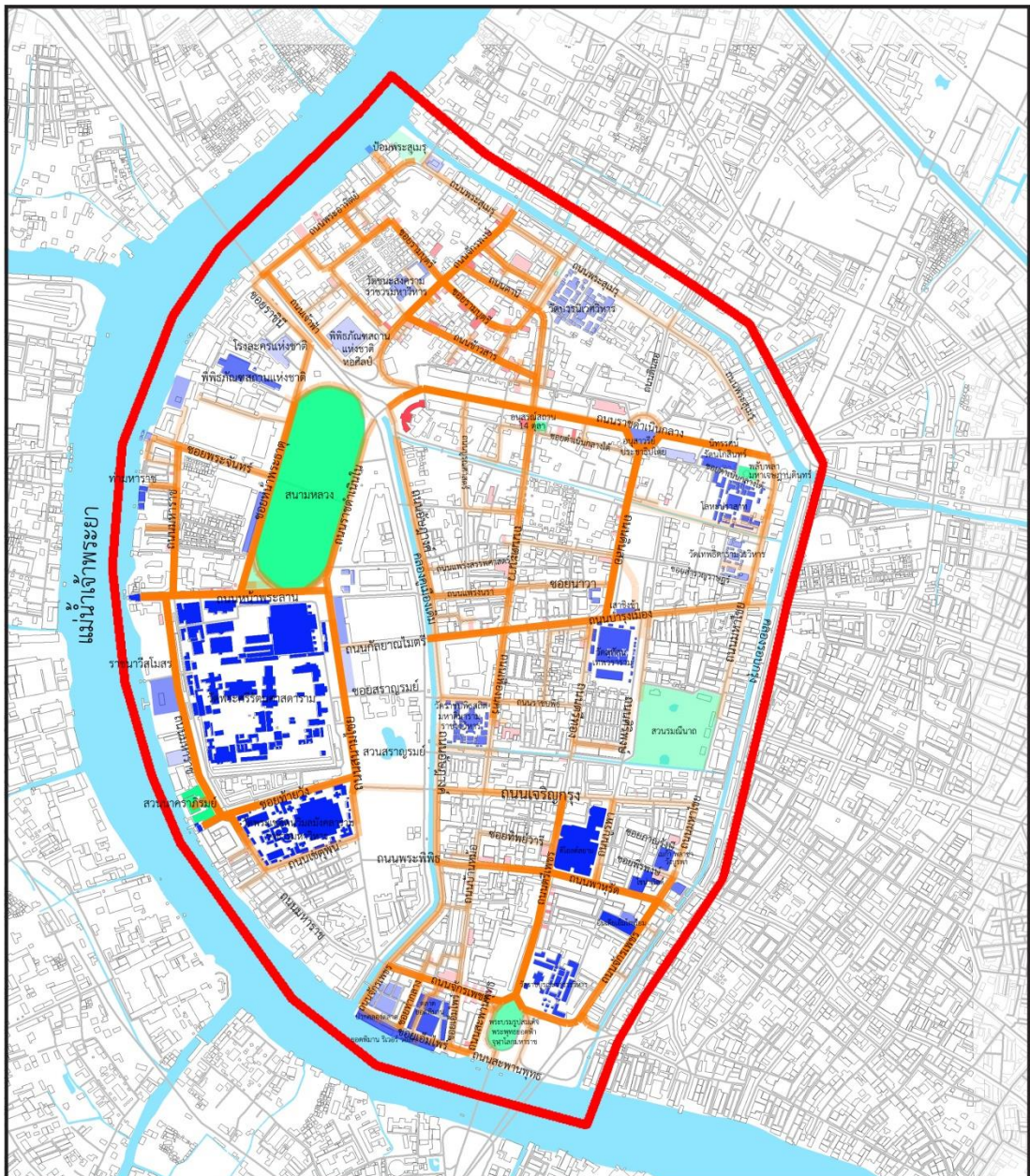
- เส้นทางการเดิน
- สถานที่ท่องเที่ยวหลัก
- สถานที่ท่องเที่ยวรอง
- พื้นที่นันทนาการ

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนที่ 5 - 44 เส้นทางการเดินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในช่วงเช้าของพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์

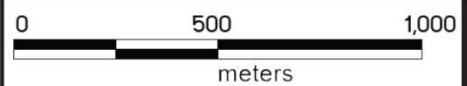
ที่มา : ผู้วิจัย

แผนที่แสดงเส้นทางการเดินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในช่วงกลางวันของพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์

คำอธิบายสัญลักษณ์

- เส้นทางการเดิน
- สถานที่ท่องเที่ยวหลัก
- สถานที่ท่องเที่ยวรอง
- พื้นที่นันทนาการ

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนที่ 5 - 45 เส้นทางการเดินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในช่วงเช้าของพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์

ที่มา : ผู้วิจัย

พฤติกรรมการเดินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในช่วงกลางวันภายในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์

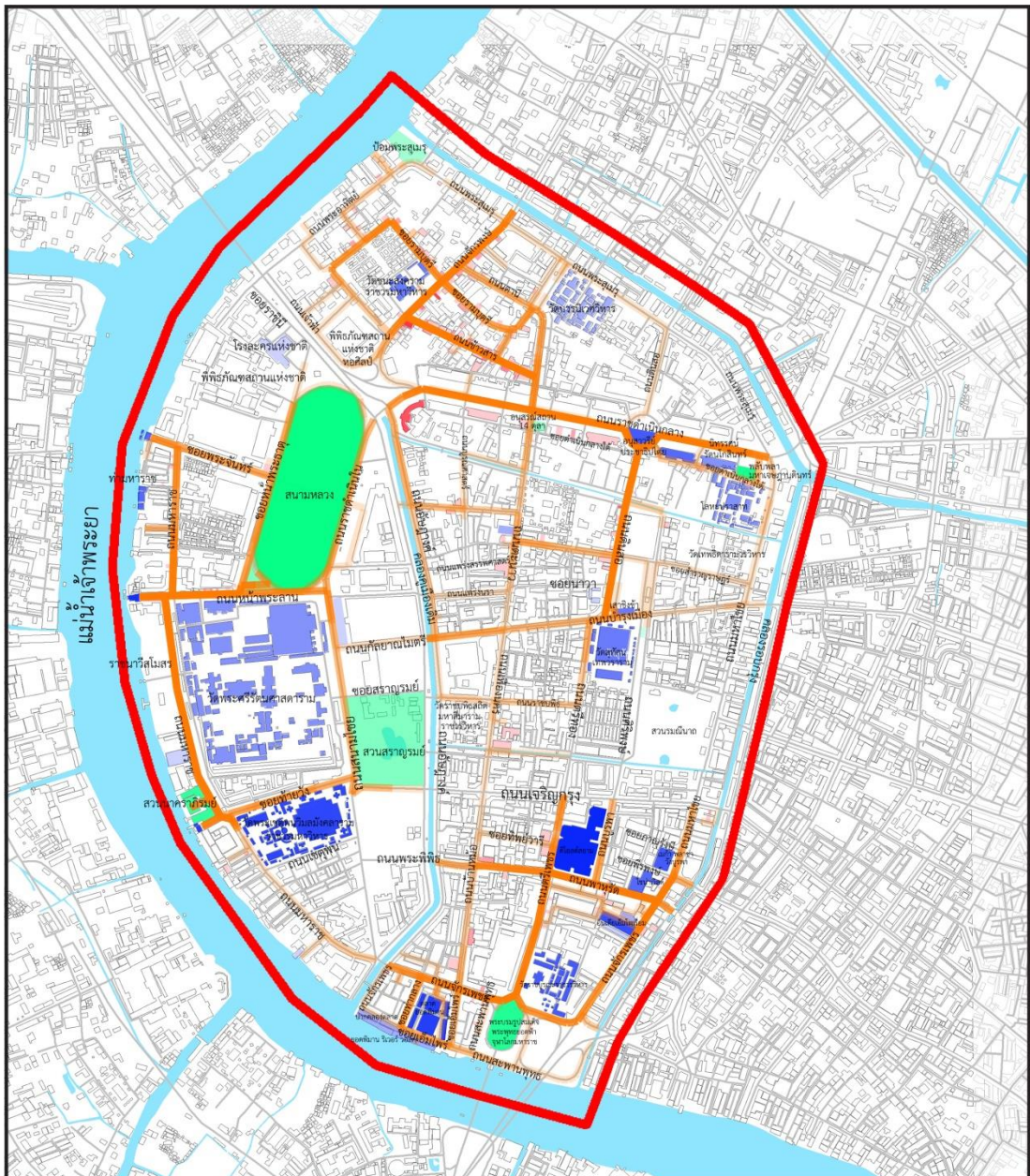
พฤติกรรมการเดินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในช่วงกลางวันภายในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ ในข้อมูลเชิงสถิติจะเห็นได้ว่า มีระยะเวลาและระยะทางเฉลี่ยต่อการเดินในแต่ละเที่ยว (Trip) น้อยกว่าช่วงเช้าแต่ไม่แตกต่างกับช่วงเย็นมากนัก แต่ประเด็นที่น่าสนใจคือ ช่วงเที่ยงมีเวลาที่สูงสุดและระยะทางที่สูงที่สุดของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ มีค่าต่ำที่สุดและมีความเร็วในการเดินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในช่วงกลางวันมีความเร็วในการเดินสูงสุดในรอบวันหากเทียบกับช่วงอื่นๆ อาจเป็นเพราะในช่วงกลางวัน (11.00 – 14.59น.) ของกรุงรัตนโกสินทร์เป็นช่วงเวลาที่มอดุณหภูมิของอากาศค่อนข้างสูง ส่งผลให้เกิดบรรยากาศที่ไม่เหมาะสมต่อการเดิน พฤติกรรมการเดินที่มีระยะทางยาวหรือต้องใช้เวลาานจึงไม่ค่อยปรากฏในช่วงเวลาดังกล่าว

จากแผนที่เส้นทางการเดินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในช่วงกลางวันของพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ แสดงให้เห็นว่ามีการกระจายของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติไปทั่วทั้งพื้นที่ของกรุงรัตนโกสินทร์ มีลักษณะรูปแบบการเดินเข้าตามตรอก ซอก ซอย มีการเชื่อมต่อเส้นทางการเดินระหว่างพื้นที่ศึกษาย่อยต่างๆ ถนนที่ได้รับความนิยมในการเดิน ได้แก่ ถนนราชดำเนินกลาง ถนนมหาราช ถนนตรีเพชร ถนนหน้าพระลาน และถนนรามบุตรี อาจเป็นเพราะเป็นถนนที่เป็นแหล่งศูนย์รวมของสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง หรือร้านค้า ร้านขายต่างๆ ในประเด็นด้านสถานที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในช่วงเวลาดังกล่าว สถานที่ท่องเที่ยวหรือแม้แต่พื้นที่นันทนาการได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวต่างชาติทุกประเภท เนื่องจากเป็นช่วงเวลาที่สถานที่ทุกแห่งเปิด พื้นที่นันทนาการเป็นพื้นที่ที่มักเป็นจุดแวะพักเหนื่อยจากการเดินเที่ยว

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พฤติกรรมการเดินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในช่วงเย็นภายในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์

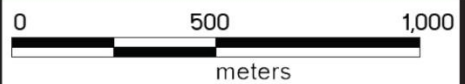
พฤติกรรมการเดินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในช่วงเย็นภายในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ในข้อมูลเชิงสถิติจะเห็นได้ว่า มีระยะเวลาและระยะทางเฉลี่ยต่อการเดินในแต่ละเที่ยว (Trip) น้อยที่สุดแต่ไม่แตกต่างกับช่วงกลางวันมากนัก แต่กลับมีค่าสูงสุดของระยะทางและเวลาในการเดินแต่ละเที่ยว ใกล้เคียงกับ พฤติกรรมการเดินในตอนเช้า อาจเป็นเพราะในช่วงเย็น (15.00 – 18.00น.) เป็นช่วงเวลาที่มอดุณหภูมิที่มีบรรยากาศที่เหมาะสมกับการเดินเช่นเดียวกับในช่วงเช้า ทั้งในประเด็นด้านอุณหภูมิของอากาศและปัญหาทางด้านการจราจร ซึ่งจะเห็นได้ว่าความเร็วในการเดินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในช่วงเย็นเริ่มมีความเร็วที่ลดลงหากเทียบกับความเร็วในการเดินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในช่วงกลางวัน

แผนที่แสดงเส้นทางการเดินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในช่วงเย็นของพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์

คำอธิบายสัญลักษณ์

- เส้นทางการเดิน
- สถานที่ท่องเที่ยวหลัก
- สถานที่ท่องเที่ยวรอง
- พื้นที่นันทนาการ

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนที่ 5 - 46 เส้นทางการเดินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในช่วงเย็นของพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์

ที่มา : ผู้วิจัย

จากแผนที่เส้นทางการเดินของนักท่องเที่ยวต่างชาติในช่วงเย็นของพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ แสดงให้เห็นว่า ความเข้มข้นของเส้นทางการเดินของนักท่องเที่ยวต่างชาติในช่วงเวลานี้ จะอยู่บริเวณถนนราชดำเนินกลาง ถนนดินสอ ถนนพหลุฑุ ถนนจักรพงษ์ และถนนข้าวสาร ซึ่งอาจเป็นผลมาจากกิจกรรมที่จะเกิดขึ้นในช่วงกลางคืน เช่น บริเวณถนนราชดำเนินและถนนดินสอ เป็นพื้นที่ที่มีการจัดแสงไฟประดับบริเวณสถานที่สำคัญที่มีความสวยงาม เช่น บริเวณเสาชิงช้า อนุสาวรีย์ประชาธิปไตย บริเวณถนนข้าวสาร เป็นพื้นที่ที่รวบรวมร้านนั่งเล่น กินดื่ม ช่วงกลางคืน ที่เป็นที่ยุ้จกของกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติ ถนนพหลุฑุ เป็นถนนที่เชื่อมต่อกับพื้นที่เจริญกรุง เยาวราช ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีความคึกคักและแหล่งรวบรวมร้านอาหารที่จะเริ่มเปิดในช่วงกลางคืน

ในประเด็นด้านจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินในช่วงเย็นจะเห็นได้ว่า บริเวณสถานที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวที่อาจได้รับความนิยมในช่วงกลางวันกลับเป็นสถานที่ที่เริ่มได้รับความสนใจน้อยลงในช่วงเย็น เช่น วัดพระแก้ว พระบรมมหาราชวัง วัดสุทัศน์ อาจเป็นเพราะสถานที่ดังกล่าวเริ่มปิดตามเวลาการเปิดปิดสถานที่ แต่ในขณะที่เดียวกันพื้นที่ที่เป็นร้านค้า ร้านขาย หรือแม้แต่ห้างสรรพสินค้า กลับได้รับความนิยมมากขึ้นในช่วงเวลานี้ เช่น ดิโอลด์สยาม ร้านค้าริมถนนข้าวสาร ส่วนพื้นที่นันทนาการก็เป็นอีกจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมในช่วงเย็น ยกเว้น สวนรมณีนาถ ซึ่งอาจเป็นเพราะบรรยากาศของพื้นที่ที่ค่อนข้างปิดทึบนักท่องเที่ยวต่างชาติจึงไม่นิยม ซึ่งแตกต่างกับพื้นที่นันทนาการที่เป็นพื้นที่เปิดอย่างสนามหลวง กลับได้รับความนิยมอย่างมากจากนักท่องเที่ยวต่างชาติในช่วงเย็น

5.3.3 การวิเคราะห์และสรุปผลพฤติกรรมการเดินของนักท่องเที่ยวต่างชาติร่วมกับการใช้ประโยชน์ที่ดิน (Landuse)

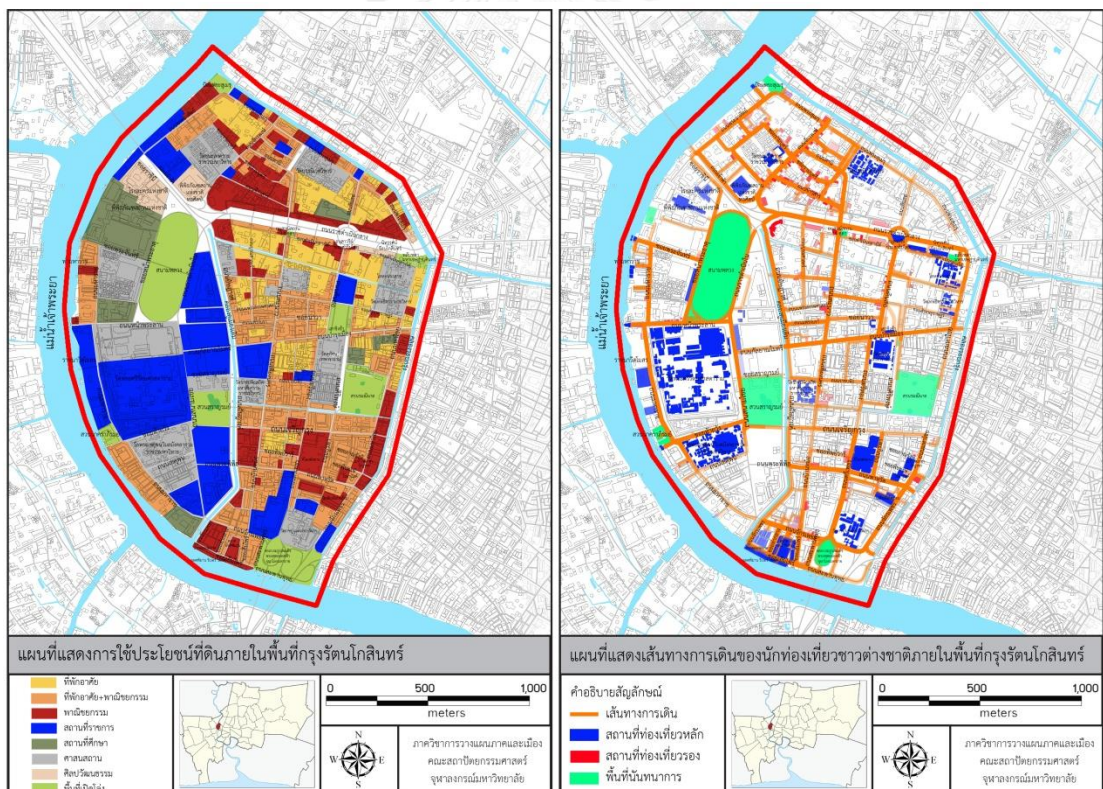
การวิเคราะห์และสรุปผลพฤติกรรมการเดินของนักท่องเที่ยวต่างชาติร่วมกับการใช้ประโยชน์ที่ดิน (Landuse) เป็นการเปรียบเทียบพฤติกรรมการเดินที่แท้จริงต่อการใช้ประโยชน์ที่ดิน โดยพิจารณาความเข้มข้นของการเดินเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติมีการเดินผ่านบริเวณการใช้ประโยชน์ที่ดินรูปแบบใด โดยจากแผนที่การเปรียบเทียบแสดงให้เห็นว่า การใช้ประโยชน์ที่ดินที่มีร่องรอบการเดินของนักท่องเที่ยวต่างชาติสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่มดังนี้

การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทที่พักอาศัย + พาณิชยกรรม (สีส้ม) เป็นประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินที่มีความเข้มข้นของการเดินของนักท่องเที่ยวต่างชาติเยอะที่สุด โดยเฉพาะบริเวณพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า) และพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ) อาจเป็นเพราะบริเวณพื้นที่ดังกล่าวประกอบไปด้วยร้านค้า ร้านขายต่างๆ เช่น ร้านอาหารเก่าแก่ ร้านดอกไม้สด ซึ่งถือว่าเป็น

ศักยภาพทางด้านการท่องเที่ยวของทั้งสองพื้นที่ จึงมีการกระจุกตัวและการเดินเข้ามาของนักท่องเที่ยวต่างชาติ

การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทพาณิชย์กรรม เป็นการใช้ประโยชน์ที่ดินที่มีความสามารถในการดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติในตัวเองอยู่แล้ว เพราะพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นร้านค้า ร้านอาหาร หรือแม้แต่สถานที่พำนัก ซึ่งส่วนใหญ่การกระจุกตัวบริเวณพื้นที่พาณิชย์กรรมของนักท่องเที่ยวต่างชาติ จะอยู่บริเวณพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 2 (บางลำพู) โดยเฉพาะบริเวณถนนข้าวสารและชอยรามบุดรี อาจเป็นเพราะเป็นพื้นที่ที่รวบรวมร้านอาหารและที่พัก

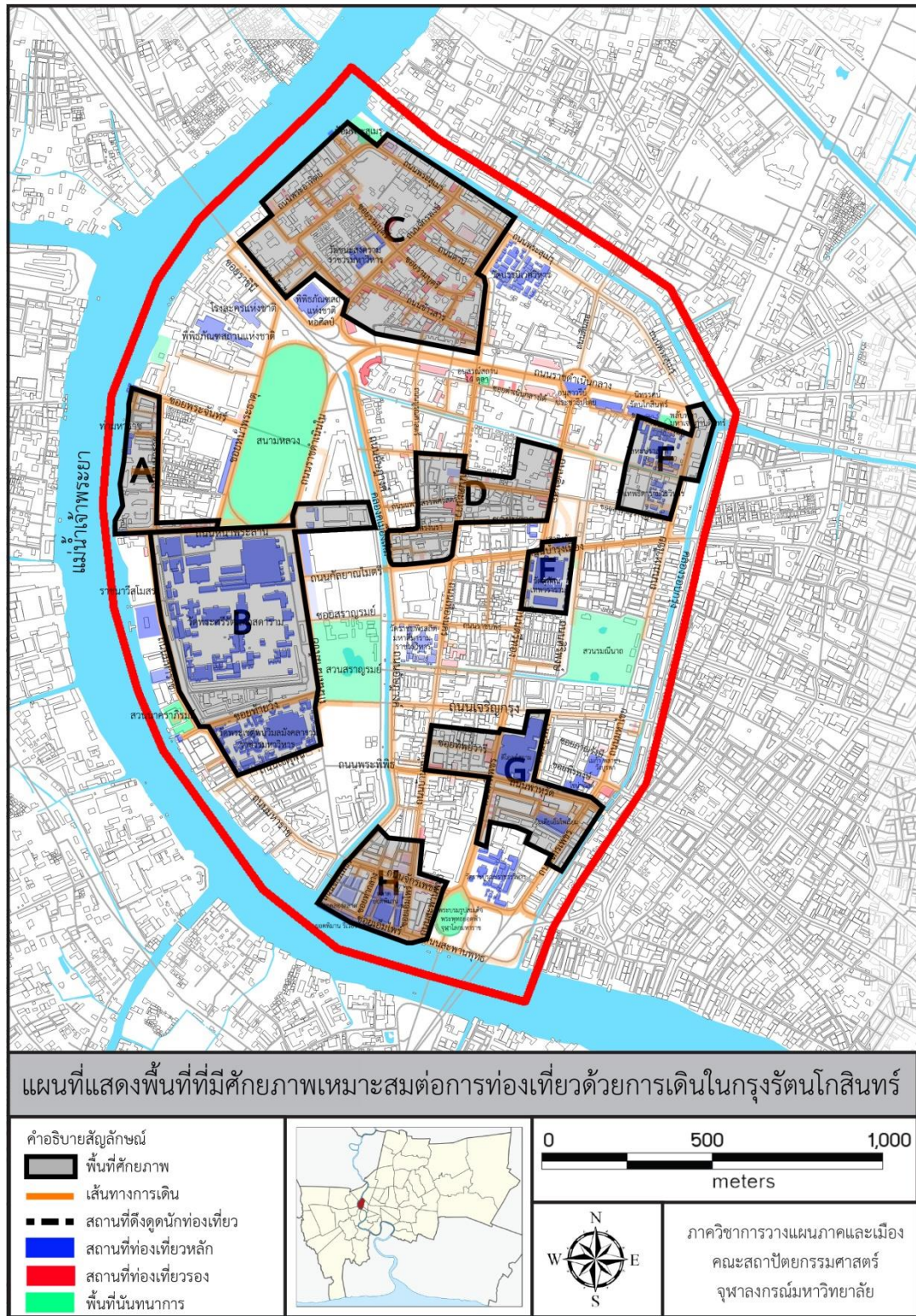
การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทศาสนสถาน เป็นการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ประเภทหนึ่งที่ได้รับ ความสนใจจากนักท่องเที่ยวต่างชาติ โดยเฉพาะบริเวณพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 1 (สนามหลวง) บริเวณ วัดพระแก้วและวัดโพธิ์ ซึ่งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมซึ่งเป็นศักยภาพทางด้านการท่องเที่ยว ของพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์อยู่แล้ว

แผนที่ 5 - 47 การเปรียบเทียบ เส้นทางการเดินทางของนักท่องเที่ยวต่างชาติในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์และการใช้ประโยชน์ที่ดิน (Landuse)

ที่มา : ผู้วิจัย

5.4 พื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ที่มีความเหมาะสมต่อการท่องเที่ยวด้วยการเดินเท้า

แผนที่ 5 - 48 พื้นที่ศักยภาพที่เหมาะสมต่อการท่องเที่ยวด้วยการเดินในกรุงรัตนโกสินทร์

ที่มา : ผู้วิจัย

แผนที่ศักยภาพที่เหมาะสมต่อการท่องเที่ยวด้วยการเดินในกรุงรัตนโกสินทร์เกิดขึ้นจากการวิเคราะห์พื้นที่ที่มีการเส้นทางการเดินและมีสถานที่ที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งบริเวณพื้นที่ดังกล่าวเรียกได้ว่าเป็นพื้นที่เป็นจุดของของกรุงรัตนโกสินทร์และเป็นพื้นที่ที่นักท่องเที่ยวต่างชาติมีพฤติกรรมที่ให้ความสนใจ

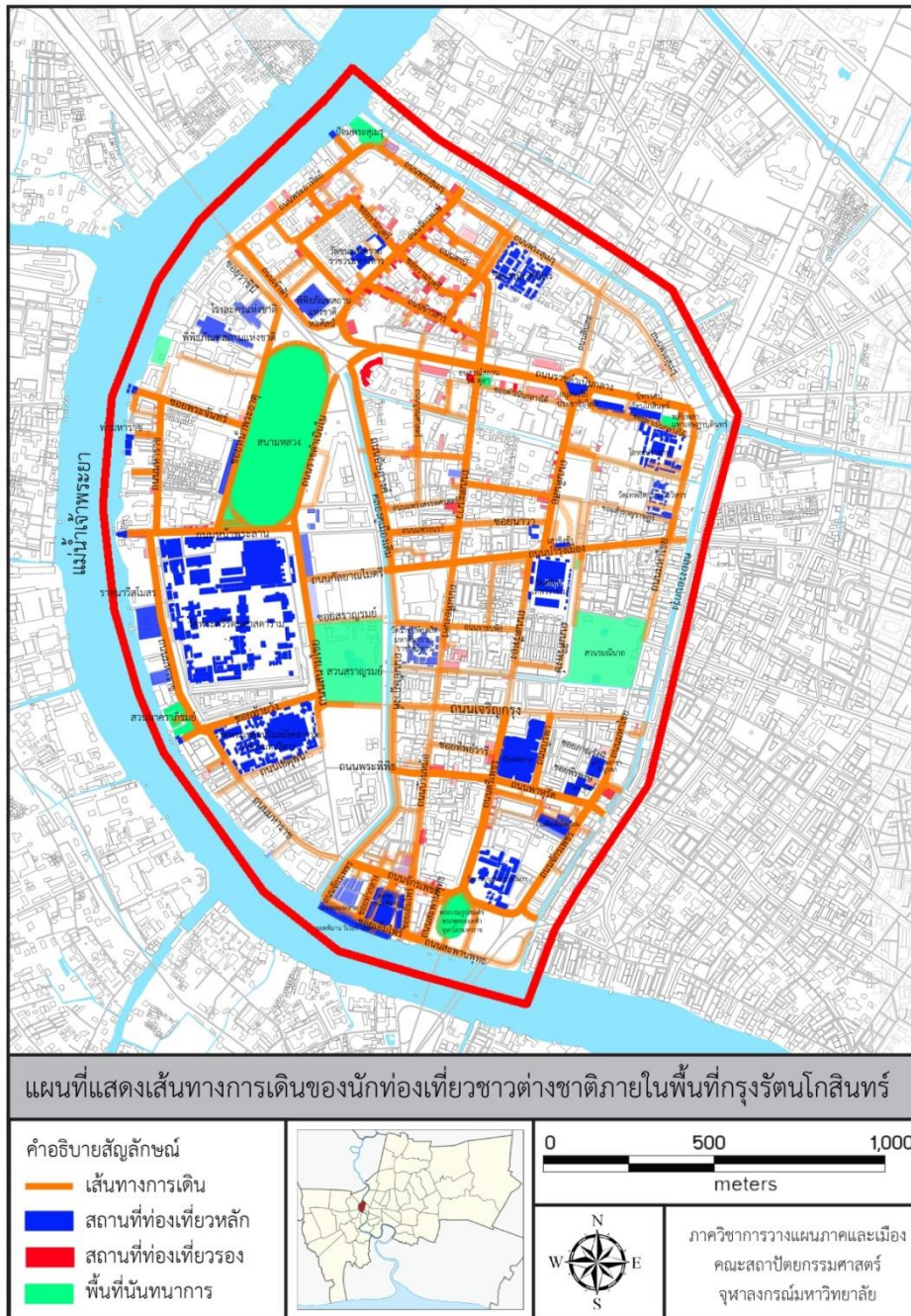
พื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์สามารถแบ่งพื้นที่ที่มีความเหมาะสมต่อการท่องเที่ยวด้วยการเดินได้ทั้งหมด 8 พื้นที่ ได้แก่

- พื้นที่แนวคิดสำหรับการท่องเที่ยว A พื้นที่ท่องเที่ยวประเภทร้านค้า ร้านอาหารเก่าแก่ รวมทั้งพื้นที่ตลาดพระเครื่อง ร้านอาหารริมทาง ร้านอาหารริมน้ำ และคอมมิวนิตีมอลล์ริมน้ำ
- พื้นที่แนวคิดสำหรับการท่องเที่ยว B และ E พื้นที่ท่องเที่ยวประเภทแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและมีชื่อเสียง เช่น วัดโพธิ์ วัดพระแก้ว เสาชิงช้า เป็นต้น
- พื้นที่แนวคิดสำหรับการท่องเที่ยว C พื้นที่ท่องเที่ยวประเภทร้านอาหารระดับสูง ร้านอาหารริมทาง ร้านอาหารเก่าแก่ ร้านนั่งดื่ม สถานที่ท่องเที่ยวยามราตรี และที่พักทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่
- พื้นที่แนวคิดสำหรับการท่องเที่ยว D พื้นที่ท่องเที่ยวประเภทร้านอาหารชุมชน ร้านอาหารเก่าแก่ดั้งเดิม แหล่งท่องเที่ยวเชิงชุมชน และร้านค้าเก่าแก่
- พื้นที่แนวคิดสำหรับการท่องเที่ยว F พื้นที่ท่องเที่ยวประเภทแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ และแหล่งท่องเที่ยวเชิงชุมชน
- พื้นที่แนวคิดสำหรับการท่องเที่ยว G พื้นที่ท่องเที่ยวประเภทร้านค้าขายผ้า ร้านค้าขายอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ราคาถูก และห้างสรรพสินค้า
- พื้นที่แนวคิดสำหรับการท่องเที่ยว H พื้นที่ท่องเที่ยวประเภทร้านค้าขายดอกไม้ขนาดใหญ่ และคอมมิวนิตีมอลล์ริมน้ำ

บทที่ 6

การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมการเดินเชิงกายภาพ

6.1 พฤติกรรมการเดินท่องเที่ยวที่แท้จริงของนักท่องเที่ยวต่างชาติในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์

แผนที่ 6 - 1 เส้นทางการเดินของนักท่องเที่ยวต่างชาติภายในกรุงรัตนโกสินทร์

ที่มา : ผู้วิจัย

จากการเก็บข้อมูลพฤติกรรมการเดินท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวภายในพื้นที่กรุงเทพมหานครสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเด็นหลัก ประกอบด้วย ประเด็นด้านข้อมูลและเส้นทางการเดินท่องเที่ยว และประเด็นด้านสถานที่ดึงดูดกลุ่มนักท่องเที่ยว ในประเด็นของพฤติกรรมการเดินมีระยะทางการเดินเฉลี่ย 291 เมตรต่อ 1 การเดินทาง โดยมีเวลาในการเดินเฉลี่ย 5.55 นาที เส้นทางการเดินที่มีความเข้มข้น ซึ่งหมายถึงมีการเลือกเส้นทางเหล่านั้นมาก ได้แก่ บริเวณพื้นที่ที่มีสถานที่ดึงดูดกลุ่มนักท่องเที่ยว และบริเวณที่มีบรรยากาศเหมาะสมสำหรับการเดิน กล่าวคือ บริเวณที่มีคุณภาพทางเดินเท้าที่ดี มีร่มเงาจากต้นไม้ เป็นต้น และหากพิจารณาเส้นทางการเดินควบคู่กับลำดับศักดิ์ถนนจะเห็นได้ว่า นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติส่วนใหญ่จะเลือกเดินบริเวณถนนสายหลัก และถนนสายรองเป็นส่วนมาก ประกอบด้วย ถนนราชดำเนิน ถนนดินสอ ถนนพระอาทิตย์ ถนนมหาธาตุ ถนนจักรเพชร เป็นต้น โดยมีถนนสายย่อยเพียงบางส่วนเท่านั้นที่ถูกเลือกเดิน ซึ่งส่วนใหญ่จะอยู่บริเวณพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า) เป็นเพราะบริเวณพื้นที่ดังกล่าวมีสถานที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวตามตรอก ซอก ซอย อีกทั้งลักษณะถนนที่มีลักษณะเป็นตาราง (Grid) ขนาดเล็กส่งผลให้เกิด การเลือกเดินในเส้นทางสายย่อยเพิ่มขึ้น เช่นเดียวกันกับพื้นที่ย่อยที่ 2 (บางลำพู)

งานวิจัยได้กล่าวถึงพฤติกรรมการเดินท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติโดยจำแนกตามประเภทของนักท่องเที่ยว ซึ่งจากการพิจารณาเปรียบเทียบพฤติกรรมการเดินท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวแต่ละประเภท มีผลการค้นพบที่น่าสนใจ ดังนี้

6.1.1 อภิปรายรายละเอียดพฤติกรรมการเดินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในกรุงเทพมหานครจำแนกตามเพศ

- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเพศชายมีระยะทางเฉลี่ยในการเดินแต่ละเที่ยว (Trip) มากกว่าเพศหญิง แต่ในทางกลับกันนักท่องเที่ยวเพศหญิงกลับใช้เวลาในการเดินแต่ละเที่ยวมากกว่าเพศชาย

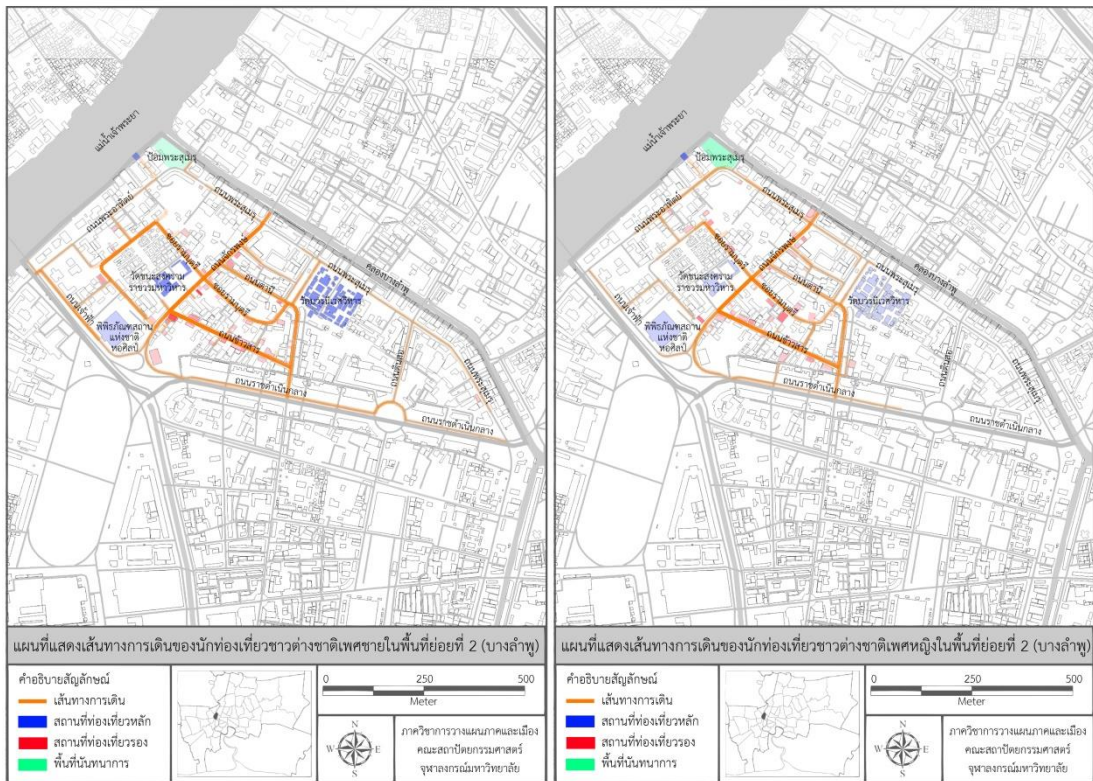
ผลสรุปดังกล่าวเป็นผลมาจากความแข็งแรงทางด้านกายภาพของเพศชายที่มีมากกว่าเพศหญิง ส่งผลให้ระยะทางในการเดินเฉลี่ยมีระยะทางที่ไกลกว่าเพศหญิง และใช้เวลาในการเดินน้อยกว่าเพศหญิง หรืออาจเป็นเพราะ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเพศหญิงมีความสนใจกับร้านค้า ร้านขายริมทางมากกว่าเพศชาย ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่จะพบเจอได้บ่อยในกลุ่มนักท่องเที่ยวเพศหญิง เช่น พฤติกรรมที่มีการหยุดดูสินค้าตามร้านต่างๆ ในระยะเวลาไม่ถึง 3 นาที ซึ่งอยู่ในช่วงที่ผู้เดินตามยังคงสามารถติดตามนักท่องเที่ยวเหล่านั้นได้ต่อ ซึ่งเหตุดังกล่าวอาจส่งผลให้เวลาในการเดินเฉลี่ยแต่ละการเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเพศหญิงมีระยะทางมากกว่านักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเพศชาย

ตารางที่ 6 - 1 เปรียบเทียบระยะทางและเวลาการเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติจำแนกตามเพศ

เพศ	เวลา (นาที)			ระยะทาง (เมตร)		
	น้อยที่สุด	มากที่สุด	เฉลี่ย	สั้นที่สุด	ยาวที่สุด	เฉลี่ย
ชาย	1	25	5.54	40	1,400	289
หญิง	1	21	6.00	50	910	268

ที่มา : ผู้วิจัย

- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเพศชายมีรูปแบบเส้นทางการเดินกระจายตัวและเข้าตามตรอก ซอก ซอยไปทั่วทั้งพื้นที่ อีกทั้งยังมีรูปแบบเส้นทางที่เชื่อมโยงกับพื้นที่ข้างเคียงมากกว่าเพศหญิง

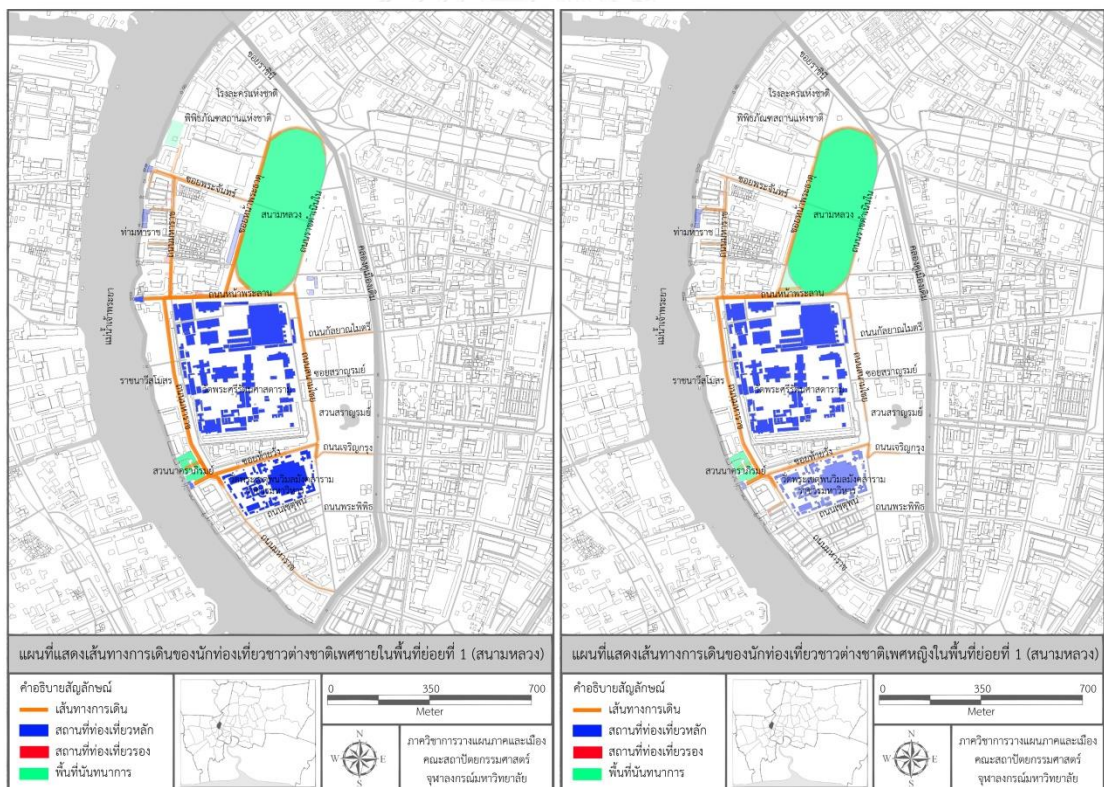

แผนที่ 6 - 2 พฤติกรรมการเดินเปรียบเทียบระหว่างนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเพศชายและเพศหญิง

ที่มา : ผู้วิจัย

จากแผนที่ 6 - 2 แสดงให้เห็นว่านักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เป็นเพศชายจะมีการกระจายตัวของเส้นทางการท่องเที่ยวไปทั่วทั้งพื้นที่ รวมถึงเส้นทางเดินรอบนอกถึงแม้ว่าจะไม่มีสถานที่สำหรับดึงดูดความสนใจ แต่ในทางกลับกันเส้นทางการเดินท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเพศหญิง

จะกระจุกตัวอยู่บริเวณใจกลางพื้นที่ บริเวณถนนข้าวสาร ซึ่งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวหลักที่มีชื่อเสียงของพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 2 นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติทั้งเพศชายและเพศหญิงต่างให้ความสนใจกับการเดินทางท่องเที่ยวในรูปแบบอื่นๆ เช่น การเดินทางท่องเที่ยวทางน้ำผ่านท่าพระอาทิตย์ และเหตุที่ไม่ค่อยมีเส้นทางการเดินท่องเที่ยวไปยังทางด้านทิศตะวันออกของพื้นที่ศึกษาโดยเฉพาะเพศหญิง อาจเป็นผลมาจากบริเวณดังกล่าวขาดพื้นที่ที่เป็นที่สนใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ โดยรวมนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เข้ามาภายในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 2 มีความคาดหวังและความสนใจที่จะได้ท่องเที่ยวสถานที่ท่องเที่ยวประเภทร้านค้า ร้านอาหาร ร้านนั่งดื่ม ดังนั้นพื้นที่ทางด้านทิศตะวันออกซึ่งขาดสถานที่เหล่านี้ จึงไม่ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ จากแผนที่เราจึงเห็นว่าไม่พบเส้นทางการเดินท่องเที่ยวไปยังบริเวณดังกล่าว โดยส่วนใหญ่เส้นทางเชื่อมต่อกับพื้นที่ภายนอกที่ได้รับคความนิยมจะเป็นเส้นทางทิศใต้ติดกับบริเวณสี่แยกคอกวัว เนื่องจากสามารถเดินเชื่อมต่อไปยังพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 3 ได้ใกล้ที่สุดหากเริ่มต้นเดินทางจากบริเวณถนนข้าวสาร และขอเชื่อมต่อระหว่างถนนข้าวสารและซอยรามบุตรี กลับได้รับความนิยมนักท่องเที่ยวเพศชายมากกว่า

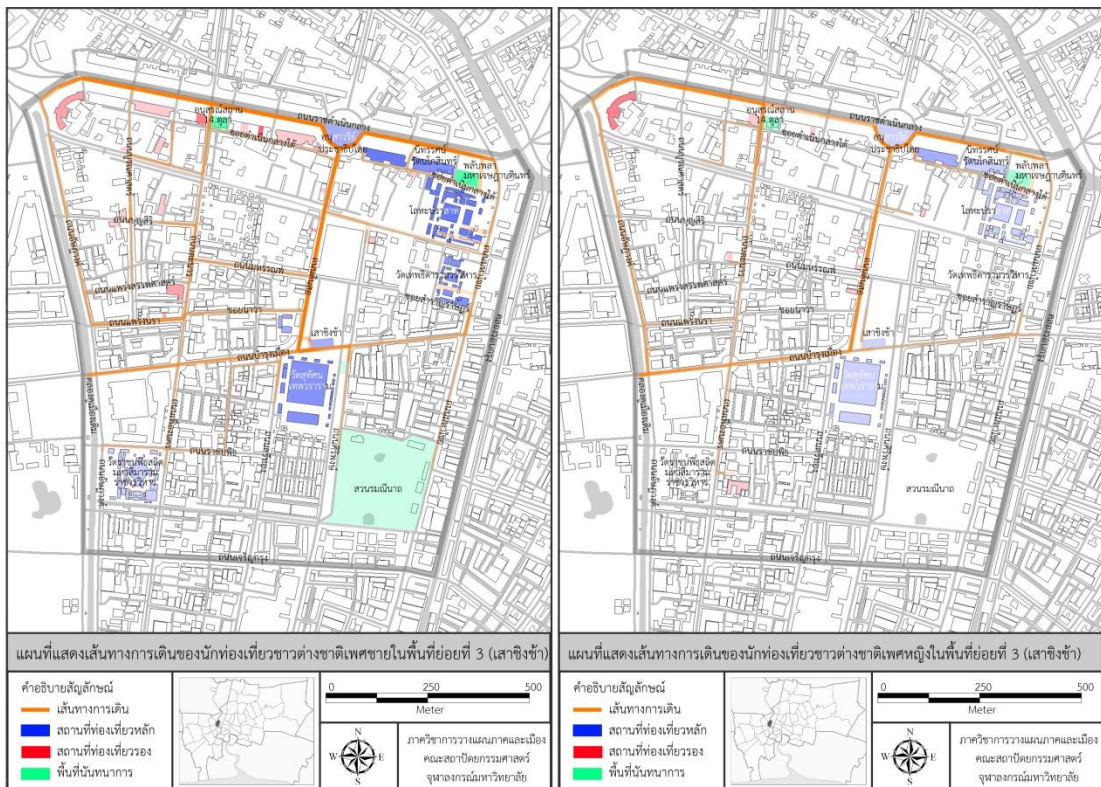

แผนที่ 6 - 3 พฤติกรรมที่มีผลต่อพื้นที่ดึงดูดของนักท่องเที่ยวต่างชาติเพศชายและเพศหญิง
ที่มา : ผู้วิจัย

จากแผนที่ 6 - 3 แสดงให้เห็นว่า นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เป็นเพศชายจะมีการกระจายตัวของเส้นทางการท่องเที่ยวไปทั่วทั้งพื้นที่ รวมถึงเส้นทางการท่องเที่ยวท่องเที่ยวที่เชื่อมต่อไปยังพื้นที่ย่อยข้างเคียง ทั้งพื้นที่ย่อยที่ 3 ทางด้านทิศตะวันออก และพื้นที่ย่อยที่ 4 ทางด้านทิศใต้ ในทางกลับกันเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเพศหญิงจะกระจุกตัวอยู่บริเวณใจกลางพื้นที่ อีกทั้งนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเพศชายนิยมเดินทางด้วยการขนส่งทางน้ำมากกว่านักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเพศหญิง อาจเป็นผลมาจากการสำรวจทางน้ำของประเทศไทยยังดูขาดความปลอดภัยในการเดินทาง และยังมีการเดินทางทางเลือกอื่น ๆ ที่มีความสะดวกมากกว่า เข้าถึงได้ง่ายกว่า อย่างบริการจาก รถแท็กซี่หรือรถตุ๊กตุ๊ก เป็นต้น ที่สำคัญนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเพศหญิง จะไม่นิยมเดินทางท่องเที่ยวในเส้นทางที่มีผู้คนสัญจรด้วยการเดินน้อย ถึงแม้ว่าเส้นทางเดินนั้นจะมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการเดินก็ตาม เช่น เส้นทางเดินเท้ามีความสมบูรณ์ สภาพแวดล้อมสวยงาม เช่น บริเวณถนนกัลยาณไมตรี เป็นต้น และเหตุที่ไม่ค่อยมีเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวไปยังทางด้านใต้ของพื้นที่ศึกษา อาจเป็นผลมาจากบริเวณดังกล่าวมีการซ่อมแซมถนน รวมถึงเป็นพื้นที่จอดรถสาธารณะขนาดใหญ่ ทำให้ยากต่อการเดิน และไม่มีสภาพแวดล้อมที่ดึงดูดให้อยากเดินเข้าไป

- สถานที่ท่องเที่ยวหลักยังคงได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติทั้งเพศชายและเพศหญิง และในขณะเดียวกันพื้นที่นั้นทางการได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวเพศชายมากกว่าเพศหญิง

จากแผนที่ 6 - 4 แสดงให้เห็นว่าจุดหมายปลายทางการเดินทางค่อนข้างที่จะมีความแตกต่างกัน อาจเป็นผลมาจากการที่นักท่องเที่ยวเพศหญิงเลือกที่จะไม่เดินทางท่องเที่ยวภายในซอยขนาดเล็ก รวมถึงไม่มีการเดินทางท่องเที่ยวเชิงชื่นชมวิวทิวทัศน์สองข้างทางไปเรื่อยๆ ทำให้สามารถเข้าถึงเฉพาะสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง หรือเป็นสถานที่ที่มีอยู่ในแหล่งข้อมูล เช่น หนังสือนำทาง หรือข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตเป็นหลัก แต่ในทางกลับกัน นักท่องเที่ยวเพศชายซึ่งเลือกที่จะเดินเข้าไปตาม ตรอก ซอก ซอย ต่างๆ จึงมีโอกาสที่ได้เข้าถึง สถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชน ร้านค้า ร้านอาหารที่น่าสนใจมากกว่า โดยเฉพาะร้านค้าร้านขายบริเวณชุมชนสามแพร่ง อีกทั้งในประเด็นด้านพื้นที่นั้นทางการเป็นอีกประเภทของพื้นที่ดึงดูดที่ไม่ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวเพศหญิงมากนัก ส่วนใหญ่พฤติกรรมหยุดบริเวณพื้นที่นั้นทางการของเพศหญิงจะเป็นการหยุดพักเพื่อดื่มน้ำ พักเหนื่อย แล้วจึงเดินทางท่องเที่ยวต่อ ซึ่งเรียกได้ว่าไม่ได้เป็นพื้นที่ดึงดูดที่เป็นจุดหมายปลายทางที่แท้จริงของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเพศหญิง แต่ในทางกลับกันนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเพศชายกลับให้เวลากับการหยุดเพื่อรับชมบรรยากาศของพื้นที่นั้นทางการมากกว่านักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเพศหญิง

แผนที่ 6 - 4 พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเพศชายและเพศหญิงที่มีผลจากพื้นที่ดึงดูด
ที่มา : ผู้วิจัย

6.1.2 อภิปรายรายละเอียดพฤติกรรมการเดินทางของนักท่องเที่ยวต่างชาติในกรุงรัตนโกสินทร์จำแนกตามเชื้อชาติ

- ระยะทางและเวลาเฉลี่ยในการเดินแต่ละเที่ยว (Trip) ของนักท่องเที่ยวชาวตะวันตก มีระยะทางและใช้เวลามากกว่าชาวเอเชียตะวันออกและเอเชียใต้ ซึ่งมีค่าความแตกต่างที่มีความห่างกันอย่างชัดเจนระหว่างกลุ่มนักท่องเที่ยวทั้ง 3

เมื่อนักท่องเที่ยวชาวตะวันตกมีระยะทางเฉลี่ยของแต่ละการเดินทางมาก ส่งผลให้ต้องใช้เวลาในการเดินแต่ละการเดินทางมากตามไปด้วย โดยพฤติกรรมการเดินท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวตะวันตกและนักท่องเที่ยวชาวเอเชียจะมีความแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด กล่าวคือ นักท่องเที่ยวชาวตะวันตกจะให้ความสนใจกับสิ่งรอบตัว เช่น ร้านค้าร้านขาย กิจกรรม ที่เกิดขึ้นระหว่างการเดินท่องเที่ยวและนิยมหยุดเพื่อพิจารณารายละเอียดแทบจะทุกๆที่ แต่ใช้เวลาในแต่ละที่ค่อนข้างน้อย กลับกันกับนักท่องเที่ยวชาวเอเชีย ซึ่งมีพฤติกรรมการเดิน 2 รูปแบบ กล่าวคือ กลุ่มแรกจะเป็นกลุ่มที่มีจุดหมายปลายทางอยู่แล้ว และมีพฤติกรรมการเดินที่มุ่งไปยังจุดหมายปลายทางเพียงจุดเดียวโดยไม่

สนใจสิ่งที่อยู่รอบกาย กลุ่มที่สองจะเป็นกลุ่มที่เดินท่องเที่ยวไปเรื่อยๆ ความเร็วในการเดินค่อนข้างต่ำ และมักจะหยุดเพื่อดูสิ่งที่น่าสนใจข้างทางเป็นเวลานาน

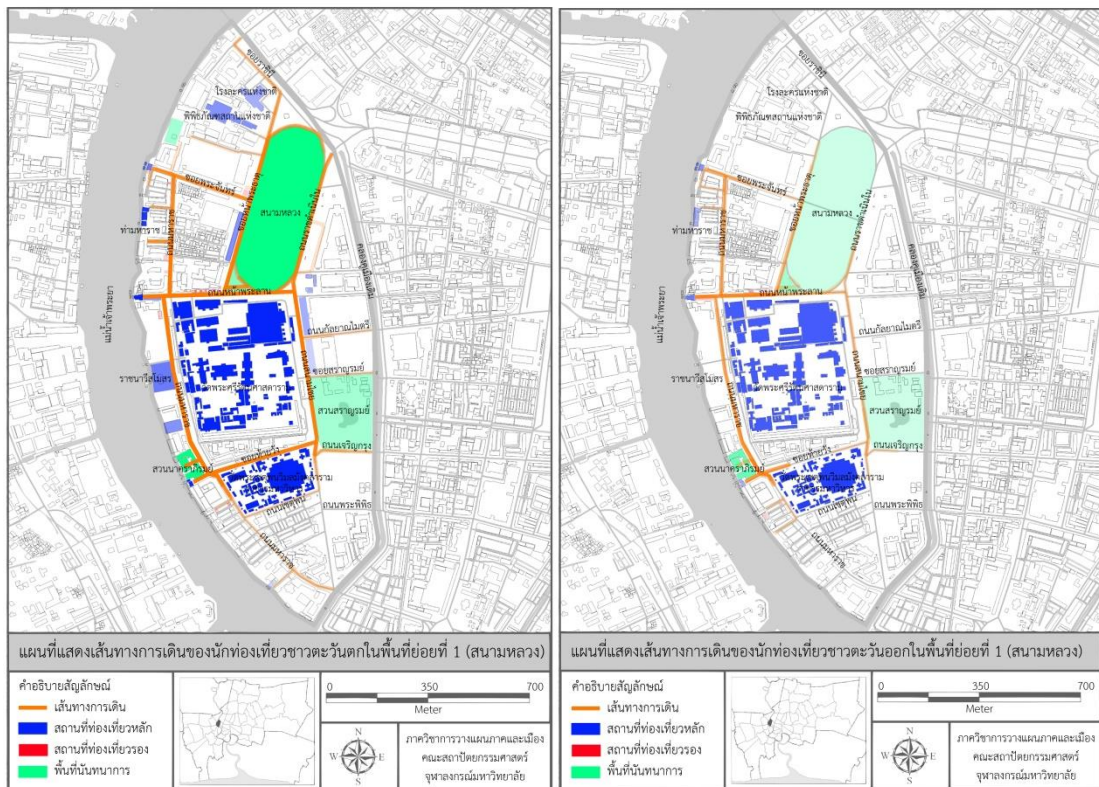
ตารางที่ 6 - 2 การเปรียบเทียบระยะทางและเวลาในการเดินของนักท่องเที่ยวต่างชาติจำแนกตามเชื้อชาติ

เชื้อชาติ	เวลา (นาที)			ระยะทาง (เมตร)		
	น้อยที่สุด	มากที่สุด	เฉลี่ย	สั้นที่สุด	ยาวที่สุด	เฉลี่ย
ตะวันตก	1	31	6.28	40	1,610	302
เอเชีย ตะวันออก	1	33	5.32	40	840	241
เอเชียใต้	1	25	4.52	50	910	282

ที่มา : ผู้วิจัย

- นักท่องเที่ยวชาวตะวันตกมีรูปแบบเส้นทางการเดินกระจายตัวทั่วทั้งพื้นที่และส่วนใหญ่จะเป็นเที่ยวการเดินทางที่มีระยะทางไกล อีกทั้งยังนิยมเดินท่องเที่ยวตามพื้นที่ตรอก ซอก ซอย ซึ่งกลับกันกับนักท่องเที่ยวชาวตะวันออกที่นิยมเดินเฉพาะบริเวณพื้นที่ใกล้เคียงและรอบๆสถานที่ท่องเที่ยวหลัก โดยจะใช้วิธีการสัญจรรูปแบบอื่นในการเชื่อมต่อสถานที่ท่องเที่ยวที่มีระยะทางไกลออกไป

จากแผนที่ 6 - 5 แสดงให้เห็นว่ารูปแบบเส้นทางการเดินของนักท่องเที่ยวทั้งสองกลุ่มมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน กล่าวคือ รูปแบบเส้นทางการเดินท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวตะวันตกจะมีการกระจายไปทั่วทั้งพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็นพื้นที่ที่เชื่อมต่อกันของสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ หรือพื้นที่ที่เชื่อมต่อกันกับพื้นที่ย่อยอื่นๆรอบๆ แต่ในขณะเดียวกัน นักท่องเที่ยวชาวตะวันออกจะมีรูปแบบเส้นทางการเดินท่องเที่ยวเฉพาะส่วนกลางของพื้นที่ศึกษา ซึ่งเป็นส่วนที่ประกอบไปด้วยแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงและไม่นิยมเดินท่องเที่ยวไปยังพื้นที่ย่อยรอบๆ โดยส่วนใหญ่อาจใช้วิธีการโดยสารยานพาหนะ เช่น รถแท็กซี่ หรือ รถตุ๊กตุ๊ก มากกว่าการเดินทางเป็นเส้นทางที่มีระยะทางค่อนข้างไกล จุดนี้จะแสดงให้เห็นว่า ลักษณะการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวตะวันตกจะเป็นการเดินทางในระยะทางยาว ไม่ได้เป็นการเดินเพื่อจากสถานที่ท่องเที่ยวหนึ่งไปยังอีกสถานที่ท่องเที่ยวหนึ่ง แต่อาจเป็นการเดินเพื่อความบันเทิง การเดินชมนกชมไม้ จึงอาจเป็นอีกสาเหตุให้ใช้เวลาในการเดินแต่ละเที่ยว (Trip) มากกว่านักท่องเที่ยวชาวตะวันออก ซึ่งมีรูปแบบการเดินทางที่มีจุดหมาย โดยส่วนมากจะเป็นการเดินทางระหว่างสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆมากกว่าการเดินทางเพื่อความสุนทรีย์

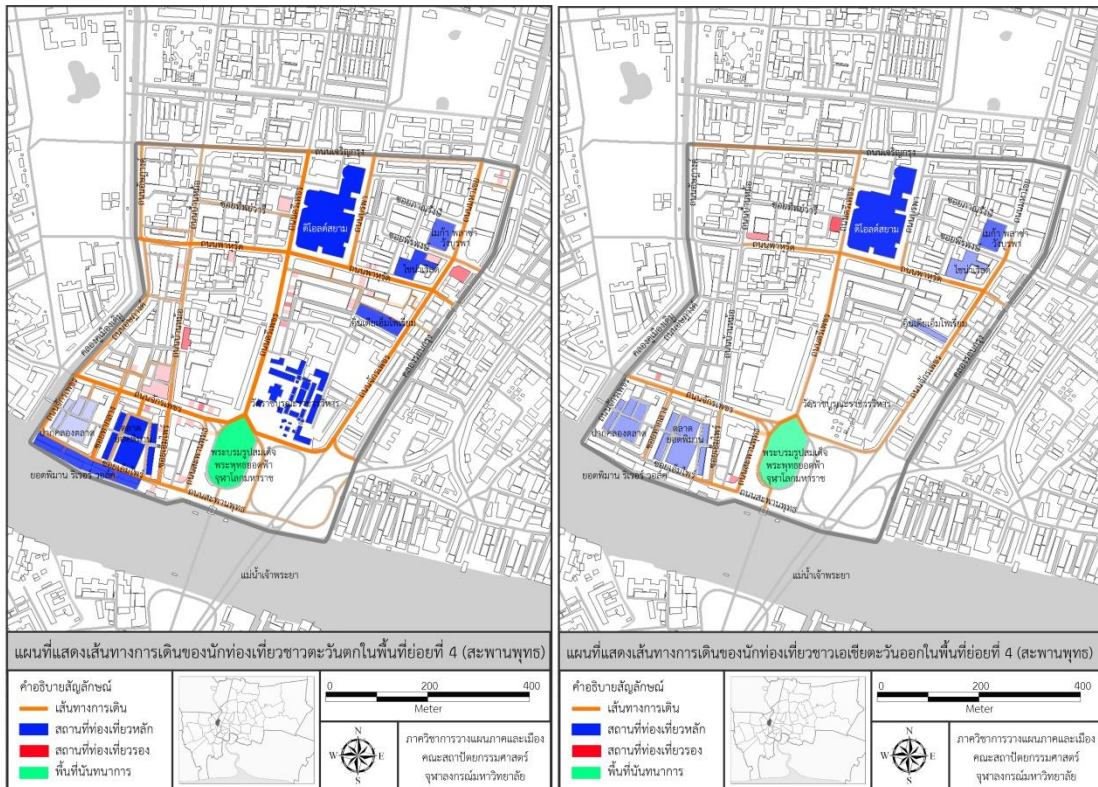
แผนที่ 6 - 5 พฤติกรรมการเดินระหว่างนักท่องเที่ยวชาวตะวันตกและตะวันออก

ที่มา : ผู้วิจัย

- นักท่องเที่ยวชาวตะวันตกให้ความสนใจกับสถานที่ท่องเที่ยวหลากหลายรูปแบบ เช่น สถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง สถานที่ท่องเที่ยวเชิงให้ความรู้และข้อมูล ซึ่งแตกต่างกับกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวตะวันออกที่จะให้ความสนใจกับสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงเป็นหลัก

จากแผนที่ 6 - 6 แสดงให้เห็นว่า นักท่องเที่ยวชาวตะวันตกจะมีความสนใจสถานที่ท่องเที่ยวในทุกๆประเภท ทุกๆรูปแบบ ทั้งที่เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง สถานที่ท่องเที่ยวประเภทห้างสรรพสินค้า เช่น ดี โอลด์ สยาม ตลาดสดและตลาดริมน้ำยอดพิมาน สถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อย่างวัดราชบูรณะราชวรวิหารหรือวัดเลียบ และพื้นที่นันทนาการ ซึ่งแตกต่างจากนักท่องเที่ยวชาวเอเชียตะวันออก ที่ส่วนใหญ่จะนิยมเลือกสถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นห้างสรรพสินค้าเป็นหลัก ในด้านร้านค้าร้านขายได้รับความนิยมอย่างมากจากนักท่องเที่ยวชาวตะวันตก โดยเฉพาะบริเวณร้านขายดอกไม้ซึ่งเป็นสถานที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวที่สำคัญของพื้นที่ย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ) แต่ในทางกลับกันกลับไม่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวชาวเอเชียตะวันออก โดยมีเพียงร้านค้าบริเวณบ้านหม้อเท่านั้นที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวเอเชียตะวันออกไป แต่อยู่ในสัดส่วนที่น้อยมาก

6.1.3 อภิปรายรายละเอียดพฤติกรรมการเดินทางของนักท่องเที่ยวต่างชาติในกรุงรัตนโกสินทร์จำแนกตามกลุ่มนักท่องเที่ยว

แผนที่ 6 - 6 เปรียบเทียบพฤติกรรมการเดินทางระหว่างนักท่องเที่ยวตะวันตกและเอเชียตะวันออก
ที่มา : ผู้วิจัย

- นักท่องเที่ยวประเภทกลุ่มเพื่อนเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีระยะทางและเวลาการเดินทางเฉลี่ยในแต่ละเที่ยวมากที่สุด

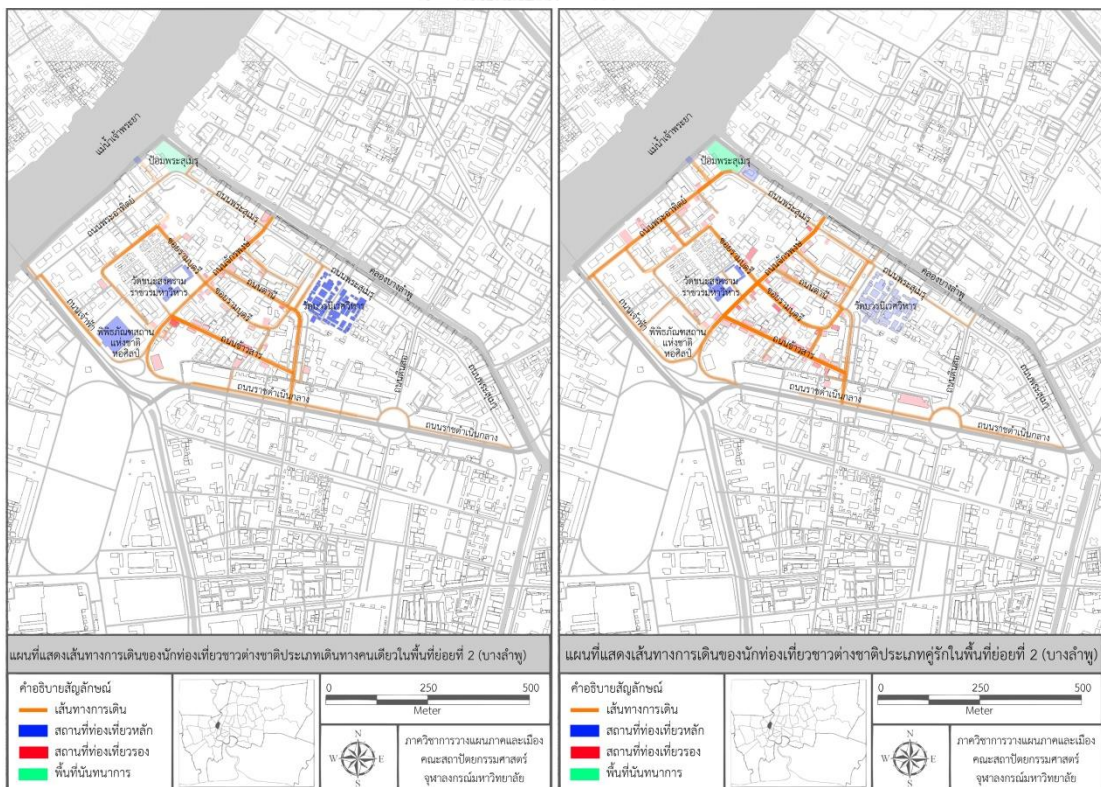
นักท่องเที่ยวกลุ่มเพื่อน ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่อยู่ในช่วงวัยรุ่น ส่งผลให้มีความได้เปรียบทางด้านกายภาพ ความสามารถในการเดินแต่ละการเดินทางจึงมีระยะทางที่ไกลกว่านักท่องเที่ยวกลุ่มอื่นๆ อีกทั้งส่วนใหญ่เป็นกลุ่มขนาดใหญ่ ซึ่งมีปริมาณนักท่องเที่ยวในกลุ่มเยอะ ส่งผลให้มีการหยุดเพื่อแวะดูสินค้าระหว่างการเดินทางมากกว่ากลุ่มอื่นๆ แต่ส่วนใหญ่จะเป็นการหยุดโดยใช้เวลาไม่นาน แต่มันจะหยุดบ่อยครั้งกว่ากลุ่มอื่นๆ อาจเป็นเพราะในกลุ่มมีความสนใจที่หลากหลาย จึงเป็นผลให้ใช้เวลาในการเดินเฉลี่ยแต่ละการเดินทางมากที่สุด ส่วนกลุ่มนักท่องเที่ยวประเภทคู่รักและเดินทางคนเดียว มักมีพฤติกรรมการเดินที่มีจุดหมายปลายทางในใจอยู่แล้ว และมุ่งไปหาจุดหมายเป็นสำคัญ จึงใช้ความเร็วในการเดินค่อนข้างสูงและไม่สนใจกับสิ่งรอบข้าง เช่น ร้านค้าร้านขายริมถนนเท่าที่ควร โดยเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางคนเดียว

ตารางที่ 6 - 3 การเปรียบเทียบระยะทางและเวลาในการเดินของนักท่องเที่ยวต่างชาติจำแนกตามประเภทนักท่องเที่ยว

ประเภทนักท่องเที่ยว	เวลา (นาที)			ระยะทาง (เมตร)		
	น้อยที่สุด	มากที่สุด	เฉลี่ย	สั้นที่สุด	ยาวที่สุด	เฉลี่ย
กลุ่มเพื่อน	1	25	6.44	40	1,470	386
คู่รัก	1	25	5.41	40	1,610	340
เดินทางคนเดียว	1	33	5.23	40	1,120	301

ที่มา : ผู้วิจัย

- พบเจอกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวเอเชียได้เฉพาะพื้นที่บริเวณสะพานพุทธ โดยในพื้นที่ศึกษาอื่น ๆ มีการพบเจอกลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้บ้าง แต่อยู่ในจำนวนที่น้อยมาก อาจมีสาเหตุมาจากเป็นพื้นที่ที่มีสถานที่ท่องเที่ยวที่สามารถดึงดูดความสนใจของคนกลุ่มดังกล่าวมากกว่าที่อื่นๆ
- กลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินคนเดียวมักเลือกเส้นทางการเดินตามเส้นถนนหลัก และหลีกเลี่ยงการเดินลัดเลาะ ตาม ตรอก ซอก ซอย

แผนที่ 6 - 7 เปรียบเทียบการเดินทางระหว่างนักท่องเที่ยวต่างชาติประเภทเดินทางคนเดียวและคู่รัก

ที่มา : ผู้วิจัย

จากแผนที่ 6 - 7 แสดงให้เห็นว่า รูปแบบเส้นทางโดยรวมจะกระจุกตัวอยู่บริเวณส่วนกลาง และส่วนทางด้านทิศตะวันตกของพื้นที่ศึกษา อาจเป็นเพราะบริเวณพื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่ที่เต็มไปด้วยแหล่งร้านค้าร้านขาย ซึ่งเป็นจุดเด่นของพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 2 (บางลำพู) อยู่แล้ว อีกทั้งยังมีจุดเปลี่ยนถ่ายการขนส่งทางน้ำมาสู่ทางบกผ่านท่าเรือพระอาทิตย์ และในขณะเดียวกันบริเวณดังกล่าวยังเป็นศูนย์รวมของที่พัก ค้างคืนของนักท่องเที่ยวต่างชาติจำนวนมาก อาจเป็นสาเหตุทำให้เกิดเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวบริเวณดังกล่าวมากกว่าทางด้านทิศตะวันตกของพื้นที่ ที่ไม่มีสถานที่ท่องเที่ยวที่สามารถสร้างแรงดึงดูดให้นักท่องเที่ยวต้องการเข้าไปท่องเที่ยว อาจมีเพียงเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวเพียงเส้นบางๆ เท่านั้น เนื่องจากบริเวณดังกล่าวสามารถเชื่อมต่อกับพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า) ซึ่งในบริเวณใกล้เคียงกับทางด้านทิศตะวันตกของพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 2 (บางลำพู) เป็นที่ตั้งของสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญหลายแห่ง เช่น นิทรรศรัตนโกสินทร์ วัตถุเขาทอง หอศิลป์ร่วมสมัยราชดำเนิน เฉลิมพระเกียรติ 84 พรรษา และวัดราชนันทาราม จึงอาจเป็นไปได้ที่นักท่องเที่ยวต่างชาติที่พำนักอยู่บริเวณพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 2 (บางลำพู) เลือกใช้เส้นทางดังกล่าวเป็นทางเดินสำหรับการไปท่องเที่ยวยังสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญดังกล่าว

หากมองในประเด็นความแตกต่างกันของกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติทั้งสองกลุ่ม นักท่องเที่ยวประเภทคู่รัก นิยมเดินทางท่องเที่ยวกระจายไปทั่วทั้งพื้นที่ สามารถสังเกตได้จากมีเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวเกิดขึ้นบนถนนเส้นที่เชื่อมต่อกับพื้นที่ศึกษาข้างเคียง รวมถึงตามตรอก ซอก ซอย สามารถพบเส้นทางการเดินทางของกลุ่มนักท่องเที่ยวประเภทคู่รัก ในขณะที่เดียวกันกลุ่มนักท่องเที่ยวประเภทเดินทางคนเดียวกลับมีเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวกระจุกตัวอยู่บริเวณถนนข้าวสาร และสามารถพบเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวที่เชื่อมต่อไปยังพื้นที่ศึกษาข้างเคียงเช่นเดียวกัน แต่กลับไม่พบเส้นทางการเดินทางของนักท่องเที่ยวประเภทเดินทางคนเดียวตาม ตรอก ซอก ซอย เช่น บริเวณซอยที่เชื่อมต่อระหว่างถนนพระอาทิตย์และถนนรามบุตรี ถึงแม้ว่าจะเป็นเส้นทางที่สั้นกว่า แต่นักท่องเที่ยวกลุ่มดังกล่าวกลับเลือกเดินอ้อมเลียบบไปตามถนนพระอาทิตย์เพื่อไปสู่ถนนข้าวสาร อาจเป็นเพราะปัจจัยทางด้านความปลอดภัย

6.2 ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความแตกต่างในการตัดสินใจเลือกเดินของนักท่องเที่ยวต่างชาติ

จากการเก็บข้อมูลพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติในกรุงรัตนโกสินทร์ พฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวในกรุงรัตนโกสินทร์มีความแตกต่างกันตามกลุ่มของนักท่องเที่ยวตามปัจจัยในด้านประชากรศาสตร์ อีกทั้งพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวในกรุงรัตนโกสินทร์มีความแตกต่างกันตามพื้นที่เขตต่างๆ (Zone) ตามปัจจัยในด้านต่างๆ ตรงตามข้อสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยสามารถแจกแจงปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อความแตกต่างกันได้ ดังนี้

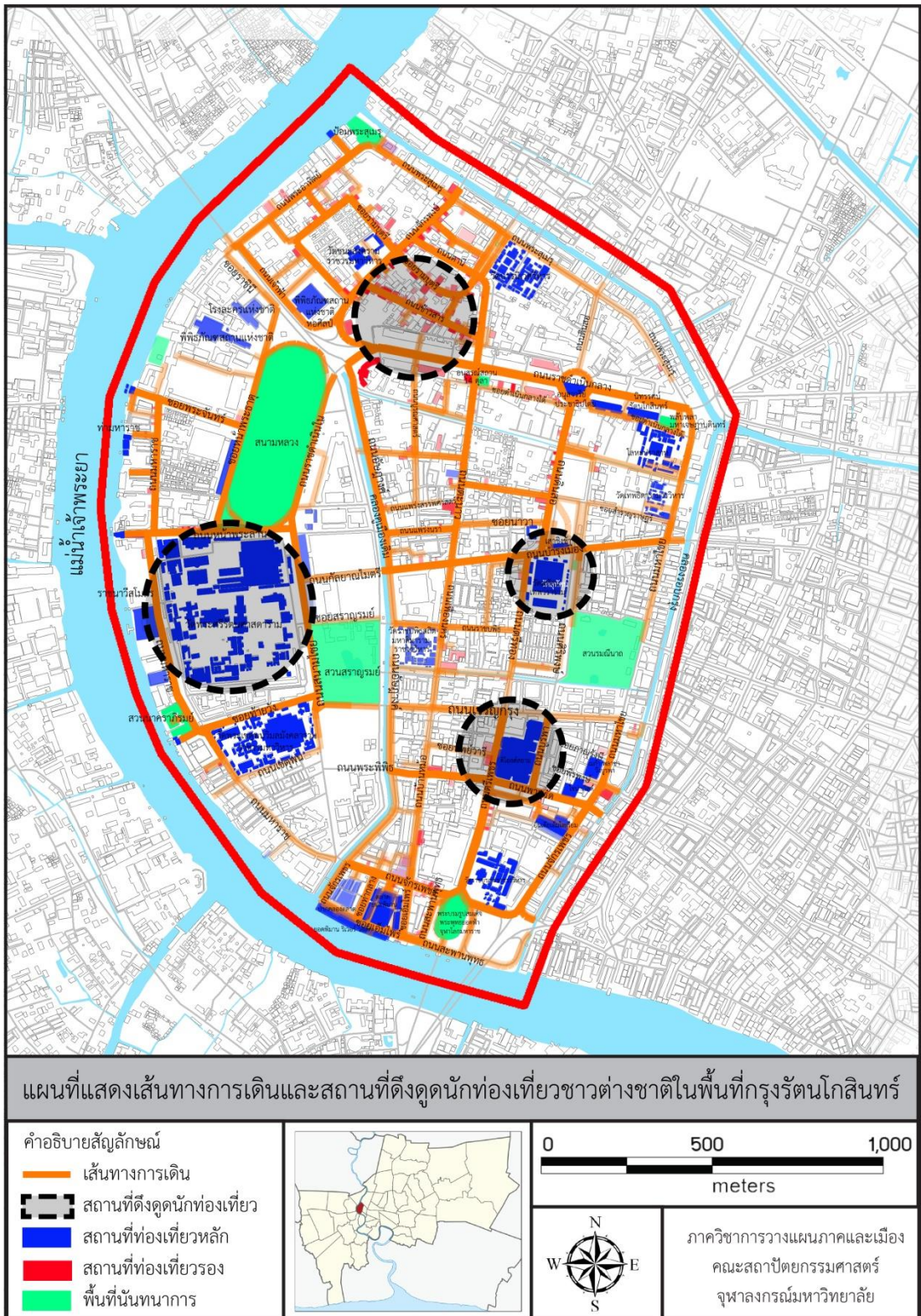
6.2.1 สถานที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

สถานที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวหรือสถานที่ท่องเที่ยว เป็นปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวมากที่สุด ซึ่งจะเห็นได้จากแผนที่แสดงรูปแบบเส้นทางการเดินทางของนักท่องเที่ยวทุกกลุ่มจะมีความเข้มข้นของเส้นทางกระจุกตัวอยู่รอบๆสถานที่ท่องเที่ยว โดยเฉพาะสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงจะยิ่งได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเพิ่มขึ้น โดยไม่จำเป็นต้องเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีความสำคัญ เช่น อาจเป็นร้านค้า ร้านอาหาร หรือแม้แต่ตลาด ก็สามารถเป็นสถานที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ทั้งสิ้น อีกทั้งสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง ยังช่วยส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงน้อยกว่า แต่อาจมีทำเลที่ตั้งอยู่ใกล้กัน สถานที่ท่องเที่ยวดังกล่าวก็จะได้รับอิทธิพลและกลายเป็นที่สนใจจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่พบเจอ อีกทั้งจะเห็นได้ว่าพื้นที่ที่ไม่มีเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติปรากฏอยู่มักมีปัจจัยเรื่องการขาดสถานที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้พื้นที่ดังกล่าวกลายเป็นพื้นที่ที่ไม่มีนักท่องเที่ยวเดินเข้าไป

ภาพที่ 6 - 1 นักท่องเที่ยวให้ความสนใจกับร้านค้ารอบๆสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง

ที่มา : ผู้วิจัย

แผนที่ 6 - 8 เส้นทางการเดินและสถานที่ตั้งจุดนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์

ที่มา : ผู้วิจัย

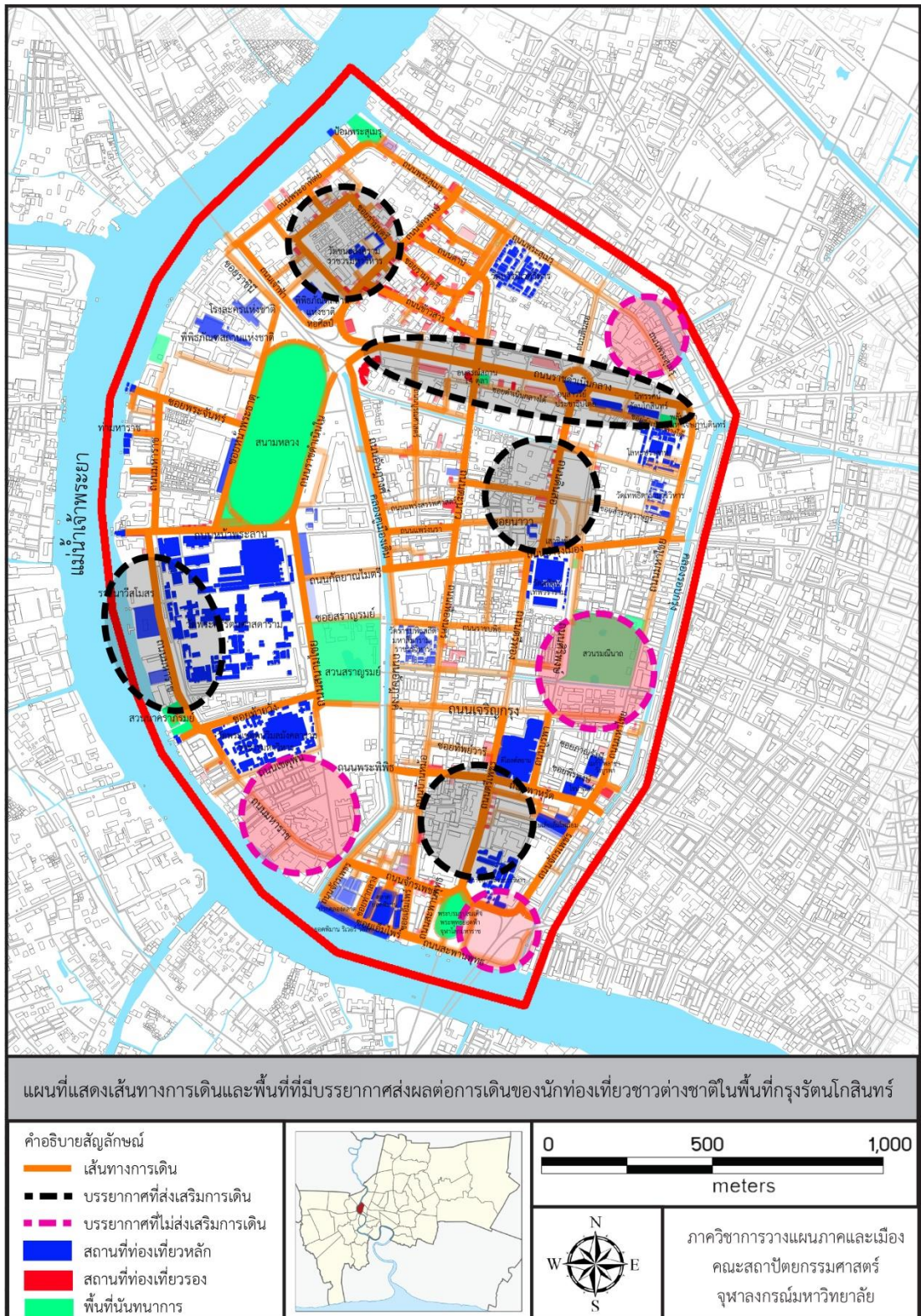
6.2.2 บรรยากาศของพื้นที่ในการเดินทาง

บรรยากาศในการเดิน หมายถึง สิ่งแวดล้อมรอบๆตัวของนักท่องเที่ยวทั้งสิ่งที่เกิดขึ้นจากธรรมชาติและสิ่งที่เกิดขึ้นจากการสร้างขึ้นของมนุษย์ กล่าวคือ หากเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากธรรมชาติ เช่น ร่มเงาจากต้นไม้ การมีลมพัดช่วยบรรเทาความร้อน สิ่งเหล่านี้สามารถสร้างแรงจูงใจให้เกิดการเดินทางไปยังพื้นที่ดังกล่าว ส่วนสิ่งที่เกิดขึ้นจากการสร้างของมนุษย์ เช่น ทางเดินเท้า ร่มเงาที่เกิดจากตึก สิ่งอำนวยความสะดวกในการเดิน ล้วนเป็นอีกปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเดินเข้าไปยังพื้นที่ดังกล่าวของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ รวมถึงกิจกรรมที่เกิดขึ้น เช่น เกิดการก่อสร้างพื้นผิวถนน ยากต่อการเดินทาง การยื่นรวมตัวกันของคนขับรถตุ๊กตุ๊ก สร้างความไม่มั่นใจในการเดินทาง หรือบรรยากาศโดยรวม เช่น พื้นที่ที่มีความเปลี่ยว ลึก ส่งผลต่อความมั่นใจด้านความปลอดภัย จากการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการเดินตาม สามารถสังเกตพฤติกรรมการเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่มีผลต่อปัจจัยที่กล่าวมาข้างต้น เช่น บางกลุ่มมีการหยุดเพื่อทำการพูดคุยหรือปรึกษากัน บางกลุ่มมีการเดินกลับออกไปยังพื้นที่เดิน บางกลุ่มทำการหยุดมองเพื่อพิจารณาและเลือกที่จะเดินในเส้นทางอื่น ซึ่งจากการที่เกิพฤติกรรมดังกล่าวซ้ำๆกัน บรรยากาศของพื้นที่ในการเดินทางจึงเป็นอีกปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเดินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

ภาพที่ 6 - 2 ทางเท้าในพื้นที่ที่มีนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเดินในปริมาณมาก

ที่มา : ผู้วิจัย

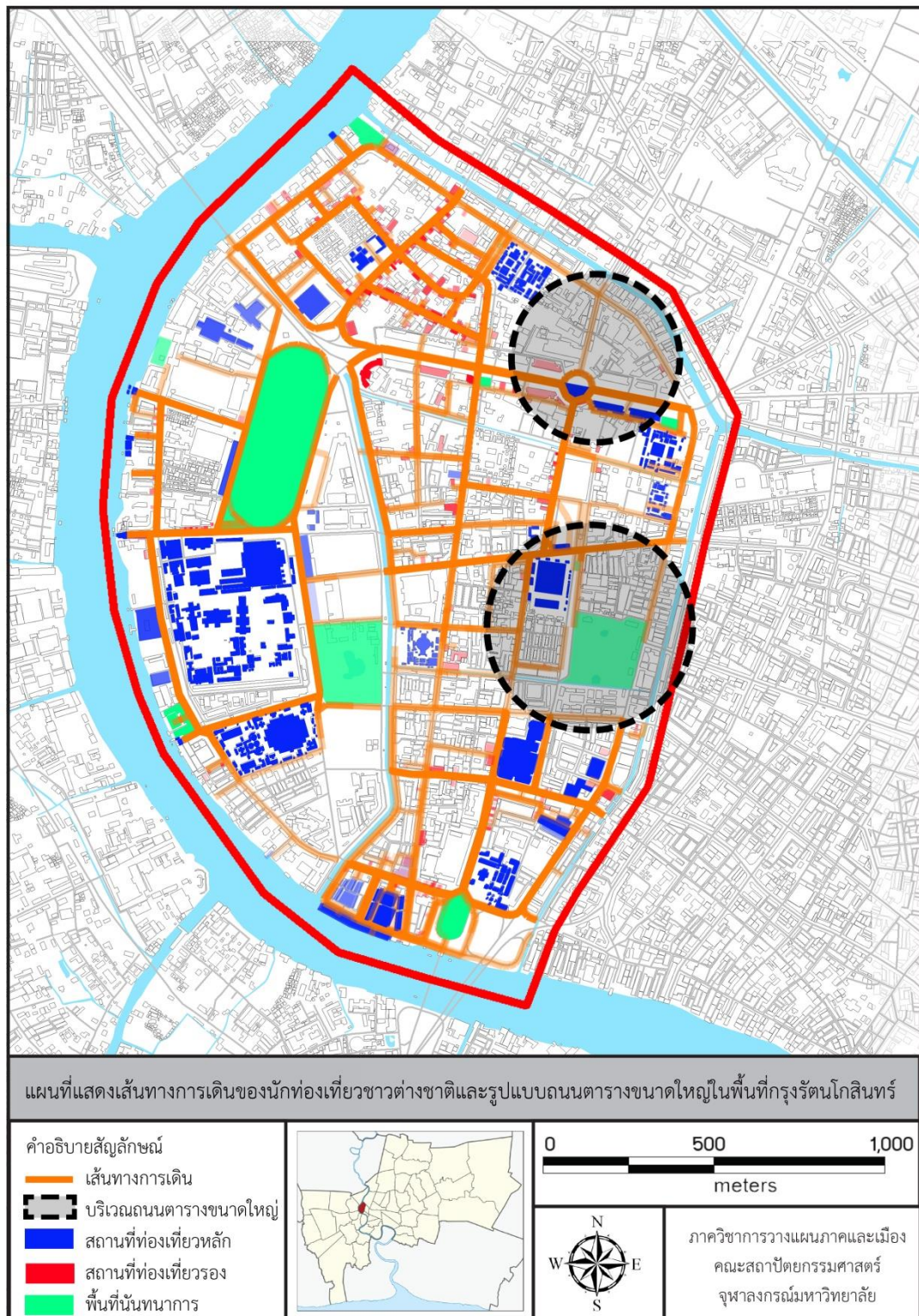
แผนที่ 6 - 9 เส้นทางการเดินและพื้นที่ที่มีบรรยากาศที่ส่งผลต่อการเดินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ
ในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์

ที่มา : ผู้วิจัย

6.2.3 ระบบถนนรูปแบบตาราง (Grid) และลำดับศักดิ์ถนน

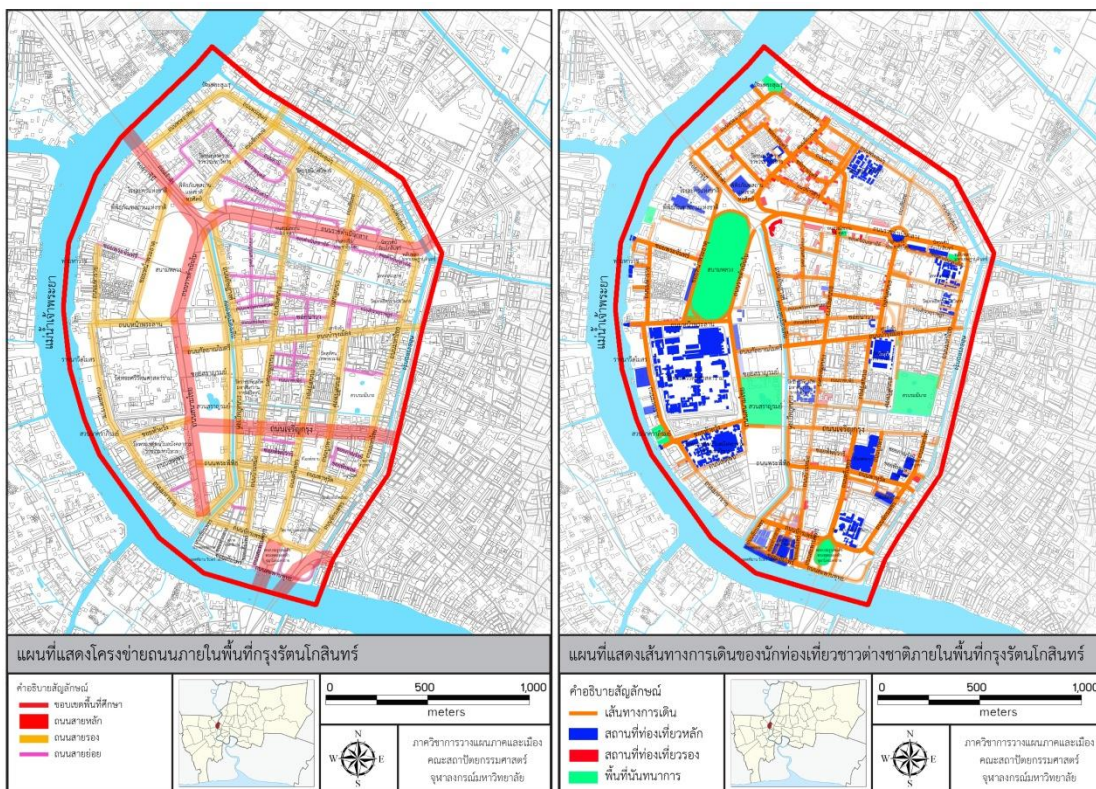
จากการเก็บข้อมูลพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในพื้นที่กรุงเทพมหานคร แสดงให้เห็นว่าระบบถนนรูปแบบตารางขนาดเล็ก หมายถึง ช่วงตัดกันของเส้นถนนมีระยะไม่ห่างกันมากเกินไป ส่งผลต่อพฤติกรรมการเลือกเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมากกว่าระบบถนนรูปแบบตารางที่มีขนาดใหญ่ อาจเป็นเพราะสามารถมองเห็นจุดที่น่าสนใจภายในถนนเส้นดังกล่าว มองเห็นปลายทางของถนน สร้างความมั่นใจทางด้านความปลอดภัย อีกทั้งด้วยระยะทางที่ไม่ไกลมากเกินไป หากมองเห็นจุดหมายจากต้นซอย ก็สามารถสร้างแรงจูงใจให้อยากเดินเข้าไปสำรวจได้มากกว่า ถนนที่มีระยะทางยาวจนไม่สามารถมองเห็นปลายทางของถนน เกิดความไม่มั่นใจด้านความปลอดภัย ยิ่งถ้าหากไม่มีจุดหมายปลายทางที่ต้องผ่านบริเวณดังกล่าว นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมักเลือกที่จะเดินไปยังถนนเส้นอื่นๆ แต่พฤติกรรมการเดินก็ไม่ได้เป็นไปตามที่กล่าวมาเสมอไป เช่น ในพื้นที่ศึกษาซอยที่ 4 (สะพานพุทธ) มีระบบถนนรูปแบบตารางขนาดเล็ก แต่อาจเป็นเพราะบรรยากาศที่เป็นที่อยู่อาศัย ขาดความน่าสนใจ และสามารถมองเห็นถนนได้ทั้งถนนจากต้นถนน ส่งผลให้ ตรอก ซอก ซอย บริเวณพื้นที่ดังกล่าวไม่ได้รับการเลือกในการเดินทางท่องเที่ยวจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ โดยพฤติกรรมส่วนใหญ่จะเป็นการหยุดเดินเพื่อสำรวจซอยต่างๆ เป็นเวลาสั้นๆ และทำการเดินทางท่องเที่ยวต่อไปโดยไม่ได้ตัดสินใจที่จะเข้า ตรอก ซอก ซอย ดังกล่าว แต่อย่างไรก็ตาม ระบบถนนรูปแบบตารางขนาดเล็กก็สร้างแรงจูงใจให้นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเลือกพื้นที่ถนนดังกล่าวเป็นเส้นทางในการเดินทางท่องเที่ยว

ในประเด็นด้านลำดับศักดิ์ถนน จากการเก็บข้อมูลพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในกรุงเทพมหานคร แสดงให้เห็นว่า ถนนสายรอง เป็นลำดับศักดิ์ของถนนที่ชาวต่างชาติเลือกเดินทางท่องเที่ยวมากที่สุด เนื่องจากในพื้นที่กรุงเทพมหานครถนนสายรองเป็นลำดับศักดิ์ถนนที่มีบรรยากาศเหมาะสมสำหรับการเดินมากที่สุด ทั้งในประเด็นด้านความปลอดภัย สิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ที่นั่งพัก ทางเดินเท้าที่มีคุณภาพ ป้ายบอกข้อมูล จำนวนเส้นทางดำเนินรถที่ยังเหมาะสมต่อการเดินข้าม เป็นต้น รองลงมาเป็นถนนสายหลัก มักเป็นถนนที่ชาวต่างชาติเลือกเดินมาหากเกิดการหลงทาง จากการสังเกตในขณะทำการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการเดินตาม หากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเริ่มเดินวนอยู่ที่เดิม คูแผนที่ยุคเดินและหมุนไปรอบๆ ส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวกลุ่มดังกล่าวมักจะเดินกลับมายังถนนสายหลัก เช่น ถนนราชดำเนิน และค่อยเดินต่อไปยังเส้นทางที่ต้องการ ในส่วนของถนนสายย่อยได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติบางกลุ่มเท่านั้น แต่โดยรวมเป็นลำดับศักดิ์ถนนที่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเลือกเดินทางท่องเที่ยวน้อยที่สุด อาจเป็นเพราะปัจจัยทางด้านความปลอดภัย การไม่เชื่อมต่อกับถนนเส้นอื่นหรือเป็นถนนตัน หรืออาจไม่ปรากฏบนแผนที่นำทาง เป็นต้น

แผนที่ 6 - 10 เส้นทางการเดินของนักท่องเที่ยวต่างชาติและพื้นที่ที่มีรูปแบบถนนตารางขนาดใหญ่ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

ที่มา : ผู้วิจัย

แผนที่ 6 - 11 การเปรียบเทียบเส้นทางการเดินและลำดับศักดิ์ถนนในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์

ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพที่ 6 - 3 ถนนสายรองที่ได้รับความนิยมในการเดินจากชาวต่างชาติภายในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์

ที่มา : ผู้วิจัย

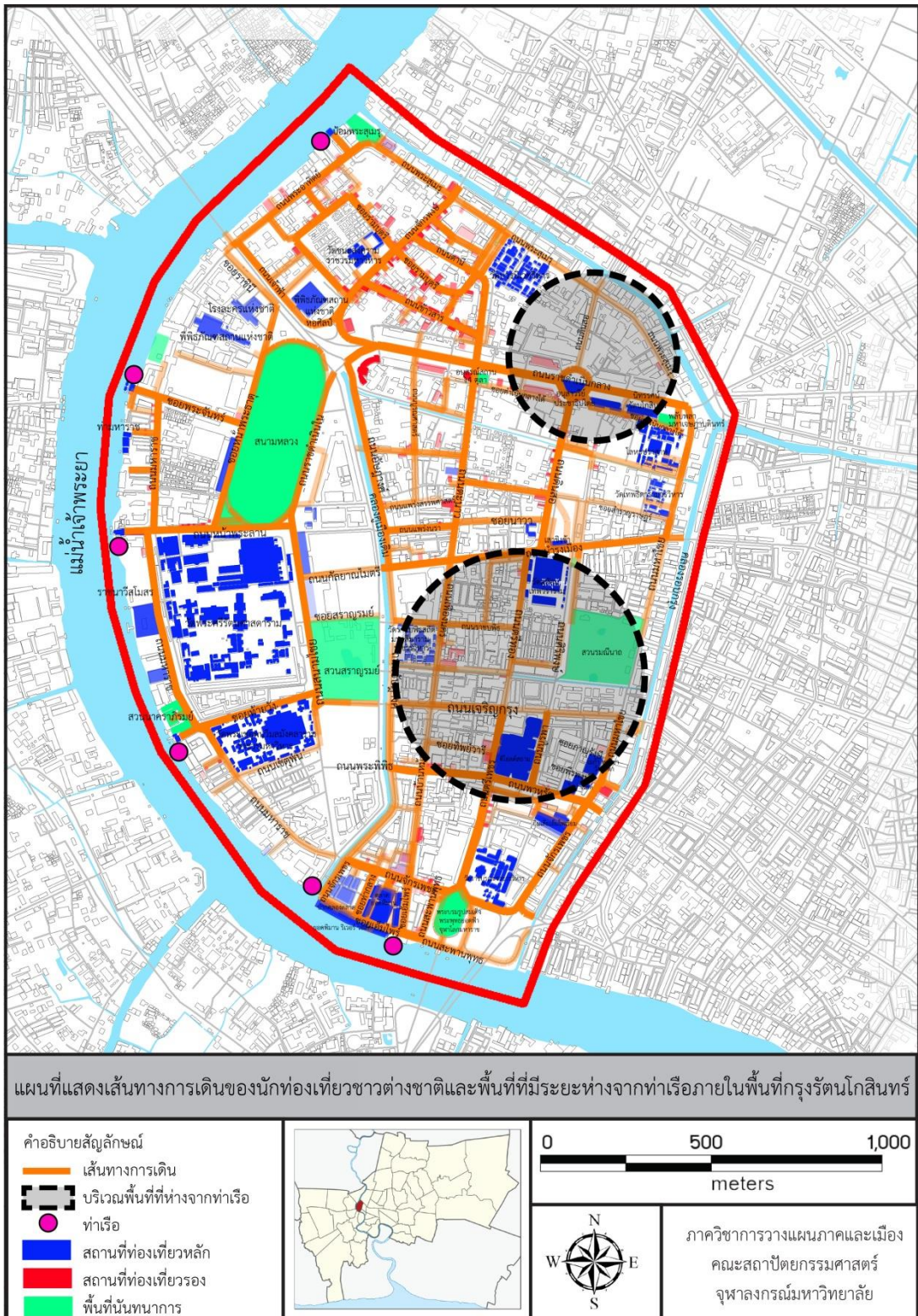
6.2.4 จุดเปลี่ยนถ่ายการสัญจร

จุดเปลี่ยนถ่ายการสัญจรที่สำคัญที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ได้แก่ ท่าเรือ ประกอบด้วย ท่าเรือที่อยู่บริเวณแม่น้ำเจ้าพระยาซึ่งเป็นท่าเรือที่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาตินิยมใช้บริการ ส่วนท่าเรือไม่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการเดินทางของนักท่องเที่ยวต่างชาติ อาจเป็นเพราะไม่ใช่การสัญจรที่นิยมของกลุ่มตัวอย่าง เช่นเดียวกับท่าเรือแสนแสบ ซึ่งเป็นอีกหนึ่งรูปแบบการสัญจรที่สำคัญของพื้นที่กรุงเทพมหานคร จากการเก็บข้อมูลพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในกรุงเทพมหานคร แสดงให้เห็นว่าพื้นที่ที่มีท่าเรืออยู่ห่างไกลจากจุดเปลี่ยนถ่ายการสัญจร หรือ ท่าเรือ จะกลายเป็นพื้นที่ที่ไม่ได้รับการเลือกในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติ เช่น บริเวณทางด้านทิศตะวันออกของพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 2 (บางลำพู) และบริเวณทางด้านทิศใต้ของพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า) เป็นต้น อาจเป็นเพราะท่าเรือเป็นจุดเปลี่ยนถ่ายการสัญจรที่เชื่อมต่อระหว่างนักท่องเที่ยวจากนอกพื้นที่กรุงเทพมหานครเข้ามาภายในพื้นที่ ซึ่งส่วนใหญ่และมักจะเดินทางกลับมายังท่าเรือในตอนหลัง เพื่อทำการเดินทางกลับสู่ที่พักที่อยู่นอกพื้นที่กรุงเทพมหานคร ดังนั้นหากพื้นที่ใดที่อยู่ไกลจากท่าเรือมาก นักท่องเที่ยวกลุ่มดังกล่าวจะไม่เลือกที่จะเดินทางไปยังจุดๆนั้น อีกทั้งถึงแม้ว่าจะเป็นนักท่องเที่ยวต่างชาติที่พำนักอยู่ภายในพื้นที่กรุงเทพมหานคร แต่บริเวณพื้นที่ที่ตั้งอยู่ไกลจากจุดเปลี่ยนถ่ายการเดินทาง ก็ไม่ได้รับเลือกในการเดินทางท่องเที่ยวจากกลุ่มตัวอย่างเหล่านี้เช่นเดียวกัน

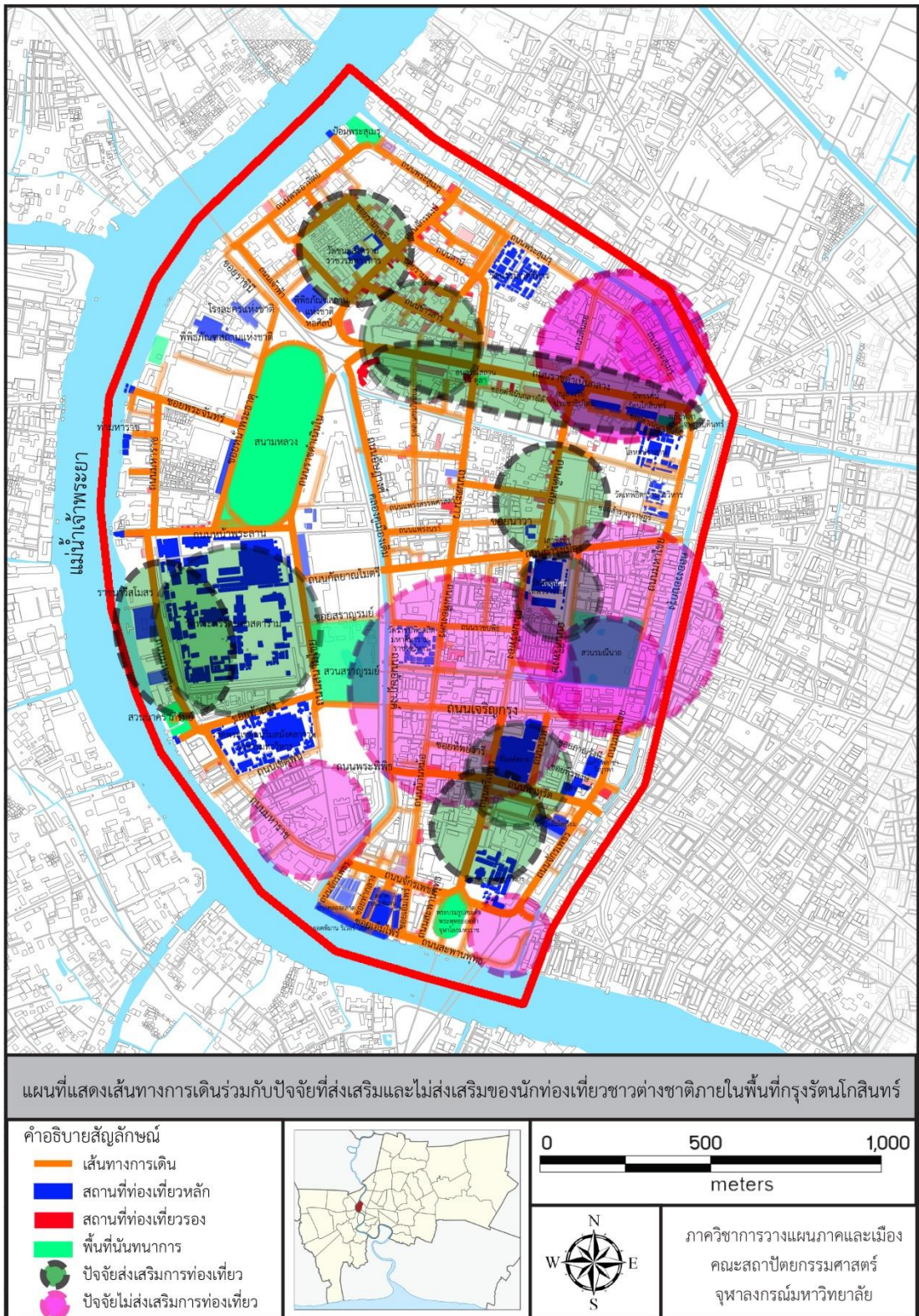

ภาพที่ 6 - 4 บริเวณพื้นที่ที่ขาดการเข้าถึงของนักท่องเที่ยวบริเวณทางด้านทิศตะวันออกของพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 2 (บางลำพู)

ที่มา : ผู้วิจัย

แผนที่ 6 - 12 เส้นทางการเดินของนักท่องเที่ยวต่างชาติและพื้นที่ที่มีระยะห่างจากท่าเรือในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์
ที่มา : ผู้วิจัย

แผนที่ 6 - 13 เส้นการเดินทางร่วมกับปัจจัยที่ส่งเสริมและไม่ส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์
ที่มา : ผู้วิจัย

จากแผนที่ 6 – 13 แสดงให้เห็นถึงการซ้อนกันของปัจจัยที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวด้วยการเดิน (แสดงเป็นวงกลมสีเขียว) และพื้นที่ที่ไม่ส่งเสริมการท่องเที่ยวด้วยการเดิน (แสดงเป็นวงกลมสีแดง) โดยแต่ละปัจจัยมีความโปร่งของวงกลม ดังนั้นหากมีการซ้อนกันของปัจจัยต่างๆจะทำให้สีของวงกลม มีความเข้มข้น ส่วนบริเวณที่มีการซ้อนกันของพื้นที่ที่มีปัจจัยส่งเสริมและปัจจัยที่ไม่ส่งเสริมจะมีการ แสดงสีเทาเข้ม ซึ่งเห็นว่าพฤติกรรมการเดินทางของนักท่องเที่ยวต่างชาติในพื้นที่กรุงเทพมหานครมีการ กระจุกตัวบริเวณอยู่บริเวณพื้นที่ที่ปัจจัยส่งเสริมการท่องเที่ยว (วงกลมสีเขียว) เช่น บริเวณถนน ข้างสารและซอยรามบุตรีในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 2 (บางลำพู) บริเวณตลอดแนวของถนนราชดำเนิน เป็น ต้น และในขณะเดียวกันบริเวณพื้นที่ที่เป็นปัจจัยที่ไม่ส่งเสริมการเดินทางมีการจางหายของเส้นทางการ เดินของนักท่องเที่ยวต่างชาติ เช่น บริเวณทางด้านทิศตะวันออกของพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 2 (บางลำพู) ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเข้มของวงกลมสีแดงมากที่สุด เช่นเดียวกับบริเวณทางด้านทิศ ตะวันออกของพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าปัจจัยดังกล่าวมีผลต่อการตัดสินใจใน การเดินทางของนักท่องเที่ยวต่างชาติจริง

ภาพที่ 6 - 5 พื้นที่ตลอดแนวถนนราชดำเนินกลางมีปัจจัยส่งเสริมการเดินทางท่องเที่ยว

ที่มา : ผู้วิจัย

บทที่ 7

การสรุปผลและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาพฤติกรรมการเดินท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติประเภทต่าง ๆ ภายในพื้นที่กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อออกแบบวิธีการเก็บข้อมูลพฤติกรรมการเดินของนักท่องเที่ยวที่มีประสิทธิภาพทั้งในแง่ของงบประมาณและข้อมูลที่จะใช้งานให้ดีขึ้นกว่ารูปแบบเก่า เพื่อศึกษาเส้นทางและพฤติกรรมการเดินเพื่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติ รวมถึงปัจจัยที่ส่งเสริมการเดินเที่ยว และแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่นิยม เพื่อนำไปสู่การเสนอแนวทางการส่งเสริมการวางแผนและปรับปรุงการเดินเพื่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติภายในกรุงเทพมหานคร และวิเคราะห์ถึงความสอดคล้องกับสมมติฐานเกี่ยวกับพฤติกรรมการเดินท่องเที่ยวทั้ง 2 ข้อ ได้แก่ พฤติกรรมการเดินเที่ยวในกรุงเทพมหานครมีความแตกต่างกันตามกลุ่มของนักท่องเที่ยว ตามปัจจัยในด้านประชากรศาสตร์ เช่น อายุ เพศ เชื้อชาติ เป็นต้น และพฤติกรรมการเดินเที่ยวในกรุงเทพมหานครมีความแตกต่างกันตามพื้นที่เขตต่างๆ (Zone) ตามปัจจัยในด้านต่างๆ เช่น ความเป็นที่รู้จักของแหล่งท่องเที่ยว การเข้าถึง สภาพแวดล้อม เป็นต้น โดยงานวิจัยได้แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย การศึกษาศักยภาพทางการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติของพื้นที่กรุงเทพมหานคร และการศึกษาพฤติกรรมการเดินท่องเที่ยวที่แท้จริงของนักท่องเที่ยวต่างชาติภายในพื้นที่กรุงเทพมหานคร เพื่อใช้ในการปรับปรุง ส่งเสริม เปลี่ยนแปลง และพัฒนาพื้นที่กรุงเทพมหานคร ให้เกิดความเหมาะสมต่อการรองรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ จึงสามารถสรุปและอภิปรายภาพรวมของงานวิจัยได้ ดังนี้

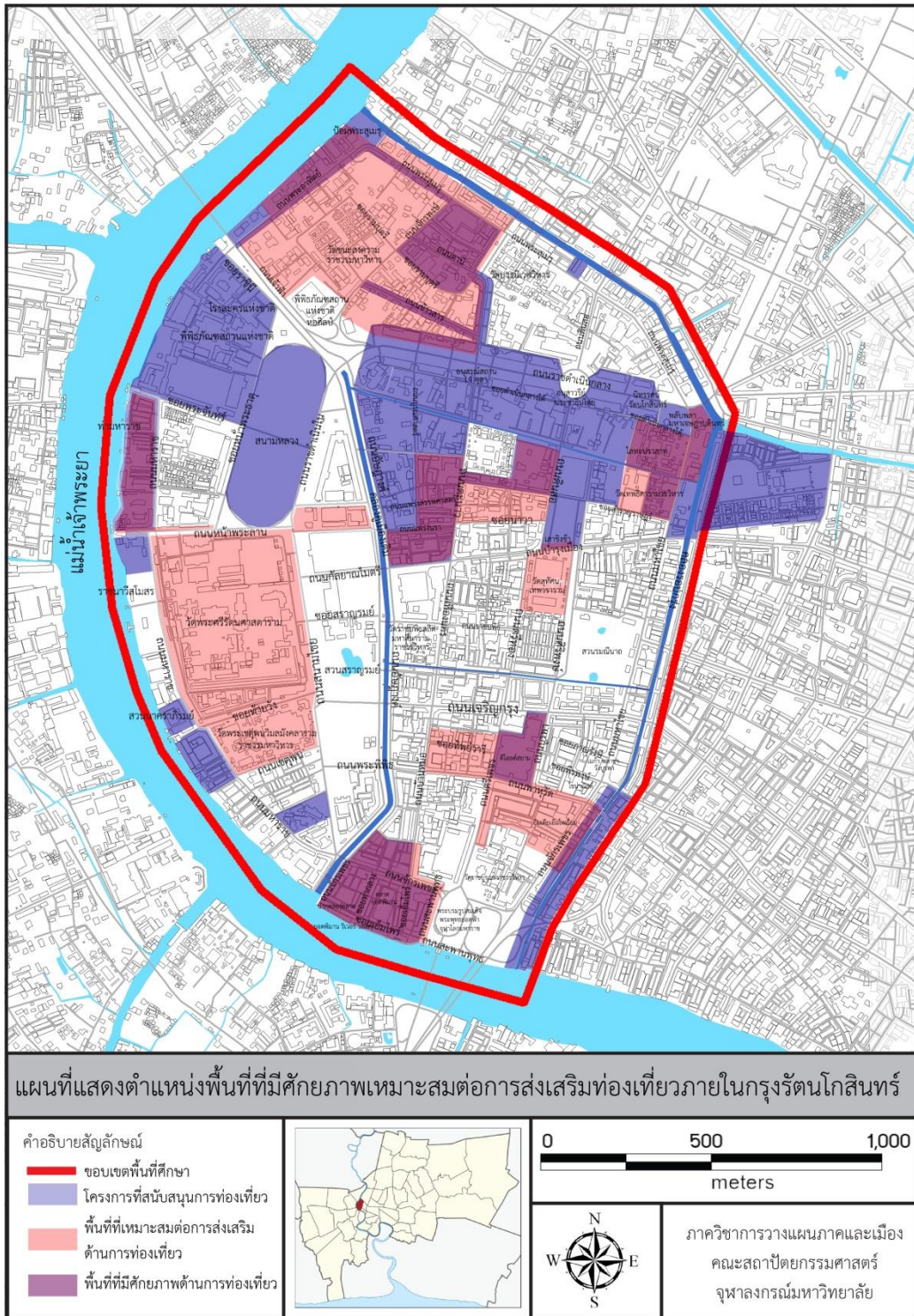
จากตารางที่ 7-1 แสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมการเดินท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวแต่ละประเภทมีความแตกต่างกัน รวมถึงสถานที่ที่สนใจทั้งสถานที่ที่แวะตามเส้นทางเดินและสถานที่ที่เป็นจุดหมายปลายทางในการเดินเที่ยว แต่อย่างไรก็ตามตารางดังกล่าวเป็นการสรุปเพื่อให้เห็นความแตกต่างในภาพรวมหากเป็นการจำแนกตามประเภทนักท่องเที่ยว แต่หากพิจารณาเชิงลึกในแต่ละกลุ่มของนักท่องเที่ยวก็จะมี ความแตกต่างกันเช่นเดียวกัน โดยมีปัจจัยที่ทำให้เกิดความแตกต่างตามดังกล่าวไปในบทที่ 6

ตารางที่ 7 - 1 พฤติกรรมการเดินท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวโดยรวมจำแนกตามประเภทของนักท่องเที่ยว

ประเภทของนักท่องเที่ยว	พฤติกรรมการเดิน	สถานที่ที่สนใจ
นักท่องเที่ยวเพศชาย	กระจายตัวและเข้าตามตรอก ซอก ซอยและมีรูปแบบเส้นทางที่เชื่อมโยงกับพื้นที่ข้างเคียง	สถานที่ท่องเที่ยวหลัก ร้านค้า พื้นที่นันทนาการ
นักท่องเที่ยวเพศหญิง	เดินบริเวณรอบๆสถานที่ที่สนใจและใช้การเดินทางรูปแบบอื่นหากมีระยะทางไกล	สถานที่ท่องเที่ยวหลัก ร้านค้า
นักท่องเที่ยวชาวยุโรป	เดินกระจายตัวทั่วทั้งพื้นที่และนิยมเดินท่องเที่ยวตามพื้นที่ตรอก ซอก ซอย	สถานที่ท่องเที่ยวหลัก ร้านค้า พื้นที่นันทนาการ
นักท่องเที่ยวชาวเอเชียตะวันออก	เดินบริเวณรอบๆสถานที่ที่สนใจและใช้การเดินทางรูปแบบอื่นหากมีระยะทางไกล	สถานที่ท่องเที่ยวหลัก
นักท่องเที่ยวชาวเอเชียใต้	กระจายตัวและเข้าตามตรอก ซอก ซอย และมีรูปแบบการเดินกระจายตัวบริเวณสถานที่ที่สนใจ	สถานที่ท่องเที่ยวหลัก ร้านค้า
นักท่องเที่ยวกลุ่มเพื่อน	ระยะทางและเวลาการเดินทางเฉลี่ยในแต่ละเที่ยวมากที่สุด มีรูปแบบการเดินกระจายตัวทั่วทั้งพื้นที่	สถานที่ท่องเที่ยวหลัก ร้านค้า
นักท่องเที่ยวกลุ่มคูรัก	เดินกระจายตัวทั่วทั้งพื้นที่และนิยมเดินท่องเที่ยวตามพื้นที่ตรอก ซอก ซอย	สถานที่ท่องเที่ยวหลัก ร้านค้า พื้นที่นันทนาการ

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่ารูปแบบลักษณะการเดินท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในพื้นที่กรุงเทพมหานครมีความหลากหลายเป็นอย่างมาก ดังนั้นการที่จะได้มาซึ่งการวางแผนการท่องเที่ยวที่มีประสิทธิภาพและมีความสอดคล้องต่อพฤติกรรมการเดินท่องเที่ยวแล้วนั้น ต้องมีการวิเคราะห์เพื่อตำแหน่งที่เหมาะสมต่อการส่งเสริม เนื่องจากการส่งเสริมการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่กรุงเทพมหานครไม่จำเป็นที่จะต้องสร้างให้ทั้งพื้นที่ของกรุงเทพมหานครเต็มไปด้วยการเดินทางและการเข้าถึงของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ เนื่องจากอาจเกิดผลกระทบทางลบ และการออกแบบการเดินทางท่องเที่ยวที่ดีไม่ควรจะเกิดประเด็นดังกล่าว ซึ่งเป็นหนึ่งในวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ดังนั้นต้องมีการวิเคราะห์เชิงพื้นที่ผนวกกับพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ เพื่อที่จะสามารถกำหนดตำแหน่งพื้นที่ดังกล่าวตามการวิเคราะห์ ดังนี้

7.1 การวิเคราะห์และสรุปผลพื้นที่ศักยภาพทางด้านการเดินท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์

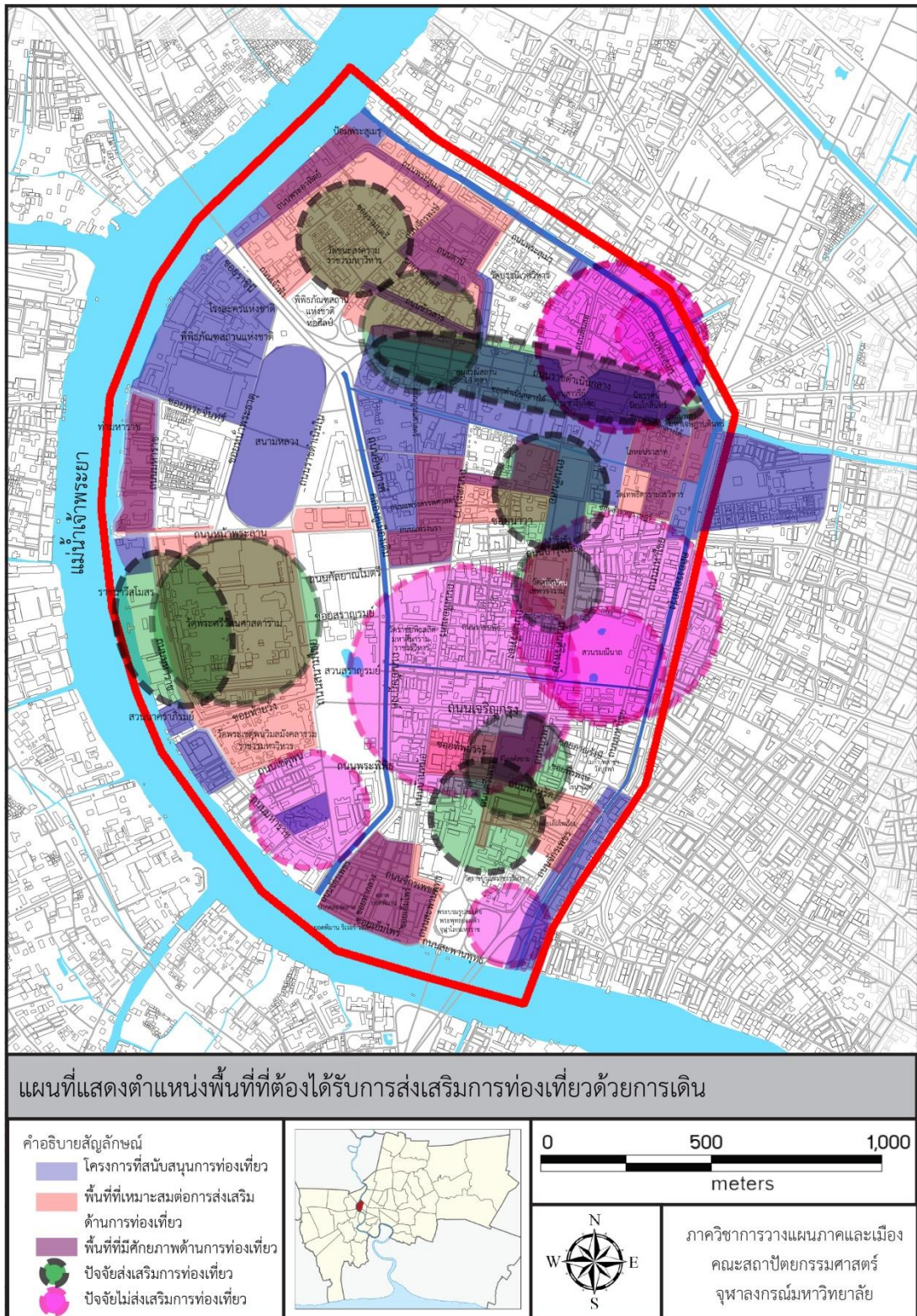
แผนที่ 7 - 1 ตำแหน่งพื้นที่ที่มีศักยภาพเหมาะสมต่อการเดินท่องเที่ยวภายในกรุงรัตนโกสินทร์

ที่มา : ผู้วิจัย

ศักยภาพทางการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติของพื้นที่กรุงเทพมหานครใน ส่วนนี้จะกล่าวโดยอิงทางด้านกายภาพหรือพื้นที่ โดยจากแผนที่ข้างต้นเกิดจากการนำตำแหน่งพื้นที่ที่มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวภายในพื้นที่กรุงเทพมหานคร (พื้นที่ที่แสดงเป็นสีแดง) โดยได้มาจากการวิเคราะห์จุดแข็งของพื้นที่ทั้งทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจและ สังคม พื้นที่ดังกล่าวเรียกได้ว่าเป็นพื้นที่เหมาะสมต่อการส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวทั้งสิ้น เช่น บริเวณพื้นที่บางลำพูและถนนข้าวสาร เป็นพื้นที่พาณิชย์กรรมที่มีศักยภาพดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ไม่ว่าจะเป็นในประเด็นทางด้านที่พัก เช่น ที่พักขนาดเล็กจำพวก เกสเฮ้าส์ หรือร้านค้าร้านขายสินค้าเอกลักษณ์ของไทย หรือร้านค้าร้านขายอาหาร เครื่องดื่ม ยามราตรี เป็นต้น หรือบริเวณพื้นที่รอบๆวัดพระแก้วและวัดโพธิ์ ซึ่งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงและเป็นจุดหมายสำคัญของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ หรือพื้นที่ชุมชนที่พร้อมและมีความเหมาะสมต่อการรองรับการเข้ามาของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติอย่าง ชุมชนสามแพร่ง กลุ่มพื้นที่ที่กล่าวมาข้างต้นเป็นศักยภาพเชิงบวกสำหรับประเด็นด้านการท่องเที่ยว เมื่อพิจารณาร่วมกับโครงการที่สนับสนุนการท่องเที่ยวของภาครัฐผ่านการวิเคราะห์แผนพัฒนาการท่องเที่ยวต่างๆ (พื้นที่ที่แสดงเป็นสีน้ำเงิน) หรือเรียกได้ว่าเป็นมุมมองด้านศักยภาพทางการท่องเที่ยวของพื้นที่กรุงเทพมหานครจากกลุ่มเบื้องต้น ผู้ที่มีอำนาจและการตัดสินใจในการดำเนินแผนการพัฒนาต่างๆ เช่น โครงการปรับปรุงบริเวณถนนพระอาทิตย์ โครงการปรับปรุงบริเวณท่าพระจันทร์ โครงการเปิดมุมมองวัดโพธิ์ จากแผนแม่บทเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนากรุงเทพมหานคร ซึ่งจากการซ้อนทับของทั้งสองปัจจัยทำให้เกิดพื้นที่ที่มีศักยภาพเหมาะสมต่อการท่องเที่ยว (พื้นที่สีม่วง) ดังนี้

- พื้นที่ที่มีศักยภาพเหมาะสมต่อการท่องเที่ยวบริเวณพื้นที่บางลำพู ถนนพระอาทิตย์ และถนนข้าวสาร
- พื้นที่ที่มีศักยภาพเหมาะสมต่อการท่องเที่ยวบริเวณท่าพระจันทร์ถึงท่าช้าง
- พื้นที่ที่มีศักยภาพเหมาะสมต่อการท่องเที่ยวบริเวณรอบวัดพระแก้วและวัดโพธิ์
- พื้นที่ที่มีศักยภาพเหมาะสมต่อการท่องเที่ยวบริเวณชุมชนสามแพร่งและพื้นที่ข้างเคียง
- พื้นที่ที่มีศักยภาพเหมาะสมต่อการท่องเที่ยวบริเวณป้อมมหากาฬวัดราชินีตารามวรวิหาร และวัดวัดเทพธิดารามวรวิหาร
- พื้นที่ที่มีศักยภาพเหมาะสมต่อการท่องเที่ยวบริเวณตลาดยอดพิมาน

7.2 การวิเคราะห์และสรุปผลพื้นที่ที่ต้องได้รับการส่งเสริมการท่องเที่ยวด้วยการเดิน

แผนที่ 7 - 2 ตำแหน่งพื้นที่ที่ต้องได้รับการส่งเสริมการท่องเที่ยวด้วยการเดิน

ที่มา : ผู้วิจัย

พื้นที่ที่ต้องได้รับการส่งเสริมการท่องเที่ยวด้วยการเดินภายในกรุงรัตนโกสินทร์ เป็นการวิเคราะห์จากการนำแผนที่ที่ได้ศึกษาข้างต้นมาวิเคราะห์ร่วมกัน โดยการซ้อนแผนที่ต่างๆเหล่านั้นเพื่อนำไปสู่พื้นที่ที่ยังขาดการเข้าถึงของนักท่องเที่ยวต่างชาติ และนำไปสู่แนวทางและข้อเสนอแนะต่อไป งานวิจัยได้ใช้แผนที่ที่นำมาวิเคราะห์ร่วมกัน ดังนี้

- แผนที่พื้นที่ศักยภาพเหมาะสมต่อการเดินท่องเที่ยวภายในกรุงรัตนโกสินทร์
- แผนที่ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเดินของนักท่องเที่ยวต่างชาติในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ ประกอบด้วย 4 ปัจจัย
 - ปัจจัยสถานที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติ
 - ปัจจัยบรรยากาศของพื้นที่ที่เดินผ่าน
 - ปัจจัยระบบถนนรูปแบบตาราง (Grid) และลำดับศักดิ์ถนน
 - ปัจจัยจุดเปลี่ยนถ่ายการสัญจร

ทำให้เกิดแผนที่แสดงพื้นที่ที่ต้องได้รับการส่งเสริมการท่องเที่ยวด้วยการเดิน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าบริเวณพื้นที่ที่มีวงกลมสีเขียวและสีชมพูที่มีความเข้มที่แตกต่างกัน โดยความเข้มดังกล่าวแสดงถึงระดับของปัจจัยส่งเสริมการเดินท่องเที่ยวสำหรับวงกลมสีเขียวและระดับของปัจจัยที่เป็นปัญหาสำหรับวงกลมสีชมพู ซึ่งวงกลมเหล่านี้เกิดจากการนำปัจจัยในด้านต่างๆมาซ้อนทับกัน จะเห็นได้ว่ามีพื้นที่บางส่วนของกรุงรัตนโกสินทร์ที่กลับไม่ถูกเลือกเดินจากกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติ ประกอบด้วย

- บริเวณพื้นที่ด้านทิศใต้ของพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 1 (สนามหลวง)
- บริเวณพื้นที่ด้านทิศตะวันออกของพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 2 (บางลำพู)
- บริเวณทางด้านทิศใต้และตะวันออกของพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า)
- บริเวณทางด้านทิศใต้ของพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ)

บริเวณพื้นที่ด้านทิศใต้ของพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 1 (สนามหลวง) บริเวณดังกล่าวในขณะที่เก็บข้อมูลมีการก่อสร้างรถไฟฟ้า ส่งผลกระทบต่อบรรยากาศในการเดิน ปัจจัยดังกล่าวเป็นอีกปัจจัยที่ส่งผลให้นักท่องเที่ยวเลือกที่จะเดินกลับเมื่อมาถึงบริเวณพื้นที่ดังกล่าว แต่อย่างไรก็ตามหากพิจารณามาสังเกตรูปแบบของพื้นที่ จะเห็นได้ว่า พื้นที่บริเวณดังกล่าวมีทำเลที่ตั้งที่มีระยะทางไกลจากแหล่งดึงดูดนักท่องเที่ยว ลักษณะรูปแบบถนนเป็นตาราง (Grid) ขนาดใหญ่ อีกทั้งไม่ได้อยู่ระหว่างเส้นทางที่มีสถานที่ดึงดูดนักท่องเที่ยว และยังเป็นพื้นที่ที่ค่อนข้างห่างไกลจากจุดเปลี่ยนถ่ายการขนส่ง ถึงแม้ว่าจะ

มีมิวเซียมสยาม ถึงแม้ว่าจะเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง ก็ไม่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้ามาภายในพื้นที่บริเวณนี้ได้

ภาพที่ 7 - 1 บริเวณพื้นที่ด้านทิศใต้ของพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 1 (สนามหลวง) ที่มีการก่อสร้างรถไฟฟ้า
ที่มา : ผู้วิจัย

บริเวณพื้นที่ด้านทิศตะวันออกของพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 2 (บางลำพู) บริเวณดังกล่าวเป็นอีกหนึ่งพื้นที่ที่ไม่มีเส้นทางการเดินเข้าไปของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ซึ่งปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อพื้นที่บริเวณนี้ คือ เป็นพื้นที่ที่มีทำเลตั้งอยู่ห่างไกลจากแหล่งดึงดูดนักท่องเที่ยว ตามแผนที่อาจเห็นได้ว่ามีทำเลตั้งอยู่ใกล้ป้อมมหากาฬ แต่อย่างไรก็ตาม นิทรรศน์โกสินทร์ ซึ่งอยู่ด้านเดียวกันกับป้อมมหากาฬ เป็นสถานที่ที่มีแรงดึงดูดนักท่องเที่ยวมากกว่า อีกทั้งยังมีวัดราชนัสดารามวรวิหาร โลหะปราสาท และวัดเทพธิดารามวรวิหาร ที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้มากกว่า อีกทั้งพื้นที่ดังกล่าวยังถูกกั้นด้วยถนนราชดำเนิน ซึ่งเป็นถนนที่มีลำดับศักดิ์เป็นถนนหลัก จึงทำให้นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเลือกที่จะไม่เดินทางไปยังพื้นที่บริเวณดังกล่าว รวมกับปัจจัยที่ในพื้นที่ไม่มีสถานที่ดึงดูดนักท่องเที่ยว และมีทำเลที่ตั้งห่างไกลกับจุดเปลี่ยนถ่ายการเดินทาง ปัจจัยที่กล่าวมาข้างต้น จึงส่งผลให้พื้นที่วัดราชนัสดารามวรวิหาร ไม่ได้ได้รับความสนใจที่จะเดินมาท่องเที่ยวจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

ภาพที่ 7 - 2 บริเวณพื้นที่ด้านทิศตะวันออกของพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 2 (บางลำพู)

ที่มา : ผู้วิจัย

บริเวณทางด้านทิศใต้ของพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า) บริเวณดังกล่าว เรียกได้ว่าเป็นจุดรอยต่อระหว่างพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า) และพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ) ทำเลที่ตั้งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติไม่เดินเข้ามาในพื้นที่บริเวณนี้ จากการเก็บข้อมูลพฤติกรรมการเดินทาง นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า) จะเริ่มต้นการเดินทางจากบริเวณถนนราชดำเนิน และทำการเดินทางไปทางด้านทิศใต้เรื่อยๆ ซึ่งจะเห็นได้ว่าส่วนใหญ่จะมีจุดหมายปลายทางบริเวณเสาชิงช้าและวัดสุทัศน์ ซึ่งหากนักท่องเที่ยวกลุ่มใดเดินทางลงใต้ต่อมาเมื่อผ่านวัดสุทัศน์มักจะหยุดและเดินกลับขึ้นไปยังทิศเหนือ เนื่องจากบริเวณพื้นที่ดังกล่าวมีบรรยากาศเป็นบ้านตึกแถวเก่า และขาดความน่าสนใจ เช่นเดียวกันกับนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินมาจากพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ) นักท่องเที่ยวต่างชาติจะเริ่มต้นการเดินทางจากท่าเรือปากคลองตลาด บริเวณตลาดยอดพิมาน โดยส่วนใหญ่จุดหมายในการเดินมักจะเป็นตลาดขายดอกไม้ยอดพิมาน และนักท่องเที่ยวต่างชาติบางส่วนเดินต่อเนื่องมาจากบริเวณพื้นที่เยาวราชและเจริญกรุง ซึ่งจะทำให้การเดินทางสำรวจมาทางเหนือเรื่อยๆ และมักหยุดการเดินทางที่ ดิโอลด์สยาม นักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินผ่านดิโอลด์สยามและเดินขึ้นเหนือมาเรื่อยๆ มักจะหยุดและเดินกลับไปยังทิศใต้ทางเดิม มีบางส่วนน้อยเท่านั้นที่จะข้ามถนนเจริญกรุงมา เนื่องจากปัจจัยเดียวกันกับที่กล่าวมาข้างต้น ส่งผลให้พื้นที่วัดราชเนัดดารามวรวิหารไม่ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวต่างชาติ

ภาพที่ 7 - 3 บริเวณทางด้านทิศใต้ของพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า)

ที่มา : ผู้วิจัย

บริเวณทางด้านทิศใต้ของพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ)

บริเวณดังกล่าวเป็นพื้นที่นันทนาการสาธารณะแต่อาจเป็นเพราะเป็นพื้นที่ที่ขาดกิจกรรมการดึงดูด บรรยากาศของพื้นที่ค่อนข้างเปลี่ยว มีถนนขนาดใหญ่ตัดผ่านรอบพื้นที่ และไม่ได้เป็นพื้นที่ทางผ่านในการท่องเที่ยวภายในกรุงรัตนโกสินทร์และพื้นที่ข้างเคียง ส่งผลให้พื้นที่ดังกล่าวขาดการเข้าถึงของนักท่องเที่ยวต่างชาติ

จากบทความข้างต้น จะเห็นได้ว่า ในปัจจุบันพฤติกรรมการเดินทางของนักท่องเที่ยวต่างชาติ มีความสอดคล้องกับการวิเคราะห์พื้นที่ที่มีศักยภาพทางการการท่องเที่ยวอยู่แล้ว กล่าวคือนักท่องเที่ยวต่างชาติมีพฤติกรรมเดินทางไปตามพื้นที่ที่มีจุดแข็งทางการท่องเที่ยว อีกทั้งโครงการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของภาครัฐก็สามารถสนับสนุนได้ตรงจุด ทั้งที่ตั้งของโครงการและรายละเอียดของโครงการ ล้วนแต่ยังส่งเสริมให้เกิดแรงดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เพิ่มมากขึ้น ส่วนพื้นที่ที่เป็นจุดบอดทางการท่องเที่ยวทั้ง 4 พื้นที่ ปัจจุบันภาครัฐได้สังเกตเห็นบริเวณพื้นที่ทางด้านทิศใต้ของพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 1 เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวอยู่แล้ว บริเวณพื้นที่ทางด้านทิศตะวันออกของพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 2 บริเวณทิศตะวันออกของพื้นที่ย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า) และบริเวณทางด้านทิศใต้ของพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ) ซึ่งพื้นที่ดังกล่าวปัจจุบันยังไม่มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวที่ดีและเหมาะสม หากได้รับการสนับสนุนจากทางภาครัฐ พื้นที่

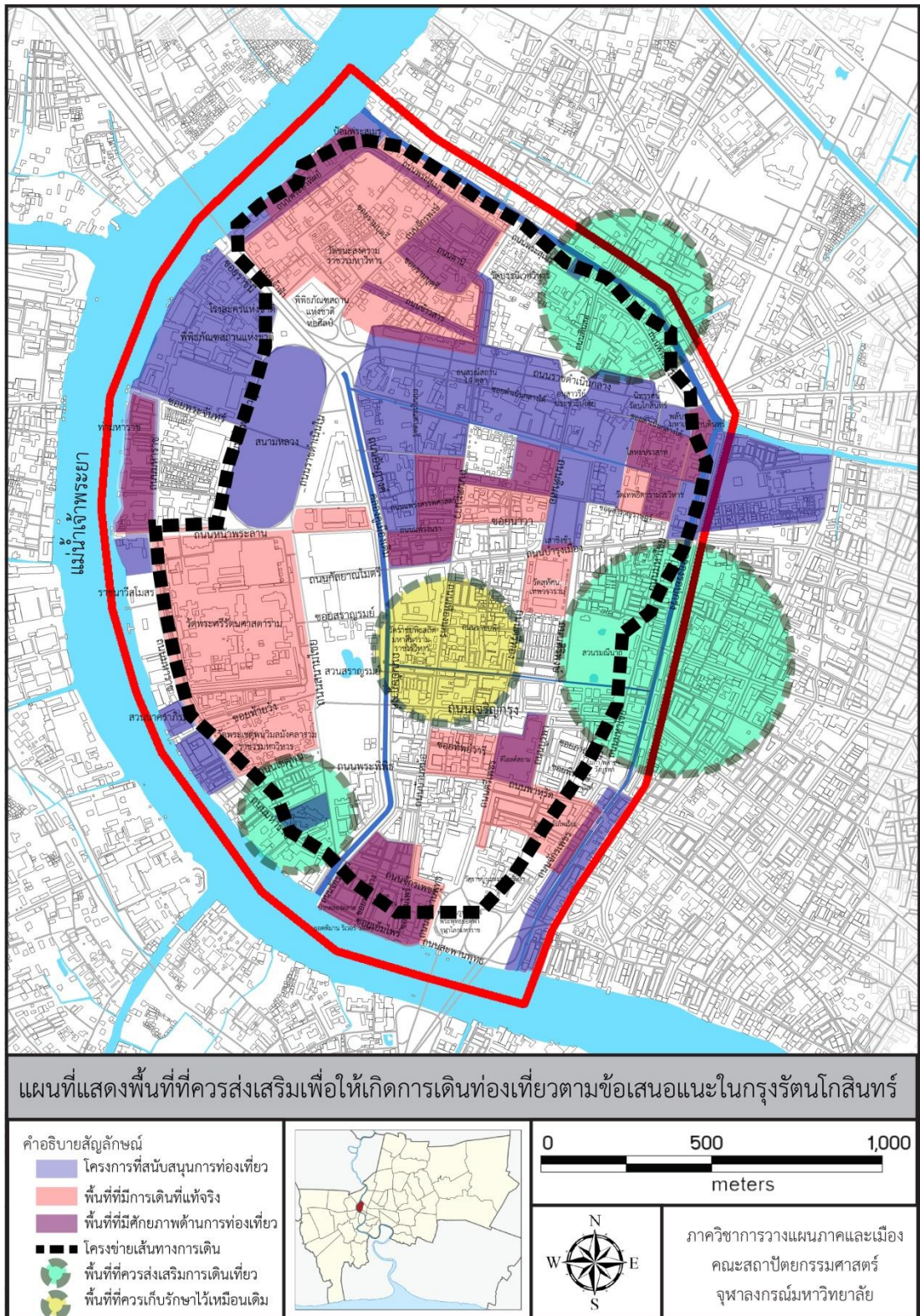
ดังกล่าวจะกลายเป็นพื้นที่ที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวจำนวนมากได้อีกพื้นที่หนึ่ง ส่วนบริเวณพื้นที่ทางด้านทิศใต้ของพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 3 บริเวณดังกล่าวยังไม่มีโครงการการพัฒนาส่งเสริมทางด้านการท่องเที่ยวจากภาครัฐ ซึ่งหากมีการดำเนินการ ควรมีการสอบถามประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณพื้นที่ดังกล่าว เนื่องจากปัจจุบันเป็นพื้นที่อยู่อาศัยของคนเก่าคนแก่ อาจมีความต้องการที่จะไม่ยอมพัฒนาพื้นที่เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ อีกทั้งพื้นที่บริเวณดังกล่าวเป็นพื้นที่ที่มีความสงบแต่เป็นพื้นที่ที่มีความสวยงามในเชิงกายภาพและมีบรรยากาศของความเป็นย่านเก่าแก่ ตามความคิดของผู้วิจัยคิดว่าควรเก็บพื้นที่ดังกล่าวให้เป็นหนึ่งในพื้นที่ที่มีความสงบภายในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์

7.3 ข้อเสนอแนะต่อการวางแผนการท่องเที่ยวด้วยการเดินในกรุงรัตนโกสินทร์

จากการเก็บข้อมูลพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติในกรุงรัตนโกสินทร์จะเห็นได้ว่ามีพื้นที่ที่ต้องได้รับการพัฒนาเพื่อส่งเสริมการวางแผนการท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยผู้วิจัยจะอิงตามปัจจัยสิ่งที่สามารถทำการปรับปรุง เพิ่มเติม และเปลี่ยนแปลงได้เป็นสำคัญ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

7.3.1 การส่งเสริมการใช้ประโยชน์ที่อาคารร้าง

ทั้งในบริเวณพื้นที่ด้านทิศใต้ของพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 1 (สนามหลวง) บริเวณพื้นที่ด้านทิศตะวันออกของพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 2 (บางลำพู) และบริเวณทางด้านทิศตะวันออกของพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า) เป็นพื้นที่ที่มีอาคารเก่าแก่ที่มีความสวยงามทางสถาปัตยกรรมแต่ขาดการใช้งานและทิ้งร้างไว้ ส่งผลให้เกิดบรรยากาศที่ไม่เหมาะสมต่อการเดินและลดความสามารถในการดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติของพื้นที่ การส่งเสริมให้เกิดการใช้ประโยชน์อาคารร้างเหล่านั้น เช่น การส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอาคารเหล่านั้นเป็นที่พักสำหรับนักท่องเที่ยว ซึ่งมีบรรยากาศแตกต่างจากที่พักบริเวณถนนข้าวสาร เนื่องจากทั้งสามพื้นที่ เป็นพื้นที่ที่ค่อนข้างห่างไกลจากแหล่งท่องเที่ยว โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวยามราตรี ส่งผลให้พื้นที่ดังกล่าวมีความเงียบสงบ ซึ่งเหมาะสมกับกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ต้องการพักผ่อน แต่พื้นที่ดังกล่าวไม่ได้มีความห่างไกลจากสถานที่ท่องเที่ยวมากเกินไป โดยสามารถใช้วิธีการเดินเพื่อไปเที่ยวสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆในกรุงรัตนโกสินทร์ได้ หรืออาจเปลี่ยนแปลงเป็นร้านกาแฟ หรือร้านอ่านหนังสือ หรือการใช้ประโยชน์อื่นๆที่ต้องการความเงียบสงบ

แผนที่ 7 - 3 พื้นที่ที่ควรส่งเสริมให้เกิดการเดินท่องเที่ยวตามข้อเสนอแนะ

ที่มา : ผู้วิจัย

7.3.2 การปรับปรุงบรรยากาศในการเดินผ่านพื้นที่

ในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์แทบจะทุกพื้นที่ยังไม่มีเครื่องมือสำหรับบอกข้อมูล เช่น ป้ายบอกชื่อ และรายละเอียดของสถานที่ที่ชัดเจน อ่านง่าย เข้าถึงง่าย ซึ่งสิ่งเหล่านี้ส่งผลต่อเนื่องต่อบรรยากาศแวดล้อมที่มีผลบวกต่อความต้องการในการเดินท่องเที่ยว รวมถึงการพัฒนา ปรับปรุง ทางเดินเท้า สิ่งอำนวยความสะดวกในการเดิน หรือแม้แต่การเพิ่มร่มเงาจากต้นไม้ เช่น บริเวณถนนสนามไชย บริเวณซอยสราญรมย์ เป็นต้น เพื่อลดบรรยากาศที่เป็นอุปสรรคและเพิ่มความปลอดภัยต่อการเดินท่องเที่ยว เนื่องจากในหลายๆครั้งนักท่องเที่ยวต่างชาติกลับพลาดโอกาสในการได้ท่องเที่ยวในอีกหลายๆพื้นที่ที่มีความน่าสนใจของกรุงรัตนโกสินทร์

7.3.3 การสร้างกิจกรรมเพื่อเพิ่มแรงดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติ

การส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมโดยเฉพาะบริเวณทางด้านทิศใต้ของพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 4 (สะพานพุทธ) เป็นพื้นที่ติดแม่น้ำที่มีศักยภาพในการจัดกิจกรรม เช่น การจัดแสดงงานศิลปกรรมของชุมชน งานแสดงอาหารท้องถิ่น งานเทศกาลดนตรี เป็นต้น เพื่อเป็นอีกหนึ่งปัจจัยในการเพิ่มแรงดึงดูดเนื่องจากบริเวณรอบๆพื้นที่ที่มีความเปลี่ยว ขาดการเดินผ่านไปมาของคน ทำให้เกิดบรรยากาศที่ไม่ดีต่อการท่องเที่ยว ทั้ๆที่เป็นพื้นที่ริมน้ำ

7.3.4 การหลีกเลี่ยงการพัฒนาการท่องเที่ยวบริเวณที่อยู่อาศัยของคนในพื้นที่

บริเวณทิศใต้ของพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า) เป็นบริเวณที่มีการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัย ซึ่งจากการสำรวจบริเวณดังกล่าวเป็นพื้นที่อยู่อาศัยของคนเก่าแก่ในพื้นที่ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นผู้สูงอายุ จึงควรหลีกเลี่ยงการพัฒนาการท่องเที่ยวสำหรับชาวต่างชาติในบริเวณดังกล่าวเพื่อลดปัญหาที่อาจเกิดขึ้นตามมา เช่น ความวุ่นวาย เสียงดัง ที่อาจเกิดขึ้นจากการท่องเที่ยว อย่างไรก็ตาม ยังมีพื้นที่ทางด้านทิศตะวันออกของพื้นที่ศึกษาย่อยที่ 3 (เสาชิงช้า) ที่สามารถพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพได้เช่นเดียวกัน

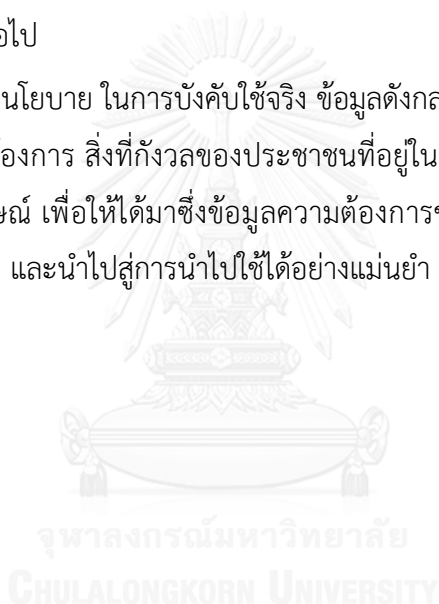
7.3.5 การส่งเสริมให้เกิดเส้นทางการท่องเที่ยวรอบกรุงรัตนโกสินทร์

จากการส่งเสริมการท่องเที่ยวด้วยการเดินตามที่กล่าวมาข้างต้น ส่งผลให้เกิดเส้นทางการเดินท่องเที่ยวเส้นทางใหม่ภายในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ ซึ่งเดิมนั้นเส้นทางการท่องเที่ยวมักจะกระจุกตัวอยู่บริเวณทางด้านทิศเหนือและทิศตะวันตกของพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ การปรับปรุงตามข้อเสนอแนะส่งผลให้เป็นการเปิดพื้นที่บริเวณทางด้านทิศใต้และทิศตะวันออกของพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ให้เป็นที่รู้จักและสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติจากพื้นที่ข้างเคียง เช่น บริเวณ ถนนเยาวราช ถนนเจริญกรุง เป็นต้น เพื่อตอบวัตถุประสงค์งานวิจัยที่ต้องการให้เกิดการกระจายตัวของนักท่องเที่ยวต่างชาติไปยังพื้นที่ต่างๆ ที่น่าสนใจในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์

7.4 ข้อเสนอแนะต่องานวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้เป็นการหาคำตอบเกี่ยวกับพฤติกรรมการเดินทางที่แท้จริงของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในพื้นที่กรุงเทพมหานคร เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่เกิดขึ้นจริงในปัจจุบันพร้อมทั้งวิเคราะห์ความสามารถทางการท่องเที่ยวภายในกรุงเทพมหานครเชิงพื้นที่ เปรียบเทียบกับโครงการพัฒนาจากด้านภาครัฐ เพื่อนำไปสู่ข้อมูลสำหรับการส่งเสริม สนับสนุน ด้านการท่องเที่ยว อย่างไรก็ตาม การศึกษาข้อมูลพฤติกรรมดังกล่าวเป็นการศึกษาผ่านการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตการณ์ ซึ่งอาจส่งผลให้ไม่สามารถสะท้อนคำตอบบางอย่าง เช่น อาจไม่ทราบถึงจุดหมายปลายทางที่แท้จริงของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งการพัฒนางานต่อไปอาจต้องมีการคิดการเพิ่มความสามารถในการเก็บข้อมูลเชิงลึก เช่น อาจต้องมีการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างควบคู่การเดินทาง เพื่อให้เกิดคำตอบในด้านพฤติกรรมเชิงลึกต่อไป

การนำไปสู่แผน นโยบาย ในการบังคับใช้จริง ข้อมูลดังกล่าวเป็นเพียงข้อมูลส่วนหนึ่งเท่านั้น หากมีการศึกษาถึงความต้องการ สิ่งกีดขวางของประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ต่อแนวทางการสนับสนุนการท่องเที่ยวผ่านการสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลความต้องการของประชาชนในพื้นที่ที่แท้จริง จะเป็นการเพิ่มความละเอียด และนำไปสู่การนำไปใช้ได้อย่างแม่นยำ ถูกต้อง และเหมาะสม

รายการอ้างอิง

Astrid D.A.M. Kemperman, A. W. J. B. a. H. J. P. T. (2009). *Tourist shopping behavior in a historic downtown area*: Eindhoven University of Technology.

กฤษณะ เตชะสุรกีขชน. (2552). พฤติกรรมและทัศนคติของนักท่องเที่ยวอิสระชาวต่างชาติที่มีต่อวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

คมปราชญ์ บุตรศรี. (2551). การศึกษาหาแนวทางรูปแบบการบริหารจัดการศูนย์บริการนักท่องเที่ยวกรณีศึกษา ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวแสดง และจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

จิริยุทธ บุญแต่ง. (2546). ทัศนคติและความประทับใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มีต่อประเทศไทย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

ชลาภรินทร์ สมพงษ์. (2553). มุมมองของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่มีต่อการท่องเที่ยวหัวหิน. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

ดวงใจ กาญจธีรานนท์. (2554). แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศไทยของนักท่องเที่ยวญี่ปุ่นกลุ่มสตรีวัยทำงาน. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

ทักษิณ สุนทรวิภาต. (2532). พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเมืองไทยกับการมาท่องเที่ยวเมืองไทยของนักท่องเที่ยวต่างชาติ ณ เมืองพัทยา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

เทิดชาย ช่วยบำรุง. (2552). รวบรวมบทความวารสารวิชาการการท่องเที่ยวไทยนานาชาติ ปี พ.ศ. 2550. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวไทย.

ธัญญ์ เทียมศักดิ์. (2556). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกลับมาท่องเที่ยวที่กรุงเทพฯของนักท่องเที่ยวต่างชาติ.

ธีร์ ธีระจินดา. (2555). การศึกษาเรื่อง การส่งเสริมการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุตลาดญี่ปุ่นสู่ประเทศไทย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

ธีรภา ศรีสึงหะประภา. (2556). ปัจจัยที่มีผลกับนักท่องเที่ยวอินเดียที่จะเดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทย.

นุจรินทร์ กมลเลิศวนิชี. (2556). ลักษณะทางประชากรศาสตร์และพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เลือกประเทศไทยเป็นจุดหมายปลายทางในการช้อปปิ้ง. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

- บริษัท ซอฟเฟรส เอฟเอสเอ. (2541a). รายงานการวิจัยตลาดนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (ใต้หวัน). กรุงเทพฯ.
- บริษัท ซอฟเฟรส เอฟเอสเอ. (2541b). รายงานการวิจัยตลาดนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (อินเดีย). กรุงเทพฯ.
- บริษัท ซอฟเฟรส เอฟเอสเอ. (2541c). รายงานการวิจัยตลาดนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (ฮ่องกง). กรุงเทพฯ.
- ปราณระฟ้า พรหมประวัติ. (2550). สนามทัศน์และรูปแบบการใช้พื้นที่ว่างสาธารณะของชุมชนเมือง กรณีศึกษา ชุมชนย่านเสาชิงช้า กรุงเทพมหานคร. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ปราโมชน์ รอดจำรัส. (2547). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเดินทางและการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ปราโมชน์ รอดจำรัส. (2553). พฤติกรรมนักท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ปริยดา ตรุยานนท์. (2545). ความพึงพอใจและพฤติกรรมการบริโภคของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ที่มีต่อร้านอาหารไทยในโรงแรมในเขตกรุงเทพมหานคร.
- พงศธร เนตรวิเชียร. (2552). บทบาทและการใช้พื้นที่ในสวนลุมพินี กรุงเทพมหานคร. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- พัชญ์พิชชา บุลนิม. (2547). ปัจจัยกำหนดแบบแผนการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวต่างชาติในประเทศไทย กรณีศึกษานักท่องเที่ยวที่จัดการเดินทางมาจากเอเชียตะวันออก. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- พินิจ ลาภอนานนท์. (2547). วิธีการวิจัยอย่างนักท่องเที่ยว : ประสบการณ์การวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อศึกษาปัญหาเสพติดในแหล่งท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เพ็ญพัชร สุวรรณสนธิชัย. (2547). ทศนคติและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มีต่อวัดพระศรีรัตนศาสดาราม.
- ไพฑูรย์ ไกรพรศักดิ์. (2553). โครงการศึกษาอุปสงค์ต่อการท่องเที่ยวของกลุ่มนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศและจากกลุ่มประเทศตะวันออกกลางในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: ศูนย์ศึกษานโยบายเพื่อการพัฒนา คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพรัตน์ สุระศิริานนท์. (2556). การศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวจีนแบบแบ็คแพ็คเกอร์ต่อการเลือกร้านอาหารในเขตกรุงเทพมหานคร. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ไพลิน เขียวเพชร. (2549). ปัญหาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในประเทศไทยของชาวจีนจากสาธารณรัฐประชาชนจีน.

- เลิศพร ภาระสกุล. (2555). พฤติกรรมนักท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิภัณฑา ภัทรโสภายชัย. (2552). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติประเภท สะพายเป้ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ศรารุณี วัชรปะนตี. (2552). ทศนคติและพฤติกรรมด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมใน กรุงเทพมหานครของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่พักบริเวณถนนข้าวสาร. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ศรินทร์ทิพย์ คาวาโนเบะ. (2554). แรงจูงใจและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทย กรณีศึกษาอำเภอ เมือง จังหวัดน่าน. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ปทุมธานี.
- ศิริัญญา ชวงศ์โกมล. (2550). การศึกษาเพื่อบ่งชี้แหล่งข้อมูลการท่องเที่ยวที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวต่างชาติ : กรณีศึกษานักท่องเที่ยวต่างชาติบนเกาะเต่า.
- ศุภฤกษ์ รังสิโรจน์. (2554). การวิเคราะห์สถานการณ์เมืองเพื่อพัฒนาการใช้พื้นที่ถนนคนเดิน กรณีศึกษา ถนนคนเดินกลางเวียงเชียงใหม่. มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- ศุภลักษณ์ อัครางกูร. (2555). พฤติกรรมนักท่องเที่ยว. ขอนแก่น: โรงพิมพ์คลังน่านวิทยา.
- สุภาวดี พยงค์ภาค. (2552). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเดินทางมาท่องเที่ยวกรุงรัตนโกสินทร์ของนักท่องเที่ยวชาวไทย.
- สุวิรัตน์สัญ โสภณศิริ. (2554). การวิเคราะห์พฤติกรรมนักท่องเที่ยว ก้าวแรกสู่การเป็นผู้บริหารธุรกิจท่องเที่ยวอย่างมืออาชีพ. กรุงเทพฯ: อินทนิล.
- อรุณี ลอมเศรษฐี. (2554). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในการเลือกใช้บริการที่พักในเขตกรุงเทพมหานคร. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ปทุมธานี.

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

สถานที่ท่องเที่ยวประเภทต่างๆภายในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์

สถานที่ท่องเที่ยวประเภทป้อมและกำแพงเมือง

กำแพงและประตูเมืองหน้าวัดบวรนิเวศวิหาร

ที่ตั้ง ริมถนนพระสุเมรุ ตรงข้ามวัดบวรนิเวศวิหาร

ลักษณะ แนวกำแพงและประตูเมืองซึ่งเหลืออยู่เพียงประตูเดียวจากแต่เดิมมีทั้งหมด 16 ประตู

ประวัติ เป็นกำแพงและประตูเมืองที่สร้างขึ้นมาตั้งแต่สมัยช่วงรัชการที่ 1 กำแพงเริ่มต้นจากปากคลองบางลำพูจนถึงปากคลองโอ่งอ่าง โดยในปี พ.ศ. 2524 กรมศิลปากรได้ทำการบูรณะ ซึ่งตรงกับครบรอบ 200 ปีกรุงรัตนโกสินทร์ อ้างอิงจากรูปถ่ายในสมัยรัชกาลที่ 5

ซุ้มประตูสำราญราษฎร์

ที่ตั้ง ริมถนนมหาไชย ใกล้แยกสำราญราษฎร์

ลักษณะ ช่องทางขนาดเล็กสำหรับการเดินสวนทางกันอย่างค่อนข้างลำบาก มีความสูงเหนือกว่าศีรษะไม่มากนัก มีสะพานข้ามไปยังวัดสระเกศ

ประวัติ ในอดีตพื้นที่บริเวณกรุงรัตนโกสินทร์มีวัดที่สามารถเผาศพได้จำนวนหลายวัด เช่น วัดบางลำพู วันชิงเลน แต่จากที่วัดสระเกศมีเมรุปูนขนาดใหญ่ จึงได้รับความนิยมนอกจากนี้ในสมัยนั้น ส่งผลให้มีการเคลื่อนย้ายศพผ่านประตูเมือง ประตูนี้มากกว่าประตูเมืองอื่นๆ จึงมีชื่อเรียกกันว่า ประตูผี

ป้อมพระสุเมรุ

ที่ตั้ง ริมปากคลองบางลำพู ริมช่วงต่อของถนนพระอาทิตย์และถนนพระสุเมรุ

ลักษณะ ป้อมรูปทรงแปดเหลี่ยม ด้านหน้าหันไปด้านคลองบางลำพู สูงสามชั้น ฐานของป้อมอยู่ในระดับต่ำกว่าพื้นผิวดิน มีบันไดขนาดใหญ่แบ่งป้อมเป็นสามชั้น รวมถึงมีเชิงเทินและแผงบังปืน

ประวัติ สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2326 พร้อมๆ กับป้อมอื่นอีกทั้งหมด 14 ป้อม เพื่อทำหน้าที่ป้องกันพระนครทางด้านทิศเหนือ ปัจจุบันได้รับการปรับปรุงพื้นที่และได้กลายเป็นพื้นที่พักผ่อนของคนกรุงเทพมหานคร มีชื่อว่า สวนสันติชัยปราการ

ป้อมมหากาฬและกำแพงเมือง

- ที่ตั้ง ริมคลองรอบกรุง ใกล้สะพานผ่านฟ้าลีลาศ
- ลักษณะ ป้อมรูปทรงแปดเหลี่ยม สูงสามชั้น ฐานของป้อมอยู่ในระดับต่ำกว่าพื้นผิวดิน ตัวป้อมด้านบนสุดมีหอรูปแปดเหลี่ยม ชั้นล่างมีปืนใหญ่ประจำช่องเสมออยู่ 6 กระบอก ยังคงเหลือพื้นที่ขานกำแพง (พื้นที่ที่มีที่ยื่นลงไปในแหล่งน้ำ เพื่อเป็นท่าเรือ)
- ประวัติ สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2326 พร้อมกับป้อมอื่นอีกทั้งหมด 14 ป้อม เพื่อทำหน้าที่ป้องกันพระนครทางด้านทิศตะวันออก ปัจจุบันได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานสำคัญของชาติโดยกรมศิลปากร ในประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 66 ตอนที่ 65 วันที่ 22 พฤศจิกายน พ.ศ. 2492

ประตูสามยอด

- ที่ตั้ง ใกล้ตลาดสำเพ็ง ช่วงปลายถนนเจริญกรุง
- ลักษณะ ประตูสร้างด้วยอิฐและปูน มีช่องทางเข้าติดต่อกันสามช่องทาง แต่ละช่องทางมียอดแหลมช่องละหนึ่งยอด
- ประวัติ สร้างขึ้นเมื่อสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยแต่เดิมเป็นไม้ และได้มีการเปลี่ยนแปลงให้มาเป็นปูน และมีการเปลี่ยนแปลงรูปร่างหน้าตาจากประตูที่มีช่องทางเดียวเป็นประตูที่มีสามช่องทาง จากการจราจรที่ติดขัดเนื่องจากประตูมีเพียงช่องเดียว จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าให้มีการเพิ่มซึ่งประตูเป็นสามช่อง และแต่ละช่องจะมียอดแหลมที่ปลายด้านบน ซึ่งเป็นประตูที่มีรูปร่างแปลกกว่าประตูอื่นๆในยุคนั้น จึงได้ชื่อเรียกว่า ประตูสามยอด

สถานที่ท่องเที่ยวประเภทพระบรมมหาราชวังและวัง

พระบรมมหาราชวัง

- ที่ตั้ง บริเวณถนนหน้าพระลาน แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร
- ลักษณะ กำแพงล้อมรอบ 4 ด้าน ตั้งบนพื้นที่ 152 ไร่ 2 งาน โดยมีกำแพงด้านเหนือยาว 410 เมตร จรดด้านตะวันออกยาว 510 เมตร และด้านตะวันตกยาว 630 เมตร จรดด้านใต้ยาว 360 เมตร ภายในประกอบด้วย 3 เขตการปกครอง ประกอบด้วย เขตพระราชฐานชั้นนอก ชั้นกลาง และชั้นใน

ประวัติ เป็นศูนย์กลางการปกครองสำหรับกรุงรัตนโกสินทร์ ราชธานีใหม่สมัย พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชครั้งทรงเป็น พระมหากษัตริย์พระองค์แรกของราชวงศ์จักรี ในปี พ.ศ. 2325

วังพระเจ้ายรรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าจุลจักรจักรพงษ์ (วังจักรพงษ์)

ที่ตั้ง ถนนมหาราช ตรงข้ามกระทรวงพาณิชย์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ชั้นใน

ลักษณะ อาคารแบบสถาปัตยกรรมตะวันตก หรือโดเมสติกรีไววัล สไตล์(Domestic Revival Style)

ประวัติ วังจักรพงษ์ เดิมเรียกว่าวังท่าเตียน เป็นวังของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าจักรพงษ์ภูวนาถ กรมหลวงพิษณุโลกประชานาถ และหม่อมคัทรีน ทรงสร้างเป็นท่าเรือส่วนพระองค์ และตำหนักพักผ่อนริมน้ำ ปัจจุบันเป็นที่พำนักของ ม.ร.ว.นริศรา จักรพงษ์ ธิดาของพระเจ้ายรรวงศ์เธอพระองค์เจ้า จุลจักรพงษ์

วังบ้านหม้อ

ที่ตั้ง ตั้งอยู่บ้านเลขที่ 128 ถนนอัษฎางค์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

ลักษณะ อาคารตามแบบสถาปัตยกรรมไทยที่ถือได้ว่าเก่าแก่ที่สุดแห่งหนึ่ง ท้องพระโรงเป็นอาคารทรงไทยชั้นเดียว ไม้ฝาปะกน มุงหลังคาด้วยกระเบื้องดินเผา

ประวัติ วังสร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 2 พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยทรง พระราชทานวังให้เป็นที่ประทับแก่กรมพระพิทักษ์เทเวศร์ ซึ่งเป็นพระราชโอรสองค์ที่ 22 ของพระองค์กับเจ้าจอมมารดาตีส ปัจจุบันอยู่ในครอบครองของม.ล. แฉล้ม กุลชร ธิดาคนที่ 27 ของเจ้าพระยาเทเวศร์วงศ์วิวัฒน์

ตลาดพระท่าพระจันทร์

ที่ตั้ง	บริเวณถนนมหาธาตุ แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร
ลักษณะ	ตลาดโบราณพัฒนามาจากตลาดน้ำ ปัจจุบันเปลี่ยนเป็นตลาดบกเนื่องจากการขยายการคมนาคม การค้าขายลักษณะเป็นหาบเร่แผงลอย
ประวัติ	เป็นตลาดโบราณสมัยรัชกาลที่ 1 เจริญรุ่งเรืองมากในสมัยรัชกาลที่ 5 เป็นตลาดขายอาหารคาวหวาน และตลาดขายปลี๊กผักผลไม้ รวมถึงยาแผนโบราณ สมุนไพร วัตถุโบราณ และเป็นตลาดที่โด่งดังมากโดยเฉพาะเรื่องพระเครื่อง

ตลาดบ้านหม้อ

ที่ตั้ง	บริเวณถนนบ้านหม้อ แขวงวังบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร
ลักษณะ	ชุมชนดั้งเดิม ปลุกบ้านเรือนตามสองฝั่งคลองคูเมืองเดิม
ประวัติ	ชุมชนเก่าแก่ ประกอบอาชีพปั้นหม้อ และเครื่องปั้นดินเผา ปัจจุบัน ชุมชนนี้เป็นแหล่งการค้าขายอุปกรณ์ไฟฟ้า โทรทัศน์ เครื่องเสียง และอุปกรณ์วงจรไฟฟ้าทุกชนิด ซึ่งถือว่าเป็นแหล่งการค้าใหญ่ที่มีชื่อเสียงของกรุงเทพมหานคร

ตลาดสังฆภัณฑ์

ที่ตั้ง	บริเวณถนนบำรุงเมืองตัดกับถนนตะนาว ผ่านบริเวณหน้าวัดสุทัศน์ ฯ จนถึงแยกสำราญราษฎร์ ตัดกับถนนมหาไชย
ลักษณะ	อาคารตึกแถวสมัยรัชกาลที่ 5 เป็นอาคารสูง 2 ชั้น ประตูลักษณะเป็นบานเฟี้ยมทำจากไม้
ประวัติ	ร้านขายเครื่องสังฆภัณฑ์เริ่มแรกเป็นร้านไม้ขนาดเล็กตั้งอยู่ริมถนนบำรุงเมือง เริ่มสร้างเป็นตึกแถวในสมัยรัชกาลที่ 5 ย่านนี้มีผู้คนอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะชาวจีน เนื่องจากที่ตั้งใกล้บริเวณวัดสุทัศน์ เทวสถาน และเสาชิงช้า บริเวณนี้จึงถือเป็นย่านใจกลางเมืองที่มีสิ่งศักดิ์สิทธิ์เป็นที่เคารพนับถือของทั้งศาสนาพุทธและศาสนาพราหมณ์

ตลาดบางลำพู

ที่ตั้ง	ตั้งบริเวณถนนพระสุเมรุและถนนสิบสามห้าง แขวงบวรนิเวศ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร
ลักษณะ	เป็นอาคารพาณิชย์ความสูง 2 ถึง 4 ชั้น
ประวัติ	เดิมชื่อตลาดยอด เป็นตลาดที่มีขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 2 เกิดจากการสัญจรไป มาของผู้คนตามริมแม่น้ำ และพักอาศัยระหว่างคลองโรงไหมและคลอง บางลำพู เริ่มแรกเป็นตลาดเล็ก จนขยายใหญ่ในสมัยรัชกาลที่ 3 ค้าขาย สินค้าหลายชนิด ปัจจุบันเป็นย่านการค้าที่สำคัญด้านค้าขายเสื้อผ้าเป็นส่วน ใหญ่

สถานที่ท่องเที่ยวประเภทวัด

วัดบวรนิเวศวิหาร

ที่ตั้ง	บริเวณถนนพระสุเมรุ แขวงบวรนิเวศ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร
ลักษณะ	ประกอบด้วยพระอุโบสถก่ออิฐถือปูน 2 หลังคือพระอุโบสถ และพระอุโบสถ วัดรังสี เสาพระอุโบสถ พื้นอุโบสถและบันไดทำด้วยหินอ่อน
ประวัติ	เดิมเรียกว่าวัดใหม่ เป็นพระอารามหลวงชั้นเอก ตั้งอยู่ในเขตฝ่ายพระราชวัง บวรสถานมงคล สร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 3 ต่อมารวมกับวัดบวรนิเวศวิหาร เมื่อ พ.ศ. 2458 ในสมัยรัชกาลที่ 6 เนื่องจากทรุดโทรมและ

วัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามราชวรมหาวิหาร

ที่ตั้ง	บริเวณแขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร
ลักษณะ	มีกำแพงล้อมรอบเขตพุทธาวาส พระอุโบสถทรงรัตนโกสินทร์ฐานตรง มีพระ มหาเจดีย์ประจำรัชกาลที่ 1 ถึงรัชกาลที่ 4 โดยรัชกาลที่ 1-3 เป็นเจดีย์ย่อ มุมไม้สิบสอง
ประวัติ	เดิมชื่อว่าวัดโพธาราม หรือวัดโพธิ์ สร้างในสมัยกรุงศรีอยุธยา รัชกาลพระเพทราชา เป็นพระอารามหลวงชั้นเอก ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็น วัด พระเชตุพนวิมลมังคลารามราชวรมหาวิหาร ในสมัยรัชกาลที่ 9 ถือเป็น บูรณะใหญ่ครั้งที่ 3

วัดสุทัศนเทพวราราม

ที่ตั้ง	บริเวณถนนตีทอง แขวงเสาชิงช้า เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร
ลักษณะ	พระวิหารและพระอุโบสถทรงก่ออิฐถือปูนมั่นคงตามสถาปัตยกรรมไทย โบราณสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น หลังคาพระวิหารเป็นทรงไทยโบราณ ที่สำคัญกล่าวกันว่าบานประตูพระวิหารเป็นฝีมือพระหัตถ์ของรัชกาลที่ 2 ซึ่งถือเป็นสถาปัตยกรรมชิ้นเอกชิ้นหนึ่งในสมัยรัชกาลที่ 2
ประวัติ	เดิมชื่อ วัดมหาสุทธาราม สร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 1 เป็นพระอารามหลวงชั้นเอก ชนิดราชวรมหาวิหาร พระวิหารเป็นที่ประดิษฐานพระศรีศากยมุนี (พระโต) จนเป็นที่เรียกว่า วัดพระโต วัดพระใหญ่ หรือวัดเสาชิงช้า ภายในเป็นที่ประดิษฐานพระบรมราชานุสาวรีย์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล

สถานที่ท่องเที่ยวประเภทสวนสาธารณะ

พระราชอุทยานสราญรมย์

ที่ตั้ง	บริเวณถนนเจริญกรุงตัดกับถนนราชินี แขวงพระราชวัง สำนักงานเขต พระนคร กรุงเทพมหานคร
ลักษณะ	สวนรุกขชาติ ประกอบด้วยถาวรวัตถุในอุทยาน เช่น อนุสาวรีย์หินอ่อนเป็นที่ระลึกการจากไปของพระนางเจ้าสุนันทากุมารีรัตน์พระบรมราชเทวี ศาลาแปดเหลี่ยม ศาลารมย์ เรือนกระเจก ศาลาโคมกระแต เก๋งจีน และอื่นๆ
ประวัติ	เดิมเป็นเขตพระราชอุทยานในพระราชวังสราญรมย์ ในสมัยรัชกาลที่ 4 ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 5 ทรงพระราชทานวังสราญรมย์ให้เป็นที่ประทับของสมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ และใช้เป็นสถานที่รับรองเจ้านายต่างประเทศ ปัจจุบันคณะผู้บริหารกรุงเทพมหานคร ขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเพื่อปรับปรุงเป็นสวนรุกขชาติ

สนามหลวง

ที่ตั้ง	บริเวณด้านหน้าวัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ ระหว่างพระบรมมหาราชวังกับพระราชวังบวรสถานมงคล กรุงเทพมหานคร
---------	---

ลักษณะ สนามขนาดใหญ่
 ประวัติ เดิมเรียกว่าทุ่งพระเมรุ เพราะในสมัยก่อนเคยใช้เป็นที่ถวายพระเพลิงพระบรมศพพระเจ้าแผ่นดิน และพระบรมวงศานุวงศ์ ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็นท้องสนามหลวง ในสมัยรัชกาลที่ 4 และโปรดให้ใช้เป็นที่พักพระราชมารชาพีธีพืชมงคล ปัจจุบันใช้เป็นที่พักพระบรมราชพิธีสำคัญ เช่น พระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ เป็นต้นและกรมศิลปากรได้ประกาศขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานสำคัญของชาติ

สวนรมณีนาถ

ที่ตั้ง บริเวณถนนมหาชัย เดิมเป็นที่ตั้งเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานครเก่า
 ลักษณะ สวนสาธารณะและพิพิธภัณฑสถานเพื่อระลึกถึงเรือนจำเก่า
 ประวัติ เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานครเดิมในสมัยรัชกาลที่ 5 มีชื่อก่อนหน้าว่า คุกกองมหันตโทษ หรือนิยมเรียกกันว่าคุกใหม่ ต่อมาในปีพ.ศ. 2534 ย้ายผู้ต้องขังไปเรือนจำกลางคลองเปรมและปรับปรุงเป็นพื้นที่สาธารณะเพื่อถวายแด่พระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถในวโรกาสพระชนมายุ 60 พรรษา พระองค์ทรงได้รับพระราชทานนามสวนแห่งนี้ใหม่ว่า "รมณีนาถ" ซึ่งแปลว่า "นางผู้เป็นที่พึง"

สถานที่ท่องเที่ยวประเภทอาคารที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์

ตึกแถวข้างวัดบวรนิเวศวิหาร

ที่ตั้ง ห้วมถนนวนพระสุเมรุติดกับถนนดินสอ ข้างวัดบวรนิเวศวิหาร
 ลักษณะ เป็นอาคารยาวแต่ไม่ติดกัน มีการเว้นเป็นช่วงๆประมาณ 9-16 คูหา สูง 3 ชั้น เพื่อเป็นทางเข้าให้กับอาคารที่อยู่ด้านหลัง
 ประวัติ สร้างขึ้นในรัชกาลที่ 4 เดิมเป็นที่พักอาศัยของมหาดเล็กและข้าราชการบริพาร

ตึกแถวเชิงสะพานพุทธด้านโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย

ที่ตั้ง เชิงสะพานพุทธด้านโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย
 ลักษณะ มีลักษณะ 2 รูปแบบแตกต่างกัน แบบแรกเป็นอาคารก่ออิฐถือปูน 2 ชั้น หลังคาปั้นหย่า มุงกระเบื้องว่าว มีช่องระบายอากาศ อีกแบบมีคาน้ำฟ้าก่อกำแพงกันตก ไม่มีการประกบตกแต่ง เน้นความเรียบง่าย บานหน้าต่างเป็น

	บ้านเกล็ด บ้านกระทุ้ง
ประวัติ	สร้างขึ้นในรัชกาลที่ 5 พร้อมกับตึกแถวริมถนนอัษฎางค์
ตึกแถวถนนตะนาว	
ที่ตั้ง	ตั้งอยู่บนถนนตะนาวตั้งแต่ถนนสิบสามห้าง ผ่านสี่แยกคอกวัว จนถึงถนนบำรุงเมือง
ลักษณะ	บริเวณช่วงบางลำพู เป็นตึก 2 ชั้น มุงกระเบื้องว่าว มีขอบสัน ด้านหน้าเป็นประตูไม้บานเฟี้ยม บริเวณวัดมหาราชพาราม ด้านบนมีช่องแสงเป็นบานเกล็ดไม้แทนช่องฉลุลาย ไม่มีกันสาด บริเวณศาลเจ้าพ่อเสือ มีการประดับตกแต่งด้วยปูนปั้น ชั้นบนเป็นช่องหน้าต่างไม้แบบกระทุ้ง
ประวัติ	การตกแต่งอาคารวังเจ้านายหรือบ้านคหบดีได้รับอิทธิพลมาจากตะวันตก ส่วนบ้านเรือนคนธรรมดาได้รับอิทธิพลมาจากศิลปะแบบจีน

	ตึกแถวถนนตีทอง
ที่ตั้ง	ข้างวัดสุทัศนเทพวรารามราชวรมหาวิหาร ถนนตีทอง แขวงวัดราชบพิธ เขตพระนคร
ลักษณะ	ตึกแถวก่ออิฐ ถือปูน 2 ชั้น กว้าง 3 เมตร สูง 10 เมตร หลังคาปั้นหย่า มุงกระเบื้องว่าว หน้าต่างเป็นบานแฝด ไม้ลูกฟักกระดานดุน ผนัง มีลวดลายเป็นบัวหงาย แนวยาวตลอดช่วงอาคาร
ประวัติ	เป็นย่านที่พวกช่างทองหลวงในสมัยรัชกาลที่ 5 ตั้งบ้านเรือนอยู่อาศัยร่วมกัน ซึ่งเป็นกลุ่มช่างทองหลวงจากในพระบรมมหาราชวัง ออกมาตั้งชุมชนผลิตและขายให้แก่ชาวบ้านทั่วไปในบริเวณนี้

	ตึกแถวบริเวณท่าช้างวังหลวง
ที่ตั้ง	บริเวณท่าช้างวังหลวง บนถนนมหาราช
ลักษณะ	ตึกสูง 2 ชั้น หลังคาทรงปั้นหย่า มุงกระเบื้องว่าว มีกระบังหน้าของอาคาร เฉพาะมุมถนนมหาราช หน้าต่างเป็นรูปโค้งครึ่งวงกลม ช่องลมหน้าต่างฉลุลาย
ประวัติ	รัชกาลที่ 5 ทรงโปรดให้สร้างตึกแถวขึ้น หลังการเวนคืนจากการที่สุนทรภู่ถูก

ปลดออกจากตำแหน่งขุนสุนทรโวหาร

ตึกแถวบริเวณท่าเตียน

- ที่ตั้ง บริเวณตลาดท่าเตียน บนถนนมหาธาตุ
- ลักษณะ ตึกสูง 2 ชั้น หลังคามุงกระเบื้องว่าว ได้รับอิทธิพลศิลปะยุโรปสมัยเรอเนสซองส์ มีหน้าต่างบานคู่ เหนือขอบหน้าต่างเป็นช่องไม้ฉลุ
- ประวัติ สร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 5 เนื่องจากเป็นแหล่งทำเลที่ดีในการทำการค้า คงเป็นตึกแถวที่เจ้านายสมัยก่อนที่นิยมสร้างขึ้นเพื่อเก็บผลประโยชน์ โดยสร้างในพื้นที่ใกล้เคียงกับวังของตน

ตึกแถวบริเวณท่าพระจันทร์

- ที่ตั้ง บริเวณท่าพระจันทร์ ข้างมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ บนถนนมหาธาตุ
- ลักษณะ ตึกสูง 2 ชั้น อาคารแถวยาวรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ต่อโค้งเป็นรูปตัว U คอนกรีตเสริมเหล็ก หลังคามีลาดฟ้า หน้าต่างรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า บานไม้ลูกฟัก ช่องแสงและระบายอากาศเป็นเกล็ดไม้ตามแนวนอน
- ประวัติ บริเวณชุมชนดังกล่าวตั้งอยู่ริมน้ำและมีท่าเรือ มีพ่อค้าแม่ค้าจากสวนฝั่งธนบุรีนำสินค้ามาขายที่ท่าเรือดังกล่าว

ตึกแถวบริเวณถนนบ้านหม้อ

- ที่ตั้ง บริเวณถนนบ้านหม้อตัดกับถนนจักรเพชร
- ลักษณะ ตึกสูง 2 ชั้น บานหน้าต่างลูกฟักกระดานดุนใช้บ้านพับ ใช้ปูนปั้นเส้นนูนคู่ 2 คู่ ประดับรอบหน้าต่าง
- ประวัติ สร้างในสมัยรัชกาลที่ 5 เดิมบริเวณนี้ส่วนใหญ่เป็นร้านค้าที่มีชื่อเสียงทางเครื่องเพชร เครื่องทอง

ตึกแถวบริเวณถนนบำรุงเมือง

- ที่ตั้ง บริเวณสองด้านของถนนบำรุงเมือง
- ลักษณะ เป็นอาคารก่ออิฐถือปูน 2 ชั้น หลังคาทรงปั้นหยา มุงด้วยกระเบื้องว่าว ประตูช่องโค้ง ช่องลมเป็นลายฉลุไม้ กรอบหน้าต่างเป็นบานไม้
- ประวัติ สร้างพร้อมกับตึกแถวบริเวณนี้ ได้รับอิทธิพลมาจากประเทศสิงคโปร์ แต่เดิมมีทางเดินด้านหน้าของอาคารตลอดเส้นทางเพื่อความสะดวกในการเดิน

ในหน้าฝน แต่เมื่อผ่านไปมีการสร้างกำแพงกันเพื่อเพิ่มการใช้งานของอาคาร
เส้นทางดังกล่าวจึงไม่สามารถเห็นได้แล้วในปัจจุบัน

ตึกแถวบริเวณถนนพระสุเมรุ

- ที่ตั้ง ตึกแถวบริเวณริมถนนพระสุเมรุ ฝั่งตรงข้ามวัดบวรนิเวศวิหาร
- ลักษณะ เป็นตึก 2 ชั้น มุงกระเบื้องว่าว บานประตูไม้แบบบานเฟี้ยม หน้าต่าง 2
ช่อง เป็นบานไม้แบบลูกฟักกระดานดุน ช่องแสงแบบลายปูนฉลุลาย มีลาย
ปูนปั้นประดับขอบหน้าต่างด้านล่าง
- ประวัติ สร้างขึ้นสมัยรัชกาลที่ 5 การตกแต่งอาคารวังเจ้านายหรือบ้านคหบดีได้รับ
อิทธิพลมาจากตะวันตก ส่วนบ้านเรือนคนธรรมดาได้รับอิทธิพลมาจาก
ศิลปะแบบจีน

ตึกแถวบริเวณถนนพระอาทิตย์

- ที่ตั้ง ตึกแถวบริเวณริมถนนพระอาทิตย์ต่อกับถนนพระสุเมรุ
- ลักษณะ เป็นตึก 2 ชั้น หลังคามุงกระเบื้องว่าว ประตูไม้แบบบานเฟี้ยม หน้าต่าง 2
ช่อง เป็นบานไม้แบบลูกฟักกระดานดุน ช่องแสงเหนือขอบบนของหน้าต่าง
บานเกล็ดไม้
- ประวัติ สร้างขึ้นสมัยรัชกาลที่ 5 การตกแต่งอาคารวังเจ้านายหรือบ้านคหบดีได้รับ
อิทธิพลมาจากตะวันตก ส่วนบ้านเรือนคนธรรมดาได้รับอิทธิพลมาจาก
ศิลปะแบบจีน

ตึกแถวบริเวณถนนแพ่งนรา ถนนแพ่งภูธร และถนนแพ่งสรรพศาสตร์

- ที่ตั้ง ถนนแพ่งนรา ถนนแพ่งภูธร แขวงศาลเจ้าพ่อเสือ
- ลักษณะ บริเวณแพ่งนรา เป็นตึก 2 ชั้น มุงกระเบื้องว่าว ประตูบานเฟี้ยม มีแนวกัน
ลาดเป็นแนวยาวหน้าอาคาร ช่องหน้าต่าง บานไม้แบบลูกฟักกระดานดุน
ลักษณะอาคารมีความเรียบง่าย บริเวณแพ่งภูธร มีการวางผังลักษณะให้
อาคารล้อมรอบตลาดและลานสุขุมาลอนามัย
- ประวัติ สร้างในสมัยรัชกาลที่ 5 เดิมเป็นวังเก่า ได้อิทธิพลจากศิลปะทางด้านยุโรป
แต่เดิมมีโรงละครปรีดาลัยซึ่งมีชื่อเสียงมากในสมัยรัชกาลที่ 6

ตึกแถวบริเวณริมถนนอัษฎางค์

ที่ตั้ง	ถนนอัษฎางค์ มุมถนนพระพิทักษ์ แขวงวังบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร
ลักษณะ	เป็นตึก 2 ชั้น มุงกระเบื้องว่าว ช่องหน้าต่าง บานไม้แบบลูกฟักกระดานดาน มีกระบังหน้า ชั้นที่ 2 เป็นรูปซุ้มประตูโค้งชานาบด้วยลายกันหอย ผนังของ อาคารฉาบปูนเซาะร่องเลียนแบบการก่อหิน
ประวัติ	สร้างในสมัยรัชกาลที่ 5 เดิมเป็นแหล่งค้าขายที่สำคัญ ประกอบไปด้วยห้าง ต่างๆ เช่น ห้างบาโรบราวน์ ห้างสามเหลี่ยม คำเครื่องยนต์ เป็นต้น

สถานที่ท่องเที่ยวประเภทแหล่งชุมชน

	ชุมชนข้างเรือนจำ
ที่ตั้ง	ข้างสวนรมณีนาถ
ลักษณะ	ตึกแถว
ประวัติ	พื้นที่นี้เดิมเคยเป็นวังของพระราชนัดดาของรัชกาลที่ 5 ผู้ทำหน้าที่ดูแลเรือนจำ พิเศษกรุงเทพมหานคร ต่อมาปรับเปลี่ยนเป็น “สวนรมณีนาถ” สวนสาธารณะ ในปี พ.ศ. 2536 และเมื่อพระราชวังออกปรับเป็นตึกแถวให้เช่า โดยผู้ที่มาอาศัย ส่วนใหญ่เป็นคนข้างกำแพงวังเดิม และมีอาชีพขายเครื่องจักสาน และ ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากหวาย รวมถึงโต๊ะหมู่บูชาและศาลพระภูมิไม้ จนเป็นที่รู้จัก กันในชื่อ “ถนนเครื่องหวาย” ปัจจุบันเหลือเพียง 3 ร้านคือ ร้านนายเหมือน ร้านสุรียาพาณิชย์ และร้านยุพตีวานิช

	ชุมชนคลองคูเมืองเดิมสามแพร่ง
ที่ตั้ง	แขวงศาลเจ้าพ่อเสือ เขตพระนคร จังหวัดกรุงเทพมหานคร
ลักษณะ	ชุมชนติดวังเก่า
ประวัติ	ชุมชนนี้ตั้งในสมัยรัชกาลที่ 5 ตั้งอยู่ใกล้เขตพระบรมมหาราชวัง มีคลองคูเมือง เดิมเป็นคลองสายหลักในการสัญจรและค้าขาย เดิมเป็นที่ที่อยู่ของเชื้อพระวงศ์ และชนชั้นสูง และชื่อสามแพร่ง คาดว่าน่าจะมาจากสภาพชุมชนที่เดิมเป็นย่าน การค้าที่สำคัญอยู่ติดกับ ถนนแพ่งนรา ถนนแพ่งสรรพศาสตร์ และ ถนน แพ่งภูธร

ชุมชนตรอกศิลป์ – ตรอกตี๊กดิน

ที่ตั้ง	แขวงเสาชิงช้าและวัดบวรนิเวศ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร
---------	---

ลักษณะ บ้านไม้ชั้นเดียว
 ประวัติ ชุมชนนี้เดิมเป็นที่พักของข้าราชการและช่างตีทองในสมัยรัชกาลที่ 5 ชื่อ “ตรอกศิลป์” คาดว่าอาจมาจากตรอกนี้เคยเป็นที่ตั้งของกรมศิลปากร ที่ดินส่วนใหญ่เป็นของเอกชน คนนิยมปลูกบ้านกันเอง ส่วน “ตรอกดิน” น่าจะหมายถึง หลุมหลบภัยที่สร้างสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ปัจจุบันไม่เหลือร่องรอยแล้ว เป็นที่เช่าของกรมศาสนา ที่ดินรวมกันของชุมชนประมาณ 1 ไร่ คนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขายและรับจ้าง ที่เหลือรับราชการและประกอบอาชีพส่วนตัว

ชุมชนตรอกสุเหร่า

ที่ตั้ง แขวงชนะสงคราม เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

ลักษณะ ชุมชนรอบมัสยิด เป็นไม้สองชั้น และ บ้านเช่าครึ่งตึกครึ่งไม้ เรียงติดกัน

ประวัติ เป็นชุมชนมุสลิมอพยพมาจากภาคใต้ในสมัยรัชกาลที่ 3 คนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำเครื่องทองซึ่งเป็นอาชีพที่ได้รับความนิยมและรุ่งเรืองตั้งแต่สมัยอยุธยา หลังเสียกรุงบรรดาช่างทองจึงอพยพลงใต้ และกลับเข้าสู่กรุงเทพด้วยการผลักดันของเจ้าพระยาหนคร (น้อย) เจ้าเมืองนครศรีธรรมราช ต่อมาสมัยรัชกาลที่ 6 ช่างทองเยอรมันเข้ามาเผยแพร่การทำทองแบบตะวันตก แทนการฝังแบบโบราณของไทยซึ่งได้รับความนิยมและมีอิทธิพลต่อช่างทองในชุมชนมาก ปัจจุบันช่างทองของชุมชนนี้เหลือเพียงคนเดียวคือ ป้าเล็ก ลอประยูร นอกนั้นประกอบอาชีพค้าขาย และรับจ้าง

ชุมชนถนนดินสอ

ที่ตั้ง ในกรุงรัตนโกสินทร์ ตัดกับถนนราชดำเนินกลาง

ลักษณะ บ้านเรือนทำจากไม้ สถาปัตยกรรมโดดเด่นคือทิวสถานแบบพราหมณ์ และ บ้านขนมปังขิงที่ได้รับความนิยมในรัชกาลที่ 5

ประวัติ เดิมเรียกถนนตรอกดินสอ หรือ ถนนบ้านดินสอ คาดว่าสร้างช่วงเดียวกับถนนราชดำเนิน สมัย ร. 5 เหตุที่ชื่อถนนดินสอ เพราะเดิมเป็นชุมชนทำดินสอที่ทำจากดินดานผสมดินสอพองและขมิ้นผง สามารถใช้เป็นเครื่องเขียนและอาหารสำหรับหญิงมีครรภ์แพ่ทอง รวมถึงเป็นแหล่งทำดินสอพองด้วยดูได้จากที่ตั้งที่ติดกับโบสถ์พราหมณ์ เสาชิงช้าซึ่งเป็นแหล่งทำดินสอพองเก่าแก่ ปัจจุบันคนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขาย

ชุมชนท่าช้าง

- ที่ตั้ง ถนนหน้าพระลานและถนนมหาราช ใกล้กับพระบรมหาราชวังและวัดพระแก้ว
- ลักษณะ ตึกแถวโบราณสมัยรัชกาลที่ ๕ ผสมผสานวัฒนธรรมไทยและยุโรป
- ประวัติ ท่าช้าง หรือ ท่าพระ สมัยสร้างกรุงเดิมเป็นประตูเมืองที่วังหลวงนำช้างลงอาบน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยาส่วนคำว่า “ท่าพระ” มาจากการที่เคยเป็นท่าพักแพของพระศรีศากยมุณี ภายหลังเลิกนำช้างมาอาบน้ำกลายเป็นชุมชนเก่าเขตพระนคร ปัจจุบันท่าช้างวังหลวงเป็นท่าโดยสารและเป็นที่ตั้งมหาวิทยาลัยศิลปากร ส่วนชื่อท่าพระย้ายไปฝั่งตรงข้ามเป็นท่าเรือโดยสารเช่นกัน คนละแวกนั้นนิยมอาชีพค้าขายเพราะเป็นท่าน้ำเชื่อมท่าสำคัญเช่น ท่าศิริราช ทำให้เป็นที่สัญจรมากมายของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างชาติ

ชุมชนท่าเตียน

- ที่ตั้ง แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ใกล้วัดพระแก้ว
- ลักษณะ ตึกแถวเก่าแก่สมัย ร. 5 ผสมสถาปัตยกรรมยุโรปสมัยเรอเนสซองส์
- ประวัติ ทางประวัติศาสตร์สันนิษฐานว่า ชื่อชุมชนท่าเตียน แผลงมาจากภาษาญวน “ฮาเตียน” ถือเป็นแหล่งที่มีบ้านแบบญวนแห่งแรกของกรุงรัตนโกสินทร์ ชุมชนท่าเตียนเป็นชุมชนการค้ามาตั้งแต่อดีต เป็นท่าเรือใหญ่ในการขนส่งผักและผลไม้จากภาคต่างๆ รวมถึงเป็นท่าโดยสาร ภายหลังกลายเป็นสถานการค้าและแหล่งชุมชนคนจีน

ชุมชนท่าพระจันทร์

- ที่ตั้ง บริเวณถนนมหาราชและถนนพระจันทร์
- ลักษณะ ตึกแถวไม้สองชั้นเรียงต่อกัน
- ประวัติ เป็นที่ตั้งของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ แหล่งชุมชนการศึกษา และทางธรรมของวัดมหาธาตุราชยุวราชรังสฤษฎิ์ บริเวณนี้สามารถเห็นพระจันทร์ได้เด่นชัดและอยู่ริมน้ำจึงได้ชื่อว่าท่าพระจันทร์ ชาวท่าพระจันทร์เข้ามาตั้งถิ่นฐานในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ประกอบอาชีพค้าขายเป็นหลัก เดิมสินค้าที่เป็นเอกลักษณ์คือ ขนมไทย ภายหลังมีส่วนชื่อเสียงด้านตลาดพระ คาดว่ามาจากที่ตั้งที่ติดวัดมหาธาตุ จึงเกิดมีอาชีพให้เช่าพระขึ้น รวมถึงมีร้านชุดครุยขึ้นชื่อและเป็นแหล่งอาหารการกินที่ได้รับความนิยมอีกแห่งหนึ่ง

ชุมชนบางลำพู

ที่ตั้ง บางลำพู ติดถนนข้าวสาร

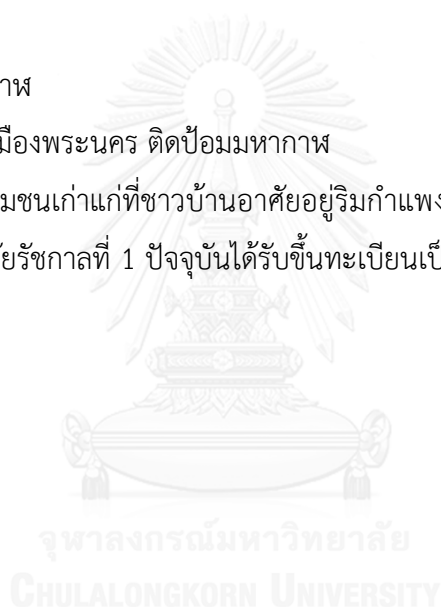
ลักษณะ อาคารตึกเก่า

ประวัติ เป็นแหล่งการค้าที่สำคัญอีกแห่งหนึ่ง เดิมเป็นทุ่งนา บางลำพูเจริญขึ้นเมื่อตัดถนนจักรพงษ์และถนนสามเสน ผู้คนเริ่มมาสร้างบ้านเต็มสองฝั่งถนน ปัจจุบันเป็นศูนย์การค้าหลายชนิด ทั้งเสื้อผ้า อาหาร รวมถึงมีชุมชนดนตรีไทยทั้งแหล่งเรียนดนตรี ชับร้อง และประดิษฐ์เครื่องดนตรี ของนักดนตรีที่มีชื่อได้แก่ เขียว วิจิตร ดุริยพันธุ์ บ้านดุริยประณีต เป็นต้น

ชุมชนป้อมมหากาฬ

ที่ตั้ง ชานเมืองพระนคร ติดป้อมมหากาฬ

ประวัติ เป็นชุมชนเก่าแก่ที่ชาวบ้านอาศัยอยู่ริมกำแพงชั้นใน ป้อมมหากาฬ ซึ่งสร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 1 ปัจจุบันได้รับขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถาน

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายพศิน สุวรรณเดช เกิดเมื่อวันที่ 25 เมษายน พ.ศ. 2533 ปัจจุบันอาศัยอยู่ที่ บ้านเลขที่ 292/1 ซอยสุขุมวิท 65 ถนนสุขุมวิท แขวงพระโขนงเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร 10110

ในระดับปริญญาตรี สำเร็จการศึกษาหลักสูตรผังเมืองบัณฑิต สาขาการผังเมือง จาก คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการผังเมือง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในปีการศึกษา 2555 และ ได้เริ่มการศึกษาในระดับปริญญาโท ในสาขาการวางแผนภาคและเมือง สาขาการวางแผนภาคและเมือง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2556

